

דין וחשבון לשנת 2010

תוכן העניינים

3	דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות ותיאור עסקי קבוצת הבנק
193	סקירת ההנהלה על מצבה העיסקי של הקבוצה ותוצאות פעילותה
220	הצהרות
222	דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
223	דוחות כספיים

דוח הדירקטוריון מוגש לאסיפה הכללית של בעלי המניות

תוכן העניינים

5	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
10	פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה
11	מבנה החזקות - חברות עיקריות
12	השליטה בקבוצת הבנק
13	השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו
15	רווח ורווחיות
35	רכוש קבוע ומתקנים
39	פעילות חוץ מאזנית
40	תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות
75	הפעילות הבינלאומית
79	הון אנושי
88	מדיניות התגמול של הבנק
89	המבנה הארגוני של הבנק
92	דיני המס החלים על קבוצת הבנק
94	חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק
101	הסכמים מהותיים
102	הליכים משפטיים
105	אירועים החורגים מעסקיה הרגילים של קבוצת הבנק
107	אסטרטגיה עסקית
108	תחזיות והערכות לגבי עסקי קבוצת הבנק
109	צפי להתפתחויות
110	פעילות שיווקית
115	מקורות ומימון
118	ניהול סיכונים – באזל III: הנדבך השלישי
155	מעורבות חברתית ותרומות
157	גילוי על המבקר הפנימי
161	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
165	הליך אישור הדוחות הכספיים
167	דוח רואי החשבון המבקרים
167	בקורות ונהלים
168	הקוד האתי
169	חברי הנהלת הבנק
170	נושאי משרה בכירה
180	עסקאות עם בעלי שליטה
184	שכר רואי החשבון המבקרים
185	הדירקטוריון

דוח הדירקטוריון מוגש לאסיפה הכללית של בעלי המניות

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 22 במרץ 2011, ט"ז באדר ב' התשע"א, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המוחזקות שלו ליום 31 בדצמבר 2010. הדוחות ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

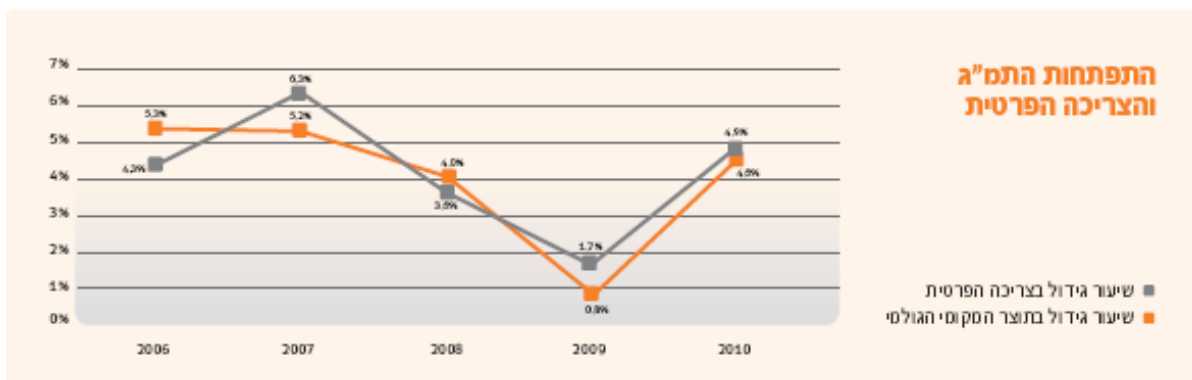
התפתחויות במשק בישראל בשנת 2010

התפתחויות ריאליות

בשנת 2010 נרשמה התאוששות בפעילות הכלכלית במשק, בהמשך למחצית השנייה של שנת 2009, ולאחר מיתון אליו נקלע המשק בשלהי 2008.

על פי אומדני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, צמח התוצר המקומי הגולמי בשנת 2010 בשיעור של 4.6%, לעומת גידול מתון של 0.8% בשנת 2009. נתונים מנוכי עונתיות מצביעים על האצה בקצב הצמיחה במחצית השנייה של 2010, אשר עמד על 5.6% במונחים שנתיים, לאחר צמיחה של 5.1% במחצית הראשונה. התוצר המקומי הגולמי העסקי גדל בשנת 2010 בשיעור של 5.3% לאחר קיפאון בשנת 2009. בלטו ענפי התעשייה והבינוי אשר צמחו בשיעור של 7.6%-ו-7.1% בהתאמה. ביבוא הסחורות והשימושים נרשם תיקון חד, כאשר זה גדל בשיעור של 12.4% בשנת 2010, לעומת ירידה בשיעור של 14.1% בשנת 2009.

סך השימושים גדל בשנת 2010 בשיעור של 6.5%, בהשוואה לירידה של 3.6% בשנת 2009. יצוא הסחורות והשירותים התאושש וצמח בשיעור של 13.6%, לעומת ירידה של 12.5% בשנת 2009. הגידול התמקד ביצוא הסחורות שגדל בשיעור של 17.4%, וביצוא שירותי תיירות שצמח ב-34.2%. הצריכה הפרטית גדלה בשיעור של 4.9% בשנת 2010, בהמשך לגידול של 1.7% בשנת 2009. עלייה זו התמקדה במוצרים בני קיימא. התאוששות חלה גם בהשקעות בנכסים קבועים אשר גדלו בשיעור של 12.4%, לעומת ירידה של 5.8% אשתקד. ההשקעות בבנייה למגורים גדלו בשיעור של 11.7% בהמשך לגידול של 5.5% אשתקד. הצריכה הציבורית גדלה בשיעור של 3.1% בהמשך לגידול של 2.5% אשתקד.

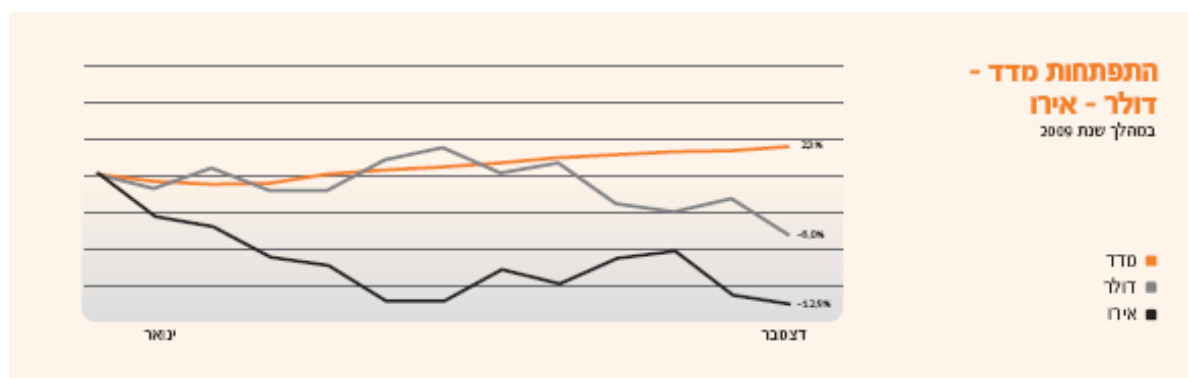

שיעור האבטלה, שעלה בעקבות המיתון מ-6.0% בממוצע בשנת 2008, ל-7.5% בשנת 2009, ירד בשנת 2010 ל-6.7%. ירידה זו בשיעור האבטלה הושגה על רקע עלייה בשיעור השתתפות בכוח העבודה מסך האוכלוסייה, תוך גידול של כ-100 אלף במספר המועסקים.

אינפלציה ושערי חליפין

בשנת 2010 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 2.7%. לראשונה מאז שנת 2005 עמד שיעור האינפלציה בטווח יעד האינפלציה (1% - 3%), לאחר שבשלוש השנים האחרונות שיעור האינפלציה היה גבוה מהיעד, ובשנת 2006 היה נמוך מהיעד. מדד המחירים לצרכן הושפע השנה בעיקר מעליית מחירי הדיור ומהתייקרות הפירות והירקות.

במהלך שנת 2010 יוסף שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של 6.0%, כך שעמד בסוף 2010 על 3.549 שקלים חדשים לדולר, לעומת 3.775 שקלים חדשים לדולר בסוף שנת 2009. שער החליפין של השקל מול האירו יוסף בתקופה זו בשיעור של 12.9%, כך שעמד בסוף שנת 2010 על 4.738 שקלים חדשים לאירו, לעומת 5.442 שקלים חדשים לאירו בסוף שנת 2009. ביום 11 למרץ 2011 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.579.

על מנת לתמוך בשיעור החליפין מול הדולר, רכש בנק ישראל במהלך שנת 2010 מטבע חוץ בהיקף של כ-12 מיליארד דולר, בהמשך לרכישות בהיקף של כ-20 מיליארד דולר בשנת 2009.

בראשית 2011 הורחבה מדיניות ההתערבות בשוק מטבע החוץ, כאשר בנק ישראל פרסם הנחיית שקיפות הדורשת דיווח לגבי עסקאות מטבע החוץ בהיקף גבוה מ-10 מיליון דולר, וחובת דיווח של תושבי חוץ על עסקאות מק"מ הגבוהות מ-10 מיליון שקלים חדשים, והטיל חובת נזילות על הבנקים בשיעור של 10% מהיקף עסקאות החלף ועסקאות המרה עתידיות.

מדיניות מוניטרית ופסקלית

המדיניות המוניטרית של בנק ישראל במהלך 2010 אופיינה בהעלאת ריבית בקצב מתון. על מנת להתמודד עם הציפיות לאינפלציה, שהיו במרבית השנה קרובות לגבול העליון של יעד האינפלציה, ועם עליית המחירים המהירה בשוק הדיור, כמפורט להלן, מחד גיסא, ועם ההשפעות השליליות של העלאת ריבית כתוצאה מהתרחבות פער הריביות מול המשקים המפותחים בעולם (בעיקר על הייצוא) מאידך גיסא, העלה בנק ישראל במהלך שנת 2010 את הריבית בנקודת אחוז, מרמה של 1.0% בסוף שנת 2009, לרמה של 2.0% בסוף שנת 2010. בראשית שנת 2011 הועלתה ריבית בנק ישראל בשתי פעימות נוספות של 0.25 נקודות אחוז כל אחת, לרמה של 2.50% בחודש מרץ.

בשנת 2010 נרשם בתקציב הממשלה גירעון של 30.2 מיליארד שקלים חדשים, שהיווה כ-3.7 אחוזי תוצר. זאת לעומת גירעון מתוכנן של 5.5 אחוזי תוצר, ובהשוואה לגירעון של 39.3 מיליארד שקלים חדשים בשנת 2009, כ-5.2 אחוזי תוצר. הגירעון הנמוך ביחס למתוכנן נבע בעיקר מגביית מיסים גבוהה מהחזוי בהיקף של 11.3 מיליארד שקלים חדשים ומהוצאות ריבית נמוכות מהמתוכנן. סך ההכנסות ממיסים גדל בשנת 2010 בשיעור ריאלי של 6.6%, זאת לאחר שנתיים של ירידות. ההכנסות ממיסים ישירים גדלו בשיעור של 6.0% וההכנסות ממיסים עקיפים גדלו בשיעור של 7.1%. הוצאות משרדי הממשלה גדלו בשנת 2010 בשיעור נומינלי של 3.5%, לעומת תכנון של 3.1%. שיעור הביצוע של הוצאות המשרדים עמד על 100.8%, בהשוואה ל-100.4% אשתקד.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, גדל בשנת 2010 מספר העסקאות לרכישת דירות חדשות ב-6.2%, והסתכם ב-39,290 יחידות דיור. נתוני מכירת דירות חדשות מיוזמה פרטית מצביעים על מעבר למגמת עלייה בראשית 2010, לאחר ירידה במחצית השנייה של 2009. קצב המכירות הואץ במחצית השנייה של שנת 2010. על בסיס נתוני מס שבח, מספר העסקאות הכולל בשנת 2010 עמד על כ-103 אלף, גידול של 0.6% בלבד לעומת מספר העסקאות אשתקד.

גם בצד ההיצע נרשם גידול: בד בבד עם הצמיחה בהשקעות בבנייה למגורים חל גידול בהתחלות הבנייה, שהסתכמו בכ-38,000 יחידות דיור השנה (אחד עשר חודשים ראשונים במונחים שנתיים), בהשוואה ל-34,700 אשתקד, גידול של כ-10%. ההתאמה בין מגמות העלייה בביקוש ובהיצע הדיור, תרמה ליציבות במלאי הדירות החדשות. מספר הדירות למכירה מיוזמה פרטית בסוף 2010 עמד על 10,070 יחידות, בדומה ל-10,129 בסוף 2009.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בשנת 2010 נמשכה עליית מחירי הדירות, ואלה עלו ב-17% (אחד עשר חודשים ראשונים במונחים שנתיים). בהמשך לעלייה של 20% בשנת 2009 ושל 11% בשנת 2008. עליות המחירים השתקפו גם בשוק המשכנתאות: בשנת 2010 בוצעו הלוואות לדיור חדשות בהיקף של 47.7 מיליארד שקלים חדשים, גידול של 35% לעומת סך הביצוע בשנת 2009.

שוק ההון

מגמת העלייה בשוקי ההון שהחלה בשנת 2009, נמשכה בשנת 2010, על אף חששות ממשבר חוזר בעיקר באירופה. שוקי ההון בארץ הגיבו להתפתחויות החיוביות בשוקי ההון העולמיים, לצירוף ישראל לארגון OECD ולמדד MSCI DEVELOPED MARKETS ולידיעות בדבר סימני מאגרי גז גדולים.

שוק המניות - המדדים העיקריים, תל אביב 25 ותל אביב 100, עלו בשנת 2010 ב-15.8% ו-14.9%, בהתאמה. מדד תל אביב 75 רשם עליה בת 15.7% ומדד נדל"ן 15 עלה בשיעור דומה (15.4%). עליות בולטות רשמו המניות הקטנות: מדד יתר המניות עלה ב-32.9%. מנגד, עלו מניות הפיננסים בשיעורים נמוכים יותר: מדד פיננסים 15 ומדד תל אביב בנקים עלו ב-9.3% ו-6.8% בהתאמה. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם בשנת 2010 בכ-2.0 מיליארד שקלים חדשים, לעומת כ-1.7 מיליארד שקלים חדשים בשנת 2009. ברבעון האחרון של 2010 הסתכם מחזור זה בכ-2.0 מיליארד שקלים חדשים, לעומת כ-1.85 מיליארד שקלים חדשים ברבעון האחרון של 2009. גידול משמעותי נרשם בהיקף ההנפקות של מניות (ללא גיוס הון בחוץ לארץ), שהסתכם בכ-8.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-2.3 מיליארדי שקלים חדשים בשנת 2009.

שוק איגרות החוב - מדד איגרות החוב הכללי ומדד איגרות החוב הצמודות למדד עלו בשנת 2010 בכ-8% כל אחד. מדד איגרות החוב הלא צמודות עלה בכ-5%. מדד תל בונד 20 עלה בכ-11.1% ומדד תל בונד 40, הכולל גם חברות מדל"ן, עלה בכ-10.8%. ירידה בחשש ממשבר אשראי והריבית הנמוכה במשק הביאו להצטמצמות מרווחי תשואות הפדיון על איגרות החוב הקונצרניות מעל איגרות החוב הממשלתיות: אגרות חוב בדירוג AA נסחרו בסוף 2010 במרווח של 1.1 נקודות אחוז, לעומת 1.3 נקודות אחוז בסוף 2009; אגרות חוב בדירוג A נסחרו במרווח של 2.6 נקודות אחוז, לעומת 3.3 נקודות אחוז בסוף 2009. בסך הכול גייס הסקטור העסקי מהציבור וממשקיעים מוסדיים באמצעות איגרות חוב בשנת 2010 סך של כ-43.0 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-36.5 מיליארדי שקלים חדשים בשנת 2009. מחזור המסחר היומי הממוצע באיגרות החוב הממשלתיות עמד בשנת 2010 על כ-3.3 מיליארד שקלים חדשים, לעומת כ-4.1 מיליארד שקלים חדשים בשנת 2009, קיטון של כ-20%.

כלכלה עולמית

בשנת 2010 נרשמה התאוששות בכלכלה העולמית לאחר המשבר שפקד אותה בסוף 2008. על פי אומדני קרן המטבע הבינלאומית התוצר העולמי הגולמי צמח בשנת 2010 בשיעור של 5.0%, לאחר ירידה של 0.6% בשנת 2009. ארצות הברית ויפן צמחו בשיעור של 2.9% ו-3.9% בהתאמה. התוצר של גוש האירו צמח בשיעור של 1.7%, אך צמיחה זו התמקדה בעיקר בכלכלת גרמניה, המהווה כ-30% מכלכלת גוש האירו, אשר צמחה בשיעור של 3.6% (אומדן קרן המטבע).

במהלך 2010 החלו להתעורר חששות לחדלות פירעון בקרב מספר מדינות מגוש האירו. הראשונה בין מדינות אלו הייתה יוון, שנזקקה לתוכנית סיוע בהיקף של 110 מיליארד אירו כדי להימנע מפשיטת רגל, לאחר שעלויות גיוס החוב שלה עלו לרמות גבוהות. בהמשך השנה נזקקה אירלנד לסיוע במתכונת דומה, בהיקף של 85 מיליארד אירו. הסיוע הותנה בהחלת קיצוצי תקציב בהיקף גבוה במטרה לצמצם את הגירעון הממשלתי ואת היקף החוב. תוכניות קיצוץ הופעלו גם במדינות נוספות, ביניהן פורטוגל, ספרד, איטליה, בריטניה ואף גרמניה.

המדיניות המוניטארית בארצות הברית, בריטניה, יפן וגוש האירו נותרה במהלך השנה מדיניות מרחיבה, ושיעורי הריבית של הבנקים המרכזיים נותרו בתום 2010 ללא שינוי מראשית 2010. בנוסף לריבית קצרת הטווח, נקטו מדינות אלו באמצעים נוספים כגון רכישת אגרות חוב בשוק הפתוח במטרה להזרים מזילות לשוק ולהפחית את הריבית ארוכת הטווח. בלטה במיוחד תוכנית ה-QE2 בארצות הברית, במסגרתה הכריז הבנק המרכזי על רכישת אגרות חוב ממשלתיות של ארצות הברית בהיקף של 600 מיליארד דולר.

מנגד, במדינות מתפתחות שונות בהן נרשמה צמיחה מהירה יותר, אשר לוותה בלחצים אינפלציוניים חריפים יותר, ננקטה במהלך השנה מדיניות מצמצמת, במסגרתה הועלו שיעורי הריבית ואף ננקטו אמצעים מצמצמים נוספים, כגון העלאת יחס הרזרבה בבנקים והקשחת הרגולציה על מתן אשראי בנקאי. עם מדינות אלו נמנות בין היתר סין, ברזיל, הודו, קוריאה הדרומית ואוסטרליה (שאינה מוגדרת כמתפתחת).

כתוצאה מהעלאות הריבית במדינות אלו, נוצר פער ריביות בין לבין המשקים המפותחים. פערי הריביות העלו את כדאיות ההשקעות במדינות אלו, יבוא ההון אליהן גבר והוביל להתחזקות המטבעות המקומיים, אשר הינה בעלת השלכות שליליות על כדאיות היצוא ועל ההתאוששות. לאור זאת, החלו מדינות אלו להתערב בשוקי מטבע החוץ, במטרה להגביל את התחזקות המטבעות. ההתערבות בשוקי מטבע החוץ בוצעה באופן ישיר על ידי רכישות מטבע חוץ או באופן עקיף על ידי הגבלת תנועות ההון.

המדדים המובילים בשוקי ההון בחוץ לארץ המשיכו במגמת העליות שאפיינה את שנת 2009, אם כי בקצב מתון בהרבה. העלייה ברווחיות החברות עודדה במידה מסוימת את אמון המשקיעים, אולם החששות בדבר יכולת הפירעון של מספר מדינות בגוש האירו העלו מדי פעם את החשש בנוגע לאיתנותם של שוקי ההון.

מדדי דאו ג'ונס, נאסד"ק ו-S&P 500 עלו במהלך שנת 2010 ב-10.9%, 17.4% ו-12.8%, בהתאמה. מדדי FTSE 100 ו-DAX עלו בשיעורים של כ-10.3% ו-16.1%, בהתאמה. מדדי CAC הצרפתי ו-Nikkei היפני ירדו בתקופה הנסקרת בשיעורים של 2.2% ו-1.9%, בהתאמה ומדד Dj EuroSTOXX (המתייחס למדינות מערב אירופה) עלה בכ-0.9%.

סקירה זו עומדת בצילם של שני אירועים המתחוללים בימים אלה, ואשר מוקדם עדיין להעריך את מידת השפעתם על הכלכלה העולמית:

- מספר מדינות במזרח התיכון מצויות במצב של אי וודאות פוליטית. חששות לשיבושים באספקת הנפט העלו את מחירו במידה ניכרת (כ-15% מתחילת השנה ועד 8 במרץ 2011). אם המשבר יפקוד גם מדינות שהן יצרניות נפט משמעותיות, המחירים עלולים להאמיר ולפגוע בכלכלה העולמית, ואף בכלכלה הישראלית.
- רעידת האדמה ביפן, יצרה אף היא מצב של אי-ודאות, באשר להשפעות אפשריות על הכלכלה העולמית. זאת, על רקע משקלה הגדול יחסית של יפן, שהינה הכלכלה השלישית בגודלה בעולם, ותוצרה מהווה כ-8.5% מהתוצר העולמי.

פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד או מהמשתמע ממנו. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאופוליטיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומשרד האוצר, על נתוני בנק ישראל ועל תחזיות לעתיד בנושאים שונים, כפי שיפורטו להלן.

קבוצת הבנק

בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") נמנה עם הבנקים הראשונים שנסדו בארץ ישראל. הבנק התאגד כחברה ציבורית ביום 6 ביוני 1923, בשם בנק המזרחי בע"מ, והרישיון להתחיל בעסקים ניתן לו ביום 13 במאי 1924. הבנק הוקם ביוזמת המרכז העולמי של הסתדרות המזרחי, במטרה לסייע במימון פעולות התיישבות, בניה, חרושת, מלאכה ומסחר של המתיישבים החדשים בארץ-ישראל. בשנת 1969, עם מיזוג עסקי הבנק עם עסקי בנק הפועל המזרחי בע"מ, שונה שמו של הבנק ל"בנק המזרחי המאוחד בע"מ". בשנת 1983, במסגרת הסדר שגובש בין ממשלת ישראל לבין הבנקים, הועברו מניות הבנק לשליטת המדינה באמצעות חברת בטוחות שהוקמה לשם כך. בשנים 1995 ו-1997 הופרט הבנק בשני שלבים, ועבר לשליטת בעלי השליטה הנוכחיים. בעקבות המיזוג בין בנק המזרחי המאוחד בע"מ לבין "טפחות" בנק משכנתאות לישראל בע"מ (להלן: "טפחות"), שונה ביום 7 בנובמבר 2005 שמו של הבנק הממוזג לשמו הנוכחי, בנק מזרחי טפחות בע"מ.

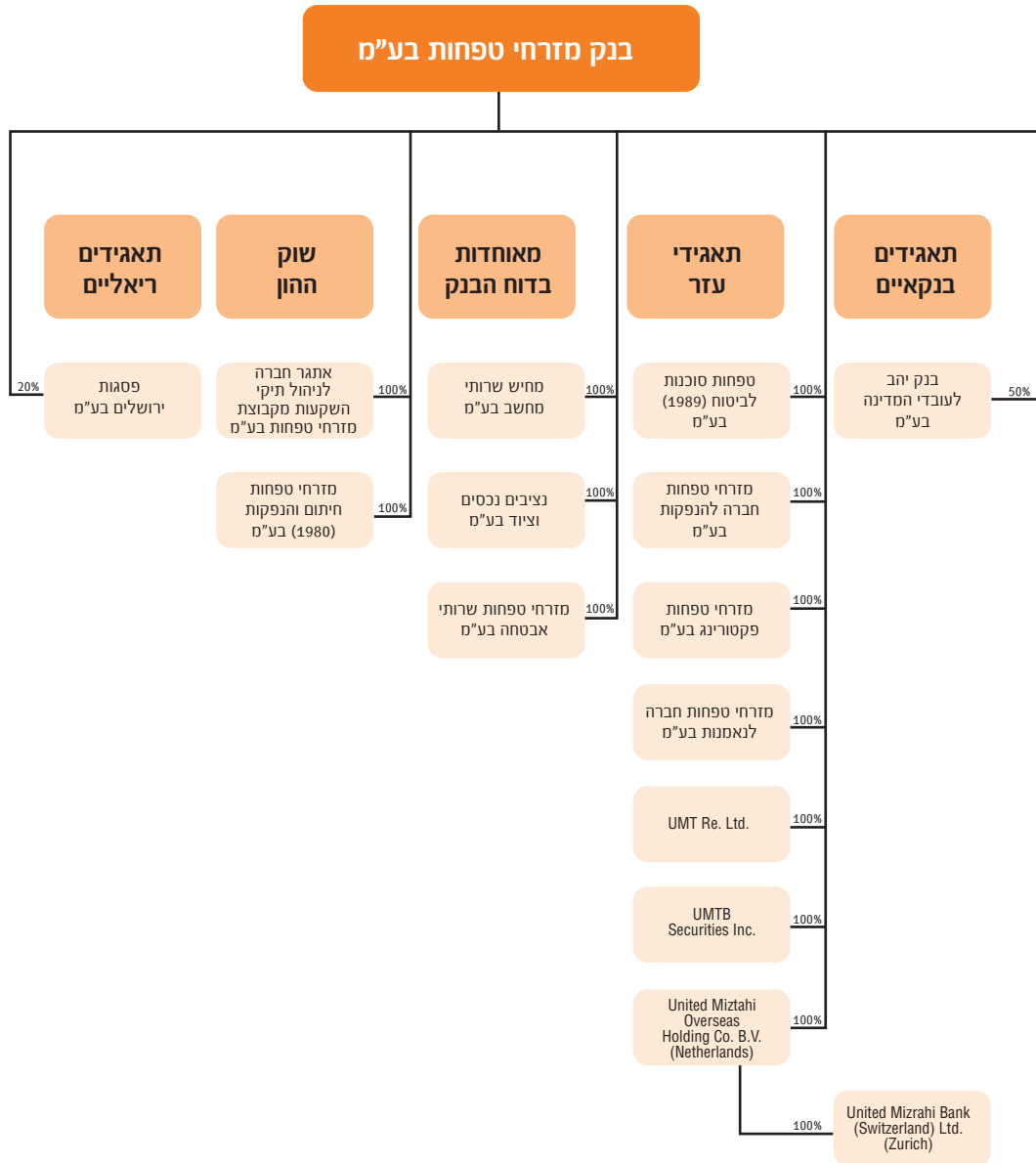
קבוצת הבנק פועלת בארץ ובחוץ לארץ. הקבוצה עוסקת בפעילות בנקאית מסחרית - עסקית וקמעונאית, ובפעילות משכנתאות בישראל, באמצעות רשת הכוללת 159 סניפים ומרכזי עסקים בפריסה כלל ארצית. בנוסף, פעילות הלקוחות העסקיים נתמכת על ידי מוקדים עסקיים ועל ידי יחידות מטה מקצועיות בעלות התמחות ענפית. פעילות הבנק בחוץ לארץ מתבצעת באמצעות 4 שלוחות בנקאיות (שלושה סניפים וחברה בת) ו-4 נציגויות באירופה ובדרום אמריקה.

בנוסף לפעילות הבנקאית, עוסקת קבוצת הבנק בפעילויות שונות הקשורות בשוק ההון, לרבות: ייעוץ לפעילות בשוק ההון, ניהול תיקי ניירות ערך עבור לקוחות, ייעוץ פנסיוני, שירותי נאמנות, הפצת קרנות נאמנות ותפעול קופות גמל.

הבנק נמנה על חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל. להלן חלקה היחסי של קבוצת הבנק מתוך חמש הקבוצות הגדולות, בסעיפי המאזן העיקריים, על פי נתונים שפורסמו ליום 30 בספטמבר 2010:

14%	אשראי לציבור
13%	פיקדונות הציבור
12%	סך המאזן
10%	הון עצמי

מבנה החזקות - חברות עיקריות⁽⁴⁾:

לפרטים נוספים בדבר שינויים מבניים בקבוצה, ראה בביאור 6 לדוחות הכספיים.

⁽⁴⁾ לבנק החזקות בחברות נוספות אשר אינן מהותיות לפעילות הבנק

השליטה בקבוצת הבנק

למיטב ידיעתם של הבנק והדירקטורים, החזקות בעלי השליטה במניות הבנק ליום 31 בדצמבר 2010, הינן כדלקמן:

שיעור מההון ומכוח ההצבעה	מספר המניות	המחזיק
6.99%	15,643,785	קבוצת ורטהיים M.W.Z. (Holdings) Ltd. ⁽¹⁾
13.09%	29,275,441	F & W (שותפות רשומה) ⁽²⁾
20.08% ⁽⁹⁾	44,919,226	סה"כ קבוצת ורטהיים
3.16%	7,066,264	קבוצת עופר כ.א.ב.מ. בע"מ ⁽³⁾
5.75%	12,862,041	ל.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ ⁽⁴⁾
6.79%	15,175,631	ע.א.ב.מ. בע"מ ⁽⁵⁾
6.52%	14,591,953	עופר השקעות בע"מ ⁽⁶⁾
3.34%	7,477,642	עופר סחף בע"מ ⁽⁷⁾
25.56%	57,173,531	סה"כ קבוצת עופר
45.64%	102,092,757	סה"כ אחזקות בעלי שליטה
100.00%	223,649,171 ⁽⁸⁾	סה"כ מניות מונפקות של הבנק

- (1) חברה פרטית, אשר מניותיה מוחזקות על ידי מר משה ורטהיים (99.2%) ובנאמנות עבור מר משה ורטהיים על ידי עו"ד בנימין רוטנברג (0.8%).
 (2) שותפות רשומה, אשר מוחזקת על ידי מר משה ורטהיים (1%) ועל ידי M.W.Z. (Holdings) Ltd. (99%).
 (3) חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של עופר פיתוח והשקעות בע"מ, שהינה חברה פרטית, אשר מניותיה מוחזקות על ידי עופר סחף בע"מ (89.1%) ועל ידי נכסי תעשייה נצרת בע"מ (10.9%). נכסי תעשייה נצרת בע"מ הינה חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של עופר פיתוח והשקעות בע"מ שהינה חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של עופר השקעות בע"מ.
 (4) חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של ל.י.ן. (אחזקות) בע"מ, שהינה חברה פרטית בבעלות ובשליטה של מר איל עופר (95%) וחברה תושבת חוץ (5%).
 (5) חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של אחים עופר אחזקות נכסים בע"מ, שהינה חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של עופר השקעות בע"מ.
 (6) חברה פרטית אשר מניותיה מוחזקות על ידי ה"ה ליאורה עופר (15%), דורון עופר (15%), יהודה (יולי) עופר (36.67%), ו.י.ן. (אחזקות) בע"מ (33.33%), שהינה, כאמור, חברה פרטית בבעלות ובשליטה של מר איל עופר (95%) וחברה תושבת חוץ (5%).
 (7) חברה פרטית בבעלות ובשליטה מלאים של עופר השקעות בע"מ.
 (8) לא כולל 2,500,000 מניות רדומות שנרכשו על ידי הבנק ברכישה עצמית במהלך שנת 2009.
 (9) לפרטים בדבר רכישה נוספת על ידי מר משה ורטהיים לאחר תאריך הדוח ראה פרק השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו להלן.

הסכמים בין בעלי המניות

בין ע.א.ב.מ. בע"מ, כ.א.ב.מ. בע"מ ול.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ מצד אחד (להלן: "תאגידי קבוצת עופר") לבין פיינברג - ורטהיים (שותפות רשומה) (1) מצד שני (להלן: "תאגידי קבוצת ורטהיים"), נחתם ביום 6 באוקטובר 1994 הסכם לשיתוף פעולה בהפעלת הזכויות הנלוות למניות הבנק (להלן: "הסכם ההצבעה"). בהסכם ההצבעה נקבעו, בין היתר, כללים ביחס להצבעה משותפת של בעלי השליטה באסיפות כלליות, לזכות סירוב של כל אחד מהצדדים במכירת מניות על ידי הצד האחר, לזכות למינוי דירקטורים ולזכות למינוי יושב ראש הדירקטוריון.

במקביל לחתימת הסכם ההצבעה ובאותו מועד נחתם הסכם לשיתוף פעולה בין התאגידיים שהינם בעלי השליטה בחברות המרכיבות את קבוצת עופר, כלומר בין ע.א.ב.מ. בע"מ, כ.א.ב.מ. בע"מ, עופר השקעות בע"מ ועופר סחף בע"מ (להלן: "עופר נכסים") מצד אחד לבין ל.א.ב.מ. (אחזקות) בע"מ שהינה, כאמור בבעלות מלאה של ל.י.ן. (אחזקות) בע"מ (להלן: "ל.א.ב.מ."). מצד שני, לפיו בכל הנוגע להחזקות במניות הבנק בשליטה ובזכויות ניהולו יחלקו הצדדים באופן שווה, לפיכך מכסת הדירקטורים של תאגידי קבוצת עופר (כמובנה לעיל) תתחלק באופן שווה בין עופר נכסים לבין ל.א.ב.מ. לפי תנאי ההסכם לא יתקבלו החלטות בתאגידי קבוצת עופר, בכל נושא ועניין הקשורים לבנק, לרבות בהצבעה באסיפות הכלליות של הבנק, אלא אם עופר נכסים ול.א.ב.מ. נתנו לכך את הסכמתם.

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

ביום 14 בפברואר 2011 רכש מר משה ורטהיים, מבעלי השליטה בבנק, באמצעות M.W.Z. (Holdings) Ltd., 5,200,000 מניות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב ממניות הבנק בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. שיעור ההחזקה בהון ובכח ההצבעה של קבוצת ורטהיים בבנק, לאחר הרכישה כאמור, הינו 22.41%.

הבנק מחזיק 2,500,000 מניות ממניותיו שנרכשו ברכישה עצמית בשנת 2009, בהתאם לאישור בנק ישראל, תמורת 76 מיליוני שקלים חדשים.

ביום 1 בפברואר 2009 הקצה הבנק על שם הנאמן, עבור מר אליעזר יונס, 5,571,381 כתבי אופציה, לא רשומים למסחר בבורסה, בהתאם לתנאי התכנית להקצאת כתבי אופציה על פי הצעה פרטית, שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 30 בנובמבר 2008, ומהווה חלק מתנאי העסקתו של המנכ"ל. המניות הרגילות, בנות 0.1 שקל חדש ערך נקוב, אשר יוקצו במימוש כתבי האופציה, יירשמו למסחר בבורסה. כתבי אופציה אלה נוספים לניירות הערך של הבנק שמחזיק המנכ"ל בעצמו ובאמצעות הנאמן.

לפרטים נוספים, ראה ביאור 1.16. לדוחות הכספיים.

החלטת דירקטוריון באשר ליחס הלימות הון

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מיום 30 ביוני 2010, לפיהן על הבנק לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2010, ליחס הון הליבה, שיתייחס להון הליבה בניכוי כל הניכויים הנדרשים מרובד 1, לפי הוראות נוהל בנקאי תקין מס 202 ("מדידה והלימות הון – רכיבי הון") (להלן – "יחס הון הליבה"), החליט דירקטוריון הבנק, ביום 25 באוקטובר 2010, לקבוע כי היעד של יחס הון הליבה (יחס הלימות ההון הראשוני המקורי) יהיה בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. בנוסף, החליט הדירקטוריון להנחות את הנהלת הבנק לפעול לשמירת שולי בטחון נאותים, על מנת להבטיח כי יחס הון הליבה לא יפחת מן האמור לעיל. כמו כן, החליט דירקטוריון הבנק, כי יחס הלימות ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.5%.

במכתב מיום 30 באוגוסט 2009, הנחה בנק ישראל את הבנקים כי עד לסיום תהליך הסקירה וההערכה הפיקוחי של בנק ישראל על יישום הנדבך השני של הוראות השעה ליישום באזל II (תהליך SREP), נדרש הבנק להמשיך ולעמוד ביעדי ההון כפי שהוגדרו על ידו במונחי באזל I (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311, לפני עדכונה על פי כללי באזל II).

ביום 14 בפברואר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים, על פיו הדרישות הקבועות בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 311, בטלות מיום 1 בינואר 2011.

לפרטים בדבר יחס ההון לרכיבי סיכון, ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.

גיוס מקורות הוניים

במסגרת תכנית העבודה של הבנק, הנקבעת על ידי הדירקטוריון וכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק, וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך, נקבעת, במקביל ליעדים העסקיים וליעדי הרווחיות, תכנית לגיוס מקורות הוניים לצורך שמירה על הלימות ההון, בהתאם להנחיות שקבע הדירקטוריון בנושא, כאמור לעיל.

לפרטים בדבר גיוס מקורות באמצעות כתבי התחייבות ואיגרות חוב, ראה פרק מקורות ומימון להלן, וביאור 11 לדוחות הכספיים.

חלוקת דיבידנדים

מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 3 באפריל 2006 התקבלה החלטה בדירקטוריון הבנק על מדיניות חלוקת דיבידנד, לפיה בכפוף לכך שיחס ההון הכולל לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחת מ- 10% (במונחי הוראת ניהול בנקאי תקין 311 - באזל I), יחולק בכל שנה דיבידנד בשיעור של 40% מהרווח הנקי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח הנקי מפעולות בלתי רגילות. מדיניות חלוקת הדיבידנד חלה משנת 2006. ביום 24 בדצמבר 2007 קבע דירקטוריון הבנק, במסגרת אישור תכנית החומש האסטרטגית, כי בתקופת התכנית תישמר מדיניות חלוקת הדיבידנד שאימץ לעצמו הבנק.

בנוסף על האמור, חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות הדין ולמגבלות כמפורט בביאור 13 לדוחות הכספיים. עם המעבר לכללי באזל II עודכנה מדיניות הבנק בנוגע ליחס הון מזערי, כאמור לעיל, והיא מחליפה את היעד שנקבע בעבר ליחס ההון הכולל בשיעור 10%, במונחי הוראת ניהול בנקאי תקין 311 (באזל I). לפרטים נוספים ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.

דיבידנד שחולק

להלן פירוט הדיבידנדים שחולקו ושהוכרזו על ידי הבנק החל משנת 2008 ועד למועד פרסום דוחות כספיים אלה (בסכומים מדווחים):

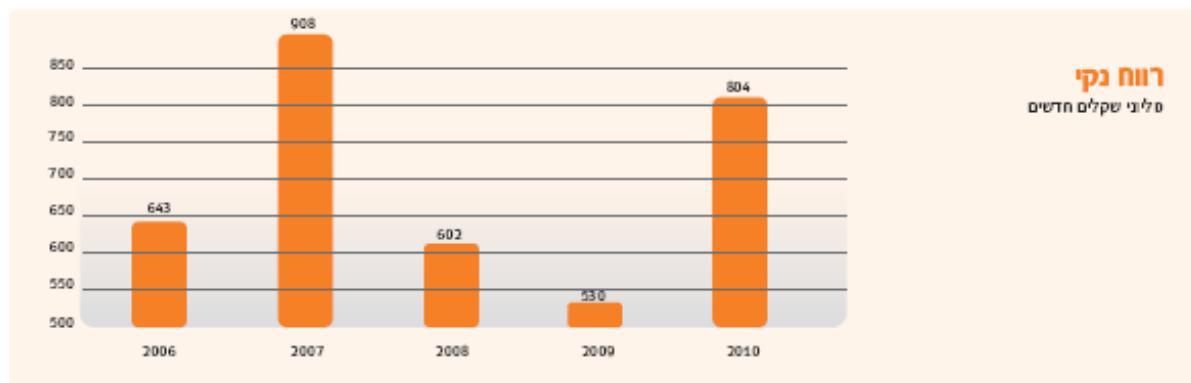
תאריך תשלום ⁽¹⁾	דיבידנד למניה	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
19 בפברואר 2008	33.80	75
11 ביוני 2008	33.78	75
8 בספטמבר 2010	89.59	200
17 באפריל 2011 ⁽²⁾	53.65	120

(1) לאור המשבר הפיננסי העולמי והשלכותיו על שוק ההון בישראל, נמנע הבנק מלחלק דיבידנדים בשנת 2009.

(2) ביום 22 במרץ 2011 החליט דירקטוריון הבנק על תשלום דיבידנד בסך של 120 מיליוני שקלים חדשים, המהווים שיעור של 536.5% מההון המונפק, היינו כ-53.65 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הוא 4 באפריל 2011, יום האקס הוא 5 באפריל 2011 ויום התשלום הוא 17 באפריל 2011.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הקבוצה, הגיע בשנת 2010 ל- 804 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 530 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 51.7%. רווח זה מבטא תשואה על ההון בשיעור של 11.7% לעומת 8.5% בשנת 2009.

הרווח הנקי של הקבוצה הגיע ברבעון הרביעי של שנת 2010 ל-222 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 114 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 94.7%. רווח זה מבטא תשואה על ההון בשיעור של 13.2% במונחים שנתיים, לעומת 7.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

סך כל ההכנסות (מימוניות ותפעוליות) גדלו בשנת 2010 ב-12.4% בהשוואה לשנת 2009, והסתכמו ב-4,326 מיליוני שקלים חדשים, לעומת ל-3,849 מיליוני שקלים חדשים אשתקד.

סך כל ההוצאות התפעוליות קטנו בשנת 2010 ב-3.0% בהשוואה לשנת 2009, והסתכמו ב-2,562 מיליוני שקלים חדשים, לעומת ל-2,640 מיליוני שקלים חדשים אשתקד.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה בשנת 2010 בהשוואה לשנת 2009:

- הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הגיע בשנת 2010 ל-2,959 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-2,385 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009, גידול של 24.1%.
- ההכנסות מעמלות תפעוליות הסתכמו בשנת 2010 ב-1,324 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,307 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009, גידול של 1.3%.
- ההפסדים מהשקעה במניות, נטו, הסתכמו בשנת 2010 ב-1 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לרווחים נטו בסך 114 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009. השינוי נובע בעיקר ממימוש מניות שהתקבלו כביטחון בגין חוב לקוח בשנת 2009.
- ההפרשה לחובות מסופקים גדלה בשנת 2010 ב-98 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לשנת 2009, גידול של 26.1%, בעיקר בגין סיום הטיפול בחוב לקוח, וכן עקב הפרשה נוספת לחובות מסופקים בסך 24 מיליוני שקלים חדשים בגין הלוואות לדיור שניתנו בשיעור מימון הגבוה מ-60%.
- הוצאות השכר בשנת 2010, הסתכמו ב-1,525 מיליוני שקלים חדשים לעומת 1,630 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009 (1,460 מיליוני שקלים חדשים בנטרול הפרשה חד פעמית בגין תכנית לפרישה מרצון), קיטון של 6.4%.
- הוצאות התפעוליות והאחרות, מלבד הוצאות שכר, גדלו בכ-27 מיליוני שקלים חדשים, כ-2.7%, בהשוואה לשנת 2009.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים של הקבוצה בשנת 2010 הסתכם ב-2,959 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,385 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009, גידול של כ-24.1%.

ברבעון הרביעי של שנת 2010 הסתכם הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים של הקבוצה ב-880 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 655 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-34.4%.

להלן ניתוח ההתפתחות ברכיבים העיקריים של הרווח מפעילות מימון (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר			
2010	2009	שיעור השינוי 2010	2009	שיעור השינוי	
2,638	2,228	18.4%	701	576	21.7%
222	155		128	53	
37	25		(1)	5	
62 ⁽¹⁾	(23)		52	21	
2,959	2,385	24.1%	880	655	34.4%

(1) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים, הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער בלבד), לעומת נגזרים הנמדדים לפי שוויים ההוגן.

להלן פירוט הרווח המימוני לפי מגזרי פעילות עיקריים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר פעילות	2010	2009	סכום השינוי	שיעור השינוי
בנקאות קמעונאית:				
משכנתאות	511	427	84	19.7%
משקי בית	865	695	170	24.5%
עסקים קטנים	362	297	65	21.9%
סך הכל	1,738	1,419	319	22.5%
בנקאות פרטית	56	42	14	33.3%
בנקאות מסחרית	169	138	31	22.5%
בנקאות עסקית	687	579	108	18.7%
ניהול פיננסי	309	207	102	49.3%
סך הכל	2,959	2,385	574	24.1%

להגדרת מגזרי הפעילות, ראה להלן בפרק מגזרי הפעילות של קבוצת הבנק.

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים הפיננסיים במגזרי ההצמדה השונים (כולל השפעת נגזרים) (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה - נכסים פיננסיים	2010	2009	שיעור השינוי
מטבע ישראלי לא צמוד	118,463	98,105	20.8%
מטבע ישראלי צמוד למדד	42,362	40,442	4.7%
מטבע חוץ ⁽¹⁾	66,657	65,223	2.2%
סך הכל	227,482	203,770	11.6%

(1) פעילות מקומית ושלוחות חו"ל (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ).

העלייה ביתרה הממוצעת של הנכסים הפיננסיים במגזר הלא צמוד נובעת מגידול בעיקר באשראי הלא צמוד, ומעלייה בהיקף הפעילות בנגזרים.

להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור ההכנסה על הנכסים ובין שיעור ההוצאה על ההתחייבויות) במגזרי ההצמדה השונים (כולל השפעת נגזרים, באחוזים):

מגזר הצמדה	2010	2009
מטבע ישראלי לא צמוד	1.37	1.09
מטבע ישראלי צמוד למדד	0.63	0.52
מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ) ⁽¹⁾	0.51	0.95
סך הכל כולל השפעת נגזרים	1.10	0.91
סך הכל ללא השפעת נגזרים	2.28	1.63

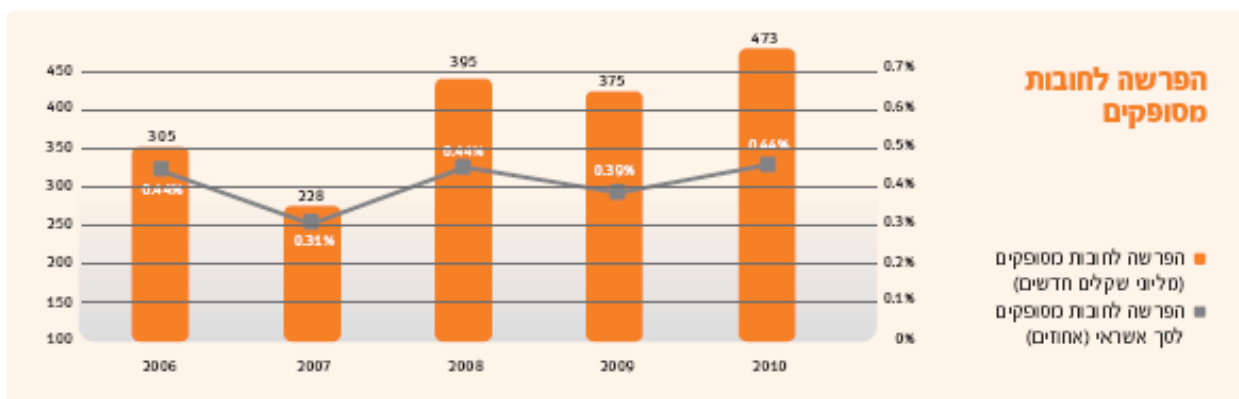
(1) פעילות מקומית ושלוחות חו"ל.

בסקירת ההנהלה ניתנים בתוספת ג' נתונים לגבי שיעורי ההכנסה וההוצאה בפעילות הקבוצה ולגבי המרווח הפיננסי המיוצג על ידי פערי הריבית.

ההפרשה לחובות מסופקים בקבוצה הסתכמה בשנת 2010 ב-473 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.44% מסך האשראי לציבור, לעומת 375 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.39% מסך האשראי לציבור, בשנת 2009.

ברבעון הרביעי של שנת 2010 הסתכמה ההפרשה לחובות מסופקים ב-192 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.72% מסך האשראי לציבור, לעומת 107 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.45% מסך האשראי לציבור ברבעון המקביל אשתקד. הגידול בהפרשה לחובות מסופקים נובע מהפרשה בגין סיום הטיפול בחוב לקוח, וכן מהפרשה נוספת לחובות מסופקים בסך כ-24 מיליוני שקלים חדשים שנערכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בגין הלוואות לדיור שניתנו החל מהרבעון השלישי של שנת 2010, בשיעור מימון הגבוה מ-60%. לפרטים ראה ביאור 1"ז. לדוחות הכספיים.

לענין השלכות המעבר להוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, החל מיום 1 בינואר 2011, ראה להלן וכן בביאור 1א לדוחות הכספיים.

להלן פירוט התפתחות ההפרשה לחובות מסופקים (מיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2010	
		הפרשה ספציפית :
20	2	לפי עומק הפיגור
336	469	אחרת
356	471	סך הכל הפרשה ספציפית
19	2	הפרשה כללית ונוספת
375	473	סך הכל
0.39%	0.44%	שיעור ההפרשה לחובות מסופקים מסך האשראי לציבור (במונחים שנתיים)

להלן פירוט ההפרשה לחובות מסופקים לפי מגזרי פעילות עיקריים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

2009	2010	מגזר פעילות
		בנקאות קמעונאית:
24	(¹) 24	משכנתאות
70	59	משקי בית
72	45	עסקים קטנים
166	128	סך הכל
1	-	בנקאות פרטית
14	2	בנקאות מסחרית
194	343	בנקאות עסקית
-	-	ניהול פיננסי
375	473	סך הכל

(1) כולל 24 מיליוני שקלים חדשים בגין הלוואות לדיור שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-60% החל מיום 1 ביולי 2010, לפרטים ראה ביאור 1 יז' 6) לדוחות הכספיים.

היתרה המאזנית של ההפרשה הכללית והנוספת לחובות מסופקים בקבוצה הסתכמה ליום 31 בדצמבר 2010 ב- 215 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל- 213 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2009.

ההכנסות התפעוליות והאחרות בקבוצה (ללא רווחים/הפסדים מהשקעות במניות) הסתכמו בשנת 2010 ל- 1,368 מיליוני שקלים חדשים לעומת 1,350 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009.

ברבעון הרביעי של שנת 2010 הסתכמו ההכנסות התפעוליות והאחרות (ללא רווחים מהשקעות במניות) בקבוצה בכ- 351 מיליוני שקלים חדשים לעומת 362 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות מעמלות תפעוליות בקבוצה, הסתכמו בשנת 2010 ב-1,324 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,307 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009, גידול של כ-1.3%.

ברבעון הרביעי של שנת 2010 הסתכמו ההכנסות מעמלות תפעוליות בקבוצה בכ-344 מיליוני שקלים חדשים לעומת 353 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-2.5%.

ההכנסות מעמלות תפעוליות אשתקד כללו הכנסות חד פעמיות משמעותיות מעמלות טיפול בחוזים, בעיקר ברבעון הרביעי של שנת 2009.

הפסדים מהשקעות במניות, נטו, הסתכמו בשנת 2010 ב-1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווחים בסך של 114 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009. ברבעון הרביעי של שנת 2010 הסתכמו הפסדים מהשקעה במניות, נטו, ב-1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווחים בסך של 55 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. הירידה ברווחים נובעת בעיקר ממימוש מניות שהתקבלו כביטחון בגין חוב לקוח במהלך המחצית השנייה של שנת 2009.

ההכנסות האחרות בקבוצה, הסתכמו בשנת 2010 ב-44 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 43 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009. ברבעון הרביעי של שנת 2010 הסתכמו ההכנסות האחרות בקבוצה בכ-7 מיליוני שקלים חדשים לעומת 9 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות בקבוצה, הסתכמו בשנת 2010 ב-2,562 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-2,640 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-3.0%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות בקבוצה הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2010 ב-687 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 785 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-12.5%.

המשכורות וההוצאות הנלוות בקבוצה הסתכמו בשנת 2010 ב-1,525 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-1,630 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009, קיטון של 6.4%.

המשכורות וההוצאות הנלוות בקבוצה הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2010 ב-403 מיליוני שקלים חדשים לעומת 504 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 20.0%.

הירידה נובעת בעיקר מהפרשה בסך 170 מיליוני שקלים חדשים לתכנית פרישה מרצון במחצית השנייה של שנת 2009, מתוכם 100 מיליון שקלים חדשים ברבעון הרביעי של 2009.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד בקבוצה הסתכמו בשנת 2010 ב-585 מיליוני שקלים חדשים לעומת 557 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009, עלייה של כ-5.0%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד בקבוצה הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2010 ב-149 מיליוני שקלים חדשים לעומת 141 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-5.7%.

עיקר הגידול נובע מעלייה בהוצאות אחזקת בניין ותוכנות מחשב.

ההוצאות התפעוליות האחרות בקבוצה הסתכמו בשנת 2010 ב-452 מיליוני שקלים חדשים לעומת 453 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009, קיטון של כ-0.2%.

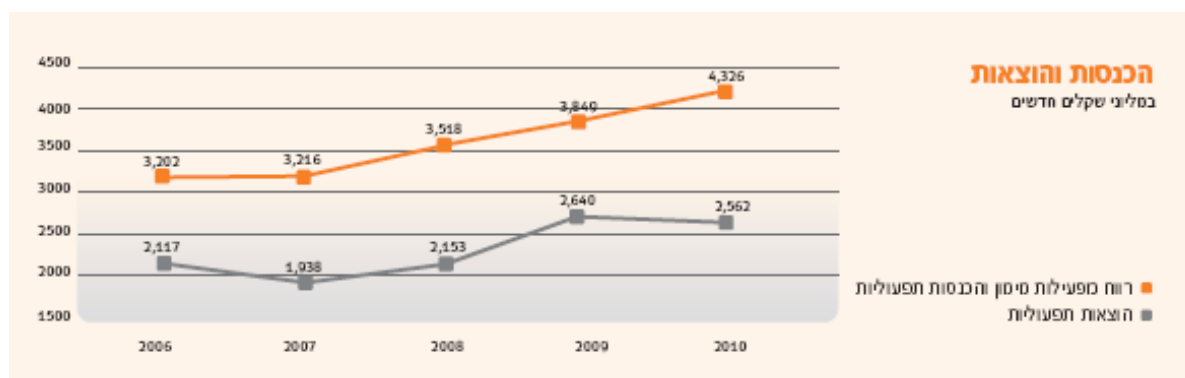
ההוצאות התפעוליות האחרות בקבוצה הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2010 ב-135 מיליוני שקלים חדשים לעומת 140 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-3.6%.

כתוצאה מההתפתחויות בהכנסות ובהוצאות חלו שינויים ביחסים הפיננסיים הבאים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2010	
55.5%	53.4%	יחס הכיסוי התפעולי ⁽¹⁾
68.6%	59.2%	Cost-Income Ratio ⁽²⁾
66.7%	55.4%	Cost-Income Ratio ללא בנק יהב ⁽²⁾

(1) סך ההכנסות התפעוליות והאחרות לסך ההוצאות התפעוליות והאחרות.

(2) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הפרשה לחובות מסופקים.

הרווח בקבוצה מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם בשנת 2010 ב-1,291 מיליוני שקלים חדשים לעומת 834 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009, גידול של כ-54.8%.

הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים בקבוצה הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת 2010 ב-351 מיליוני שקלים חדשים לעומת 180 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-95.0%.

הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בשנת 2010 ב-470 מיליוני שקלים חדשים לעומת 286 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009, גידול של כ-64.3%.

ברבעון הרביעי של שנת 2010 הסתכמה הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות ב-125 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 61 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-104.9%.

הרווח הנקי מפעולות רגילות הגיע בשנת 2010 ל-802 מיליוני שקלים חדשים לעומת 532 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009 (650 מיליוני שקלים חדשים בנטרול הפרשה בגין תכנית לפרישה מרצון), גידול של כ-50.8%.

הרווח הנקי מפעולות רגילות הגיע ברבעון הרביעי של שנת 2010 ל-222 מיליוני שקלים חדשים לעומת 116 מיליוני שקלים חדשים (188 מיליוני שקלים חדשים בנטרול הפרשה בגין תכנית לפרישה מרצון) ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-91.4%.

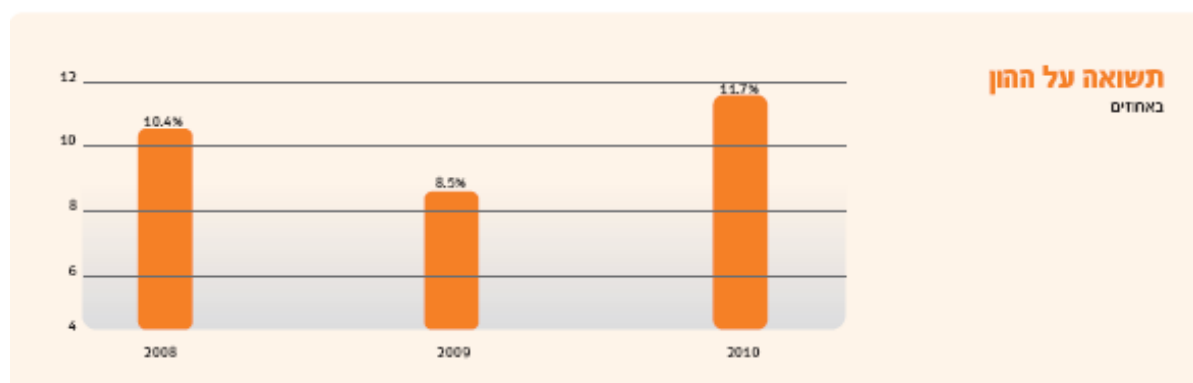
להלן תשואות⁽¹⁾ רווחי הקבוצה והתפתחותם ביחס להון העצמי⁽²⁾ (באחוזים):

	2008	2009 ⁽³⁾	2010	
	10.4	8.5	11.7	רווח נקי מפעולות רגילות
	10.4	8.5	11.7	רווח נקי

(1) תשואה בחישוב שנתי.

(2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.

(3) כולל השפעת הפרשה לתכנית פרישה מרצון.

להלן תשואות⁽¹⁾ רווחי הקבוצה והתפתחותם ביחס להון העצמי⁽²⁾ (באחוזים) - המשך:

		2009				2010			
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי ⁽³⁾	רבעון רביעי ⁽³⁾	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
	7.5	10.1	10.2	7.3	10.7	12.4	12.5	13.2	רווח נקי מפעולות רגילות
	7.5	10.1	10.2	7.2	10.8	12.3	12.7	13.2	רווח נקי

(1) תשואה בחישוב שנתי.

(2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.

(3) כולל השפעת הפרשה לתכנית פרישה מרצון.

הרווח למניה

להלן נתוני הרווח למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

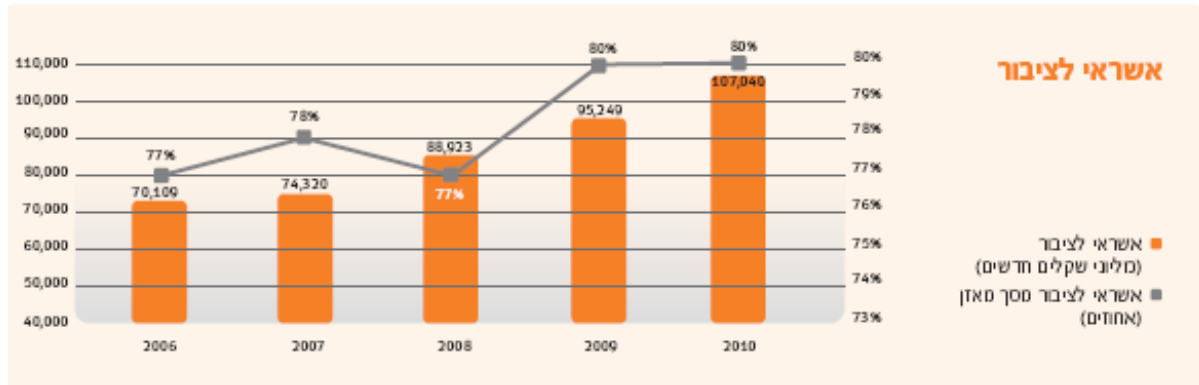
	2008	2009	2010
רווח בסיסי למניה:			
מפעולות רגילות	2.70	2.39	3.59
מהרווח הנקי	2.71	2.38	3.60
רווח מדולל למניה:			
מפעולות רגילות	2.68	2.38	3.54
מהרווח הנקי	2.69	2.37	3.55

התפתחות סעיפי המאזן

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

	31 בדצמבר	
שיעור השינוי באחוזים	2009	2010
סך כל המאזן	118,439	133,266
אשראי לציבור	95,249	107,040
פיקדונות הציבור	95,021	105,991
ניירות ערך	7,643	7,449
הון עצמי	6,532	7,218

אשראי לציבור - משקלו של האשראי לציבור במאזן המאוחד מסך כל הנכסים הגיע ב-31 בדצמבר 2010 לכ-80%, בדומה לטוף שנת 2009. האשראי לציבור בקבוצה גדל במהלך שנת 2010 בכ-12 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של כ-12.4%. בניטרול השפעת הפיחות בשער החליפין של השקל, גדל היקף האשראי בשנת 2010 בכ-13.4%

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

השיעור מסך האשראי לציבור			יתרה ליום 31 בדצמבר		
ליום 31 בדצמבר		שיעור השינוי באחוזים	2009	2010	
2009	2010				
50.2%	51.1%	14.3	47,841	54,680	מטבע ישראלי
36.4%	37.2%	15.0	34,678	39,865	לא צמוד
13.4%	11.7%	(1.8)	12,730	12,495	צמוד מדד
100.0%	100.0%	12.4	95,249	107,040	מט"ח כולל צמוד מט"ח
					סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי	2009	2010	מגזר פעילות
			בנקאות קמעונאית:
18.1%	(1)49,413	58,365	משכנתאות
2.6%	(1)14,681	15,062	משקי בית
17.1%	4,928	5,771	עסקים קטנים
14.7%	69,022	79,198	סך הכל
2.6%	1,368	1,404	בנקאות פרטית
12.4%	4,198	4,717	בנקאות מסחרית
5.1%	20,661	21,721	בנקאות עסקית
6.2%	26,227	27,842	סך הכל עסקי ואחר
12.4%	95,249	107,040	סך הכל

(1) סווג מחדש.

להלן פירוט נכסים שאינם מבצעים (שאינם צוברים הכנסות ריבית), חובות פגומים שצוברים הכנסות ריבית, סיכון אשראי מסחרי בעייתי, וחובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר, בהתאם להוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, כפי שהיו מוצגים אילו היו הוראות אלה מיושמות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010:

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010
1. נכסים שאינם מבצעים:	
אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית:	
שנבדק על בסיס פרטני	2,293
איגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית	14
חובות פגומים אחרים שאינם צוברים הכנסות ריבית	12
סך הכל נכסים שאינם מבצעים	2,319
2. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית	61
3. סיכון אשראי מסחרי בעייתי: ⁽¹⁾	
סיכון אשראי מאזני בגין הציבור	3,370
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין הציבור ⁽²⁾	766
סך כל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור	4,136
סיכון אשראי מאזני בגין אחרים	26
סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין אחרים	26
סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי	4,162
4. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר	1,847
מזה: הלוואות לדיור בגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור	1,311
הלוואות לדיור בגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾	404

הערה: סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת למעט סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין אנשים פרטים.
- (2) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה של קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי, לפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי.
- (3) הלוואות לדיור אשר ההפרשה המזערית בגין מחושבת לפי עומק הפיגור, שנמצאות בפיגור מעל 3 ועד 6 חודשים, והלוואות לדיור אחרות, שאינן פגומות אשר הין בפיגור של 90 ימים או יותר ההפרשה המזערית בגין לא מחושבת לפי עומק הפיגור.

להלן התפתחות התפלגות סיכון האשראי בקבוצה לפי גודל לווה:

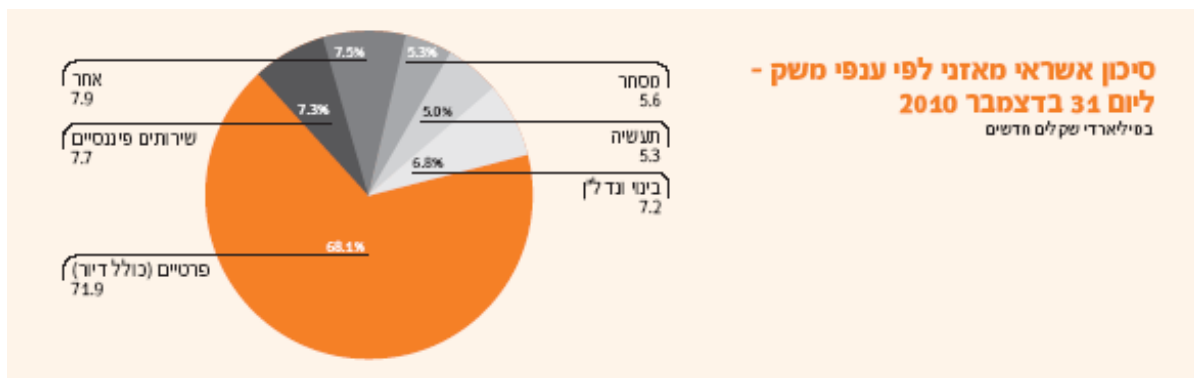
2009		2010		סיכון אשראי ללווה (באלפי שקלים חדשים)
שיעור מספר הלווים בקבוצה	שיעור מסיכון אשראי כולל בקבוצה	שיעור מספר הלווים בקבוצה	שיעור מסיכון אשראי כולל בקבוצה	
79.1%	15.6%	77.7%	13.9%	עד 150
16.7%	25.2%	17.0%	24.8%	150-600
3.7%	17.2%	4.7%	20.5%	600-2,000
0.5%	42.0%	0.6%	40.8%	מעל 2,000

להלן סיכון האשראי בענפי משק עיקריים בגין פעילות לווים בארץ⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

2009			2010			ענף משק
% מסך סיכון האשראי המאזני	סיכון אשראי מאזני	% מסך סיכון האשראי המאזני	סיכון אשראי מאזני	% מסך סיכון האשראי המאזני		
68.2%	63,141	68.1%	71,932	68.1%	אנשים פרטיים (כולל הלוואות לדיור)	
6.9%	6,369	6.8%	7,200	6.8%	בניו ונדל"ן	
7.2%	6,699	7.3%	7,723	7.3%	שירותים פיננסיים	
6.1%	5,655	5.0%	5,322	5.0%	תעשייה	
5.1%	4,701	5.3%	5,646	5.3%	מסחר	
6.5%	6,034	7.5%	7,866	7.5%	אחר	
100.0%	92,599	100.0%	105,689	100.0%	סך הכל	

(1) כולל אשראי והשקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים של הציבור.

סיכון האשראי של האשראי לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חוץ מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באיגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוץ מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוץ מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו.

סיכון האשראי הכולל בקבוצת הבנק הסתכם ביום 31 בדצמבר 2010 לסך של 156 מיליארדי שקלים חדשים לעומת 136 מיליארדי שקלים חדשים בשנת 2009, גידול בשיעור של 14.7% הנובע בעיקרו מהלוואות לדיור.

להלן פירוט סיכון האשראי הכולל בגין חובות בעייתיים בקבוצה ליום 31 בדצמבר (במיליוני שקלים חדשים):

2009	2010	
908	1,142	חובות שאינם נושאים הכנסה
1,079	455	חובות שאורגנו מחדש ⁽²⁾
126	-	חובות המיועדים לארגון מחדש ⁽³⁾
746	781	חובות בפיגור זמני
461	412	מזה: בגין הלוואות לדיור
1,766	1,153	חובות בהשגחה מיוחדת
50	19	מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית ⁽⁴⁾
539	470	מזה: אשראי לדיור שבגינם קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור
4,625	3,531	סך אשראי מאזני ללווים בעייתיים ⁽¹⁾
688	655	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ⁽⁵⁾⁽¹⁾
30	14	איגרות חוב של לווים בעייתיים
12	12	חובות בעייתיים של מוסדות פיננסיים
5,355	4,212	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים ⁽¹⁾

- (1) לא כולל חבויות המכוסות על ידי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
(2) אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות.
(3) אשראי ללווים, אשר לגביו קיימת החלטה על ארגון מחדש, אך הארגון מחדש טרם בוצע בפועל.
(4) למעט אשראי לדיור שבגינם קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור.
(5) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך קטנה במהלך שנת 2010 בכ-0.2 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של כ-2.5%. הצמצום ביתרת ההשקעה בניירות ערך היה במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה	יתרה ליום 31 בדצמבר		שיעור שינוי באחוזים
	2009	2010	
מטבע ישראלי			
צמוד מדד	1,339	413	(69.2)
לא צמוד	2,650	3,760	41.9
מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)	3,568	3,195	(10.5)
פריטים לא כספיים	86	81	(5.8)
סך הכל	7,643	7,449	(2.5)

להלן התפלגות יתרת השקעות הקבוצה בניירות ערך לפי סוגי המנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2010			
עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן (הערך במאזן)	
			ניירות ערך זמינים למכירה:
6,040	(48)	6,023	איגרות חוב של ממשלת ישראל
103	-	103	איגרות חוב של ממשלות זרות ⁽¹⁾
735	(3)	739	איגרות חוב של בנקים
151	-	154	איגרות חוב של חברות
66	(11)	60	איגרות חוב מגובות נכסים
81	-	81	מניות של אחרים
7,176	(62)	7,160	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ליום 31 בדצמבר 2010			
עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן (הערך במאזן)
			ניירות ערך למסחר:
286	1	(2)	285
4	-	-	4
290	1	(2)	289
			איגרות חוב של ממשלת ישראל
			איגרות חוב של חברות
7,466	47	(64)	7,449
			סך הכל ניירות ערך

(1) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית

להלן התפלגות יתרת השקעות הקבוצה בניירות ערך לפי סוגי המנפיקים (במיליוני שקלים חדשים) - המשך:

ליום 31 בדצמבר 2009			
עלות מופחתת (במניות – עלות)	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן (הערך במאזן)	
ניירות ערך זמינים למכירה:			
5,898	(51)	5,872	איגרות חוב של ממשלת ישראל
121	-	121	איגרות חוב של ממשלות זרות ⁽¹⁾
1,079	(7)	1,085	איגרות חוב של בנקים
164	(9)	157	איגרות חוב של חברות
78	(18)	65	איגרות חוב מגובות נכסים
84	-	86	מניות של אחרים
7,424	(85)	7,386	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ליום 31 בדצמבר 2009			
עלות מופחתת (במניות – עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן (הערך במאזן)
ניירות ערך למסחר:			
256	-	(5)	251
6	-	-	6
262	-	(5)	257
סך הכל ניירות ערך למסחר			
7,686	47	(90)	7,643
סך הכל ניירות ערך			

(1) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית

להלן מידע נוסף לגבי ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה המפרט את משך הזמן בו קיימת הירידה ושיעור מהעלות המופחתת (במיליוני שקלים חדשים) ליום 31 בדצמבר:

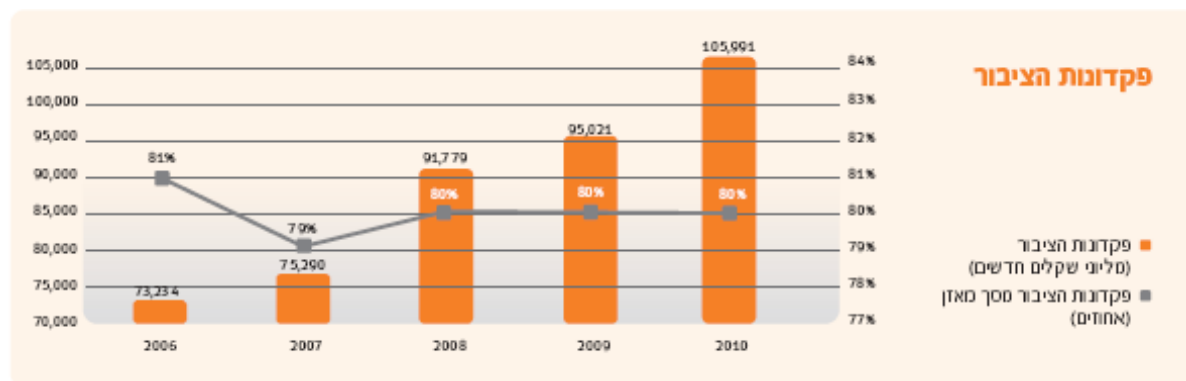
2010					
משך הזמן בו נמוך השווי ההוגן מהעלות המופחתת					
שיעור הירידה מהעלות המופחתת	עד 6 חודשים	9-6 חודשים	12-9 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל
איגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה					
20%	-	-	-	4	4
20%-40%	-	-	-	7	7
מעל 40%	-	-	-	-	-
סך הכל	-	-	-	11	11
איגרות חוב זמינות למכירה אחרות					
20%	19	-	6	24	49
20%-40%	-	-	2	-	2
מעל 40%	-	-	-	-	-
סך הכל	19	-	8	24	51
2009					
משך הזמן בו נמוך השווי ההוגן מהעלות המופחתת					
שיעור הירידה מהעלות המופחתת	עד 6 חודשים	9-6 חודשים	12-9 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל
איגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה					
20%	-	-	-	-	-
20%-40%	-	-	-	18	18
מעל 40%	-	-	-	-	-
סך הכל	-	-	-	18	18
איגרות חוב זמינות למכירה אחרות					
20%	23	2	-	32	57
20%-40%	2	-	-	8	10
מעל 40%	-	-	-	-	-
סך הכל	25	2	-	40	67

בשנת 2010 נרשמו הוצאות בסך של כ-2 מיליוני שקלים חדשים בגין הפרשות לירידת ערך שאינן בעלות אופי זמני של ניירות ערך, בגין ניירות ערך מגובי נכסים, לעומת 47 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009 (מהם 32 מיליוני שקלים חדשים בגין השקעות בניירות ערך מגובי נכסים).

לפרטים נוספים ראה ביאור 3 לדוחות הכספיים.

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 31 בדצמבר 2010 לכ-80% בדומה לסוף שנת 2009.
 בשנת 2010 גדל היקף פיקדונות הציבור בקבוצת הבנק, בסך של כ-11.0 מיליארדי שקלים חדשים, גדול של כ-11.5%.
 להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה	יתרה ליום 31 בדצמבר		שיעור השינוי (%)	השיעור מסך פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר	
	2010	2009		2010	2009
מטבע ישראל	62,754	51,851	21.0	59.2%	54.6%
לא צמוד	22,342	22,117	1.0	21.1%	23.3%
צמוד מדד	20,895	21,053	(0.8)	19.7%	22.1%
מט"ח כולל צמוד מט"ח					
סך הכל	105,991	95,021	11.5	100.0%	100.0%

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר פעילות	2010	2009	שיעור השינוי
בנקאות קמעונאית:			
משקי בית	46,864	45,964	2.0%
עסקים קטנים	6,413	6,412	0.0%
סך הכל	53,277	52,376	1.7%
בנקאות פרטית	4,946	6,256	(20.9%)
בנקאות מסחרית	3,631	3,355	8.2%
בנקאות עסקית	24,072	16,055	49.9%
ניהול פיננסי	20,065	16,979	18.2%
סך הכל	105,991	95,021	11.5%

לפרטים נוספים על מרכיבי פיקדונות הציבור ומרכיבי הפיקדונות מבנקים, ראה ביאורים 9 ו-10 לדוחות הכספיים.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ביום 31 בדצמבר 2010 הגיע ל-5.42% לעומת 5.52% בסוף שנת 2009.

יחס הון לרכיבי סיכון

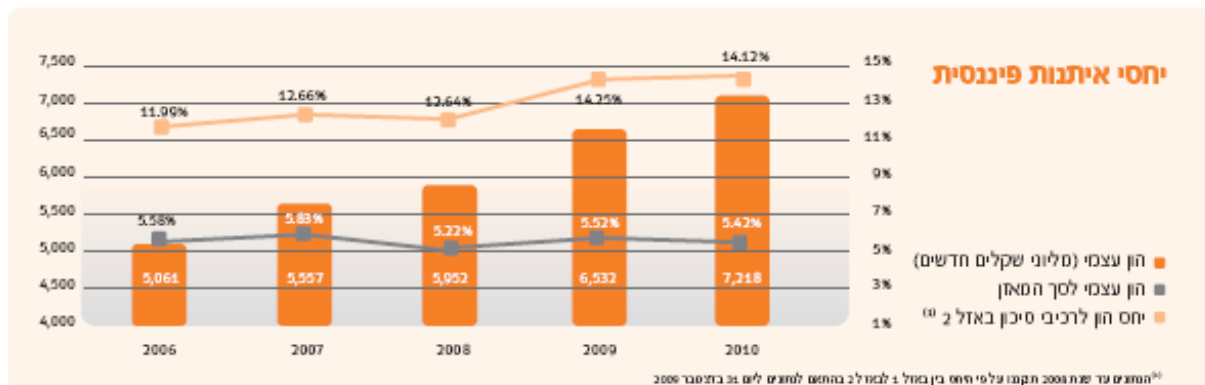
בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים מחוייב תאגיד בנקאי לשמור על יחס הון מזערי כולל, שלא יפחת משיעור של 9% מהסיכום המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים, כאשר אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות המפקח.

החל מיום 31 בדצמבר 2009 מחושב יחס ההון לרכיבי סיכון על פי כללי באזל II.

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010 ⁽¹⁾	
8.01%	8.01%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.25%	14.12%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	יחס ההון המזערי הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים

(1) בנטרול השפעת השינוי בנכסי הסיכון בגין קבוצת רכישה, בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, היה יחס ההון רובד 1 לרכיבי סיכון גבוה בכ-0.09% ויחס ההון הכולל בכ-0.16%.

להלן השפעת היישום הראשונה של ההוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, על יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה⁽¹⁾:

1 בינואר 2011		
7.72%		יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.70%		יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%		יחס ההון המזערי הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים

(1) לפרטים ראה ביאור א1 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר החלטת דירקטוריון הבנק באשר ליעדי הלימות ההון, ראה ביאור 14.ג. לדוחות הכספיים.

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות (ללא הפחתת מוניטין) הגיעה בשנת 2010 לכ-97 מיליוני שקלים חדשים, לעומת כ-82 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: בנק יהב)

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרשיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. ביום 28 בינואר 2009 נתקבל רישיון המחליף את רשיונו הקודם של הבנק מיום 11 בינואר 2005, אשר התיר לבנק פעילות עם עובדי המדינה והמגזר הציבורי. על פי הרישיון החדש, בנק יהב רשאי לעסוק בפעילויות חדשות ולהרחיב את קהל לקוחותיו, הכל בהשוואה למצב ערב קבלת הרישיון ובכפוף להיתר מראש של המפקח על הבנקים.

בד בבד עם רישיון זה, נתקבל בבנק יהב אישור המפקח על הבנקים להעניק שירותים ללקוחות יחידים (כגון שכירים, עצמאים ומשקי בית) ולתאגידים, ובלבד שהתאגידים לא יקבלו אשראי בסכום העולה על המגבלה שנקבעה. בנק יהב סיים את היערכותו לפעילות על פי הרישיון החדש, בכפוף ובהתאם למדיניות דירקטוריון הבנק בנושא.

במהלך שנת 2010 העמיד הבנק לרשות בנק יהב הון בסך 40 מיליוני שקלים חדשים, בתמורה לכתבי התחייבות שהנפיק יהב לבנק.

תרומת בנק יהב לרווח הנקי של הקבוצה בשנת 2010, ללא הפחתת מוניטין, הסתכמה בכ-17.9 מיליוני שקלים חדשים (8.8 מיליוני שקלים חדשים לאחר הפחתת מוניטין), בהשוואה ל-11.6 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009 (2.5 מיליוני שקלים חדשים לאחר הפחתת מוניטין). תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב (הון ממוצע, כהגדרתו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים) הגיעה בשנת 2010 ל-5.3%, בהשוואה ל-4.0% בשנת 2009. סך המאזן של בנק יהב ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם ל-14,788 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 14,155 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2009. יתרת האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה לכ-5,432 מיליוני שקלים חדשים, לעומת כ-5,195 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2009.

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: טפחות ביטוח)

טפחות ביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת בניהול פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק.

תרומתה של טפחות ביטוח לרווח הנקי של הקבוצה בשנת 2010 הסתכמה בכ-54 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-45 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הגיעה בשנת 2010 לכ-13.4% לעומת תשואה של כ-12.6% בשנת 2009.

חברת רוסאריו קפיטל בע"מ

ביום 19 באוקטובר 2010 רכש הבנק 19.99% מהון המניות של חברת רוסאריו קפיטל בע"מ (להלן: "רוסאריו") תמורת סך של כ-2 מיליוני שקלים חדשים. רוסאריו עוסקת בבנקאות להשקעות ומתמקדת בעיקר בתחומי החיתום, ליווי והפצה של ניירות ערך וניהול גיוסי הון פרטיים. הבנק מציג את השקעתו ברוסאריו על פי שיטת השווי המאזני.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל, הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתיותיו, תרמו לרווחי הבנק בשנת 2010 כ- 12 מיליוני שקלים חדשים, נטו, לעומת כ- 10 מיליוני שקלים חדשים, נטו, בשנת 2009.

יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שוויץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, UMOHC B.V., הרשומה בהולנד.

הרווח הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם בשנת 2010 בכ- 3.1 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ- 2.4 מיליוני פרנקים שוויצרים בשנת 2009.

סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בכ- 195 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ- 220 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2009.

יתרת האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה בכ- 59 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ- 77 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2009. יתרת הפיקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה בכ- 104 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ- 110 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2009. יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה בכ- 122 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ- 144 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2009. יתרת הפיקדונות מבנקים ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה בכ- 16 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ- 24 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2009.

נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY) ותיקי ניירות ערך של לקוחות, המהווים מרכיבים עיקריים בפעילותו העסקית של הבנק בשוויץ.

תרומת מזרחי להחזקות בינלאומיות בע"מ (ב.ו.הולנד), המחזיקה בבנק המזרחי שוויץ, לרווח הנקי של הקבוצה בשנת 2010, הסתכמה ברווח של כ- 13 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לרווח בשנת 2009.

ללא השפעת השינויים בשערי החליפין הסתכמה תרומת החברה לרווח הנקי של הקבוצה בשנת 2010 ברווח של כ- 12 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 8 מיליוני שקלים בשנת 2009.

השקעות בתאגידים ריאליים

הבנק מחזיק מספר השקעות נוסטרו בתאגידים ריאליים. השקעות הבנק במניות במסגרת השקעות נוסטרו בתאגידים ריאליים נרכשו למטרת השגת רווחי הון ומוצגות בתיק ניירות הערך הזמין למכירה לפי שווי הוגן. כ-4.3% מההשקעות הן סחירות, ומוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן או בהתאם להערכות שווי חיצוניות. יתר ההשקעות מוצגות בהתאם לעלותן או בהתאם לשוויין המאזני. במקרים של ירידת ערך שעל פי הערכת ההנהלה אינה בעלת אופי זמני, נרשמת הפרשה לירידת ערך ההשקעה כהפסד בספרי הבנק.

השקעות הבנק בתאגידים ריאליים הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2010 לסך של 59 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 63 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2009, כמפורט להלן:

- א. כ-3 מיליוני שקלים חדשים (7 מיליוני שקלים חדשים לסוף שנת 2009), הינם בגין השקעות סחירות המוצגות בתיק הזמין למכירה.
- ב. כ-33 מיליוני שקלים חדשים הינם בגין יחידות השתתפות בקרנות השקעה שונות, ללא שינוי מסוף שנת 2009.
- ג. כ-13 מיליוני שקלים חדשים (12 מיליוני שקלים חדשים לסוף שנת 2009), המהווים את יתרת ההשקעה של הבנק בפסגות ירושלים בע"מ, חברה פרטית שרכשה מקרקעין באזור ירושלים לצורך פיתוחם לבניה למגורים, הכללים השקעה בשטרי הון שהסתכמו ליום 31 בדצמבר 2010 לסך של כ-9 מיליוני שקלים חדשים (28 מיליוני שקלים חדשים בסוף 2009). בנוסף, העמיד הבנק אשראי לפסגות ירושלים בע"מ, שהסתכמו ליום 31 בדצמבר 2010 בסך של כ-20 מיליוני שקלים חדשים (בסוף שנת 2009 - 25 מיליוני שקלים חדשים).
- ד. השקעות במספר תאגידים שונים, אחרים, המוצגות לפי שיטת העלות, אשר יתרת ההשקעה בהם הסתכמה ליום 31 בדצמבר 2010 בסך של כ-10 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 11 מיליוני שקלים חדשים לסוף שנת 2009.

הפסדי הבנק נטו מדיבידנד ומרווחי מימוש של השקעות בתאגידים ריאליים, לאחר הפרשה לירידת ערך, הסתכמו בשנת 2010 בסך של כ-1 מיליון שקלים חדשים, לעומת רווח של כ-114 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009, בגין מימוש מניות שהתקבלו כביטחון בגין חוב לקוח.

רכוש קבוע ומתקנים

נתונים בדבר הרכוש הקבוע של הבנק מובאים בביאור 7 – "בניינים וציוד" בדוחות הכספיים. לפרטים נוספים בדבר ציוד המחשוב ראה בסעיף מערכות מידע ומחשוב להלן.

נכסי מקרקעין

השטח הכולל של המקרקעין בבעלות הבנק, או ששוכר הבנק לשימוש, מסתכם ליום 31 בדצמבר 2010 בכ- 104 אלפי מ"ר, כמפורט בטבלה שלהלן:

אלפי מ"ר ברוטו, ליום 31 בדצמבר 2010			סוג הנכס ⁽¹⁾
שטח כולל	בשכירות	בבעלות	
61.5	28.5	33.0	סניפים ברחבי הארץ
37.9	10.5	27.4	משרדים ומחסנים
2.9	1.5	1.4	נכסים שאינם בשימוש אך מהווים פוטנציאל לשימוש בעתיד ⁽²⁾
1.8	1.2	0.6	נכסים שאינם בשימוש ומיועדים למכירה או לפינוי ⁽³⁾
104.1	41.7	62.4	סה"כ

(1) בבעלות הבנק כ- 6.1 אלפי מ"ר של חניות מקורות ולא מקורות, וכן מגרש בלוד המיועד לשימוש עתידי בשטח של כ-4.7 אלפי מ"ר ברוטו (פירוט להלן), אשר אינם כלולים בטבלה לעיל.

(2) מתוך הנכסים שאינם בשימוש ומהווים פוטנציאל לשימוש עתידי כ- 0.5 אלפי מ"ר, מושכרים לאחרים.

(3) כ- 1.2 אלפי מ"ר מהנכסים המיועדים למכירה או לפינוי, מושכרים לאחרים.

מדיניות הבנק הינה להחזיק אך ורק נכסי מקרקעין הדרושים לו בפועל, או שצפוי שידרשו לו בעתיד. הבנק בוחן באופן שוטף את היקפם, מאפייניהם ומיקומם של השטחים הנחוצים לו, על בסיס תכניתו העסקית והתכנית לפריסה הארצית של הסניפים, ועורך את ההתאמות הנדרשות.

ביום 3 בנובמבר 2008 רכש הבנק קרקע בשטח של כ-4.7 אלפי מ"ר באזור התעשייה הצפוני של העיר לוד. הבנק מקים על המגרש מבנה מרכזי ששטחו הכולל 35,000 מ"ר. המבנה עתיד לשמש את הבנק, בין היתר, כקריית שירותים, אליה יועברו בהתאם לתכנית, בעיקר תשתיות ושירותי המחשוב המרכזיים של הבנק, פעילויות הדרכה, מוקדים טלפונים ושירותי תפעול עורפי. העלות הצפויה של הפרוייקט מסתכמת לסך של כ-240 מיליוני שקלים חדשים. עד ליום 31 בדצמבר 2010 בוצעו עבודות בסך של כ-115 מיליוני שקלים חדשים. השלמת הפרוייקט לקראת אכלוס צפויה לקראת תום שנת 2011.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות, בין היתר, באשר למצב הכלכלי במשק, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתפתחויות טכנולוגיות, להתפתחויות בשוק הנדל"ן והבנייה ולנושאי כוח אדם. המידע עשוי שלא להתממש, או להתממש בחלקו, בהיקפים ובמועדים כפי שייקבעו על ידי הנהלת הבנק, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

העלות המופחתת של הבניינים והמקרקעין בקבוצת הבנק (לרבות התקנות ושיפורים במושכר) בניכוי הפרשה לירידת ערך, נכון ליום 31 בדצמבר 2010 הינה כ-875 מיליוני שקלים חדשים, לעומת כ-843 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2009.

נכסים לא מוחשיים

לקבוצת הבנק מאגרי מידע רשומים של לקוחות ושל עובדים. הבנק הוא בעל הזכויות בסימנים "מזרחי-טפחות", לרבות במשולב עם סמל האינסוף (Infinity) וכן עם המילה "Team" ועם המילה "Live", "טפחות", "טפחות מס' 1 במשכנתאות", "תיק פנסיוני על בסיס מודל זוכה פרס נובל" "בנק המזרחי" ודמות השמש, "Israel No.1 Du Credit Hypothecaire En Tefahot", "Market Leader in Mortgages Tefahot" ובוריאציות שונות של סימנים אלה. הבנק הוא בעל זכויות בסימנים הקשורים בשם הבנק גם בארצות הברית, בקנדה, בשוויץ ובאיחוד האירופי.

מערכות מידע ומיחשוב

שרותי המחשוב של בנק מזרחי טפחות ניתנים על ידי חברה בת בבעלות מלאה של הבנק – מחיש שרותי מחשב בע"מ (להלן: "מחיש"). מחיש פועלת לפיתוח מערכות טכנולוגיות מתקדמות ולשיפור מתמיד ברמת הציוד הטכנולוגי בבנק.

האתר המרכזי המשמש את מערכות המחשב של קבוצת הבנק כולל מחשבים מרכזיים (להלן: "מיינפריים"), שרתים, מערכות אחסון נתונים, ציוד תקשורת וציוד קצה, המשמשים כולם כתשתית הפיתוח והתפעול של המערכות במחיש (ראה סעיף "תשתיות ותפעול" להלן).

אתר ההתאוששות ממקרה אסון (DRP) הממוקם בנפרד כולל מחשב מרכזי, שרתים, אמצעי אחסון, ציוד תקשורת וציוד קצה (ראה סעיף "גיבוי והתאוששות מאסון" להלן).

בסניפי הבנק הפרושים ברחבי הארץ נמצא ציוד המשמש כתשתית התפעולית של הסניפים: שרת סניפי, עמדות קצה, ציוד תקשורת, מדפסות וציוד ייעודי נוסף, כגון: עמדות מידע ללקוחות, סורקים וקוראי שיקים.

שירותי מחשוב לבנק יהב

בנק מזרחי טפחות רכש את השליטה בבנק יהב (50% מהמניות) מבנק הפועלים.

מאז רכישת בנק יהב על ידי הבנק, פועלת מחיש לתת לבנק יהב את שירותי המחשוב, במקום השירותים אותם מקבל בנק יהב מבנק הפועלים. שלב ראשון שבוצע, הינו מתן שירותי עובר ושב בסניפי בנק מזרחי-טפחות ללקוחות בנק יהב.

על פי הסכם הרכישה תוכנן להעביר את שירותי המיחשוב מבנק הפועלים לבנק מזרחי-טפחות עד מחצית שנת 2011. בחודש אוקטובר 2009 ביצע הבנק בחינה מחודשת של פרויקט שילוב מערכות בנק הפועלים, ובעקבותיה הוצע כי בנק יהב ימשיך לקבל את שירותי המיחשוב הניתנים כיום על ידי בנק הפועלים לתקופה נוספת מעבר לזו שהוגדרה בחוזה הרכישה, וכי לקוחות בנק יהב ימשיכו לקבל שירותי עובר ושב בסניפי בנק מזרחי-טפחות. בנובמבר 2009 אושר המתווה המוצע על ידי בנק ישראל, כך שבנק יהב ימשיך לקבל שירותי מיחשוב מבנק הפועלים עד ל-31 בדצמבר 2015.

במסגרת הבחינה הוחלט כי בשלב הראשון יפעל הבנק להעברת מערכות המחשב העצמאיות של יהב לתשתית של מחיש ובשלב שני ייושם פרויקט השילוב של מערכות בנק הפועלים.

במהלך שנת 2010 התקיימו דיונים באשר לתהליך העברת המערכות ומתקיים כיום מהלך של מיפוי מערכות בנק יהב לצורך פרויקט ההעברה.

תשתיות ותפעול

מערכות הליבה הבנקאיות (Core Banking) מבוססות על פלטפורמת מחשב מרכזי (מיינפריים) מתוצרת IBM. רוב הפרוייקטים החדשים מפותחים כיום בסביבה הפתוחה על פלטפורמות Windows ו-Linux. בין הסביבה הפתוחה לסביבת המיינפריים קיימים ממשקים הדוקים המיועדים להעברת נתונים בין שתי הסביבות. המערכות פועלות על גבי שלושה מחשבי מיינפריים וכ- 1,500 שרתים. עיקר העדכון של מערכות הליבה מתבצע בתהליך לילי המעדכן את בסיס הנתונים בפעילות השוטפת שארעה במהלך היום ואת הספר הראשי של הבנק, במטרה לספק נתונים מעודכנים לקראת פתיחת היום הבא.

גיבוי והתאוששות מאסון

מדיניות הבנק להתאוששות מאסון מתבססת על הפעלה של המערכות העיקריות באתר הגיבוי תוך פרק זמן שלא יעלה על 8 שעות. לצורך כך נבנתה תכנית (Disaster Recovery Plan) DRP, המתבססת על הסכם עם חברת IBM לקבלת שירותי מתקן גיבוי באתר IBM, בשילוב ציוד שבבעלות הבנק המותקן באתר הגיבוי. הפתרון כולל מחשב מרכזי, אמצעי אחסון מידע, שרתים וכ- 150 עמדות עבודה. הנתונים באתר ה- DRP מעודכנים בזמן אמיתי בשיטת "הגיבוי החם". קיימות מספר מערכות פתוחות, שהוגדרו בדרגת קריטיות נמוכה, שלא נכללות בשלב זה באתר הגיבוי. מערכות אלה מגובות באמצעות "גיבוי קר". בשנת 2011 תימשך הרחבת האתר, ותתווספה אליו מערכות על פי סדר עדיפויות שנקבע על ידי הבנק. במטרה להבטיח את אמינות הגיבוי באמצעות אתר ה- DRP ואת יכולת ההתאוששות מאסון, מבוצעים תרגולים פעמיים בשנה. בנוסף על מערכת הגיבוי קיימים אמצעים המספקים הגנה פיזית לציוד ולתשתיות, הן באתר המרכזי והן באתר הגיבוי: איתור דליפות, איתור הצפות, מניעת זעזועים חשמליים וכו'.

העברה של ה- Data Center ללוד

בנק מזרחי-טפחות החליט לרכז את שירותי ה-Data Center של מחיש באתר חדש בלוד. מרכז זה יכלול את תשתיות המיחשוב והטלפוניה הנמצאים כיום באתר המרכזי בתל אביב. עם המעבר ללוד ישמש האתר בתל אביב כאתר DRP עצמאי של הבנק. לפרטים, ראה להלן בפרק הרכוש הקבוע והמתקנים. במהלך שנת 2010 הסתיים בינוי האתר שיכיל את ה- Data Center. במהלך 2011 מתוכננת הכנת התשתית והעברת הציוד לאתר.

אבטחת מידע

בקבוצת הבנק קיימת פונקציה הנושאת בתפקידי ניהול אבטחת יישומים ורשת, האחראית לנושאים של אבטחת מידע בהתאם לנוהל בנקאי תקין 357, כדלקמן:

- מימוש מדיניות הבנק בנושאים של אבטחת מידע בהיבט הטכנולוגי, לרבות בשלוחות חוץ לארץ.
- מימוש דרישות הרגולציה בהיבט של אבטחת מידע.
- מענה מידי לארועי אבטחת מידע.
- אישור העברה והוצאה של מידע על פי מדיניות הבנק.
- מעורבות בתכנון וביישום של פרויקטים ובמתן אישור לפרוייקטים מהיבט של אבטחת מידע.
- פיתוח תשתיות וניהול פרויקטים בנושא אבטחת מידע.
- מדיניות אבטחת מידע בשלוחות חוץ לארץ.

הבנק מוסמך ISO בנושא אבטחת מידע לבנקאות ישירה. למדיניות הבנק בנושא אבטחת מידע, ראה להלן בפרק ניהול סיכונים.

ספקים

לקבוצת הבנק באמצעות מחיש מספר ספקים משמעותיים בתחומי תשתיות החומרה והתוכנה:

- IBM - חומרה ותוכנה למיינפריים לסביבת השרתים ולתשתית Storage כולל שירותי תחזוקה. IBM מספקת את התשתית המרכזית בחומרה ובתוכנה למערכות הליבה הבנקאיות. IBM הינה חברה בינלאומית גדולה המספקת שירותים דומים, באופן כמעט בלעדי, לכל הבנקים הגדולים בישראל ולמרבית הבנקים הגדולים בעולם.
- מייקרוסופט - מערכות הפעלה ותשתית לשרתים, משרד ממוחשב ותחנות קצה.
- CA - תוכנות מיינפריים.

פרויקטים

קבוצת הבנק, באמצעות מחיש, מקדמת מספר פרויקטים המחייבים השקעות גדולות במיחשוב, ומצויים בשלבים שונים של פיתוח והטמעה. פרויקטים אלה ניתנים לסיווג למספר קבוצות כמפורט להלן:

- פרויקטים במהלך פיתוח.
  - פרויקטים שהופעלו בשנים האחרונות ומטופלים במסגרת תוכנית העבודה השוטפת.
  - פיתוח תשתיות מחשוב.
- א. פרויקטים במהלך פיתוח:
- העברה של ניהול המשכנתאות מהמערכת הישנה למערכת המשכנתאות החדשה – משכנתאות שניתנו במסגרת המערכת הישנה מועברות לניהול במערכת שהם. המהלך מתבצע בשלבים. עד כה בוצעו מספר סבבי המרה והשלב האחרון אשר ישלים את התהליך מתוכנן להתבצע במחצית הראשונה של שנת 2011.
  - מערכת לתפעול חדר עסקאות – החלפת המערכת הקיימת המתפעלת את חדר העסקאות כדי להתאים את המערכת הממוחשבת למגוון העסקאות ולהיקף הפעילות.
  - מערכת ייעודית לניהול דוחות הביקורת. המערכת תאפשר מעקב ממוכן ומשופר אחר הממצאים וההמלצות בדוחות הביקורת.
  - מערכת חדשה לניהול הספר הראשי ולעריכת הדוחות הכספיים של הבנק.
  - מערכת לניהול נכסי טכנולוגיות המידע לסיוע במימוש דרישות בנק ישראל בנושא.
- ב. פרויקטים שהופעלו בשנים האחרונות, ומטופלים במסגרת תכנית העבודה השוטפת:
- באזל II – מערכת לחישוב הלימות הון על פי כללי באזל II, המבוססת על מערכת ניהול הסיכונים ALGORITHMIC.
  - המערכת הופעלה בתחילת 2009 לצורך דיווח לפיקוח על הבנקים, והחל מ-31 בדצמבר 2009 מופקים ממנה נתוני הלימות ההון בדוחות הכספיים.
  - מערכת סניפית חדשה - המערכת הסניפית אשר פותחה בטכנולוגיה "NET". נפרשה ומופעלת בכל סניפי הבנק.
  - תפעול קופות גמל לעמיתים - הסתיים פיתוח המערכת החדשה בטכנולוגית "NET". המאפשרת שידרוג מהותי בתפעול של קופות הגמל. במהלך שנת 2010 הופעלה המערכת בגופים המנהלים.

- יעוץ פנסיוני – מערכת המבוססת על מערכת ה-CRM, ומהווה חלק מהיערכות הבנק למתן יעוץ פנסיוני, הן לשכירים והן לעצמאים.
- מערכת לניהול חובות פגומים – מערכת שמטרתה לתת מענה להוראות בנק ישראל בנושא. המערכת הופעלה במהלך שנת 2010 להפקת דיווחים לבנק ישראל, ונכנסה לייצור מלא בתחילת שנת 2011.
- מערכת ניהול קשרי לקוחות בסניפי משכנתאות - התאמת מערכת ניהול קשרי לקוחות לעבודה בסניפי משכנתאות. מתן דגש לתהליכי מיצוי הפעילות מול לקוחות.

ג. פיתוח תשתיות מיחשוב - ההשקעה בפיתוח תשתיות הינה בסיס חשוב, המאפשר לבנק לעמוד, הן בהרחבת עסקיו, והן בפיתוח מערכות חדשות ומובילות בתחום הבנקאות. במסגרת זו נכללים, בין היתר, שדרוג המחשב המרכזי, הרחבה ושדרוג של חוות השרתים, התאמת מערכות האחסון, הרחבת מערכת התקשורת והחלפת תחנות עבודה בסניפים.

היקף ההשקעה בתוכנה ובחומרה (לרבות עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב שהונו) הסתכם בשנת 2010 בכ- 118 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל- 174 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009.

פעילות חוץ מאזנית

קופות גמל - הקבוצה מספקת שרותי תפעול לקופות גמל. שווי הנכסים של הקופות, שהקבוצה מספקת להן שרותי תפעול, הסתכם ביום 31 בדצמבר 2010 בכ- 59.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ- 53.7 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2009.

פעילות לקוחות בניירות ערך - שווי תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות הגיע ביום 31 בדצמבר 2010 לכ- 154.1 מיליארדי שקלים חדשים לעומת כ- 118.8 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2009. ההכנסות מפעילות בניירות ערך בקבוצה הסתכמו בשנת 2010 ב- 290 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 268 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009, גידול של כ- 8.2%.

פעילות לפי מידת הגבייה - לבנק אשראים ופיקדונות, מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), בגינם מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלת גבייה. יתרת האשראי מפיקדונות לפי מידת הגבייה עמדה ביום 31 בדצמבר 2010 על כ- 15.3 מיליארדי שקלים חדשים לעומת כ- 17.3 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2009. הסכומים אינם כוללים הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגינם. לפרטים נוספים, ראה ביאור 19 ב. לדוחות הכספיים.

תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות

מגזרי הפעילות של קבוצת הבנק

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ.

מגזרי הפעילות של הבנק הם:

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים הקטנים ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית, המטפלת גם בלקוחות עסקיים קטנים, המתאפיינים בהיקף חבות נמוך מ-6 מיליוני שקלים חדשים, במחזור מכירות נמוך מ-30 מיליוני שקלים חדשים וביתרת נכסים נזילים נמוכה מ-10 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצורכיהם.

בנקאות פרטית - הטיפול בבנקאות הפרטית נמצא באחריות סקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית. על לקוחות סקטור בנקאות פרטית נמנים בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות לטווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על 2.5 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק נגישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שישה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. לקוחות עסקיים משויכים לסקטור עסקים בעיקר על פי תבחינים הכוללים היקף חבות שבין 6 ל-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות בין 30 לבין 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בין 10 לבין 40 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקית - סקטור תאגידיים גדולים שבחטיבה העסקית, אחראי על מגזר הבנקאות העסקית, בו מתרכז הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. התבחינים שעל פיהם מתקבלת החלטה לשיוך לקוח לסקטור תאגידיים כוללים היקף חבות הגבוה מ-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות מעל 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בהיקף של למעלה מ-40 מיליוני שקלים חדשים. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנזילות ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידיים ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית.

המוצרים העיקריים המוצעים במסגרת מגזרי הפעילות השונים של הבנק הם:

- **בנקאות ופיננסים** - מכלול השירותים הבנקאיים המוצעים ללקוחות פרטיים ולתאגידים, לרבות ניהול חשבונות עו"ש וחח"ד, העמדת אשראי וערבויות לסוגיהם, קבלת פיקדונות, פעילות סחר חוץ (יבוא, יצוא, אשראי דוקומנטרי וכדומה), פעילות במכשירים נגזרים, לרבות מסחר במטבעות ובריבית ועוד.
- **שוק ההון** - פעילות בניירות ערך עבור לקוחות בבורסות בארץ ובעולם, שירותי תפעול לקופות גמל והפצה של קרנות נאמנות (ניהול קופות גמל וקרנות נאמנות עד למכירתן), המשמשות אפיקי השקעה ללקוחות הבנק.
- **כרטיסי אשראי** - מכלול המוצרים הפיננסיים והשירותים הבנקאיים הניתנים בקשר עם כרטיסי האשראי המונפקים ללקוחות הבנק על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.
- **משכנתאות** - הלוואות לדיור המובטחות במשכון דירת מגורים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תכניות הסיוע הממשלתיות.
- **בניה ונדל"ן** - פעילות בנקאית מול חברות בתחום הנדל"ן, וכן שירותים בנקאיים ייחודיים בתחום הנדל"ן, לרבות מימון הקמת פרויקטים של נדל"ן בשיטת הליווי הסגור.

העקרונות על פיהן מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת הם כדלקמן:

- הכנסות ריבית מאשראי והוצאות ריבית על פיקדונות מיוחסות ישירות ללקוח. בגין אשראי מיוחסת ללקוחות הוצאה בגובה עלות המקורות, כנגד זיכוי בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. בגין פיקדונות מיוחסת ללקוחות הכנסה בגובה עלות המקורות, כנגד חיוב בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. כל אחד מהמגזרים מזוכה בגין ההון המיוחס לפעילותו, כנגד חיוב מגזר הניהול הפיננסי. צריכת ההון נמדדת על פי ההיקף הממוצע נכסי הסיכון המנוהלים במגזר.
- בפעילות במכשירים נגזרים מיוחסת ללקוח רווחיות בגובה המרווח המגולם במחיר המכשיר הנגזר המצוטט ללקוח. רווחים הנובעים משינויים בשווי ההוגן של הנגזרים מיוחסים לניהול הפיננסי.
- רווחים והפסדים מהשקעות הבנק בניירות ערך ומפוזיציות אסטרטגיות מיוחסים לניהול הפיננסי.
- ההפרשה לחובות מסופקים מיוחסת ישירות ללקוחות שבגינם היא בוצעה.
- הכנסות מעמלות והכנסות אחרות משויכות ספציפית ללקוחות.
- הוצאות שכר, אחזקת מבנים והוצאות אחרות המשויכות ספציפית לסניפים, מועמסות על לקוחות הסניף.
- הוצאות השכר של עובדי המטה, הוצאות האחזקה וההוצאות האחרות שאינן מתייחסות ספציפית לסניפים, מועמסות על הלקוחות בהתאם לבסיסי העמסה מתאימים.
- הוצאות המיוחסות ישירות לסניפי הבנק, לרבות משכורות ונלוות, שכר דירה ואחזקה, יוחסו למגזרים השונים כהוצאות בין-מגזריות, בהתאם לשייך המגזרי של הלקוחות המטופלים באותם סניפים.
- ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות יוחסה באופן יחסי ללקוחות לפי שיעור המס האפקטיבי, ובהתחשב בהשפעות מס המתייחסות למגזרים מסוימים ולא לכלל פעילות הבנק.
- התשואה להון מחושבת כחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי המיוחס. ההון העצמי מיוחס על בסיס נכסי הסיכון הממוצעים של הלקוחות.
- יתרות מאזניות ויתרות נכסים בניהול שויכו ספציפית ללקוחות.
- הרכוש הקבוע מיוחס בהתאם למפתחות העמסה מתאימים.

על מנת לנתח את תוצאות פעילות הבנק על פי חיתוכים רלוונטיים, שויכו הלקוחות ליחידות הארגוניות האחראיות על הטיפול בהם. הנתונים המוצגים להלן לפי מגזרי פעילות מבוססים על המבנה הארגוני של הבנק, על שייך הלקוחות ליחידות השונות ומכאן למגזרי הפעילות, ועל ייחוס התוצאות והיתרות ללקוחות ולמגזרים במערכת מדידת הרווחיות.

מידע כספי על מגזרי הפעילות

הואיל ולא נקבעו כללים אחידים לשייך הלקוחות למגזרים, לא ניתן להשוות נתונים באשר לחלקו של הבנק במערכת לפי מגזרי הפעילות השונים, ברווח ובתשואה על ההון.

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות כפי שהוגדרו על ידי הבנק (במיליוני שקלים חדשים, בסכומים מדווחים). לפרטים, ראה ביאור 31 לדוחות הכספיים.

רווחיות

רווח (הפסד) נקי		חלק מסך רווח נקי (באחוזים)		התשואה להון (באחוזים)	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2010	2009	2010	2009	2010	2009
משקי בית:					
292	256	36	48	13.4	10.1
98	(51)	12	(10)	11.2	(7.2)
32	27	4	5	51.3	40.8
100	24	12	5	27.2	7.3
54	27	7	5	13.4	10.1
92	198	12	38	3.5	10.8
136	49	17	9	51.9	9.4
804	530	100	100	11.7	8.5

מגזר משקי הבית

מידע כללי על מגזר הפעילות

מגזר משקי הבית מאופיין בלקוחות פרטיים, שלהם יתרת חבות נמוכה ופעילות בהיקפים כספיים נמוכים באופן יחסי. על לקוחות המגזר נמנים לקוחות המנהלים חשבונות של יחידים, חשבונות משותפים של שני בני זוג וכדומה, וכן נוטלי המשכנתאות. המגזר מתאפיין ברמה גבוהה של פיזור, והוא מטופל באחריות החטיבה הקמעונאית של הבנק. במהלך שנת 2010 נמשכה בבנק הטמעת שירות ייחודי - סניפי ה-LIVE, סניפים אשר נותנים שירות אישי במשך שעות פעילות ארוכות באמצעות ערוצי תקשורת מגוונים בין הבנקאי לבין הלקוח. נכון לסוף שנת 2010 נפתחו 4 סניפי LIVE.

מוצרים

להלן תיאור המוצרים המרכזיים במגזר משקי הבית והשירותים העיקריים המוצעים במסגרת מוצרים אלו:

בנקאות ופיננסים

עיקר השירותים הניתנים במסגרת זו:

- אשראי וחשבונות עובר ושב - מסגרת האשראי לפעילות בעובר ושב נקבעת בהתאם לצרכי הלקוח, לרמת הכנסתו ולשיקול דעת הבנק, המבוסס בין היתר על מודלים כלכליים. על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 325, לא מתאפשרת חריגה מהמסגרות שנקבעו.
- השקעות - מתן שירות ללקוחות בתחום ההשקעות, כגון: פיקדונות מסוגים שונים ולתקופות שונות.
- הלוואות – הלוואות למטרות שונות; בין היתר, הלוואות שאינן למטרת רכישת דירה כנגד שיעבוד דירת מגורים והלוואות אחרות לתקופות שונות ובתנאים מגוונים.
- סיוע במימון רכישת כלי רכב - הפעילות בתחום הלוואות לרכישת רכב חדש מהיבואן מהווה נדבך חשוב בפעילות המגזר. במסגרת זו, הבנק פועל בשיתוף פעולה עם מספר יבואני רכב, תוך הצעת מבצעים משותפים למימון רכישת כלי רכב על ידי לקוחות.

משכנתאות

השירותים העיקריים בתחום המשכנתאות הינם הלוואות מכספי הבנק. בנוסף, פועל הבנק בתחום המשכנתאות במתן שירותי ביצוע וסליקה של הלוואות המועמדות על ידי המדינה, ובכלל זה: הלוואות במסגרת תוכניות הסיוע של משרד הבינוי והשיכון. הפעילות בתחום המשכנתאות כוללת גם הצעת ביטוח חיים וביטוח נכסי לווים (ביטוח אגב משכנתא) באמצעות סוכנות הביטוח שבבעלות הבנק.

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

שיעור שינוי		היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)			
2008 - 2009	2009 - 2010	2008	2009	2010	
					משכנתאות שבוצעו (לדירור ולכל מטרה)
23.2%	24.9%	10,667	13,140	16,413	מכספי הבנק
					מכספי האוצר:
(42.0%)	(51.9%)	595	345	166	הלוואות מוכונות
(20.2%)	6.6%	228	182	194	הלוואות עומדות ומענקים
-	-	1	-	-	ניהול עבור אחרים
18.9%	22.7%	11,491	13,667	16,773	סך הכל הלוואות חדשות
67.3%	(20.9%)	988	1,653	1,308	הלוואות שמוחזרו
22.8%	18.0%	12,479	15,320	18,081	סך הכל ביצועים
22.9%	0.7%	40,987	50,368	50,721	מספר לווים (כולל מיחזורים)

להלן תיאור השירותים העיקריים בתחום המשכנתאות:

הלוואות מכספי הבנק - הלוואות מכספי הבנק ובאחריותו, הניתנות על ידו כהלוואות חופשיות (שאינן במסגרת תוכניות הסיוע של משרד השיכון) לרכישת נכס מקרקעין ולבניה, על פי רוב למטרת מגורי הלווה. ההלוואות ניתנות לתקופה ארוכה של עד 30 שנה, הנקבעת בהתאם לסוג ההלוואה וליכולת ההחזר של הלווים.

הבנק נותן אשראי במגזרי הצמדה שונים ומפעיל "משכנתא משולבת" - הלוואה המשלבת בין הרכיבים הבאים או חלק מהם: רכיב צמוד מדד בריבית קבועה או משתנה, רכיב שקלי לא צמוד ורכיב צמוד למטבע חוץ. המשכנתא המשולבת מאפשרת לבנק שמירה על רווחיות, וללקוח פיזור סיכון.

על רקע שיעורה הנמוך של ריבית בנק ישראל, שנת 2010 (בדומה ל-2009) אופיינה בהעדפה של לווים לביצוע הלוואות בריבית משתנה, הן במגזר השקלי הלא צמוד, והן במגזר הצמוד למדד, בהן שיעור הריבית אטרקטיבי בהשוואה להלוואות בריבית קבועה. בשנת 2010 התווסף למגוון המסלולים שמציע הבנק, מסלול לא צמוד בריבית קבועה, שהיקף הביצוע בו עולה בהדרגה.

שירותים במסגרת תוכניות הסיוע של משרד השיכון - בנוסף לפעילות הבנקאית של מתן אשראי מכספי הבנק, מהווה הבנק זרוע ביצוע של המדינה למתן שירותים לאוכלוסיית זכאי משרד השיכון. שירותים אלו כוללים הלוואות במסגרת תוכניות הסיוע של משרד הבינוי והשיכון, לרבות הלוואות מקום ומענקים מותנים, כמפורט להלן:

א. **הלוואות** - החל מיום 1 ביולי 2004 נכנס לתוקף הסכם חדש לתקופה של שנתיים בין בנק טפחות דאז לבין הממשלה, אשר על פיו, בגין הלוואות סיוע לזכאים שתינתנה מכספי האוצר החל מיום 1 ביולי 2004, יחול שיעור עמלת גבייה שנקבע על פי מכרז שערך משרד האוצר בהשתתפות הבנקים למשכנתאות, הנמוך באופן משמעותי משיעור העמלה בגין הלוואות שניתנו עד ליום 30 ביוני 2004. תוקף הסכם זה הוארך מידי שנה, לאחרונה עד ליום 30 ביוני 2011.

הכנסות הבנק בגין כלל פעילות ההלוואות לזכאים באחריות המדינה הסתכמו בשנת 2010 בכ- 92 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה לכ- 98 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009.

לפרטים בדבר ההסכם בין משרד האוצר לבין הבנקים למתן ההלוואות לזכאים ברמת ניקוד נמוכה מכספי הבנק ועל אחריותו, ראה בביאור 19 ד' 18).

בנוסף להלוואות הרגילות במסגרת תכניות הסיוע, קיים הסדר מיוחד של מתן אשראי מסובסד, הניתן לפי תנאים המתעדכנים מעת לעת על ידי משרד הבינוי והשיכון, שמטרתו לעודד רכישת דירות חדשות בישובים מסוימים אשר למדינה יש עניין באיכלוסם ("הלוואת מקום").

במסגרת תחום ההלוואות, מטפל הבנק, בנוסף לשירות הבנקאי המקובל, במכלול הצדדים המנהלתיים הנדרשים לשירות זכאי משרד הבינוי והשיכון, כגון הנפקת תעודת זכאות.

ב. **מענק מותנה** - הלוואה הניתנת כחלק מהסיוע לדיור, והופכת בהדרגה למענק בכפוף לתנאים הנקבעים על ידי משרד השיכון.

ביטוח חיים וביטוח נכסי לווים (ביטוח אגב משכנתא) – הרוב המכריע של הלווים מבטחים בפוליסות ביטוח חיים בקשר להלוואה, ורוב הנכסים המשמשים כבטוחה מבטחים בביטוח נכסים.

לרשות הלווים המעוניינים בכך עומדת האפשרות להצטרף להסדר ביטוח עם אחד המבטחים עימם התקשרה סוכנות הביטוח בבעלות הבנק, או לחלופין, לערוך הסדרי ביטוח נאותים באופן עצמאי באמצעות מבטחים אחרים, ובתנאי שהפוליסה מוסבת לטובת הבנק. רובם המכריע של הלווים נהגו לעשות את ביטוח הרכוש וביטוח החיים, המהווים תנאי להעמדת ההלוואות, במסגרת הסדרי הבנק באמצעות הבנק, והחל מיום 1 בדצמבר 2005 באמצעות סוכנות בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק כמפורט להלן.

שיווק ביטוחים

בהתאם להוראות המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים, ביטוחי חיים וביטוחי מבנה אגב הלוואה לדיור משווקים על ידי סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק (טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ), שפעילותה נפרדת מפעילות הבנק והיא מוגבלת רק לתיווך בביטוח מבנה, לרבות נזקי מים, ובביטוח חיים אגב הלוואה הניתנת על ידי הבנק.

כדי לשמור על ההפרדה הנדרשת בין פעילות המשכנתאות ופעילות הביטוח, הוצבו בסניפי הבנק המבצעים משכנתאות עמדות ייעודיות המקושרות ישירות לסוכנות הביטוח שבבעלות הבנק. בעמדות אלו רוכש הלקוח באופן עצמאי ביטוח חיים ונכס ומפיק את מסמכי הביטוח הדרושים לצורך ביצוע ההלוואה.

להלן הכנסות הבנק מביטוח אגב משכנתא (במיליוני שקלים חדשים):

2008	2009	2010	
79	⁽¹⁾ 83	86	ביטוח חיים
38	⁽¹⁾ 35	33	ביטוח נכסים
117	118	119	סך הכנסות ממכירת ביטוח

(1) סוג מחדש

לפרטים בדבר תובענות ייצוגיות כנגד הבנק הנוגעות לפעילות הקבוצה בתחום הביטוח, ראה ביאור 19 ד.ט.10 ו- 19 ד.ט.11 א. לדוחות הכספיים.

שוק ההון

במסגרת מוצר זה נכללת פעילות הלקוחות בשוק ההון, לרבות קניה, מכירה ומשמורת של ניירות ערך לסוגיהם, ומתן שרותים בגין מלאי ניירות הערך (קבלת ריבית, דיבידנד, הטבות וכיו"ב). כמו כן, נכללים שרותי הפצה של קרנות נאמנות ותפעול ושל קופות גמל, ועד למכירתן גם שרותי ניהול.

כרטיסי אשראי

כרטיס האשראי הינו אחד מאמצעי התשלום המרכזיים במשק. במסגרת הפעילות במגזר משקי הבית, מוצעים ללקוחות המגזר מגוון כרטיסי אשראי. המגזר פועל בתחום זה מול חברות כרטיסי האשראי. הבנק מציע ללקוחותיו כרטיסי אשראי המונפקים על ידי חברות אלה, בעת פתיחת חשבון פרטי בבנק, ובהתאם לבקשת הלקוח. חברות כרטיסי האשראי, מצידן, משתמשות בבנק כצינור להפצת כרטיסיהן ללקוחות הבנק. הבנק מציע ללקוחותיו כמעט את כל סוגי כרטיסי האשראי הקיימים במשק הישראלי. כמו כן, לבנק מספר מוצרים בתחום כרטיסי האשראי:

"הכרטיס" - כרטיס אשראי ממותג ייחודי לבנק. הכרטיס כולל מבצעים ייחודיים ופעילות ממוקדת בתחום ההטבות הצרכניות והבנקאיות. מטרת הכרטיס הינה חיזוק הקשר והרחבת הפעילות עם הלקוחות הקיימים ואמצעי נוסף לגיוס לקוחות חדשים לבנק. לפרטים בדבר הסכם עם קבוצת כ.א.ל, בין היתר בעניין הנפקה של כרטיס ממותג, ראה ביאור 19.ד.13) לדוחות הכספיים.

"כרטיס אשראי טפחות" – מטרת המוצר לסייע, הן במכירת הלוואות המשכנתא, והן בעידוד פתיחת חשבונות עו"ש. המוצר מאפשר הקצאת מסגרת אשראי, בהסתמך על יכולת החזר של הלקוח ועל הנכס המשועבד כבר לבנק, באמצעותה יוכל הלקוח לממן הוצאות נוספות הכרוכות ברכישת הדירה (ריהוט, שיפוצים וכד') או בכל פעולה אחרת. לצורך כך, ניתן ללקוח כרטיס אשראי ייחודי. החיובים בכרטיס האשראי יצטברו בחשבון העו"ש ויועברו לחשבון המשכנתא אחת לתקופה בהתאם לתנאי הכרטיס.

כרטיס אשראי "סטודנט חופשי" - הכרטיס מעניק לסטודנט אשראי הניתן לשימוש לצרכים שונים. האשראי במסגרת הכרטיס ניתן לניצול במשך 3 שנים, והוא נושא ריבית אטרקטיבית במיוחד על הסכום שנוצל בפועל. החזרי האשראי גמישים, כאשר תחילת החזר הקרן והריבית, לאחר 3 שנים מיום קבלת הכרטיס (ניתן לבקש דחייה של שנה נוספת). ניתן לבצע פרעון מוקדם מלא, או חלקי, ללא עמלות וללא קנסות.

כרטיס אשראי "שוטף" ללקוחות טפחות - במסגרת פעילות הסינרגיה בבנק, מוצע כרטיס אשראי המבוסס על פלטפורמת "הכרטיס" ומיועד ללקוחות אשר נטלו משכנתא בבנק ואינם מנהלים חשבון עובר ושב פעיל בבנק. הלקוחות נהנים מההטבות השונות של מועדון "הכרטיס", כאשר החיובים החדשיים מועברים לבנק באמצעות הוראה לחיוב חשבוננו הפעיל של הלקוח בבנק אחר.

שירותים ייחודיים לבנק

במסגרת מגזר משקי הבית מציע הבנק ללקוחותיו שירותים, המביאים לידי ביטוי את היתרונות משילוב המוצרים השונים המתוארים לעיל. בגדר כך מציע הבנק הטבות שונות בתחום העובר ושב והאשראי ללקוחות נוטלי משכנתאות, במטרה לעודד לקוחות אלה לנהל חשבון עובר ושב בבנק. כמו כן, מציע הבנק הטבות בתחום המשכנתאות ללקוחות בעלי חשבונות עובר ושב בבנק, במטרה לעודד לקוחות אלו ליטול משכנתאות באמצעות הבנק. ההטבות הרלוונטיות הוחלו גם על לקוחות אדנים ויהב בהתאם לפעילותם ולמאפייניהם.

השירותים הייחודיים שמציע הבנק ללקוחות מגזר משקי הבית כוללים הן שירותים בתחום הבנקאות הקמעונאית והן שירותים בתחום המשכנתאות כדלהלן:

חשבון מנהלים – המותג הייחודי - "חשבון מנהלים", שהושק בשנת 2007, מאפשר לאוכלוסייה פרטית מועדפת להפיק את המירב מניהול חשבון העובר ושב במזרחי טפחות. המותג שם דגש על רמת השירות, רמת ניהול החשבון, הצעות ערך בנקאיות, הטבות פיננסיות ושירותים חוץ בנקאיים הניתנים ללקוחות חשבון המנהלים. לרשות הלקוח עומדים יועצים מקצועיים בתחום הייעוץ הפיננסי, הייעוץ הפנסיוני וייעוץ בנושא המשכנתאות.

"אוברדרפט בלי ריבית" - קיזוז יתרות חובה כנגד יתרות זכות של הלקוח במהלך החודש, שירות הניתן ללקוחות נבחרים. **הטבות לבעלי משכנתא** - הטבות ייחודיות, המוצעות לקבוצות מסוימות של לקוחות בעלי חשבון בבנק, שלהם משכנתא. ההטבות כוללות העמדת מסגרת אשראי ללא ריבית בחשבון עובר ושב, וכן ריבית על יתרת זכות עד לגובה ההחזר החודשי של המשכנתא. ההטבה ניתנת בכל חודש, בכפוף לעמידת הלקוח באותו חודש בתנאי התכנית. **יעוץ פנסיוני**- הבנק מעניק יעוץ פנסיוני ללקוחותיו וללקוחות בנקים אחרים, הן לשכירים והן לעצמאיים. זאת על בסיס מודל הייעוץ הנתמך במערכת מחשב שפותחה בבנק. הייעוץ ניתן על ידי יועצים פנסיונים מוסמכים הנותנים יעוץ אובייקטיבי.

לפירוט תחליפים למוצרים ראה להלן בתאור התחרות במגזר.

חקיקה

בחודש מרץ 2010 התקבל מכתב מהמפקח על הבנקים, על פיו אשראי שהועמד לקבוצת רכישה, המיועדת לבנות עשר יחידות דיור ומעלה, ישוקלל במשקל סיכון של 100% לצורך יחס הון עד לסיום תהליך הבניה. בחודש יולי 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בקשר עם בחינה וקביעת תהליכים בנוגע לסיכון האשראי בגין הלוואות לדיור ודרישה להפרשה נוספת בגין הלוואות לדיור ביחס חוב לשווי הנכס המשועבד הגבוה מ-60%. בחודש אוקטובר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בקשר עם ייחוס משקל סיכון של 100% לצורך יחס הון בגין הלוואות לדיור בסכום העולה על 800 אלפי שקלים חדשים, בשיעור מימון גבוה מ-60% ואשר הרכיב בהלוואה שניתן בריבית משתנה מהווה 25% לפחות מיתרת ההלוואה. לפרטים נוספים ולתיאור המסגרת הנורמטיבית החלה על הבנק, והסדרים חקיקתיים אשר פורסמו לאחרונה, אשר חלקם, בעלי השפעה על פעילות מגזר משקי הבית, ראה להלן בפרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק.

שינויים טכנולוגיים

לשינויים טכנולוגיים, ראה בפרק מערכות מידע ומחשוב.

גורמי הצלחה קריטיים במגזר משקי הבית

הבנק חשוף למאות אלפי לקוחות נוטלי משכנתאות ולקוחות בתחום הפיקדונות (לקוחות בנק טפחות לשעבר), המהווים קהל יעד טבעי לשיווק מוצרים נוספים של הבנק. הרחבת בסיס הלקוחות והגדלת מגוון השירותים ללקוחות מגזר משקי הבית תוך מיצוי מאגר לקוחות המשכנתאות מהווה גורם קריטי בהצלחת מגזר זה.

בנוסף, עם רכישתו על-ידי הבנק של 50% מההון המונפק של בנק יהב, ומיזוג בנק אדנים לתוך הבנק, מהווים לקוחות יהב ואדנים חיזוק לפעילות המגזר הקמעונאי, תוך שהם נחשפים לפעילות פוטנציאלית נוספת במסגרת הקבוצה; בתחום המשכנתאות, למשל, עבור לקוחות יהב, ובתחומי העובר ושב וההשקעות עבור לקוחות אדנים.

לקוחות

פעילות מגזר משקי הבית מאופיינת בפיזור רב, הן של האשראי והפיקדונות בתחום הבנקאות הקמעונאית, והן של תיק האשראי בקרב מאות אלפי משקי בית שנטלו משכנתאות מהבנק במהלך השנים. אי לכך, אובדן לקוח זה או אחר, אינו משפיע באופן מהותי על כלל הפעילות במגזר.

שיווק והפצה

פעילויות השיווק וההפצה של המוצרים והשירותים במגזר משקי הבית מבוצעות ככלל, באמצעות מערך הסניפים של הבנק ובאמצעות הבנקאות הישירה (בעיקר באינטרנט ומענה טלפוני).

סניפי הבנק – במסגרת הקבוצה פועלים 159 מרכזי עסקים, סניפים, שלוחות ונציגויות, ובתוכם- 36 סניפי יהב. הבנק ממשיך לייעל את פריסת הסניפים, ולהרחיב את מערך נקודות המכירה, בין היתר, באמצעות הוספת פעילות מסחרית בסניפי המשכנתאות ופעילות משכנתאות בסניפים המסחריים. לפרטים, ראה פרק הפריסה הסניפית.

הבנקאות הישירה – במסגרת הבנקאות הישירה נכללים המוקדים הטלפוניים, אתר האינטרנט של הבנק, המכשירים לשרות עצמי, ומתן מידע באמצעות הטלפון הסלולרי.

- המוקדים הטלפונים - שיחות הטלפון של לקוחות אל סניפי הבנק מופנות באופן אוטומטי למוקד "השירות הטלפוני של מזרחי טפחות". מהלך זה נגזר ממדיניות הבנק, להגביר את יכולת המכירה של סניפי הבנק, להרחיב את שעות הפעילות ולשפר את רמת השירות ומהירותו באמצעות המוקד הטלפוני. בבנק מופעלים מוקדים טלפוניים בשני אתרים, בתל אביב ובירושלים.

- אתר האינטרנט - במהלך שנת 2010 הורחב מגוון השירותים ללקוח כדי להמשיך במדיניות הפחתת תלות הלקוח בסניף הפיזי. כמו כן, הוגדרו במהלך שנת 2010 באתר שיפורים מיכוניים, במטרה להמשיך ולשפר את רמת ממשק המשתמש עם המערכת ולהגביר את היקף הפעילות של הלקוח באמצעות האתר.

- מכשירי הבנק האוטומטיים מהווים זרוע נוספת למכירה ושירות.

לפרטים נוספים, ראה להלן בפרק הפעילות השיווקית.

אין לבנק תלות בגורמי שיווק והפצה חיצוניים במסגרת מגזר זה.

תחרות

בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי ושוק ההון

מספר המתחרים העיקריים במגזר משקי הבית הינו כמספר הבנקים הפועלים במשק, כאשר ההתייחסות המרכזית הינה לקבוצת חמשת הבנקים המסחריים. בשנים האחרונות מצוי שוק הבנקאות הקמעונאית בתחרות עזה בין הבנקים. ככלל, ניתן לציין, כי מוצרי מגזר משקי הבית המוצעים על ידי הבנקים השונים הינם דומים, ולכן התחרות מתמקדת בטיב השירות, בשיעורי המרווחים ובעמלות המשולמות על ידי הלקוחות.

בנוסף לתחרות בין הבנקים, מורגש מאמץ מוגבר של גופים חוץ בנקאיים (בעיקר חברות ביטוח וחברות כרטיסי האשראי), הפונים גם הם לפלח אוכלוסייה זה בהצעות למתן אשראי. חברות כרטיסי האשראי, בשיתוף עם רשתות קמעונאיות ואחרות פועלות גם להנפקת כרטיסי אשראי ישירות ללקוח שלא באמצעות הבנק. פירוט בדבר חסמי הכניסה והיציאה ראה להלן.

בתחום שוק ההון ניתן למנות בין המתחרים, בנוסף לחברות הביטוח, גם את בתי ההשקעה הפרטיים.

הבנק מתמודד עם התחרות הקיימת באמצעות חתירה למתן שירות איכותי והשקת מוצרים ייחודיים. כאמור לעיל, הבנק מעריך כי במיזוג טפחות ואדנים וברכישת ההחזקה ביהב טמון פוטנציאל להרחבת הפעילות בתחום משקי הבית על בסיס הפעילות המתמשכת מול הלקוחות.

משכנתאות

עיקר פעילות המשכנתאות בישראל מתבצעת באמצעות 10 בנקים הפועלים בתחום. הבנק, מזה עשרות שנים, הינו הבנק המוביל במגזר המשכנתאות, הן בהיקפי מתן האשראי והן ביתרת תיק האשראי. בהתבסס על נתוני בנק ישראל, חלקה של הקבוצה במתן אשראי לדיור, מכספי הבנק ומכספי המדינה בתחום המשכנתאות, עמד בשנת 2010 על כ-33%. חלקה של הקבוצה ביתרת תיק האשראי לדיור במערכת עומד על כ-35% בסוף שנת 2010. המתחרים העיקריים של הבנק הינם בנק לאומי למשכנתאות, בנק הפועלים ובנק דיסקונט למשכנתאות. חברות הביטוח מתחרות גם הן בתחום המשכנתאות. לפירוט בדבר חסמי הכניסה והיציאה ראה להלן.

הבנק נוקט באמצעים שונים בהתמודדותו עם הסביבה התחרותית בתחום המשכנתאות, כולל פעולות פרסום נרחבות, שימוש במשווקים בשטח, פיתוח והפעלה של מוצרים חדשים, שמירה על נוכחות בשוק הדירות הראשוני בדרך של ליווי פרויקטים של בנייה למגורים ועוד. נדבך נוסף בהתמודדות הבנק עם התחרות בתחום המשכנתאות הינו השקעת משאבים בשיפור מתמיד של הרמה המקצועית והשירות הניתנים על ידו ללקוחות.

חסמי הכניסה העיקריים במגזר זה הינם:

- הרגלי לקוחות
- מגבלות רגולטוריות
- דרישות להון מינימאלי
- הכשרת כוח אדם מקצועי
- הקמה ותחזוקה של תשתיות פיזיות (כגון סניפים) וטכנולוגיות (מערכות מיחשוב).

הסכמי שיתוף פעולה

- הבנק התקשר לפני מספר שנים עם חברת אי. אם. איי - עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ (להלן "EMI") – חברה בעלת רשיון לביטוח סיכוני אשראי במשכנתאות. סיכוני האשראי של חלק מלקוחותיו, הנוטלים הלוואות חדשות בהן שיעור המימון הוא גבוה, מבוטחים באמצעות EMI. ביטוח זה מיועד לכיסוי נזק אשר עלול להיגרם לבנק במקרים של כשל אשראי, אם התמורה ממימוש הביטחונות לא תספיק לכיסוי יתרת החוב של הלווה. הביטוח הוא ל"שכבה העליונה" של הלוואה, כך ש-EMI אמורה לכסות את ההפסד הראשון, ובכך להקטין (או למנוע לחלוטין) את ההפסד לבנק במקרה של מימוש בהפסד.
- הבנק התקשר עם מספר חברות המנפיקות כרטיסי אשראי, אשר העיקריות בהן הן ישראלכרט בע"מ (החל משנת 1979) וחברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (החל משנת 1995), בשורה של הסכמים המסדירים את מערכת היחסים בין הצדדים. על פי ההסכמים, יפעל הבנק להפצת כרטיסי האשראי המונפקים על ידי החברות האמורות ללקוחותיו. בהסכמים נקבעו מנגנונים לחישוב הסכומים להם זכאי הבנק בגין פעילות לקוחותיו בכרטיסים שהונפקו, בין היתר בהסתמך על היקף השימוש אותו עושים לקוחות הבנק בכרטיסי האשראי של החברות הללו. ההסכמים מגדירים את אופן תפעול כרטיסי האשראי ואת חלוקת האחריות בין חברות כרטיסי האשראי לבין הבנק. על פי ההסכמים, זכאי הבנק למנות משקיף מטעמו שישתתף בישיבות הדירקטוריון (לרבות ישיבות ועדות הדירקטוריון, למעט ועדת ביקורת) של ישראלכרט בע"מ. לפרטים בדבר הסכם שנחתם עם קבוצת כ.א.ל., הכולל הסדר חדש במסגרתו הונפקו כרטיסי אשראי ממותגים של הבנק, ראה ביאור 19.ד.13) לדוחות הכספיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק רואה חשיבות להמשך הפיתוח של מגזר משקי הבית במסגרת פעילות הבנק בעתיד. להלן עיקרי היעדים בתחום משקי הבית, והאסטרטגיה העסקית הנגזרת מיעדים אלו:

- גידול בנתח השוק במשקי הבית באמצעות הרחבת בסיס הלקוחות, בעיקר מקרב לקוחות טפחות לשעבר, לקוחות אדנים, ובנוסף לקוחות י"ב, כפלטפורמה להשגת הגידול בנתח השוק ובהכנסה.
- שמירה על נתח השוק במשכנתאות ואף הגדלתו תוך התמקדות באפיקים בעלי רווחיות גבוהה, על ידי מתן הצעות ערך ללקוח המבוססות על סינרגיה בין הפעילות בתחום המשכנתאות, הפעילות המסחרית והפעילות בתחום הפנסיוני.
- הרחבת הפעילות בסניפים והפיכת כלל הסניפים ליחידות מכירה של פעילות בנקאית מסורתית ושל פעילות משכנתאות, תוך ביצוע מכירה צולבת ללקוחות.
- המשך פיתוח מוצרים המיועדים לפלחי אוכלוסיה ממוקדים, במטרה להגדיל את היקפי הפעילות.
- מינוף הקשר בין פעילות מגזר הבנקאות העסקית בענף הבניה והנדל"ן לבין מגזר המשכנתאות. במסגרת זו מושם דגש על מיצוי מקסימאלי של שווק משכנתאות לרוכשי דירות בפרויקטים המוקמים על ידי לקוחות הנדל"ן.

המערכות המהותיות עליהן מבסס המגזר את פיתוח פעילותו:

- מערכת ה-CRM - ניהול קשרי לקוחות, מטרתה להציג את כל המידע הרלוונטי לבנקאי במטרה להציע ללקוח את המוצרים המתאימים לו, תוך שיפור הקשר עם הלקוח.
- מערכת מחשב התומכת בתהליך ביצוע וניהול המשכנתאות, מאפשרת פעילות ועיבודים מקוונים (ON LINE), ועדכון יתרות בתדירות יומית. המערכת מאפשרת גמישות בהגדרה ובתפעול השוטף של מוצרי המשכנתאות השונים, וכן פיתוח מוצרים חדשים וגמישים, ומעניקה לבנק יכולת תחרות, ויכולת להגיב בצורה מהירה לשינויים בסביבה העסקית.
- במהלך השנים האחרונות ביצע הבנק מהלך של שדרוג מערכת המחשוב הסניפית של הבנק, ומעבר לעבודה בטכנולוגית "NET". מערכת זו מציבה את הבנק בשורה הראשונה מבחינת תפעול ושירות לעובדים וללקוחות.
- תוצאות המגזר חשופות לאיום, בין השאר, כתוצאה מתחרותיות גבוהה הנובעת מהאטרקטיביות שלו, בשל היותו מגזר בו הסיכון הוא נמוך (הנובע מפיזור לקוחות גבוה יחסית). בנוסף, תוצאות המגזר מושפעות מכניסת חברות כרטיסי אשראי לתחום העמדת המימון הקמעונאי (לפרטים ראה בפרק התחרות לעיל).

אוכלוסיית הלקוחות נוטלי המשכנתאות בבנק, (בהמשך למיזוג טפחות ואדנים) ורכישת ההחזקות בבנק י"ב, מהווים הזדמנות להגדלת בסיס הלקוחות של הקבוצה ולהרחבת הפעילות במגזר משקי הבית.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הנהלת הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, במידה שהנהלת הבנק תמצא כי אין כדאיות בביצוע התכנית כאמור, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, לביקוש לדיור ולמשכנתאות, לחקיקה ולהוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, לרבות גורמים חוץ בנקאיים, להעדפות הציבור, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות, לנושאי כוח אדם ולזמינותם ומחיריהם של נכסים.

תוצאות מגזר משקי בית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009					לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים										
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:										
2,634	2,574	11	16	33	2,777	2,423	11	22	321	מחיצוניים
(1,512)	(2,147)	-	(12)	647	(1,401)	(1,912)	-	(15)	526	בינמגזרי
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים										
1,122	427	11	4	680	1,376	511	11	7	847	הכנסות תפעוליות ואחרות
803	256	215	(1)	114	810	247	227	117	219	סך ההכנסות
1,925	683	226	118	898	2,186	758	238	124	1,066	הפרשה לחובות מסופקים
94	24	-	-	70	83	24	-	-	59	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,619	270	63	30	1,256	1,574	275	61	28	1,210	מחיצוניים
(105)	-	-	(3)	(102)	(112)	-	-	(4)	(108)	בינמגזרי
1,514	270	63	27	1,154	1,462	275	61	24	1,102	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
317	389	163	91	(326)	641	459	177	100	(95)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
109	133	56	31	(111)	233	167	64	37	(35)	הפרשה למיסים על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
208	256	107	60	(215)	408	292	113	63	(60)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברזוחים נטו, מפעולות רגילות לאחר מיסים של חברות מאוחדות
(3)	-	-	-	(3)	(18)	-	-	-	(18)	רווח נקי (הפסד)
205	256	107	60	(218)	390	292	113	63	(78)	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
6.3%					12.7%					
59,946	45,085	-	2,266	12,595	68,097	52,800	-	2,494	12,803	יתרה ממוצעת של נכסים
47,661	82	-	(1) 2,266	(1) 45,313	53,092	192	-	2,494	50,406	יתרה ממוצעת של התחייבויות
38,022	(1) 24,598	-	-	(1) 13,424	43,422	29,639	-	-	13,783	נכסי סיכון (יתרת סוף)
					40,863	27,276	-	-	13,587	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
22,132	-	22,132	-	-	27,045	-	27,045	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
64,094	(1) 49,413	-	2,674	(1) 12,007	73,427	58,365	-	2,539	12,523	אשראי לציבור (יתרת סוף)
45,964	-	-	-	45,964	46,864	-	-	-	46,864	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
										יתרה ממוצעת של נכסים
22,781	15,682	-	-	7,099	22,655	14,332	-	-	8,323	אחרים בנייה
מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:										
683	395	-	4	284	836	479	-	7	350	מרווח מפעילות מתן אשראי
314	-	-	-	314	424	1	-	-	423	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
125	32	11	-	82	116	31	11	-	74	אחר
1,122	427	11	4	680	1,376	511	11	7	847	סך הכל

(1) סווג מחדש.

תרומת מגזר משקי הבית לרווחי הקבוצה בשנת 2010 הסתכמה ב-390 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-205 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 90.2%.

תרומת המשכנתאות בשנת 2010 הסתכמה ב-292 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 256 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 14.1%. הגידול נובע מעליה של כ-19.7% ברווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים, בעיקר כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות, וכן בשל הפרשה להסכם פרישה בשנת 2009 בסך 17 מיליוני שקלים חדשים.

תרומת משקי הבית (למעט משכנתאות) הסתכמה בשנת 2010 ב-98 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה להפסד בסך 51 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בתרומת משקי הבית נובעת בעיקר מגידול של כ-24.5% ברווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים, כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות ומשיפור במרווח הפיננסי, בשל הריבית הנמוכה ששררה במשך בשנת 2009, שגרמה לשחיקה משמעותית במרווח על הפיקדונות בתקופה המקבילה אשתקד וכן בשל הפרשה להסכם פרישה בשנת 2009 בסך 97 מיליוני שקלים חדשים.

מגזר בנקאות פרטית

מידע כללי על מגזר הפעילות

בנקאות פרטית הינה תפישה של שירות בנקאי המיועד ללקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה, שחלק ניכר מפעילותם נעשה בתחום ניהול נכסים פיננסיים. על לקוחות הבנקאות הפרטית בבנק נמנים בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי פיקדונות נזילים והשקעות בניירות ערך בסכומים העולים על 2.5 מיליוני שקלים חדשים, או תאגידיים שלהם היקפי נכסים נזילים כאמור בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים.

הייעוץ הפיננסי, המהווה חלק מהותי בשירות המוצע למגזר פעילות זה, ניתן ללקוחות המגזר החתומים על הסכמי ייעוץ. כמו כן, מוצע מענה ליתר צרכיהם הפיננסיים של לקוחות אלה, תוך מתן שירות אישי ברמה גבוהה והצעת מוצרים מתקדמים ומגוונים.

הבנקים בישראל משקיעים בשנים האחרונות מאמצים ניכרים בפיתוח ובשכלול שירותי הבנקאות הפרטית ובהגדלת נתח השוק שלהם בתחום זה. זאת, על רקע הגורמים הבאים:

- הפוטנציאל הטמון בהרחבת הקשר העסקי עם לקוחות המעמד הסוציו-אקונומי הגבוה המשוייכים למגזר זה.
- התגברות הדרישה מצד לקוחות מגזר זה לשירות מקצועי ואישי ברמה גבוהה, כנהוג בעולם.
- פיתוח מואץ של מוצרי השקעה מתקדמים, כגון: מוצרים מובנים, קרנות גידור, תעודות סל ועוד, חלופיים למוצרים המסורתיים (תוכניות חסכון, ניירות ערך וכד').

מוצרים

המוצרים והשירותים המוצעים ללקוחות מגזר זה הינם כדלקמן:

- **בנקאות ופיננסים** – ללקוחות המגזר מוצע מגוון מוצרים בתחום בנקאות ופיננסים, תוך גיבוש אסטרטגיית השקעה תואמת לכל לקוח על פי מאפייניו וצרכיו הייחודיים, וכן הצעת מוצרי השקעה מתקדמים, לרבות פיקדונות ומוצרים מובנים.
- **כרטיסי אשראי** – הבנק מציע ללקוחות המגזר מגוון כרטיסי אשראי המונפקים על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.
- **שוק ההון** – במסגרת מוצר זה נכללת פעילות הלקוחות בשוק ההון, לרבות קנייה, מכירה ומשמורת של ניירות ערך לסוגיהם, ומתן שירותים בגין מלאי ניירות הערך (קבלת ריבית, דיבידנד, הטבות וכיו"ב). כמו כן, נכללים שירותי הפצה של קרנות נאמנות ותפעול של קופות גמל, ועד למכירתן גם שירותי ניהול.

חקיקה

תיאור המסגרת הנורמטיבית החלה על הבנק, מובא להלן בפרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק.

שינויים טכנולוגיים

לשינויים טכנולוגיים, ראה בפרק מערכות מידע ומחשוב.

גורמי הצלחה קריטיים

גורמי הצלחה הקריטיים במגזר הבנקאות הפרטית כוללים פיתוח פעילות שיווקית ועיסוקית המושתתת על הבנת צרכי הלקוחות ומתן שירות מקצועי, מהיר ויעיל, המציע פתרון כולל לצרכי הלקוח בכל תחומי הבנקאות.

לקוחות

המגזר מטפל בלקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה, בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי פיקדונות נזילים והשקעות בניירות ערך בסכומים העולים על 2.5 מיליוני שקלים חדשים, או לקוחות עסקיים בעלי יתרות נזילות כאמור בהיקפים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים.

קבוצת הלקוחות המטופלת במסגרת המגזר אינה הומוגנית, לא מתקיימים יחסי תלות או קשר מהותי בין הלקוחות, ולפיכך למגזר הבנקאות הפרטית אין תלות בקבוצת לקוחות ספציפית אשר אובדנה עשוי לפגוע באופן מהותי בפעילותו.

שיווק והפצה

בנוסף לפעילויות השיווק וההפצה באמצעות היחידות המתמחות בבנקאות הפרטית ובאמצעות הבנקאות הישירה, נערכים ללקוחות מגזר זה כנסים לפי פלחי אוכלוסיה נבחרים ופניות באמצעות דיוור ישיר.

תחרות

תפישת השירות הייחודית המוגדרת בבנק כ"בנקאות פרטית" נהוגה בכל המערכת הבנקאית הגלובאלית הבינלאומית, וגם בישראל. יחד עם זאת, יצוין כי התבחינים הקובעים את השייכות לקטגוריה זו, תפיסת השירות ואופיו הספציפי משתנים, ואינם נסמכים על עקרונות זהים בכל הבנקים. לאור זאת, היקף פעילותו של הבנק בתחום זה ביחס למתחריו אינו ידוע, ואין בנמצא נתונים פומביים אודות חלקם היחסי של הבנקים השונים, במגזר הבנקאות הפרטית.

בנוסף לבנקים המקומיים, קיימת בתחום זה תחרות מצד בנקים זרים, וגופים חוץ בנקאיים כגון בתי השקעות, קרנות לסוגיהן (בארץ ובחוץ לארץ) וחברות ביטוח.

על מנת להתמודד עם התחרות במגזר זה, משקיע הבנק משאבים רבים בהכשרה מקצועית של עובדיו, במתן שירות איכותי ובשמירה על קשר הדוק עם הלקוח, בארגון כנסים מקצועיים ללקוחות הנבחרים של המגזר, בהשקת מוצרים ייעודיים וייחודיים ללקוחות המגזר ובמאמצים לאיתור ולגיוס לקוחות חדשים באופן שוטף.

חסמי הכניסה העיקריים במגזר זה הינם:

- מגבלות רגולטוריות.
- דרישות להון מינימאלי.
- הכשרת כוח אדם מקצועי.
- הקמה ותחזוקה של תשתיות פיזיות וטכנולוגיות (מערכות מיחשוב בדגש על מערכות ייעוץ ו-CRM).
- היצע מוצרים פיננסיים ייחודיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

בכוונת הבנק להמשיך ולפתח את רשת הבנקאות הפרטית הגלובלית שלו בהתבסס על ניהול מרכזי, על מוקדי תמיכה מקצועיים ועל שיתוף פעולה בין שלוחות הבנק ויחידותיו בארץ ובעולם.

הקפדה על המשך מתן שרות מקצועי ואמין, ושמירת קשר הדוק עם הלקוחות, יאפשרו לבנק להרחיב את פעילותו עם לקוחות המגזר. מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הנהלת הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, במידה שהנהלת הבנק תמצא כי אין כדאיות בביצוע התכנית כאמור, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאופוליטיים, למדיניות הכלכלית, לשוקי המטבע ושוקי ההון בארץ ובעולם, לגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים, לאיתנותם הפיננסית של לקוחות, לחקיקה ולהוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להעדפות הציבור, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כוח אדם.

תוצאות מגזר בנקאות פרטית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010			
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים						
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:						
(37)	1	(38)	(2)	-	(2)	מחיצוניים
79	-	79	58	-	58	בימגזרי
42	1	41	56	-	56	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
55	33	22	56	36	20	הכנסות תפעוליות ואחרות
97	34	63	112	36	76	סך ההכנסות
1	-	1	-	-	-	הפרשה לחובות מסופקים
54	1	53	63	1	62	הוצאות תפעוליות ואחרות
1	-	1	(2)	-	(2)	מחיצוניים
55	1	54	61	1	60	בימגזרי
41	33	8	51	35	16	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
14	11	3	19	13	6	רווח מפעילות רגילות לפני מיסים
27	22	5	32	22	10	הפרשה למיסים על הרווח מפעילות רגילות
40.8%			52.2%			רווח נקי
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)						
1,762	-	1,762	2,040	-	2,040	יתרה ממוצעת של נכסים
6,596	-	6,596	5,724	-	5,724	יתרה ממוצעת של התחייבויות
848	-	848	722	-	722	נכסי סיכון (יתרת סוף)
			765	-	765	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
6,584	6,584	-	7,315	7,315	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
1,368	-	1,368	1,404	-	1,404	אשראי לציבור (יתרת סוף)
6,256	-	6,256	4,946	-	4,946	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בני הול
מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה חובות מסופקים:						
14	-	14	19	-	19	מרווח מפעילות מתן אשראי
24	-	24	35	-	35	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
4	1	3	2	-	2	אחר
42	1	41	56	-	56	סך הכל

תרומת מגזר הבנקאות הפרטית לרווחי הקבוצה בשנת 2010 הסתכמה ב-32 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-27 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 18.5%.

הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים גדל בכ-14 מיליוני שקלים חדשים, בעיקר כתוצאה משיפור הרווח הפיננסי לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מנגד גדלו ההוצאות התפעוליות המיוחסות למגזר זה, בכ-6 מיליון שקלים חדשים, בין היתר עקב הרחבת התשתית לפעילות המגזר.

מגזר עסקים קטנים

מידע כללי על מגזר הפעילות

מגזר העסקים הקטנים פועל במסגרת החטיבה הקמעונאית, ומטפל בעיקר בחברות משפחתיות ובלקוחות עסקיים קטנים, בעלי מחזור פעילות נמוך באופן יחסי, ויתרת חבות עד וכולל 6 מליוני שקלים חדשים. המגזר מאופיין בפיזור גבוה של הלקוחות. לאור העובדה שזמינות הנתונים ואמינותם לגבי הלקוחות במגזר זה נמוכה באופן יחסי, נדרשים טיפול מקצועי ואמצעי בקרה מתאימים, על מנת להעריך את טיב הלקוח לצורך מתן אשראי. בנוסף, מאופיין מגזר זה בשיעור ביטחונות גבוה, הנדרש מהלקוחות להבטחת פרעון האשראי.

מוצרים

בנקאות ופיננסים

במסגרת מוצר זה מעניק הבנק את השירותים הבאים:

- הלוואות למטרות שונות - הלוואות עסקיות, הלוואות כנגד ניכיון שיקים, כרטיסי אשראי וכד'.
- פעילות יבוא ויצוא - פעילות במטבע חוץ, התאמת מסגרות לפי אופי הפעילות של הלקוח, תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים כגון: EDI באינטרנט.
- השקעות - מגוון פעולות בתחום ההשקעות כגון: פיקדונות מסוגים שונים ולתקופות שונות.
- ניהול מסגרות חח"ד - המסגרות נקבעות בהתאם לצרכי הלקוח, מחזור הפעילות ושיקול דעת הבנק.

כרטיסי אשראי - הבנק מציע ללקוחות המגזר מגוון כרטיסי אשראי המונפקים על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.

שוק ההון - במסגרת מוצר זה נכללת פעילות הלקוחות בשוק ההון, לרבות קניה, מכירה ומשמורת של ניירות ערך לסוגיהם, ומתן שרותים בגין מלאי ניירות הערך (קבלת ריבית, דיבידנד, הטבות וכיו"ב). כמו כן, נכללים שרותי הפצה של קרנות נאמנות ותפעול של קופות גמל.

חקיקה

תיאור המסגרת הנורמטיבית החלה על הבנק, מובא בפרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק.

שינויים טכנולוגיים

לפירוט בדבר השינויים הטכנולוגיים בבנק, ראה פרק מערכות מידע ומיחשוב.

גורמי הצלחה קריטיים

גורמי הצלחה הקריטיים במגזר פעילות זה הם שרות אישי ומתן פתרונות בנקאיים למכלול צרכיו הפיננסיים של הלקוח.

לקוחות

במגזר עסקים קטנים לא קיימת תלות בלקוח ספציפי או במספר מצומצם של לקוחות.

שיווק והפצה

גורמי השיווק וההפצה העיקריים במגזר הם סניפי הבנק ואמצעי הבנקאות הישירה. אין תלות בצינורות שיווק חיצוניים. לפירוט בדבר גורמי שיווק והפצה אלו, ראה בתיאור מגזר משקי הבית.

תחרות

התחרות הקיימת במגזר פעילות זה היא בעיקר בתוך המערכת הבנקאית. בנוסף, קיימת פעילות של גורמי אשראי חוץ בנקאיים (חברות ביטוח, כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים וחב' מימון שונות). השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות הן שיווק אקטיבי, קשר אישי עם הלקוח, הענקת שרות אישי ומתן פתרונות מקצועיים למכלול צרכיו הפיננסיים של הלקוח.

חסמי הכניסה העיקריים במגזר זה הינם:

- מגבלות רגולטוריות.
- דרישות להון מינימאלי.
- הכשרת כוח אדם מקצועי.
- הקמה ותחזוקה של תשתיות פיזיות (כגון סניפים) וטכנולוגיות (מערכות מיחשוב).
- הרגלי לקוחות, המבוססים על קיום קשרים שוטפים ועל מוניטין של גופים בנקאיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

האסטרטגיה העסקית של הבנק כוללת הרחבה של הפעילות במגזר העסקים הקטנים, תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו.

להלן עיקרי היעדים בתחום העסקים הקטנים והאסטרטגיה העסקית הנגזרת מיעדים אלו:

- הגברת הפעילות השיווקית מול הלקוחות, תוך פילוח הלקוחות על פי סוג העיסוק, היקף הפעילות וצרכיהם השונים.
- מיצוי פוטנציאל הרווחיות מכל לקוח על ידי ראייה כוללת של פעילות הלקוח, תוך יצירת מערכת יחסים מקיפה המתבססת על מוצרי האשראי ושיווק מוצרים נוספים, בהתאם למאפייני הלקוח.
- הרחבת הפריסה הגיאוגרפית של השירותים הניתנים ללקוחות המגזר.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הנהלת הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, במידה שהנהלת הבנק תמצא כי אין כדאיות בביצוע התכנית כאמור, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, לרבות התפתחות התוצר, וכולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאופוליטיים, לאיתנותם הפיננסית של לווים, לחקיקה ולהוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להעדפות הציבור, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כוח אדם.

תוצאות מגזר עסקים קטנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010			
שוק	קרטיסי	בנקאות	שוק	קרטיסי	בנקאות	שוק	קרטיסי
סך הכל	ההון	אשראי	סך הכל	ההון	אשראי	סך הכל	ההון
במיליוני שקלים חדשים							
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
301	2	3	296	377	3	-	374
(4)	-	(1)	(3)	(15)	-	-	(15)
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
297	2	2	293	362	3	-	359
199	23	12	164	206	25	12	169
496	25	14	457	568	28	12	528
72	-	-	72	45	-	-	45
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
429	3	3	423	414	3	3	408
(43)	-	-	(43)	(47)	-	-	(47)
386	3	3	380	367	3	3	361
38	22	11	5	156	25	9	122
14	8	4	2	56	9	3	44
24	14	7	3	100	16	6	78
רווח נקי							
7.3%				27.6%			
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)							
4,930	-	36	4,894	5,292	-	42	5,250
6,136	-	-	6,136	6,383	-	-	6,383
4,504	-	-	4,504	4,761	-	-	4,761
				4,518	-	-	4,518
7,185	7,185	-	-	7,840	7,840	-	-
4,928	-	41	4,887	5,771	-	264	5,507
6,412	-	-	6,412	6,413	-	-	6,413
334	-	-	334	369	-	-	369
מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:							
223	-	-	223	258	-	-	258
35	-	-	35	57	-	-	57
39	2	2	35	47	3	-	44
297	2	2	293	362	3	-	359
סך הכל							

תרומת מגזר העסקים הקטנים לרווחי הקבוצה, בשנת 2010 הסתכמה ב-100 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 24 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 76 מיליוני שקלים חדשים. עיקר הגידול בתרומת המגזר נובע מגידול של 65 מיליוני שקלים חדשים ברווח מפעילות מימון לפני הפרשה מחובות מסופקים, בעיקר כתוצאה מגידול בהיקף הפעולות, משיפור במרווח הפיננסי ומעליה בגביית ריביות שהופרשו בעבר לחובות מסופקים. כן הושפע הגידול בתרומת המגזר מצמצום בהיקף ההפרשות לחובות מסופקים, מ-72 מיליון שקלים חדשים בשנת 2009, ל-45 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2010. ההכנסות התפעוליות ואחרות גדלו ב-3.5%, וההוצאות התפעוליות המיוחסות למגזר קטנו ב-4.9%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, זאת בשל הפרשה להסכם פרישה בשנת 2009 בסך 25 מיליוני שקלים חדשים.

מגזר בנקאות מסחרית

מידע כללי על מגזר הפעילות

מגזר הבנקאות המסחרית כולל בעיקר פעילות עם חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market), במחזורי פעילות בינוניים שבין 30 ל-120 מיליוני שקלים חדשים ובהיקף חבות שמעל 6 מיליוני שקלים חדשים ועד 25 מיליוני שקלים חדשים. זאת, תוך פיזור גבוה בין ענפי המשק השונים. הטיפול בלקוחות המגזר הוא באחריות החטיבה העסקית של הבנק.

לקוחות מגזר זה מאופיינים הן במגוון השירותים הבנקאיים שהם צורכים, והן בשיעור הביטחונות, הגבוה על פי רוב ביחס ללקוחות מגזר הבנקאות העסקית.

מוצרים

ללקוחות המגזר מוצעים שירותים, בעיקר בתחום הבנקאות והפיננסים. במסגרת זו מעניק הבנק אשראי לסוגיו, כולל לצרכי הון חוזר; שירותי סחר חוץ - יבוא, יצוא ואשראי דוקומנטרי; הלוואות לזמן קצר ובינוני, ערבויות בנקאיות וכדומה; עסקאות במטבע חוץ, לרבות עסקאות במכשירים נגזרים, וכן פעילות השקעה בפקדונות ובניירות ערך. כמו כן, מעמיק הבנק את פעילותו בתחום מתן שירותי הפקטורינג.

חקיקה

תיאור המסגרת הנורמטיבית החלה על הבנק, מובא להלן בפרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק.

שינויים טכנולוגיים

לפירוט בדבר השינויים הטכנולוגיים ובדבר פרויקטים המבוצעים בתחום המחשוב בבנק, ראה להלן בפרק מערכות מידע ומיחשוב.

גורמי הצלחה קריטיים

גורמי הצלחה הקריטיים במגזר הבנקאות המסחרית כוללים פיתוח פעילות שיווקית ועיסוקית המושתתת על הבנת צרכי הלקוחות, ומתן שירות מקצועי, מהיר ויעיל, המציע פתרון כולל ומתאים לצרכי הלקוח בכל תחומי הבנקאות. זאת, תוך הצעת מוצרים מגוונים וחדשניים, ובמקביל לניהול מבוקר של הסיכונים הנובעים מפעילות המגזר.

לקוחות

כאמור לעיל, לקוחות המגזר הינם ברובם חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market), המתאפיינות במחזורי פעילות בהיקף שבין 30 ל-120 מיליוני שקלים חדשים ובהיקף חבות שמעל 6 מיליוני שקלים חדשים ועד 25 מיליוני שקלים חדשים. במגזר זה אין תלות בלקוח בודד משמעותי.

שיווק והפצה

גורמי השיווק וההפצה העיקריים במגזר הם שבעה מוקדים עיקריים שבאחריות החטיבה העסקית, לרבות מוקד עסקים המתמחה בהתיישבות, וכן מרכזי העסקים וסניפי הבנק הפזורים ברחבי הארץ. אין תלות בצינורות שיווק חיצוניים.

תחרות

התחרות הקיימת במגזר פעילות זה היא בעיקר בתוך המערכת הבנקאית. פעילותם של גורמי מימון חוץ בנקאיים הינה שולית, ובולטת בעיקר בתחום הפקטורינג.

השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות מבוססות על מתן פתרונות מקצועיים וכוללים לצרכי הלקוח, שמירה על קשר אישי עימו, והתאמת המענה המקצועי לצרכיו במהירות וביעילות.

המחסומים במעבר לקוחות אל הבנק וממנו נובעים בעיקר מהעובדה, שקיים קושי בהעברת בטחונות מבנק לבנק - גורם בעל משמעות במגזר זה, המאופיין בהיקף בטחונות גבוה באופן יחסי. במטרה להגדיל את נתח השוק של הבנק במגזר, תוך התמודדות עם הקושי שמציבים המחסומים על קליטת לקוחות חדשים, פועל הבנק לגיבוש פתרונות, המבוססים בעיקר על שיפור רמת השירות, המקצועיות וההיענות המהירה לצרכים.

חסמי הכניסה העיקריים במגזר זה הינם:

- מגבלות רגולטוריות על תאגידי בנקאיים – לרבות מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. מגבלות אלה אפקטיביות בעיקר בבנקים הקטנים במערכת הבנקאית בישראל.
- דרישות להון מינימאלי – מחוייבות כתוצאה מהיקף הפעילות העסקית הכוללת במגזר.
- הכשרת כוח אדם מקצועי ושימורו - הפעילות במגזר הבנקאות המסחרית מחייבת ידע מקצועי, נסיון והכרות עם הענפים השונים ועם הלקוחות האופייניים, על צורכיהם. על נותן השרות לספק שרות איכותי ומהיר, תוך מתן פתרונות מיטביים.
- הקמה ותחזוקה של תשתיות פיזיות (כגון סניפים) וטכנולוגיות (מערכות מיחשוב).
- הרגלי לקוחות - מבוססים על קיום קשרים שוטפים ועל מוניטין של גופים בנקאיים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

האסטרטגיה העסקית של הבנק שמה דגש על הרחבת בסיס הלקוחות ועל גידול בפעילות מגזר הבנקאות המסחרית. ככוונת הבנק להמשיך לפעול להרחבת היקף הפעילות במגזר זה, בעיקר על ידי גיוס לקוחות חדשים והרחבת השירותים הבנקאיים ללקוחות קיימים וללקוחות משניים. זאת, על בסיס מגוון המוצרים המוצע ללקוחות המגזר, כפי שתואר לעיל.

הבנק ימשיך להפעיל, במסגרת החטיבה לבנקאות עסקית, יחידות ייעודיות המטפלות בלקוחות המגזרים השונים, ונעזרות במוקדים העיסוקיים הפרוסים גיאוגרפית.

לפרטים בדבר ניהול סיכוני האשראי, ראה פרק ניהול סיכונים.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הנהלת הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, במידה שהנהלת הבנק תמצא כי אין כדאיות בביצוע התכנית כאמור, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאו-פוליטיים, בין היתר על התפתחות התוצר, לשוקי המטבע ושוקי ההון בארץ ובעולם, לגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים, לאיתנותם הפיננסית של לווים, לחקיקה ולהוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, לרבות גורמים חוץ בנקאיים, להעדפות הציבור, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כוח אדם.

תוצאות מגזר בנקאות מסחרית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010				
סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים								
								רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
203	1	-	202	232	2	-	230	מחיצוניים
(65)	-	-	(65)	(63)	-	-	(63)	בינמגזרי
								רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
138	1	-	137	169	2	-	167	הכנסות תפעוליות ואחרות
48	9	3	36	56	15	3	38	סך ההכנסות
186	10	3	173	225	17	3	205	הפרשה לחובות מסופקים
14	-	-	14	2	-	-	2	הוצאות תפעוליות ואחרות
67	-	-	67	69	-	-	69	מחיצוניים
65	-	-	65	70	-	-	70	בינמגזרי
132	-	-	132	139	-	-	139	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
40	10	3	27	84	17	3	64	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
13	3	1	9	30	6	1	23	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
27	7	2	18	54	11	2	41	רווח נקי
10.1%				13.6%				תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
4,099	-	2	4,097	4,590	-	2	4,588	יתרה ממוצעת של נכסים
2,259	-	-	2,259	2,970	-	-	2,970	יתרה ממוצעת של התחייבויות
4,710	-	-	4,710	5,053	-	-	5,053	נכסי סיכון (יתרת סוף)
				4,945	-	-	4,945	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,897	1,897	-	-	4,059	4,059	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
4,198	-	2	4,196	4,717	-	60	4,657	אשראי לציבור (יתרת סוף)
3,355	-	-	3,355	3,631	-	-	3,631	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
42	-	-	42	3	-	-	3	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול
								מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
94	-	-	94	134	-	-	134	מרווח מפעילות מתן אשראי
9	-	-	9	16	-	-	16	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
35	1	-	34	19	2	-	17	אחר
138	1	-	137	169	2	-	167	סך הכל

תרומת מגזר הבנקאות המסחרית, לרווחי הקבוצה בשנת 2010 הסתכמה ב-54 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 27 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-100%. עיקר הגידול בתרומת המגזר נובע מגידול של 22.4% ברווח מפעילות מימון לפני הפרשה מחובות מסופקים, בעיקר כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות ובמרווחים. ההכנסות התפעוליות גדלו ב-16.7%, ההפרשה לחובות מסופקים קטנה ב-12 מיליון שקלים חדשים, וההוצאות התפעוליות והאחרות עלו בכ-7 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

מגזר בנקאות עסקית

מידע כללי על מגזר הפעילות

המגזר מתמחה במתן מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, בהקפי חבות מעל 25 מיליוני שקלים חדשים ללקוח ובמחזורי פעילות של למעלה מ-120 מיליוני שקלים חדשים. במסגרת מגזר זה נכללת גם קבוצת השירותים הבנקאיים לחברות בתחום הבניה והנדל"ן. זאת, בהתאם לגישת הנהלת הבנק באשר לשייכו המגזרי של פעילות הנדל"ן, ובהתאמה לאופן הטיפול בלקוחות אלה ולמבנה הארגוני של הבנק. החטיבה העסקית של הבנק אחראית לטיפול בלקוחות המגזר. בפעילותו במסגרת מגזר זה, שם הבנק דגש על שיפור הרווחיות באמצעות הרחבת הפעילות בתחומים פיננסיים חדשניים ועתירי רווחיות ביחס להון, בעיקר עסקאות במכשירים נגזרים.

מוצרים

ללקוחות המגזר מוצע מגוון מוצרי הבנקאות והפיננסיים, בהם: אשראי לסוגיו - On Call, הלוואות לזמן קצר, בינוני וארוך; ערבויות לסוגיהן; פעילות סחר-חוץ - יבוא, יצוא ואשראי דוקומנטרי; מימון פרויקטים של תשתית, רכישות ומיזוגים; פעילות במכשירים נגזרים.

נדל"ן

במסגרת זו, מציע הבנק אשראי למימון רכישה והקמה של נדל"ן, בעיקר פרויקטים של בניה למגורים באזורי ביקוש, תוך הקפדה על יישום תבחינים שנקבעו לשמירת איכות תיק האשראי, ובין היתר, התקשרות עם לקוחות בעלי איתנות ויציבות פיננסית, עסקאות המתאפיינות במרווחי בטחון נאותים לבנק, וניהול בשיטות המפחיתות את הסיכון.

להלן השירותים העיקריים הניתנים ללקוחות ענף הנדל"ן:

אשראי לבנייה - במסגרת זו מעניק הבנק אשראי לסוגיו, ובפרט הלוואות לזמן קצר ובינוני, המיועדות למימון רכישת קרקע ולהשקעה בבנייה, וכן ערבויות בנקאיות לסוגיהן.

מימון פרויקטי בנייה - מימון פרויקטי בנייה הוא שרות ייחודי, הניתן על ידי הבנק לקבוצת הלקוחות בענף זה בלבד. במסגרת זו מוקצות ללקוח חבילה של שירותים פיננסיים ובנקאיים בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט, ועל פי מאפייניו. בכלל זה, מוקצות מסגרות אשראי לרכישת קרקע, הלוואות לבנייה, ערבויות כספיות, ערבויות ביצוע וערבויות לרוכשי היחידות בפרויקט. מימון בנייה מתבצע על ידי הבנק, על פי רוב בשיטת הליווי הפיננסי, במסגרתה פועל הבנק לניתוב מקורות המימון, לרבות אותם כספי הרוכשים שהופקדו אצלו, באופן שיקדמו את השלמת הפרויקט.

קבוצות רכישה – קבוצת רכישה הינה התאגדות של קבוצת אנשים לצורך רכישת קרקע משותפת והזמנת שירותי בנייה על הקרקע. לחילופין, בעלי קרקע קיימת מתאגדים לבנייה משותפת על ידי הזמנת שירותי בנייה. הבנק נותן מימון ייעודי לפרויקטים מסוג זה ומלווה אותם מהשלבים המקדמיים של התגבשות הקבוצה ועד לסיום הבנייה.

חקיקה

תיאור המסגרת הנורמטיבית החלה על הבנק, מובא להלן בפרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק. להלן יתוארו חלק מהסדרים חקיקתיים אלה והסדרים נוספים, אשר הינם בעלי השפעה על פעילות מגזר הבנקאות העיסוקית:

עסקאות עם אנשים קשורים - בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 312 ("עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים") מוטלת על הבנק מגבלה, לפיה רשאי הבנק לתת אשראי לכלל "האנשים הקשורים" לבנק, כהגדרתם בהוראה, בשיעור שלא יעלה על 10% מהון הבנק. בגין מגבלה זו קובע הבנק בהסכמים עם לקוחות הנמנים על קבוצה זו, כי ניצול האשראי בפועל יתאפשר רק אם לא יגרם לחריגה מהמגבלה האמורה.

לפרטים בדבר קריטריונים לעסקאות עם בעלי שליטה שנקבעו על ידי ועדת הביקורת, ולאישורם מחדש, ראה להלן בפרק העסקאות עם בעלי שליטה.

מימון רכישת אמצעי שליטה - הוראת ניהול בנקאי תקין 323 ("מימון רכישת אמצעי שליטה בתאגידים") מגבילה את יתרת האשראי שניתן לרכישת אמצעי שליטה בתאגידים, במקרים בהם שיעור המימון לרכישת אמצעי השליטה עלה על 50% מעלות רכישתם, לשיעור שלא יעלה על 70% מהונו של התאגיד הבנקאי. בנוסף, מגבילה ההוראה את יתרת האשראי שניתן לתאגיד בנקאי לרכישת אמצעי שליטה של תאגיד בנקאי אחר או של תאגיד החזקה בנקאית, במקרים בהם שיעור המימון לרכישת אמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי האחר עלה על 30% מעלות רכישתם, לנמוך מבין 5% מהונו של התאגיד הבנקאי נותן האשראי או 5% מהונו של התאגיד הבנקאי הנרכש, או שיעור אחר שקבע המפקח לתאגיד בנקאי שהונו נמוך מסך של 500 מיליוני שקלים חדשים. מגבלה זו אינה אפקטיבית ביחס לפעילות הבנק למועד הדוחות הכספיים.

מגבלה ענפית - הוראת ניהול בנקאי תקין 315 ("הפרשה נוספת לחובות מסופקים") קובעת, כי כאשר סך כל החביונות ("חבות" - כהגדרתה בהוראה, ואחר שנוכו ממנה הניכויים המותרים על פי ההוראה) של ענף מסוים לתאגיד בנקאי עולה על 20% מסך כל חביונות הציבור לתאגיד הבנקאי, ייחשב עודף זה כחבות חריגה, אשר בגינה נדרש הבנק לבצע הפרשה במסגרת ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים. המגבלה נבחנת על בסיס לא מאוחד. בתיקון להוראה שפירסם המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2009, נקבע, כי ביחס לענף הנדל"ן, רשאי הבנק לבחור להגיע עד לשיעור חשיפה של 22%, ובלבד שהחשיפה לפרויקטי תשתית במסגרת ענף הנדל"ן לא תעלה על 18%. נכון למועד הדוחות הכספיים, מגבלה זו אינה אפקטיבית ביחס לפעילות הבנק.

מגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים - בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313 ("מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים") מוטלת על הבנק מגבלה, לפיה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לווים", כהגדרתם בהוראה, אחר שנוכו מן החבות סכומים כמפורט בהוראה, לא יעלה על 15% ועל 30%, בהתאמה, מהון הבנק. כמו כן קובעת ההוראה, כי סך כל החביונות של ששת הלווים וקבוצות הלווים הגדולים ביותר בבנק לא יעלה על שיעור של 135% מהונו. בגין מגבלות אלה קובע הבנק בהסכמים עם לווים מסויימים או עם קבוצות לווים מסויימות, כי מסגרת האשראי תמומש, במלואה או בחלקה, רק אם לא תגרם לחריגה מהמגבלות.

הבטחת רוכשי דירות - חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשל"ה-1974 (להלן: "חוק המכר" או "החוק") אוסר על מוכר של דירה ("מוכר" ו"דירה" – כהגדרתם בחוק) לקבל תמורה העולה על 7% ממחירה, אלא אם כן הבטיח את הרוכש באמצעות אחת החלופות המפורטות בחוק. אחת החלופות שנקבעו בחוק להבטחת רוכשי הדירות היא המצאת ערבות בנקאית לפי חוק המכר. השימוש בחלופה זו שכיח מאד, ומקובל בחברות הפועלות בענף הבניה, וכתוצאה מכך, תורם לגידול בהיקפי האשראי החוץ מאזני של הבנק.

ליווי פיננסי – הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 326 בנושא ליווי פיננסי קובעת, כי תאגיד בנקאי לא יממן פרויקט בנייה בשיטת הליווי הפיננסי, אלא אם יופק ויימסר לקבלן פנקס שוברי תשלום בגין כל דירה העתידה להימכר בפרויקט. זאת, כדי להבטיח את כספי רוכשי הדירות בפרויקטים הממומנים בשיטת הליווי הפיננסי, ולוודא ריכוז של המקורות המיועדים להקמת הפרויקט, ובפרט של כספי התמורה ממכירת דירות, בחשבון הפרויקט המיועד לכך. שוברי התשלום ישמשו לכל תשלום שעתידי רוכש הדירה לשלם לקבלן בגין מחיר הדירה. ההוראה מפרטת את הפרטים שייכלול כל שובר תשלום. ההוראה מחייבת את התאגיד הבנקאי להוציא ערבות לרוכש הדירה בגין סכום ששולם באמצעות שובר תשלום, או לוודא הוצאתה או מתן בטוחה אחרת על-פי חוק המכר, בתוך 14 ימי עסקים מיום התשלום. בנוסף, קובעת ההוראה הסדרים למתן מידע לרוכש באשר להתאמת חשבון הפרויקט לפרויקט מסוים, וקובעת פרטים שייכללו בהסכם ליווי עם הקבלן, על מנת לאפשר את יישומה של שיטת השוברים. ההוראה חלה על הסכמי ליווי שנחתמו מיום 1 ביוני 2008 ואילך.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 (באזל II) - החטיבה העיסקית, הממונה על מגזר בנקאות עיסקית, מיישמת את ההשלכות הנגזרות מהוראות באזל II, במסגרת הפעילות הכוללת של הבנק בנושא. החטיבה העיסקית מטפלת בעיקר בהיבטי האשראי הנובעים מהוראות באזל II ומההוראות הנלוות להן. לפרטים בדבר הוראות באזל II, ראה להלן בפרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק.

שינויים טכנולוגיים

לפירוט בדבר השינויים הטכנולוגיים ובדבר פרויקטים המבוצעים בתחום המיחשוב בבנק, ראה פרק מערכות מידע ומחשוב.

גורמי הצלחה קריטיים

גורמי הצלחה הקריטיים במגזר הבנקאות העסקית כוללים יכולת גבוהה של ניתוח באשר לצרכי הלקוחות ובאשר למצבם הפיננסי, בד בבד עם זיהוי הסיכונים הנובעים מהפעילות מול הלקוח, בין היתר כתוצאה משינויים צפויים במשק ובענף בו הוא עוסק, ומתן שירות מקצועי, מהיר ויעיל, המציע פתרון כולל ומתאים לצרכי הלקוח בכל תחומי הבנקאות. זאת, תוך הצעת מוצרים מגוונים וחדשניים. בנוסף, הבנק רואה בניטור הסיכונים באופן רציף ואיכותי, וכן בטיפול בחובות הבעייתיים, כלי מרכזי בניהול תיק האשראי במגזר ובכך ממזער הבנק את החשיפה להפסדי אשראי.

לקוחות

לקוחות המגזר הם לקוחות עסקיים גדולים, בעלי מחזור מכירות בהיקף גבוה מ-120 מיליוני שקלים חדשים או היקף חבות העולה על 25 מיליוני שקלים חדשים. כמו כן, בהתאם לגישת הנהלת הבנק באשר לשייכו המגזרי של פעילות הנדל"ן, ובהתאמה לאופן הטיפול בלקוחות אלה ולמבנה הארגוני של הבנק, נכללים במסגרת מגזר הבנקאות העסקית כלל הלקוחות המקבלים שרותים בנקאיים בתחום הבנייה והנדל"ן, גם אם היקפי החבות שלהם ברמה בינונית. במגזר זה אין תלות בלקוח בודד משמעותי.

שיווק והפצה

גורמי השיווק וההפצה העיקריים במגזר הם המנהלים והרפרנטים בחטיבה לבנקאות עסקית, במקביל לסניפים ולמרכזי העסקים של הבנק. לבנק אין תלות בצינורות שיווק חיצוניים.

במטרה לתת מענה מיטבי לצרכי הלקוחות המטופלים על ידי המגזר, מרכז הטיפול בלקוחות הבנקאות העסקית בסקטור תאגידיים במטה הבנק, תוך חלוקה למחלקות ולצוותים בעלי התמחות והתמקצעות ענפית. הצוותים נעזרים במידת הצורך ביעוץ של הגורמים המקצועיים בבנק בתחומי פקטורינג, סחר חוץ, שוק ההון, פעילות בנגזרים וכדומה, במטרה לתת פתרון כולל לצרכי הלקוח. לקוחות הנדל"ן מטופלים על ידי סקטור הבניה והנדל"ן, המהווה אף הוא חלק מהחטיבה העסקית, ופועל, בין היתר, באמצעות שלוש מחלקות עסקיות אזוריות, הממוקמות במרכזי הפעילות העיקריים, מחלקת קבוצות רכישה ו-12 סניפים בעלי התמחות בליווי פיננסי.

תחרות

עיקר התחרות במתן שירותי בנקאות ופיננסים למגזר הבנקאות העסקית היא מול הבנקים הגדולים והבינוניים בארץ, ולגבי שירותים מסוימים - מול שוק ההון בכללו. כניסתם של בנקים זרים וגורמים חיצוניים, בעיקר חברות ביטוח, מתמקדת באשראי לתקופות ארוכות. נציין, שבשנים שקדמו למשבר הפיננסי, קטן חלקם של הבנקים במימון הסקטור העסקי בישראל באופן משמעותי, למרות הגידול בהיקפי האשראי לסקטור זה. כתוצאה מהמשבר הפיננסי בארץ ובעולם, נבלמה מגמה זו, וחלקה של המערכת הבנקאית ביתרות עלה, על פי נתונים שהתפרסמו על ידי בנק ישראל.

תחליפים למוצרים ולשירותים הפיננסיים שמציע הבנק ללקוחות מגזר הבנקאות העסקית, הם גיוס הון וחוב באמצעות הנפקות ציבוריות ופרטיות, ומתן שירותים על ידי חברות ביטוח. היכולת לגייס מימון כאמור, הצטמצמה לפרק זמן מסוים כתוצאה מהמשבר הפיננסי, אך בתקופה האחרונה ניכרת התאוששות בגיוסי המימון בשוק החוץ בנקאי, ולפיכך התחרות על האשראי צפויה להתגבר.

הנכס המרכזי של הבנק להתמודדות עם התחרות במגזר הוא התשתית האנושית הקיימת והניסיון שנצבר במתן שירות מקצועי ובהתאמת הפתרונות הבנקאיים לצרכי הלקוח.

השיטות העיקריות להתמודדות עם התחרות הן מתן שירות אמין, מהיר ויעיל תוך הצעת פתרונות אופטימליים לצרכי הלקוח במגוון תחומי הפעילות הפיננסית שלו. במסגרת פעילותו במגזר, שם הבנק דגש על שירות מיטבי ללקוח העסקי והתאמתו לצרכי הלקוח על פי מאפייניו הייחודיים, תוך התמקדות בהתמחות ענפית ובמתן יעוץ מקצועי ספציפי בתחומים מוגדרים.

בדומה לתחרות במסגרת מוצרי הבנקאות והפיננסים, עיקר התחרות במתן השירותים הייחודיים לבניה ונדל"ן היא בתוך המערכת הבנקאית. גורמים חוץ בנקאיים נכנסו בשנים האחרונות לפעילות שמטרתה מימון פרויקטים בענף. עם זאת, גורמים אלה מוגבלים בהיקפי הפעילות ובשירותים אותם הם מסוגלים ורשאים לספק. כך לדוגמה, חברות ביטוח משתתפות לעיתים במימון פרויקטים על ידי הנפקת פוליסות ביטוח לרוכשים כתחליף לערבויות חוק מכר, אך פעילות זו מבוצעת אף היא בשיתוף עם המערכת הבנקאית, בדרך כלל באמצעות עסקאות משותפות עם בנקים שאינם נמנים על חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות. פעילותם העצמאית של בנקים קטנים בענף הנדל"ן, הינה מוגבלת, בעיקר עקב המגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים.

השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות בתחום השירותים לבניה ונדל"ן מתבססות על מתן פתרונות מקצועיים כוללים לצרכי הלקוח, שירות זמין ומהיר ושמירה על קשר אישי והדוק עם הלקוחות. זאת, בפרט באמצעות המחלקות העסקיות הייעודיות המתמחות בענף הבניה והנדל"ן.

חסמי הכניסה העיקריים במגזר זה הינם:

- מגבלות רגולטוריות על תאגידים בנקאיים – לרבות מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. זאת, כתוצאה מהיקפי האשראי הגבוהים הנדרשים במסגרת הפעילות במגזר.
- מגבלות רגולטוריות אחרות – מגבלות אלה קשורות, בין היתר, לפעילויות מסוימות. לדוגמה: גורמים חוץ בנקאיים מוגבלים בכניסתם לפעילות עצמאית בענף הנדל"ן כתוצאה מחוק המכר, המחייב, בתנאים מסויימים, הנפקה של ערבויות בנקאיות לרוכשי יחידות בפרויקטים של בנייה. חברות ביטוח, הרשאיות להנפיק פוליסות ביטוח לרוכשים, אינן רשאיות להעניק שירותים אחרים הנדרשים ללקוחות הפועלים בענף הנדל"ן.
- דרישות להון מינימאלי – מחוייבות כתוצאה מהיקף הפעילות העסקית.
- הכשרת כוח אדם מקצועי ושימורו - הפעילות במגזר הבנקאות העסקית מחייבת ידע מקצועי, נסיון והכרות מעמיקה עם הענפים השונים ועם הלקוחות האופייניים על צרכיהם. על נותן השרות לספק שרות איכותי ומהיר, תוך מתן פתרונות מיטביים. גורמים אלה מהווים חסם כניסה משמעותי לפעילות של גורמי מימון המבקשים להיכנס לפעילות במגזר.
- הקמה ותחזוקה של תשתיות פיזיות (כגון סניפים) וטכנולוגיות (מערכות מיחשוב).

יעדים ואסטרטגיה עסקית

- האסטרטגיה העסקית של הבנק בתחום מגזר הבנקאות העסקית מכוונת למיצוי הפוטנציאל הכלכלי של ההון בהתבסס על הלקוחות הקיימים על ידי התמקדות בפעילויות בעלות רווחיות גבוהה ביחס להון הנדרש בגינן. זאת, בין היתר באמצעות הפעולות הבאות:
- יישום גישה המבוססת על הסתכלות כוללת על הלקוח העסקי, תוך מינוף מוצרי האשראי והצעת מוצרים נוספים לביסוס מערכת יחסים מקיפה עם הלקוח.
  - פילוח הלקוחות העסקיים לפי גודלם, לפי הענף המשקי במסגרתו הם פועלים, ולפי מאפיינים נוספים, במטרה להגדיר באופן המיטבי את צרכיהם העסקיים ולספק להם מענה מקצועי מתאים.
  - שימת דגש על נושא הרווחיות והתשואה על השימושים, ומעבר למדידת תשואה וסיכון על פי כללים שנכללו בהמלצות באזל II לניהול סיכונים אשראי וסיכונים תפעוליים.
  - בחינת האפשרויות למכירת הלוואות או לאיגוח לטווח ארוך של אשראי, שלגביו קיים קושי במיצוי פוטנציאל התשואה על ההון המוקצה בגינו, וכן של אשראי הדורש גמישות בניהולו בהתייחס למגבלות הרגולטוריות (בעיקר בנושא חבות לקוחות).
- הסיכון במימוש האסטרטגיה המפורטת לעיל הוא בעיקרו הקטנה של הקפי הפעילות עם לקוחות מסויימים, שהרווח לבנק מפעילות עימם נמוך באופן יחסי, או שרמת הסיכון בפעילות עימם גבוהה באופן יחסי. לעומת זאת, עשייה הריווחיות הכוללת לבנק לעלות, עם ההתמקדות בלקוחות הריווחיים והרחבת הפעילות מולם, תוך ניצול משאבי ההון של הבנק.

יש לציין, כי התמורות המקרו כלכליות מציבות אתגרים משמעותיים לניהול האשראי, בבנק בכלל ובמגזר הבנקאות העסקית בפרט, כאשר חלק מלקוחות המגזר חשופים במישרין או בעקיפין לפעילות פיננסית וכלכלית עניפה בארץ ובעולם וליכולת גיוס הון בשווקים הפיננסיים. אי לכך הפנה הבנק תשומות ניכרות במהלך השנה האחרונה להגברת אמצעי הבדיקה והבקרה של החשיפות, במטרה להדק את הפיקוח על תיק האשראי. בקשות אשראי נבחנות בקפדנות יתרה, תוך ניתוח החשיפה תחת תרחישים שונים.

לפרטים בדבר ניהול סיכונים האשראי, ראה פרק ניהול סיכונים.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הנהלת הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, במידה שהנהלת הבנק תמצא כי אין כדאיות בביצוע התכנית כאמור, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאו-פוליטיים, בין היתר על התפתחות התוצר העסקי, ועל יכולת גיוס כספים בשוקי ההון ועל הביקוש לנדל"ן לסוגיו, למדיניות הכלכלית, לשוקי המטבע ושוקי ההון, בארץ ובעולם, לגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים, לאיתנותם הפיננסית של לקוחות, לחקיקה ולהוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, לרבות גורמים חוץ בנקאיים, להעדפות הציבור, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כוח אדם.

תוצאות מגזר בנקאות עסקית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010				
סך הכל	בניה ונדל"ן	שוק ההון	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	סך הכל	בניה ונדל"ן	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים								
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:								
610	216	10	384	634	347	10	277	מחיצוניים
(31)	(47)	-	16	53	(89)	-	142	בינמגזרי
579	169	10	400	687	258	10	419	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
215	8	28	179	89	10	27	52	הכנסות תפעוליות ואחרות
794	177	38	579	776	268	37	471	סך ההכנסות
194	4	-	190	343	8	-	335	הפרשה לחובות מסופקים
224	39	2	183	210	36	2	172	הוצאות תפעוליות ואחרות
75	12	-	63	79	12	-	67	מחיצוניים
299	51	2	246	289	48	2	239	בינמגזרי
301	122	36	143	144	212	35	(103)	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
103	42	12	49	52	77	13	(38)	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
198	80	24	94	92	135	22	(65)	הפרשה למיסים על הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
10.8%				3.5%				רווח נקי (הפסד)
(אחוז רווח נקי מההון הממוצע)								
26,617	6,264	-	20,353	24,821	5,996	-	18,825	יתרה ממוצעת של נכסים
15,258	1,427	-	13,831	21,098	2,133	-	18,965	יתרה ממוצעת של התחייבויות
31,609 ⁽²⁾	11,271	- ⁽²⁾	20,338	33,320	13,575	-	19,745	נכסי סיכון (יתרת סוף)
				32,475	12,466	-	20,009	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
48,933	-	48,933	-	66,264	-	66,264	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
20,661	6,021	-	14,640	21,721	5,700	-	16,021	אשראי לציבור (יתרת סוף)
16,055	2,065	-	13,990	24,072	2,505	-	21,567	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
124	113	-	11	156	117	-	39	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול
מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:								
395	⁽²⁾ 96	-	⁽²⁾ 299	461	128	-	333	מרווח מפעילות מתן אשראי
53	⁽²⁾ 3	-	⁽²⁾ 50	74	11	-	63	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
131	⁽²⁾ 70	10	⁽²⁾ 51	152	119	10	23	אחר
579	169	10	400	687	258	10	419	סך הכל

(1) כולל תוצאות פעולות בגין כרטיסי אשראי בסכומים לא מהותיים.
(2) סווג מחדש

תרומת מגזר הבנקאות העסקית לרווחי הקבוצה, בשנת 2010 הסתכמה ב-92 מיליוני שקלים חדשים לעומת 198 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 53.5%. הירידה נובעת בעיקר מגידול של 148 מיליוני שקלים חדשים בהפרשה לחובות מסופקים ומרווחים מהשקעה במניות נטו בסך 114 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, לעומת הפסד של מיליון שקלים חדשים בתקופת הדיווח.

תרומת הבניה והנדל"ן גדלה ב-55 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מעליה של 89 מיליוני שקלים חדשים ברווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים.

תרומת הבנקאות והפיננסים קטנה ב-159 מיליון שקלים חדשים בעיקר עקב גידול של 144 מיליון שקלים חדשים בהפרשה לחובות מסופקים, ובגין הכנסות מהשקעה במניות נטו בתקופה המקבילה אשתקד בלבד, כאמור לעיל. מנגד, גדל הרווח מפעילות מימון בכ-4.8%, וההוצאות התפעוליות ירדו ב-2.8%.

מגזר ניהול פיננסי

הפעילות במסגרת מגזר ניהול פיננסי כוללת מספר תחומים עיקריים: ניהול כלל הנכסים וההתחייבויות של הבנק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול החשיפות לסיכונים שוק, ניהול הנזילות ופעילות הבנק בחדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. בנוסף, נכללת במסגרת המגזר פעילות ההשקעה במניות של תאגידים ריאליים. זאת, בהתאם לראיית ההנהלה את הניהול של פעילויות אלה. פעילות המגזר מנוהלת על ידי החטיבה הפיננסית, למעט פעילות ההשקעה בתאגידים ריאליים, שעקב אופייה מנוהלת בחטיבה לבנקאות עסקית.

המקורות לפעילות בתיק הנוסטרו הם עודפי הנזילות במטבעי ישראל ובמטבע חוץ. עודפי הנזילות הם עודפי המקורות מעבר להחזקת אמצעים נזילים כנגד צורכי המימון, כנדרש במודל הנזילות לפי הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 342 - ניהול סיכונים נזילות (לפרטים בדבר מודל הנזילות ומגבלות ההנהלה והדירקטוריון, ראה פרק ניהול הסיכונים). הפעילות במגזר נועדה למקסם את התשואה מהשקעת עודפים אלה, בכפוף למדיניות ניהול סיכונים השוק ובמסגרת המגבלות שהטילו הדירקטוריון וההנהלה באשר לרמת החשיפה לסיכונים שוק. כמו כן, הוגדרו קריטריוני סף לפעילות הנוסטרו, בהתאם לסיכונים אשראי הגלומים בפעילות התיק, לפיזור ההשקעות ולנזילותן. פעילות תיק הנוסטרו כפופה לעמידה במסגרות האשראי שנקבעו בבנק למדינות, לבנקים ולחברות. מגזר הניהול הפיננסי פועל בארץ ובחוץ לארץ.

בתחום ניהול החשיפות לסיכונים שוק מנהל הבנק את התיק הסחיר באופן אקטיבי במטרה ליצור רווחים, ברמת סיכון שנקבעה. התיק הבנקאי מנוהל ומנוטר באופן שוטף מתוך מטרה להימצא בנקודה האופטימלית במישור תשואה מול סיכון. היקפי הפעילות והסיכונים כפופים לעמידה במגבלות החשיפה לסיכונים שוק שנקבעו על ידי הדירקטוריון וההנהלה. לפירוט בדבר מגבלות הסיכון ואופן ניהול החשיפה לסיכונים שוק, ראה בפרק ניהול הסיכונים להלן.

בגין הפעילות במגזר הניהול הפיננסי נדרש הבנק להקצאת הון. דרישת ההון בגין סיכון שוק, החל מ-31 בדצמבר 2009, היא בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 208 (הנדבך הראשון של באזל II), המתייחסת בין היתר לסיכון הריבית בתיק הסחיר, המנוטר במודל הסטנדרטי. הקצאת ההון בגין סיכון הריבית בתיק הבנקאי נדרשת במסגרת הנדבך השני של הנחיות באזל II. הבנק מנהל סיכון זה במונחי שחיקה בהון הכלכלי, בתרחישים שונים של שינויים בריבית.

מגזר הניהול הפיננסי מתפקד כמגזר פעילות ה"סולק" את כל הפעילות בבנק, ובכך משאיר למבצעי הפעילות מרווח קבוע וידוע מראש, המחושב בהנחת כיסוי מלא של העסקה. החשיפות לסיכונים שוק נותרות במגזר ניהול פיננסי. המחירים שבהם המגזר "קונה" ו"מוכר"

מקורות ושימושים מול יתר יחידות הבנק, לצורך ביצוע פעילותן העסקית השוטפת, הם מחירי המעבר ("מחירי צל") של הבנק, הנקבעים באופן שוטף על ידי הניהול הפיננסי.

אחד הכלים המשמש את המגזר בניהול הנזילות והחשיפות לסיכונים שוק הוא הנפקת תעודות התחייבות, בין היתר באמצעות חברה בת, מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, כמפורט בפרק מקורות ומימון.

במסגרת המגזר מתנהלת פעילות הבנק בחדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. פעילות זו כוללת עשיית שוק בכל המכשירים הנגזרים הסטנדרטיים הנסחרים בארץ "מעבר לדלפק" (Over The Counter), ומסחר Back To Back במכשירים נגזרים מורכבים. בנוסף, משרת חדר העסקאות לקוחות גדולים הפועלים בניירות ערך הנסחרים בהוראות בארץ ובעולם.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

במגזר נכללים ניהול תיק הנוסטרו, ניהול החשיפות לסיכונים שוק וניהול הנזילות. יעדי המגזר בתחומים אלה הם ניהול אקטיבי של החשיפות והנוסטרו, במטרה למקסם רווחים, תוך שמירה על חשיפה מבוקרת לסיכונים שוק ונזילות נאותה, המשקפים את תיאבון הסיכון של הבנק בכפוף למגבלות שנקבעו בהנחיות הדירקטוריון וההנהלה.

כמו כן, פועל המגזר לגיוס מקורות פיננסיים בהתאם לנדרש לפעילות הבנק, ותוך שמירה על עמידה במגבלות הנזילות וביעדי יחס ההון המזערי על-פי החלטות הדירקטוריון. זאת, באמצעות גיוס פקדונות בבסיסי הצמדה שונים, ולטווחי זמן שונים, באמצעות הנפקת כתבי התחייבות לסוגיהם.

בנוסף, נכללת במגזר זה פעילות הבנק בחדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. בכונת הבנק להרחיב את פעילותו בתחום זה, באמצעות הרחבת מעגל הלקוחות והעמקת הפעילות והקשר העסקי עימם, בין היתר על-ידי הגברה של שיתוף הפעולה בין היחידות השונות של הבנק הפעילות במסגרת חדר העסקות, פיתוח סוגי עסקאות חדשים והשקעה ברכישה ובהטמעה של ידע מקצועי.

גורם ההצלחה הקריטי במגזר פעילות זה הוא היכולת של הבנק להבין את גורמי המקרו והמיקרו המשפיעים על מגמות ועל תנאי השוק, לזהות נכון את תנאי השוק ומצבי השוק, והיכולת לפעול באופן מהיר בפתחה ובסגירה של פוזיציות. בנוסף, מקצועיות העובדים העוסקים בתחום ומערכות טכנולוגיות התומכות בפעילויות השונות.

ניהול המגזר הפיננסי על מרכיביו השונים, ומחייב רמה מקצועית גבוהה הנתמכת במערכות מיחשוב מתאימות ובמודלים מתקדמים לניהול העסקאות והסיכונים. כל אלה מונחים על ידי מדיניות הכוללת מגבלות וכללים ברורים, ומבוקרים באמצעי בקרה מתקדמים. בפרט, בכל הקשור בחשיפות של הבנק למוסדות פיננסיים אחרים בארץ ובחוץ לארץ, בחשיפות למוצרים הפיננסיים השונים ובחשיפה ללקוחות שיציבותם הפיננסית עלולה להיות רגישה במיוחד. לפרטים, לרבות באשר לחשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים, ראה פרק ניהול הסיכונים.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הנהלת הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, במידה שהנהלת הבנק תמצא כי אין כדאיות בביצוע התכנית כאמור, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאופוליטיים, בין היתר על התפתחות התוצר העסקי, ועל יכולת גיוס כספים בשוקי ההון ועל הביקוש לנדל"ן לסוגיו, למדיניות הכלכלית, לשוקי המטבע ושוקי ההון, בארץ ובעולם, לגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים, לאיתנותם הפיננסית של לקוחות, לחקיקה ולהוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, לרבות גורמים חוץ בנקאיים, להעדפות הציבור, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כוח אדם.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010			
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים						
						רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(1,326)	5	(1,331)	(1,059)	3	(1,062)	מחיצוניים
1,533	-	1,533	1,368	-	1,368	בינגזרי
207	5	202	309	3	306	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
144	38	106	150	52	98	הכנסות תפעוליות ואחרות
351	43	308	459	55	404	סך ההכנסות
-	-	-	-	-	-	הפרשה לחובות מסופקים
						הוצאות תפעוליות ואחרות
247	9	238	232	8	224	מחיצוניים
7	-	7	12	-	12	בינגזרי
254	9	245	244	8	236	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
97	34	63	215	47	168	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
33	11	22	80	17	63	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
64	23	41	135	30	105	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
						חלק ברווחים, נטו, מפעולות רגילות של חברות מוחזקות לאחר השפעת מס
(1)	-	(1)	-	-	-	חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים נטו, מפעולות רגילות לאחר מיסים של חברות מאוחדות
(12)	-	(12)	(1)	-	(1)	רווח נקי מפעולות רגילות
51	23	28	134	30	104	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
(2)	-	(2)	2	-	2	רווח נקי
49	23	26	136	30	106	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
9.4%			36.2%			
20,249	-	20,249	18,263	-	18,263	יתרה ממוצעת של נכסים
12	-	12	14	-	14	מזה: השקעות בחברות כלולות
32,952	-	32,952	26,565	-	26,565	יתרה ממוצעת של התחייבויות
3,951	-	3,951 ⁽¹⁾	3,976	-	3,976	נכסי סיכון (יתרת סוף)
			4,215	-	4,215	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
64,143	-	64,143	77,130	-	77,130	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
23,744	23,744	-	35,081	35,081	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
-	-	-	-	-	-	אשראי לציבור (יתרת סוף)
16,979	-	16,979	20,065	-	20,065	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
						מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
-	-	-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	-	-	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
207	5	202	309	3	306	אחר
207	5	202	309	3	306	סך הכל

(1) סווג מחדש.

תרומת מגזר הניהול הפיננסי לרווחי הקבוצה, בשנת 2010 הסתכמה ב-136 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 49 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 177.6%. הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים גדל בכ-102 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בגין רווחים הנבעים מהפעילות השוטפת של ניהול נכסים והתחייבויות, רווחים שנרשמו ממימוש השקעות בניירות ערך בשנת 2010 לעומת הפרשות לירידת ערך בתקופה המקבילה אשתקד, והשפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן. ההכנסות התפעוליות גדלו בכ-6 מיליוני שקלים חדשים, כ-4.2%, והוצאות התפעוליות ואחרות ירדו בכ-10 מיליוני שקלים חדשים, כ-3.9%.

פעילויות במוצרים

להלן פירוט תרומת פעילות כרטיסי האשראי לפי מגזרי פעילות עיקריים בקבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010				
מסקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך הכל מאוחד	
7	-	-	7	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
117	12	3	132	הכנסות תפעוליות ואחרות
124	12	3	139	סך הכנסות
24	3	-	27	הוצאות תפעוליות ואחרות
100	9	3	112	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
37	3	1	41	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
63	6	2	71	רווח נקי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009				
מסקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך הכל מאוחד	
4	2	-	6	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
114	12	3	129	הכנסות תפעוליות ואחרות
118	14	3	135	סך הכנסות
27	3	-	30	הוצאות תפעוליות ואחרות
91	11	3	105	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
31	4	1	36	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
60	7	2	69	רווח נקי

להלן פירוט תרומת פעילות שוק ההון לפי מגזרי פעילות עיקריים בקבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2010							
סך הכל	ניהול	בנקאות	בנקאות	עסקים	בנקאות	משקי	
מאוחד	פיננסי	עסקית	מסחרית	קטנים	פרטית	בית	
29	3	10	2	3	-	11	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
382	52	27	15	25	36	227	הכנסות תפעוליות ואחרות
411	55	37	17	28	36	238	סך הכנסות
75	8	2	-	3	1	61	הוצאות תפעוליות ואחרות
336	47	35	17	25	35	177	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
122	17	13	6	9	13	64	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
214	30	22	11	16	22	113	רווח נקי

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2009							
סך הכל	ניהול	בנקאות	בנקאות	עסקים	בנקאות	משקי	
מאוחד	פיננסי	עסקית	מסחרית	קטנים	פרטית	בית	
30	5	10	1	2	1	11	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
346	38	28	9	23	33	215	הכנסות תפעוליות ואחרות
376	43	38	10	25	34	226	סך הכנסות
78	9	2	-	3	1	63	הוצאות תפעוליות ואחרות
298	34	36	10	22	33	163	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
101	11	12	3	8	11	56	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
197	23	24	7	14	22	107	רווח נקי

הפעילות הבינלאומית

מידע כללי על הפעילות הבינלאומית

הפעילות הבינלאומית בקבוצת הבנק כוללת פעילות עסקית ושירותי בנקאות פרטית באמצעות חברות בנות וסניפים, בארץ ובעולם. הפעילות הבינלאומית של הקבוצה מתמקדת בעיקר בבנקאות פרטית, במתן שירותים פיננסיים ללקוחות ישראלים המקיימים פעילות בחוץ לארץ, במימון סחר חוץ, באשראי מקומי ובהשתתפות באשראים סינדיקטיביים. לבנק שלוחות במספר מדינות, כמפורט בהמשך.

הפעילות הבינלאומית בארץ ובחוץ לארץ כפופה לסקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית של הבנק. בנוסף, מתבצעת בקרה על הפעילות בשלוחות על ידי האגף לבקרת סיכונים בחטיבה לתכנון, תפעול ובקרה.

הפריסה הבינלאומית - שלוחות, מוצרים ולקוחות

להלן פירוט השלוחות השונות, עיסוקיהן ונושאי חקיקה ופיקוח הייחודיים לכל שלוחה:

חברה בת בשוויץ – UMB (Switzerland) Ltd – מתמחה בשירותי בנקאות פרטית, בעלת סניף אחד, מוחזקת על ידי חברת החזקות של הבנק בבעלותו המלאה הרשומה בהולנד – UMOHC B.V. (להלן: "חברת החזקות"). החברה הבת בשוויץ כפופה בפעילותה לדיני הפיקוח בשוויץ.

חברה בת בארצות הברית - חברת UMTB Securities Inc., חברה בבעלות מלאה של הבנק הרשומה במדינת דלאוור בארצות הברית. החברה סיפקה ללקוחות הבנק שירותי ברוקר דילר לביצוע פעולות בניירות ערך הנסחרים בשוקי ההון בארצות הברית. לחברה היה רישיון של ה-SEC Securities and Exchange Commission (לביצוע פעולות בניירות ערך הנסחרים בשוקי ההון בארצות הברית, והיא חברה ב-NASD National Association of Securities Dealers). ביום 23 בדצמבר 2010 החברה הפסיקה לפעול כברוקר דילר והחזירה את הרישיון ל-SEC.

סניפי הבנק בחוץ לארץ - הסניפים בחוץ לארץ מציעים ללקוחותיהם שירותים בנקאיים מלאים בהתאם לחוקים ולדינים המקומיים. הסניפים כפופים לפיקוח מקומי וישראלי כאחד.

- **סניף לוס אנג'לס:** הסניף עוסק בעיקר בתחומי הבנקאות המסחרית, הבנקאות הפרטית וסחר חוץ. הפיקדונות המופקדים בסניף מבוטחים על ידי FDIC (Federal Deposit Insurance Corporation). על לקוחות הסניף נמנים לקוחות מקומיים, ישראלים ובינלאומיים.

- **סניף לונדון:** הסניף פועל בעיקר בתחומי הבנקאות העסקית, השתתפות בהלוואות סינדיקטיביות, סחר חוץ, אשראי, קבלת פיקדונות, מסחר במטבע חוץ ומתן שירותים בתחום הבנקאות הפרטית. על לקוחות הסניף נמנים לקוחות מקומיים, ישראלים ובינלאומיים.

- **סניף קיימן:** הסניף מעניק שירותים בתחום הבנקאות הפרטית, והוא מופעל באמצעות ייצוג הבנק על ידי Butterfield Bank – בנק מקומי באיי קיימן, על פי הסכם ניהול בינו לבין הבנק.

סניפי בנקאות פרטית בינלאומית בישראל: הבנק מפעיל שלושה סניפים מיוחדים, הממוקמים בירושלים, בתל אביב ובאשדוד, ומשרתים לקוחות תושבי חוץ. הסניפים מציעים ללקוחותיהם שירותים בנקאיים מלאים, בדגש על בנקאות פרטית. הסניפים נתונים לפיקוח ישראלי, וכפופים לסקטור הפעילות הבינלאומית.

נציגויות: פעילותן העיקרית של הנציגויות היא שיווק שירותי הבנק וייצוג הבנק בחוץ לארץ. הבנק מפעיל משרדי נציגויות במכסיקו, באורוגוואי, בפנמה ובגרמניה.

חקיקה ופיקוח

השלוחות בחוץ לארץ כפופות, בין היתר, לדיני המדינה בה הן פועלות ולפיקוח הרשויות המוסמכות באותה מדינה, כמפורט להלן:

חברת הבת בשווייץ - רשות הפיקוח הפדראלי של שווייץ (EBK – Eidgenössische Bankenkommision).

חברת הבת UMTB Securities Ltd. - רשות ניירות הערך האמריקאית - Securities and Exchange Commission (SEC) וה- National Association of Securities Dealers (NASD).

סניף לוס אנג'לס - מחלקת מוסדות פיננסיים של מדינת קליפורניה, התאגיד הפדראלי לביטוח פיקדונות (FDIC), וה- Federal Reserve. בהתאם לתקנות התאגיד הפדראלי לביטוח פיקדונות (FDIC), מחויב סניף לוס-אנג'לס להחזיק "נכסים ראויים" ("eligible assets") כהגדרתם בתקנות, בשיעור של 106% מסך התחייבויותיו. על פי תקנות אלו, הפקדה בבנק שלא ויתר על הסכם קיזוז מול המפקיד, אינה בגדר "נכסים ראויים", ולכן מוגבלת האפשרות של סניף לוס אנג'לס להפקיד בבנק בישראל. כמו כן, על פעילות הסניף מוטלות מגבלות מתוקף הוראות US Bank Holding Company Act 1956.

לפרטים בדבר ביקורת של ה- FDIC שנערכה בסניף בסוף שנת 2007, ובאשר לצו מוסכם לתיקון ליקויים ("צו הסכמה" – Cease and Desist Order), שנחתם על ידי הסניף ועל ידי הרגולטורים בארצות הברית בעקבות ממצאי הביקורת, ובוטל ביום 6 בדצמבר 2010, ראה להלן בפרק הליכים משפטיים.

סניף לונדון - רשות השירותים הפיננסיים - Financial Services Authority – FSA.

סניף קיימן - הרשות המוניטארית - CIMA – Cayman Islands Monetary Authority.

נציגות מכסיקו - הפיקוח על הבנקים - Comision Nacional Bancaria Y De Valores.

נציגות אורוגוואי - הפיקוח על הבנקים - Banco Central Del Uruguay.

נציגות פנמה - הפיקוח על הבנקים - Superintendencia de Bancos.

בעקבות המשבר שפקד בשנים האחרונות את השווקים הפיננסיים בעולם, הגבירו שלוחות הבנק בחוץ לארץ את אמצעי הבדיקה והדיווח למשרד הראשי על החשיפות, לרבות סריקה מקיפה של כלל החשבונות והלקוחות, במטרה להדק את הפיקוח והבקרה על תיק האשראי. בפרט, מופו והוערכו חשיפות הבנק לגופים החשופים במישרין ובעקיפין למשבר הפיננסי בעולם. כמו כן, הבנק עוקב באופן שוטף אחר חשיפותיו למוסדות פיננסיים זרים, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

לפרטים נוספים בדבר ניהול הסיכונים בבנק, ראה פרק ניהול סיכונים.

התמודדות השלוחות בשוק תחרותי

שלוחות הבנק בחוץ לארץ מתחרות בבנקים המקומיים במדינותיהם, בבנקים הבינלאומיים, ובשלוחות הבנקים הישראליים בחוץ לארץ. התחרות מתמקדת ברמת השירות והשירותים הניתנים ללקוחות. לכל שלוחה של הפעילות הבינלאומית קהל יעד ייחודי. גורמי ההצלחה הקריטיים מבוססים על מתן שירות גלובלי ברמה בינלאומית. השירות הניתן ללקוחות מבוסס על הבנת הצרכים האישיים ומתן מענה פרטני המבוסס על הכרה מעמיקה של השווקים המקומיים, ומציאת סל מוצרים מתאים.

על מנת להתמודד עם התחרות הקיימת במגזר זה משקיע הבנק משאבים רבים בגיוס כוח אדם איכותי, עובדים בעלי ניסיון רב בשוק הגלובלי, בהכשרה מקצועית של עובדיו, ובמכירת סל מוצרים איכותי ביחס למקובל בעולם. כמו כן מתמקד הבנק במתן שירות איכותי ובשמירה על קשר הדוק עם הלקוחות, בארגון כנסים מקצועיים ללקוחות הנבחרים, בהשקת מוצרים ייעודיים וייחודיים ללקוחות המגזר ובמאמצים לאיתור ולגיוס לקוחות חדשים באופן שוטף.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק פועל לפיתוח הפעילות ברחבי העולם, כולל הרחבת הפעילות בשלוחות הקיימות ובחינת רכישתם של גופים פיננסיים בארצות יעד שנקבעו.

הבנק פועל ליצירת קשרים אסטרטגיים עם גופים פיננסיים מרכזיים בבנקאות הבינלאומית ולעבודה משותפת עמם. כמו כן, נבחנות אפשרויות לבניית מוצרים ייחודיים המתאימים לכל אחת מהשלוחות ועונים על הצרכים המתחדשים עם השינויים הטכנולוגיים, העסקיים והרגולאטורים, בכל שוק ושוק.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הנהלת הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, במידה שהנהלת הבנק תמצא כי אין כדאיות בביצוע התכנית כאמור, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאופוליטיים, לשוקי המטבע ושוקי ההון בעולם, לגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים, לאיתנותם הפיננסית של לקוחות, לחקיקה ולהוראות גורמי פיקוח בארץ ובעולם, להתנהגות המתחרים, להעדפות הציבור, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כוח אדם.

תוצאות הפעילות הבינלאומית מפוצלות בין המגזרים השונים. ניתוח התוצאות של המגזרים השונים להלן מתייחס בין היתר גם להשפעת שיוך הפעילות הבינלאומית למגזרים השונים, במקומות בהם השפעה זו מהותית.

להלן פירוט השפעת הפעילות הבינלאומית על תוצאות מגזרי הפעילות השונים בקבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת 2010					
סך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	משקי בית	סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)
					רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
149	1,329	68	49	3	
62	13	5	44	-	הכנסות תפעוליות ואחרות
211	42	73	93	3	סך הכנסות
7	-	6	-	1	הפרשה לחובות מסופקים
114	15	43	54	2	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
90	27	24	39	-	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
33	10	9	14	-	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
57	17	15	25	-	רווח נקי

שנת 2009					
סך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	משקי בית	סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)
					רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
149	24	73	36	16	
64	14	7	42	1	הכנסות תפעוליות ואחרות
213	38	80	78	17	סך הכנסות
8	-	5	1	2	הפרשה לחובות מסופקים
119	10	45	53	11	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
86	28	30	24	4	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
28	9	10	8	1	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
58	19	20	16	3	רווח נקי

הון אנושי

כח אדם - נתונים כלליים

להלן נתונים בדבר מספר המועסקים, במונחים של משרה מלאה (כולל השפעת שעות נוספות) בבנק ובחברות המאוחדות. מספרם של עובדי הבנק המוצג להלן כולל גם את מניינם של עובדים שאינם מועסקים על ידי הבנק, אלא הינם עובדים של חברות קשורות של הבנק, כולל עובדי מחיש שרותי מחשב בע"מ והמזרחי שירותי אבטחה בע"מ - חברות שירותים המספקות את שירותי המיחשוב, השמירה והאבטחה לבנק:

2010					
סניפים בח"ל	סה"כ הבנק	חברות מאוחדות בארץ	חברות מאוחדות בח"ל	סה"כ הקבוצה	בבנק
62	4,387	836	29	5,252	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה ליום 31 בדצמבר 2010
60	4,315	827	28	5,170	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה לפי ממוצע חודשי

2009					
סניפים בח"ל	סה"כ הבנק	חברות מאוחדות בארץ	חברות מאוחדות בח"ל	סה"כ הקבוצה	בבנק
58	4,307	819	30	5,156	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה ליום 31 בדצמבר 2009
63	4,198	806	29	5,033	מספר מועסקים על בסיס משרה מלאה לפי ממוצע חודשי

להלן התפלגות מספר המשרות בקבוצה על פי מגזרי הפעילות⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר		
2009	2010	מגזר פעילות
3,161	3,209	משקי בית
123	115	בנקאות פרטית
807	830	עסקים קטנים
291	305	בנקאות מסחרית
491	506	בנקאות עסקית
283	287	ניהול פיננסי
5,156	5,252	סך הכל

(1) כולל משרות עובדי מטה המועמסות באופן יחסי על המגזרים השונים.

ניהול המשאב האנושי

הנהלת הבנק רואה בכלל עובדי הבנק ומנהליו נדבך עיקרי בהגשמת האסטרטגיה העסקית ויעדי הגידול בהיקפי הפעילות וברווחיות. ניהול המשאב האנושי בבנק מבוצע בשני מישורים: האחד, הטיפול בפרט, משלב האיתור, דרך הטיפול השוטף, ועד שלב הפרישה. השני, פיתוח משאבי אנוש והדרכה, במסגרת פיתוח המשאב האנושי בבנק על היבטיו השונים.

פיתוח משאבי אנוש והדרכה - הבנק משקיע בפיתוח ההון האנושי ובשיפור מתמיד של כישוריהם המקצועיים והאישיים של עובדיו ומנהליו באמצעות בניית מסלולי חניכה והסמכה לתפקיד, מסלולי קידום ופיתוח ומגוון תכניות הכשרה, המוצעות במסגרת מרכז ההדרכה של הבנק.

מרכז ההדרכה אחראי להכשרתם המקצועית והניהולית בהתאם לצרכי התפקידים השונים ולרענון הידע באמצעות השתלמויות, ובונה תכנית קורסים המכסה את פערי הידע במקצועות הבנקאיים השונים, בכישורים הניהוליים ובהיכרות ולמידה של מערכות הבנק. דגש רב ניתן להכשרות ניהוליות כחלק מפיתוח אישי של מנהלים. במסגרת זו בשנת 2010 נמשך יישומו של מודל אינטגרטיבי לפיתוח מנהלים.

במהלך שנת 2010 בוצעה הדכה והטמעה בסניפי הבנק למערכת החדשה לטיפול בחובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי.

במסגרת שיפור המקצועיות וייעול תהליכי הלמידה, בנה מרכז ההדרכה השתלמויות בהתאם לצרכים וממשיך ליישם את "בנק לומד", שבמסגרתו מועברות ערכות למידה לסניפים בתחום המסחרי והמשכנתאות. בנוסף, מעודד הבנק השלמה והרחבה של ההשכלה האקדמאית אצל עובדיו והרחבת אופקים באמצעות השתלמויות חיצוניות. בנוסף לקורסים הקיימים, המתעדכנים באופן שוטף, פותחו 6 קורסים חדשים ושופרו 4 קורסים קיימים, תוך שימוש בתמהיל שיטות (למידה מרחוק), והופצו לכלל עובדי הבנק לומדות בנושאים שונים.

הוצאות ההדרכה בקבוצה בשנת 2010 עמדו על כ- 9 מיליוני שקלים חדשים, לעומת כ- 8 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009. במהלך השנה השתתפו כ- 2,800 מעובדי הבנק בכ- 12,000 ימי הדרכה לעומת כ- 3,200 עובדים בכ- 11,000 ימי הדרכה בשנת 2009. הירידה במספר העובדים שעברו הדרכה נובעת מהדרכה שבוצעה לכלל עובדי הסניפים על המערכת הסניפית החדשה בשנת 2009.

יחסי עבודה קיבוציים

יחסי העבודה בבנק הינם קיבוציים (למעט קבוצה מצומצמת של עובדים בכירים כמפורט להלן) והם באים לידי ביטוי בארגוני עובדים המפורטים להלן:

א. **ארגון עובדי בנק מזרחי טפחות בע"מ** הוא ארגון ותיק, אשר מכוח הסכם בין-ארגוני שנעשה בינו לבין הסתדרות הפועל המזרחי הוא מורשה, על-ידי ההסתדרות האמורה, לפעול כארגון היציג של עובדי הבנק לצורך עשיית הסכמים קיבוציים ויצוג עובדי הבנק (להלן: "ארגון העובדים").

ב. **ארגון המנהלים ומורשי החתימה בבנק מזרחי טפחות בע"מ** הוקם על-ידי מנהלי הסניפים והמחלקות בשנת 2005 (להלן: "ארגון המנהלים"). האירגון הוכר על ידי הבנק ועל ידי ארגון עובדי הבנק כ"חידת מיקוח" לצורך ניהול משא ומתן וחתימת הסכמים.

- ג. **ועד עובדי מחיש** - הארגון היציג המוסמך לחתום בשם עובדי מחיש שרותי מחשב בע"מ (להלן: "מחיש") על ההסכמים הקיבוציים החלים על עובדי החברה (למעט עובדי מחיש המועסקים בהסכמים אישיים).
- ד. **ועד עובדי בנק יהב** – הארגון היציג המוסמך לחתום בשם עובדי יהב על הסכמים קיבוציים החלים על עובדי יהב (למעט עובדי יהב המועסקים בהסכמים אישיים).

תנאי העבודה לעובדים המיוצגים על-ידי ארגון העובדים

כללי

תנאי העבודה מעוגנים בשורת הסכמים קיבוציים, המכונים כולם יחד "חוקת העבודה". חוקת העבודה מציבה את המסגרת הכללית של התקשרות העובדים עם הבנק, ומסדירה את תנאי העבודה הבסיסיים. בנוסף, נחתמים במסגרת החוקה הסכמי שכר, מעת לעת.

הסכמי שכר

בדצמבר 2003 נחתם הסכם שכר לשנים 2002-2004 ואשר תוקפו היה עד יום 31 בדצמבר 2004. הסכם זה חל על כל עובדי הבנק למעט אלו מביניהם אשר ביום 31 בדצמבר 2004 היו עובדי בנק טפחות לשעבר, אשר מוזג עם ולתוך הבנק ביום 1 בינואר 2005.

ביום 18 בינואר 2006 נחתם הסכם שכר לתקופה שם- 1 באפריל 2004 ועד 31 במרץ 2005 למי שהיו ב-31 בדצמבר 2004 עובדי בנק טפחות והפכו להיות עובדי הבנק.

ביום 21 בדצמבר 2005 וביום 23 בינואר 2006 נחתמו הסכמים בעניין המרת שכרם של מי שהיו המנהלים והעובדים בטפחות, בהתאמה, לשיטת השכר במזרחי והחלת חוקת העבודה על אותם עובדים (להלן: "הסכמי המרת השכר").

לשנים 2010-2005 לא נחתם עדיין הסכם שכר (למעט עם מי שהיו עובדי טפחות, ואשר לגביהם נחתם הסכם שכר לתקופה שעד יום 31 במרץ 2005). הבנק עורך, במידת הצורך, הפרשות מתאימות בגין השנים שלגביהן לא נחתמו הסכמי שכר.

אופן עדכון שכר

עדכון שכרם של רוב עובדי הבנק (למעט מספר מצומצם של עובדים המועסקים על פי תנאי חוזים אישיים שנחתמו בינם לבין הבנק; ראה בפרק הסכמי עבודה אישיים להלן) נעשה, בנוסף על עדכוני תוספות היוקר במשק, בהתבסס על שלושה רכיבים עיקריים:

- א. רכיבים המתעדכנים באופן קבוע בשיעורים ובאופן שנקבעים מעת לעת, במשא ומתן על הסכמי העבודה. הרכיב העיקרי בין אלה הוא שכר היסוד, וכן מתעדכנות במסגרת זו תוספות אחרות הנגזרות משכר היסוד, שהעיקרית בהן היא תוספת ותק, המתעדכנת בתחילת כל שנה בשיעור הולך ועולה ככל שהותק של העובד גבוה יותר, ומגיעה עד לתוספת של 4% לשנה (משכר היסוד) לעובד בעל ותק בבנק של למעלה מ-26 שנות עבודה.
- ב. רכיבים המתעדכנים על בסיס שינויים במדד המחירים לצרכן.
- ג. רכיבים הצמודים לשינויים בתעריפים חיצוניים.

כל הרכיבים המנויים לעיל חלים באופן אחיד על כלל העובדים שתנאי העסקתם כפופים לחוקת העבודה ולהסכמי השכר הנחתמים בין הבנק לבין ארגוני העובדים. עדכוננו של חלק מהשכר על בסיס קריטריונים שאינם צמודי מדד, וכן מתן תוספת ותק אוטומטית כאמור לעיל, יוצרים מצב בו שיעור עליית השכר הריאלית בבנק הינו גבוה יותר ככל ששיעור האינפלציה קטן. במציאות של אינפלציה חד ספרתית נמוכה, מביאים גורמים אלה לעלייה בשכר הריאלי, וזאת אף בהעדר עדכון להסכם השכר.

תשלומים מיוחדים

בנוסף לרכיבי שכר שוטפים, משלם הבנק לעובדיו, בהתאם לקבוע בחוקת העבודה, מענק חד פעמי בהגיעם לשלוש עשרה ולשמונה עשרה שנות ותק. בדוחות הכספיים של הבנק נערכה הפרשה בגין חביוות אלה, על פי חישוב אקטוארי המבוסס על ניסיון העבר וההסתברות כי בתאריך הקובע יהיה עדיין העובד מועסק בבנק.

בבנק נהוגים גם כלי תגמול אינדיבידואליים, באמצעותם מיושם התגמול האישי של כל עובד ועובד. כלי תגמול אלה הינם סלקטיביים, ומבוססים על הערכות ספציפיות של המנהלים הישירים של עובדי הבנק במגזרים השונים בדבר תפקודו של כל עובד. הקידום האישי נעשה בעיקר באמצעות קידום בדרגות, ביחס אליו מתקבלות החלטות בהנהלת הבנק מדי שנה, וכן ברכיב הבונוס (מענק). החלטות הנוגעות להיקף הקידום האישי והבונוס אינן נגזרות מהוראות הסכמי העבודה, אלא מושפעות מהערכה אינדיבידואלית של ביצועי העובד וממצב הבנק ורווחיותו בתקופה הרלוונטית.

הסדרי פנסיה וגמל

א. התחייבויות הבנק לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה בגין מי שהיו עובדי הבנק ערב המיזוג עם טפחות מכוסות על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים, לקופות פנסיה, גמל ופיצויים. הפקדות אלה, וכן סכומים עתיים וסכום חד פעמי שהופקד בעבר, משחררים את הבנק מהחבות לשלם פיצויי פיטורים על פי החוק לאותם עובדים. לפרטים נוספים, ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

ב. בהתאם להסכם העבודה שנחתם בין הבנק ועובדיו ביום 30 בדצמבר 1993, העמיד הבנק לרשות העובדים הלוואות לתקופות ארוכות, למימון רכישה רטרואקטיבית של זכויות פנסיה מקרנות פנסיה מסוימות, איתן התקשר הבנק בקשר לכך. לפרטים נוספים ראה ביאור 19 ד.15) לדוחות הכספיים.

ג. התחייבויות הבנק לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה בגין מי שהיו עובדי בנק טפחות ערב המיזוג עם טפחות מכוסות על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים, לקופות פנסיה, גמל ופיצויים והפקדות חד פעמיות. הפקדות אלו משחררות את הבנק מהתחייבויותיו לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה בגין התקופה שמיום 1 בפברואר 2006, לגבי מי שהיו עובדי טפחות ערב המיזוג, ואשר נכללו בהסכם המרת השכר לעובדים. בגין חבותו עד ליום 1 בפברואר 2006, השלים הבנק את הסכומים הנדרשים לכיסוי החבות באמצעות הפקדה לקופות פנסיה ולקופות גמל. לפרטים נוספים, בין היתר בעניין התחייבויות מיוחדות בגין פרישת עובדים בבנק או בבנק טפחות לשעבר, ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

הסכם קיבוצי מיוחד

ביום 11 באפריל 2006 חתמו ארגון העובדים והבנק על הסכם לסיום סכסוך עבודה שהוכרז על רקע המיזוג עם בנק טפחות (להלן: "הסכם קיבוצי מיוחד"). הוראות ההסכם הקיבוצי המיוחד הן בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2010 (להלן: "תקופת ההסכם הקיבוצי המיוחד"). בין היתר נקבע, כי בתקופת ההסכם הקיבוצי המיוחד ייושבו כל המחלוקות על ידי מנגנונים שנקבעו, ואשר תכליתם למנוע את השבתת הפעילות בבנק ואת הפנייה לערכאות, למעט במקרים חריגים אשר נקבעו בהסכם (כגון במקרה של

השבתת המשק כולו). לפיכך, לאורך תקופת ההסכם הקיבוצי ישמר "שקט תעשייתי", באשר הארגון התחייב, שלא ישבית את הפעילות בבנק. עקב החתימה על ההסכם משכנו הצדדים בהסכמה את ההליכים המשפטיים שהיו תלויים ועומדים ביניהם.

בהסכם נקבע, בין היתר, כי עובדי הבנק יוכלו לבחור אם להשתייך לארגון העובדים או לא (יובהר כי ההסכמים הקיבוציים אשר הבנק חותם עם ארגון העובדים חלים גם על אותם עובדים שאינם חברים בארגון). עוד הוגדלה בהסכם הקיבוצי מכסת העובדים אשר יועסקו בהסכם אישי. בנוסף, במסגרת ההסכם הקיבוצי המיוחד, הסכימו הצדדים על הקמת יחידת מיקוח למנהלים, כהגדרתם בהסכם, לצד יחידת המיקוח של כלל עובדי הבנק (להסכם בין ארגון המנהלים לבין הבנק ראה להלן).

ביום 16 בספטמבר 2009 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד עם ארגון העובדים, לפיו הוארך ההסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם ב-2006 ב-5 שנים נוספות, החל מיום 1 בינואר 2011 ועד 31 בדצמבר 2015. ההסכם אושר בדירקטוריון הבנק ביום 19 באוקטובר 2009.

להלן עיקרי ההסכם, כפי שהיו גם בהסכם הקודם:

- הארכת תוקף "חוקת העבודה" עד 31 בדצמבר 2015.
- שמירת שקט תעשייתי מוחלט בתקופת ההסכם. ההתחייבות לשקט תעשייתי לא תחול במצבים של סכסוך עבודה של כלל העובדים בישראל בענף הבנקים.
- קביעת מנגנונים ליישוב חילוקי דעות: משא ומתן, גישור, בוררות.
- התחייבות הבנק שלא לפטר בפיטורים כלכליים עובדים קבועים בתקופת ההסכם. ההתחייבות לא חלה על פיטורים אינדיבידואלים בשל עבירות משמעת, אי התאמה או שינויים רגולאטורים.
- הנהגת תכנית לפרישה מרצון של עד 200 עובדים בתקופת ההסכם, החל משנת 2011. להנהלה זכות וטו על כל בקשה ספציפית לפרישה מרצון, ללא צורך בנימוק.
- מתן אפשרות להנהלה לפטר עד 50 עובדים קבועים בגין אי התאמה בתקופת ההסכם, החל משנת 2011.
- בגין עלות התכנית לפרישה מרצון, על פי ציפיות הנהלה ביחס למספר העובדים הצפויים לפרוש ולעלות פרישתם, נכללה בהוצאות משכורת במחצית השניה של שנת 2009 הפרשה בסך 170 מיליוני שקלים חדשים.

תנאי העבודה לעובדים המיוצגים על-ידי ארגון המנהלים ומורשי החתימה

כללי – הסכמי שכר

א. ביום 10 באפריל 2006, חתמו ארגון המנהלים והבנק על הסכם קיבוצי מיוחד, בו אישרו הבנק וארגון המנהלים את האמנה (אשר ביחד עם ההסכם, כמו גם הסכמים קודמים בין הצדדים, יקראו להלן: "חוקת המנהלים"), בה הכיר הבנק בארגון המנהלים כיחידת מיקוח ובמסגרתה נקבעו עקרונות לפיהם יפעל הבנק לקידום דרג מנהלי הבנק. במסגרת חוקת המנהלים נקבעו, בין היתר, מנגנוני יישוב סכסוכים באמצעות בוררות, הגבלה בדבר כמות המנהלים אשר יועסקו בהתאם

לחוזת אישי ואופן מימון ארגון המנהלים (הבנק התחייב להעביר סכום שנתי כולל של 250 אלף שקלים חדשים או 30% מהסכום שישולם לועד העובדים, לפי הגבוה מבין סכומים אלה). הבנק התחייב, כי הסכמי השכר ותנאי העבודה של חברי ארגון המנהלים יקבעו במשא ומתן עם הארגון (אם כי נשאתר הזכות לארגון, כל עוד לא נחתם הסכם שכר בין הבנק לבינו, לאמץ הסכם שכר שנעשה עם ארגון העובדים, במקום לנהל משא ומתן עם הבנק או להמשיכו).

כמו כן קבעו הצדדים, כי חוקת המנהלים תהיה בתוקף עד יום 19 בספטמבר 2008, וכי אם לא יבטל אותה הארגון עד חודש ימים קודם לכן, יוארך תוקף החוקה עד יום 19 לספטמבר 2011 ומאז ואילך לתקופה של שנתיים מדי פעם, זולת אם הודיע אחד הצדדים בכתב על ביטולה, הכל בהתאם למנגנון המפורט בחוקת המנהלים. בדבר הארכת תוקף חוקת המנהלים עד יום 31 בדצמבר 2015, ראה סעיף ד' להלן.

ב. מכוח האמנה וההסכם הקיבוצי לאישרור האמנה שנחתמו בין הבנק לבין ארגון המנהלים (ראה להלן) חלים על המנהלים ההסכמים הקיבוציים שנחתמו בין הבנק לארגון העובדים, עד יום 19 בספטמבר 2005, וכן כל ההסכמים אשר נחתמו ויחתמו בין הבנק לבין ארגון המנהלים מיום 19 בספטמבר 2005 ואילך.

ג. ביום 22 במרץ 2007 חתמו ארגון המנהלים והבנק על הסכם שכר לשנים 2005-2007 בו הסכימו הצדדים על אופן העלאת שכר המנהלים בצורה שנתית, תשלום תוספת הותק, גובה דמי הניהול ועל מתן מענק חד-פעמי לכל מנהל. כמו כן נקבע, כי חוקת העבודה למנהלים תהיה בתוקף עד ליום 19 בספטמבר 2011, וכי כל עוד חוקת העבודה בתוקף, לא יפוטרו בפיטורים כלכליים אף מנהל מבין מנהלי הבנק הקבועים (כמשמעו בחוקת העבודה למנהלים), למעט במקרה של פיטורים אינדיווידואלים (מסיבות של עבירות משמעת ו/או אי התאמה), אך לא יותר מ-8 מנהלים בגין אי התאמה, או פיטורים אשר ינבעו משינויים רגולטורים, אשר לא היו ידועים לצדדים בעת חתימת ההסכם. בתום תקופת תוקפה של חוקת העבודה תסתיים ההתחייבות לאי-פיטורים כלכליים כאמור לעיל.

בנוסף, נקבע כי הבנק ינהיג תכנית פרישה מרצון למנהלים. בכל אחת משנות ההסכם תכריז ההנהלה על התקופה בה תתאפשר פרישה מרצון, בהתאם למסגרת הכוללת שנקבעה בתכנית הפרישה לעובדים.

ד. ביום 19 באוגוסט 2008 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד עם ארגון המנהלים המאפשר למנהלים לבחור לקבל תוספת וותק במתכונת חדשה, המתעדכנת על פי מדדי הצלחה בעבודה והתשואה על ההון של הבנק. כמו כן, הוארך במסגרת ההסכם תוקף חוקת העבודה למנהלים עד יום 31 בדצמבר 2015, תוך התחייבות הארגון לשקט תעשייתי מלא עד מועד זה, למעט במקרה של מיזוג פעילותו של הבנק בתוך בנק אחר במהלך תקופת ההסכם.

ה. ביום 5 במרץ 2009 נחתם הסכם שכר עם ארגון המנהלים לשנים 2008-2010. ההסכם כולל, בעיקרו, הרחבה הדרגתית המתפרסת עד יולי 2014 של הבסיס להפרשות לקרן השתלמות, וכן פרישה של תשלומים שנתיים מסויימים לתשלומים חודשיים.

הסדרי פנסיה וגמל

א. התחייבויות הבנק לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה בגין המנהלים שהיו עובדי בנק המזרחי ערב המיזוג עם בנק טפחות מכוסות על-ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים לקופות פנסיה, גמל ופיצויים וחל כל האמור לגבי ארגון העובדים לעיל.

ב. התחייבויות הבנק לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה בגין המנהלים שהיו עובדי בנק טפחות ערב מיזוג טפחות מכוסות על-ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים לקופות פנסיה, גמל, פיצויים והפקדות חד פעמיות. הפקדות אלו משחררות את הבנק מהתחייבויותיו לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה בגין התקופה שמיום 1 בינואר 2006, לגבי מי שהיו מנהלים באותו יום. בגין חבותו עד ליום 1 בינואר 2006, השלים הבנק את הסכומים הנדרשים לכיסויה באמצעות הפקדה לקופות פנסיה ולקופות גמל.

תנאי עבודה לעובדי מחיש

תנאי ההעסקה של עובדי חברת מחיש שרותי מחשב בע"מ (להלן: "מחיש") מוסדרים בחוקת העבודה שנחתמה בשנת 1989 ובשורה של הסכמים שנחתמו בין ועד עובדי מחיש והסתדרות למחיש במהלך השנים, אשר עיקריהם מובאים להלן:

- א. עידכון שכרם של עובדי מחיש נקבע על פי מודל הצמדה לתוספות השכר ולשינויים בהפרשות שניתנים לעובדי הבנק (החברה האם). במידה שלגבי שנה מסוימת לא נחתם הסכם שכר בבנק, עד לסוף חודש מרץ של השנה העוקבת, יזכו עובדי מחיש למקדמה אשר תחושב על פי מנגנון עליו הוסכם אשר יהיה נתון לביקורת של מומחים חיצוניים. יתרת התוספת תחושב גם היא על פי מנגנון מוסכם בסמוך לאחר החתימה על הסכם השכר בבנק. כמו כן נקבע, כי אם במסגרת הסכם השכר בבנק תיכלל תוספת חדשה ו/או רכיב שכר חדש, שלא נכללו במודל ההצמדה האמור לעיל, יתקיים משא ומתן עם נציגות העובדים באשר לתוספת שתינתן לעובדי מחיש.
- ב. חוקת העבודה קובעת מכסה מקסימלית לעובדים קבלניים במסגרת התקשרות מחיש עם ספקים חיצוניים המעמידים עובדים לרשות מחיש תחת ניהולה המקצועי של מחיש. בהקשר זה יצויין, כי בעבר התגלעו חילוקי דעות בין הנהלת מחיש לבין ועד העובדים, בעניין מכסת העובדים הקבלניים וביצוע פרויקטים בשיטה של מיקור חוץ, וביום 29 בדצמבר 2003, הוכרז סכסוך עבודה במחיש. ביום 31 במרץ 2004 חתמו הצדדים על הסכם לסיום סכסוך העבודה, בו נקבעו תנאים מסויימים ביחס להתקשרות מחיש עם ספקים חיצוניים ובחוזי מיקור חוץ. עם זאת, הצדדים הסכימו כי ההסכם האמור אינו ממצה את המחלוקת בעניין מיקור חוץ וכי כל צד שומר לעצמו את מלוא הזכויות והטענות בנושא זה.
- ג. בדומה לעובדי הבנק מכוסות התחייבויות מחיש, לתשלום פנסיה ופיצויי פיטורים לעובדיה, למעט קבוצה מצומצמת של עובדים לגביהם נערכה הפרשה, על-ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים לקופות פנסיה, גמל ופיצויים בהתאם למפורט בהסכם הקיבוצי החל על עובדים אלו.
- ד. ביום 11 בינואר 2007 נחתם בין הנהלת מחיש לבין ועד העובדים הסכם קיבוצי הכולל תכנית לפרישה מראון. התכנית קובעת פרישה במסלול פנסיה מוקדמת לעובדים אשר במועד הפרישה ימלאו להם 55 שנה והם מבוטחים בביטוח מנהלים או בקרן פנסיה צוברת, או מסלול פיצויים מוגדלים לעובדים אחרים. ההחלטה הסופית על אישור או דחייה של בקשה לפרישה מראון היא בידי המנהל הכללי של מחיש.
- ה. ביום 8 במרץ 2007, חתמו ארגון העובדים, ארגון המנהלים, ועד עובדי מחיש והבנק על הסכם קיבוצי מיוחד, בו נקבעו התנאים לשילוב עובדי המחשב של טפחות (למעט קבוצה מצומצמת של עובדים) במחיש. במסגרת ההסכם נקבע אופן המרת תנאיהם של עובדי המחשב של טפחות לשעבר והתאמתם לתנאים הנהוגים במחיש. בהתאם להסכם, ההסכמים הקיבוציים החלים על עובדי מחיש, לרבות תשתית חוקת העבודה במחיש משנת 1989, וכן כל הסכם קיבוצי חדש שייחתם, יחולו על עובדי טפחות שנקלטו.
- ו. ביום 21 באוקטובר 2010 הוכרז סכסוך עבודה בין הסתדרות המעו"ף לבין מחיש, חברת המחשוב של הבנק. העילות העיקריות לסכסוך הן דרישת העובדים לחתימה על הסכמי שכר בעבור השנים 2005 עד 2009, דרישתם לרענון מודל הצמדת השכר וכן שינויים אירגוניים שמבצעת ההנהלה, ואשר, לטענת העובדים, מהווים משום פגיעה בזכויותיהם. על פי הנחיית הסתדרות המעו"ף, הואיל ועד ליום 7 בנובמבר 2010 לא נחתם הסכם, רשאים עובדי מחיש לשבות מיידית. נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים ממשיכים הנהלת מחיש ונציגות העובדים לנהל משא ומתן, אך טרם נחתם הסכם בין הצדדים.

הסכמי עבודה אישיים

בהסכמי עבודה אשר נחתמו בבנק בשנים 1995, 1998, 2003 ו-2006 נקבע כי הבנק יהיה רשאי להתקשר בחוזי עבודה אישיים עם עובדים בכירים כמפורט בהסכמים, וכן מספר חוזי עבודה אישיים עם בעלי תפקידים. חלק מן העובדים הבכירים, המועסקים על פי חוזים אישיים, זכאים, במקרה בו תופסק עבודתם על ידי הבנק, למענקי פרישה המבוססים על תקופת עבודתם בבנק, זאת בנוסף לסכומים ולזכויות האחרות שנצברו לזכותם בקופות השונות. בגין סכומי מענקי הפרישה שנצברו עד לתאריך המאזן, נערכו הפרשות מלאות בדוחות הכספיים. לפרטים נוספים, ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר תנאי העסקתו של המנהל הכללי של הבנק - ראה ביאור 16. ה' לדוחות הכספיים.

עובדי בנק יהב

כללי – הסכמי עבודה

תנאי העבודה של עובדי יהב מעוגנים בהסכמים קיבוציים. הסכם קיבוצי מיוחד נחתם בחודש מרץ 2004.

בחודש דצמבר 2007 נחתם הסכם בין הנהלת יהב לבין ארגון העובדים, שתכליתו להגדיר את מערך התגמול בבנק לשנים 2008-2012. על פי ההסכם, העובדים זכאים למענק שנתי ולדירוג בשיעורים משתנים המבוססים על שיעור תשואת הרווח הנקי להון הבנק. הסכם זה שם דגש על חלק משתנה בתגמול, התלוי בביצועי הבנק, המבטא את החשיבות שהנהלת הבנק והעובדים מייחסים לחיזוק הקשר שבין ביצועי העובד והתגמול.

ביום 14 ביולי 2008 נחתם הסכם בין הנהלת יהב לבין ועד העובדים שעניינו שמירה על עצמאות הבנק. תוקף ההסכם לחמש שנים, ונקבע בו כי ההסכם הקיבוצי וההסדרים הקיבוציים הקיימים ביהב יוארכו גם הם בחמש שנים.

פיצויי פיטורין ופנסיה

התחייבות יהב לשלם פיצויי פרישה או פיטורין מכוסה בעיקר באמצעות הפקדות שוטפות על בסיס השכר לפנסיה על שם העובדים בקופות גמל מוכרות. הבנק נוהג להשלים לעובדים הזכאים לפיצויים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות.

לחלק מעובדי, התחייב יהב להעביר לבעלותם עם סיום עבודתם מכל סיבה את מרכיב פיצויי הפיטורין שבקופות גמל מוכרות (לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין). לעובדים אלה לא נדרש יהב להשלים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותו בקופות האמורות.

למנהלים בכירים התחייב הבנק לשחרר עם פרישתם את מרכיב הפיצויים שנצבר בקופת הפנסיה, נוסף על משכורתם האחרונה, המוכפלת במספר שנות העבודה. כמו כן, התחייב יהב לשלם שכר למנהלים בכירים במשך תקופת הסתגלות במקרה בו תובא עבודתם לידי סיום על ידי הבנק. בגין מחויבויות אלה, נכללה הפרשה נאותה בדוחות הכספיים.

לשני מנהלים בכירים אשר פרשו מעבודתם ביהב התחייב יהב לשלם תשלום חודשי עד הגיעם לגיל פרישה, התשלום יוצמד לשינויים בשכר המנכ"ל. בדוחות הכספיים נכללה הפרשה נאותה המחושבת על סמך הערכה אקטוארית.

פדיון ימי מחלה שלא נוצלו

עובדים הפורשים לפנסיה זכאים לפי הסכם העבודה לפדיון חלקי של ימי מחלה שלא נוצלו. בנק יהב כלל בספריו הפרשה מתאימה שחושבה על סמך הערכה אקטוארית.

מענק יובל

עובדי יהב זכאים, עם הגיעם ל- 25 שנות עבודה בבנק, למענק יובל, וגמלאי הבנק זכאים לשי לחג. בנק יהב יצר הפרשה למענק יובל ולשי לחג לגמלאים על סמך הערכה אקטוארית.

אופציות

לפרטים בדבר תכנית אופציות למנהל הכללי, לנושאי משרה בבנק ולעובדים נוספים, ראה ביאור 16א לדוחות הכספיים.

מדיניות התגמול של הבנק

ביום 5 באפריל 2009 התקבל מכתב מהמפקח על הבנקים, המנחה את התאגידים הבנקאיים לאמץ מדיניות תגמול הולמת לא יאחר מיום 31 בדצמבר 2009. על פי המכתב, נדרש הדירקטוריון לקבוע את מדיניות התגמול בהתבסס על שורת עקרונות שקבע המפקח. לאחר קביעת המדיניות נדרש הבנק לבחון את ההסכמים הקיימים, ולפעול ככל שניתן להתאימם למדיניות שנקבעה. בהתאם להנחיית המפקח, אישר הדירקטוריון בחודש אוקטובר 2009 את מדיניות התגמול של הבנק.

מערך התגמול בבנק כולל רכיבי תגמול בסיסי שוטף (שכר ותשלומים נלווים), תגמול לטווח קצר (בנוסים וכדומה), ותגמול לטווח ארוך המבוסס על עמידה ביעדים ארוכי טווח (תכניות אופציות).

מנגנוני התגמול נועדו לחזק דפוסי התנהגות שאותם מעוניין הבנק לטפח, את ערכיו של הבנק ואת מידת ההצלחה בהשגת היעדים שקבע הדירקטוריון. מדיניות התגמול מבטאת איזון ראוי בין הגברת המוטיבציה והשאיפה להישגיות מחד גיסא, לבין האסטרטגיה הכלל ארגונית ומדיניות ניהול הסיכונים שנקבעה בבנק מאידך גיסא.

מדיניות התגמול יוצרת בידול בין עובדים ועל ידי כך מעודדת מוטיבציה ותרומה אישית גבוהה של עובדים, תוך שילוב פרמטרים כמותיים (רווחיות) ואיכותיים (רמת שירות).

המבנה הארגוני של הבנק

המבנה הארגוני של הבנק נועד לתמוך בהשגתם של יעדי הבנק ובהגשמת תכניתו העסקית. המבנה מושתת על חטיבות, מערכים ויחידות נוספות הכפופות למנהל הכללי, כמפורט להלן:

החטיבה הקמעונאית - בחטיבה זו מרוכזת מרבית הפעילות הבנקאית של לקוחות פרטיים ושל לקוחות עסקיים קטנים. בפעילות החטיבה נכללים: תחום הקמעונאות, האחראי בעיקר לפעילות מגזר משקי הבית ומגזר העסקים הקטנים, תחום המשכנתאות, האחראי לפעילות המשכנתאות, ותחום הבנקאות הישירה, האחראי לצינורות ההפצה באמצעות האפיקים השונים של הבנקאות הישירה. סניפי הבנק ומרכזי העסקים פועלים במסגרת החטיבה באמצעות שישה מרחבים גיאוגרפיים, ומרחב LIVE הפועל באמצעות בנקאים אישיים במגוון ערוצי תקשורת (אינטרנט, טלפון, SMS, פקס, ווידאו צ'ט).

החטיבה לבנקאות עסקית - בחטיבה זו מרוכזת מרבית הפעולות הבנקאיות של תאגידים גדולים ושל לקוחות עסקיים. בחטיבה סקטור תאגידיים, האחראי בעיקר לפעילות מגזר הבנקאות העסקית, וסקטור עסקים, האחראי בעיקר לפעילות מגזר הבנקאות המסחרית, ומפעיל שישה מוקדים עסקיים הפרושים גיאוגרפית ומוקד עסקי ללקוחות מתחום ההתיישבות. במסגרת החטיבה נכללות יחידות נוספות, המספקות שירותים ייחודיים לטיפול בלקוחות מתחומים ספציפיים: סקטור בנייה ונדל"ן, סקטור מימון וסחר בינלאומי ומרכז עסקים יהלומים. כמו כן, פועל במסגרת החטיבה סקטור לקוחות מיוחדים, המטפל בגביית חובות בעייתיים.

החטיבה הפיננסית – במסגרת החטיבה פועלים סקטור ניהול פיננסי, האחראי לניהולם של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויותיו של הבנק, סקטור מסחר בשוקי הכספים וההון, במסגרתו מופעל חדר עסקאות מאוחד, הפועל בכל השווקים הפיננסיים, במסחר במטבעות, בריביות ובניירות ערך ישראלים וזרים, וכן סקטור תפעול מידע ושרות לקוחות, התומך בכלל הפעילויות בשווקים הפיננסיים, ומספק שירותי "חדר אחורי" (Back Office). כן אחראית החטיבה על הפעילות הבינלאומית של הקבוצה ועל תחום הבנקאות הפרטית. זאת, באמצעות סקטור בנקאות פרטית ופעילות בינלאומית, האחראי לפעילות בתחומים אלה, בין היתר באמצעות יחידות הבנקאות הפרטית בארץ, והשלוחות והחברות הבנות בחוץ לארץ.

החטיבה לנכסי לקוחות וייעוץ - החטיבה כוללת את היחידות המטפלות בייעוץ הפנסיוני ובייעוץ הפיננסי המוצעים ללקוחות. כמו כן, אחראית החטיבה על החברות הבנות הפועלות בשוק ההון, בין היתר: אתגר חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת מזרחי טפחות בע"מ ומזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ. בתחילת שנת 2011 הועבר סקטור קופות הגמל לאחריות החטיבה לנכסי לקוחות וייעוץ.

טכנולוגיית המידע - אחראי לתחום טכנולוגיות המידע, לרבות כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 357, באמצעות חברת מחיש שרותי מחשב בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, וכן אחראי על סקטור קופות הגמל. בתחילת שנת 2011 הועבר סקטור קופות הגמל לאחריות החטיבה לנכסי לקוחות וייעוץ.

החטיבה לתכנון, תפעול ובקרה - בחטיבה זו נכללים: בקרת כלל הסיכונים השונים של הבנק - באחריות האגף לבקרת סיכונים; אגף הנדסת תהליכים, האחראי בין היתר לתפעול הבנקאי העורפי, וכן אגף תכנון וכלכלה, שבאחריותו גם פיקוח ובקרה

על חברות בנות. כמו כן, באחריות החטיבה: ביטוחי הבנק (בכלל זה: הביטוח הבנקאי וביטוח נושאי משרה ודירקטורים), הביטוח אגב משכנתא, המסלקה ואבטחת המידע בבנק, כנדרש על פי הוראת נוהל בנקאי תקין 357.
מערך משאבי אנוש ומינהל – במסגרת מערך זה נכללים ניהול משאבי האנוש, תחום ההדרכה, לוגיסטיקה מינהל והתייעלות (כולל נכסים ובינוי) ותחום הבטחון והאבטחה.

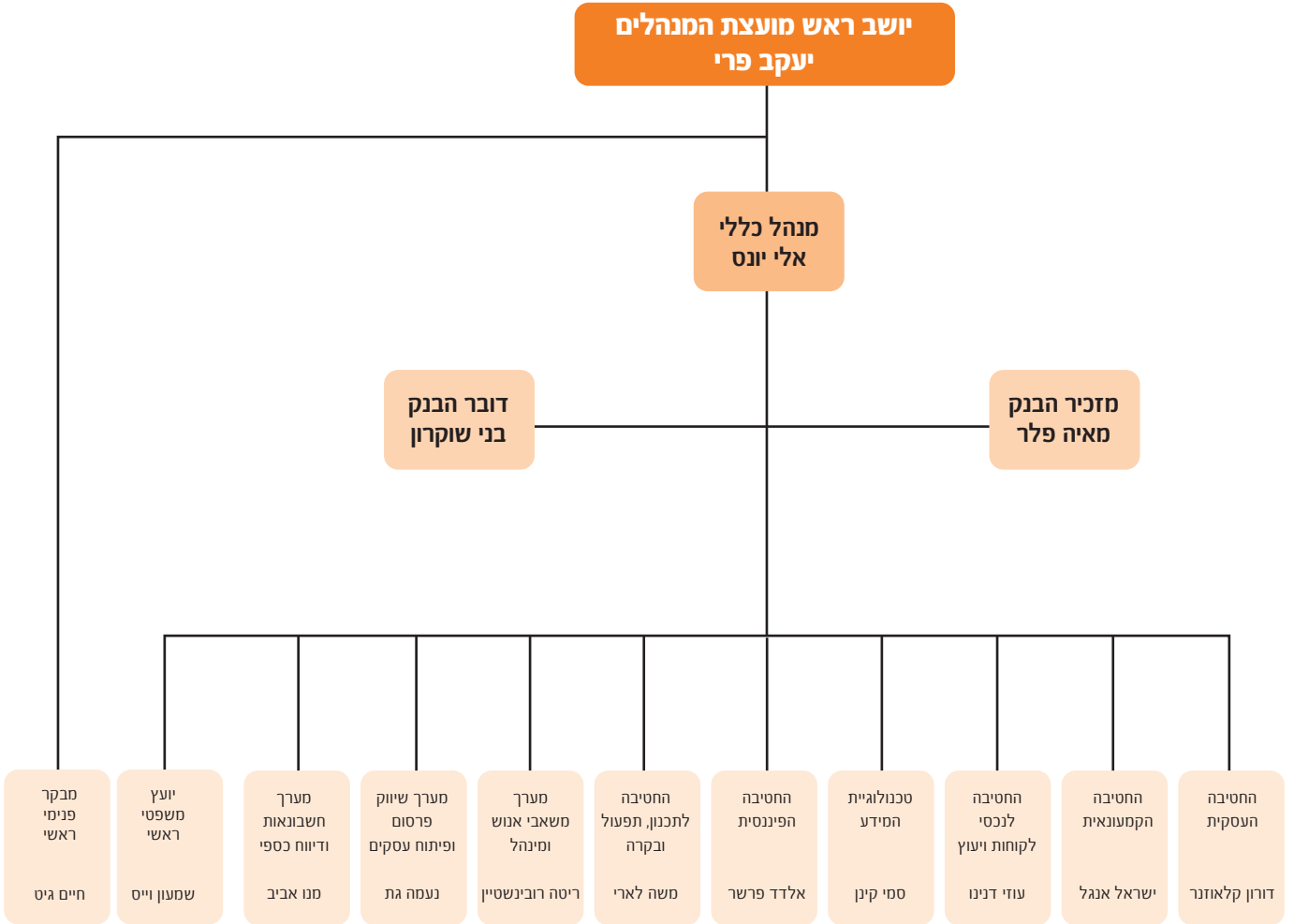
מערך שיווק, פרסום ופיתוח עסקים - במערך זה מרוכזות הפעילויות בנושא הפרסום, השיווק ופיתוח מוצרים פיננסיים ושרותים אחרים אותם משווק הבנק ללקוחות.

מערך חשבונאות ודיווח כספי - אחראי על הכנה ועריכה של הדוחות הכספיים של הבנק לציבור, על דיווחים לרשויות סטטוטוריות ולהנהלה, על תחום המיסוי, על הספר הראשי וספרי המשכנתאות, על הנהלת החשבונות והגזברות ועל חשבות השכר.

המערך המשפטי – המערך המשפטי אחראי למתן שירותים משפטיים לכל יחידות הבנק, ליצירת התשתית המשפטית של פעילות הבנק, לניהול החשיפה לסיכונים משפטיים (לרבות קצין הציות אשר ממונה גם על נושא איסור הלבנת ההון), ולטיפול בתביעות נגד הבנק.

מערך הביקורת הפנימית – המערך אחראי לביצוע ביקורת פנימית על היחידות העסקיות והתפעוליות של הבנק. כמו כן, אחראי המערך על הטיפול בפניות ובתלונות הציבור בקשר עם פעילות הבנק.

תרשים המבנה הארגוני של הבנק

דיני המס החלים על קבוצת הבנק

הבנק מסווג כ"מוסד כספי" לענין חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975, ובהתאם לחוק זה מחוייב במס שכר ורווח, בנוסף למס החברות המחוייב מכח פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), תשכ"א-1961.

מס חברות ומס רווח

השיעור הכולל של מס החברות ומס הרווח החל על הכנסות הבנק בשנת 2010 עמד על 35.35%. שיעור זה צפוי לקטון בשנים הבאות כדלקמן:

שנה	סך הכל מס (מס חברות ומס רווח באחוזים)
2010	35.35%
2011	34.48%
2012	33.62%
2013	32.47%
2014	31.60%
2015	30.74%
2016	29.00%

מס השכר הוא בשיעור של 16% מהוצאות השכר שמשלם הבנק והוא אינו צפוי להשתנות עד סוף שנת 2012. מס השכר מהווה הוצאה לצורך חישוב מס החברות.

שומות מס

לבנק שומות מס סגורות עד וכולל שנת המס 2007. לבנק אדנים לשעבר שומות מס סגורות או נחשבות לסגורות עד וכולל שנת המס 2008. לבנק יחב שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2002.

הסדרים ואישורים מרשויות המס

הבנק ערך הסדרים וקיבל אישורים מרשויות המס בגין עסקאות מיזוג שביצעה הקבוצה כדלקמן:

במסגרת מיזוג החברה להשקעות של בנק המזרחי בע"מ לתוך הבנק, הועברו נכסיה והתחייבויותיה של החברה להשקעות לבנק. הפסדים לצורכי מס והפסדים חשבונאיים צבורים שנוצרו בחברה ליום המיזוג יותרו לקיזוז בבנק על פי נוסחה שנקבעה באישור שלטונות המס ולאורך תקופה של 10 שנים, החל משנת 2004.

לפרטים נוספים, ראה ביאור 28 לדוחות הכספיים.

לבנק הסדרים עם שלטונות המס כדלקמן:

- הסדר שלוחות חו"ל – על פי הסדר זה חברות בנות מסויימות בבעלות מלאה של הבנק והפועלות בחוץ לארץ, משלמות מיסים בישראל על הכנסותיהן בהתאם לדוחותיהן הכספיים. מיסים המשולמים בחוץ לארץ ניתנים לקיזוז מהמס המתחייב בארץ וחלוקת דיבידנד לבנק פטורה ממס בישראל.
- הסדר יישום המלצות ועדת גבעולי ביחס לביטול הפרשות לחובות מסופקים – על פי הסדר זה, כאשר הבנק מבטל הפרשות לחובות מסופקים שערך בספריו בחמש השנים שקדמו לביטול, מחוייב הבנק במס כאילו לא בוצעו הפרשות כלל ובתוספת 50% מהריבית הנקובה בפקודת מס הכנסה מיום ביצוע הפרשה ועד יום הביטול.

פעילות חוץ לארץ

- לבנק סניפים בלוס-אנג'לס, בלונדון ובקיימן. רווחים ו/או הפסדים של סניפים אלה נכללים ברווחים או בהפסדים עליהם מדווח הבנק לשלטונות המס בישראל.
- מדינת ישראל חתומה על אמנות למניעת כפל מס עם ארצות הברית ועם אנגליה. בהתאם להוראות האמנה עם מדינות אלה, מיסים המשולמים במדינות אלה בגין פעילות הסניפים שם, ניתנים לקיזוז כנגד חבות המס של הבנק בישראל. תקרת הקיזוז של מיסי חוץ לארץ בישראל הינה בגובה חבות המס הנובעת בגין רווחי סניפים אלה במס בישראל.
- הסניף בקיימן אינו חייב במס במקום רישומו.
- לבנק חברה בת בהולנד, הפועלת כחברת החזקות, ומחזיקה בחברה שוויצרית המפעילה בנק בשוויץ. על חברות אלה חל הסדר שלוחות חוץ לארץ, כמפורט לעיל.

חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק

חוק נכסים של נספי השואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה), התשס"ו-2006

ביום 3 בינואר 2006 פורסם חוק נכסים של נספי השואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה), התשס"ו-2006. מטרת החוק הינה הגברת הפעולות לאיתור נכסים הנמצאים בישראל, שיש יסוד להניח כי בעליהם ניספו בשואה. במסגרת חוק זה הוקמה חברה ממשלתית אשר תפעל לאיתור נכסים כאמור אשר יהפכו לקניינה ויועברו לבעלי הזכות בהם, ככל שאלו יאותרו. בהתאם להוראות החוק, כל אדם המחזיק או מנהל נכס של נספה שואה חייב לדווח על כך לחברה הממשלתית תוך 30 יום מהמועד בו תפרסם החברה מודעה על כך, או מיום היוודע על הימצאותו של נכס כאמור ברשותו. לפרטים בדבר פניית החברה לבנק, ראה בפרק הליכים משפטיים.

חוק בנק ישראל, התש"ע - 2010

ביום 16 במרץ 2010 התקבל בכנסת חוק, המגדיר את יעדי בנק ישראל, את עצמאותו ואת דרך קבלת החלטותיו, וכולל הקמת ועדה מוניטרית שתתווה את מדיניותו של בנק ישראל, הקמת מועצה מינהלית שתפקח על הניהול הפנימי של בנק ישראל, והקמת מערכת חיצונית שתפקח על השכר בבנק ישראל. לבנק ישראל תהיה אחריות לתמוך ביציבות הפיננסית של המשק.

עצמאות בנק ישראל, מוגדרת בחוק לגבי השימוש בכלי הריבית, הנפקת ניירות ערך לזמן קצר, פעילות בשוקי ההון, ניהול רזרבות מטבע החוץ ואיסוף מידע בשווקים הפיננסיים. פעילותו העצמאית של בנק ישראל תתנהל במסגרת של ועדה מוניטרית ומועצה מינהלית, בשקיפות, ותוך מתן דין וחשבון לכנסת, לממשלה ולציבור, כדי לאפשר בקרה ציבורית על פעולות בנק ישראל.

החוק קובע מערכת של פיקוח חיצוני על השכר בבנק ישראל. המועצה המינהלית תאשר את מדיניות השכר של בנק ישראל, ובנק ישראל נדרש לדווח לשר האוצר על כל הסכם שכר ועל כל שינוי בשכר, במתכונת שבה מדווחים לממונה על השכר. ההחלטה הסופית היא בידי ראש הממשלה. בנק ישראל חייב לפי החוק, לדווח לכנסת, לממשלה ולציבור על החלטותיו בתחומי המדיניות המוניטרית וניהול בנק ישראל; זאת באמצעות הוועדה המוניטרית והמועצה המינהלית, בהתאמה.

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 42), התש"ע-2010

התיקון לחוק התקבל ביום 8 ביוני 2010 ומטרתו הסדרת הפעילות במסחר בניירות ערך בזירות סוחר.

זירת סוחר הוגדרה בחוק כמערכת ממוחשבת שבאמצעותה קונה אדם מלקוחותיו או מוכר להם מכשירים פיננסיים דרך חשבון עצמי. המערכת מאפשרת גם ללקוח לסחור באמצעותה.

במסגרת החוק נקבע כי אדם לא ינהל זירת סוחר מבלי שקיבל לכך רישיון, בהתאם לתנאים שנקבעו. רשות ניירות ערך תנפיק רישיון לחברה שמתקיימים בה מספר תנאים, וביניהם: השליטה על עסקי הזירה והניהול מופעלים בישראל; החברה התקינה תקנון ועמדה בדרישות לגבי הון עצמי ובטיח, כפי שיקבע שר האוצר. בנוסף, רשאית הרשות לסרב לתת רישיון זירה, לחברה שמתקיימים בה התנאים האמורים, מטעמים הנוגעים למהימנותה.

אם נמצא שתנאי מהתנאים הקבועים בחוק חדל להתקיים לגבי חברה בעלת רישיון זירה, רשאי יושב ראש הרשות, לאחר שנתן הזדמנות לחברה לתקן את ליקוייה או לטעון את טענותיה, להתלות את הרישיון או לבטלו.

בנוסף, נקבע כי חברה בעלת רישיון לא תעשה דבר שיש בו משום ניצול אי-ידיעתו או חוסר ניסיונו של לקוח, כדי להתקשר בתנאים בלתי סבירים או כדי לתת תמורה השונה מהתמורה המקובלת. שר האוצר, על פי הצעת הרשות לניירות ערך, ובאישור ועדת הכספים, הוסמך להתקין תקנות בנושאים שונים, וביניהם גם לגבי רמת המינוף המותרת של המכשירים הפיננסיים הנסחרים בזירה. הרשות לניירות ערך הוסמכה לממן תובענות ייצוגיות אם שוכנעה כי יש בתובענה עניין לציבור, וכי יש סיכוי סביר שבית המשפט יאשר אותה כתובענה ייצוגית.

התיקון יחול עם כניסתו לתוקף של תקנות ניירות ערך (זירת סוחר לחשבון העצמי) התשע"א-2010.

חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011

החוק, אשר התקבל ביום 11 בינואר 2011 ונכנס לתוקף ביום 27 בינואר 2011, מאפשר לרשות לניירות ערך לטפל בתאגידים או ביחידים אשר הפרו את החוק, דרך מסלול חדש של אכיפה מנהלית. המסלול המוצע יחול על הפרות שנעשו ברשלנות בלבד. לגבי עבירות חמורות, תמשיך הרשות להגיש כתבי אישום פליליים.

לפי החוק, המפר יהיה זכאי להופיע בפני ועדת אכיפה, והסנקציות שועדת האכיפה תוכל להטיל הן עיצומים כספיים והרחקה מעיסוק. הרשות לניירות ערך תוכל להטיל קנסות מינהליים על יחידים ועל חברות שעברו על חוקי ניירות ערך, ואף להרחיקם משוק ההון ומתפקידיהם.

החוק מאפשר אכיפה מינהלית על התנהגות פסולה של העוסקים בהליכים קצרים ומהירים, בהשוואה למצב הקיים המחייב הליכים פליליים שאורכים שנים. מדובר בעיקר בעבירות כמו הרצת מניות, ושימוש במידע פנים בסכומים ובהיקפים קטנים או במקרים שלגביהם לא נמצאו ראיות מספיקות לאישום פלילי. החוק מגדיל את תקופת המאסר בגין שימוש במידע פנים משנה לשנתיים.

החוק מאפשר פתיחת הליכים מינהליים גם לגבי נאשמים שכבר עומדים לדין פלילי בשל אותן עבירות, זאת לפי שיקול דעת מנומק של יושב ראש רשות ניירות ערך, ובאישור פרקליט המדינה, וועדה בראשות משפטן בכיר עובד הרשות שחבריה מתמנים על ידי שר המשפטים.

הרשות לניירות ערך תוסמך להטיל קנסות בסכום שבין 25 אלף שקלים חדשים עד 5 מיליון שקלים חדשים. עבריינים יחידים עצמאיים או עובדי חברות צפויים לקנסות של 25-50 אלף שקלים חדשים. דירקטורים ונושאי משרה בכירים בחברות עליהם מוטלת אחריות אישית צפויים לקנסות בין 400 אלף ועד מיליון שקלים חדשים. הקנס על חברות יכול להגיע עד 5 מיליון שקלים חדשים. החוק אוסר על הגופים העוסקים בניירות ערך לבטח את עצמם מראש כנגד הקנסות המינהליים שמוטלים במסגרת החוק או להבטיח לפצות את עובדיהם על הקנסות שהוטלו עליהם כיחידים.

רשות לניירות ערך קיבלה סמכות להרחיק מתפקידיהם ומשוק ההון עבריינים שהם דירקטורים ונושאי משרה בכירים, כגון מנכ"לים ומנהלי כספים, נוסף על השתתף הקנס המנהלי הכבד שיוטל עליהם. ההרחקה היא לתקופה קצובה של עד שנה.

תחילת החוק נקבעה ל-30 יום ממועד פרסומו, למעט סעיפים מסויימים שלגביהם נקבע כי יחולו מיום פרסום החוק. סעיפים מסויימים המתייחסים לתקנות שהותקנו או שיוקנו על פי חוקים אחרים, יחולו ממועד התחולה של התקנות אליהן הם מתייחסים.

חוק החברות (תיקון מס' 16), התשע"א - 2011

- ביום 15 במרץ 2011 פורסם חוק החברות (תיקון מס' 16), התשע"א - 2011. עיקריו הם כלהלן:
- רוב חברי ועדת הביקורת בחברה ציבורית יהיו דירקטורים בלתי תלויים, כהגדרתם בחוק, ויושב ראש ועדת הביקורת יהיה דירקטור חיצוני;
  - ועדת הביקורת מוסמכת, בין השאר, להחליט לגבי עסקה עם נושא משרה ולגבי עסקה עם בעל שליטה אם הן עסקאות חריגות או עסקאות שאינן חריגות, לצורך אישורן לפי החוק ורשאית ועדת הביקורת להחליט כאמור לפי אמות מידה שתקבע אחת לשנה מראש;
  - ועדת הביקורת מוסמכת לבחון את תכנית העבודה של המבקר הפנימי לפני הגשתה לאישור הדירקטוריון ולהציע שינויים בה;
  - ועדת הביקורת מוסמכת לבחון את היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ואת שכרו ולהביא את המלצותיה לפני הדירקטוריון;
  - הדירקטורים החיצוניים ימונו על ידי האסיפה הכללית ברוב קולות בעלי המניות שאינם בעלי השליטה בחברה, או מי מטעמם, המשתתפים בהצבעה;
  - תקופת כהונתו של דירקטור חיצוני היא שלוש שנים וניתן למנותו לשתי תקופות נוספות של שלוש שנים כל אחת, סך הכל תשע שנים (כך גם באשר לדירקטור בלתי תלוי, כהגדרתו בחוק);
  - דירקטור חיצוני ימונה לתקופת כהונה נוספת אם הדירקטוריון הציע את מועמדותו לכהונה נוספת והמינוי אושר כחוק, או בעל מניות שלו אחוז אחד לפחות מכלל זכויות ההצבעה בחברה, הציע את מועמדותו לכהונה נוספת והמינוי אושר באסיפה כללית ברוב קולות כחוק;
  - עסקה חריגה של חברה ציבורית עם בעל השליטה בה טעונה אישורם של ועדת הביקורת, הדירקטוריון והאסיפה הכללית ברוב קולות מכלל בעלי המניות, שאינם בעלי ענין אישי באישור העסקה, המשתתפים בהצבעה;
  - עסקה חריגה של חברה ציבורית עם בעל השליטה בה לתקופה העולה על שלוש שנים, טעונה אישור כחוק, אחת לשלוש שנים, אלא אם כן ועדת הביקורת אישרה כי התקשרות לתקופה ארוכה יותר סבירה בנסיבות הענין;
  - רשות ניירות ערך הוסמכה להטיל עיצום כספי בשל הפרת הוראות מסויימות של חוק החברות, בתנאים שנקבעו בחוק;
  - בתוספת לחוק נקבעו הוראות ממשל תאגידי מומלצות, שהחברה יכולה לאמץ בתקנונה, או לגלות שלא אימצה.
- תחילתם של רוב סעיפי החוק 60 יום מיום פרסומו ומקצתם (הנוגעים בעיקר לועדת ביקורת) תוך ששה חודשים מיום פרסומו, אחרים עם כניסתו לתוקף של חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011 ונוספים עם הוראות מעבר מתאימות.
- הבנק ישם ומוסיף ליישם את עקרונות הממשל התאגידי המשתקפים מן התיקונים שלעיל.

מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (להלן: "ההוראה"). ביום 21 בפברואר 2010 פורסם מכתב, בו דחה המפקח על הבנקים את יישום ההוראה בדוחות הכספיים של תאגידי בנקאיים, מיום 1 בינואר 2010 ליום 1 בינואר 2011, ללא יישום למפרע בדוחות הכספיים בתקופות קודמות. לפרטים בדבר ההוראה ובדבר הערכות הבנק ליישומה, ראה ביאור 1 כ"ד. לדוחות הכספיים.

סיווג האשראי לקבוצות רכישה

ביום 25 במרץ 2010 התקבל מכתב מהמפקח על הבנקים אל התאגידים הבנקאיים, ובו הנחיות לסיווג אשראי שניתן במסגרת קבוצות רכישה. על פי האמור במכתב, אשראי שהועמד לקבוצת רכישה, המיועדת לבנות עשר יחידות דיור ומעלה, יסווג במהלך הבניה ועד להשלמתה כחבות של תאגיד בענף הנדל"ן. בהתאמה לאמור, ישוקלל אשראי זה בשיעור 100% בחישוב הלימות ההון. בתום תקופת הבניה ולאחר מסירת המפתח לרוכשים, בהיעדר נסיבות חריגות, יסווג האשראי לחברי הקבוצה כאשראי לדיור, ובהתאם לכך יטופל, על פי ההוראות השונות.

ההנחיות החדשות יושמו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2010. השפעת השינוי הסתכמה נכון ל-31 בדצמבר 2010 בגידול של כ-1,026 מיליון שקלים חדשים בנכסי הסיכון, המהווים 0.16% ביחס ההון לרכיבי סיכון.

הפרשה נוספת בגין הלוואות לדיור

ביום 11 ביולי 2010 נשלח מכתב מהמפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים, ובו הנחיות לבחינה ולקביעה של תהליכים בנוגע לסיכון האשראי בגין הלוואות לדיור, לאור ההתפתחויות בסיכונים בגין הלוואות אלה, וכן דרישה להפרשה נוספת בגין הלוואות לדיור מסויימות. לפרטים בדבר הפרשה הנוספת ראה ביאור 1.1"ז 6 לדוחות הכספיים.

שקלול הלוואות לדיור בריבית משתנה לצורך יחס הון

ביום 28 באוקטובר 2010 שלח המפקח על הבנקים מכתב, ובו הנחה את התאגידים הבנקאיים ליחס משקל סיכון של 100% לצורך יחס הון לרכיב שניתן בריבית משתנה בהלוואות לדיור, אשר אושרו החל מיום 26 באוקטובר 2010, ואשר מקיימות את התנאים הבאים:

- שיעור המימון של ההלוואה גבוה מ-60%.
- הרכיב שניתן בריבית משתנה מהווה 25% לפחות מיתרת ההלוואה, במועד העמדתה.
- הסכום הכולל שאושר ללווה הוא 800 אלף שקלים חדשים או יותר.

הבנק מיישם את ההנחיה החל מדוחות כספיים אלה. השפעת השינוי הסתכמה נכון ליום-31 בדצמבר 2010, בגידול של כ-246 מיליון שקלים חדשים בנכסי הסיכון, המהווים 0.04% ביחס ההון לרכיבי סיכון.

הוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא "דירקטוריון"

ביום 29 בדצמבר 2010 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראה 301 בנושא דירקטוריון וזאת במסגרת עדכון הוראות ניהול בנקאי תקין והתאמתן למסגרת העבודה של כללי באזל II. ההוראה קובעת כללים לדרכי פעולתו של הדירקטוריון, תפקידיו וסמכויותיו, מבנהו והרכבו, לרבות של ועדותיו, הליכי אישור כשירות הדירקטורים לתפקידם ועוד – כל זאת בנוסף להוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999.

בהוראה הודגש מקומו ותפקידו של הדירקטוריון בממשל תאגידי נאות של תאגיד בנקאי; הוגדרה אחריותו של הדירקטוריון לעסקי התאגיד הבנקאי ולאיתנותו הפיננסית ונקבע מה הם תפקידיו על מנת לממש אחריות זו. כך, למשל, על הדירקטוריון להתוות את האסטרטגיה של התאגיד ולאשר את מדיניותו, לפקח על פעולות ההנהלה ועל עקביותן עם מדיניות הדירקטוריון, לוודא קיום תחומי אחריות וערוצי דיווח ברורים בתאגיד הבנקאי, להתוות תרבות ארגונית בכל הקשור למקצועיות ולישורה ועוד.

כן נקבע, כי על הדירקטוריון לדון ולקבוע את יעדי האסטרטגיה הכוללת של קבוצת התאגיד הבנקאי וכי על הדירקטוריון של תאגיד נשלט להתחשב ביעדי האסטרטגיה הכוללת של הקבוצה, ככל שהם מתיישבים עם טובתו של התאגיד הנשלט.

בתחום האשראי, מצופה מן הדירקטוריון להתמקד בבניית מערכי בקרה ופיקוח נאותים על פעולות ההנהלה ולצמצם את מעורבותו באישורי אשראי.

מועד כניסתם לתוקף של מרבית התיקונים להוראה הינו לא יאוחר מיום 1 בינואר 2012. הבנק נערך ליישום ההנחיה.

הוראות אחרות

בנוסף, נדרשים התאגידים הבנקאיים, לדווח למפקח על הבנקים דיווחים מיידיים (בין היתר, על מעילות, הונאות ורכישת אמצעי שליטה) ודיווחים חודשיים (בין היתר דיווחים על נתונים כספיים, על דירקטוריון התאגיד הבנקאי, הסגל הבכיר ורואה החשבון, יחס הון לרכיבי סיכון וכד').

פרטים באשר לדינים נוספים, ובין היתר הוראות של המפקח על הבנקים, שהשפעתם מתמקדת בעיקרה בפעילות של מגזר פעילות מוגדר, נכללים במסגרת סעיף החקיקה כחלק מתיאור אותו מגזר פעילות בפרק תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות.

המלצות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ("ועדת באזל")

ועדת באזל הינה גוף בינלאומי שנוסד בשנת 1974 על ידי בנקים מרכזיים של מדינות שונות. החלטותיה והמלצותיה של הועדה, אף שאין להן תוקף משפטי מחייב, קובעות את עקרונות הפיקוח המקובלים על ידי הגופים המפקחים על המערכות הבנקאיות בחלק ניכר ממדינות העולם. ביום 26 ביוני 2004 פרסמה ועדת באזל המלצות חדשות שנועדו להבטיח את הרגולציה הראויה להסדרת כללי הלימות ההון של הבנקים במדינות השונות (להלן: "באזל II"). בחודש יוני 2006 התפרסם נוסח סופי ומעודכן של ההוראות. המלצות באזל II מחליפות את ההוראה הקודמת משנת 1988, המכונה באזל I, שכללה דרישות הון בגין סיכון אשראי, והורחבה בשנת 1996, כדי לכלול דרישות הון גם בגין סיכון שוק.

יישום הנחיות באזל II משפר את המדידה ואת ניהול הסיכונים השונים, בפניהם ניצב המוסד הפיננסי, וכן מבטיח התאמה טובה יותר של דרישות ההון לרמת הסיכון לה חשוף המוסד הפיננסי.

בסוף שנת 2010 אימצה וועדת באזל הוראה חדשה, המכונה באזל III. הוראה זו, פרי המשבר האחרון בשווקים הבינלאומיים, מכילה אוסף של תיקונים להוראת באזל II וביניהם: חיזוק בסיס ההון, העלאת יחסי ההון המזעריים, קביעת מדדים חדשים ומתודולוגיות לטיפול בסיכון הנזילות, קביעת יחס מינוף כיחס חדש ועוד. על פי לוח הזמנים שנקבע על ידי הועדה, היא תיושם ברחבי העולם בהדרגה, החל משנת 2013.

עיקרי המלצות ועדת באזל

בעוד שההוראה המכונה באזל I כיוונה בעיקרה להקצאת הון בגין סיכון האשראי וסיכון השוק להם חשוף המוסד הפיננסי, הרחיבה באזל II את ההנחיות במטרה להגדיל את יציבות המוסדות הפיננסיים גם באמצעות הטמעה של תרבות ניהול ובקרה של סיכונים. לפיכך, כוללת הוראת באזל II, מלבד שינוי מהותי באופן חישוב ההון (הנדבך הראשון של ההוראה), גם שני נדבכים נוספים, כפי שיפורט להלן.

הנדבך הראשון של באזל II כולל הקצאת הון מינימאלית בגין סיכון שוק, סיכון אשראי וסיכון תפעולי. ההנחיות קובעות את אופן הקצאת ההון בגין סיכון אשראי באמצעות מתן אפשרות לחשב את ההון המינימאלי על ידי מודל סטנדרטי, המסתמך על דירוג חיצוני של החוב על ידי סוכנויות דירוג המוכרות על ידי הגורם המפקח (בישראל: בנק ישראל - המפקח על הבנקים), עושה שימוש במספר רב של קבוצות חשיפה, תוך התאמת מקדמי הסיכון לקבוצות השונות, ומכיר בביטחונות פיננסיים הניתנים לקיזוז מהחשיפה. ההוראות מאפשרות לבנקים לחשב את דרישת ההון המינימאלי גם לפי מודלים פנימיים. מודלים אלה מתבססים על הערכות הבנק לגבי איכות הלווים שלו, ההסתברות שייכנסו למצב של כשל אשראי, ורמת ההפסד שייגרם לבנק במקרה של כשל אשראי. השימוש במודלים פנימיים מחייב אישור של הגורם המפקח, הניתן רק אחר עמידת המודל בתהליכי תיקוף נרחבים.

בתחום הסיכונים התפעוליים, מציעות ההמלצות שלוש גישות חלופיות לחישוב ההון הנדרש: גישת האינדיקאטור הבסיסי, על פיה יקצה הבנק הון בגין סיכונים תפעוליים בשיעור קבוע מההכנסה הגולמית השנתית הממוצעת; הגישה הסטנדרטית, במסגרתה יחושבו דרישות ההון על ידי הכפלת ההכנסה הגולמית הנובעת מכל קו עסקים במקדם ספציפי לאותו קו עסקים; גישת המדידה המתקדמת, על פיה יקצה הבנק הון בהתאם למודל פנימי שיפותח בתוך הארגון.

המלצות באזל II מגדירות מספר עקרונות לניהול סיכונים תפעוליים, המתייחסים להיבטים כגון: מידת הפיקוח מצד ההנהלה ודירקטוריון הבנק, קיום מבנה ארגוני ותרבות ארגונית מתאימים, לרבות מערך דיווח פנימי וזרימת מידע יעילה ואפקטיבית, וקיומן של מערכות תומכות פעולות שנועדו לצמצם את מידת הנזק הפוטנציאלי מהתרחשות כשל תפעולי בבנק. עקרונות באזל II כשל בפועל ולנקיטת פעולות שנועדו לצמצם את מידת הנזק הפוטנציאלי מהתרחשות כשל תפעולי בבנק. עקרונות באזל II קובעים בנוסף, גם את אחריות הביקורת הפנימית, כנדבך נוסף במסגרת הטיפול בסיכון התפעולי.

הנדבך השני של באזל II עוסק בתהליך הסקירה הפיקוחי (SREP) והתהליך בתוך הבנק (ICAAP), שנועדו להבטיח, כי רמת ההון של הבנק תואמת את פרופיל הסיכון שלו. זאת, מעבר לדרישת ההון המינימאלית שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון. במסגרת זו נבדקת, בין היתר, מידת ההתאמה של הקצאת ההון המזערית (קרי, חישובי הנדבך הראשון) לבנק ורמת ההון הנדרשת בגין סיכונים נוספים שאינם נכללים בהקצאת ההון המינימאלית בנדבך הראשון, כגון: סיכון הריבית בתיק הבנקאי, סיכון ריכוזיות, סיכון נזילות, סיכון מוניטין ועוד. בנוסף, נבדקים במסגרת הנחיות נדבך זה תהליכי ניהול הסיכונים בבנק, תהליכי בקרת הסיכונים, רמת הממשל התאגידי של הבנק, קיומם של נהלים תומכים, דיווחים וניהול תהליכים שיש להם קשר הדוק עם ניהול הסיכונים והרווח של התאגיד, כמו תהליכי תמחור האשראי, תהליכי הדירוג, הגדרת סמכויות ועוד.

בנוסף, נדרשת במסגרת הנדבך השני בדיקה, האם יש לבנק די הון כדי לעמוד בתכנית האסטרטגית שלו, והאם יש לו די הון כדי להתגונן כנגד מצבי שפל ומשברים העלולים להתרחש ולהשפיע על הבנק. לפיכך, מהווים מבחני המצוקה (STRESS TESTS) כלי חשוב בהערכת ההון הנדרש מהבנקים, ולא לה מקום חשוב במסגרת הנדבך השני של ההוראה.

הנדבך השלישי של הוראת באזל II עוסק בדרישות הדיווח והגילוי לגוף המפקח ולציבור. במסגרת זו נדרש הבנק לתת גילוי נרחב, מפורט ומעמיק על רמת הסיכון שלו ועל תהליכי ניהול הסיכונים שלו. באוקטובר 2009 התקבלו הנחיות מפורטות ליישום דרישות הגילוי ליישום הנדבך השלישי של באזל II, והבנק מיישם את הדרישות בדוחות כספיים אלה.

יישום המלצות ועדת באזל במערכת הבנקאית בישראל

ביום 20 ביוני 2010 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים אשר קובע הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא מדידה והלימות הון. ההוראות ממזגות אליהן את תוכן הוראת השעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (הוראות Basel II), אשר יושמו לראשונה ביום 31 בדצמבר 2009. נוסח מסגרת העבודה פוצל להוראות ניהול בנקאי תקין חדשות, כדלהלן: הוראת ניהול בנקאי תקין 201 - מבוא, תחולה וחישוב דרישות;

הוראת ניהול בנקאי תקין 202 - רכיבי ההון;

הוראת ניהול בנקאי תקין 203 - אופן חישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי לפי גישה סטנדרטית;

הוראת ניהול בנקאי תקין 204 - אופן חישוב ההון בגין סיכון אשראי לפי גישת הדירוגים הפנימיים;

הוראת ניהול בנקאי תקין 205 - הטיפול בעסקאות איגוח;

הוראת ניהול בנקאי תקין 206 - אופן חישוב דרישות ההון בגין סיכון תפעולי;

הוראת ניהול בנקאי תקין 208 - אופן חישוב דרישות ההון בגין סיכון שוק;

הוראת ניהול בנקאי תקין 211 - הנחיות לתהליך הערכת נאותות הלימות ההון בתאגידים הבנקאית (הנדבך השני);

הנדבך השלישי, המתווה את ההוראות והציפיות בנוגע למשמעת השוק (דרישות גילוי), מוזג לתוך קובץ הוראות הדיווח לציבור. ביום 14 בפברואר 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר הקובע כי החל מיום 1 בינואר 2011 בטלות דרישות ההון הכלולות בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 (באזל ו).

מתכונת הגילוי שקבע המפקח על הבנקים, בהתאם לדרישות הנדבך השלישי, נכללת להלן. הלימות ההון של הבנק למועד הדיווח, במתכונת הגילוי שקבע המפקח על הבנקים, מוצגת בביאור 14 לדוחות הכספיים.

במסגרת הנדבך השני של הוראת באזל ו, (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 211 - תהליך ה-ICAAP). במסגרת התהליך, מופו כל הסיכונים המהותיים לפעילות הבנק, ובתחילת שנת 2010 מונו חברי הנהלת הבנק כ- Risk Owners לכל סיכון. תהליך ה-ICAAP בבנק הינו תהליך מקיף המערב את דרגות הניהול הבכירות ביותר בבנק. במסגרתו, נחשפה ההנהלה בכל דרגיה לנושא הסיכונים והבקורות השונות עליהם. בנוסף, התקיימו סדנאות לחברי דירקטוריון הבנק, בנוגע לניהול הסיכונים ולתהליך ה-ICAAP בפרט. הבנק הגדיר את תיאבון הסיכון שלו לכל הסיכונים המהותיים לפעילותו והורחבו מסמכי מדיניות קיימים, בהתאם למסקנות תהליך ה-ICAAP. תיאבון הסיכון, מיפוי הסיכונים וקביעת המהותיות שלהם, עולים לאישור הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון, בכל שנה.

בסוף יוני 2010, הגיש הבנק לבנק ישראל, את מסמך ה-ICAAP, המבטא את הערכת הבנק לגבי רמת ההון הנדרשת מטעמו, על מנת לכסות את כל הסיכונים להם הוא חשוף מתוקף פעילותו העסקית, וזאת על פי הנחיות בנק ישראל, ובתיאום עם הערות בנק ישראל לתהליך שבוצע בבנק (תהליך ה-SREP).

תוצאות הערכות ההון שבוצעו במסגרת טיוטה זו, מצביעות על כך שלבנק די הון לכיסוי הסיכונים אליהם הוא חשוף, הן במצב שגרה והן במצב קיצון.

במסגרת יישום הנדבך השני, ממשיך הבנק לפעול באופן שוטף, על פי תכנית העבודה, לסגור את הפערים שאותרו מול דרישות ועדת באזל בתחומי הסיכונים השונים, לקיים הדרכות מתאימות לסגל הבכיר של הבנק ולשפר את מסמכי מדיניות ניהול הסיכונים וניהול ההון שלו בהתאם להנחיות הנדבך השני.

הצעות חוק

מעט לעת מובאות בפני הכנסת הצעות לתיקוני חקיקה בנושאים שונים אשר לחלקן עשויה להיות השפעה על עסקיהם של התאגידים הבנקאיים ובכללם הבנק. למועד הדוחות הכספיים קיימות מספר הצעות חוק בשלבי חקיקה שונים. הצעות חוק אלו נועדו להגביר את הפיקוח וההסדרה של יחסי בנק לקוח, להסדיר פעילות דירקטורים ועוד. עם זאת, למועד הדוחות הכספיים הצעות אלה נמצאות בשלבי חקיקה שונים, עשויים לחול בהן שינויים, ואין כל ודאות מתי יושלמו או אם יהפכו בסופו של דבר להוראות חקיקה מחייבות.

הסכמים מהותיים

- א. שטר נאמנות מיום 16 בנובמבר 2006 בקשר עם שטרי הון מורכבים שהונפקו. בהתאם לשטר הנאמנות, הבנק יהיה רשאי, ללא צורך בהסכמת הנאמן ו/או מחזיקי שטרי ההון, להנפיק שטרי הון נוספים מאותה סדרה עד לערך נקוב של 2 מיליארד שקלים חדשים בכפוף לאישור בנק ישראל. כן יהיה רשאי הבנק להנפיק סדרות נוספות של כתבי התחייבות ו/או איגרות חוב ו/או שטרי הון נדחים ו/או תעודות התחייבות אחרות שיעמדו בדרגת ביטחון עדיפה או נחותה או זהה לשטרי ההון הנדחים. לפרטים, ראה פרק מקורות ומימון.
- ב. הסכמי עבודה שנחתמו עם ארגון העובדים, ארגון המנהלים ומורשי החתימה, ועד עובדי יחיד וועד עובדי מחי. לפרטים, ראה פרק ההון האנושי.
- ג. כתבי שיפוי. לפרטים, ראה ביאור 4.ד.19 (עד 9) לדוחות הכספיים.
- ד. הסכם עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") ועם דיינרס קלוב ישראל בע"מ, חברה בשליטת כאל, להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב "ויזה", "מסטראקארד" ו"דינרס קלוב", לרבות כרטיסים עם מותג הבנק, אשר יופצו על ידי הבנק ללקוחותיו. ההסכם כולל, מלבד הסדרי תפעול, גם אופציה שקיבל הבנק לרכוש מכאל, על דרך של הקצאה, מניות רגילות של כאל, הכל בכפוף לתנאים כמפורט בהסכם. לפרטים נוספים, ראה ביאור 13.ד.19 לדוחות הכספיים.

הליכים משפטיים

להליכים משפטיים מהותיים שהבנק צד להם ראה ביאורים 19.ד.10 ו-19.ד.11) לדוחות הכספיים.

ועדת החקירה הפרלמנטרית בנושא איתור והשבת נכסים של קרבנות שואה (להלן: "ועדת החקירה")

בחודש אפריל 2001 נחתם בין הבנק ובנקים נוספים, לבין ועדת החקירה, מסמך עקרונות בדבר הסדר בדיקה חיצונית של חשבונות קורבנות השואה בבנקים בישראל, בעקבותיו מונו לסייע לוועדת החקירה בודקים חיצוניים לאיתור חשבונות בנק של קורבנות השואה.

בחודש ינואר 2005 פורסם דוח מסכם של ועדת החקירה הפרלמנטרית בנושא הבדיקה בבנקים בישראל של נכסי קרבנות השואה (להלן: "דוח הוועדה"). לפי דוח הוועדה, המחויבות לכאורה של הבנק נעה בין 1.8 מיליוני שקלים חדשים לבין 12.9 מיליוני שקלים חדשים בתנאי ריבית והצמדה שונים.

הבנק חולק על ממצאי דוח הוועדה, ולדעתו, בהסתמך על מסמכים שקיבל מועדת החקירה ששימשו בסיס לדוח, ועל פי חוות דעת משפטית המבוססת על מסמכים אלה, עומדות לו טענות הגנה בעלות משקל, הן במישור העובדתי והן במישור המשפטי, כנגד ממצאי ועדת החקירה ומסקנותיה. לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, חשיפת הבנק בגין ממצאי ועדת החקירה ומסקנותיה, אינה מהותית.

ביום 3 במאי 2007, פנתה החברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השואה בע"מ, שהוקמה מכוח חוק (להלן בסעיף קטן זה: "החברה") לבנק, בדרישה כי הבנק יבצע בדיקה באשר לנכסים אשר הינם נכסים של נספי שואה (לרבות נכסים אשר הבנק חולק כי הינם נכסים של נספי שואה). לאחר עריכת הבדיקה כאמור, נדרש הבנק להעביר את הכספים הנ"ל, בתוספת ריבית והצמדה לחברה. ביום 8 במאי 2007 השיב הבנק לפניית החברה, וחזר על עמדתו, לפיה אין הוא מחזיק רכוש של נספי שואה, עמדה שמצאה ביטוי בדוח ועדת החקירה.

ביום 4 ביוני 2007 סוכם על דעת הבנק, כי הכנסת תעביר לידי החברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השואה בע"מ את כלל המידע והממצאים שברשותה הנוגעים לנכסים של נספי השואה אשר נאספו במסגרת עבודת ועדת החקירה, והבנק הביע הסכמתו ונכונותו לשתף פעולה בעניין זה עם החברה. לאחר תאריך זה היו חילופי מכתבים נוספים בין החברה ו/או נציגיה לבין הבנק ו/או נציגיו, בעקבותיהם המשיך הבנק לספק מסמכים לחברה.

ביום 15 ביולי 2008 פנתה החברה במכתב לקבל מהבנק סכום של כ-18 מיליוני שקלים חדשים. ביום 14 באוגוסט 2008 דחה הבנק את הפניה. ביום 2 במרץ 2009 נתקבלה בבנק דרישה מתוקנת מאת החברה, לפיה היא דוחה את עמדת הבנק, ומעמידה את הסכום על כ-19 מיליוני שקלים חדשים נכון ליום 31 בדצמבר 2008. ביום 2 באפריל 2009 דחה הבנק את דרישת החברה. ביום 2 באפריל 2009 חזרה החברה על עמדותיה, תוך שהיא מציינת כי אם לא יהיה מנוס היא תפנה לבית המשפט המוסמך. ביום 19 במאי 2009 חזר ודחה הבנק את דרישות החברה ודרש ממנה לחזור בה לאלתר מדרישותיה כלפי הבנק. על אף חילופי המכתבים שנזכרו לעיל החליטו הבנק והחברה ללבן ביניהם את חילוקי הדיעות על מנת לנסות ליישב את הסתירות שבמעדותיהם. ברור זה מתנהל בין היועצים המשפטיים של הצדדים מאז חודש אוגוסט 2009, תוך שמירת זכויותיו של כל צד. ראה גם עיקרי חוק נכסים של נספי השואה (השבה ליורשים והקדשה למטרות סיוע והנצחה), התשס"ו – 2006 בפרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק לעיל.

מעצר ועסקת טיעון של עובד הבנק בארצות הברית

ביום 19 בדצמבר 2007 נעצר בארצות הברית עובד הבנק, שפרש בינתיים לגמלאות, בטענה, בין היתר, שהוא סייע לישיבה שמקום מושבה בארצות הברית להונות את רשויות המס וניירות ערך שם ואף הוגש נגדו ונגד אחרים כתב אישום לבית המשפט בלוס אנג'לס.

סניף הבנק בלוס אנג'לס קיבל subpoena להצגת מסמכים. מכיוון שמדובר בחקירה פלילית שעדיין מתנהלת על ידי רשויות האכיפה בארצות הברית ("רשויות האכיפה"), ה-subpoena כולל איסור מסירת מידע לאחרים, אולם, הבנק הבהיר לרשויות האכיפה כי במסגרת הדוחות הכספיים שלו יינתן גילוי נאות לעניין.

עוד יצוין, כי רשויות האכיפה מסרו שהבנק הוא אחד מיעדי החקירה, אך הן עדיין שוקלות את עמדתן כלפיו. על פי בדיקות שנערכו על ידי הבנק הוא לא ביצע עבירות כלשהן בישראל או בארצות הברית, ואם אמנם בוצעו עבירות כלשהן על ידי עובד הבנק, כפי שנטען בכתב האישום שהוגש נגדו, הוא עשה כך בניגוד לנוהלי הבנק ובניגוד למחויבות שלו כלפיו.

ביום 27 ביוני 2008, במסגרת הסדר טיעון, הודה עובד הבנק (שפרש בינתיים לגמלאות) בסיוע ללקוח אחד בלבד של הבנק להתחמק מתשלומי מס. כל יתר האישומים נגד עובד הבנק, ובכללם עבירות הלבנת הון, יימחקו. במסגרת הסדר הטיעון, עובד הבנק אינו קושר לפעילותו, לא את הבנק ולא מי מעובדיו. הסדר הטיעון הוגש לבית המשפט בלוס אנג'לס. בתחילת חודש מרץ 2009 נגזר עונשו של עובד הבנק (לשעבר) לתקופת מאסר המקבילה לתקופה שחלפה בפועל ממועד מעצרו, והוא שוחרר.

הבנק הביע את נכונותו לסייע ולשתף פעולה עם רשויות האכיפה בהתאם להוראות החוק והאמנה בין ישראל לארצות הברית. רשויות האכיפה הסכימו שהיענות של הבנק ל-subpoena תהיה בתהליך של המצאת מסמכים, שישתרע על פני מספר חודשים. הבנק המציא את המסמכים האמורים, וממשיך להמציא מסמכים בהתאם לבקשת רשויות האכיפה בארצות הברית, ובכפוף לצווים של בית המשפט המוסמך לכך בישראל.

הבנק קיים, ועדיין מקיים, קשר מתמיד עם רשויות האכיפה בארצות הברית, על מנת להגיע להסדר המכונה "Non Prosecution Cooperation and Settlement Agreement".

הבנק דיווח למפקח על הבנקים על התפתחות האירועים שלעיל.

עדכון תכנית הציות בסניף לוס אנג'לס

בחודש אוגוסט 2008 נכנס לתקפו צו מוסכם לתיקון ליקויים ("צו הסכמה" - Cease and Desist Order) באשר ליישום תכנית הציות בסניף לוס אנג'לס.

ביום 10 באוגוסט 2010 קיבל סניף לוס אנג'לס מכתב מהתאגיד הפדרלי לביטוח פיקדונות (ה-FDIC), שנושאו "עיצום כספי אזרחי מוצע" ("Proposed Civil Money Penalty"). לאחר התייעצות עם היועצים המשפטיים ומגעים נוספים עם ה-FDIC והמחלקה למוסדות פיננסיים (ה-DFI), החליט הבנק להתקשר בכתב הסכמות עם ה-FDIC וה-DFI, לתשלום עיצום כספי אזרחי (להלן - "כתב ההסכמות").

כתב ההסכמות נועד להסדיר את הטענות שהועלו על ידי ה-FDIC וה-DFI לפיהן לא היתה לסניף תוכנית נאותה למעקב, ניתוח ודיווח על פעילות חשודה בתחום איסור הלבנת הון, לפחות בתקופה שבין שנת 2007 לבין שנת 2009, וכי הסניף לא קיים את צו ההסכמה בנוגע לציות לדיני הסודיות הבנקאית. הבנק הסכים לתשלום העיצום הכספי האזרחי אך ורק לצורך ההליך של הסדר הטענות ומבלי

להודות או להכחיש כל טענה שהועלתה על ידי ה-FDIC וה-DFI. במסגרת כתב ההסכמות, הבנק שילם עיצום כספי אזרחי בסך של 350 אלף דולר; מחצית הסכום שולמה למשרד האוצר של ארצות הברית ומחצית הסכום שולמה ל-DFI. נמסר לסניף כי כיום הוא מציית באופן מהותי לדרישות צו ההסכמה, ולפיכך, הצו בוטל ביום 6 בדצמבר 2010.

קביעת רשות ההגבלים העסקיים

ביום 26 באפריל 2009 התקבלה בבנק קביעה של הממונה על הגבלים עסקיים לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, לפיה בין הבנק לבין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, התקיימו הסדרים כובלים שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות, וזאת מראשית שנות ה-90 ועד תחילת חקירת הרשות בעניין, בחודש נובמבר 2004. המדובר בקביעה אזרחית המהווה ראייה לכאורה לנקבע בה בכל הליך משפטי.

ביום 24 במרץ 2010 הגיש הבנק ערר על הקביעה לבית הדין להגבלים עסקיים.

ביום 22 בפברואר 2011 הגישה הממונה על הגבלים עסקיים תשובה לעררים שהוגשו על ידי הבנקים. לפרטים נוספים ראה ביאור 19 ד' 12) לדוחות הכספיים.

אירועים החורגים מעסקיה הרגילים של קבוצת הבנק

החלטת הדירקטוריון באשר ליחס הלימות ההון

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מיום 30 ביוני 2010, לפיהן על הבנק לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2010, ליחס הון הליבה, שיתייחס להון הליבה בניכוי כל הניכויים הנדרשים מרובד 1, לפי הוראות נוהל בנקאי תקין מס 202 ("מדידה והלימות הון – רכיבי הון") (להלן – "יחס הון הליבה"), החליט דירקטוריון הבנק, ביום 25 באוקטובר 2010, לקבוע כי היעד של יחס הון הליבה (יחס הלימות ההון הראשוני המקורי) יהיה בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. בנוסף, החליט הדירקטוריון להנחות את הנהלת הבנק לפעול לשמירת שולי בטחון נאותים, על מנת להבטיח כי יחס הון הליבה לא יפחת מן האמור לעיל. כמו כן, החליט דירקטוריון הבנק, כי יחס הלימות ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.5%.

עדכונים בתכנית האופציות לסמנכ"לים

ביום 29 במרץ 2009 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר תכנית להקצאת כתבי אופציה על פי הצעה פרטית שאינה הצעה פרטית מהותית (להלן "התכנית"), לסמנכ"לים חברי הנהלת הבנק (מתוכם ניצע אחד שכהן כסמנכ"ל, ויצאה לחופשה ללא תשלום מעבודת הבנק ומכהן כיום כמנהל הכללי של בנק יהב). ביום 21 במרץ 2010 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר הקצאת 520,000 כתבי אופציה נוספים, לסמנכ"ל שמונה לתפקידו ביום 18 בינואר 2010. ביום 26 באוקטובר 2010 החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת, לעדכן את שיעור הזכאות למימוש בכל אחת מתכניות האופציות לסמנכ"לים. בהתאם להערכת ההנהלה ביחס לתוואי שיעורי התשואה השנתיים, השינוי האמור בתנאי התכנית לא ישפיע על הדוחות הכספיים של הבנק. לפרטים נוספים ראה ביאור א16. לדוחות הכספיים.

עדכונים בתכנית האופציות לעובדים

ביום 19 במאי 2008, לאחר אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק, הוקצו כתבי אופציה לנושאי משרה בבנק, למנהלי סניפים, מחלקות ושלוחות, וכן לעובדים אחרים בבנק ובחברות בת של הבנק.

ביום 21 במרץ 2010, לאחר אישור הדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2009, החליט הדירקטוריון, על פי המלצות המנהל הכללי וועדת התגמול, ולאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת, כי לשם החישוב של שיעור התשואה השנתי לשנת 2009, לצורך כל אחת מתכניות האופציות שפורסמו על ידי הבנק בשנים 2008 ו-2009 (להלן – "תכניות האופציות"), יש לנטרל את ההפרשה שנרשמה בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2009, בשל פרישת עובדים, בסך של 170 מיליוני שקלים חדשים (118 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס) ולפרוס את סכום ההפרשה האמורה, באופן ליניארי, לשנים 2010 עד 2015. זאת, הואיל ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים, ההפרשה האמורה נרשמה במלואה בשנת 2009, ולא תיפרס על פני השנים, במקביל להטבה הכלכלית שיוצרת תכנית הפרישה לעובדים.

בהתאם לכך, וכפועל יוצא מהחלטת הדירקטוריון, כאמור לעיל, לאחר פריסת סכום ההפרשה האמורה, באופן ליניארי, לשנת 2010 (כחלק מן הפריסה הכוללת לשנים 2010 עד 2015), שיעור התשואה השנתי לשנת 2010, לצורך כל אחת מתכניות האופציות, יהיה 11.4%, במקום 11.7%, שהינו השיעור שפורסם בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2010.

לפיכך, לצורך חישוב הזכאות למימוש כתבי האופציה על פי כל אחת מתכניות האופציות, ייעשה שימוש בשיעור מופחת של 11.4% - כפועל יוצא מן החישוב דלעיל.

ביום 26 באוקטובר 2010 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר תכנית להקצאת 1,652,500 כתבי אופציה נוספים, בתנאים זהים למעט מחיר המימוש, ל-41 עובדים, מהם נושא משרה אחד בבנק. ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בהקצאה זו, כאמור, המחושב בהתאם לכללי הרישום החשבונאי בתקן חשבונאות מספר 24, מסתכם בכ-11 מיליוני שקלים חדשים (כ-13 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר).

ביום 26 באוקטובר 2010 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת, לעדכן את נוסחת הזכאות למימוש בכל אחת מתכניות האופציות. לפרטים נוספים ראה ביאור 16א. לדוחות הכספיים.

פרסום תשקיף מדף

ביום 24 בפברואר 2011 פרסמה מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, תשקיף מדף להנפקת סדרות של תעודות התחייבות מסוגים שונים ובתנאים שונים. הצעת תעודות ההתחייבות מכל אחת מהסדרות בנפרד, בדרך של הצעה לציבור תיעשה באמצעות דוחות הצעת מדף בהם יושלמו כל הפרטים המיוחדים לאותה הצעה, בהתאם להוראות כל דין, לתקנון ולהנחיות הבורסה, כפי שיהיו באותה עת. לפרטים, ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים.

אסטרטגיה עסקית

ביום 24 בדצמבר 2007 אישר דירקטוריון הבנק תכנית חומש אסטרטגית חדשה, אשר עודכנה ביום 28 בנובמבר 2008 בשל המשבר הפיננסי העולמי והשלכותיו על כלכלות העולם ובהן ישראל, וכן ביום 25 באוקטובר 2010, לאור קביעת יעדי הלימות ההון של הבנק במונחי באזל II. התכנית האסטרטגית מתייחסת לשנים 2008-2013, והיא מבוססת על העקרונות הבאים:

- היעד הוא להציג בשנת 2013 תשואה מרווח נקי מפעולות רגילות להון עצמי ממוצע בשיעור של כ-15%.
- בתקופת תכנית החומש האסטרטגית יישמרו יחסי הלימות ההון של הבנק בשיעורים המינימאליים שקבע הדירקטוריון (במונחי באזל II). זאת, על רקע הנוהג המקובל בבנקים בעולם לשמור על יחס הלימות הון בשיעורים העולים על דרישות המינימום של הרגולטורים, במטרה לבטא בפני מפקידים ומשקיעים את הגישה השמרנית ואת הסטנדרטים הבינלאומיים שמבקש הבנק לאמץ לעצמו, וכן לאור כוונת המפקח על הבנקים לאמץ את הוראות באזל II ולהקצות הון גם בגין סיכונים תפעוליים.
- בתקופת תכנית החומש תישמר מדיניות חלוקת הדיבידנד שאימץ לעצמו הבנק, לפיה, בכפוף לכך שיחס ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחת מהיעדים שקבע הדירקטוריון (במונחי באזל II, ראה להלן), יחולק בכל שנה דיבידנד בשיעור של 40% מהרווח הנקי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח הנקי מפעולות בלתי רגילות.

ביום 30 ביוני 2010 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידי הבנקאיים בנושא מדיניות הון לתקופת ביניים, ובו הם נדרשים לאמץ יעד ליחס הון רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2010, בשיעור שלא יפחת מ-7.5%.

ביום 25 באוקטובר 2010 החליט דירקטוריון הבנק, לקבוע כי היעד של יחס הון הליבה (דהיינו, יחס הלימות ההון הראשוני המקורי) יהיה בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. בנוסף, החליט הדירקטוריון להנחות את הנהלת הבנק לפעול לשמירת שולי בטחון נאותים על מנת להבטיח, כי יחס הון הליבה לא יפחת מן האמור לעיל. כמו כן, החליט דירקטוריון הבנק, כי יחס הלימות ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.5%.

לאור החלטת הדירקטוריון בדבר היעד של יחס הון הליבה, כאמור לעיל, החליט דירקטוריון הבנק על עדכון התכנית האסטרטגית של הבנק, באופן שהיעד של התשואה מרווח נקי מפעולות רגילות להון עצמי ממוצע, בשנת 2013, יעמוד על 15%, במקום על 18%, כפי שנקבע בתכנית המקורית. עדכון הערכת הבנק ביחס לתוואי שיעורי התשואה השונים הינו, כאמור, תוצאה אריתמטית של החלטת הדירקטוריון באשר ליעד הלימות ההון.

הדירקטוריון החליט, כי ישוב ויבחן את עדכון התכנית האסטרטגית, לאור ההתפתחויות הכלכליות במשק ובעולם, ויעדכן את התכנית האסטרטגית, אם וככל שיהיה בכך צורך.

לפרטים באשר לאסטרטגיה העסקית לכל מגזר פעילות בנפרד, ראה לעיל בפרק תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחויות הכלכליות בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאו-פוליטיים, לשוקי המטבע ושוקי ההון, לגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים, להעדפות הציבור, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כוח אדם.

תחזיות והיערכות לגבי עסקי קבוצת הבנק

הבנק מבסס את תכנית הצמיחה העתידית שלו על מספר מאמצים עיקריים בתחומים הבאים:

- המשך תהליך הגדלת נתח השוק של הבנק במגזר משקי הבית;
- שמירת מעמדו של הבנק כמוביל בשוק המשכנתאות;
- שדרוג תשתיות המסחר והביצוע (חדרי העסקאות) והמשך ביסוס מעמד מוביל בתחום זה;
- התרחבות בפעילות הבינלאומית, וגם זאת בדגש על תחומי הבנקאות הפרטית ותשתיות המסחר;
- הרחבת בסיס הלקוחות העסקיים וגיבוש הצעות ערך ייחודיות ובמיוחד לעסקים קטנים ובינוניים.

מנועי הצמיחה מכוונים להגדלת הכנסות הבנק בשיעור שנתי ממוצע של למעלה מ- 8% (אם כי לא ליניארי) מול שליטה ברמת ההוצאה השנתית הממוצעת בשיעור גידול מתון של כ- 4% בלבד (שגם הוא אינו ליניארי). יודגש, כי שיעורים אלו כוללים בתוכם את העלויות הכרוכות ברכישת השליטה בבנק יב ואת ההשקעות הראשוניות הנדרשות למימוש הפוטנציאל של צרוף יב לקבוצת הבנק.

הבנק מבסס את התכנית האסטרטגית הרב שנתית החדשה, בין יתר הנושאים, על העקרונות הבאים: הטמעה של רכישת השליטה בבנק יב, היתרונות הנובעים לבנק מיישום המלצות באזל II, פיתוח תחומי יעוץ פנסיוני וביטוח, המשך הצמיחה האורגנית, שליטה ברמת ההוצאות והתייעלות מתמדת תוך הכנסת מרכיבים הולכים וגדלים של רכיבי תגמול משתנים מבוססי ביצועים, והמשך הרחבת פעילות האגף לתפעול עורפי תוך העברת פעילות לוגיסטיקה ותפעול מהמערך הסינפי לאגף זה.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחויות הכלכליות בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאו-פוליטיים, לשוקי המטבע ושוקי ההון, לגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים, להעדפות הציבור, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כוח אדם.

צפי להתפתחויות

גיוס לקוחות והרחבת הפעילות של משקי הבית

הבנק פועל במספר אפיקים במטרה לגייס לקוחות נוספים מקרב משקי הבית, ובמקביל להרחיב את היקף הפעילות של הלקוחות הקיימים. אחד הכלים המרכזיים המכוונים לגיוס לקוחות הוא הקמפיין הציבורי שמנהל הבנק הן באמצעי התקשורת והן באמצעות הסניפים, לעידוד מעבר לקוחות בין הבנקים, ובפרט לבנק מזרחי-טפחות - הקמפיין "להעביר את דביר". לפרטים, ראה להלן בפרק הפעילות השיווקית. כלי נוסף המהווה הצעת ערך הן לגיוס לקוחות חדשים והן להרחבת פעילות לקוחות קיימים, הינו הכרטיס הממותג- "הכרטיס"- ומועדון הלקוחות של מחזיקי הכרטיס, שהושק בשנת 2009.

שילוב בנק יהב בקבוצת הבנק

בהמשך לרכישת 50% מהון המניות של יהב, ממשיך הבנק בשילוב יהב בפעילות הקבוצה. מימוש הפוטנציאל הסינרגטי של יהב כחלק מקבוצת מזרחי-טפחות מהווה אחד ממנועי הצמיחה במסגרת התכנית העסקית של הבנק.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הנהלת הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, במידה שהנהלת הבנק תמצא כי אין כדאיות בביצוע התכנית כאמור, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאופוליטיים, לשוקי המטבע ושוקי ההון, לגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים, להעדפות הציבור, לחקיקה, למדיניות הממשלה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כוח אדם.

פעילות שיווקית

פעילות השיווק של הבנק והאסטרטגיה השיווקית שלו נגזרות מתוך התכנית האסטרטגית של הבנק. צינורות השיווק, באמצעותם פועל הבנק, ועליהם מושתתת התכנית האסטרטגית, כוללים את מערך הסניפים הפרוסים ברחבי הארץ, סניפי LIVE, מרכזי העסקים, המוקדים העסקיים, יחידות המטה המקצועיות ואת ערוצי הבנקאות הישירה.

האסטרטגיה השיווקית

האסטרטגיה השיווקית נגזרת מיעדי צמיחה ורווחיות עיקריים שנקבעו במסגרת התכנית העסקית של הבנק שבבסיסה עומדת השאיפה להביא את הבנק למימוש היעדים המפורטים להלן:

- הגדלת נתח השוק הקמעונאי של הבנק, באמצעות הרחבת בסיס הלקוחות, ובפרט גידול במספרם הכולל של לקוחות משקי הבית של הבנק והלקוחות העסקיים הקטנים והבינוניים, תוך מיקוד בקהלי מטרה רווחיים.
- הגדלת פעילות הלקוחות בבנק, בד בבד עם גידול בהכנסה הממוצעת ללקוח, תוך התמקדות בלקוחות משכנתאות, לקוחות משקי הבית, לקוחות אמידים, לקוחות בעלי פוטנציאל רווחיות עתידי, כגון חיילים וסטודנטים, והפיכת לקוחות משניים ללקוחות ראשיים.
- הגידול בהכנסה הממוצעת מלקוח יושג, בין היתר, על ידי התאמה טובה יותר של מוצרים פיננסיים ללקוחות בהתאם לצרכיהם, הגדלת מספר המוצרים ללקוח, העמקת שימושים במוצרים קיימים ושימוש בכלים שיווקיים מתקדמים לשם מניעת ירידה בהיקפי פעילות, הגברת נאמנות הלקוחות הקיימים, שימור והגדלה של היקפי פעילותם הפיננסית ומניעת נטישה.
- שמירה על נתח השוק של הקבוצה בתחום המשכנתאות, שמירה על מעמדה של הקבוצה כמובילה בתחום והמשך חיזוק המומחיות של עובדי הבנק בתחום.

להגשמת יעדים אלו במסגרת התוכנית השיווקית פועל הבנק על בסיס העקרונות והאמצעים להלן:

- היכרות מעמיקה עם הלקוחות ותקשור התועלות הקיימות בשילוב של הבנקאות הקמעונאית ותחום המשכנתאות, ללקוחות, לעובדים ולקהל הרחב. שילוב זה מאפשר לבנק להציע ללקוחות מגוון גדול יותר של פתרונות תחת קורת גג אחת, ולספק שירות טוב יותר.
- ראייה פיננסית כוללת, לפיה הלקוח וחשבון העובר ושב במרכז, והבנק מציע הצעות ערך נוספות, המספקות ללקוח ערך מוסף אמיתי בתחומים שונים, ביניהם: ניהול השקעות, מוצרי אשראי קמעונאי, כרטיס אשראי, משכנתא וייעוץ פנסיוני.
- הצעת מוצרים ושירותים חדשניים בהתאם לצרכי הלקוחות, תוך ניתוח מקצועי של הצרכים, ויישום שיקולי עלות-תועלת בהיבט הלקוח.
- הגברת מיקוד הבנק לאיכות השירות שהוא מעניק לציבור לקוחותיו, והפיכת רכיב השירות לנדבך מרכזי בפעילותו.

ביטוי למדיניות זו ניתן לראות במהלך השיווקי הנרחב שהבנק ממשיך לבצע תחת הכותרת "להעביר את דביר". מהלך "דביר" הוא מהלך גיוס חדשני ופורץ דרך, במסגרתו פועל הבנק להעלאת שיעור הלקוחות העוברים מבנק לבנק בכלל, ואל מזרחי-טפחות בפרט. בהתאם למחקרי שוק שערך הבנק ולנתונים שמפרסם בנק ישראל, ניתן להסיק כי מדיניות זו של הבנק השפיעה על הבנקאות בישראל באופן הבא:

- מספר הלקוחות המתעניינים במעבר בנק, גדלה באופן משמעותי מאז השקת המהלך.
- מזרחי-טפחות נהנה כיום מיתרון תדמיתי בתפיסת הציבור לעומת מתחריה, ונתפס בעיני הציבור הרחב כבנק האישי והאנושי ביותר במערכת הבנקאית.
- נתח השוק הפוטנציאלי של מזרחי טפחות גבוה משמעותית מנתח השוק האמיתי שלו, המשמעות מספר גבוה של לקוחות פוטנציאליים מעוניינים לעבור למזרחי טפחות.
- המותג מזרחי-טפחות נבנה לאורך השנים באסטרטגיית Bottom up, באמצעות תקשור המוצרים והשירותים הייחודיים של הבנק, תוך הקפדה כי כל מוצר יתמוך באבני הבסיס המנחות ומאפיינות את הבנק – בנק מקצועי, בנק אישי ואנושי ובנק חדשן.
- מטרת כל המהלכים השיווקיים המשמעותיים של הבנק בשנים אחרונות (נפרדים מהמינוס, חשבון מנהלים, LIVE, טפחות מומחים, מרכז ההשקעות, הכרטיס של מזרחי-טפחות ועוד) היתה לתרום לבידול הבנק.
- הבנק המשיך את מהלך "דביר" המסכם למעשה את ערכי המותג "מזרחי-טפחות", נשען עליהם, ומציג את האמירה המותגית הייחודית של הבנק באופן שיוצר קשב ציבורי למסר הנבחר.

מוצרים וכלים שיווקיים

- חיזוק ובידול המותג של הקבוצה (מזרחי-טפחות), ובניית מיצוב תחרותי בולט, מבדל ולעומתי, המיועד להקנות לבנק מובילות בסביבה התחרותית הקיימת והעתידית. פעילות המיתוג כוללת, בין היתר, שימוש בתקשורת המונים ובמדיה האינטרנטית המיועדת ליצור אפקט תדמיתי, להעלות את מודעות הציבור לבנק הממוזג, ולבסס את המיצוב של הבנק ושל ערכיו.
- בניית אסטרטגיה שיווקית למותגים עיקריים בקבוצה, כדוגמת "מזרחי-טפחות" ו"טפחות", Live, חשבון מנהלים והכרטיס, תוך יצירת התאמה לפרופיל הלקוח.
- טיפוח ושימור של הלקוחות הקיימים הנמנים עם קהלי היעד האסטרטגיים, והעמקת הפעילות עימם. הפעילות בקרב הלקוחות הקיימים מתבססת בעיקר על שימור והעמקת הפעילות של נתח הלקוחות הקמעונאיים והעסקיים, הגדלת שיעור המשתמשים בערוצי הבנקאות הישירה, בניית הצעות ערך ייחודיות, ופיתוח מדיניות שירות התומכת במיצוב ובצרכי הלקוח ומסייעת בהגדלת שביעות רצון הלקוחות לאורך זמן, ובכך מסייעת להשגת יעדי הצמיחה, הרווחיות והשימור שהציב הבנק לעצמו.
- הרחבת זמינות השירות ללקוחות, הן באמצעות פתיחת סניפים חדשים, והן באמצעות התאמתם והוספת תחומי פעילות לסניפים קיימים. הבנק מרחיב את ערוצי ההפצה הישירים, מתוך מטרה לאפשר ללקוח לבחור את עיתוי ההתקשרות ואת ערוץ ההתקשרות המתאימים לו, תוך שילוב בין סניף פיזי לערוצים ישירים. במסגרת זו גדל מספר סניפי ה-Live בשנה החולפת.
- המשך מיצוב טפחות כמומחים במשכנתאות והמשך יצירת הסינרגיה בין מזרחי טפחות לטפחות והעמקת הקשר תוך בניית מוצרים ייחודיים כדוגמת כרטיס אשראי שוטף וכרטיס אשראי טפחות.

- ביסוס הכרטיס, כרטיס האשראי של מזרחי טפחות כמועדון לקוחות יחודי בעל הצעות ערך אטרקטיביות בעולמות התוכן הבנקאיים והחוץ בנקאיים.
- הבנק מייחס חשיבות רבה לגיוס ושימור לקוחות וטיפול מיטבי בלקוחות בעלי עושר פיננסי בפרט ולניהול פאסיבה בכלל, ולשם כך השקיע משאבים רבים בהשקת סדרות מוצרי חסכון ייחודיים אשר נועדו לספק מענה מתאים לצרכי החיסכון לטווח ארוך של הלקוחות.
- פיתוח תשתיות מתאימות, על מנת לאפשר את הפעילות השיווקית הנדרשת, במרכזה פניה לכל לקוח בהצעת הערך המתאימה, במועד המתאים, בערוץ המתאים, ובמסר המתאים לו. פיתוח התשתיות כולל בעיקר שיפור מתמיד בהיכרות עם הלקוח באמצעות מחסן הנתונים (DWH) הארגוני, המשך פיתוח ושיפור מערכות ניהול יחסי הלקוחות (CRM), כל זה מסייע בשירות טוב יותר ובהצעות ערך ממוקדות יותר באמצעות מערכת הצעות הערך המשודרגת של הבנק. הבנק מפתח גם כלי למידה, ניהול ובקרה, והרחבה ושיפור של הבנקאות הישירה.
- מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הנהלת הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, במידה שהנהלת הבנק תמצא כי אין כדאיות בביצוע התכנית כאמור, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאופוליטיים, למדיניות הכלכלית, לשוקי המטבע ושוקי ההון, לחקיקה ולהוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, לרבות תאגידים בנקאיים ומתחרים שהם גורמי חוץ בנקאיים, להעדפות הציבור, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות, להתפתחות זמינות ומחירי הרכישה והשכירות של נכסים ולנושאי כוח אדם.

הפריסה הסניפית

תפקידם העיקרי של סניפי הקבוצה הוא מתן שירות איכותי ומקצועי ללקוחות בכל תחומי הפעילות הבנקאית, סמוך למקום בו נדרש השירות (מקום המגורים, העסק). במסגרת זו מתנהלת בסניפים פעילותם השוטפת של הלקוחות, תוך שהבנק מציע ללקוחותיו ולכלל הציבור מוצרים ושירותים פיננסיים מתקדמים, לרבות שירותי ייעוץ לפעילות בשוק ההון ושירותי ייעוץ פנסיוני.

סניפי הקבוצה פרוסים בכל רחבי הארץ. המיזוג בין בנק המזרחי לבין בנק טפחות בראשית שנת 2005, מיזוג בנק אדנים ב-2009 ורכישת בנק יהב יצרו פריסה סניפית ארצית מאוחדת, המונה למועד הדוחות הכספיים 159 מרכזי עסקים, סניפים ושלוחות, הכוללים 36 סניפי יהב.

בחודש דצמבר 2008 הושק בבנק שירות ייחודי, "סניפי ה-LIVE" - סניפים אשר נותנים שירות מלא ואישי במשך שעות פעילות ארוכות באמצעות ערוצי תקשורת מגוונים בין הבנקאי ללקוח (טלפון, פקס, אינטרנט, מייל, SMS, וידאו). במהלך 2010 נפתח סניף נוסף במסגרת שירות זה וזאת על פי הקריטריונים שהוגדרו לכמות לקוחות לסניף בשירות ה-LIVE. בסך הכל, פועלים ארבעה סניפים של ה-LIVE.

בשנת 2010 נמשכו המאמצים לניצול אופטימאלי של הפריסה הסניפית, תוך התאמת הסניפים, מיקומם ואופיים לתכנית העסקית של הבנק, ועל בסיס בחינה מקיפה של הפריסה הסניפית שערך הבנק, בעקבותיה הותוותה מסגרת כלל ארצית לפתיחת נקודות מכירה חדשות, לשינוי מיקום, למיזוג ולסגירה של סניפים. תכנית זו מתעדכנת באופן שוטף בהתאם לתנאי השוק ולצרכים באזורים השונים.

בשנת 2011 מתוכננת פתיחתן של 6 נקודות מסחריות חדשות, וכן 13 נקודות מכירה למשכנתאות, כולל הקמת נקודות מכירה של משכנתאות כנציגויות של הבנק בסניפי בנק יהב.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד, והוא מתבסס על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הנהלת הבנק, כמפורט להלן. המידע עשוי שלא להתממש, במידה שהנהלת הבנק תמצא כי אין כדאיות בביצוע התכנית כאמור, או בשל שינויים העשויים לחול בגורמים משפיעים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מקרו כלכליים וגיאופוליטיים, למדיניות הכלכלית, לשוקי המטבע ושוקי ההון, לאיתנותם הפיננסית של לקוחות, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להעדפות הציבור, להיבטים הקשורים בתדמית הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות, להתפתחות זמינותם ומחירי הרכישה והשכירות של נכסים ולנושאי כוח אדם.

הבנקאות הישירה

בשנת 2010 נמשך המעבר של חלק מפעילות לקוחות מערכת הבנקאות לערוצי הבנקאות הישירה (טלפון, אינטרנט ומכשירים סלולריים). שיעורי ההצטרפות והשימוש במערכות הבנקאות הישירה נמצאים במגמת עלייה. מערכת הבנקאות בכללותה מאמצת בהדרגה אסטרטגיה רב-ערוצית שבמרכזה עומד הסניף, וערוצי הבנקאות הישירה מהווים חלק אינטגרלי ממנה. השירות הניתן באינטרנט, כמו גם המענה הטלפוני המאוש (call center), מהווים את הערוצים המובילים בתהליך של שיפור וחיזוק נגישות הלקוח לשירותי הבנק, ושיפור השירות בכלל, תוך הסטת הפעילות מהסניף. בנוסף, מאפשרים שירותים אלו לעובדי הבנק להתמחות בשירות ובמכירות.

המדיניות על פיה פועל הבנק בתחום הבנקאות הישירה היא:

- הרחבת השירותים הניתנים באמצעות ערוצי הפעילות הישירים העיקריים (טלפון, אינטרנט ומכשירים סלולריים) ושדרוגם.
- הרחבת השימוש של לקוחות הבנק במערכות הבנקאות הישירה, מתוך מטרה לשפר את השירות.
- פיתוח המוקד הטלפוני ("השירות הטלפוני של מזרחי טפחות") כערוץ העיקרי להסטת פעילות שוטפת מהסניפים.
- שימוש במערכות הבנקאות הישירה ככלי לבניית יתרון יחסי לבנק ולגיוס לקוחות חדשים מועדפים.

שירותי הבנקאות הישירה המוצעים ללקוחות הבנק כוללים:

- **השירות הטלפוני** - ה-call center של הבנק. באמצעותו ניתן לבצע את מרבית הפעולות הבנקאיות. השירות הטלפוני של מזרחי טפחות מאפשר למנויי לקבל שרות טלפוני במענה קולי ממוחשב או על ידי בנקאי במוקד;
- **טפחות ישיר** - מוקד המאפשר ביצוע מגוון פעולות **הקשורות** לתחום המשכנתאות. בין היתר: הגשת בקשה להלוואה לדיור, קבלת מידע על הלוואה קיימת וביצוע תשלומים.
- **שירות האינטרנט** - קבלת מידע בנקאי וביצוע פעולות בחשבון במגוון המוצרים הבנקאיים העומדים לרשות לקוחות הבנק בעלות מופחתת. השירות זמין 24 שעות ביממה.
- **השירות הסלולרי** - מערכת להפצת מידע בנקאי ופיננסי באמצעות טלפון סלולרי, דואר אלקטרוני, פקסימיליה ואינטרנט;
- **שירות ה-PC** - מערכת מקבילה למערכת "מזרחי באינטרנט", המאפשרת חיבור ישיר למחשב הבנק, שלא דרך רשת האינטרנט, וכתוצאה מכך - מהירות פעולה גבוהה יותר;

- **שירות דואר אלקטרוני** - מערכת להפצת פירוט פעולות שבוצעו בחשבון באמצעות דואר אלקטרוני ישירות לכתובת הדואר האלקטרוני של הלקוח;
- **שירות תיבת הודעות** - מערכת לקבלת הודעות מהבנק על הפעילות בחשבון באמצעות תיבת הודעות אישית דרך שירות האינטרנט של הבנק.
- **עמדות שירות** - מאפשרות קבלת מידע בתחום המסחרי ובתחום המשכנתאות, וביצוע מספר מוגבל של פעולות בחשבון; בחלק מהסניפים ניתן לבצע במכשירים לשירות עצמי גם פעולות הפקדת שיקים והנפקת שיקים; שירות הפקדת שיקים ניתן כיום ב- 60 עמדות שירות, ושירות הנפקת שיקים ב-40 עמדות שירות.
- **כספונים** - ברשות הבנק 157 מכשירים למשיכת כספים (מתוכם 35 כספונים בבנק יהב), ברובם המכריע מתאפשרת גם משיכת מטבע חוץ (דולר ואירו). ב- 20 כספונים משולבת אופציה להפקדת שיקים.
- **שירות הפקס** - מאפשר קבלת מידע בנקאי שוטף במגוון נושאים על פי תדירות מוגדרת על ידי הלקוח.

מקורות ומימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, לרבות באמצעות לקיחת אשראי מבנק ישראל, כתבי התחייבות ואיגרות חוב לסוגיהן, והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, בכלל זה יעדי ריווחיות, תשואה על ההון והלימות הון, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוקי ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי סוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הריכוזיות של המפקידים, ובמסגרת זו קבעה ההנהלה קווים מנחים בגין החזקת אמצעים נזילים כנגד מפקידים גדולים. כמו כן, הוגדרו קווים מנחים באשר ליחס הפיקדונות התנודתיים לסך הפיקדונות. קווים מנחים אלו הינם חלק ממערך ניהול סיכונים הנזילות. סך פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 31 בדצמבר 2010 עמד על כ- 105.7 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-95.0 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2009. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא-צמוד גדלו בשנת 2010 בשיעור של כ-21.0%, הפיקדונות במגזר הצמוד למדד גדלו בכ-1.0%, והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ קטנו בשיעור של כ-2.0%. לפרטים, ראה פרק התפתחות סעיפי המאזן לעיל.

בנק ישראל

בנק ישראל משמש כגורם המרכזי למימון וספיגת כסף לזמן קצר עבור המערכת הבנקאית, ובכלל זה עבור הבנק. יצוין, כי בנק הלווה כסף מבנק ישראל חייב בבטוחות, עובדה המובאת בחשבון בניהול השוטף של הנזילות. שוק נוסף לגיוס מקורות לטווח קצר הוא שוק הכסף הבינבנקאי. ההיקף והסוגים של הפיקדונות במערכת הבנקאית מושפעים, בין היתר, מהמדיניות המוניטרית של בנק ישראל. להלן סקירת הכלים המוניטריים המופעלים על ידי בנק ישראל, לצורך יישום מדיניותו המוניטרית:

ריבית בנק ישראל - מידי חודש מפרסם בנק ישראל את שער הריבית שישרור במהלך החודש הבא. ריבית זו מהווה את ריבית הבסיס של מרכזי ההלוואות והפיקדונות המועמדים לרשות המערכת הבנקאית כפי שיפורט בהמשך.

חובת נזילות - הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים להחזיק יתרות באמצעים נזילים בגין פיקדונות הציבור, בשיעורים שונים, בהתאם לתקופת הפיקדון. שיעורי חובת הנזילות כיום הינם 6% על פיקדונות לפי דרישה ו- 3% על פיקדונות לזמן קצוב של שבוע עד שנה. בפיקדונות לתקופות של שנה ומעלה, לא קיימת חובת נזילות. החל מסוף ינואר 2011 הטיל בנק ישראל חובת נזילות חדשה בגין עסקאות החלף (Currency Swap) ועסקאות עתידיות שקל – מט"ח, המבוצעות מול תושבי חוץ, ובכללם בנקים זרים. לפרטים בדבר ניהול סיכונים הנזילות על ידי הבנק ראה בפרק ניהול הסיכונים.

פיקדונות בבנק ישראל לספיגת עודפי הנזילות - בנק ישראל מעמיד מרכזי פיקדונות לרשות המערכת הבנקאית כמכשיר לספיגת עודפי נזילות במערכת. מרכזי הפיקדונות הינם לזמן קצר של 1 או 7 ימים, וריבית המקסימום במרכזים אלו הינה ריבית בנק ישראל המוצהרת על ידו. בנוסף, קיים חלון להפקדה של פיקדון יומי בבנק ישראל ללא מגבלת סכום, בריבית הנמוכה ב- 0.50% מריבית בנק ישראל. מרווח זה הועלה משיעור של 0.25% בנובמבר 2010.

מלוות קצרי מועד- המכשיר הפיננסי העיקרי לספיגת עודפי שקלים הינו מלווה קצר מועד (מק"מ), באמצעות הנפקות שוטפות לציבור ופעילותו של בנק ישראל בשוק המשני.

כלים להזרמת נזילות למערכת:

מכרזי הלוואות - לצורך הזרמת נזילות למערכת בנק ישראל מעמיד מכרזי אשראי לזמן קצר של 1-7 ימים, בהם ריבית המינימום הינה ריבית בנק ישראל. בנוסף, מעמיד בנק ישראל חלון אשראי יומי בריבית הגבוהה ב- 0.5% מריבית בנק ישראל, מרווח זה הועלה משיעור של 0.25% בנובמבר 2010, בדומה למהלך שבוצע במרווח הפיקדונות בבנק ישראל כאמור לעיל. קבלת אשראי מבנק ישראל, הן באמצעות מכרזי האשראי והן באמצעות חלון האשראי, מוגבלת בסכום הביטחונות שיש לכל בנק בבנק ישראל.

RTGS מערכת תשלומים בזמן אמת - מערכת התשלומים בזמן אמת (Real Time Gross Settlement – RTGS). מאפשרת ללקוחות להעביר סכומי כסף בשקלים מחשבון בבנק אחד לחשבון בבנק אחר בזמן אמת. הסליקה הינה מיידית וסופית.

כתבי התחייבות ואיגרות חוב מהציבור

כתבי התחייבות

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

למועד הדוחות הכספיים סך תעודות ההתחייבות (סדרות 25-32), לרבות כתבי התחייבות נדחים, שהונפקו לציבור על ידי טפחות הנפקות הסתכמו בע.ג. כולל של כ-4,487 מיליוני שקלים חדשים (ל-31 בדצמבר 2009 - 2,901 מיליוני שקלים חדשים), מהם כ-2,131 מיליוני שקלים חדשים כתבי התחייבות נדחים (ליום 31 בדצמבר 2009 – 1,651 מיליוני שקלים חדשים).

בתאריך 25 בפברואר 2009 פרסמה טפחות הנפקות תשקיף מדף להנפקה של עד 12 סדרות של תעודות התחייבות ושל עד 3 סדרות של שטרי הון נדחים. כל תמורת הנפקה תופקד על ידי טפחות הנפקות בפיקדונות בבנק מזרחי טפחות בע"מ. כמו כן, מאפשר התשקיף הרחבה של סדרת איגרות חוב וסדרת כתבי התחייבות נדחים.

במהלך שנת 2010 הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות בסך כולל של 1,586 מיליוני שקלים חדשים ע.ג. תמורת כ-1,696 מיליוני שקלים חדשים, מתוכם סך של 1,407 מיליוני שקלים חדשים הוקצו על פי תשקיף מדף מיום 25 בפברואר 2009 ודוחות הצעות מדף מספטמבר 2010 ודצמבר 2010. מתוכם הונפקו כתבי התחייבות נדחים מסדרה 31 בסך של כ-480 מיליוני שקלים חדשים ע.ג. תמורת כ-480 מיליוני שקלים חדשים.

ביום 15 בפברואר 2011 הנפיקה טפחות הנפקות איגרות חוב מסדרות 29 ו-32 בסך כולל של 455 מיליוני שקלים חדשים ע.ג. תמורת כ-505 מיליוני שקלים חדשים.

ביום 24 בפברואר 2011 פרסמה טפחות הנפקות תשקיף להנפקה של עד 10 סדרות כתבי התחייבות נדחים, 10 סדרות איגרות חוב, הרחבת סדרת כתבי התחייבות נדחים 31, הרחבת סדרות איגרות חוב 29 ו-32 וכן הנפקת שתי סדרות של ניירות ערך מסחריים.

מכשירי הון מורכבים

בחודש נובמבר 2006 גייס הבנק במסגרת הקצאה פרטית למשקיעים מוסדיים סכום של כ- 451 מיליוני שקלים חדשים (460 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב), באמצעות הנפקה של שטרי הון נדחים (סדרה א'), שיחשבו להון רובד 2 עליון לעניין שמירת יחס הון מזערי. ביום 21 במאי 2007 פורסם תשקיף של הבנק, במסגרתו נרשמו למסחר בתחילת חודש יוני 2007 מכשירי הון המורכבים. החל בחודש יוני 2007, ועד מועד פרסום דוחות כספיים אלה, הונפקו ונרשמו למסחר מכשירי הון מורכבים נוספים בסך של כ-1,242 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב תמורת סך של כ-1,193 מיליוני שקלים חדשים. סך כל מכשירי הון המורכבים (סדרה א') של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010 שהונפקו ונרשמו למסחר, הגיע לכ-1,702 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב, שהונפקו תמורת סך של כ-1,644 מיליוני שקלים חדשים. היתרה המשוערכת של מכשירי הון המורכבים ליום 31 בדצמבר 2010 עמדה על כ-1.8 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה לסוף שנת 2009. לפרטים, ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.

דירוג התחייבויות הבנק

בהתאם לדירוג שבוצע על ידי Standard&Poor's Maalot (להלן: "מעלות") דירוג התחייבויות הבנק, לרבות פקדונות שהופקדו בבנק, הוא (AA+), ללא שינוי מאז דורג הבנק לראשונה, בשנת 2003. ביום 15 בנובמבר 2010 אישרה מעלות את דירוג המנפיק של הבנק, והעלתה את תחזית הדירוג ל"יציבה". לדברי מעלות: "התחזית היציבה משקפת את עמידות ביצועי הבנק להאטה המקומית שהושפעה מהמשבר הפיננסי הגלובלי האחרון והערכתנו כי מגמה זו תמשיך בשנה הקרובה בהתבסס על יציבותה של הכלכלה המקומית. התחזית היציבה משקפת את הערכתנו כי הרווחיות תמשיך להשתפר, בזמן שלחץ על תיק האשראי, שצפוי להתרחש במיוחד מתיק המשכנתאות, הינו בר התמודדות ואין בו כדי לאיים על דירוג הבנק בשלב זה". דירוגם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי טפחות הנפקות, נותר ברמת דירוג אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק, קרי בדירוג של AA. דירוג מכשירי הון המורכבים, המהווים הון רובד 2 עליון, הוא A+.

ביום 4 בפברואר 2010 אישרה מעלות את הדירוגים של מכשירי הון אשר הונפקו על ידי הבנק, כפי שפורטו לעיל.

אשראי בריבית משתנה

חלק ניכר מהאשראי שנתן הבנק הוא בריבית משתנה. במגזר השקלי הלא צמוד, האשראי בריבית משתנה ניתן בריבית המשתנה בהתאם לשינויים בשיעור ריבית הפריים. שיעור ריבית הפריים מבוסס על ריבית בנק ישראל בתוספת של 1.5%, ובמידה שישתנה יחס זה, יהיה הבנק רשאי לשנות בהתאם גם את שיטת קביעת הריבית המשתנה. ריבית הפריים עשויה להשתנות בכל חודש, בהתאם להחלטת נגיד בנק ישראל על שינויים בריבית המוניטרית. במגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, עיקר ההלוואות בריבית משתנה הן משכנתאות. מנגנון שינוי הריבית מבוסס על העלות הממוצעת של גיוס מקורות במערכת הבנקים למשכנתאות. תדירויות שינוי הריבית בהלוואות המשכנתא צמודות המדד הן מגוונות, בהתאם לסוג ההלוואה: שנה, שנתיים וחצי, 5 שנים, 7 שנים ו-10 שנים. לאור צימצום בשנים האחרונות של הקפי הגיוס המבוצע באופן ישיר על-ידי בנקים המוגדרים כבנקים למשכנתאות (בעיקר עקב מיזוגם של בנקי המשכנתאות הגדולים לתוך חברות האם שלהם), בוחן הבנק, בשיתוף עם בנק ישראל, את המרת "עוגן המקורות" בעוגן חלופי, תוך שמירה על גובה המירווח. במגזר מטבע החוץ, עיקר ההלוואות הן בריבית המשתנה בהתאם לשינויים בריבית הליבור. התקופות המקובלות הם ליבור לחודש ול-3 חודשים.

ניהול סיכונים

באזל I: הנדבך השלישי - משמעת שוק

להלן יובא מידע איכותי ונתונים כמותיים המתייחסים למכלול הסיכונים אליהם חשוף הבנק, המנוהלים בהתאם למדיניות שקבע הדירקטוריון. המידע נערך בהתאם לדרישות הגילוי בנדבך השלישי של המלצות באזל I, כפי שהוחלו על הבנקים בהוראות הדיווח לציבור, ובהתאם להוראה לדיווח איכותי בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם.

להלן מראי המקום למידע הנדרש על פי הוראות הדיווח של בנק ישראל, שנכלל להלן ובחלקים אחרים של הדוחות הכספיים:

נושא	הגילוי	הפרק בדוח הדירקטוריון / הביאור בדוח הכספי
תחולת היישום	ישויות בקבוצה, בסיס האיחוד, מגבלות על ההון הפיקוחי	פרק ניהול הסיכונים
מבנה ההון	תכונות עיקריות של מכשירי ההון	ביאור 14 - הלימות הון
	פירוט רכיבי ההון	ביאור 14 - הלימות הון
הלימות ההון	גילוי איכותי וכמותי	פרק ניהול הסיכונים
	נתוני יחס ההון בקבוצה	ביאור 14 - הלימות הון
סיכון אשראי	גילוי איכותי וכמותי	פרק ניהול הסיכונים
	חשיפות סיכון אשראי לפי ענף משק	סקירת הנהלה, תוספת ה' - סיכון אשראי לפי ענפי משק
	חשיפות סיכון אשראי לפי תקופה חוזית לפירעון	פרק ניהול הסיכונים
	חשיפות סיכון אשראי לפי אזורים גיאוגרפיים עיקריים	סקירת הנהלה, תוספת ו' - חשיפה למדינות זרות
	מידע על חובות בעייתיים	ביאור 4 - אשראי לציבור
	הפרשות לחובות מסופקים לפי ענפי משק	סקירת הנהלה, תוספת ה' - סיכון אשראי לפי ענפי משק
הפחתת סיכון אשראי	גילוי איכותי וכמותי	פרק ניהול הסיכונים
סיכון אשראי של צד נגדי	גילוי איכותי וכמותי	פרק ניהול הסיכונים
איגוח		פרק ניהול הסיכונים
סיכון שוק ונזילות	גילוי איכותי וכמותי	פרק ניהול הסיכונים
סיכון ריבית בתיק הבנקאי		
סיכון תפעולי	גילוי איכותי	פרק ניהול הסיכונים
פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	גילוי איכותי וכמותי	פרק ניהול הסיכונים
	מדיניות חשבונאית	ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית
סיכונים משפטיים	גילוי איכותי וכמותי	פרק ניהול הסיכונים
גורמי סיכון	גילוי איכותי וכמותי	פרק ניהול הסיכונים

תחולת היישום

הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201 עד 211 – מדידה והלימות הון - חלות על קבוצת הבנק, ובפרט על הבנק - בנק מזרחי טפחות בע"מ - החברה האם בקבוצה. החברות בקבוצת הבנק עליהן חלה מסגרת העבודה, בהתאם לבסיס האיחוד הפיקוחי, הן

גם החברות המאוחדות בדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק. לפרטים בדבר החברות בקבוצת הבנק, ראה ביאור 6 לדוחות הכספיים. למיטב ידיעתה של הנהלת הבנק, ובהסתמך על יעוציה המשפטית, אין איסורים או הגבלות משמעותיות על העברת כספים או הון פיקוחי בין חברות קבוצת הבנק.

הלימות ההון

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל II, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201. עיקרי הכללים והגישות שמיישם הבנק תוארו לעיל, במסגרת תיאור הנחיות באזל II בפרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, בגישת האינדיקטור הבסיסי על מנת להעריך את החשיפה לסיכון תפעולי, ובגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון שוק. המפקח על הבנקים קבע, כי בתוך 3 שנים ממועד תחילת השימוש בגישת האינדיקטור הבסיסי להערכת החשיפה לסיכון התפעולי, על הבנקים לעבור לשימוש בגישה הסטנדרטית. הבנק מנטר את יחס הלימות ההון באופן שוטף, על מנת לוודא עמידה בדרישות הפיקוח על הבנקים ובמגבלות שקבע הדירקטוריון, וכדי לאפשר היערכות מבעוד מועד למתן מענה להתפתחות נכסי הסיכון ודרישת ההון של הבנק. לשם כך, קבע הדירקטוריון נוהל פנימי, המגדיר את תדירות המדידה של הלימות ההון, את הדיווחים הנדרשים ואת הפעולות שיש לנקוט במקרים בהם יורד יחס ההון מרמות מינימאליות שנקבעו, וכן הוקם פורום לניטור ההון בהשתתפות מנהל החטיבה הפיננסית – CFO (יושב ראש), מנהל החטיבה לתכנון, תפעול ובקרה – CRO ומנהל מערך חשבונאות ודיווח כספי – החשבונאי הראשי.

בהתאם למכתב המפקח על הבנקים מיום 20 באוגוסט 2009, ליום 31 בדצמבר 2010 המשיך הבנק לעמוד ביעדי הלימות ההון כפי שהוגדרו על ידו במונחי באזל I (הוראת ניהול בנקאי תקין 311). ביום 14 בפברואר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים, על פיו הדרישות הקבועות בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311, בטלות מיום 1 בינואר 2011.

ביום 30 ביוני 2010 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא מדיניות הון לתקופות ביניים, ובו הם נדרשים לאמץ יעד ליחס הון רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2010, בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. במקביל, נדרשים הבנקים להעביר לפיקוח תוכנית עבודה לעמידה ביעד. עוד קובע המכתב כי בהיעדר אישור מראש של המפקח על הבנקים, לא יחלק הבנק דיבידנד אם אינו עומד ביעד, או אם חלוקת הדיבידנד תגרום לכך שלא יעמוד ביעד. הנחיה זו נועדה להבהיר את ציפיות הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בתקופת ביניים, עד להתאמת הוראות הפיקוח לשינויים המתגבשים בהמלצות ועדת באזל.

ביום 25 באוקטובר 2010 החליט דירקטוריון הבנק, לקבוע כי היעד של יחס הון הליבה (דהיינו, יחס הלימות ההון הראשוני המקורי) יהיה בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. בנוסף, החליט הדירקטוריון להנחות את הנהלת הבנק לפעול לשמירת שולי בטחון נאותים על מנת להבטיח, כי יחס הון הליבה לא יפחת מן האמור לעיל. כמו כן, החליט דירקטוריון הבנק, כי יחס הלימות ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.5%.

צרכי ההון של הבנק נגזרים מהתפתחות פעילותו העסקית, בהתאם לתכנית האסטרטגית הרב-שנתית. התכנית האסטרטגית קובעת יעדים כמותיים בתחומים שונים של הפעילות הבנקאית, וממנה נגזר ההיקף הצפוי של נכסי הסיכון. על בסיס ההיקף הצפוי, מגדיר הבנק את צריכת ההון הצפויה, וקובע תכנית לגיוס הון, במידת הצורך. התכנית לגיוס הון, וההבחנה בין סוגי מכשירי ההון השונים המגויסים, כפופים גם לתנאי השוק ולעלויות הגיוס במועד הרלוונטי.

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה:

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 בדצמבר 2010		קבוצת חשיפה
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	
69	765	49	539	חובות של ריבוניות
38	419	40	444	חובות של ישויות סקטור ציבורי
179	1,985	133	1,479	חובות של תאגידים בנקאיים
2,956	32,847	3,225	35,832 ⁽²⁾	חובות של תאגידים
144	1,601	173	1,920	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
969	10,762	980	10,884	חשיפות קמעונאיות ליחידים
171	1,896	189	2,097	הלוואות לעסקים קטנים
2,124	23,602	2,503	27,813	משכנתאות לדיור
2	25	2	27	איגוח
187	2,080	201	2,233	נכסים אחרים
6,839	75,982	7,495	83,268	סך הכל

- (1) דרישת ההון חושבה לפי שיעור של 9% מיתרות נכסי הסיכון, בהתאם להוראת השעה ליישום נדבך 3 של באזל II.
(2) כולל נכסי סיכון בגין אשראי שניתן לקבוצות רכישה, בסך 1,682 מיליוני שקלים חדשים, אשר בהתאם להוראת המפקח על הבנקים נחשבים לחשיפה לתאגידים, במשקל סיכון של 100% (ללא דירוג). אילו היו חשיפות אלה מקבלות משקל סיכון של משכנתאות לדיור, הייתה יתרת נכסי הסיכון קטנה בכ-1,026 מיליון שקלים חדשים.

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק וסיכון תפעולי:

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 בדצמבר 2010		סיכון שוק
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	
56	624	53	579	סיכון שוק
634	7,038	667	7,407	סיכון תפעולי ⁽²⁾
690	7,662	720	7,986	סך הכל

- (1) דרישת ההון חושבה לפי שיעור של 9% מיתרות נכסי הסיכון, בהתאם להוראת השעה ליישום נדבך 3 של באזל II.
(2) חושב לפי גישת האינדיקטור הבסיסי.

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה:

יחס הון לרכיבי סיכון		יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 31 בדצמבר 2010	
8.01%	8.01% ⁽¹⁾	יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
14.25%	14.12% ⁽¹⁾	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
9.00%	9.00%	

- (1) בניטרול השפעת השינוי בנכסי הסיכון בגין קבוצות רכישה, בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, היה יחס ההון רובד 1 לרכיבי סיכון גבוה בכ-0.09%, ויחס ההון הכולל בכ-0.16%.

להלן השפעת היישום לראשונה של ההוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, על יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה⁽¹⁾:

1 בינואר 2011	
7.72%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.70%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	יחס ההון המזערי הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים

- (1) לפרטים ראה ביאור א1 לדוחות הכספיים.

חשיפת סיכון והערכתו

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, ביניהם - סיכונים שוק ונזילות, סיכונים אשראי וסיכונים תפעוליים. מדיניות ניהול הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת החשיפה לסיכונים אלה.

ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע באופן שוטף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 339 ו-342 של בנק ישראל ובהתאם למסגרת שהתוותה בנדבך השני של באזל II. במסגרת זו מונו בקבוצה מנהלי סיכונים, ומונה CRO האחראי על האגף לבקרת סיכונים. הנהלת הבנק רואה במערך ניהול ובקרת סיכונים של הבנק את אחת מיכולות הליבה שלו, ולפיכך, מדיניות הבנק היא לפעול באופן מתמיד לשיפור מערך ניהול ובקרת הסיכונים.

גישת הנהלת הבנק היא, כי ניהול הסיכונים ובקרתם צריכים להיות תהליך אינטגרטיבי. ניהול הסיכונים בראיה כוללת, על כלל הפעילות הפיננסית של הבנק, מאזנית וחוץ מאזנית, מאפשר לבנק ניצול מרבי של המתאמים בין גורמי הסיכון השונים (בסיס וריבית) במגזרי ההצמדה השונים, ופיזור מיטבי של הסיכון. בנוסף למדידת הערך הכולל של הסיכון, מודד הבנק ומנהל את תמהיל מרכיבי הסיכון.

כחלק מגישה זו, רכש הבנק מערכת ניהול סיכונים ("Algorithmics") המאפשרת לנהל ולבקר תחת פלטפורמה אחת את סיכון השוק, את סיכון הריבית ואת סיכונים האשראי השונים, לרבות יישום הוראות באזל II לחישוב הון רגולטורי.

הבנק יצר מבנה לפיו ניהול ובקרת הסיכונים של הקבוצה, מורכב מחמישה קווים עיקריים:

הדירקטוריון - מתווה את מדיניות ניהול הסיכונים וההון של הבנק, לרבות אישור תיאבון הסיכון והמגבלות, אישור היעדים העסקיים ושל התוכנית האסטרטגית, וכן של פרופיל הסיכונים הנגזר מהם. הדירקטוריון מאשר את מדיניות הטיפול בניהול הסיכונים וההון ועוקב אחר יישומה.

ההנהלה - מחויבת לניהול הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק (כל מנהל סיכונים בתחומו). תפקידי ההנהלה לקבוע את המדיניות לניהול כל אחד מהסיכונים, לקבוע את עמדת הבנק בדבר דרישת ההון לכל סיכון, ולפתח אסטרטגיות וכלים להפחתת סיכונים ולצמצום נזקים אפשריים.

היחידות העסקיות - יחידות אלה, הנוטלות סיכון, נמצאות בקו הקדמי של ניהול הסיכונים ומפעילות כלים ונהלים לשם ניהולם השוטף.

CRO - מנהל החטיבה לתכנון, תפעול ובקרה הוא ה-CRO (Chief Risk Officer) של הבנק. החטיבה לתכנון, תפעול ובקרה מהווה את הקו האמצעי לפעילות בקרת הסיכונים, תוך שימוש במערכות (לעיתים מערכות שונות מאלה המופעלות על ידי היחידות העסקיות) ובנהלים ייעודיים. האגף לבקרת סיכונים, בחטיבה לתכנון, תפעול ובקרה, מפעיל כלי ניטור "קרובים" ככל הניתן לפעילות היחידות העסקיות, ולאירועי נטילת הסיכון. בכלל זה, נמצאים כלי מעקב תוך יומיים כפי שיפורט להלן.

הביקורת הפנימית - מהווה נדבך נוסף למעקב וניטור אחר רמת הסיכון. פעילות הביקורת הפנימית מתבצעת לרוב לאחר נטילת הסיכון. הביקורת הפנימית, באמצעות הכלים אותם היא מפעילה, פועלת באופן עצמאי ובלתי תלוי כדי למפות ולהעריך את רמת הסיכון ביחידות השונות.

להלן רשימת הסיכונים שמיפה הבנק, וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

סוג הסיכון	האחראי לסיכון (Risk Owner)
אשראי (כולל סיכון CRM וסביבתי)	מנהל החטיבה העסקית
צד נגדי נגזרים וצד נגדי בנקים ומדינות	מנהל החטיבה הפיננסית
ריכוזיות אשראי	מנהל החטיבה העסקית
איגוח ⁽¹⁾	מנהל החטיבה הפיננסית
שוק (כולל ריכוזיות)	מנהל החטיבה הפיננסית
ריבית בתיק הבנקאי	מנהל החטיבה הפיננסית
נזילות (כולל ריכוזיות)	מנהל החטיבה הפיננסית
תפעולי (כולל ריכוזיות)	מנהל החטיבה לתכנון, תפעול ובקרה
סליקה	מנהל החטיבה הפיננסית
מוניטין	מנהלת מערך השיווק והפרסום
רגולציה	חברי ההנהלה, כל אחד בתחום
משפטי	יועץ משפטי ראשי
ציות	יועץ משפטי ראשי
איסור הלבנת הון	יועץ משפטי ראשי
טכנולוגיית המידע	מנהל טכנולוגיית מידע
משאבי אנוש	מנהלת מערך משאבי אנוש
עסקי ואסטרטגי	מנהל כללי

(1) סיכון איגוח הוגדר על ידי הבנק כסיכון שאינו מהותי.

סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שהצד הנגדי לעסקה לא יעמוד בהתחייבויותיו. סיכון זה יכול לנבוע ממספר גורמים שלהם תתכן השפעה על כלל תיק האשראי, או על ענף משקי מסוים או על הלקוח הבודד. בין הגורמים הללו ניתן למנות את התמורות המקרו כלכליות, סיכונים עסקיים הנובעים מפעילות הלקוח, סיכונים ריכוזיות באשראי וכדומה.

דירקטוריון הבנק הגדיר את מדיניות האשראי ובכלל זה את תיאבון הסיכון של הבנק בהתייחס בין היתר לענפי משק, קבוצות לזווים, משכנתאות ועוד. המעקב אחר המגבלות שנקבעו בתיאבון הסיכון מבוצע בתדירות שהוגדרה במסגרת מדיניות האשראי, והעמידה בהן מדווחת להנהלת ודירקטוריון הבנק.

הבנק אישר מדיניות סיכון ריכוזיות ייעודית לאשראי אשר במסגרתה הוגדר תיאבון הסיכון לתחום זה, נקבעו שיטות המדידה, הבקורות ומנגנוני הדיווח. מדיניות הבנק בתחום האשראי נגזרת מהיעדים ומהאסטרטגיה העסקית של הבנק, תוך מתן דגש לתמורות המקרו כלכליות בארץ ובעולם ולהשלכותיהן על סיכון האשראי.

במסגרת מדיניות האשראי של הבנק נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי ולניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו, ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות וכללים אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי לזווים, הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הזווים, והן ברמה של ענפי משק וסקטורים עסקיים. מדיניות האשראי נבחנת במהלך השנה לאור התפתחויות בסביבה העסקית בה פועל הבנק ובה פועלים לקוחותיו. מנהל סיכונים האשראי בבנק הוא מנהל החטיבה לבנקאות עסקית.

למרכיבים הכמותיים של ההוראה, ולא פחות מכך, למרכיביה האיכותיים, יש השפעה רבה על אופן ניהול סיכון האשראי של הבנק, ובפרט לתהליך ה- ICAAP המתנהל במסגרת הנדבך השני של באזל II. תהליך ה- ICAAP בוחן את תהליכי ניהול סיכונים האשראי, ובכלל זה את התוויית מדיניות האשראי והגדרות תיאבון הסיכון, לאור פרופיל הסיכונים של הבנק.

פעילות האשראי לציבור של הקבוצה מנוהלת במספר מגזרים עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם, וכן ביחידה הארגונית שאחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

- מגזר משקי הבית ומגזר העסקים הקטנים הנמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.
- מגזר הבנקאות המסחרית ומגזר הבנקאות העסקית הנמצאים באחריות החטיבה העסקית.
- לקוחות הפעילות הבינלאומית הנמצאים באחריות סקטור הפעילות הבינלאומית בחטיבה הפיננסית.

פירוט אודות מאפייני הלקוחות בכל אחד ממגזרים אלו ראה בפרק תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות ובפרק הפעילות הבינלאומית.

בתהליך מתן האשראי נבחנים נתוני העסקה בהתאם לקריטריונים שנקבעו על ידי הבנק. מנגנון קבלת ההחלטות בנוגע למתן האשראי הינו היררכי, מרמת הסניף ועד לרמת הדירקטוריון. כל יחידה המטפלת במתן אשראי עוקבת באופן שוטף אחר פירעונו בהתאם לתנאיו, ואחר מצבו הפיננסי של הלקוח בהתאם להיקפי חבותו. ממצאים הדורשים טיפול מדווחים לגורם שהאשראי בסמכותו. הבנק פועל במספר מישורים כדי לעקוב ולהפחית את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב אישור האשראי, הביטחונות הנדרשים וההתניות הפיננסיות שנקבעו בהתאם לנהלים ולסמכויות ומדיניות הפיזור שהוגדרו בבנק, ועד לבקורות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות וביחידות הבקרה הייעודיות. זאת, תוך השקעת מאמץ מתמיד לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים בתחום האשראי באמצעות קורסים והדרכות בנקאיות ובאמצעות השתלמויות וימי עיון מקצועיים בכל הרמות. במקביל, מושקעים אמצעים רבים לשיפור ולשכלול כלי הבקרה ומערכות המידע הממוחשבות, העומדים לרשות מקבלי ההחלטות בתחום האשראי.

שיקולים במתן אשראי - השיקולים למתן אשראי מתבססים בעיקר על טיב הלקוח, כושר הפירעון, חוסן פיננסי, נזילות, מהימנות, ותק בענף, ותק בבנק, התנהגות החשבון וטיב הבטוחות, כפי שיפורט להלן. כמו כן, פועל הבנק להתאים את סוג האשראי ותנאיו לצרכי הלקוח. במקרים בהם ניתן האשראי בעיקר תוך הסתמכות על טיב לווה, ללא דרישה לכיסוי מלא או חלקי בבטוחות, קיימות לעיתים התניות שונות, ובין השאר – שמירה על יחסים פיננסיים.

נהלים - הנהלים למתן אשראי ולטיפול באשראי ובביטחונות, כמו גם מערכות המיכון הרלוונטיות לכך, נבחנים ומעודכנים באופן שוטף, כדי להתאימם לסביבה העסקית המשתנה, תוך הפקת לקחים מאירועים שונים.

פיזור סיכונים - מדיניות האשראי של הבנק מזה שנים מתבססת על פיזור הסיכונים ועל ניהולם המבוקר. פיזור הסיכונים מאופיין במספר היבטים: פיזור תיק האשראי בין ענפי המשק השונים, לרבות הגבלת החשיפה ביחס לענפים ספציפיים; פיזור על פני קבוצות גודל של לקוחות; פיזור על פני מגזרי הצמדה שונים; פיזור גיאוגרפי במקרים רלוונטיים (ענף הבניה, משכנתאות). לפירוט בדבר ניהול סיכון הריכוזיות, ראה להלן.

סמכויות למתן אשראי - במטרה לייעל את תהליך קבלת ההחלטות בנוגע להעמדת האשראי תוך מזעור רמת הסיכון, נקבע מדרג סמכויות לבעלי תפקידים ולוועדות האשראי ברמות השונות, עד לדרג ועדת האשראי הדירקטוריונית והדירקטוריון.

החלטות למתן אשראי, החל מרמת המרחב, מתבצעות באמצעות ועדות אשראי, וזאת כדי למזער את הסיכון שבהסתמכות על שיקול דעתו של מחליט יחיד. במסגרת סמכויות האשראי, נקבעו מגבלות על סכום האשראי, וכן על שיעור האשראי ללא בטוחות, אותו רשאי לאשר כל בעל סמכות, ונקבעו הנחיות נוספות ליכולת הפעלת הסמכות במצבים שונים.

חשיפה מטבעית באשראי - ללווים בעלי חשיפה מטבעית מוצעים אמצעי חיסוי והגנה (עסקאות גידור) לצמצום חשיפתם, וזאת בנוסף לצעדים האחרים שהבנק נוקט למזעור סיכויי החשיפה של הבנק מפעילותם של אותם לקוחות. נקבעו הנחיות למעקב, פיקוח ובקרה נאותים על פעילות לווים אשר חבותם לבנק רגישה לשינויים בשערי החליפין, לרבות יצירת סימולציות ותרשימים לשינויים עתידיים בשערי החליפין. בקרות מיוחדות מופעלות גם לגבי לקוחות אשר מרכיב משמעותי בסל הביטחונות שלהם הוא ניירות-ערך.

אשראי בענף הבנייה והנדל"ן - במימון ענף הבנייה והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן לוויו פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בנייה נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבנייה למגורים באזורי הביקוש וברמות מחירים בינוניות. כמו כן, מתבצעת הקצאה מבוקרת של המימון בין אזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלוונטיים.

במתן אשראי לבנייה מתמקד הבנק בשיטת הלוויו הפיננסי (לוויו סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי והן במהלך לוויו הפרויקט, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויותיו האחרות של היזם - הלווה. הבנק נעזר במפקחי בנייה חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הלוויו הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח שלוחות אזוריות של סקטור הנדל"ן והבנייה.

דירוג לווים - הבנק פיתח מערכת לדירוג לווים עסקיים, המבוססת על מודל "תבחינים" ממוחשב המשלב הערכות כמותיות ואיכותיות ביחס ללווים, ואשר הותאמה למגוון הלווים העסקיים על פי ענפי המשק השונים. הבנק מתחזק באופן שוטף את המודלים השונים הקיימים ומפתח מודלים חדשים, ופועל להתאמתם, עדכוןם וטיובם בהתאם לשינויים בסביבה העסקית. השימוש במערכת זו מתייחס למרבית האשראי העסקי של הבנק. מטרת המערכת לאפשר ניהול של סיכויי האשראי ולתמוך בתהליכי קבלת ההחלטות. המערכת קובעת דירוג לווים כפונקציה של טיב הלקוח, הבטוחות שהעמיד והיקף האשראי שקיבל. דירוג הלווה מהווה בסיס גם לתמחור האשראי.

מעקב ובקרה - הבקרה בתחום האשראי היא מרכיב מרכזי בשמירה על איכות האשראי שהבנק מעניק ללקוחותיו, ובכלל זה שמירה על איכותם ועל מצבם של הביטחונות שנדרשו לאבטחת האשראי. הבנק פועל בעקביות לזיהוי ולאיתור מוקדם ככל הניתן של סימנים המעידים על ירידה בכושר הפירעון של הלווים או על הרעה במצב ביטחונותיהם, וזאת כדי להימנע ממצב של כשל אשראי. בבנק קיימים מנגנונים שונים של בקרות, חלקן בקרות פנימיות בשרשרת הניהול של האשראי המבוצעות בקביעות בסניפים, במרחבים, במטה וביחידות ספציפיות שזה עיסוקן, וחלקן בקרות על ידי גורמים חיצוניים לתהליך האשראי. מנגנוני הבקרה בסניפים, במרחבים ובמטה מעוגנים בנהלי הבנק ונהלים פנימיים של היחידות ומבוצעים באופן שוטף כחלק משגרת העבודה של הדרגים השונים. הבקרה של כל דרג אשראי הינה על החלטות האשראי הרלוונטיות של הדרגים הכפופים לו ועל התנהלות האשראי השוטפת של לקוחות אלו.

ביחידות המטה בחטיבה העסקית מבוצעות בקרות נוספות בתדירויות שונות על ידי הדרגים השונים המדווחים לגורמים להם הם כפופים. קיימים תהליכי איתור ובקרה רוחביים ובצידם תהליכים ספציפיים המותאמים לאופי הפעילות הייחודי של כל סקטור.

בנוסף, מתקיים בתחום המשכנתאות תהליך מבדק פנימי שמטרתו לאתר ליקויים ונקודות הטענות שיפור בסמוך למועד הביצוע. התהליך מיועד להפנות את תשומת לבם של הגורמים הרלוונטיים לאיכות העבודה בסניף, איכות החיתום וההקפדה על ההוראות והנהלים.

במקביל מבוצעות בקרות על ידי יחידות ייעודיות של הבנק. היחידה לאיתור ובקרת אשראי שבחטיבה העסקית מפעילה מנגנונים ממוכנים לצורך התרעה על חשבונות ולקוחות חריגים, לרבות הסתמכות על מידע חיצוני לבנק. הבקרה מבוצעת על הפעילות הבנקאית בחשבונות שהוצפו עם סימני סיכון, על בסיס תבחינים שנקבעו על ידי הבנק עבור האוכלוסייה שהוגדרה כמבוקרת, וכן עבור כלל לקוחות הבנק באמצעות מערכת מידע התראתי ודוח הודעות וחריגים. בסקטור נדל"ן פועלת יחידת בקרה ייעודית אשר מבצעת בקרה ובחינה של היבטים שונים בכל הקשור לטיפול בעסקאות נדל"ן על ידי הבנק. בתחום המשכנתאות פועל מרכז חיתום ארצי מתוך מטרה להגביר את הבקרה על אישור הלוואות מורכבות או של אוכלוסיות מיוחדות ובו מבוצעים אישורי ההלוואות על ידי צוות עובדים מקצועי ומתמחה הפועל במטה המשכנתאות.

במסגרת האגף לבקרת סיכונים שבחטיבה לתכנון, תפעול ובקרה, מבוצעת בקרה על סיכונים אשראי. הבקרה נעשית בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 319 של בנק ישראל, באמצעות דירוג טיב הלווים ואיכות תיק האשראי בבנק, על בסיס תכנית עבודה שנתית, המאושרת על ידי ועדת האשראי הדירקטוריונית והדירקטוריון. תכנית העבודה כוללת לפחות את הנושאים הבאים:

- מעקב אחר לווים המדורגים נמוך במודל "התבחינים", או בדירוג הבלתי-תלוי של האגף לבקרת סיכונים.
- בקרת האשראי בסניף לונדון ובסניף לוס אנג'לס באמצעות גורמים חיצוניים, הכפופים ומונחים מקצועית על ידי האגף לבקרת סיכונים בארץ.
- בקרת האשראי בסניף קיימן על ידי האגף לבקרת סיכונים, במסגרת תכנית העבודה כאמור.
- בחינת מהימנות ואיכות הדירוג הנעשה על ידי מערך האשראי, בהתייחס לטיב המודל ולתוצאות הדירוג הנגזר ממנו, ולמשמעותם לגבי תיק האשראי של הבנק.
- ניתוח תיק המשכנתאות, לרבות ההתפתחות במתן אשראי לדיר, וכן התפלגות האשראי על פי חתכים שונים.
- בחינת תיק האשראי של הבנק לאור מדיניות האשראי ומגבלות "תיאבון הסיכון" שאומצו על ידי הבנק.

מערכות מעקב ובקרה – בקבוצת הבנק נעשה שימוש מתמיד במערכות ממוחשבות לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי. מערכות המחשוב מספקות לבעלי התפקידים, לרבות ליחידה ספציפית שתפקידה איתור ובקרה של סיכונים אשראי, כלי בקרה לאיתור חריגות ממסגרות האשראי ופערי ביטחונות, וכן כלים לאיתור התפתחות סיכונים אשראי הנובעים מקיום פרמטרים שונים בהתפתחות חשבון הלקוח ובהתנהלותו. קיימות מספר מערכות משמעותיות להן תפקיד מרכזי בתהליכי ניהול הסיכונים והבקרה בתחום האשראי, וביניהן מערכות לניהול סיכונים, מערכות לאיתור והצפת סיכונים אשראי, להצפת מידע התראתי, למעקב אחר התניות פיננסיות, מערכת אוטומטית לסיווג חובות ומערכת ממוחשבת לשליטה ולניהול כל החשבונות שבטיפול משפטי.

טיפול באשראי בעייתי ובגביית חובות - הטיפול באשראי בעייתי דורש התמקדות והתמקצעות מיוחדות, בשונה מהדרג המאשר או מטפל בביצוע האשראי ובקבלת הבטוחות. לפיכך, מרכז הטיפול בלקוחות אלו בסקטור נפרד בחטיבה העסקית.

על מנת לאתר סיכונים האשראי המתממשים בבנק, מתקיים בבנק, כאמור, מהלך שוטף לבחינה ולאיתור של חובות בעייתיים, על פי תבחינים שהוגדרו. התבחינים כוללים תבחינים המחייבים סיווג של החוב, ותבחינים מתריעים המותירים שיקול דעת בידי

הגורם המקצועי. החובות נבחנים על פי מדרג סמכויות שהוגדר בנהלי הבנק. מדרג הסמכויות כולל סמכויות אישיות, המתחילות בעובדים בסניפים ובמטה, וממשיך בסמכויות בדרגים גבוהים יותר שהוקנו לוועדות בהנהלת החטיבה העסקית, בהנהלת הבנק ובדירקטוריון. במקביל לתהליך האיתור והסיווג, מתנהל תהליך בקרה מובנה ובלתי תלוי במרחבים ובמטה. מערכת המחשב התומכת ביישום הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 ו-325, לרבות בתהליכי האיתור והבקרה, מבצעת בחינות לוגיות על פי קריטריונים, וקובעת ברירות מחדל לסיווג חובות כחובות בהשגחה מיוחדת, כחובות בפיגור, כחובות בארגון מחדש וכחובות שאינם נושאים הכנסה, על פי המתחייב. חובות שנערכה בגינם הפרשה לחובות מסופקים מסווגים כחובות מסופקים בחלקם שאינם נושאים הכנסה, אלא אם מוכח בוודאות גבוהה שהבנק יוכל להיפרע מיתרת החוב הלא מופרש, לרבות ריבית הצבורה.

הפרשה לחובות מסופקים – בבנק נהוגה מערכת של דוחות ממוחשבים שנועדו לאתר חשבונות, לקוחות ועסקאות שהם בעלי סיכון אשראי גבוה מהמקובל. החלטה על הפרשה לחובות מסופקים מבוצעת על בסיס סריקה של כלל תיק האשראי תוך הסתייעות בדוחות אלה ועל פי נוהל מובנה, הקובע בין היתר את הסמכויות לבחינה ולהחלטה על הפרשה כאמור. במסגרת ההחלטה נלקחים בחשבון שיקולים באשר לטיב העסקה, מצבם הפיננסי של הלווה ושל הערבים, ובאשר להיקפם ואיכותם של הביטחונות שבידי הבנק. כמו כן, נעשית הערכה באשר להשפעה של שינויים בסביבה העסקית על הלווה ועל עסקיו.

ההפרשה לחובות מסופקים בהלוואות משכנתא לדיור ולכל מטרה נערכות לפי עומק הפיגור, למעט הלוואות שחלות לגביהן נסיבות מיוחדות, כפי שהוגדרו בהוראות ניהול בנקאי תקין, שלגביהן נערכת הפרשה על בסיס בחינה פרטנית.

מלבד ההפרשות הספציפיות וההפרשות לפי עומק הפיגור, נערכת הפרשה נוספת, המחושבת בהתאם לכללים שהוגדרו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315. עיקר ההפרשה הנוספת הינו בגין יתרות סיכון אשראי בעייתי, ומחושב כאחוזים מהיקף סיכון האשראי הבעייתי, כמפורט להלן:

חוב בהשגחה מיוחדת	1%
חוב בפיגור זמני	2%
חוב בארגון מחדש	3%
חוב שאינו נושא הכנסה	4%

בנוסף, מבצע הבנק הפרשה נוספת, ככל שנדרשת, בגין לווים חסרי מידע כספי, ובגין חריגה ממגבלות נוספות, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, וכן בגין הלוואות שניתנו החל מ-1 ביולי 2010 בשיעור מימון הגבוה מ-60%.

בהתאם להוראת בנק ישראל בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים נערך הבנק ליישום ההוראה ולהפעלתה החל מיום 1 בינואר 2011. לפרטים בדבר ההוראה והערכות הבנק ליישומה, ראה ביאור 1 כ"ד לדוחות הכספיים.

בעקבות המשבר האחרון בשווקים הפיננסיים בעולם, הוגברו בבנק אמצעי הבדיקה והדיווח על החשיפות, לרבות סריקה מקיפה של כלל החשבונות והלקוחות, במטרה להדק את הפיקוח והבקרה על תיק האשראי. בפרט, מופו והוערכו חשיפות הבנק לגופים החשופים במישרין ובעקיפין למשבר הפיננסי בעולם והמעקב אחר החשיפות מתבצע באופן הדוק ושוטף. כמו כן, עוקב הבנק באופן שוטף אחר חשיפותיו למוסדות פיננסיים זרים, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

סיכונים סביבתיים - בשנים האחרונות גברה המודעות העולמית לחשיפה הפיננסית הפוטנציאלית הנובעת מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד העלול לנבוע מכך שהבנק יישא באחריות ישירה למפגע סביבתי, הנגרם על ידי פרויקט שהבנק מממן, מירידה בשווי בטוחות החשופות לסיכון סביבתי, או מהרעה במצבו הפיננסי של הלווה בשל

עלויות גבוהות הנובעות מרגולציה בתחום איכות הסביבה. בסיכון הסביבתי נכללים גם סיכונים נוספים הנגזרים מסיכון זה (מוניטין, אחריות כלפי צד שלישי וכדומה).

לאור זאת, ישנה חשיבות רבה לקביעת מדיניות לניהול הסיכון הסביבתי, הכולל יכולת לזהות הסיכון, להעריך אותו ולנטר אותו לאורך זמן.

ביום 11 ביוני 2009 התקבל מכתב מהמפקח על הבנקים, הדורש מהבנקים לפעול להטמעת ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי במכלול הסיכונים בבנק, לרבות קביעת נהלים לזיהוי סיכון מהותי בעת מתן אשראי ולשילוב הערכת הסיכון בהערכה התקופתית של איכות האשראי שהועמד. ביום 15 באפריל 2010 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות לניהול הסיכונים הסביבתיים. הבנק נערך ליישום המדיניות והטמעתה בנהלים ובתהליכי העבודה על פי לוחות הזמנים שנקבעו.

להלן התפלגות חשיפות האשראי לפי יתרה חוזית לפירעון, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי ברוטו⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר 2010						
	ללא תקופות	מעל	מעל שנה ועד	מעל שנה ועד	עד שנה	
	לפירעון	חמש שנים	חמש שנים	חמש שנים	עד שנה	
	סך הכל					
	119,309	66	62,131	21,197	35,915	הלוואות ⁽²⁾
	7,026	-	745	3,869	2,412	ניירות ערך ⁽³⁾
	3,978	-	704	826	2,448	נגזרים ⁽⁴⁾
	49,429	-	705	9,785	38,939	חשיפות חוץ מאזניות אחרות
	3,125	1,561	44	345	1,175	נכסים אחרים ⁽⁵⁾
	182,867	1,627	64,329	36,022	80,889	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2009						
	ללא תקופות	מעל	מעל שנה ועד	מעל שנה ועד	עד שנה	
	לפירעון	חמש שנים	חמש שנים	חמש שנים	עד שנה	
	סך הכל					
	106,257	58	52,380	18,198	35,621	הלוואות ⁽²⁾
	7,251	-	897	4,260	2,094	ניירות ערך ⁽³⁾
	3,466	-	939	739	1,788	נגזרים ⁽⁴⁾
	43,021	-	431	6,111	36,479	חשיפות חוץ מאזניות אחרות
	3,116	1,542	50	391	1,133	נכסים אחרים ⁽⁵⁾
	163,111	1,600	54,697	29,699	77,115	סך הכל

(1) סכום היתרות המאזניות והחוץ-מאזניות לאחר קיזוזים מאזניים וחוץ-מאזניים, לאחר הפרשה לחובות מסופקים וללא השפעת הפחתת סיכון אשראי, מקדמי המרה לאשראי ומקדמי שקלול הסיכון, כהגדרתם בכללי באזל 2.

(2) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וניירות ערך שנשאלו וללא הפרשה כללית לחובות מסופקים, המהווה חלק מבסיס ההון.

(3) לא כולל יתרות שנוכו מבסיס ההון והשקעה בניירות ערך בתיק הסחיר.

(4) כולל סכום נקוב של מכשירים נגזרים (לרבות נגזרי אשראי) לאחר השפעת מקדמי התוספת ("add-on") ושווי הוגן חיובי של נגזרים.

(5) לא כולל נגזרים ויתרות שנוכו מבסיס ההון ולרבות מזומנים, השקעה במניות, רכוש קבוע והשקעה בחברות מוחזקות.

סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית

להלן התפלגות סכומי חשיפת אשראי⁽¹⁾ ולפי קבוצות חשיפה ומקדמי שקלול לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי⁽²⁾:

לפני הפחתת סיכון אשראי

ליום 31 בדצמבר 2010											
סך הכל	הפחתו מההון	חשיפת אשראי ברוטו									
		350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	סך הכל	
חשיפות מדורגות:											
16,812	-	16,812	-	-	14	-	-	-	2,640	14,158	חובות של ריבוניות
1,362	-	1,362	-	-	-	-	1,362	-	-	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי
3,157	1	3,156	-	-	149	-	383	-	2,601	23	חובות של תאגידים בנקאיים
1,015	-	1,015	-	249	533	-	165	-	68	-	חובות של תאגידים
60	52	8	8	-	-	-	-	-	-	-	איגוח
37	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
22,443	90	22,353	8	249	696	-	1,910	-	5,309	14,181	סך הכל
חשיפות שאינן מדורגות:											
24	-	24	-	-	-	-	24	-	-	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי
1,217	-	1,217	-	-	-	-	1,041	-	176	-	חובות של תאגידים בנקאיים
60,624	-	60,624	-	-	60,624	-	-	-	-	-	חובות של תאגידים
2,138	-	2,138	-	-	2,138	-	-	-	-	-	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
22,982	-	22,982	-	386	138	22,458	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
4,740	-	4,740	-	76	20	4,644	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
65,643	-	65,643	-	175	1,348	13,288	-	50,832	-	-	משכנתאות לדיור
3,233	87	3,146	-	51	2,172	-	-	-	-	923	נכסים אחרים
160,601	87	160,514	-	688	66,440	40,390	1,065	50,832	176	923	סך הכל
183,044	177	182,867	8	937	67,136	40,390	2,975	50,832	5,485	15,104	סך הכל

(1) סכום היתרות המאזניות והחוז-מאזניות לאחר קיזוזים מאזניים וחוז-מאזניים, לאחר הפרשה לחובות מסופקים וללא השפעת מקדמי המרה לאשראי ומקדמי שקלול הסיכון, כהגדרתם בכללי באזל 2.

(2) הפחתה באמצעות ערבויות, נגזרי אשראי ובטחונות כשירים אחרים.

לאחר הפחתת סיכון אשראי

ליום 31 בדצמבר 2010											
סך הכל	סך מההון	חשיפת אשראי		350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%
		הפחתו	נטו								
חשיפות מדורגות:											
16,832	-	16,832	-	-	14	-	-	-	2,660	14,158	חובות של ריבוניות
1,442	-	1,442	-	-	-	-	-	1,355	-	87	חובות של ישויות סקטור ציבורי
3,427	1	3,426	-	-	143	-	660	-	2,600	23	חובות של תאגידים בנקאיים
446	-	446	-	212	1	-	165	-	68	-	חובות של תאגידים
60	52	8	8	-	-	-	-	-	-	-	איגוח
37	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
22,244	90	22,154	8	212	158	-	2,180	-	5,328	14,268	סך הכל
חשיפות שאינן מדורגות:											
24	-	24	-	-	-	-	24	-	-	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי
1,225	-	1,225	-	-	-	-	1,048	-	177	-	חובות של תאגידים בנקאיים
51,598	-	51,598	-	-	51,598	-	-	-	-	-	חובות של תאגידים
1,962	-	1,962	-	-	1,962	-	-	-	-	-	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
21,462	-	21,462	-	375	110	20,977	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
3,529	-	3,529	-	62	16	3,451	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
65,595	-	65,595	-	174	1,344	13,249	-	50,828	-	-	משכנתאות לדיור
3,233	87	3,146	-	51	2,172	-	-	-	-	923	נכסים אחרים
148,628	87	148,541	-	662	57,202	37,677	1,072	50,828	177	923	סך הכל
170,872	177	170,695	8	874	57,360	37,677	3,252	50,828	5,505	15,191	סך כל החשיפות

לפני הפחתת סיכון אשראי

ליום 31 בדצמבר 2009											
סך הכל	הפחתו מההון	חשיפת אשראי ברוטו									
		350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%		
חשיפות מדורגות:											
15,260	-	15,260	-	-	-	-	1,358	-	421	13,481	חובות של ריבוניות
2,630	2	2,628	-	43	45	-	1,308	-	1,232	-	חובות של תאגידים בנקאיים
787	-	787	-	447	84	-	158	-	98	-	חובות של תאגידים
65	46	19	2	-	17	-	-	-	-	-	איגוח
37	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
18,779	85	18,694	2	490	146	-	2,824	-	1,751	13,481	סך הכל
חשיפות שאינן מדורגות:											
1,608	-	1,608	-	-	-	-	1,608	-	-	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי
2,266	-	2,266	-	-	-	-	1,777	-	489	-	חובות של תאגידים בנקאיים
54,828	-	54,828	-	-	54,828	-	-	-	-	-	חובות של תאגידים
1,771	-	1,771	-	-	1,771	-	-	-	-	-	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
22,901	-	22,901	-	493	173	22,235	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
4,363	-	4,363	-	84	23	4,256	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
53,571	-	53,571	-	58	1,088	11,162	-	41,263	-	-	משכנתאות לדיור
3,210	101	3,109	-	50	2,120	-	-	-	-	939	נכסים אחרים
144,518	101	144,417	-	685	60,003	37,653	3,385	41,263	489	939	סך הכל
163,297	186	163,111	2	1,175	60,149	37,653	6,209	41,263	2,240	14,420	סך כל החשיפות

לאחר הפחתת סיכון אשראי

ליום 31 בדצמבר 2009												
סך הכל	הפחתו מההון	חשיפת אשראי נטו		350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
		אשראי	נטו									
חשיפות מדורגות:												
15,268	-	15,268	-	-	-	-	-	1,357	-	430	13,481	חובות של ריבוניות
16	-	16	-	-	-	-	-	-	-	16	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי -
2,645	2	2,643	-	43	48	-	-	1,313	-	1,239	-	חובות של תאגידים בנקאיים -
755	-	755	-	397	85	-	-	171	-	102	-	חובות של תאגידים
65	46	19	2	-	17	-	-	-	-	-	-	איגוח
37	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
18,786	85	18,701	2	440	150	-	-	2,841	-	1,787	13,481	סך הכל
חשיפות שאינן מדורגות:												
1,603	-	1,603	-	-	-	-	-	1,603	-	-	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי -
2,508	-	2,508	-	-	-	-	-	2,019	-	489	-	חובות של תאגידים בנקאיים -
48,191	-	48,191	-	-	48,191	-	-	-	-	-	-	חובות של תאגידים
1,601	-	1,601	-	-	1,601	-	-	-	-	-	-	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי -
21,588	-	21,588	-	475	143	20,970	-	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים -
3,098	-	3,098	-	59	14	3,025	-	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
53,550	-	53,550	-	58	1,088	11,148	-	41,256	-	-	-	משכנתאות לדיור
3,210	101	3,109	-	50	2,120	-	-	-	-	-	939	נכסים אחרים
135,349	101	135,248	-	642	53,157	35,143	3,622	41,256	489	939	-	סך הכל
154,135	186	153,949	2	1,082	53,307	35,143	6,463	41,256	2,276	14,420	-	סך כל החשיפות

מימון ממונף

הבנק מבצע במקרים מסוימים עסקאות "מימון ממונף", בהן מועמד ללקוח אשראי לרכישת אמצעי שליטה המתאפיין בשיעור מימון גבוה ביחס לשווי המניות, ובהסתמכות על המניות הנרכשות כמקור בלעדי לפירעון האשראי. הבנק בוחן עסקאות אלה בזהירות הראויה, ובין היתר מתבסס על הערכות שווי פנימיות ועל מעריכים חיצוניים. התנאים הנקבעים בעסקה כוללים מבחני רגישות והתניות פיננסיות, שבהתקיימן נדרש הלווה להעמיד בטוחות נוספות.

להלן פירוט חשיפות הבנק לאשראי המהווה מימון ממונף:

ענף משק של החברה הנרכשת	סך אשראי מאזני ליום 31 בדצמבר	2010	2009
מסחר	150	-	-
תקשורת ושירותי מחשב	338	287	287
שירותים פיננסיים	-	238	238
סך הכל	488	525	525

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽²⁾⁽⁶⁾ (במיליון שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2010			
דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾	חשיפת אשראי נוכחית
AAA עד AA-	1,832	339	2,171
A+ עד A-	645	53	698
BBB+ עד BBB-	3	-	3
BB+ עד B-	4	5	9
נמוך מ: B-	-	-	-
ללא דירוג	56	-	56
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	2,540	397	2,937
יתרת חובות בעייתיים ⁽⁵⁾	26	-	26

ליום 31 בדצמבר 2009			
דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾	חשיפת אשראי נוכחית
AAA עד AA-	1,344	396	1,740
A+ עד A-	719	19	738
BBB+ עד BBB-	57	-	57
BB+ עד B-	17	3	20
נמוך מ: B-	48	-	48
ללא דירוג	78	-	78
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	2,263	418	2,681
יתרת חובות בעייתיים ⁽⁵⁾	42	-	42

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, ושוויץ. עיקר החשיפות הן בגין מוסדות הרשומים במדינות OECD.
- (2) לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- (3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (4) עיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג', אשר שוקללו בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313 לפי 50% מסכומן.
- (5) יתרת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בביטחונות המותרים בניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים, כולל רכיב חוץ מאזני.

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. לפרטים בדבר השקעות בניירות ערך מגובי נכסים, ראה ביאור 3 לדוחות הכספיים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים / ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 19 ה. לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סקירת ההנהלה – תוספת ה' – סיכון אשראי לפי ענפי משק, המצורפת לדוחות הכספיים, תחת ענף "שירותים פיננסיים". בסקירת ההנהלה נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים לציבור. עסקאות עתידיות, המשוקללות לפי שיעור של 10% מיתרתן, נכללות בסקירת ההנהלה כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס דירוג אחרון הקיים לאותו מוסד, כאשר נעשה שימוש אך ורק בדירוג שבוצע על ידי אחת מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי-קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים זמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בניירות ערך היא לתקופות ממושכות יותר.

דירוגים – פעילות הבנק מול גורמים בחוץ לארץ יוצרת חשיפות למדינות ולמוסדות פיננסיים. הבנק קבע מדיניות באשר לבחינה ולניתוב של הסיכון הנובע מחשיפות אלה. הבנק נעזר בניהול החשיפות לסיכון אשראי, כאמור, בדירוגים הניתנים על ידי חברות דירוג אשראי חיצוניות, שהעיקריות שבהן הן: Standard & Poor's, Moody's ו-Fitch. דירוגים אלה מובאים בחשבון כחלק מהשיקולים בקביעת מסגרות לחשיפות הבנק למדינות ולבנקים, המיועדות בעיקר לפעילות בנגזרים, למימון ולערבויות בסחר חוץ, ולהשקעות בתיק הנוסטרו.

הבנק רוכש את הדירוגים, ואת הניתוחים המהווים בסיס לדירוג, מהחברות Standard & Poor's ו-Fitch. הדירוג העיקרי המשמש את הבנק לניתוח עצמאי הוא הדירוג הנערך על ידי Fitch.

הפחתת סיכון אשראי

קבוצת הבנק נוקטת באמצעים שונים להפחתת הסיכונים הנובעים ממתן אשראי ומריכוזיות האשראי (לעניין זה ראה פרק ריכוזיות אשראי). להלן תיאור הכלים העיקריים להפחתת הסיכון במסגרת מדיניות האשראי של הבנק.

בטוחות – בנהלי הבנק נקבעו סוגי הנכסים אשר יוכרו כבטוחות למתן אשראי. הבטוחות העיקריות המקובלות בבנק הן: פיקדונות, ניירות ערך, שעבוד של נדל"ן ושל רכב, שוברי אשראי, צ'קים, ערבויות בנקאיות וערבויות של מוסדות, של תאגידים או של יחידים. במסגרת מדיניות הבטוחות, נקבעו כללים ועקרונות באשר לרמת ההסתמכות על כל סוג בטוחה, בהתאם לאופייה, סחירותה, התנודתיות במחירה, מהירות מימושה ומעמדה המשפטי, וזאת בנוסף לבחינת כושר ההחזר של הלקוח כקריטריון למתן האשראי.

הבטוחות מותאמות, במידת האפשר, לסוג האשראי אותו הן מבטיחות, תוך התייחסות לטווח הזמן, לסוגי הצמדה, לאופי האשראי, למטרתו וכן למהירות יכולת המימוש שלהן. מקדמי הביטחון קובעים את השיעור בו הבנק מוכן להסתמך על בטוחה מסוימת כבטחון לאשראי. שווי הבטוחות בהתאם למקדמי הביטחון, מחושב, ככל שניתן, באופן אוטומטי על ידי מערכות המחשב. מקדמי הביטחון לסוגי הבטוחות השונים נבדקים לפחות אחת לשנה, ומאשרים בועדת האשראי הדירקטוריונית. כמו כן, קיימים בטחונות אשר אינם נלקחים בחשבון בחישוב מקדמי הביטחון והם משמשים לחיזוק מערך הביטחונות הקיימים. הבנק מאשר באופן פרטני ומוגבל, גם מתן אשראי כנגד התחייבות הלווה בלבד.

במסגרת נהלי הבנק נקבעו כללים באשר לניהול השוטף של הביטחונות, ובכלל זה באשר לעדכון ערכם של הביטחונות: פיקדונות וערבויות בנקאיות מתעדכנים באופן שוטף לפי תנאיהם; בטחונות שהם ניירות ערך סחירים מתעדכנים באופן שוטף לפי ערכם בשוק; לגבי בטוחות שהן נדל"ן, קובע הנהול את המועד להערכת שווי על ידי שמאי מוסמך בהתאם לסוג האשראי המובטח על ידי הנכס. כמו כן, מבוצעת הערכת שווי במקרים של חשש לירידה מהותית בערך בטחון, העלולה להעמיד את הבנק במצב של חוסר בטחונות.

כפי שפורט לעיל, לרבות בפרק המלצות ועדת באזל, הבנק עושה שימוש נרחב בבטוחות אשר אינן מוכרות במסגרת כללי הפחתת הסיכון (CRM) של באזל II (נדל"ן, שעבוד רכב, ערבויות אישיות) בכדי להפחית את סיכוני האשראי.

גידורים - ללווים בעלי חשיפה מטבעית מוצעים אמצעי חיסוי והגנה (עסקות גידור) לצמצום חשיפתם, וזאת בנוסף לצעדים האחרים שהבנק נוקט למזעור סיכוני החשיפה של הבנק מפעילותם של אותם לקוחות. נקבעו הנחיות למעקב, פיקוח ובקרה נאותים על פעילות לווים אשר חבותם לבנק רגישה לשינויים בשערי החליפין, לרבות יצירת סימולציות ותרחישים לשינויים עתידיים בשערי החליפין. בקרות מיוחדות מופעלות גם לגבי לקוחות אשר מרכיב משמעותי בסל הביטחונות שלהם הוא ניירות ערך.

ביטוח אשראי - הבנק עושה שימוש בביטוח אשראי בתחום ההלוואות לדיור (משכנתאות), כך שמשכנתאות בשיעורי מימון גבוהים מובטחות, לגבי אותו חלק החורג משיעור המימון שקבע הבנק, על ידי חברת הביטוח EMI. באופן זה מקטין הבנק את הסיכון בהלוואה לשיעור מוגבל מהיקף הביטחונות.

ריכוזיות – הבנק אישר מדיניות עדכנית ייעודית לנושא סיכון הריכוזיות בתחום האשראי. מדיניות האשראי של הבנק מזה שנים מתבססת על פיזור הסיכונים ועל ניהולם המבוקר.

פיזור הסיכונים מאופיין במספר היבטים:

- פיזור תיק האשראי בין ענפי המשק השונים, לרבות הגבלת החשיפה ביחס לענפים ספציפיים.
- פיזור על פני קבוצות גודל של לקוחות.
- פיזור על פני מגזרי הצמדה שונים.
- פיזור גיאוגרפי במקרים רלוונטיים (ענף הבניה, משכנתאות).

ענפי משק: בהנהלת הבנק ובדירקטוריון נערכים, בהתאם לצורך, דיונים בנושא אשראי לענפים מסוימים, בעיקר ביחס לענפים הרגישים לתנודתיות במחזורי העסקים. מדיניות האשראי לענפים הרגישים נקבעת בהתבסס על ניתוח כלכלי של ההתפתחויות החזויות בענפים אלה. הבנק מקפיד על פיזור החבות בין ענפי המשק השונים, כך שלא תיווצר חבות חריגה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 315. אשראי לענפים מסוימים, כמו ענף היהלומים, ענף החקלאות, ענף הבנייה (על ענפי המשנה הכלולים בו), רשויות מקומיות, אשראי ליסינג וחברות סטארט-אפ מטופל על ידי יחידות מקצועיות ובעלי תפקידים המתמחים בענפים אלה. לענפים האמורים נקבעו כללים ונהלים ספציפיים, בנוסף לנהלים הכלליים הנוגעים להעמדת אשראי, וזאת על מנת להתמודד עם סיכוני האשראי הייחודיים לענפים אלה.

לקוחות גדולים: הבנק פועל בתחום האשראי ללקוחות גדולים באמצעות סקטור תאגידים, במסגרתו פועלים צוותים בעלי התמחויות ענפיות. לעתים, מגביל הבנק את חלקו באשראי ללקוח גדול ביחס להיקף האשראי הכולל לאותו לקוח במערכת הבנקאית, ובמקרים מסוימים מתנה את השתתפותו במימון עסקאות מסוימות ביצירת חבילת מימון כוללת בה ישתתפו גם בנקים נוספים (במסגרת הסדרי קונסורציום). הבנק מקפיד על עמידה במגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים ועל חבותם הכוללת של ששת הלווים הגדולים, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313. לפרטים נוספים באשר ללקוחות המטופלים על ידי סקטור תאגידים, ראה פרק תיאור מגזרי הפעילות של הבנק, מגזר הבנקאות העסקית.

מגזרי הצמדה: הפיזור מתבטא גם במתן אשראי במגזרי הצמדה שונים, כך שחלק מהאשראי רגיש יותר לתנודות במדד המחירים לצרכן (אשראי צמוד מדד), חלקו רגיש יותר לשינויים בריבית הפריים (אשראי שקלי לא צמוד), וחלקו לתנודות בשערי החליפין של המטבעות (אשראי במטבע זר או צמוד שער חליפין של מטבע זר).

פיזור גיאוגרפי: הבנק מקפיד על פיזור גיאוגרפי בתחום האשראי לבנייה ובתחום המשכנתאות, במטרה להקטין ריכוזיות יתר במתן האשראי.

להלן הרכב חשיפת האשראי נטו לפי סוגי הפחתות סיכון:

ליום 31 בדצמבר 2010					
חשיפת אשראי נטו	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות		חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾		
	חשיפה המכוסה על ידי בטחון פיננסי כשיר	סכומים שנוספו ⁽²⁾			
16,832	-	20	16,812	חובות של ריבוניות	
1,466	(7)	87	1,386	חובות של ישויות סקטור ציבורי	
4,651	(6)	284	4,373	חובות של תאגידים בנקאיים	
52,044	(9,228)	-	61,639	חובות של תאגידים	
1,962	(174)	-	2,138	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	
21,462	(1,516)	-	22,982	חשיפות קמעונאיות ליחידים	
3,529	(1,193)	-	4,740	הלוואות לעסקים קטנים	
65,595	(48)	-	65,643	משכנתאות לדיור	
8	-	-	8	איגוח	
3,146	-	-	3,146	נכסים אחרים	
170,695	(12,172)	391	182,867	סך הכל	

ליום 31 בדצמבר 2009					
חשיפת אשראי נטו	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות		חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾		
	חשיפה המכוסה על ידי בטחון פיננסי כשיר	סכומים שנוספו ⁽²⁾			
15,268	-	8	15,260	חובות של ריבוניות	
1,619	(5)	16	1,608	חובות של ישויות סקטור ציבורי	
5,151	6	311	4,894	חובות של תאגידים בנקאיים	
48,946	(6,419)	-	55,615	חובות של תאגידים	
1,601	(164)	-	1,771	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	
21,588	(1,311)	-	22,901	חשיפות קמעונאיות ליחידים	
3,098	(1,250)	-	4,363	הלוואות לעסקים קטנים	
53,550	(19)	-	53,571	משכנתאות לדיור	
19	-	-	19	איגוח	
3,109	-	-	3,109	נכסים אחרים	
153,949	(9,162)	335	163,111	סך הכל	

(1) סכום היתרות המאזניות והחוז-מאזניות לאחר קיזוזים מאזניים וחוז-מאזניים, לאחר הפרשה לחובות מסופקים, וללא השפעת הפחתת סיכון אשראי, מקדמי המרה לאשראי ומקדמי שקלול הסיכון כהגדרתם בכללי באזל 2.

(2) הפחתת סיכון אשראי באמצעות ערבויות גורמת למעבר של חשיפות מקבוצת החשיפה המקורית לקבוצות חשיפה בעלות מקדם שקלול סיכון נמוך יותר. כתוצאה מכך, נוצרים לעתים מצבים שבהם היקף החשיפה בקבוצת חשיפה מסוימת, לאחר הפחתת סיכון אשראי, גבוה מהיקף החשיפה בקבוצה זו לפני הפחתת הסיכון.

סיכון אשראי של צד נגדי

סיכון צד נגדי הינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יהיה בכשל לפני הסליקה הסופית של תזרימי העסקה. הפסד כלכלי יקרה רק כאשר העסקה עם הצד הנגדי תהיה בעלת שווי כלכלי חיובי בעת הכשל. ערך השוק של העסקה, שיכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים, תלוי למעשה בתנודות בגורמי השוק. במידה שהצד הנגדי יהיה בכשל, והעסקה בעלת שווי הוגן חיובי - הדבר עלול לגרום להפסד לבנק, לבעיית נזילות ולקושי לבצע עסקאות נוספות. גורמי הסיכון המשפיעים על סיכון האשראי של צד נגדי הינם: סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון נזילות.

הפעילות במכשירים נגזרים מהווה חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, וזאת בכפוף למגבלות הדירקטוריון. הבנק פועל במכשירים נגזרים הן עבור לקוחותיו, והן לצורך עצמי במסגרת ניהול חשיפות בסיס וריבית במגזרי ההצמדה השונים. הבנק אף פועל בתחום נגזרות האשראי בתיק הנוסטר. השקעות אלה נבחנות באופן פרטני בוועדה לניהול סיכונים ומובאות לאישור ועדת ניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנהל הכללי.

מגבלות ובקורות - קיימת מגבלת מסגרות עבור בנקים ומדינות הכוללת התייחסות לנגזרים. כמו כן, קיימת מגבלת מסגרות לקוחות בהתאם לפרמטרים מסוימים. במסגרת האגף לבקרת סיכונים פועלת יחידה ייעודית המתמחה בבקרת חשיפות הנובעות מפעילות בשוק ההון, ובוחנת באופן יומי לקוחות הפעילים בתחום זה. מתבצעת בקרה על פעילות חדר עסקאות, כולל בדיקת עמידה במגבלות שונות שקבעו הדירקטוריון וההנהלה.

הבנק מפעיל מנגנון נוסף לבקרה ולניהול סיכון הלקוח, באמצעות מדידת ה-VAR (הערך בסיכון) של תיק הלקוח באופן שוטף ובתדירות גבוהה במהלך היום.

הפחתת סיכון - לשם השתתפות בפעילות שוק ההון על הלקוח לספק בטחונות, בהתאם לנוהל שקבע הבנק. בפעילות מול בנקים ומדינות, הבנק חותם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות, כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא רק סכום החשיפה נטו, ועל ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש, ועל ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

להלן הרכב חשיפת אשראי נוכחית בגין מכשירים נגזרים ליום 31 בדצמבר 2010:

פירוט	חוזי ריבית	חוזי מט"ח	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות	נגזרי אשראי ⁽²⁾	סה"כ
סכום נקוב של מכשירים נגזרים (OTC) לאחר השפעת מקדם התוספת ("add-on")	219	1,244	-	-	67	1,530
שווי הוגן ברוטו חיובי של נגזרים ⁽¹⁾	472	1,237	738	1	-	2,448
סך הכל חשיפה בגין מכשירים נגזרים	691	2,481	738	1	67	3,978
ביטחונות בגין מכשירים נגזרים (לפני מקדמי ביטחון)	-	(254)	(1,094)	(1)	-	(1,349)
השפעת מקדמי ביטחון על הביטחונות	-	141	531	-	-	672
סך הכל חשיפת אשראי נוכחית לאחר הפחתת סיכון אשראי	691	2,368	175	-	67	3,301

להלן הרכב חשיפת אשראי נוכחית בגין נגזרים ליום 31 בדצמבר 2009:

פירוט	חוזי ריבית	חוזי מט"ח	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות	נגזרי אשראי ⁽²⁾	סה"כ
סכום נקוב של מכשירים נגזרים (OTC) לאחר השפעת מקדם התוספת ("add-on")	159	1,065	11	7	124	1,366
שווי הוגן ברוטו חיובי של נגזרים ⁽¹⁾	505	830	753	12	-	2,100
סך הכל חשיפה בגין מכשירים נגזרים	664	1,895	764	19	124	3,466
ביטחונות בגין מכשירים נגזרים (לפני מקדמי ביטחון)	(17)	(141)	(319)	(13)	-	(490)
השפעת מקדמי ביטחון על הביטחונות	4	28	44	6	-	82
סך הכל חשיפת אשראי נוכחית לאחר הפחתת סיכון אשראי	651	1,782	489	12	124	3,058

- (1) לרבות חשיפה הנובעת מסיכון אשראי של צד נגדי בגין פעולות לקוח בבורסה, המחושבת על פי כללי הבורסה.
 (2) פעילות נגזרי האשראי של הבנק אינה מוגדרת כפעילות תיווך. למידע על עסקאות רכישה ומכירת הגנת אשראי, ראה ביאור 19 ה'.

איגוח

הבנק אינו פועל בתחום איגוח נכסים. מדיניות הבנק הינה להימנע, באופן עקרוני, מהשקעה במכשירי איגוח מורכבים. בעבר, ביצע הבנק השקעות במספר מצומצם של מכשירי איגוח מורכבים, מסוג CDO ו-CLO, המרכיבים את התיק הקיים.

להלן פירוט ההשקעות בחשיפות איגוח ודרישות ההון בגין:

ליום 31 בדצמבר 2010			
דרישות הון ⁽¹⁾	סכום החשיפה	משקל סיכון	
3	8	350%	BBB עד BB-
52	52	מנוכה מההון	B+ ומטה
55	60		סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2009			
דרישות הון ⁽¹⁾	סכום החשיפה	משקל סיכון	
2	17	100%	BBB+ עד BBB-
1	2	350%	BB+ עד BB-
46	46	מנוכה מההון	B+ ומטה
49	65		סך הכל

(1) דרישת הון (למעט בגין חשיפות המנוכות מההון), חושבה לפי 9% מיתרת נכסי הסיכון, בהתאם להוראת השעה ליישום נדבך 3 של באזל 2.

לפירוט נוסף של היקף החשיפה לניירות ערך מגובי נכסים, ראה ביאור 3 לדוחות הכספיים.

סיכוני שוק

סיכוני השוק אליהם חשוף הבנק במכשירים הפיננסיים השונים נובעים מרגישותם לשינויים בלתי צפויים בריבית, בשיעור האינפלציה ובשערי חליפין, כך ששינויים בתנאי השוק, עשויים להוביל לשינויים בשווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים השונים. ניהול סיכוני השוק נועד למקסם את הרווח של הבנק ברמת סיכון שנקבעה. החשיפות לסיכוני שוק מנוהלות בהתאם למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, אשר במסגרתן ובכפוף להן, פועלת הנהלת הבנק בהתאם לתנאי השוק במועד נתון.

הבנק מתמקד בשני גורמי סיכון שוק עיקריים:

- סיכון הריבית - הסיכון לשחיקת ההון כתוצאה משינויים שיחולו בעתיד בשיעורי הריבית. החשיפה לסיכון הריבית נובעת מחוסר התאמה בין טווחי הזמן לפירעון של נכסי הבנק לעומת התחייבויותיו.
- סיכון בסיס הצמדה - הסיכון לשחיקה בהון כתוצאה משינויים בערכו של בסיס ההצמדה - שינוי מחירים, שערי חליפין וקצב האינפלציה. החשיפה לסיכון בסיס קיימת כאשר הנכסים וההתחייבויות של הבנק נקובים במגזרי מטבע או הצמדה שונים.

כל פעילות חדשה של הבנק (מכשיר פיננסי חדש, חשיפה מסוג חדש, עשיית שוק ודומה) מאושרת על ידי הדירקטוריון לאחר שעמד על סיכוני השוק הכרוכים בפעילות, וקבע מגבלות ומנגנונים לניהול, למדידה ולבקרה של הסיכונים לפי נוהל מוצר חדש. בהתאם להוראות בנק ישראל, במסגרת ניהול הסיכונים בבנק מובאות בחשבון גם החשיפות לסיכוני שוק של חברות הבת.

ניהול הסיכון בבנק מתחלק לשני מוקדי סיכון עיקריים: תיק בנקאי ותיק סחיר. באזל II מגדיר תיק סחיר תוך שימת הדגש על יכולת הסחירות, עם הכוונה ברורה למכשירים סחירים שבכוונת הבנק לסחור בהם למטרות רווח. התיק הסחיר בבנק כולל את תיקי ניירות הערך למסחר, את התיקים המנוהלים בחדר העסקאות כעושה שוק וכן עסקאות מסוג אגרות חוב זמינות למכירה ועסקאות נגזרים אשר בוצעו כחלק מאסטרטגיית מסחר ספציפית. כמו כן יתווספו לתיק הסחיר עסקאות מאזניות שיירשמו בעתיד לפי שוויין ההוגן, בהתאם לתקן אמריקאי מספר 159 אם וכאשר יוחלט על כך. התיק הבנקאי מכיל את כל העסקאות שאינן כלולות בתיק הסחיר, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים כעסקאות הגנה לתיק הבנקאי, ולמעשה מרכז את עיקר הפעילות של הבנק.

סיכון הריבית בתיק הבנקאי

סיכון הריבית בתיק הבנקאי הוא הסיכון של שחיקת התיק הבנקאי (כאמור, כל העסקאות שאינן כלולות בתיק הסחיר, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לגידור התיק הבנקאי) כתוצאה משינויים שיחולו בעתיד בשיעורי הריבית. החשיפה לסיכון הריבית נובעת מחוסר התאמה בין טווחי הזמן לפירעון של נכסי הבנק לעומת התחייבויותיו.

סיכון הריבית בתיק הבנקאי של הבנק מנוטר באופן שוטף, הן במסגרת ניהול סיכון הריבית על התיק הכולל במונחי VAR, והן במונחי Economic Value of Equity - EVE, מודל הבוחן שינויים בשווי הכלכלי של התיק תחת הנחות שונות של שינויים בעקומי הריבית, לרבות עלייה / ירידה מקבילה של עקום הריבית ב- 2%.

להלן השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים) :

31 בדצמבר 2010						
שינוי בשווי הוגן						
מטבע חוץ			מטבע ישראלי			
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
377	(1)	(7)	(11)	217	179	עליה של 2%
(558)	1	6	25	(389)	(201)	ירידה של 2%

31 בדצמבר 2009						
שינוי בשווי הוגן						
מטבע חוץ			מטבע ישראלי			
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
481	(7)	2	7	407	72	עליה של 2%
(690)	8	-	7	(602)	(103)	ירידה של 2%

במסגרת עריכת התחזית לפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי סילוקים מוקדמים.

סיכון שוק בתיק הסחיר של הבנק, שמורכב בעיקרו מתיקים המנוהלים בחדר עסקאות, מנוהל באמצעות מגבלות כמותיות המוגדרות לכל תיק בהתאם לפעילותו.

מודל ה-**VAR** (Value at Risk) – הערך בסיכון

להלן תמצית המודלים המשמשים את הבנק לחישוב הערך בסיכון:

מודל ה-VAR**** הוא מודל סטטיסטי האומד את ההפסד הצפוי לבנק, במהלך אופק השקעה מסוים וברמת ביטחון סטטיסטית הנקבעת מראש.

ערך ה-**VAR** מהווה אומדן לרמת סיכון השוק במונחים כספיים. ערך ה-**VAR** יכול לעלות כתוצאה מעלייה בתנודתיות של גורמי סיכון, או כתוצאה מעלייה ברמת הסיכון הגלומה בפוזיציות השונות שבתיק הבנק. יש לראות את אומדן ה-**VAR** כ"מדחום לסיכון", שכן ניתוח תוצאות ה-**VAR** בצורה שוטפת, מאפשר להנהלת הבנק לקבל מידע ערכי על רמת הסיכון הגלומה בפעילויות שונות של הבנק, לאבחן את פרופיל הסיכון של הבנק, ולנקוט פעולות במטרה לגדר סיכונים מסוימים בפעילותו. הבנק קבע מגבלות (תאבון סיכון) במונחי **VAR**.

מודל ה-**VAR** מתאים לתנאי שוק רגילים, ואינו אומד הפסדים אפשריים מעבר לרמת המובהקות שנקבעה בחישוב. לפיכך, מחזק הבנק את המתודולוגיה באמצעות מבחני קיצון.

מבחני קיצון - מודל זה אומד את ההפסד הצפוי לבנק, כתוצאה מתנודות חריפות במחיריהם של גורמי הסיכון בשוק. למעשה, אומד מודל זה, בשיטותיו השונות, את ההפסד הפוטנציאלי ב"זנב השמאלי" של ההתפלגות, קרי: מעבר לרמת המובהקות שנקבעה בעת חישוב ה-VAR. שיטות מבחני המצוקה של הבנק נחלקות לשניים: שיטות סובייקטיביות, המסתמכות על החלטה של פרום ניטור סיכונים שהוקם בבנק, ושיטות אובייקטיביות, המסתמכות בין היתר על אירועים ותרחישים קיצוניים, שאירעו בעבר. הבנק קבע מגבלות (תאבון סיכון) במונחי VAR.

כנדרש על פי הוראות בנק ישראל, מחשב הבנק את ערכי ה-VAR וערכי מבחני הקיצון ברמה חודשית. חישוב ערך ה-VAR מתבצע בשיטות החישוב המקובלות בעולם, ביניהן: שיטת סימולצית מונטה קרלו ושיטת הסימולציה ההיסטורית. בנוסף, על מנת לשפר את מהירות התגובה של ערך ה-VAR לרמת התנודתיות בשווקים הפיננסיים, פיתח הבנק שיטה חדשה לחישוב VAR, המיישמת שילוב של מספר שיטות חישוב מקובלות. שיטה זו מאפשרת לבנק להתמודד עם מצבים בהם מידת התנודתיות בשוק גדלה.

הבנק הקים תשתית ניהולית וטכנית לחישוב מודל ה-VAR ולחישוב מבחני קיצון באלטרנטיבות שונות. תוצאות המודלים, כולל ניתוח התוצאות, מדווחות באופן שוטף ל – CRO של הבנק, למנהל סיכוני השוק של הבנק ולמנהל הכללי, ואחת לשישה שבועות לדירקטוריון הבנק.

הנתונים עליהם מבוססים חלק מחישובי ה-VAR הם נתונים היסטוריים. לפיכך, הבנק בוחן את איכות המודלים המשמשים אותו לחישוב ה-VAR, בין היתר באמצעות תהליך ה-BACKTESTING, וזאת כדי לשפר את איכות הניבוי של המודלים בהם הוא משתמש.

הבנק פועל בהתמדה לשיפור המודלים בהם הוא משתמש, בכל היבטים הנדרשים. הבנק מוצא במודלים אלה כלי ניהולי חשוב, והוא עושה בהם שימוש נרחב ככלים למעקב ולבקרה אחר רמת הסיכון הגלומה בפעילות הבנק בתחומים השונים. במהלך השנה האחרונה המשיך הבנק לבחון את המתודולוגיות שהתפתחו בעולם לאחרונה, לחישוב מדדי הסיכון (חלקם – כתוצאה מהמשבר האחרון בשווקים בעולם).

סיכוני השוק בשני התיקים: הבנקאי והסחיר, מנוהלים ברמה הכוללת באמצעות מודל ה-VAR ומבחני המצוקה. הבנק פועל תחת מגבלות הדירקטוריון לסיכוני שוק במונחי VAR ומבחני מצוקה. לצורך יישום מודלים אלה, הוגדר ההון הפנוי של הבנק כמקור שקלי לא צמוד. מגבלות הדירקטוריון קובעות, כי ערך ה-VAR של כלל פעילותו של הבנק, לאופק השקעה של חודש, בגבוהה מבין כל שיטות החישוב, לא יעלה על 6% מההון העצמי, וכי ההפסד המרבי במבחני הקיצון בגבוהה מבין כל שיטות החישוב, לא יעלה על 15% מההון העצמי. האגף לבקרת סיכונים מבצע בדיקות להלימות מודל ה-VAR על בסיס חודשי (BACKTESTING), תוך שימוש במודלים מתקדמים בתחום.

האומדן הפנימי של ערך ה-VAR של קבוצת הבנק מציג את הסיכון להפסד במהלך חודש ימים, שההסתברות להתרחשותו אינה עולה על 1%. להלן ערך ה-VAR המקסימלי של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת 2009	שנת 2010	
291	219	לוסף התקופה
291 (דצמבר)	364 (ספטמבר)	ערך מקסימלי במהלך התקופה
164 (ינואר)	219 (דצמבר)	ערך מינימלי במהלך התקופה

בהמשך לעבודת ייעוץ שבוצעה על ידי מומחים בינלאומיים, מבצע הבנק Backtesting על הלימות מודל ה-VAR החדש שפותח בבנק. בחינת ה-BackTesting על מודל ה-VAR לאופק השקעה של יום מצביעה על כך, שגם בשנת 2010 עמד המודל בקריטריונים של הנחיות באזל.

המבנה והארגון של פונקצית ניהול סיכונים שוק (ריבית ובסיס)

ניהול החשיפות לסיכונים שוק מעוגן במסמך מדיניות אשר מובא אחת לשנה לאישור בדירקטוריון הבנק, מסמך זה מתווה בין היתר את מדרג הסמכויות לניהול סיכונים השוק ואת תדירות הדיונים והדיווחים על מצב החשיפות ברמות השונות. בהתאם לנהל, סמכות קבלת ההחלטות בנוגע לניהול החשיפות הינה בידי המנהל הכללי, בכפוף למסגרות שנקבעו על ידי הדירקטוריון. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק נדונה, מגובשת ומבוקרת במסגרת ועדת הנהלה לניהול נכסים והתחייבויות בראשותו של המנהל הכללי של הבנק. ועדה זו מתכנסת בדרך כלל אחת לחודש או לעיתים תכופות יותר, כאשר קיימות או חזויות התפתחויות מיוחדות בשווקים השונים. בהתאם לנהל, נדרש המנהל הכללי של הבנק לדווח לדירקטוריון מיידית על חריגה ממגבלות הדירקטוריון ובקורות אירועים חריגים חיצוניים או פנימיים.

מנהל החטיבה הפיננסית, המכהן כמנהל סיכונים השוק, עומד בראש ועדה לניהול סיכונים המתכנסת בתדירות שבועית, ודנה בפעילות מעשית בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות. למנהל הסיכונים סמכות לקבל החלטות בנושא ניהול החשיפות בכל מגזרי ההצמדה, על מנת ליישם את המדיניות שנקבעה על ידי המנהל הכללי, ובכפוף למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון. מנהל החטיבה הפיננסית קובע קווים מנחים לפעילות השוטפת של ניהול סיכונים השוק, בכפוף למגבלות שקבע הדירקטוריון. "תיאבון סיכון" משתנה בהתאם לשינויים בסביבה הכלכלית והעסקית.

מנהל החטיבה הפיננסית מדווח למנהל הכללי של הבנק על כל חריגה ממגבלות ההנהלה, מעבר לחריגה המותרת למנהל סיכונים השוק. ניצול הסמכויות של מנהל סיכונים השוק לחריגה ידווח בישיבת ועדת ההנהלה לניהול נכסים והתחייבויות הסמוכה לאחר מועד החריגה.

בדיקה וניהול של החשיפות לסיכונים השוק השונים מתבצעות באופן שוטף בסקטור ניהול פיננסי שבחטיבה הפיננסית. בקרת סיכונים שוק מבוצעת על ידי האגף לבקרת סיכונים שבחטיבה לתכנון, תפעול ובקרה. מנגנוני כימות החשיפות והבקרה אחר העמידה במסגרות המאושרות לפעילות מעוגנים בנהלי עבודה פנימיים. דירקטוריון הבנק מקבל אחת ל-6 שבועות עדכון על מצב ניהול הנכסים וההתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים. כמו כן, מקיים הדירקטוריון בתדירות רבעונית דיון ב"מסמך חשיפות", כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 339.

בקורות אירועים חריגים בשוקי הכספים וההון, כגון שינוי בלתי צפוי בשיעורי הריבית, זעזועים בשוק מטבע החוץ, שינויים במדיניות הפיסקלית או המוניטרית, מתכנסות הוועדות לדיון מיוחד, על מנת לקבל החלטות המתחייבות מאירועים אלה.

האופי והיקף של מערכות דיווח על סיכון של סיכונים שוק (ריבית ובסיס)

בבנק פועל "פורום ניטור סיכונים" המתכנס בתדירות חודשית, במטרה לקבוע את תרחישי הקיצון של הבנק, ולדון ולקבוע מתודולוגיות לניהול ולבקרת הסיכונים. בוועדה, שבראשותה עומד מנהל החטיבה לתכנון, תפעול ובקרה, שותפים נציגי החטיבה הפיננסית, החטיבה לתכנון, תפעול ובקרה, החטיבה העסקית ומערך חשבונאות ודיווח כספי. הפעילות השוטפת של הוועדות מאפשרת קיום תקשורת שוטפת בנושא ניהול הסיכונים השונים בין כל החטיבות בבנק השותפות לתהליך ניהול הסיכונים ולבקרתו.

מדיניות גידור והפחתת סיכון

הפחתת חשיפה לסיכונים שוק של הפוזיציות המאזניות והחוץ מאזניות מתבצעת באמצעות פעילות יזומה בעסקאות נגזרים מגדרות, ניהול ההרכב של תיק הנוסטרו, והתאמת מערך המחירים במטרה לעודד פעילות בתחומים הדרושים. עסקאות נגזרים, אשר מזוהות כמגדרות פוזיציות מאזניות בהתאם לכללי החשבונאות, יוגדרו בהתאם לנוהל גידור שקיים בבנק כעסקאות גידור חשבונאי. אפקטיביות הגידור היא מידת ההתאמה בין השינויים בשווי ההוגן או בתזרימי המזומנים של הפריט המגודר ושל הנגזר המגדר. הגידור נחשב כבעל אפקטיביות גבוהה, אם השינויים בשווי ההוגן או בתזרימי המזומנים של הפריט המגודר, מתקזזים כמעט במלואם על ידי השינויים בשווי ההוגן או בתזרימי המזומנים של המכשיר המגדר. כאשר אין זהות מוחלטת בין מכשירים מגדרים לאלו המגודרים מתקיימות בדיקות אפקטיביות אחת לרבעון.

סיכון בסיס

סיכון בסיס הצמדה הוא הסיכון של שחיקה בהון כתוצאה משינויים בערכו של בסיס הצמדה - שינוי במחירים, בשערי חליפין ובקצב האינפלציה. החשיפה לסיכון בסיס קיימת כאשר הנכסים וההתחייבויות של הבנק נקובים במגזרי מטבע או הצמדה שונים.

להלן ניתוח רגישות רווחי קבוצת הבנק (לפני מס) לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן, ליום 31 בדצמבר 2010:

רווח (הפסד) במיליוני שקלים חדשים

	תרחיש קיצון היסטורי ⁽¹⁾				תרחישים	
	ירידה	עלייה	ירידה של 10%	ירידה של 5%	עלייה של 5%	עלייה של 10%
מדד	(32.6)	108.6	(362.2)	(181.1)	181.1	362.2
דולר	(42.8)	73.8	(122.1)	(63.4)	70.7	150.8
ליש"ט	0.2	(0.1)	0.6	0.3	(0.1)	-
יין	(1.7)	10.3	(2.9)	(1.4)	2.2	6.6
אירו	1.3	1.0	1.6	1.2	-	4.4
פר"ש	(8.0)	14.0	(12.1)	(6.6)	7.7	15.3

(1) תרחישי הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

סיכון ריבית

סיכון הריבית הוא הסיכון של שחיקת ההון כתוצאה משינויים שיחולו בעתיד בשיעורי הריבית. החשיפה לסיכון הריבית נובעת מחוסר התאמה בין טווחי הזמן לפירעון של נכסי הבנק לעומת התחייבויותיו.

להלן מוצגת השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים חדשים).

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית:

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		סך הכל
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
31 בדצמבר 2010						
130,294	2,503	4,146	12,944	42,760	67,941	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
139,546	4,527	5,442	53,430	3,894	72,253 ⁽³⁾	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
(124,116)	(2,280)	(4,476)	(15,230)	(34,820)	(67,310)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(139,011)	(4,811)	(5,123)	(50,957)	(8,701)	(69,419) ⁽³⁾	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
6,713	(61)	(11)	187	3,133	3,465	סך הכל
31 בדצמבר 2009						
116,393	2,755	3,747	11,847	38,085	59,959	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
92,873	5,236	4,682	34,903	3,070	44,982 ⁽³⁾	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
(111,107)	(3,014)	(5,022)	(13,760)	(33,958)	(55,353)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(93,364)	(4,978)	(3,453)	(32,810)	(6,068)	(46,055) ⁽³⁾	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
4,795	(1)	(46)	180	1,129	3,533	סך הכל

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית⁽⁴⁾:

שינוי בשווי ההוגן במיליוני שקלים חדשים באחוזים	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		סך הכל	שינוי בשווי ההוגן במיליוני שקלים חדשים באחוזים	
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד			
31 בדצמבר 2010								
השינוי בשיעורי הריבית:								
(1.1%)	(76)	6,637	(71)	(11)	136	3,238	3,345	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
-	-	6,713	(62)	(11)	182	3,151	3,453	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
1.9%	126	6,839	(51)	(6)	232	3,094	3,570	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד
31 בדצמבר 2009								
השינוי בשיעורי הריבית:								
0.3%	14	4,809	(9)	(72)	133	1,406	3,351	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
-	(1)	4,794	(2)	(49)	176	1,156	3,513	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
1.9%	91	4,886	8	(13)	243	942	3,706	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

(1) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירי פיננסיים חוץ מאזניים.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בביאור 20 בדוח הכספי.

(4) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר הצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי הצמדה.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים.

הבנק נדרש להקצות הון בגין סיכון הריבית בתיק הסחיר, סיכוני שער חליפין על כל הפעילות הבנקאית וסיכון האופציות. הבנק משתמש בשיטת המח"מ במדידתו את סיכון הריבית ובשיטת דלתא פלוס במדידתו את הסיכון בגין אופציות. שיטה זו מכמתת את הסיכון הכרוך בפעילות תיק האופציות כפונקציה של ערכי "היווניות". אלה מבטאות את רגישות תיק האופציות לתזוזות בנכס הבסיס ובסטיית התקן.

על פי כללי באזל II, נדרש הבנק לחשב גם את הסיכון הספציפי בתיק הסחיר. דרישת ההון בגין הסיכון הספציפי מיועדת לספק הגנה מפני שינוי לרעה במחירו של נייר ערך יחיד עקב גורמים הקשורים למנפיק היחיד. דרישת ההון בגין הסיכון, הספציפי מתייחסת למכשירים בתיק הסחיר, והיא מחליפה את דרישת ההון בגין סיכוני אשראי מכשירים אלה, אילו היו בתיק הבנקאי.

הקצאת הון עבור סיכון בסיס הינה של 8% בגין פוזיציה פתוחה נטו בכל מטבע.

להלן דרישת ההון הנובעת מסיכון שוק לפי רכיבי סיכון (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2009		ליום 31 בדצמבר 2010			
דרישות הון		דרישות הון			
סיכון כללי	סיכון ספציפי	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך הכל	רכיב סיכון ⁽¹⁾
18	5	31	6	37	סיכון ריבית ⁽²⁾
1	-	1	-	1	סיכון מניות
32	-	15	-	15	סיכון שער חליפין של מטבע חוץ
51	5	47	6	53	סך הכל סיכון שוק

(1) סיכון הגלום בפעילות אופציות נכלל ברכיבים השונים, וחושב לפי גישת "דלתא פלוס", כהגדרתה בהוראות המפקח על הבנקים.

(2) חושב לפי גישת המח"מ, כהגדרתה בהוראות המפקח על הבנקים.

סיכוני נזילות

סיכוני נזילות נובעים מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. סיכוני הנזילות מנוהלים בכפוף למגבלות הדירקטוריון וההנהלה, כפי שתתוארנה להלן, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

הבנק פיתח מודל פנימי לאמידת צרכי הנזילות והאמצעים הנזילים, כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 - "ניהול סיכוני נזילות" ובהתאמה להנחיות באזל. המודל הפנימי של הבנק מבוסס על ממצאים סטטיסטיים לגבי התנהגות הציבור. הוקמה מערכת מידע למדידה, בקרה ודיווח יומי על מצב הנזילות. בבנק פועל פורום נזילות, באחריות החטיבה הפיננסית, המתכנס בתדירות יומית, במטרה לדון במצב הנזילות, ולתאם בין צרכי הנזילות של היחידות השונות בבנק לבין "ספקי" הנזילות ומנהלי הנזילות. בנוסף, מבצע האגף לבקרת סיכונים בחינה של הלימות המודל (back testing) כנדרש בהוראות בנק ישראל.

ניהול סיכוני הנזילות מעוגן במסמך מדיניות המובא אחת לשנה לאישור הדירקטוריון. מסמך המדיניות, הכולל מדרג סמכויות, נהלים, מגבלות ותכנית חירום לטיפול במקרה של משבר נזילות. הנהלת הבנק קבעה מגבלות וקווים מנחים בנושאים הבאים:

- יחס אמצעים נזילים לצורכי מימון הגבוה מ-1, אשר ישמש כ"כרית בטחון".
- הרכב אופטימלי של אמצעים נזילים לכיסוי "כרית הביטחון" וצרכי המימון.
- מגבלות ריכוזיות מפקידים.

להלן עיקרי המדיניות:

- מגוון דיווחים להנהלה ולדירקטוריון המופצים באופן שוטף.
  - מחוללים (Key Risk Indicators) פנימיים וחיצוניים המתרעים על אפשרות לבעיית נזילות של הבנק או של המערכת הבנקאית.
  - מעקב מקורות - כללים לניהול מעקב אחר הרכב המקורות, ובמיוחד אחר המקורות התנודתיים. לצורך ניהול סיכוני הנזילות נעשית הבחנה בין המקורות לפי סוגי לקוחות ומידת התנודתיות שלהם. הוגדרו קווים מנחים באשר ליחס בין הפיקדונות התנודתיים לבין יתר הפיקדונות.
  - אופקי הישרדות - מדידת מספר הימים בהם יוכל הבנק להתקיים ממקורותיו שלו, ללא גיוס מקורות חיצוניים. אופק ההישרדות נבחן במהלך עסקים רגיל ובארבעה תרחישי קיצון מרכזיים.
  - תכנית מפורטת לשעת חירום. תכנית זו הינה חלק מנוהל פיננסי לשעת חירום, שאושר על ידי הדירקטוריון.
- בשנת 2010 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

סיכוני הנזילות בבנק, על רקע משבר האשראי והנזילות האחרון, מנהלים בשמרנות יתרה, תוך שמירה על רזרבות נזילות גבוהות ובחינה מתמדת של מצב הבנק בתרחישי נזילות ברמות חומרה ומאפיינים שונים. כמו כן, הוגבר המעקב השוטף אחר מחוללי הסיכון הפנימיים והחיצוניים, העשויים להצביע על שינוי ברמות הנזילות במערכת הבנקאית בכלל ובבנק בפרט. הבנק מנהל את סיכוני הנזילות באופן האמור לעיל, חרף העובדה שמשבר האשראי העולמי לא פגע בנזילות הבנק.

האופי והיקף של מערכות דיווח על סיכוני נזילות

- במסגרת יישום ההוראה 342 הוקמה מערכת דיווחים תקופתיים ודיווחי חרום מיידיים לדרגים השונים בבנק. הדירקטוריון והנהלת הבנק מקבלים דיווחים שונים בתדירות יומית, שבועית, חודשית ורבעונית. אירועים חריגים בניהול הנזילות, לרבות התפתחויות חריגות במקורות הנזילים של הבנק מדווחים להנהלה ו/או לדירקטוריון באופן מיידי.
- דיווח נזילות יומי - דיווח מתומצת על עמידה במגבלות הדירקטוריון והנהלה, על תחזית עודפי הנזילות לשנה הקרובה, על התפלגות המקורות, על העמידה בתרחישי קיצון.
  - דיווח נזילות שבועי - דיווח המוגש לפורום ההנהלה.
  - דיווח נזילות חודשי - דיווח לוועדת הנהלה ולדירקטוריון.
  - דיווח נזילות רבעוני - דיווח לדירקטוריון במסגרת מסמך החשיפות.

עודפי האמצעים הנזילים על צרכי המימון במטבע ישראלי מושקעים בעיקר בהפקדות בבנק ישראל ובבנקים מסחריים ישראלים לתקופה של עד שבוע ובמק"מ ואיגרות חוב ממשלתיות. עודפי האמצעים הנזילים על צרכי המימון במטבע חוץ מושקעים בבנק ישראל, ב-Federal reserve ובאיגרות חוב הניתנות למימוש מהיר. מדיניות ניהול חשיפת האשראי הגלומה בניהול עודפי הנזילות במטבע חוץ עודכנה בהתאמה למציאות הכלכלית העולמית. הבנק בוחן תדיר את קווי האשראי לגופים הפיננסיים השונים ופועל בעיקר מול הבנקים בעלי החוסן הפיננסי הגבוה ביותר, לטווחי זמן קצרים ככל הניתן ובפיזור בין הגופים השונים.

להלן נתונים עיקריים המשקפים את סיכוני השוק, כפי שבאים לידי ביטוי בדוחות הכספיים, ותוך התייחסות לשוני בין ההצגה החשבונאית לבין מדידת החשיפה הכלכלית:

הון פיננסי - ליום 31 בדצמבר 2010 עולה ההון של הקבוצה על סך הפריטים הלא כספיים, בכ-5,759 מיליוני שקלים חדשים. ההון הפנוי של הקבוצה, הכולל את ההון הפיננסי, בתוספת אשראי שסווג כהשקעה במניות על פי הנחיית הפיקוח על הבנקים, ובתוספת ההפרשה הכללית והנוספת לחובות מסופקים, מימן במהלך 2010 שימושים בעיקר במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר הצמוד למדד, בהתאם למדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות בכל עת.

מצב הצמדה - פירוט הנכסים וההתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים בבנק ל-31 בדצמבר 2010 ול-31 בדצמבר 2009, מוצג בביאור 17 בדוחות הכספיים, אולם, מידת החשיפה הכלכלית של הבנק אינה באה לידי ביטוי מלא בפוזיציות המוצגות בביאור זה לאור השוני בהתייחסות לסעיפי ההון, לחובות בעייתיים מסויימים, להשקעות בחברות מוחזקות ולשאר הפריטים שאינם כספיים, בין הגישה החשבונאית לבין הגישה הכלכלית, כפי שיתואר להלן.

כדי לשקף את חשיפות הבנק באופן כלכלי, מסווג הבנק חובות בעייתיים מסויימים כאשראי שקלי במגזר הלא צמוד, במקום במגזרי האשראי המקוריים.

עודפי הנכסים צמודי המדד בקבוצה, הכוללים נכסים והתחייבויות מאזניים וחוף מאזניים, ל-31 בדצמבר 2010, כמוצג בביאור 17 בדוחות הכספיים, מסתכמים בכ-3.2 מיליארדי שקלים חדשים. לאחר ייחוס ההפרשה הכללית והנוספת לחובות המסופקים להון הפנוי וסיווג אשראים בעייתיים מסויימים למגזר השקלי הלא צמוד, מסתכמת הפוזיציה במגזר הצמוד למדד ל-31 בדצמבר 2010 בעודף שימושים בסך כ-2.7 מיליארדי שקלים חדשים. ליום 31 בדצמבר 2009 הסתכם עודף השימושים בסך של כ-1.8 מיליארד שקלים חדשים.

עודף הנכסים במטבע חוץ בקבוצה, הכולל נכסים והתחייבויות מאזניים וחוף מאזניים ל-31 בדצמבר 2010, כמוצג בביאור 17 בדוחות הכספיים, מסתכם בכ-33 מיליוני שקלים חדשים. ההתחייבויות במטבע חוץ כוללות פיקדונות במטבע חוץ המשמשים למימון השקעות בחברות בנות בחוץ לארץ בסך כ-306 מיליוני שקלים חדשים, מהם כ-294 מיליוני שקלים חדשים מוצגים במאזן הבנק כפריטים שאינם כספיים. ייחוס הפיקדונות במטבע חוץ למימון השקעה בחוץ לארץ מקטין את ההתחייבויות במגזר מטבע החוץ בבנק בהתאם. לאחר ייחוס ההפרשה הכללית והנוספת לחובות מסופקים להון הפנוי, וסיווג אשראים בעייתיים מסויימים למגזר השקלי הלא צמוד, לבנק עודף מקורות במגזר מטבע החוץ ל-31 בדצמבר 2010 המסתכם בכ-60 מיליוני שקלים חדשים, וזאת בהשוואה לעודף מקורות של 34 מיליוני שקלים חדשים נכון ל-31 בדצמבר 2009.

הפוזיציה במגזר השקלי הלא צמוד, לאחר ייחוס ההון הפנוי וסיווג אשראים בעייתיים מסויימים, כאמור, מאזנת את הפוזיציות הכלכליות הפתוחות במגזר הצמוד למדד ובמגזר מטבע החוץ.

בתוספת ד' לסקירת ההנהלה מוצגת החשיפה הקבוצתית לריבית על בסיס מאוחד במונחי משך חיים ממוצע אפקטיבי (מח"מ) ובמונחי השווי ההוגן. תזרימי המזומנים לחישוב החשיפה מבוססים על הנחות שיעורי משיכה בתחנות היציאה של שיעורי הסילוק המוקדם של משכנתאות. שיעורי המשיכות מבוססים על נתונים אמפיריים.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב התזרימים והשווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 20 לדוח הכספי.

במגזר השקלי הלא צמוד, זהה מח"מ ההתחייבויות למח"מ הנכסים, עקב העובדה שעיקר הפעילות במגזר השקלי הלא צמוד היא בריבית נידת צמודה לפריים, שסיכון הריבית בגינה הוא מזערי. הפרש המח"מ אינו משקף את מידת הסיכון בחשיפה לריבית קבועה, הנמדדת כאמור לעיל במודל VAR ומבחני קיצון.

ההפרש בין שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) על הנכסים הפיננסיים לשת"פ על ההתחייבויות הפיננסיות הוא כ-0.88%. מח"מ ההתחייבויות במגזר הצמוד למדד גבוה ממח"מ הנכסים ב-0.82 שנים. חישוב המח"מ מבוסס על הנחות פירענות מוקדמים בחסכונות ובהלוואות. ללא הנחות אלה גבוה מח"מ ההתחייבויות ממח"מ הנכסים בכ-0.58 שנים. ההפרש בין השת"פ על הנכסים הפיננסיים לשת"פ על ההתחייבויות הפיננסיות ללא הנחת פירענות מוקדמים כאמור, עולה מ-0.20% ל-1.47%.

במגזר מטבע החוץ, גבוה מח"מ הנכסים ממח"מ ההתחייבויות ב-0.06 שנים. במגזר זה, עיקר הפעילות היא בריבית ניידת צמודה לריבית הלייבור, ולכן המח"מ במגזר זה נמוך. השפעת הנחת הפירענות המוקדמים בחסכונות ובהלוואות על הפרשי המח"מ והשת"פ במגזר זה היא זניחה.

ההפרש בין השת"פ על הנכסים הפיננסיים לשת"פ על ההתחייבויות הפיננסיות הוא כ-1.56%. תקופות לפירעון - תזרים המזומנים של הבנק לפי תקופות לפירעון, כמוצג בפרוט בביאור 18 בדוחות הכספיים, שונה במהותו בין מגזרי הצמדה בהתאם לאופי הפעילות במגזר.

במגזר השקלי הלא צמוד, מרבית הפעילות, הן מצד המקורות והן מצד השימושים, מתרכזת לתקופות של עד שנה. ליום 31 בדצמבר 2010, כ-90% מכלל ההתחייבויות הן לתקופה זו (בדומה ל-31 בדצמבר 2009) וכ-65% הן לתקופות של עד חודש (לעומת 76% ביום 31 בדצמבר 2009).

במגזר הצמוד למדד, הפעילות העיקרית בצד המקורות הייתה גיוס פיקדונות. חלק מההפקדות הן לתקופות של 15-6 שנים, עם אפשרות למשיכה מתום שנתיים ו-3 שנים בהתאמה. להערכת הבנק, פיקדונות אלה ימשכו לפני תום התקופה, אולם על פי ההוראות החשבונאיות, יתרות אלה מוצגות בביאור בהתאם לתקופה המרבית. שיעור ההתחייבויות לתקופות של מעל לשנתיים מתוך סך ההתחייבויות ירד מכ-75% בסוף שנת 2009 לכ-69% בסוף שנת 2010. הבנק מחזר בשנת 2010 139% מהיקף המשיכות בפיקדונות צמודי מדד בהפקדות מחודשות במגוון סוגי הפיקדונות הקיימים בבנק, לעומת מיחזור של 125% בשנת 2009.

במטבע חוץ קיים עודף שימושים לטווח ארוך הממומן ממקורות קצרים עד שנה. ניסיון העבר מורה כי הפיקדונות הקצרים ממוחזרים באופן שוטף ומהווים בסיס לשימושים ארוכי טווח במטבע חוץ.

גיוס המקורות ומצב הנזילות בבנק - במהלך שנת 2010 חלה עלייה ביתרת פיקדונות הציבור בבנק. יתרת פיקדונות הציבור עלתה מהיקף של כ-95.0 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2009, להיקף של כ-105.7 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2010, גידול של כ-11.3%.

עיקר העלייה הייתה במגזר הלא צמוד, היקף פיקדונות הציבור במגזר זה הגיע לסך של כ-62.8 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של כ-21.0% לעומת 2009. במגזר הצמוד מדד הגיע היקף פיקדונות הציבור לכ-22.3 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של כ-1.0% ובמגזר המט"ח לכ-20.6 מיליארדי שקלים חדשים, ירידה של כ-2.0% לעומת 2009. בשנת 2010 לא חלו כל מגבלות על אפשרות גיוס הפיקדונות לסוגיהם השונים בבנק.

סיכוני השוק בגין פעילות במכשירים נגזרים

הפעילות במכשירים נגזרים מהווה חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, וזאת בכפוף למגבלות הדירקטוריון. הבנק פועל במכשירים נגזרים הן עבור לקוחותיו, והן לצורך עצמי במסגרת ניהול חשיפות בסיס וריבית במגזרי הצמדה השונים. הבנק פעיל במכשירים נגזרים בתחום מטבע חוץ, במטבע ישראלי לא צמוד ובמטבע ישראלי צמוד למדד.

הפעילות במכשירים נגזרים מנוהלת בעיקרה בחדר העסקאות של הבנק, ומסוגלת ל-3 סוגים: עסקאות גידור, עסקאות לצורך ניהול נכסים והתחייבויות (ALM) ועסקאות אחרות, כמפורט בביאור 1 ט"ו לדוחות הכספיים.

הבנק פועל בתחום נגזרות אשראי בתיק הנוסטר. במסגרת זו, מבטיח הבנק זכאות לתשלום במקרה של שינוי בדרוג האשראי, אי יכולת לעמוד בהתחייבויות או כל אירוע אשראי אחר המתייחס לצדדים נגדיים שהם מדינות או בנקים בחוץ לארץ. השקעות אלה נבחנות באופן פרטני, בוועדה לניהול סיכונים, ומובאות לאישור ועדת ניהול נכסים והתחייבויות. הסכום הנקוב של נגזרות אשראי אלה ליום 31 בדצמבר 2010 עמד על 860 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 934 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2009.

מדיניות ניהול תיק האופציות מבוססת על אסטרטגיית "דלתא ניוטרל". הפעילות באופציות כפופה למגבלות כמותיות שנקבעו על ידי ההנהלה, הכוללות חשיפת דלתא (רגישות מחיר האופציה לשינוי במחיר נכס הבסיס), ערך VAR מקסימלי לאופק השקעה של יום ברמת מובהקות של 99% בחישוב בשיטת מונטה-קרלו, והפסדים מקסימליים בתרחישים שונים. מגבלת ה-VAR על תיק האופציות של הבנק מחושבת במהלך היום (INTRADAY) בכל שעה.

הבנק מהפעיל, כחלק ממערכת ניהול הסיכונים שלו, מודול הבוחן את ערך ה-VAR, ערכי הרגישות של מחיר האופציה לשינויים בפרמטרים שונים הקובעים את מחירה (כגון: מחיר נכס הבסיס, סטיית התקן ושיעור הריבית), וערך מבחני המצוקה של תיק האופציות של הבנק. חישובי המערכת מתבצעים בתוך יום המסחר, בכל שעה (INTRADAY VAR). הבנק החל בתהליך של הרחבת השימוש במודול זה לכל פעילות הנגזרים שלו.

היקף העסקאות במכשירים נגזרים לפי הסוגים השונים מפורט בביאור 19 ה. לדוחות הכספיים.

סיכונים תפעוליים

הוראות באזל I התייחסו לסיכון התפעולי כאל סיכון שירי, ולמעשה הוגדר סיכון זה כסיכון שאינו סיכון שוק או סיכון אשראי. הוראות באזל II הגדירו את הסיכון התפעולי באופן מפורש כסיכון להפסד כתוצאה מכשל או אי נאותות של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או מאירועים חיצוניים. בנוסף, כולל הנדבך הראשון של באזל II, דרישת הון בגין הסיכון התפעולי. לפרטים בעניין הנחיות באזל II, ראה פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק.

אירועי הכשל התפעולי, שהתרחשו במוסדות הפיננסיים במהלך 15 השנים האחרונות, הגבירו את מודעות המחקקים והמוסדות הפיננסיים לאירועי הכשל התפעולי, ולמאפיינים העיקריים שלהם, שביניהם:

- א. אירועים תפעוליים יכולים להתרחש בכל רחבי הארגון, והם מובנים בפעילות המוסד הפיננסי.
- ב. אירועים אלה יכולים לקרות כתוצאה מכשל תפעולי, אך יכולים להיות גם משולבים בסוגי סיכון אחרים, כגון סיכון שוק, סיכון אשראי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין ועוד.
- ג. לחלק לא מבוטל מהכשלים התפעוליים יש הסתברות נמוכה ביותר, אך פוטנציאל נזק גדול באופן יחסי.
- ד. אירועים תפעוליים מתרחשים לעיתים שלא בשליטת המוסד הפיננסי, ועשויים להתפתח כתוצאה מאירועים חיצוניים, בחלקם לא צפויים, בעלי סיכון התממשות שלא ניתן להערכה מראש כגון: אסון טבע, אירוע בטחוני.

הסיכון התפעולי מהותי מטבעו וקיים בכל רחבי הארגון. הנהלת הבנק והדירקטוריון מיחסים חשיבות רבה לסיכון זה ורואים ראייה אינטגרטיבית את הטיפול בסיכון התפעולי וניהולו כחלק מובנה מהתרבות הארגונית הכוללת, באמצעות הטמעת והנחלת התרבות הארגונית על ידי הדרכות, הפצת תכנים בנושא ויישום סטנדרטים גבוהים של בקרה תפעולית בכל הרמות. מנהל הסיכונים

התפעוליים בבנק הוא מנהל החטיבה לתכנון, תפעול ובקרה. גישת הבנק היא, שהאחריות לניהול הסיכון התפעולי מוטלת בראש ובראשונה על המנהלים והעובדים בקווים העסקיים השונים. הבנק קיבל החלטה לאחד את יישום הוראות המפקח על הבנקים, המבוססות על סעיפים 302 ו-404 ל-Sarbanes Oxley Act (SOX) האמריקאי (הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי) עם הסיכון התפעולי, תחת אחריות האגף לבקרת סיכונים.

מדיניות הבנק בתחום הסיכון התפעולי קובעת שמדובר, כאמור, בתהליך הדורש יצירת תרבות ארגונית מתאימה וחוצת ארגון לשם הטיפול בסיכון זה. המדיניות מטפלת בנושא אופן ניהול הסיכון ובחינה שוטפת של הסיכון בבנק באמצעות ועדות ופורומים כגון ועדת הנהלה לנושא שייעודה פיתוח תוכניות, תהליכים ונהלים לניהול הסיכון בכל המוצרים, הפעילויות התהליכים והמערכות המהותיות של הבנק. באמצעות פורום תרחישי מצוקה לסיכונים תפעוליים במסגרתו נקבעים בבנק תרחישי מצוקה ברמות חומרה שונות בגין סיכון זה על מנת לאבחן במהירות אירועים וליקויים וטיפול בהם במטרה לצמצם את שכיחותם ואת חומרת הנזק מהתרחשותם. כמו כן, מנתח הבנק אירועים חיצוניים בארץ ובעולם אשר עשויים לספק מידע על נסיבות ונזקים פוטנציאליים בהם עלול להתממש סיכון תפעולי. ניהול הסיכון מתבצע גם באמצעות פורום "נאמני בקרה פנימית" ובאמצעות פורום בראשות מנהלי חטיבות הבנק השונות אשר נועדו לטיפול בסיכון זה ברמת החטיבה. במקביל פועל פורום בקרה פנימית, שתפקידו לבצע אינטגרציה בין מספר גורמי בקרה מרכזיים, ובהם יחידת הציות, הסיכון תפעולי, הנדסת תהליכים והביקורת הפנימית.

נדברך נוסף בתחום הסיכונים התפעוליים הוא הביקורת הפנימית, הפועלת באופן עצמאי ובלתי תלוי. מדיניות הסיכון התפעולי קובעת את תפקידה של הביקורת הפנימית כאחראית על ביצוע ביקורות תקופתיות על תהליכי ניהול הסיכון, שותפות במתודולוגיות לחישובי הון בגין הסיכון, מעורבות בנושא מעילות והונאות, איסוף נתונים, תיעוד, תחקור ודיווח על אירועים, השתתפות כ-"משקיפה" בוועדות, ומעורבות בפורום בקרה פנימית. בנוסף, מגדירה המדיניות את תפקידן של היחידות המקצועיות השונות והסניפים.

הבנק נערך בשנים האחרונות ליצירת תשתית מקיפה של תהליכים ושיטות לטיפול בסיכון התפעולי. היערכות זו כוללת בין היתר את האמצעים הבאים:

- הנחלת תרבות ארגונית כפי שנקבעה בדירקטוריון והנהלת הבנק באמצעות הדרכת השיטה והטמעת תרבות ארגונית תומכת ברחבי הארגון.
- יצירת מבנה ארגוני מתאים באגף לבקרת סיכונים.
- מינוי נאמני בקרה פנימית בסניפים וביחידות מטה.
- הצבת רפרנט ייעודי מטעם האגף לבקרת סיכונים בחדר עסקאות.
- ביצוע סקרי סיכונים וגיבוש תוכניות עבודה לטיפול בסיכונים שזוהו.
- איסוף וניתוח נתונים כמותיים בגין הפסדים כספיים בפועל.
- הקמת פורטל ארגוני לניהול ולטיפול בסיכון התפעולי וה-SOX.

הבנק ערך בשנת 2007 סקרים תפעוליים, במסגרתם מופו סיכונים אלה במרבית יחידות הבנק. סקרים אלה מהווים את אחד הכלים העיקריים לזיהוי הסיכונים התפעוליים במטרה להביא לצמצומם. ממצאי הסקרים בנושא הסיכון התפעולי, וכן דיווחים בדבר אירועים רלבנטיים, נדונים בוועדת ההיגוי לסיכונים תפעוליים, בראשה עומד מנהל הסיכונים התפעוליים. הבנק פועל לסגירת פערים באותם מקרים בהם נמצא שיש לשפר את הבקורות על מנת להבטיח מזעור הסיכונים התפעוליים. זאת, על בסיס סדרי עדיפויות הנגזרים מחומרת הסיכון ומההסתברות להתממשותו, ובהתאם להחלטות ועדת ההיגוי. היחידה לסיכונים תפעוליים עוקבת באופן שוטף אחר ההתקדמות בביצוע השיפורים הנדרשים, ומדווחת לוועדת ההיגוי. במהלך שנת 2010 נעשה סבב נוסף של סקרים ששולבו יחד עם מיפוי התהליכים ובדיקת הבקורות במסגרת יישום הוראות (SOX) Sarbanes Oxley Act.

כחלק מהיערכותו לטיפול בסיכונים התפעוליים וליישום הוראות באזל בנושא, מנהל האגף לבקרת סיכונים איסוף וזיהוי של סיכונים תפעוליים ואירועי הפסד/כמעט הפסד מכל יחידות הבנק. באגף לבקרת סיכונים פועל פורטל לניהול הסיכונים התפעוליים של הבנק, המשמש כמאגר מידע ניהולי וככלי עיקרי לניתוח ולדיווח על רמת הסיכון התפעולי ביחידות העסקיות של הבנק.

תהליך ניטור הסיכון בבנק כולל דיווחים הכוללים נתונים פיננסיים פנימיים, נתונים תפעוליים, נתוני התאמה לרגולציה ונתונים חיצוניים לגבי אירועים ותנאים רלבנטיים לנושא הסיכון התפעולי. דיווחים אלה כוללים דיווחים שוטפים, אותם מעבירות היחידות העסקיות לאגף לבקרת סיכונים ושגרות דווח מובנות להנהלת הבנק ולדירקטוריון.

הפחתת הסיכון התפעולי

בשל מהותיות הסיכון התפעולי נוקט הבנק במגוון אמצעים להפחתת סיכון זה. האמצעי החשוב ביותר הינו הנחלת תרבות ארגונית הכוללת מודעות גבוהה לסיכון התפעולי ולהטמעת תהליכים מפחיתי סיכון, וכן יישום נהלי עבודה בתחום בקרת הסיכונים וקיום הדרכות לעובדי הבנק.

הבנק גיבש מדיניות ותכניות פעולה לשעת חירום, לגיבוי התאוששות והמשכיות עסקית במקרה של נזק פיזי לתשתיות הבנק.

הפחתת סיכון תפעולי באמצעות ביטוח - הבנק מבטח בפוליסת ביטוח בנקאי, כנגד נזקים העלולים להיגרם במהלך פעילותו השוטפת, כתוצאה מאירועים של טעות אנוש, מעילות, הונאות וכדומה. בנוסף, רכש הבנק פוליסת ביטוח לנושאי משרה, החלה על כל נושאי המשרה בבנק ובחברות השונות בקבוצת הבנק, ומעניקה כיסוי ביטוחי כנגד תביעות אישיות שיוגשו כנגד נושאי המשרה בגין פעילותם במסגרת תפקידם בחברות הקבוצה.

כנגד נזקי רכוש ותביעות חבות, רכש הבנק פוליסות ביטוח ספציפיות המעניקות כיסוי ביטוחי לרכוש הבנק ולחבובותיו.

אבטחת מידע

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 357, מונה בבנק מנהל אבטחת מידע, הכפוף למנהל החטיבה תכנון, תפעול ובקרה היחידה לאבטחת מידע, שבראשה עומד מנהל אבטחת המידע, אחראית לקביעת מדיניות אבטחת המידע בבנק, לפיתוח תכנית אבטחת מידע ולמעקב אחר יישומה בבנק, לבחינה של אפקטיביות מערכת אבטחת המידע ולטיפול באירועים חריגים בתחום אבטחת המידע. יישום מדיניות אבטחת המידע בבנק נעשה, בין היתר, באמצעות יחידת אבטחת מידע במחיש שרותי מחשב בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. ראה גם בפרק המחשוב לעיל.

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי

לפרטים בדבר השקעות במניות בתיק הבנקאי, ראה ביאורים 3 ו-6 א'. יתרת ההשקעות כוללת השקעה במניות סחירות וציבוריות בסכום של כ- 3 מיליוני שקלים חדשים והשקעה במניות שאינן ציבוריות בסכום של כ- 94 מיליוני שקלים חדשים.

ליום 31 בדצמבר 2010		
דרישת הון ⁽¹⁾	שווי הוגן	
6	63	מניות
3	34	קרנות הון סיכון / הון פרטיות
9	97	סך הכל השקעה במניות בתיק הבנקאי

ליום 31 בדצמבר 2009		
דרישת הון ⁽¹⁾	שווי הוגן	
6	63	מניות
3	35	קרנות הון סיכון / הון פרטיות
9	98	סך הכל השקעה במניות בתיק הבנקאי

(1) דרישת ההון חושבה לפי שיעור של 9% בהתאם להוראת השעה ליישום נדבך 3 של באזל II.

סיכונים משפטיים

הוראת ניהול בנקאי תקין 339 (ניהול סיכונים) קובעת, בין היתר, כי על התאגידים הבנקאיים לפעול למזעור הסיכונים המשפטיים הנגזרים מפעילויותיהם השונות. סיכון משפטי מוגדר בהוראה כ"סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם". במסגרת הוראה 206 להוראת ניהול בנקאי תקין (מדידה והלימות הון – סיכון תפעולי) הוגדר הסיכון המשפטי כחלק מן הסיכון התפעולי, וככלל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים.

הבנק מתייחס אל הסיכון המשפטי על דרך ההרחבה בכל הקשור להתנהלות של הבנק ביחסיו עם מחזיקי העניין השונים שלו (לקוחות, ספקים, צדדים שלישיים אחרים וכיוצא בזה). כמנהל הסיכונים המשפטיים מונה היועץ המשפטי הראשי. הבנק פועל באורח מתמיד על מנת למזער במידת האפשר את הסיכונים המשפטיים הנלווים לפעילותו השוטפת וכן פועל להנחלת תרבות, הלכה למעשה, של מזעור הסיכון המשפטי על היבטיו השונים.

הבנק ניתח את מרכיבי הסיכון המשפטי בפעילותו, את גבולות הסיכון (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטוחות וכדומה) וכן את מאפייני הסיכון הספציפיים לקווי עסקים שונים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליהם. נוסף על האמור לעיל, נקבעו בבנק נהלים המסייעים למזעור הסיכונים המשפטיים, כפי שבאים לידי ביטוי בפעילויותיהן של יחידות הבנק השונות.

המערך המשפטי של הבנק מקיים מעקב שוטף אחר התפתחויות בחקיקה, בפסיקה ובהוראות רגולטוריות אחרות, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק. במידת הצורך, מעדכן הבנק את ההסכמים השונים המצויים בשימוש וכן מוודא קיומן של חוות הדעת המשפטיות המהוות בסיס להתקשרויות השונות של הבנק. בנוסף, מעורב המערך המשפטי במהלכי הדרכה שונים בסניפים, במרכז ההדרכה של הבנק ובעריכת לומדות מקצועיות.

התייחסות דומה קיימת אף לגבי סניפי הבנק ושלוחותיו בחוץ לארץ, תוך שאלו מסתייעים בשירותי עורכי דין חיצוניים מקומיים, אשר אושרו על ידי המערך המשפטי של הבנק.

ציות

מורכבותה והתפתחותה של הפעילות הבנקאית, מחייבת את הבנק להקפדה יתרה על קיום מכלול החובות, החלות עליו בקשריו העסקיים עם לקוחותיו, מכח הוראות הדין השונות החלות על תאגיד בנקאי. בהתאם למתחייב מהוראת ניהול בנקאי תקין 308 בנושא קצין ציות, מונתה בבנק קצינת ציות העומדת בראש יחידת הציות הכפופה ליועץ המשפטי הראשי, ונקבעה על ידי הדירקטוריון תכנית ציות. יחידת הציות פועלת להטמעת ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו, על מנת להקטין את ההסתברות להפרת חוקים והוראות ועל מנת להביא לגילוי מוקדם ככל האפשר של הפרות כאמור, ובכך לצמצם את חשיפת הבנק לתביעות ולנזקים אחרים אשר עלולים להגרם בעטיון.

יחידת הציות עורכת סקרי ציות בנושאים שונים, מבצעת מהלכי הדרכה בבנק ובנוסף, קצינת הציות חברה בפורומים שונים בבנק לשם הבטחת ראייה מערכתית של היבטי ציות שונים.

איסור הלבנת הון

קצינת הציות משמשת אף כאחראית על יישום חוק איסור הלבנת הון וחוק איסור מימון טרור בבנק. היחידה לאיסור הלבנת הון פועלת להטמעת הוראות הדין בנושא. היחידה מטפלת בדיווחים הסובייקטיביים אודות פעולות בלתי רגילות המועברים לרשות לאיסור הלבנת הון וכן בביצוע בקורות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי פרופיל הסיכון שלהם.

בבנק פועלות מערכות מחשב שונות לצורך איתור פעולות בלתי רגילות ולצורך מעקב אחר הטיפול בדיווחים הסובייקטיביים.

בנוסף, ניתן דגש רב לפעילות הדרכה בתחום למגזרים שונים של עובדי הבנק.

ביום 1 ביולי 2010 נכנסו לתקפם שינויים ועדכונים שנערכו בהוראת ניהול בנקאי תקין 411 בנושא איסור הלבנת הון. הבנק פעל באופן מקיף ליישום העדכונים, על דרך עדכון נהלים ובהיבטים התפעוליים. בנוסף, אישר דירקטוריון הבנק במאי 2010 מדיניות עדכנית לנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור.

הבנק מיישם על בסיס קבוצתי, בשינויים המחויבים, את מדיניותו בתחום ואת הוראות הדין, בחברות הבת שלו ושלוחותיו השונות בארץ ובחוץ לארץ.

גורמי סיכון

לדיון בגורמי הסיכון המשפיעים על הבנק ועל פעילותו, ראה דיון בפרק ניהול סיכונים לעיל. להלן מיפוי גורמי הסיכון והשפעתם על קבוצת הבנק:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון
השפעה כוללת של סיכוני אשראי	בינונית
סיכון בגין איכות לווים ובטחונות	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	בינונית
השפעה כוללת של סיכוני שוק	בינונית
סיכון ריבית	בינונית
סיכון אינפלציה	בינונית
סיכון שערי חליפין	נמוכה
סיכון מחירי מניות	נמוכה
סיכון נזילות	נמוכה
סיכון תפעולי	נמוכה
סיכון משפטי	נמוכה
סיכון מוניטין⁽¹⁾	נמוכה

(1) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

להלן תיאור המתודולוגיה ששימשה את הבנק לביצוע הערכת השפעת הסיכונים השונים:

סיכוני שוק

מידת השפעת הסיכון בוצעה באמצעות ערכי ה-VAR בגין כל סיכון, ביחס לערך מגבלת ה-VAR שקבע הדירקטוריון. דירקטוריון הבנק קבע את מגבלת ה-VAR על מנת למנוע יצירת סיכון שוק גבוה, ולכן נקבע כי סיכון עם ערך VAR השווה או גבוה ממגבלת הדירקטוריון הינו בעל השפעה גדולה, סיכון עם ערך VAR השווה או גבוה מ-70% ממגבלת הדירקטוריון הינו בעל השפעה בינונית, וסיכון עם ערך VAR הנמוך מכך נחשב לבעל השפעה קטנה.

סיכונים אחרים

מידת ההשפעה של סיכוני אשראי, סיכוני הנזילות, הסיכונים התפעוליים, הסיכונים המשפטיים וסיכון המוניטין נקבעה בהתאם להערכות ההנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת, ובתאום עם תהליך ותוצאות ה- ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהלי הסיכונים של הבנק, ולקח בחשבון היבטים איכותיים והיבטים כמותיים, כולל פרופיל הסיכון של הבנק, תוצאות תרחישים מגוונים של הבנק ותהליך תכנון ההון.

מעורבות חברתית ותרומות

כארגון עסקי הנשען בפעילותו ובהישגיו על הקהילה שבתוכה הוא פועל, רואה עצמו הבנק מחויב לגלות מעורבות, ולתמוך בצרכי הקהילה על גווניה השונים.

הבנק מתמקד בתחום חברתי מוגדר - "קידום וטיפול ילדים ובני נוער המצויים במצוקה ובחסך", ומנתב אליו את מרבית התרומות והפעילות ההתנדבותית של הבנק ושל עובדיו. הבנק פועל למימוש מדיניות חברתית זו באופן, שמביא לידי ביטוי את עוצמותיו, מערב את עובדי הבנק בהתנדבות אקטיבית, וממנף את יכולותיו ומשאביו הפיזיים, הכספיים והאנושיים באמצעות "מזרחי טפחות בקהילה". מותג קהילתי זה נועד לייחד את פעילותו הקהילתית של הבנק, וליצור הזדהות בקרב עובדי הבנק ומנהליו. הפעילות הקהילתית הממוקדת מתבצעת תוך שיתוף מרבי של עובדים ומנהלים, גיוון ופיזור גיאוגרפי של הפעילות תוך ניצול פריסת הבנק, קיום שותפויות רחבות עם שותפים קהילתיים ברחבי הארץ, ותקשור פנים-ארגוני וחוץ-ארגוני מוגבר של המעורבות הקהילתית.

נושא התרומה לקהילה הפך ליעד חשוב על סדר יומם של עובדי הבנק, תוך שהנהלה דואגת לתמרץ ולדרבן עובדים ליטול חלק בפעילות זו, והתוצאות ניכרות היטב בשטח ובתגובות החמות, הן מצד הגורמים בקהילה אליהם מופנית הפעילות, והן מצד העובדים.

כ- 120 מסניפי הבנק ויחידות המטה קשרו קשרים עם גופים חברתיים ומוסדות שונים, הפועלים למען ילדים ובני נוער הנמצאים בחסך ובמצוקה, בישובים בהם ממוקמים הסניפים ויחידות המטה של הבנק. "אימוץ" גופים אלו בא לידי ביטוי בהתנדבות עובדי הסניף ויחידות המטה, בליווי וחניכה תוך מתן סיוע לאוכלוסיות המטופלות בהם, ובהענקת סיוע כספי - תרומת הבנק, לרכישת מוצרים מוחשיים לרווחת הילדים ובני הנוער.

במהלך שנת 2010 הורחבה הפעילות בשטח באמצעות הסניפים ויחידות המטה שטרם התקשרו עם גופים מתאימים בקהילה, והועמק הקשר עם הגופים המאומצים על ידי הבנק.

בין מגוון הפעילויות של "מזרחי טפחות בקהילה" פרויקטים המבוצעים מעת לעת בחגי ישראל, ומתן סיוע לאוכלוסיות נזקקות בעיתות שיגרה, ואף בעיתות חירום ומשבר.

במסגרת פעילות הבנק פותחה, בין היתר, ערכת ההדרכה "פיננסי", המכשירה בני נוער בתחומים הפיננסיים, ומוקנית בהנחייתם של עובדי הבנק המתנדבים בבתי ספר ובגופים חברתיים. כמו כן תורגמה ערכת "פיננסי" לשפת הסימנים על מנת להנחילה לאוכלוסיית כבדי השמיעה והחרשים בישראל, ועל כך זכה הבנק במקום הראשון בפרס המרכז הישראלי לניהול בתחרות משאבי אנוש, כמקדם נושאים חברתיים.

במטרה להרחיב את מעגלי השותפים לפעילות, הבנק יוזם פרויקטים לצירוף "בעלי עניין" נוספים:

עובדים ובני משפחותיהם – באמצעות צעדת פסח שהתקיימה בשיתוף עם האגודה למלחמה בסרטן, ו"טור דה תרום" - מסע אופניים המתקיים בשיתוף עמותת איל"ן.

לקוחות - נמשך פרויקט שיתוף לקוחות הבנק בהחלטה בדבר ייעוד תרומות לעמותות חברתיות, שעניין סיוע לילדים ובני נוער, להן יעביר הבנק תמיכה לביצוע מיזמים חברתיים. בתום הפרוייקט הוענקה תרומת הבנק ל-6 עמותות שנבחרו על ידי הלקוחות.

במסגרת סיוע הבנק לעמותות המעסיקות אוכלוסיות בעלי צרכים מיוחדים, החליט הבנק לעזור לעמותות אלו להגדיל את הכנסותיהן על ידי הגברת מודעות הציבור לעשייה החברתית החשובה המתקיימת בעמותות, לסייע בחשיפת מוצריהם הנאים ולשנות את הרגלי הצריכה של הציבור הרחב. לצורך כך הופקה מהדורה חדשה ומעודכנת של מדריך מידע ייחודי "ערך מוסף" למוצרים חברתיים וסביבתיים, המיוצרים על ידי ארגונים חברתיים באמצעות אנשים בעלי צרכים מיוחדים, וארגונים המקדמים ומפיצים מוצרים ירוקים התורמים לשמירה על איכות הסביבה.

בנוסף, התקיים לראשונה יריד "יוצרים מהלב למען הקהילה" בהשתתפות 30 עמותות, במטרה לחשוף את מוצרי העמותות לקהלים רחבים ולאפשר לעמותות למכור את מרכולתם לעשרות אלפי מבקרי היריד.

כחלק מפעילות זו, הבנק מוביל תרבות ארגונית המעודדת את עובדי הבנק לרכוש פריטי שי ומתנות לאירועים פרטיים שונים, וזאת בנוסף לרכישות שהבנק מבצע מעמותות אלו.

במהלך השנה ביצע הבנק מספר מיזמים חדשים בשיתוף עם עמותות חברתיות שונות כגון:

- פרויקט "לב היחידה" – הבנק מאמץ 3 אוגדות מילואים של צה"ל. אימוץ זה מהווה חלק ממדיניותו החברתית של הבנק המוקירה ומעודדת את עובדי הבנק המשרתים במילואים. במהלך השנה הבנק תרם למען רווחת חיילי אוגדות המילואים, לצד פעילויות חברתיות וחלוקת פריטי שי לחיילים בשיתוף עובדי הבנק.

- פרויקט שיקום יערות הכרמל – הבנק בשיתוף קק"ל יקים חניון נופש פעיל חלופי לחניונים שנשרפו בדליקה הגדולה, וסביבו יינטע יער על שם מזרחי טפחות.

- הבנק תרם השנה עשרות מחשבים לעמותות וארגונים המטפלים בילדים ובני נוער בסיכון.

- כחלק מהפעילות שהבנק מקיים עם עמותת "משאלת לב", הבנק סייע לעמותה להגשים משאלות לב של ילדים החולים במחלות קשות. בין היתר הוגשמה משאלה של ילד חולה להיות "מיליונר ליום אחד".

- עמותת "זיכרון מנחם" המטפלת בילדים חולי סרטן קיימה במימון ובשיתוף עובדי הבנק, יום כיף באילת ל-100 ילדים חולים.

בשנת 2010 הקדישה קבוצת הבנק למעורבות חברתית ולתרומות כ- 3.9 מיליוני שקלים חדשים, מתוכם 0.5 מיליוני שקלים חדשים שיועדו לשיקום נזקי השריפה ביערות הכרמל, בהשוואה לכ- 3.2 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2009. בנוסף, תרמו עובדי הבנק ומנהליו משכרם ומימי החופשה הצבורים, סך של כ- 0.5 מיליוני שקלים חדשים, וכן השקיעו במהלך שנת 2010 למעלה מ- 26,000 שעות בעבודה קהילתית במסגרת הפעילויות השונות, בדומה לשנת 2009.

גילוי על המבקר הפנימי

פרטי המבקר הפנימי

להלן פרטים באשר למבקר הפנימי הראשי של קבוצת הבנק:

שם	חיים גיט
תאריך תחילת כהונתו	פברואר 1999
השכלה	הואה חשבון CPA; תואר ראשון בחשבונאות (B.A.) (אוניברסיטת תל אביב), תעודה בראיית חשבון (האוניברסיטה העברית)
ניסיון	מבקר ראשי – אחראי על תחום הביקורת בפיקוח על הבנקים בבנק ישראל; סגן מבקר פנימי ראשי בבנק המזרחי.

בהתאם להוראות סעיף 146 (ב) לחוק החברות- התשנ"ט 1999, המבקר הפנימי אינו בעל עניין בתאגיד, אינו נושא משרה, ואינו קרוב של אחד מאלה.

בהתאם להוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב- 1992, לא משמש המבקר הפנימי בתפקיד נוסף על תפקידו כמבקר פנימי ראשי, זולת תפקיד הממונה על תלונות הציבור, מבקר פנימי של בנק יהב (החל מחודש אוגוסט 2008) ומבקר בחברות הבנות של בנק מזרחי טפחות. בנוסף, לא משמש המבקר הפנימי של הבנק בתפקיד מחוץ לבנק, אשר יוצר או עלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כמבקר פנימי.

בהתאם לסעיף 8 בכללי הבנקאות (הביקורת הפנימית) התשנ"ג 1992, מתמנים עובדי הביקורת אך ורק בהסכמת המבקר הפנימי. עובדי הביקורת פועלים מטעם המבקר הפנימי לצורך הביקורת הפנימית, ומקבלים הוראות בענייני ביקורת מהמבקר הפנימי בלבד. עובדי הביקורת הפנימית אינם ממלאים בתאגיד הבנקאי תפקיד נוסף על הביקורת הפנימית, זולת תפקיד הממונה על תלונות לקוחות. עובדי המבקר הפנימי מורשים לחתום בשם התאגיד הבנקאי רק על מסמכים הקשורים בעבודת הביקורת או פניות הציבור. שירותו של עובד בביקורת הפנימית מופסק בהליך תקין ובהסכמת המבקר הפנימי.

נכון ליום 31 בדצמבר 2010 זכאי המבקר הפנימי למסגרת של 165,888 כתבי אופציה לרכישת מניות של מזרחי טפחות אשר הוקצו ביום 8 ביולי 2008, במסגרת תכנית האופציות שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 19 במאי 2008. כמו כן, זכאי המבקר הפנימי למסגרת של 167,832 כתבי אופציה לרכישת מניות של מזרחי טפחות אשר הוקצו ביום 16 בדצמבר 2009, במסגרת תכנית האופציות שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 9 בנובמבר 2009.

לפרטים, ראה ביאור 16א לדוחות הכספיים.

להערכת הדירקטוריון אין בהיקף ניירות הערך של הבנק המוחזקים על ידי המבקר הפנימי כדי להשפיע על טיב עבודתו.

המבקר הפנימי הינו עובד הבנק במשרה מלאה.

דרך המינוי

בחודש פברואר 1999 אושר מינויו של המבקר הפנימי על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, וזאת בהתבסס על ניסיונו ועל השכלתו של המבקר.

זהות הממונה על המבקר הפנימי

הממונה הארגוני על המבקר הפנימי הוא יושב ראש הדירקטוריון.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת בהתבסס על תכנית ביקורת רב שנתית ממוקדת סיכונים לתקופה של ארבע שנים, ממנה נגזרת תכנית עבודה שנתית.

השיקולים בקביעת תכנית הביקורת הרב שנתית

- מיפוי של הפעילויות המבוצעות ביחידות השונות בבנק על פי המבנה הארגוני, ייחוס סיכון פוטנציאלי לכל פעילות ופעילות, וקביעת תדירות ביקורת בהתאם לסיכון (תוך התייחסות נפרדת לתדירות הביקורת בסניפים, ביחידות מרכזיות ובחברות הבנות).
- סקרי מוקדי סיכון למעילות והנאות שנערכו בבנק.
- סקר סיכונים של מערכות מידע.
- ממצאי הסקר האחרון של הבקרה בדוח המשלים של רואה החשבון החיצוני.
- דרישות רגולטוריות הנובעות מהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
- דוחות ביקורת שוטפים של בנק ישראל.
- ממצאי דוחות הביקורת של מערך הביקורת.
- החלטות ועדת הביקורת ובקשות המנהל הכללי של הבנק.

תכנית העבודה הרב שנתית נערכת על ידי המבקר הפנימי ומובאת לדיון בוועדת הביקורת הדירקטוריונית. במקביל, מועברת התכנית לידי המנהל הכללי. לאחר המלצת ועדת הביקורת הדירקטוריונית לאישור התכנית, מוגשת התכנית לאישור יושב ראש הדירקטוריון.

השיקולים בקביעת תכנית הביקורת השנתית

מעבר לשיקולים המפורטים לעיל, המשמשים בסיס לקביעת תכנית הביקורת הרב שנתית, אשר ממנה נגזרת תכנית הביקורת השנתית, נוספות בתכנית העבודה השנתית בדיקות מיוחדות אותן נדרשת הביקורת הפנימית לבצע בהתאם לבקשת ועדת הביקורת והמנהל הכללי.

שינויים בתכנית העבודה מבוצעים על ידי המבקר הפנימי בהתאם לנדרש, בתאום עם יושב ראש ועדת הביקורת ו/או ועדת הביקורת הדירקטוריונית.

בדומה לתכנית הביקורת הרב שנתית, נערכת גם תכנית הביקורת השנתית על ידי המבקר הפנימי, ומובאת לדיון בוועדת הביקורת הדירקטוריונית. במקביל, מועברת התכנית לידי המנהל הכללי. לאחר המלצת ועדת הביקורת הדירקטוריונית לאישור התכנית, מועברת התכנית לאישור יושב ראש הדירקטוריון.

ביקורת בתאגידי מוחזקים ובסניפי חו"ל

המבקר הפנימי של הבנק, כולל בתכנית הביקורת השנתית והרב שנתית את התאגידי הפעילים המוחזקים על ידי הבנק, בתוקף תפקידו כמבקר פנימי שלהם, למעט בנק מזרחי שוויץ, שבתקופת הדיווח היה לו מבקר פנימי משלו. ביחס לחברה זו, המבקר הפנימי מוודא באופן שוטף קיום ביקורת פנימית נאותה כנדרש בכללי הבנקאות. בבנק ייב מוגשת תכנית ביקורת נפרדת למוסדות הדירקטוריונים של בנק ייב.

היקף העסקת המבקר הפנימי וצוות העובדים הכפופים לו

כאמור, המבקר הפנימי הינו עובד הבנק במשרה מלאה. מספר המשרות הממוצע של עובדים שהיו כפופים למבקר הפנימי במהלך שנת 2010, כולל מבקרים פנימיים של חברות מאוחדות וסניפי חוץ לארץ מפורט בטבלה להלן:

בישראל		מחוץ לישראל	
עובדים שעסקו בביקורת פנימית	עובדים שעסקו בתחום פניות הציבור	עובדים שעסקו בביקורת פנימית	עובדים שעסקו בביקורת פנימית
43 ⁽¹⁾	6	1.5 ⁽²⁾	

- (1) כולל 4 תקנים, לצורך עריכת ביקורת בבנק ייב. בנוסף, עמד לרשות הביקורת הפנימית בבנק מזרחי-טפחות, מיקור חוץ בהיקף של שתי משרות וחצי.
 (2) כולל העסקת גורמים חיצוניים במזרחי שוויץ ובסניף לוס אנג'לס.

עריכת הביקורת

המבקר הפנימי עורך את הביקורת על בסיס תקנים מקצועיים מקובלים:

- דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית התשנ"ב 1992, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית) התשנ"ג 1992, והוראות של רשויות הפיקוח הרלבנטיות לתחום המבוקר, ובכללן הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
  - סטנדרטים לעיסוק מקצועי בביקורת הפנימית של לשכת המבקרים הפנימיים בישראל.
- הדירקטוריון וועדת הביקורת סבורים, כי הביקורת נערכת בהתאם לתקנים המקצועיים המפורטים לעיל, באופן המגשים את מטרות הביקורת הפנימית.

גישה למידע

המבקר הפנימי קיבל גישה מלאה לכל מידע שנדרש על-ידו, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב - 1992, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים. יודגש, כי גם בביצוע ביקורות בתאגידי מוחזקים ובפעילות מחוץ לישראל, ניתנה למבקרים גישה מלאה כאמור.

הגשת דין וחשבון על ממצאי המבקר

המבקר מעביר כל דוח ביקורת בדרך קבע ליושב ראש הדירקטוריון, ליושב ראש ועדת הביקורת, למנהל הכללי ולממונה על היחידה המבוקרת. דוחות הביקורת מוגשים בכתב. אחת למחצית מגיש המבקר לחברי ועדת ביקורת, את רשימת כל הדוחות שהופצו במהלך מחצית השנה. כל הדוחות נדונים בפורום הכולל את מנהל החטיבה ו/או המנהל האחראי על היחידה או על הפעילות המבוקרת. הדוחות המהותיים, על פי בקשת המנהל הכללי או המבקר הראשי, נדונים בפורום בראשות המנהל הכללי או בהנהלת הבנק. יושב ראש ועדת הביקורת, בהתייעצות עם המבקר הפנימי, ותוך יידוע יושב ראש הדירקטוריון, קובע מהם דוחות הביקורת הפנימיים שיובאו לדיון בוועדת הביקורת.

בהתאם לסעיף 6 (ב) (2) לכללי הבנקאות (הביקורת הפנימית) התשנ"ג – 1992, הופצה ביום 29 ביולי 2010 רשימה חצי שנתית, במסגרת דיווח על ביצוע תכנית העבודה של הביקורת למחצית הראשונה של שנת 2010. הדיווח הוצג בישיבת ועדת ביקורת שהתקיימה ביום 9 באוגוסט 2010. דוח סיכום שנתי של עבודת הביקורת הפנימית לשנת 2010 הופץ ב-9 בפברואר 2011 ונדון בישיבת ועדת ביקורת שהתקיימה ביום 14 בפברואר 2011. דוחות עיקריים אחרים נדונו במהלך השנה בישיבות חודשיות של ועדת ביקורת.

הערכת פעילות המבקר הפנימי

הדירקטוריון וועדת הביקורת סבורים, כי ההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימי, יש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית.

התגמול של המבקר הפנימי

לפרטי התגמול והתשלומים למבקר הפנימי ראה בפרק שכר נושאי משרה בכירה.

להערכת הדירקטוריון, אין בהיקף התגמול הניתן למבקר הפנימי כדי להשפיע על שיקול דעתו של המבקר בקשר עם עבודתו.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ערוכים על פי תקני חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAPP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של תאגיד בנקאי. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 לדוחות הכספיים.

יישום כללי החשבונאות על ידי ההנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפים בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

להלן פירוט המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים:

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים, למעט בהלוואות לדיור, מבוצעת הן על פי בחינה ספציפית של איכות האשראי, תוך התייחסות למכלול הגורמים המשפיעים עליו, והן באמצעות מנגנון אוטומטי הסורק את תיק האשראי של הבנק ומצביע על אשראים בעייתיים בהתאם לפרמטרים שנקבעו, לצורך בדיקה פרטנית. סיווג החובות הבעייתיים וקביעת ההפרשות נעשים על פי מדרג סמכויות של בעלי תפקידים שונים בקבוצה, בהתאם לקריטריונים הבאים: הסיכון המתייחס לתיק האשראי, ההיקף והטיב של המידע המצוי בידי ההנהלה באשר לחייב, פעילותו העסקית, עמידתו בהתחייבויותיו וערך הביטחונות שהועמדו על ידו. כל החובות הבעייתיים אשר נדרש לקיים בהם דיון בוועדה לבחינת דוחות כספיים, הובאו לדיון תוך הצגת מלוא המידע והנתונים שבידי הבנק, לצורך קבלת החלטה. ההפרשות הפרטניות להפסדי אשראי על פי ההוראות החדשות, שנכנסו לתוקף ב-1 בינואר 2011 (ראה פירוט בביאור 1א לדוחות הכספיים), מחושבות על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בהתבסס על הערכות של הנהלת הבנק, ביחס לתזרימים הצפויים להתקבל מהחייב ולמועדים בהם יתקבלו, או ביחס לשווי ההוגן של ביטחון המהווה מקור יחיד ובלעדי לפירעון החוב. ההפסדים בפועל יכולים להתברר כשונים מההפרשות הספציפיות שנעשו. ההפרשה לחובות מסופקים המחושבת לפי עומק הפיגור וההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מבוססת על הנחיות ספציפיות של הפיקוח על הבנקים באשר לאופן החישוב. לפרטים נוספים בדבר ההוראות החדשות והשפעתם על הדוחות הכספיים ראה ביאור 1 כ"ד. לדוחות הכספיים.

מכשירים נגזרים מטופלים ומוצגים על פי התקנים האמריקאיים FAS 133, FAS 149 ו-FAS 155. על פי ההוראות, כל הנגזרים מוצגים במאזן על פי השווי ההוגן. השווי ההוגן של הנגזרים נקבע על פי מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים, או על פי מודלים כלכליים מקובלים, הכוללים הנחות ומשתנים, הנבחנים באופן שוטף לצורך התאמתם לתנאי השוק השוטפים. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, הבנק משתמש במודלים פנימיים לצורך בחינת השווי ההוגן של מכשירים נגזרים שלגביהם לא קיים שער בורסה, ואינו מסתמך בצורה בלעדית על מחירים המתקבלים מצדדים נגדיים או מחברות מצוטטות. שינוי בהנחות ובמשתנים הכלכליים יביא לשינוי בשווי ההוגן של הנגזרים.

ביום 31 בדצמבר 2009 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המחיל על המערכת הבנקאית את התקן האמריקאי מספר 157 בנושא מדידת שווי הוגן (FAS 157), החל מיום 1 בינואר 2011. לפרטים נוספים בדבר התקן, ראה ביאור 1 כ"ה לדוחות הכספיים.

ניירות ערך בתיק למסחר ובתיק הזמין למכירה מוצגים על פי שוויים ההוגן, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. שוויים ההוגן של ניירות הערך נקבע על פי מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים של ניירות הערך או של ניירות ערך דומים בתנאיהם, דהיינו שערי בורסה, ציטוטים ממערכות מידע מוכרות כגון בלומברג, או ציטוטים מברוקרים המקובלים על הבנק. הבנק משתמש במודלים פנימיים לצורך בחינת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שלגביהם לא קיים שער בורסה, ואינו מסתמך בצורה בלעדית על מחירים המתקבלים מצדדים נגדיים או מחברות מצטטות. לחישוב השווי ההוגן נערך תיקוף, על ידי אגף בקרת סיכונים בבנק, שאינו לוקח חלק בתהליך חישוב השווי ההוגן, ובעזרת יועץ מקצועי חיצוני המתמחה במודלים לחישוב שווי הוגן של מכשירים פיננסיים. התיקוף מתבצע באמצעות בחינת ההנחות והפרמטרים של המודל; בחינת המתודולוגיה של המודל ואופן יישומה; וסקירה בלתי תלויה של המודל תוך השוואה למודלים אחרים, ככל שניתן.

להלן השווי ההוגן של נכסים פיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, הנכללים בדוחות הכספיים על פי שוויים ההוגן, תוך הבחנה בין נכסים והתחייבויות ששוויים ההוגן נקבע על פי מחיר המצוטט בשוק פעיל, לבין כאלו ששוויים ההוגן נקבע בשיטות אחרות, נכון ליום 31 בדצמבר 2010:

שווי הוגן על פי מחיר מצוטט בשוק פעיל ⁽¹⁾	אחר ⁽²⁾	סך הכל	
ניירות ערך:			
6,753	326	7,079	איגרות חוב זמינות למכירה
3	78	81	מניות זמינות למכירה
289	-	289	איגרות חוב למסחר
7,045	404	7,449	סך הכל ניירות ערך
מכשירים נגזרים:			
3,440	10	3,450	מכשירים נגזרים ביתרת שווי הוגן חיובית (נכסים)
(2,913)	(3)	(2,916)	מכשירים נגזרים ביתרת שווי הוגן שלילית (התחייבויות)
527	7	534	סך הכל נגזרים
7,572	411	7,983	סך הכל

(1) כולל שווי הוגן המחושב על פי מודלים כלכליים מקובלים המבוססים על נתוני שוק שוטפים.

(2) כולל שווי הוגן המתקבל מציטוט מהצד הנגדי או ממודלים פנימיים בהעדר שוק פעיל.

בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 נכללו אומדנים קריטיים ביחס לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני במספר השקעות בניירות ערך, בעלות השקעה מקורית כוללת של כ-88 מיליון דולר (כ-312 מיליון שקלים חדשים). לצורך אמידת ירידת הערך כאמור, חושב שוויין ההוגן של ההשקעות באמצעות מודל פנימי, המבוסס על מתודולוגיה להערכת איכות של איגוחי חובות, ועל נתונים אובייקטיביים, ככל שישנם. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, נערך תיקוף לחישוב השווי ההוגן על ידי גורם מקצועי בלתי תלוי שמונה לשם כך בבנק. הונח כי הירידה בשווי לעומת סטית ההשקעה המקורית איננה בעלת אופי זמני, בעיקר לאור השיעור המהותי של הירידה, לאור הזמן הממושך בו לא חלה עלייה בשווי המצוטט, ולאור השחיקה ב"כריות ההגנה" של ההשקעות. שווי השקעות אלו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 עומד על כ-11 מיליון דולר (כ-39 מיליון שקלים חדשים).

שווי ההשקעות בפועל עשוי להתברר בעתיד כשונה מהותית מהאומדן האמור. היקף ההשפעה על הדוחות הכספיים בעתיד עשוי לנוע בין רישום הוצאה נוספת בסך כ- 11 מיליון דולר (כ- 39 מיליון שקלים חדשים), אם יתברר כי שווי ההשקעות ימשיך לקטון, לבין רישום הכנסה בסך כ- 77 מיליון דולר (כ- 273 מיליון שקלים חדשים), אם יתברר כי מלוא ירידת הערך הינה זמנית.

התחייבויות בגין זכויות עובדים מחושבות על פי מודלים אקטואריים, בהתבסס על שיעורי היוון שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים. המודלים האקטואריים כוללים הנחות לגבי לוחות תמותה, שיעורי נכות, שיעורי עזיבה ושיעורי עליית שכר. שינוי בכל אחד מהפרמטרים יביא לשינוי בגובה התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים. בהתאם להוראת המפקח על הבנקים שיעור ההיוון בחישוב האקטוארי לגבי עובדים שפרשו ובחרו בפנסיה הינו 4%. היקף התחייבויות הבנק בגין זכויות עובדים המחושבות על פי מודל אקטוארי, מסתכם בכ- 339 מיליון שקלים חדשים. בגין עלייה/ירידה של 0.25% בשיעור ההיוון, תקטן/תגדל ההתחייבות האקטוארית בכ- 5 מיליון שקלים חדשים.

בשנת 2009 נכללה בדוחות הכספיים הפרשה לתכנית פרישה מרצון בסך 170 מיליון שקלים חדשים בגין תכנית לפרישה מרצון. היקף ההפרשה מבוסס על אומדן של הנהלת הבנק ביחס לכמות העובדים הצפויים לפרוש במסגרת התכנית, תוך התחשבות בהרכב אוכלוסיית עובדי הבנק, באיכות העובדים, בגילם ובניסיון העבר ביחס להיענות לתכניות פרישה. סכום ההפרשה נובע מהציפיות לכמות הפורשים, כאמור, ומניסיון העבר לגבי עלות פרישת העובד, תוך הבחנה בין מסלולי הפרישה השונים (פנסיה ופיצויים). העלות בפועל של פרישת העובדים עשויה להיות שונה מההפרשה שבוצעה, אם יתברר כי מספר העובדים שיפרשו במסגרת התכנית יהיה שונה מהצפוי מראש, ואם יתברר כי עלויות הפרישה הממוצעות לעובד שונות מההנחות ששימשו בקביעת ההפרשה.

הדוחות הכספיים כוללים את ערך ההטבה של תכנית אופציות למנהלי הבנק, שערכה נאמד על ידי חוות-דעת של יועץ חיצוני מומחה לתחום, לפי מודל בלק ושולס בהתבסס על הנחות שונות, בעיקר ביחס למועד המימוש הצפוי של האופציות ולסטיית התקן של שער מניית הבנק. שינויים בשער מניית הבנק, בסטיית התקן של השער ובגורמים אחרים עשויים להשפיע על שווי הכלכלי של ההטבה.

ערך ההטבה נפרס בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה של האופציות. לפרטים, ראה גם ביאור 1 י"ד וביאור 16א לדוחות הכספיים. שווי ההטבה בפועל בעת מימוש האופציות, מוכר לבנק כהוצאה לצרכי מס, ומנגד חייב במס שכר. סך ההוצאה המוכרת לצרכי מס, שבגינה ירשום הבנק הטבת מס בדוח רווח והפסד, לא יעלה על שווי ההטבה המקורי בעת הענקת האופציות. הטבת מס בסכום שיעלה הסך האמור, תיזקף ישירות להון העצמי.

חלק מתכניות האופציות של הבנק כוללות מספר מנות, המבשילות במועדים שנקבעו. כמות כתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממש, בפועל, נגזרת מהשיעור של תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון העצמי הממוצע של הבנק, עד לשיעור תשואה שנתי של 15%, בהתאם לנוסחת הזכאות למימוש שנקבעה בתכנית האופציות. הנהלת הבנק העריכה תוואי של שיעורי תשואה שנתיים (אם כי לא ליניאריים) בכל אחת משנות התכנית, ובאמצעות תוואי זה, הוערכו הכמויות של כתבי האופציה שכל ניצע יהיה רשאי לממש מתוך הכמות הכוללת של כתבי האופציה שיוענקו לו על פי התכנית. שווי ההטבה הכולל, הנפרס בדוחות הכספיים במסגרת הוצאות השכר, שיתרתו (שטרם הוכרה כהוצאות שכר) ליום 31 בדצמבר 2010 מגיעה ל- 75 מיליון שקלים חדשים, מבוסס על כמות האופציות הכוללת שיוענקו, בהתאם להערכת ההנהלה. שינויים בהערכת ההנהלה, או בתשואה על ההון בפועל לעומת ההערכה המקורית, ישפיעו על כמות האופציות שיוענקו, וכתוצאה מכך על הוצאות השכר. יתרת שווי ההטבה הכולל כאמור לעיל, עשויה לקטון ל- 19 מיליון שקלים חדשים, אם התשואות על ההון תהיינה נמוכות מ- 9% בכל אחת מהשנים 2011-2013, או לגדול ל- 92 מיליון שקלים חדשים, אם התשואות על ההון בכל אחת מהשנים הללו תהיינה 15% או למעלה מכך.

הפרשות בגין תביעות משפטיות נקבעות על פי הערכת ההנהלה, ומבוססות על חוות דעת משפטיות. בין יתר התביעות המשפטיות קיימות גם בקשות לתביעות ייצוגיות. ההפרשה נערכת בגין תביעות שלדעת ההנהלה צפוי הפסד בגין, והיא מבוססת על הערכת ההפסד בהתאם למידע שבידי הנהלות חברות הקבוצה. בגין תביעות שסביר שלא ייגרם הפסד בגין, או שהסיכוי להפסד בגין קלוש, לא נערכת הפרשה בדוחות הכספיים.

ייתכן שתוצאות התביעות בפועל, תהיינה שונות מהערכות ההנהלה כאמור לעיל, שעל פיהן נערכה הפרשה להפסד בספרים, וההשפעה על הדוחות הכספיים עלולה להיות מהותית.

הפרשה לירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים נערכת בהתאם לתקן חשבונאות מספר 15 "ירידת ערך נכסים". הפרשה לירידת ערך, במידה ונדרשת, מבוססת על הערכות שווי הנערכות על ידי שמאי, ומעודכנות על ידו בהתאם לצורך.

מיסים נדחים מחושבים בגין הפרשים זמניים בין סכומי הכנסות והוצאות הנכללים בדוחות הכספיים לבין הסכומים שיובאו בחשבון לצרכי מס. במקרים בהם מועד ההכרה בהכנסה או בהוצאה לצרכי מס מאוחר ממועד רישום ההכנסה או ההוצאה בספרים, מחושבות יתרות המיסים הנדחים לפי שיעורי המס הצפויים לחול כאשר תוכר ההכנסה או ההוצאה לצרכי מס, כפי שהם ידועים סמוך לתאריך אישור הדוחות הכספיים.

מיסים נדחים לקבל נרשמים בגין הפרשים זמניים שצפוי שייווצר לגביהם חסכון במס בעתיד. המאזן המאוחד ליום 31 בדצמבר 2010 כולל מיסים נדחים, נטו, בסכום של כ-328 מיליוני שקלים חדשים (ללא מיסים נדחים בגין ניירות ערך, שאינם משפיעים על ההפרשה למיסים). עלייה של 1% בשיעור המס תגרום לירידה בהפרשה למיסים בסכום של כ-9 מיליוני שקלים חדשים.

הליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן המופקד על בקרת העל בבנק הוא דירקטוריון הבנק. שמות חברי הדירקטוריון, מיומנתם החשבונאית והפיננסית וכשירותם המקצועית מפורטים בפרק הדירקטוריון להלן. בהליכי העריכה, הבקרה והאישור של הדוחות הכספיים מעורבים אורגנים נוספים ונושאי משרה כמפורט להלן.

הדוחות הכספיים נערכים בבנק ביחידה מקצועית, בראשותו של החשבונאי הראשי, לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם למדיניות גילוי שקבע דירקטוריון הבנק.

במקביל לעריכת הדוחות הכספיים, ועל בסיס טיטת הדוחות המועברת אליהם, מאשרים כל חברי הנהלה, בחתימתם, שלא בא לידיעתם כל פרט העשוי להעיד כי הנתונים והתיאור בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים ביחס לתחומי אחריותם כוללים מצג שגוי או חסר של עובדה מהותית, שנקבעו על ידם בקרות אפקטיביות על מנת להבטיח שכל מידע מהותי שבתחום אחריותם מובא לידיעתם, וכן שכל חולשה מהותית או ליקוי משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי בתחומים שבאחריותם, הובאו לידיעת הגורמים המתאימים. לפרוט שמותיהם ותפקידיהם של חברי הנהלה בבנק, ראה פרק חברי הנהלת הבנק להלן. בבנק פועלת ועדת חובות מסופקים בראשות מנהל החטיבה העסקית ובהשתתפות גורמי האשראי המקצועיים, וכן ועדת חובות מסופקים בראשות המנהל הכללי, ובהשתתפות מנהל החטיבה העסקית, מנהל החטיבה הקמעונאית, מנהל החטיבה הפיננסית, החשבונאי הראשי, היועץ המשפטי הראשי וגורמי אשראי מקצועיים. במסגרת תהליך הכנת הדוחות הכספיים בוחנת הועדה את מצב החובות הבעייתיים של הבנק, את סיווגם של חובות אלה ואת ההפרשות הנדרשות בגינם. כמו כן, נבחנות על ידי היועץ המשפטי הראשי והחשבונאי הראשי ההפרשות הנדרשות בגין תביעות שהוגשו כנגד הבנק.

נושאים עקרוניים הקשורים בגילוי הניתן בדוחות הכספיים, נדונים בוועדת הגילוי בדוחות הכספיים (להלן: ועדת הגילוי) בראשות המנהל הכללי, ובהשתתפות החשבונאי הראשי, היועץ המשפטי הראשי, וחברי הנהלה נוספים. במסגרת דיונים אלה נכללים נושאים בעלי השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים, נושאים בעלי עניין לציבור, התפתחויות החייבות להיות מדווחות לציבור, שינויים מהותיים ביישום מדיניות חשבונאית, בקשות או דרישות של רשויות פיקוח ונושאים שלגביהם קיימים חילוקי דעות בין הנהלת הבנק לבין רואי החשבון המבקרים. כחלק מהצגת הנושאים בפני ועדת הגילוי מובאת גם התייחסותם המקצועית של רואי החשבון המבקרים.

על מנת להדק ולייעל את הפיקוח ואת הבקרה על הגילוי בדוחות הכספיים הקים דירקטוריון הבנק את ועדת המאזן הדירקטוריונית, ועדה מצומצמת בה חברים 5 דירקטורים, שמתפקידה לדון ולהעמיק בנאותות הגילוי בדוחות הכספיים ובבחינת הדוחות הכספיים, על מרכיביהם השונים, טרם הבאתם לדיון ולאישור במליאת הדירקטוריון. בישיבת דירקטוריון שהתקיימה ביום 24 בינואר 2011, הוחלט לאשר כי ועדת המאזן תשמש כועדת לבחינת הדוחות הכספיים, על פי תקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), תש"ע - 2010 (להלן: "תקנות לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים"), ושמה יהיה "הועדה לבחינת הדוחות הכספיים". לעניין זה יציין, כי על מנת לקיים את התנאי הקבוע בתקנות לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים, לפיו רוב חברי הוועדה יהיו דירקטורים בלתי-תלויים, אישרה ועדת הביקורת של הדירקטוריון ביום 10 בינואר 2011 כי תנאי הכשירות למינוי דירקטור חיצוני מתקיימים לגבי הדירקטורים דב מישור, גדעון סיטרמן, אבי זיגלמן ויוסי שחק, ובהתאם לכך סיווגה ועדת הביקורת את כל הדירקטורים האמורים כדירקטורים בלתי-תלויים, כהגדרת מונח זה בחוק. כמו כן, העריך הדירקטוריון מחדש ביום 24 בינואר 2011, למען הסדר הטוב, ובהסתמך על הצהרות של הדירקטורים, כי כל אחד מהדירקטורים דב מישור, גדעון סיטרמן, אבי זיגלמן, יוסי שחק ואברהם שוחט, הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. עוד הוחלט באותה ישיבת דירקטוריון, למנות מחדש את הדירקטורים דב מישור, גדעון סיטרמן, אבי זיגלמן, יוסי שחק ואברהם שוחט, כחברים בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, החל ממועד החלטה האמורה, וכן למנות

את מר אבי זיגלמן כיושב-ראש הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, החל ממועד החלטה האמורה, במקום מר אברהם שוחט, שסיים את כהונתו כיושב ראש הוועדה באותו מועד.

הועדה לבחינת הדוחות הכספיים בוחנת את ההערכות והאומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים המהותיים של התאגיד; הערכות השווי, לרבות ההנחות והאומדנים שבבסיסן, שעליהם נסמכים נתונים בדוחות הכספיים.

בישיבות הועדה לבחינת הדוחות הכספיים משתתפים גם החשבונאי הראשי, היועץ המשפטי הראשי ורואי החשבון המבקרים. המבקר הפנימי הראשי מוזמן לישיבות הוועדה.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים באשר ליישומן של הנחיות סעיפים 302 ו-404 בחוק Sarbanes-Oxley האמריקאי, מובא בפני הועדה לבחינת הדוחות הכספיים דיווח באשר לכל ליקוי משמעותי שאותר בתהליכי הגילוי או בבקרה הפנימית על דיווח כספי. ליקויים כאמור, ובנוסף, כל ממצא של רואה החשבון המבקר, מוצגים גם בפני ועדת הביקורת הדירקטוריונית. לדיונים אלה מוזמנים גם המבקר הפנימי ורואי החשבון המבקרים. כל דיווח על ליקויים משמעותיים מוצג גם לדירקטוריון.

הועדה לבחינת הדוחות הכספיים מתכנסת פעמיים לדון בדוחות רבעוניים ושלוש פעמים לדון בדוחות שנתיים, כאשר הישיבה האחרונה מתבצעת לפחות שבוע לפני התכנסות מליאת הדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים.

לאחר תום הדיונים בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, מועברות לדירקטוריון המלצותיה לענין אישור הדוחות הכספיים יחד עם טיוטת הדוחות הכספיים, כך שהמסמכים יהיו בידי חברי הדירקטוריון לפחות שלושה ימי עסקים לפני הדיון בהם בדירקטוריון. במסגרת הדיון בדירקטוריון מוצגים על ידי החשבונאי הראשי התוצאות הכספיות וניתוח שלהן. יושב ראש הועדה לבחינת הדוחות הכספיים מביא בפני הדירקטוריון את המלצות הועדה לבחינת הדוחות הכספיים באשר לנושאים שנדונו בפניה ולאישור הדוחות הכספיים. בישיבת הדירקטוריון הדנה באישור הדוחות הכספיים משתתפים, מלבד חברי הדירקטוריון, גם המנהל הכללי, החשבונאי הראשי, היועץ המשפטי הראשי, המבקר הפנימי הראשי ורואי החשבון המבקרים, וכן משתתפים נוספים המוזמנים לדיון בהתאם לעניין. רואי החשבון המבקרים מציגים בדיון את התייחסותם.

בתום הדיון, מתקבלת החלטה בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק, ובדבר הסמכת יושב ראש הדירקטוריון, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

דוח רואי החשבון המבקרים

רואה החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח המבקרים כדלהלן:
תביעה שהוגשה כנגד הבנק ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית, כמפורט בביאור 19 ד. 11) לדוחות הכספיים.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים המבוססות על Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקורות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן - הצהרה על הגילוי). הוראה זו של המפקח על הבנקים מיושמת לגבי הדוחות הכספיים החל מיום 30 ביוני 2005.

הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקורות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר להנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 בדצמבר 2010 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים באשר לאימוץ הוראות סעיף 404 לחוק Sarbanes-Oxley החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2008, נכללות בדוח זה הצהרה בדבר אחריות הדיקטוריון וההנהלה לקביעתה ולקיומה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי והערכה של ההנהלה בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי למועד הדוחות הכספיים. במקביל, נכללת חוות דעת של רואי החשבון המבקרים של הבנק בדבר נאותות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק בהתאם לתקנים הרלבנטיים של ה- (PCAOB) Public Company Accounting Oversight Board.

הקוד האתי

ביום 24 בנובמבר 2008 אישר דירקטוריון הבנק את ערכי הקוד האתי המחייב את הארגון בכלל וכל אחד מעובדיו ומנהליו בפרט.

מתוך הקוד האתי :

"אנו, במזרחי טפחות, מתחייבים לקיים את מכלול מערכות היחסים שלנו: עם הלקוחות, עמיתינו לעבודה והארגון עצמו, על בסיס ערכי המוסר והאנושיות המקובלים במתקנות שבחברות. אמינות, נאמנות ושמירה על כבוד האדם יאפיינו כל מגע שלנו עם סביבתנו מתוך תפיסת עולם הקובעת, כי מערכת יחסים אישית ומקצועית תהיה בת-קיימא רק אם תשען על תשתית ערכית ומוסרית מן המדרגה הגבוהה ביותר. את המשימות המוטלות עלינו אנו נבצע מתוך מחויבות ללקוחותינו ולענייניהם ובה-בעת לבנק ולמטרותיו, ונשאף באופן מתמיד למצוינות. את כל פעילויותינו נבצע מתוך יושרה מקצועית, בהוגנות ובשקיפות."

במהלך שנת 2009 הושלם מהלך הטמעת הקוד האתי בקרב כל עובדי הבנק ומנהליו, והקוד האתי פורסם באתר הבנק באינטרנט. הוקמה בבנק ועדת אתיקה הכוללת נציגים מסניפי הבנק ומהמטה, במטרה ליישם את ערכי הקוד הלכה למעשה ולתת מענה לסוגיות אתיות העולות מהשטח.

בתחילת שנת 2010 הושק פורטל ייחודי לנושא האתיקה באתר האינטראנט של הבנק, המקיים דיון בדילמות אתיות מול כלל עובדי הבנק, בנושאים שיש בהם ענין לכלל העובדים. כמו כן כולל האתר ערוצי דיווח ישירים לועדת האתיקה. במסגרת תוכנית העבודה לשנת 2010 התבצעה פעילות רחבת היקף להפנמה וחיזוק ערכי הקוד האתי של הבנק. בנוסף המשיכה ועדת האתיקה את פעילותה ואף נקטה פעולות יזומות לעידוד השיח הארגוני בנושא. על מנת לחזק את הקשר עם יחידות השדה, החליטה ועדת האתיקה לקיים בשנת 2011 חלק משיבותיה ביחידות עצמן. כמו כן חברי הנהלת הבנק נרתמו לנושא ומקיימים מפגשים חודשיים עם קבוצות מנהלים מהמטה ומהסניפים במטרה לאפשר דיאלוג פתוח בנושא סוגיות אתיות, הן מקצועיות והן ניהוליות, ודרכי התמודדות ברוח ערכי הקוד האתי של הבנק.

חברי הנהלת הבנק

להלן רשימת חברי פורום הנהלת הבנק, תוארם ותפקידם:

	מנהל כללי	אליעזר יונס
מנהל מערך חשבונאות ודיווח כספי וחשבונאי ראשי	סגן מנהל כללי	מנחם אביב
מנהל החטיבה הקמעונאית	סגן מנהל כללי	ישראל אנגל
מנהלת מערך שיווק, פרסום ופיתוח עסקים	סגן מנהל כללי	נעמה גת
מנהל החטיבה לנכסי לקוחות ויעוץ	סגן מנהל כללי	עוזיאל דנינו⁽¹⁾
מנהל החטיבה לתכנון, תפעול ובקרה, Chief Risk Officer (CRO)	סגן מנהל כללי	משה לארי
מנהל החטיבה הפיננסית, Chief Financial Officer (CFO)	סגן מנהל כללי	אלדד פרשר
מנהל טכנולוגיית מידע	סגן מנהל כללי	סמי קינן
מנהל החטיבה לבנקאות עסקית	סגן מנהל כללי	דורון קלאוזנר
מנהלת מערך משאבי אנוש ומינהל	סגן מנהל כללי	ריטה רובינשטיין
מבקר פנימי ראשי		חיים גיט
יועץ משפטי ראשי		ד"ר שמעון וייס
מזכיר הבנק		מאיה פלר
דובר הבנק		בני שוקרון

(1) ביום 18 בינואר 2010 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר עוזיאל דנינו למנהל החטיבה לנכסי לקוחות, החל מיום 18 בינואר 2010.

נושאי משרה בכירה

להלן פרטים לגבי נושאי משרה בכירה שאינם דירקטורים של הבנק:

אליעזר יונס	
1.4.2004	תאריך תחילת כהונה
מנהל כללי	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון (B.A.) בכלכלה וסוציולוגיה – האוניברסיטה העברית בירושלים, תואר שני (M.A.) במנהל עסקים - האוניברסיטה העברית בירושלים	השכלה
מנהל כללי של בנק מזרחי טפחות בע"מ	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

מנחם אביב	
13.4.2005	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהל מערך חשבונאות ודיווח כספי, חשבונאי ראשי	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב, תואר שני במינהל עסקים (M.B.A.) - אוניברסיטת תל-אביב, רואה חשבון	השכלה
מנהל אגף חשבונאות ודוחות כספיים - בנק מזרחי טפחות בע"מ	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

ישראל אנגל	
1.1.2005	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהל החטיבה הקמעונאית דירקטור בבנק ייב	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת בר אילן, תואר שני במנהל עסקים (מימון) - אוניברסיטת בר אילן, רואה חשבון	השכלה
מנהל החטיבה הקמעונאית – בנק מזרחי טפחות בע"מ	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

נושאי משרה בכירה (המשך)

חיים גיט	
1.2.1999	תאריך תחילת כהונה
מבקר פנימי ראשי; מנהל מערך הביקורת הפנימית מבקר פנימי ראשי של בנק יהב	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
לא	השכלה
תואר ראשון בחשבונאות - אוניברסיטת תל-אביב, תעודה בראיית חשבון - האוניברסיטה העברית בירושלים, רואה חשבון	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)
מבקר פנימי ראשי בבנק מזרחי טפחות בע"מ	

נעמה גת	
10.10.2004	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהלת מערך שיווק, פרסום ופיתוח עסקים	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון בפסיכולוגיה וספרות אנגלית - אוניברסיטת חיפה, תואר שני בפרסום ושיווק - אוניברסיטת Marquette Milwaukee USA	השכלה
מנהלת מערך שיווק, פרסום ופיתוח עסקים בבנק מזרחי טפחות בע"מ	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

עוזיאל דנינו	
18.1.2010	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהל החטיבה לנכסי לקוחות ויעוץ	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון במנהל עסקים- המכללה לישראל תואר שני במנהל עסקים- שלוחת דרבי	השכלה
מנהל מרחב מרכז בבנק מזרחי טפחות בע"מ, סגן מנהל החטיבה העסקית בבנק מזרחי טפחות בע"מ.	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

נושאי משרה בכירה (המשך)

שמעון וייס	
2.10.1999	תאריך תחילת כהונה
יועץ משפטי ראשי; מנהל הסיכונים המשפטיים	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
LL.B - האוניברסיטה העברית בירושלים, LL.M - האוניברסיטה העברית בירושלים, DR.JUR. - האוניברסיטה העברית בירושלים M.B.A - אוניברסיטת תל אביב	השכלה
יועץ משפטי ראשי, בנק מזרחי טפחות בע"מ	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

משה לארי	
8.11.2009	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהל החטיבה לתכנון, תפעול ובקרה ומנהל הסיכונים התפעוליים	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות – האוניברסיטה העברית בירושלים, תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב	השכלה
מנהל אגף תכנון וכלכלה בבנק מזרחי טפחות בע"מ	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

דב פוגל	
18.5.1997	תאריך תחילת כהונה
מנהל אגף לוגיסטיקה, מינהל והתייעלות	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון (B.A.) במנהל עסקים - אוניברסיטת New England College, תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים, התמחות בניהול אסטרטגי - האוניברסיטה העברית בירושלים	השכלה
מנהל אגף לוגיסטיקה, מינהל והתייעלות בבנק מזרחי טפחות בע"מ	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

נושאי משרה בכירה (המשך)

מאיה פלר	
20.4.1997	תאריך תחילת כהונה
מזכיר הבנק	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון (B.A.) מדעי הרוח - אוניברסיטת תל אביב	השכלה
מזכיר בנק מזרחי טפחות בע"מ	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

אלדד פרשר	
3.11.2004	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהל החטיבה הפיננסית – CFO ומנהל סיכוני השוק	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון במנהל עסקים - האוניברסיטה העברית בירושלים, תואר שני במינהל עסקים - האוניברסיטה העברית בירושלים	השכלה
מנהל החטיבה הפיננסית- CFO ומנהל סיכוני השוק, בבנק מזרחי טפחות בע"מ	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

סמי קינן	
1.11.2007	תאריך תחילת כהונה
סגן מנהל כללי	תואר
מנהל טכנולוגיית מידע	התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד
לא	בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי
תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול – הטכניון, לימודי חובה בתואר ראשון במחשבים – בר אילן	השכלה
מנהל IT בפרטנר, מנכ"ל מחיש שירותי מחשב בע"מ, מנהל החטיבה לנכסי לקוחות ויעוץ, בבנק מזרחי טפחות בע"מ	ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)

נושאי משרה בכירה (המשך)

דורון קלאוזנר	
תאריך תחילת כהונה	8.11.2009
תואר	סגן מנהל כללי
התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד	מנהל החטיבה לבנקאות עסקית ומנהל סיכוני אשראי
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי	לא
השכלה	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים - אוניברסיטת בר-אילן
ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)	מנהל החטיבה למשאבי אנוש, לוגיסטיקה ורכש בבנק הפועלים בע"מ, מנהל החטיבה לסיכונים ואסטרטגיה בבנק הפועלים בע"מ, מנהל המרכז לניהול אסטרטגי בבנק הפועלים בע"מ

ריטה רובינשטיין	
תאריך תחילת כהונה	1.1.2007
תואר	סגן מנהל כללי
התפקיד שממלא בתאגיד הבנקאי, בחברה בת/קשורה, או בבעל עניין בתאגיד	מנהלת מערך משאבי אנוש ומינהל
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד הבנקאי	לא
השכלה	תואר ראשון (B.A) במדעי החברה והרוח – האוניברסיטה העברית ירושלים, תואר שני (M.A) במדעי החברה והרוח – אוניברסיטת בר אילן
ניסיון עסקי (במהלך 5 שנים אחרונות)	סמנכ"ל בכיר בחברת Paradigm

פירוט תגמולים (1) לנושאי משרה בכירה

באלפי שקלים חדשים

שנת 2010												
הלוואות שניתנו	הלוואות שניתנו בתנאי הטבה (3)	סך הכל	תגמול אחר	תגמולים בעבור שירותים (2)					פרטי מקבל התגמולים			
בתנאים רגילים	תקופה ממוצעת	יתרה ליום לפירעון (בשנים) 31.12.2010	שווי הטבות נספות	תשלום מבוטס	הפרשות סוציאליות (4)	מענקים (16)	שכר	שיעור החזקה בהון הבנק	היקף המשרה	תפקיד	שם	
53	-	63	2,714	146	-	245	1,000	1,323	-	60%	יעקב פרי (7)	יושב ראש הדירקטוריון
60	-	-	14,313	170	*10,432	934	-	2,777	0.57%	100%	אליעזר יונס (8)	מנהל כללי
13	-	-	3,810	76	2,472	315	-	947	-	100%	דורון קלאוזנר (9)	סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה לבנקאות עסקית
6	3.8	27	3,772	98	2,468	270	-	936	-	100%	משה לארי (10)	סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה לתכנון, תפעול ובקרה
54	1.6	75	3,103	114	1,707	334	-	948	-	100%	ישראל אנגל (11)	סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה הקמעונאית
13	6.0	62	3,152	26	159	1,122	568	1,277	-	100%	יקותיאל מנסדורף (14)	מנהל כללי של מנסדורף חברה בת - יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד
50	2.3	125	2,207	122	491	285	320	989	-	100%	חיים גיט (15)	מבקר פנימי ראשי

* כולל פריסה לא לינארית של תכנית אופציות למנהל הכללי שאושרה ביום 30 בנובמבר 2008 על פני 5 שנים וארבעה חודשים. האופציות יוענקו למנהל הכללי בחמש מנות ביום 1 באפריל בכל אחת מהשנים 2010 עד 2014. התכנית נפרסת כמפורט להלן:
 סך של 1.2 מיליון שקלים חדשים בשנת 2008, 14.3 מיליון שקלים חדשים בשנת 2009, 10.4 מיליון שקלים חדשים בשנת 2010, 6.4 מיליון שקלים בשנת 2011, 3.9 מיליון שקלים בשנת 2012, 1.9 מיליון שקלים בשנת 2013 ו-0.5 מיליון שקלים בשנת 2014. לפרטים, ראה ביאור 1.א16 לדוחות הכספיים.

פירוט תגמולים⁽¹⁾ לנושאי משרה בכירה (המשך)

באלפי שקלים חדשים

שנת 2009											
שם	תפקיד	היקף המשרה	החזקה בהון הבנק	שכר	תגמולים בעבור שירותים ⁽²⁾			אחר	סך הכל	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים
					מענקים ⁽¹⁶⁾	סוציאליות ⁽⁴⁾	מבוסס מניות ⁽⁵⁾				
שם	תפקיד	היקף המשרה	החזקה בהון הבנק	שכר	מענקים ⁽¹⁶⁾	סוציאליות ⁽⁴⁾	מבוסס מניות ⁽⁵⁾	אחר	סך הכל	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים
יעקב פרי ⁽⁷⁾ ושב ראש הדירקטוריון		60%	-	1,278	800	67	-	130	2,275	59	144
אליעזר יונס ⁽⁸⁾	מנהל כללי	100%	0.65%	2,691	-	270	*15,512	152	18,625	-	113
ישראל אנגל ⁽¹¹⁾	סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה הקמעונאית	100%	-	921	-	396	1,166	107	2,590	129	45
אלדד פרשר ⁽¹²⁾	סגן מנהל כללי, מנהל החטיבה הפיננסית	100%	-	916	-	350	1,166	62	2,494	-	83
נעמה גת ⁽¹³⁾	סגן מנהל כללי, מנהלת מערך שיווק, פרסום ופיתוח עסקים	100%	-	914	-	280	1,166	85	2,445	-	23
יקותיאל מנסדורף ⁽¹⁴⁾	מנהל כללי של חברת - יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד	100%	-	1,048	367	1,138	258	25	2,837	60	17
חיים גיט ⁽¹⁶⁾	מבקר פנימי ראשי	100%	-	956	230	345	291	108	1,930	206	19

* כולל פריסה לא לינארית של תכנית אופציות למנהל הכללי שאושרה ביום 30 בנובמבר 2008 על פני 5 שנים וארבעה חודשים. האופציות יוענקו למנהל הכללי בחמש מנות ביום 1 באפריל בכל אחת מהשנים 2010 עד 2014. התכנית נפרסת כמפורט להלן:
 סך של 1.2 מיליון שקלים חדשים בשנת 2008, 14.3 מיליון שקלים חדשים בשנת 2009, 10.4 מיליון שקלים חדשים בשנת 2010, 6.4 מיליון שקלים בשנת 2011, 3.9 מיליון שקלים בשנת 2012, 1.9 מיליון שקלים בשנת 2013 ו-0.5 מיליון שקלים בשנת 2014. לפרטים, ראה ביאור א.16 לדוחות הכספיים. כמו כן, נכלל בסעיף זה סך של 1.2 מיליון שקלים חדשים בגין תכנית אופציות למנהל הכללי שאושרה ביום 25 באוקטובר 2004.

הערות:

- (1) התגמולים במונחי עלות לבנק ואינם כוללים מס שטר.
- (2) הסכומים נכללים בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.
- (3) ההטבה היא בתנאים שניתנו לכלל עובדי הבנק.
- (4) כולל פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, מענק הסתגלות, חופשה וביטוח לאומי.
- (5) לפרטים בדבר תשלום מבוסס מניות למנהל הכללי ולנושאי משרה, ראה ביאור 16א. לדוחות הכספיים.
- (6) הריבית מתייחסת להלוואות שניתנו בתנאי הטבה ביחס לתנאי השוק. לא קיימת הטבת ריבית בגין פיקדונות. בעסקאות בנקאיות אחרות, ההטבות חלות על כלל עובדי הבנק וסכומן אינו מהותי.
- (7) מר יעקב פרי – יושב ראש דירקטוריון הבנק – מועסק בבנק על-פי הסכם העסקה אישי בהיקף של 60% משרה בתוקף מיום 24 בפברואר 2003, לתקופה בלתי קצובה. משכורתו החודשית של מר פרי צמודה למדד המחירים לצרכן. עם סיום העסקתו בבנק כיושב ראש דירקטוריון הבנק, לרבות התפטרות, יהיה זכאי מר פרי לכך שהבנק ישחרר לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בפוליסת ביטוח מנהלים, למעט במקרה של סיום העבודה בניסבות בהן ניתן, על-פי דין, לשלול ממר פרי פיצויי פיטורים, במלואם או בחלקם ובמקרה כזה יהיה זכאי מר פרי רק לסכומים שנצברו בביטוח המנהלים כתוצאה מהפרשותיו הוא. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של ששה חודשים ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה. לעניין המענקים, ראה פירוט בסעיף 16 להלן.
- (8) לפרטים בדבר תנאי העסקתו של מר אליעזר יונס, ראה ביאור 16 ה' לדוחות הכספיים. לעניין המענקים ראה פירוט בסעיף 16 להלן.
- (9) מר דורון קלאוזנר - מועסק בבנק על-פי הסכם העסקה אישי בתוקף מיום 8 בנובמבר 2009 לתקופה בלתי קצובה. משכורתו החודשית של מר קלאוזנר צמודה למדד המחירים לצרכן. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר קלאוזנר למענק הסתגלות של שש משכורות חודשיות, ללא תנאים נלווים כלשהם. כמו כן, יהיה זכאי מר קלאוזנר לכך שעם סיום העסקתו ישחרר הבנק את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא יהיה זכאי מר קלאוזנר למענק הסתגלות, ולשחרור הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות, במקרה של סיום עבודה בניסבות חריגות, כמפורט בהסכם, כל אחד מהצדדים להסכם העסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. לעניין המענקים, ראה פירוט בסעיף 16 להלן.
- (10) מר לארי משה - מועסק בבנק על-פי הסכם העסקה אישי בתוקף מיום 8 בנובמבר 2009 לתקופה בלתי קצובה. משכורתו החודשית של מר לארי צמודה למדד המחירים לצרכן. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר לארי למענק הסתגלות של שש משכורות חודשיות, ללא תנאים נלווים כלשהם. כמו כן, יהיה זכאי מר לארי לכך שעם סיום העסקתו ישחרר הבנק את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא יהיה זכאי מר לארי למענק הסתגלות, ולשחרור הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות, במקרה של סיום עבודה בניסבות חריגות, כמפורט בהסכם, כל אחד מהצדדים להסכם העסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. לעניין המענקים, ראה פירוט בסעיף 16 להלן.
- (11) מר ישראל אנגל – מועסק בבנק על-פי הסכם העסקה אישי בתוקף מיום 15 ביוני 1999, לתקופה בלתי קצובה. משכורתו החודשית של מר אנגל צמודה למדד המחירים לצרכן. עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר אנגל למענק הסתגלות של שש משכורות חודשיות, ללא תנאים נלווים כלשהם. בנוסף, זכאי מר אנגל למענק פרישה השווה למשכורת אחת בגין כל שתי שנות עבודה בבנק עד לתקרתה של שש משכורות ללא תנאים נלווים כלשהם. כמו כן, יהיה זכאי מר אנגל לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא יהיה זכאי מר אנגל למענק פרישה, למענק הסתגלות ולשחרור הכספים שנצברו לזכותו בקופות השונות, במקרה של סיום עבודה בניסבות חריגות, כמפורט בהסכם. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים בכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה. לעניין המענקים ראה פירוט בסעיף 16 להלן.
- (12) מר אלדד פרשר – מועסק בבנק על-פי הסכם העסקה אישי בתוקף מיום 3 בנובמבר 2004, לתקופה בלתי קצובה. משכורתו החודשית של מר פרשר צמודה למדד המחירים לצרכן. עם סיום העסקתו בבנק, זכאי מר פרשר למענק הסתגלות של שש משכורות חודשיות, ללא תנאים נלווים כלשהם. כמו כן, יהיה זכאי מר פרשר לכך שעם סיום העסקתו ישחרר הבנק את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא יהיה זכאי מר פרשר למענק הסתגלות ולשחרור הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות, במקרה של סיום עבודה בניסבות חריגות, כמפורט בהסכם. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של ששה חודשים ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה. לעניין המענקים ראה פירוט בסעיף 16 להלן.
- (13) גב' נעמה גת – מועסקת בבנק על-פי הסכם העסקה אישי בתוקף מיום 10 באוקטובר 2004, לתקופה בלתי קצובה. משכורתה החודשית של גב' גת צמודה למדד המחירים לצרכן. עם סיום העסקתה בבנק, זכאית גב' גת למענק הסתגלות של שלוש משכורות חודשיות, ללא תנאים נלווים כלשהם. כמו כן, זכאית גב' גת לכך שעם סיום העסקתה ישחרר הבנק את כל הסכומים שנצברו לזכותה בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא תהיה גב' גת זכאית למענק הסתגלות ולשחרור הסכומים שנצברו לזכותה בקופות השונות, במקרה של סיום עבודה בניסבות חריגות, כמפורט בהסכם. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים ובכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה. לעניין המענקים ראה פירוט בסעיף 16 להלן.
- (14) מר יקותיאל מנסדורף - מועסק בבנק החל מיום 1 ביולי 1974. תנאי העסקתו נקבעו בהסכם העסקה אישי מיום 1 בינואר 1999, לתקופה בלתי קצובה. החל מיום 22 באוקטובר 2006, משמש מר מנסדורף כמנהל כללי של חברה הבת (UMB Switzerland Ltd.) בשווייץ, ונמצא בחופשה ללא תשלום מהבנק. אם יחליט הבנק על סיום העסקתו, זכאי מר מנסדורף למענק פרישה של חמש עשרה משכורות חודשיות ללא תנאים נלווים כלשהם. כמו כן, יהיה מר מנסדורף זכאי לכך שעם סיום העסקתו ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא יהיה זכאי מר מנסדורף למענק הפרישה ולשחרור הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות במקרה של סיום עבודה בניסבות חריגות, כמפורט בהסכם. שכרו של מר מנסדורף כמנכ"ל חברת הבת נקבע על ידי חברה הבת בשווייץ ונקוב בפרנקים שווייצריים. בנוסף זכאי מר מנסדורף לתשלום עבור שכר דירה במקום מגוריו בשווייץ. לעניין המענקים, ראה פירוט בסעיף 16 להלן.
- (15) מר חיים גיט, - תנאי העסקתו של המבקר הפנימי הראשי מוצגים בהתאם לנדרש בהוראות הדיווח לציבור. מר גיט מועסק בבנק החל מיום 2 באוגוסט 1992, ותנאי העסקתו נקבעו בהסכם העסקה אישי מיום 1 בפברואר 1999 ואושרו על ידי ועדת הביקורת של הדירקטוריון, לתקופה בלתי קצובה. משכורתו החודשית של מר גיט צמודה למדד המחירים לצרכן. אם יחליט הבנק על סיום העסקתו, זכאי מר גיט למענק פרישה של חמש עשרה משכורות חודשיות ללא תנאים נלווים כלשהם. עם סיום העסקתו זכאי מר גיט לכך, כי הבנק ישחרר לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. למרות האמור לעיל, לא יהיה זכאי מר גיט למענק פרישה ולשחרור סכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות, במקרה של סיום עבודה בניסבות חריגות, כמפורט בהסכם. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם ההעסקה. לעניין המענקים, ראה פירוט בסעיף 16 להלן.

(16) מענקים**1.1 מענקים לשנת 2010****1.1.1 מענק ליושב ראש הדירקטוריון**

ועדת התגמול, ועדת הביקורת והדירקטוריון דנו (בימים 14 במרץ 2011 ו-22 במרץ 2011), במענק ליושב ראש הדירקטוריון מר יעקב פרי, והחליטו לאשר בכפוף לאישור האסיפה הכללית של הבנק.

בפני ועדת התגמול, ועדת הביקורת והדירקטוריון אשר דנו בתשלום המענק, הובאו הנתונים כלהלן:

עיקר תנאי העסקתו של יושב ראש הדירקטוריון וכן המענקים ששולמו לו עבור השנים 2007 ו-2009 (יצוין כי מר פרי ביקש שלא להיכלל בין מקבלי המענקים בבנק לשנת 2008), נתונים בדבר תוצאות הבנק ורווחיותו, ובכללם, שיעור התשואה להון מפעולות רגילות, בשנים קודמות וכן בשנת 2010 (בהתבסס על תוצאות הבנק ורווחיותו בתקופה של תשעה חודשים שנסתיימה ביום 30.9.2010 ובתוצאות החזויות לשנה כולה), וכן נתוני השוואה, בין היתר, לעניין שיעור התשואה להון מפעולות רגילות יחס ההון לרכיבי סיכון, של הבנק ושל ארבעת הבנקים האחרים – בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, וכן נתונים בקשר לתגמולם של יושבי ראש הדירקטוריונים, בבנקים, בחברות ביטוח ובחברות ציבוריות במגזר הפיננסי.

בנימוקי ועדת הביקורת והדירקטוריון לקביעת המענק וגובהו צוין, כי ההחלטה לאישור המענק שישולם ליו"ר הדירקטוריון נתקבלה לאור תרומתו של היו"ר להישגי הבנק בשנת 2010, בהתחשב בשיפור בתוצאותיו העסקיות של הבנק בשנת 2010, בהשוואה לתוצאותיו העסקיות של הבנק בשנת 2009. זאת ועוד, בהתחשב בתרומתו הרבה של היו"ר ליישום עקרונות הממשל התאגידי בבנק ולתפקודו התקין והיעיל של דירקטוריון הבנק, מן הראוי להעניק ליושב-ראש מענק לשנת 2010 בסך של 1,000 אלפי ש"ח. בנימוקי ועדת הביקורת והדירקטוריון צוין כי סכום המענק שישולם ליו"ר הדירקטוריון עבור שנת 2010 נקבע, בין היתר, גם בהתחשב בסכומי המענק ששולמו ליו"ר הדירקטוריון בשנים קודמות. ועדת הביקורת והדירקטוריון ציינו בנימוקיהם כי סכום המענק שישולם ליו"ר עבור שנת 2010 גבוה ב-25% מסכום המענק ששולם ליו"ר בשנת 2009, וכי גידול זה עולה בקנה אחד עם הגידול בסכומי המענקים שישולמו לכלל עובדי הבנק עבור שנת 2010.

לאחר עיון בנתונים שהועברו לחברי ועדת הביקורת והדירקטוריון, בקשר לתגמולם של יושבי ראש הדירקטוריונים, בבנקים, בחברות ביטוח ובחברות ציבוריות במגזר הפיננסי, הדירקטורים בדיעה, כי המענק בסך 1,000 אלפי שקלים חדשים עבור שנת 2010, הינו ראוי וסביר בנסיבות העניין.

1.2 מענק למנהל הכללי

בהסכם ההעסקה החדש, שתחילתו ביום 1 בדצמבר 2008 וסיומו ביום 1 באפריל 2014, יותר המנהל הכללי על המענק השנתי לו היה הזכאי על פי הסכם ההעסקה הקודם וזאת החל ממועד סיום ההסכם הקודם. לפרטים ראה ביאור 16' לדוחות הכספיים.

1.3 מענקים לסמנכ"לים

לסמנכ"לים בבנק הוקצו כתבי אופציה על פי תכנית אופציות שאושרה בשנת 2009. כל סמנכ"ל הסכים על פי בחירתו, כי לא ייכלל בתכנית המסגרת לתשלום בונוסים לנושאי משרה בבנק, עבור כל אחת מהשנים 2009 עד 2012, ולא ייכלל בתכנית בונוסים לנושאי משרה בבנק, עבור שנת 2013, אם וככל שתאושר על ידי הבנק. לפרטים ראה ביאור 16 י"ג.

1.4 מענק לסמנכ"ל חברת הבת

ביום 17 בפברואר 2011 דן דירקטוריון חברת הבת, בהמלצת יושב ראש הדירקטוריון של חברת הבת, להענקת מענק לסמנכ"ל חברת הבת, תוך תשומת לב לרווחיות חברת הבת, לתרומתה לעסקי קבוצה ובהתחשב בתנאי שכרו, לרבות המענקים וכתבי אופציה שהוענקו לו בשנים קודמות. בהתחשב בתוצאות הפעילות של חברת הבת, שמשקפות גידול של כ-32% ברווח הנקי לעומת שנת 2009, לאור התוצאות בענף הבנקאות הפרטית בשוויץ לעומת תוצאות חברת הבת, ולאור הערכת הדירקטוריון כי המנהל הכללי מילא את תפקידו במסירות, בנאמנות ותוך השקעת מאמצים רבים להשאת רווחי חברת הבת, החליט דירקטוריון חברת הבת על העמדת המענק למנהל הכללי על סך של 150 אלף פרנקים שווייצריים.

1.5 מענק למבקר הפנימי הראשי

ועדת התגמול, ועדת הביקורת והדירקטוריון דנו (בימים 14 במרץ 2011 ו-22 במרץ 2011) במענק למבקר הפנימי הראשי, מר חיים גיט, והחליטו לאשרו. בפני ועדת התגמול, ועדת הביקורת והדירקטוריון, אשר דנו בתשלום המענק הובאו הנתונים כלהלן:

עיקרי תנאי העסקתו של המבקר הפנימי הראשי. וכן המענקים ששולמו לו עבור השנים 2008 ו-2009. נתונים בדבר תוצאות הבנק ורווחיותו, ובכללם, שיעור התשואה להון מפעולות רגילות בשנים קודמות וכן בשנת 2010 (בהתבסס על תוצאות הבנק ורווחיותו בתקופה של תשעה חודשים שנסתיימה ביום 30.9.2010 ובתוצאות החזויות לשנה כולה), וכן נתוני השוואה, בין היתר, לעניין שיעור התשואה להון מפעולות רגילות יחס ההון לרכיבי סיכון, של הבנק ושל ארבעת הבנקים האחרים – בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, וכן נתונים בקשר לתגמולם של נושאי משרה, בבנקים, בחברות ביטוח ובחברות ציבוריות במגזר הפיננסי.

בנימוקי ועדת הביקורת והדירקטוריון לקביעת המענק וגובהו צוין כי להערכת יושב ראש הדירקטוריון, על דעת יו"ר ועדת הביקורת, הביקורת הפנימית בבנק, בראשותו של המבקר הפנימי הראשי, משמשת כלי יעיל להערכת הבקרה הפנימית בבנק. כמו כן צוין בנימוקי ועדת הביקורת והדירקטוריון, כי הבונוס שישולם למבקר הפנימי הראשי של הבנק, עבור שנת 2010, נקבע לאור תרומתו הרבה של המבקר הפנימי הראשי, לפעילותה של הביקורת הפנימית. עוד צוין בנימוקי ועדת הביקורת והדירקטוריון, כי להערכת יושב ראש הדירקטוריון, על דעת יושב ראש ועדת הביקורת, המבקר הפנימי הראשי מילא את תפקידו על הצד הטוב ביותר, תוך קיום מחויבות אישית, מסירות, נאמנות והשקעת מאמצים רבים ליישום תכנית העבודה של הביקורת הפנימית בבנק לשנת 2010.

לאחר עיון בנתונים שהועברו לחברי ועדת הביקורת ולחברי הדירקטוריון, בקשר לתגמולם של נושאי משרה בבנקים, בחברות ביטוח ובחברות ציבוריות במגזר הפיננסי, הדירקטורים בדעה, כי המענק בסך 320 אלפי שקלים חדשים שישולם למבקר הפנימי הראשי של הבנק, עבור שנת 2010, הינו ראוי וסביר בנסיבות העניין.

עוד צוין בהחלטות של ועדת הביקורת והדירקטוריון, לעניין קביעת המענק וגובהו, כי ועדת הביקורת והדירקטוריון בדעה, כי ההענקה האמורה אינה עשויה להשפיע על הפעלת שיקול דעתו המקצועי של המבקר הפנימי הראשי.

2. מענקים לשנת 2009 (שולמו בשנת 2010)

2.1 מענק ליושב ראש הדירקטוריון

ועדת התגמול, ועדת הביקורת והדירקטוריון דנו (בימים 15 במרץ 2010, 17 במרץ 2010 ו-21 במרץ 2010) במענק ליושב ראש הדירקטוריון מר יעקב פרי, והחליטו לאשרו בכפוף לאישור האסיפה הכללית של הבנק. בפני ועדת התגמול, ועדת הביקורת והדירקטוריון, אשר דנו בתשלום המענק, הובאו הנתונים כלהלן: עיקרי תנאי העסקתו של יושב ראש הדירקטוריון וכן המענקים ששולמו לו עבור השנים 2006 ו-2007 (יצוין כי מר פרי ביקש שלא להיכלל בין מקבלי המענקים בבנק לשנת 2008);

נתונים בדבר תוצאות הבנק ורווחיותו, ובכללם, שיעור התשואה להון מפעולות רגילות, בשנים קודמות וכן בשנת 2009 (בהתבסס על תוצאות הבנק ורווחיותו בתקופה של תשעה חודשים שנסתיימה ביום 30.9.2009 ובתוצאות החזויות לשנה כולה), וכן נתוני השוואה, בין היתר, לענין שיעור התשואה להון מפעולות רגילות ויחס ההון לרכיבי סיכון, של הבנק ושל ארבעת הבנקים האחרים – בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, וכן נתונים בקשר לתגמולם של נושאי משרה, ובכללם יושבי ראש הדירקטוריונים, בבנקים, בחברות ביטוח ובחברות ציבוריות במגזר הפיננסי.

בנימוקי ועדת הביקורת והדירקטוריון לקביעת המענק וגובהו צוין, כי ההחלטה לאישור המענק שישולם ליו"ר הדירקטוריון נתקבלה לאור תרומתו של היו"ר להישגי הבנק בשנת 2009, בהתבסס על יעדי הבנק לשנה זו. זאת, בין היתר, בהתחשב בכך שהבנק עמד ואף עלה על מרבית היעדים שהציב לעצמו לשנת 2009 – חרף המשבר העולמי הקשה – ובכללם, היעדים בתחום המשכנתאות, בתחום הגיוס של לקוחות קמעוניים ובתחום ההכנסות, תוך שליטה ברמת ההוצאות.

בנימוקי ועדת הביקורת והדירקטוריון צוין, כי אף שהתוצאות העסקיות, כפי שידווחו בדוחות הכספיים של הבנק, לשנת 2009, נמוכות מאלה של שנת 2008, הרי שלאור עמידתו של הבנק במרבית היעדים שהציב לעצמו, כאמור לעיל, ובהתחשב בהערכה הרבה לפעילותו של היו"ר ולאופן מילוי תפקידו, לטובת הבנק ולשגשוגו, מן הראוי להעניק ליו"ר מענק לשנת 2009 בסך של 800 אלפי שקלים חדשים.

כמו כן צוין בנימוקי ועדת הביקורת והדירקטוריון כי הישגי הבנק בשנת 2009 בנו תשתית נאותה להכנסות הבנק, שקיבלה ביטוי של ממש בנתונים שידווחו לשנה זו, אם כי נתונים אלה נשחקו במידה ניכרת, בשל תוצאות המשבר העולמי, ההפרשה המוגברת לחובות מסופקים וריבית נמוכה באופן חריג, שנקבעה על ידי הבנק המרכזי.

ועדת הביקורת והדירקטוריון ציינו בנימוקיהם, כי כפי שפורט לעיל הבנק לא שילם ליו"ר הדירקטוריון, על פי בקשתו, מענק עבור שנת 2008. סכום המענק שישולם ליו"ר הדירקטוריון לשנת 2009 נקבע, בין היתר, גם בהתחשב בסכום המענק ששולם ליו"ר הדירקטוריון עבור שנת 2007, שהסתכם בסך של 1,040 אלפי שקלים חדשים. סכום המענק שישולם ליו"ר הדירקטוריון עבור שנת 2009, נמוך מסכום המענק ששולם ליו"ר עבור שנת 2007. זאת, לאור התוצאות העסקיות, כפי שידווחו בדוחות הכספיים של הבנק, לשנת 2009, שהיון נמוכות מאלה של שנת 2007.

לאחר עיון בנתונים שהועברו לחברי ועדת הביקורת והדירקטוריון, בקשר לתגמולם של נושאי משרה, ובכללם, יושבי ראש הדירקטוריונים, בבנקים, בחברות ביטוח ובחברות ציבוריות במגזר הפיננסי, הדירקטורים בדיעה, כי המענק בסך 800 אלפי שקלים חדשים עבור שנת 2009, הינו ראוי וסביר בנסיבות העניין.

2.2 מענק למנהל הכללי

בהסכם ההעסקה החדש, שתחילתו ביום 1 בדצמבר 2008 וסימומו ביום 1 באפריל 2014, ויתר המנהל הכללי על המענק השנתי לו היה הזכאי על פי הסכם ההעסקה הקודם וזאת החל ממועד סיום ההסכם הקודם. לפרטים ראה ביאור 16' לדוחות הכספיים.

2.3 מענקים לסמנכ"לים

לסמנכ"לים בבנק הוקצו כתבי אופציה על פי תכנית אופציות שאושרה בשנת 2009. כל סמנכ"ל הסכים על פי בחירתו, כי לא ייכלל בתכנית המסגרת לתשלום בונוסים לנושאי משרה בבנק, עבור כל אחת מהשנים 2009 עד 2012, ולא ייכלל בתכנית בונוסים לנושאי משרה בבנק, עבור שנת 2013, אם וכל שתאושר על ידי הבנק. לפרטים ראה ביאור 16 'ג'.

2.4 מענק למנכ"ל חברה בת

ביום 18 בפברואר 2010 דן דירקטוריון חברת הבת בהמלצת יושב ראש הדירקטוריון של חברת הבת להענקת מענק למנכ"ל חברת הבת תוך תשומת לב לרווחיות חברת הבת לתרומתה לעסקי קבוצה, ובהתחשב בתנאי שכרו, לרבות המענקים וכתבי אופציה שהוענקו לו בשנים קודמות. בהתחשב בתוצאות הפעילות של חברה הבת ובמיוחד לאור התוצאות בענף הבנקאות הפרטית בשוויץ, אך גם בהתחשב בתוצאות המשבר הפיננסי והכלכלי העולמי, החליט דירקטוריון חברה בת על העמדת המענק למנכ"ל על סך של 100 אלף פרנקים שווייצריים, כ-5% פחות מהשנה הקודמת וכ-30% פחות מלפני שנתיים.

2.5 מענק למבקר הפנימי הראשי

ועדת התגמול, ועדת הביקורת והדירקטוריון דנו (בימים 15 במרץ 2010, 17 במרץ 2010 ו-21 במרץ 2010) במענק למבקר הפנימי הראשי, מר חיים גיט, והחליטו לאשרו.

בפני ועדת התגמול, ועדת הביקורת והדירקטוריון, אשר דנו בתשלום המענק הובאו הנתונים כלהלן:

עיקרי תנאי העסקתו של המבקר הפנימי הראשי. וכן המענקים ששולמו לו עבור השנים 2007 ו-2008; נתונים בדבר תוצאות הבנק ורווחיותו, ובכללם, שיעור התשואה להון מפעולות רגילות, בשנים קודמות וכן בשנת 2009 (בהתבסס על תוצאות הבנק ורווחיותו בתקופה של תשעה חודשים שנסתיימה ביום 30.9.2009 ובתוצאות החזויות לשנה כולה), וכן נתוני השוואה, בין היתר, לענין שיעור התשואה להון מפעולות רגילות ויחס ההון לרכיבי סיכון, של הבנק ושל ארבעת הבנקים האחרים – בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, וכן נתונים בקשר לתגמולם של נושאי משרה, בבנקים, בחברות ביטוח ובחברות ציבוריות במגזר הפיננסי.

בנימוקי ועדת הביקורת והדירקטוריון לקביעת המענק וגובהו צוין, כי ההחלטה לאישור המענק שישולם למבקר הפנימי הראשי נתקבלה לאור תרומתו הרבה של המבקר הפנימי הראשי, לפעילותה של הביקורת הפנימית בבנק. כמו כן צוין בנימוקי ועדת הביקורת והדירקטוריון כי להערכת יושב ראש הדירקטוריון, על דעת יושב ראש ועדת הביקורת, המבקר הפנימי הראשי מילא את תפקידו על הצד הטוב ביותר, תוך קיום מחויבות אישית, מסירות נאמנות והשקעת מאמצים רבים ליישום תכנית העבודה של הביקורת הפנימית בבנק, לשנת 2009.

לאחר עיון בנתונים שהועברו לחברי ועדת הביקורת ולחברי הדירקטוריון, בקשר לתגמולם של נושאי משרה בבנקים, בחברות ביטוח ובחברות ציבוריות במגזר הפיננסי, הדירקטורים בדיעה, כי המענק בסך 230 אלפי שקלים חדשים שישולם למבקר הפנימי הראשי של הבנק, עבור שנת 2009, הינו ראוי וסביר בנסיבות העניין.

עוד צוין בהחלטות של ועדת הביקורת והדירקטוריון, לענין קביעת המענק וגובהו כי ועדת הביקורת והדירקטוריון בדיעה, כי ההענקה האמורה אינה עשויה להשפיע על הפעלת שיקול דעתו המקצועי של המבקר הפנימי הראשי.

עסקאות עם בעלי שליטה

ביום 6 באוגוסט 2008 נכנס לתוקפו תיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 (להלן: "התיקון"). לפיו, בין היתר, נדרש תאגיד מדווח להגיש דוח מידי אודות פרטים בדבר עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, לרבות עיקרי העסקה או ההתקשרות, פרטי האורגן שאישר את העסקה ותמצית נימוקיו לאישורה - למעט בקשר לעסקה אשר לגבי עסקאות מסוגה, נקבע בדוחות הכספיים האחרונים כי הן זניחות.

איגוד הבנקים פנה לרשות ניירות ערך באשר לאופן יישום ההוראה לעניין "עסקה זניחה" ולמתכונת הגילוי. בהתאם לסיכומים בין איגוד הבנקים לבין רשות ניירות ערך קיבלו הבנקים פטור מדיווח מידי לגבי עסקאות בנקאיות, שאינן חריגות, ובלבד שנקבעו על ידי הבנקים קריטריונים לעסקאות חריגות וזניחות.

הקריטריונים לעסקה חריגה ולעסקה זניחה, כפי שקבעה ועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק ביום 15 בפברואר 2010, וחזרה ואישרה ביום 14 במרץ 2010, הם כדלהלן:

עסקה שאינה עסקה בנקאית

הגדרת "עסקה זניחה":

עסקה שאינה עסקה בנקאית, המתבצעת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, והעונה על לפחות אחד מהקריטריונים הבאים, הינה עסקה זניחה:

לעניין סעיף זה – "עסקה" – עסקה עם בעל שליטה או עסקה שלבעל שליטה עניין אישי בה.

א. עסקה לרכישת מוצרים קמעונאיים במהלך העסקים הרגיל של הבנק ובתנאי שוק בהיקף שלא יעלה על 1.5 מיליון שקלים חדשים לעסקה או עסקה מתמשכת כאמור (מספר עסקאות זהות במהותן עם אותה חברה), אשר סכומה המצטבר במשך שנה קלנדרית אינו עולה על 0.1% מההון העצמי הרגולטורי כהגדרתו בהוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין (להלן – "הון עצמי רגולטורי"). הסך האמור לא יחול על עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן פחות מ- 25,000 שקלים חדשים.

ב. עסקה לרכישת שירותים, לרבות בתחום הפרסום בטלוויזיה, במהלך העסקים הרגיל של הבנק ובתנאי שוק, שהיקפה לא יעלה על 0.1% מההון העצמי הרגולטורי או עסקה מתמשכת כאמור (מספר עסקאות זהות במהותן עם אותה חברה), אשר סכומה המצטבר במשך שנה קלנדרית אינו עולה על 0.75% מהסך השנתי של הוצאות התפעוליות והאחרות לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק. הסך האמור לא יחול על עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן פחות מ- 25,000 שקלים חדשים.

ג. עסקאות לשכירת שטחים, במהלך העסקים הרגיל של הבנק ובתנאי שוק, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, שהיקפן הכולל אינו עולה על 0.1% מההון העצמי הרגולטורי.

ד. כל עסקה אחרת במהלך עסקים רגיל ובתנאי שוק שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אינו עולה על 0.1% מההון העצמי הרגולטורי. הסך האמור לא יחול על עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן פחות מ- 25,000 שקלים חדשים.

עסקה בנקאית

הגדרת "עסקה חריגה" – עסקה שאינה בתנאי שוק או שאינה במהלך העסקים הרגיל או שהינה עסקה מהותית.

עסקה בנקאית העונה על אחד מהקריטריונים המפורטים להלן תהיה לעניין זה "עסקה מהותית":

א. **עסקת חבות** - עסקת חבות (לאחר ניכויים, כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין 312) אשר בעקבותיה סך החבות של כל אחת מקבוצות בעלי השליטה יעלה על 5% מההון העצמי הרגולטורי או עסקה אשר בעקבותיה הגידול בחבות של לווה בודד מתוך בעלי השליטה יעלה על 2% מההון העצמי הרגולטורי. במידה ואושרו לאותו לווה בודד מספר עסקות חבות במהלך תקופה קלנדרית של שנה, ימדדו אותן עסקאות חבות במצטבר. כל הפרשה ספציפית לחובות מסופקים או מחיקת סכום מסוים בגין חבות של בעל שליטה או של תאגיד הקשור אליו תיחשב לעסקה מהותית. המדידה של סך החבות לענין זה תיעשה בנפרד לגבי קבוצת ורטהיים וקבוצת עופר.

"קבוצת בעלי שליטה" – בעל שליטה כהגדרתה בחוק ניירות ערך, ביחד עם התאגידים הקשורים אליו כמשמעות המונח "איש קשור" בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 וביחד עם קרובי בעלי שליטה הנמנים על הקבוצה.

ב. **פיקדונות** – קבלת פיקדון מבעל שליטה תיחשב לעסקה מהותית אם בעקבותיה סך הפיקדונות של אותה קבוצת בעלי שליטה יעלה על 2% מהיקף הפיקדונות בבנק. קבלת פיקדון מחברה שהינה "איש קשור" לבעל שליטה, ואשר אינה חברה בשליטתו, תיחשב לעסקה מהותית אם בעקבותיה סך הפיקדונות של אותה חברה במאוחד יעלה על 2% מהיקף הפיקדונות בבנק. סך הפיקדונות בבנק יחושב לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים שהבנק פרסם לפני ביצוע העסקה.

ג. **עסקה בניירות ערך או במטבע חוץ (שאינן עסקת חבות או עסקת הפקדת פיקדון כמפורט לעיל)** - עסקה בניירות ערך או עסקה במטבע חוץ שסכום העמלה השנתי הנגבה בגינה שווה או עולה על 2% מהסך השנתי של ההכנסות התפעוליות של הבנק (בניכוי הכנסות מהשקעה במניות) לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים שהבנק פרסם לפני ביצוע העסקה.

ד. **עסקאות אחרות** - כל עסקה אחרת של מתן שירותים פיננסיים ובנקאיים שההכנסות בגינה לבנק עולות על 0.1% מסך ההון העצמי הרגולטורי של הבנק.

חריגה זמנית זניחה ולתקופה שאינה עולה על 30 יום לא יהיה בה כדי לשנות את סיווג העסקה כעסקה שאינה מהותית, וינתן גילוי על חריגות אלו בדוח השנתי.

"תנאי שוק" – תנאים שאינם מועדפים על התנאים בהם נעשות עסקאות דומות מסוגה של העסקה, על ידי הבנק עם אנשים או עם תאגידים שאינם בעלי שליטה בבנק או שלבעל השליטה אין בעסקאות עימם עניין אישי. תנאי השוק ביחס לעסקאות בנקאיות נבחנים בהשוואה לתנאים בהם נעשות עסקאות מאותו סוג, בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקאות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין, עם לקוחות הבנק שאינם אנשים קשורים או אינם גורמים שיש לבעלי השליטה עניין אישי בעסקה עמם; תנאי השוק ביחס לעסקאות שאינן עסקאות בנקאיות ייבחנו ביחס לעסקאות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים ו/או ביחס להצעות של ספקים אחרים שנבחנו בטרם הוחלט על ההתקשרות. במקרים בהם אין לבנק עסקאות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקאות מאותו סוג הנעשות במשק, ובתנאי שהעסקה הינה במהלך העסקים הרגילי ושלעסקאות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקאות דומות.

עסקאות חבות אשר נוהל בנקאי תקין 312 אינו חל לגביהן - לגבי עסקאות חבות אשר הוראת ניהול בנקאי תקין 312 אינה חלה לגביהן, במידה שייודע לבנק על עסקה כאמור, הבנק מתחייב להביא כל עסקה כאמור לאישור בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 312, ולתת לגביה גילוי בדוח השנתי של הבנק. הגדרת "עסקה זניחה" ו-"עסקה חריגה" לגבי עסקאות אלו תהיה בדומה להגדרות שקבע הבנק לעיל.

להלן ריכוז הנתונים בעניין עסקאות בנקאיות שהינן עסקאות עם בעלי שליטה:

א. עסקאות חבות

31 בדצמבר 2010						
קבוצת בעלי השליטה	יתרת אשראי מאזני	מסגרת לא מנוצלת	נכסי סיכון על ידי הבנק הנובעים מפעילות של בעל שליטה או צד קשור אליו	ערבויות שניתנו להבטחת אשראי של בעל שליטה	ערבות שנתן תאגיד מדווח בשליטת בעל שליטה להבטחת אשראי שהבנק העניק לחברה פרטית בשליטת בעל השליטה ⁽³⁾	סך הכל חבות
קבוצת ורטהיים וחברות פרטיות בשליטתו	3	66	-	-	69	-
קרובי קבוצת ורטהיים	55	43	-	-	98	-
תאגידים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת ורטהיים	-	-	-	-	-	28
אלוני חץ נכסים והשקעות בע"מ	-	-	-	-	-	-
תאגידים מדווחים בשליטת קבוצת ורטהיים	-	6	-	-	6	-
נביעות טבע- הגליל בע"מ	-	-	-	-	-	-
סך הכל קבוצת ורטהיים	58	115	-	-	173	28
קבוצת עופר וחברות פרטיות בשליטתו	-	-	-	-	-	-
קרובי קבוצת עופר	216	90	41	23	370	-
תאגידים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת עופר	-	5	20	2	27	-
כרמל אולפינים בע"מ	-	3	-	-	20	-
גדות תעשיות ביוכימיה בע"מ	17	72	2	-	163	-
בתי זיקוק לנפט בע"מ	89	14	9	-	23	-
כימיקלים לישראל בע"מ	-	-	-	-	-	-
סך הכל קבוצת עופר	322	184	72	25	603	-

31 בדצמבר 2009						
קבוצת בעלי השליטה	יתרת אשראי מאזני	מסגרת לא מנוצלת	נכסי סיכון על ידי הבנק הנובעים מפעילות של בעל שליטה או צד קשור אליו	ערבויות שניתנו להבטחת אשראי של בעל שליטה	ערבות שנתן תאגיד מדווח בשליטת בעל שליטה להבטחת אשראי שהבנק העניק לחברה פרטית בשליטת בעל השליטה ⁽³⁾	סך הכל חבות ⁽²⁾
קבוצת ורטהיים וחברות פרטיות בשליטתו	42	37	1	4	84	-
קרובי קבוצת ורטהיים	3	-	-	-	3	-
תאגידים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת ורטהיים	-	-	-	-	-	31
אלוני חץ נכסים והשקעות בע"מ	-	-	-	-	-	-
תאגידים מדווחים בשליטת קבוצת ורטהיים	-	-	1	-	1	-
נביעות טבע- הגליל בע"מ	-	-	-	-	-	-
סך הכל קבוצת ורטהיים	45	37	2	4	88	31
קבוצת עופר וחברות פרטיות בשליטתו	-	-	-	1	1	-
קרובי קבוצת עופר ⁽⁴⁾	208	83	1	12	304	-
תאגידים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת עופר	-	72	2	2	76	-
כרמל אולפינים בע"מ ⁽⁴⁾	-	7	2	-	15	-
גדות תעשיות ביוכימיה בע"מ	6	7	-	-	120	-
בתי זיקוק לנפט בע"מ	113	-	-	-	9	-
כימיקלים לישראל בע"מ	-	-	9	-	-	-
סך הכל קבוצת עופר	327	169	14	15	525	-

- (1) חבות כהגדרתה בהוראות ניהול בנקאי תקין 312, לאחר קיזוז ניכויים מותרים.
(2) סך הכל חשיפה (לפני קיזוז ניכויים) לקבוצת עופר בסך 534 מיליוני שקלים חדשים.
(3) לא נכללת בהגדרת חבות כהגדרתה בהוראות ניהול בנקאי תקין 312.
(4) סוג מחדש

ב. פיקדונות (הנתונים הינם במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2010		
היתרה הגבוהה בשנת 2010	יתרה ליום 31.12.2010	קבוצת בעלי השליטה
20	9	קבוצת ורטהיים וחברות פרטיות בשליטתו
7	4	קרובי קבוצת ורטהיים
		תאגידים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת ורטהיים
3	2	אמות השקעות בע"מ
		תאגידים מדווחים בשליטת קבוצת ורטהיים
1	-	נביעות טבע- הגליל בע"מ
31	15	סך הכל קבוצת ורטהיים
19	5	קבוצת עופר וחברות פרטיות בשליטתו
1,037	263	קרובי קבוצת עופר
		תאגידים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת עופר
15	-	בתי זיקוק לנפט בע"מ
239	239	כימיקלים לישראל בע"מ
683	534	החברה לישראל בע"מ
4	-	כרמל אולפינים בע"מ
14	-	גדות תעשיות ביוכימיה בע"מ
		תאגידים מדווחים בשליטת קבוצת עופר
-	-	מליסרון בע"מ
2,011	1,041	סך הכל קבוצת עופר

31 בדצמבר 2009		
היתרה הגבוהה בשנת 2009	יתרה ליום 31.12.2009	קבוצת בעלי השליטה
108	24	קבוצת ורטהיים וחברות פרטיות בשליטתו
2	2	קרובי קבוצת ורטהיים
		תאגידים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת ורטהיים
2	-	אמות השקעות בע"מ
		תאגידים מדווחים בשליטת קבוצת ורטהיים
3	-	נביעות טבע- הגליל בע"מ
115	26	סך הכל קבוצת ורטהיים
36	36	קבוצת עופר וחברות פרטיות בשליטתו
267	63	קרובי קבוצת עופר
		תאגידים מדווחים בשליטת קרובי קבוצת עופר
11	3	בתי זיקוק לנפט בע"מ
7	7	כימיקלים לישראל בע"מ
218	6	החברה לישראל בע"מ
1	-	כרמל אולפינים בע"מ ⁽¹⁾
		תאגידים מדווחים בשליטת קבוצת עופר
3	-	מליסרון בע"מ
543	115	סך הכל קבוצת עופר

(1) סווג מחדש.

למיטב ידיעתנו של הבנק, עסקאות עם אנשים קשורים נעשו במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גורמים שאינם קשורים בבנק.

שכר רואי החשבון המבקרים⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾

באלפי שקלים חדשים

הבנק		מאוחד		
2009	2010	2009	2010	
				עבור פעולות הביקורת: ⁽⁴⁾
6,124	6,345	7,084	7,120	רואי החשבון המבקרים ⁽⁵⁾
-	-	730	742	רואי החשבון המבקרים האחרים
6,124	6,345	7,814	7,862	סך הכל
				עבור שירותים הקשורים לביקורת: ⁽⁶⁾
270	81	279	97	רואי החשבון המבקרים ⁽⁵⁾
-	-	-	-	רואי החשבון המבקרים האחרים
				עבור שירותי מס: ⁽⁷⁾
267	425	267	445	רואי החשבון המבקרים ⁽⁵⁾
-	-	-	99	רואי החשבון המבקרים האחרים
				עבור שירותים אחרים:
255	219	255	227	רואי החשבון המבקרים ⁽⁵⁾⁽⁸⁾
-	-	670	683	רואי החשבון המבקרים האחרים
792	725	1,471	1,551	סך הכל
6,916	7,070	9,285	9,413	סך הכל שכר רואי החשבון המבקרים

(1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

(2) שכר רואי החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.

(3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.

(4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים וסקירת דוחות ביניים.

(5) כולל רואי חשבון מבקרים אחרים בסניפי חו"ל.

(6) כולל בעיקר: תשקיפים, אישורים מיוחדים, מכתבי נוחות וטפסים או דוחות לרשויות הדורשים את חתימתו של רואי החשבון, וכן עבודות מיוחדות שאינן במסגרת פעילות הביקורת השוטפת.

(7) כולל תשלומים בגין עריכת דוח מותאם לצרכי מס הכנסה ודוחות לרשויות המס.

(8) כולל תשלומי ייעוץ ושירותים שונים.

הדירקטוריון

להלן שמות חברי הדירקטוריון של הבנק, עיסוקם העיקרי וחברותם בדירקטוריונים אחרים ליום 31 בדצמבר 2010:

יעקב פרי, יושב ראש	
ניהול סיכונים, אשראי, תגמול	חברות בוועדות הדירקטוריון
לא	דירקטור חיצוני
לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
עובד של התאגיד, או של בעל עניין בתאגיד יושב ראש דירקטוריון בנק מזרחי טפחות	עובד של התאגיד, של חברה בת קשורה, או של בעל עניין בתאגיד
24.2.2003	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
אקדמאית, בוגר (B.A.) בלימודי מזרחנות והיסטוריה של עם ישראל - אוניברסיטת תל-אביב, קורס מתקדם בניהול תקציב, שיווק וכלכלה - בית ספר לעסקים - אוניברסיטת הרוורד	השכלה
יו"ר חב' "מגל" בע"מ, דירקטור בחב' "יפטל" החזקות בע"מ (חברה פרטית), דירקטור בחב' "תמארינד"- "אלול" בע"מ, דירקטור בחברת שלמה סיקסט, יו"ר קרן "מור"	עיסוק נוכחי
יו"ר דירקטוריון ליפמן הנדסה אלקטרונית בע"מ, יו"ר ALLO TELECOM, דירקטור בחב' אמד בע"מ, יו"ר בי קונטקט בע"מ, דירקטור בחברת פרטנר, יו"ר אמ.א.די השקעות ופיתוח מוניציפאלי בע"מ, חבר בוועדת ADVISORY BOARD של קרן מרקסטון.	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות)
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
לא	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

צבי אפרת	
אשראי, תגמול, תביעות נגד הבנק	חברות בוועדות הדירקטוריון
לא	דירקטור חיצוני
לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
עובד של התאגיד, או של בעל עניין בתאגיד	עובד של התאגיד, של חברה בתקשורה, או של בעל עניין בתאגיד
24.1.1995	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
אקדמאית, בוגר (LL.B.) במשפטים ועו"ד - האוניברסיטה העברית בירושלים	השכלה
שותף בכיר במשרד עורכי דין - י. גורניצקי ושות', דירקטור באפרת סמית חברה לנאמנות	עיסוק נוכחי ובמהלך 5 שנים אחרונות
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
לא	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

הדירקטוריון (המשך)

רון גזית	
חברות בוועדות הדירקטוריון	אשראי, תביעות נגד הבנק
דירקטור חיצוני	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	לא
בעל כשירות מקצועית	כן
עובד של התאגיד, של חברה בתקשורה, או של בעל עניין בתאגיד	לא
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק	14.12.2003
השכלה	אקדמאית, בוגר (LL.B.) במשפטים ועו"ד - אוניברסיטת תל-אביב
עיסוק נוכחי ובמהלך 5 שנים אחרונות	רון גזית רוטנברג ושות' - משרד עו"ד, דירקטור - גזית רוטנברג נאמנות, דירקטור - גובר רדיו בע"מ, דירקטור - ר. גזית עו"ד (2002)
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	לא
לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	לא

משה וידמן	
חברות בוועדות הדירקטוריון	ביקורת, ניהול סיכונים, תגמול
דירקטור חיצוני	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת קשורה, או של בעל עניין בתאגיד	לא
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק	2.8.2010
השכלה	בוגר-כלכלה מדע המדינה האוניברסיטה העברית ירושלים. מוסמך-מנהל עסקים (התמחות במימון), האוניברסיטה העברית ירושלים
עיסוק נוכחי	דירקטור: כימיקלים לישראל בע"מ, מפעלי ים המלח בע"מ, רותם אמפרט נגב בע"מ, מליסרון בע"מ, אלרוב נדלן ומלונאות בע"מ, רוזבאד בע"מ, יפאורה תבורי בע"מ, עופר השקעות בע"מ, ד"ש איפקס הולדינגס בע"מ, משה וידמן בע"מ (בעלים), ייעוץ עיסקי לחברת רבלון, חבר בוועד המנהל של האוניברסיטה העברית בירושלים, יו"ר חברת נכסי האוניברסיטה בע"מ, חבר בוועד המנהל של קרן ירושלים.
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות)	דירקטור בבנק לאומי לישראל בע"מ, דירקטור בפרטנר תקשורת בע"מ.
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	לא
לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	לא

הדירקטוריון (המשך)

משה (מוזי) ורטהיים	
ניהול סיכונים, תגמול, תביעות נגד הבנק	חברות בוועדות הדירקטוריון
לא	דירקטור חיצוני
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
עובד של התאגיד, של חברה בת קשורה, או של בעל עניין בתאגיד יו"ר החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ (בבעלות משה ורטהיים)	עובד של התאגיד, של חברה בת קשורה, או של בעל עניין בתאגיד
24.1.1995	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה
אקדמאית, מוסמך במשפטים ועורך דין, בעל תעודה במינהל עסקים - האוניברסיטה העברית בירושלים	עיסוק נוכחי ובמהלך 5 שנים אחרונות
יו"ר: החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ, שידורי קשת בע"מ, קשת קבוצת שירותי תקשורת בע"מ	דירקטור: אלוני חץ בע"מ - ציבורית, אילנים פיתוח והשקעות בע"מ, MWZ HOLDING LTD, אינפו-פרוד (מחקרי המזרח התיכון) בע"מ, F&W (שותפות רשומה), אי.אם.פי.ג'י ניהול בע"מ, שירותי תחבורה ושיווק ת.ת. (1978) בע"מ, טי.אס.אר.או.אן ניהול בע"מ, מדעים שימושיים (2000) בע"מ, ו.ח.מ. נכסים בע"מ, רמקון בע"מ, אלקורפ בע"מ
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
כן	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

אבי זיגלמן	
ביקורת, בחינת דוחות כספיים, ניהול סיכונים, תגמול	חברות בוועדות הדירקטוריון
כן	דירקטור חיצוני
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
עובד של התאגיד, של חברה בת קשורה, או של בעל עניין בתאגיד לא	עובד של התאגיד, של חברה בת קשורה, או של בעל עניין בתאגיד
19.9.2007	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק השכלה
בוגר (B.A.) חשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב, מוסמך (M.A.) כלכלת עסקים (עם התמחות במימון) - אוניברסיטת תל-אביב, רואה חשבון מוסמך	עיסוק נוכחי ובמהלך 5 שנים אחרונות
ייעוץ פיננסי וחברות בדירקטוריונים	דירקטור: תפרון בע"מ, גינדי השקעות 1 בע"מ, אפקון אלקטרו מכניקה בע"מ (דח"צ), עורב טכנולוגיות 1977 בע"מ (דח"צ), סיאלו טכנולוגיה ישראל בע"מ (דח"צ), כלל תעשיות ביוטכנולוגיה בע"מ (דח"צ), אופיר אופטרוניקה בע"מ.
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
כן	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון

הדירקטוריון (המשך)

מרדכי מאיר	
ניהול סיכונים	חברות בוועדות הדירקטוריון
לא	דירקטור חיצוני
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
עובד של התאגיד, של חברה בת קשורה, או של בעל עניין בתאגיד לא	
24.12.2008	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
בוגר חשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב, רואה חשבון.	השכלה
מנכ"ל מירב מנהלים בע"מ, דירקטור בחב' אחים עופר נכסים (1957) בע"מ ובחב' מליסרון בע"מ.	עיסוק נוכחי ובמהלך 5 שנים אחרונות
חברות בדירקטוריונים: עופר מרכזי מסחר ניהול מעוף בע"מ, כ.א.ב.מ. בע"מ, עופר מרכזים בע"מ, אחים עופר הנדסה ופיתוח בע"מ, אחים עופר (תעשיות אשקלון) בע"מ, אחים עופר (חיפה תשל"ד) בע"מ, אחים עופר (ירושלים) בע"מ, אחים עופר השקעות חוץ בע"מ, חוטי חשמל (נכסים) בע"מ, מליסה בע"מ, נכסי מי-דל בע"מ, MISTLETOE HOLDINGS B.V., בני משה קרסו בע"מ	
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון
לא	

דב מישור	
ביקורת, אשראי, בחינת דוחות כספיים, ניהול סיכונים, תביעות נגד הבנק	חברות בוועדות הדירקטוריון
כן	דירקטור חיצוני
כן	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
כן	בעל כשירות מקצועית
עובד של התאגיד, של חברה בת קשורה, או של בעל עניין בתאגיד לא	
29.1.2007	תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק
אקדמאית, בוגר (B.A.) כלכלה ומדעי המדינה, מוסמך (M.A.) בכלכלה - האוניברסיטה העברית בירושלים	השכלה
יעוץ כלכלי, דירקטור בחב' גיא יזום בע"מ, חבר ועד מנהל במרכז שזר להיסטוריה יהודית	עיסוק נוכחי
דירקטור בעשות אשקלון תעשיות בע"מ, מרצה במחלקה לכלכלה באוניברסיטת בן גוריון, דירקטור בגיא יזום.	עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות)
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד
	דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון
לא	

הדירקטוריון (המשך)

גדעון סיטרמן	
חברות בוועדות הדירקטוריון	אשראי, ביקורת, בחינת דוחות כספיים, תגמול, ניהול סיכונים
דירקטור חיצוני	כן
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת קשורה, או של בעל עניין בתאגיד לא	לא
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק	07.07.2009
השכלה	בוגר חשבונאות וכלכלה אוניברסיטת ת"א, רואה חשבון
עיסוק נוכחי	דירקטור חיצוני, יועץ כלכלי ופיננסי, יו"ר ובעלים של חברת פנינוש בע"מ, דירקטור בקמור בע"מ
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות)	פיתוח עסקים – החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ (2006-2001), מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (2006-2009)
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן

ליאורה עופר	
חברות בוועדות הדירקטוריון	אשראי,
דירקטור חיצוני	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	לא
בעל כשירות מקצועית	כן
עובד של התאגיד, של חברה בתקשורה, או של בעל עניין בתאגיד	דירקטורית בעופר סחף
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק	23.1.2006
השכלה	תיכונית – בית הספר הריאלי העברי בחיפה
עיסוק נוכחי	מ"מ יו"ר: עופר השקעות בע"מ, יו"ר מליסרון בע"מ, דירקטורית: אורו השקעות בע"מ, אורו השקעות חוץ (1999), הלידור יזמים בע"מ, סביוני מליסרון (ניהול) בע"מ, עופר נכסי רעננה בע"מ, קניון רננים (ניהול) בע"מ, קריון מרכזי קניות בע"מ, קניון רמת אביב בע"מ, קניון אביב ניהול ואחזקה בע"מ, אחזקת חניונים (ב.כ.ה.מ.) בע"מ, עופר קיט ונופש בע"מ, אחים עופר אחזקות 1989 בע"מ, אחים עופר (רעננה) בע"מ, עופר סחף בע"מ, אחים עופר אחזקת נכסים בע"מ, חוף האלמוג אילת בע"מ, ע.א.ב.מ. בע"מ, מבני עופרים בע"מ, עופר פיתוח והשקעות בע"מ, עופר נכסי תעשייה (נצרת) בע"מ, עופר מרכזי מסחר בע"מ, ס.א.י.ד. החברה הישראלית להשקעות ופיתוח בע"מ, נאות חוף האלמוג בע"מ, רזידנס טאוורס בע"מ, כרמלי יוליעד בע"מ.
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות)	מנכ"לית חברת חוף אלמוג (אילת) בע"מ
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	בתו של מר יולי עופר
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	לא
לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	לא

הדירקטוריון (המשך)

אברהם (בייגה) שוחט	
חברות בוועדות הדירקטוריון	ביקורת, אשראי, בחינת דוחות כספיים, תגמול, ניהול סיכונים
דירקטור חיצוני	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
עובד של התאגיד, של חברה בת קשורה, או של בעל עניין בתאגיד לא	לא
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק	23.1.2006
השכלה	אקדמאית, בוגר הנדסה אזרחית (BS.C.) בטכניון בחיפה
עיסוק נוכחי	דירקטור: כ"ל כימיקלים לישראל, ALON U.S.A ENERGY INC, ביטוח ישיר והשקעות פיננסיות בע"מ, רותם אמפרט נגב, מפעלי ים המלח בע"מ, תרכובות ברום בע"מ, ברום ים המלח בע"מ, יו"ר ועדת השקעות - קרן תשתיות לישראל אי.די.אי טכנולוגיות בע"מ, חב' סיטיפס בע"מ שיאון יזום ואחזקות- בעלים
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות)	חבר כנסת, יועץ ליו"ר ברן בע"מ, דירקטור בהנדסת התפלה .I.D.B.
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	לא
לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	לא

יוסף שחק	
חברות בוועדות הדירקטוריון	ניהול סיכונים, אשראי, תגמול, ביקורת, בחינת דוחות כספיים
דירקטור חיצוני	לא
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן
בעל כשירות מקצועית	כן
עובד של התאגיד, של חברה בתקשורה, או של בעל עניין בתאגיד לא	לא
תאריך תחילת כהונה כדירקטור בבנק	26.4.2010
השכלה	אקדמאית, בוגר חשבונאות, האוניברסיטה העברית בירושלים, רואה חשבון
עיסוק נוכחי	יועץ חשבונאי פיננסי לחברות ולדירקטוריונים
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות)	דירקטור: פסגות בית השקעות בע"מ, אלול תמארינד בע"מ, תפרון בע"מ, המסלול האקדמי של המכללה למנהל (דח"צ), יוגי ייעוץ והשקעות בע"מ-בעל שליטה, שחק ושות' נכסים בע"מ – בעל מניות, פיתרונות קמפוסים בע"מ (דח"צ), י.ש. בע"מ- בעל מניות, יועץ רשות השקעות של ממשלת הונג קונג
עיסוק קודם (במהלך 5 שנים אחרונות)	חבר המועצה הציבורית של המוסד לתקינה חשבונאית. חבר ועדת ביקורת של בנק ישראל, דירקטור בד"ש ניהול קופות גמל בע"מ.
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד	לא
דירקטור שהתאגיד רואה אותו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	לא
לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	לא

הדירקטוריון (המשך)

במהלך שנת 2010 קיים דירקטוריון הבנק 19 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-78 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

הועדות הקבועות של הדירקטוריון הן: ועדת ביקורת, ועדה לבחינת דוחות כספיים, הוועדה לניהול סיכונים, ועדת אשראי, ועדת תגמול וועדה לתביעות נגד הבנק.

להלן השינויים בהרכב הדירקטוריון במהלך שנת 2010 ועד ליום פרסום הדוח:

- ביום 26 באפריל 2010 מונה מר יוסף שחק, רואה חשבון, לדירקטור בבנק.
- ביום 2 באוגוסט 2010 מונה מר משה וידמן לדירקטור בבנק.
- בישיבת דירקטוריון שהתקיימה ביום 24 בינואר 2011 הוחלט כי ועדת המאזן תשמש כועדה לבחינת הדוחות הכספיים, על פי תקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), תש"ע – 2010 ושמה יהיה "הועדה לבחינת הדוחות הכספיים", כן הוחלט כי מר אבי זיגלמן ימונה כיו"ר הועדה לבחינת הדוחות הכספיים החל ממועד ההחלטה, במקום מר אברהם (בייגה) שוחט שסיים את כהונתו כיו"ר הועדה באותו מועד.
- ביום 28 בפברואר 2011 סיימו מר אבי זיגלמן, מר משה ורטהיים ומר אברהם (בייגה) שוחט את כהונתם כחברים בוועדה לניהול סיכונים.

דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

דירקטוריון הבנק קבע מספר מינימלי של 3 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. לדעת הדירקטוריון, מספר זה מאפשר לו לעמוד בכל החובות המוטלות עליו, ובמיוחד בהתייחס לאחריותו לבדיקת מצבו הכספי של התאגיד ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם. כמו כן, קבע הדירקטוריון, כי בכל אחת מהועדות, ועדת הביקורת והועדה לבחינת דוחות כספיים, יהיו חברים לפחות 2 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. נכון למועד פרסום דוחות אלו מכהנים בדירקטוריון 8 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית: ה"ה משה (מוזי) ורטהיים, אבי זיגלמן, מרדכי מאיר, דב מישור, גדעון סיטרמן, אברהם (בייגה) שוחט, יוסף שחק ומשה וידמן. בכל אחת מהועדות, ועדת הביקורת והועדה לבחינת דוחות כספיים, מכהנים 6 ו-5 דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית בהתאמה.

להלן העובדות ביחס לכל אחד מהדירקטורים בבנק, ששמותיהם צוינו לעיל, ואשר מכוחן יש לראותם כבעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית:

משה (מוזי) ורטהיים

עורך דין, מוסמך במשפטים, בעל תעודה במינהל עסקים במגמת חשבונאות, משמש כמנהל עסקים ויושב ראש הדירקטוריון בחברה המרכזית לייצור משקאות קלים, דירקטור באלוני חץ נכסים והשקעות בע"מ, בחברות בקבוצת קשת בע"מ ובחברות נוספות.

אבי זיגלמן

בעל תואר ראשון בחשבונאות ובכלכלה ותואר שני בכלכלת עסקים עם התמחות במימון. בעל רישיון רואה חשבון. עוסק בייעוץ פיננסי ומשמש דירקטור בחברות שונות. שימש בעבר כשותף בכיר, ראש המחלקה המקצועית, במשרד רואי החשבון סומך-חייקין - KPMG.

מרדכי מאיר

בוגר כלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת ת"א. רואה חשבון. כתשע שנות עבודה במשרד סומך חייקין כרואה חשבון בכיר, דירקטור בחברות ציבוריות, יועץ לבעלי עניין בחברות ציבוריות. במהלך 10 השנים האחרונות מנכ"ל חברת הייעוץ מירב מנהלים בע"מ – התמחות בייעוץ ובייצוג לענפי נדל"ן וכספים, לגופים וחברות גדולות.

דב מישור

מוסמך בכלכלה, מרצה במחלקה לכלכלה באוניברסיטת בן גוריון, חבר דירקטוריון גיא ייזום בע"מ, שימש בעבר כדירקטור בבנק לאומי, עשות אשקלון וכנשיא לשכת המסחר ישראל-אסיה.

גדעון סיטרמן

רואה חשבון, לשעבר חבר רשות ניירות הערך, מנכ"ל משרד התחבורה, בעל ידע רחב בחשבונאות וכלכלה ובפיננסים.

אברהם (בייגה) שוחט

לשעבר שר האוצר, שר התשתיות הלאומיות, חבר כנסת, יושב ראש ועדת הכלכלה, יושב ראש ועדת הכספים, - במסגרת תפקידים אלו רכש מיומנויות והבנה בנושאים עסקיים ובדוחות כספיים.

יוסף שחק

בוגר חשבונאות, האוניברסיטה העברית בירושלים, רואה חשבון, יועץ חשבונאי פיננסי בחברות פרטיות, דירקטור בחברות פרטיות וציבוריות, בעבר נשיא לשכת רואי חשבון בישראל.

משה וידמן

בוגר כלכלה, בעל תואר שני במינהל עסקים, התמחות במימון, שימש כמנכ"ל בשתי חברות תעשייתיות, למעלה מ-25 שנים דירקטור בחברות מובילות, חבר בוועדות כספים וביקורת, שימש כיו"ר דירקטוריון במספר חברות.

דירקטוריון הבנק מודה למנהל הכללי, להנהלת הבנק ולעובדיו על פועלם לקידום הבנק, פרי שקידתם לקיום שירותי הבנק באחריות הראויה. הדירקטוריון מעריך את המאמצים המתמידים של המנהל הכללי, הנהלת הבנק ועובדיו להרחבת העסקים וחוג הלקוחות.

אליעזר יונס
מנהל כללי

יעקב פרי
יושב ראש הדירקטוריון

רמת גן, 22 במרץ 2011
ט"ז באדר ב' התשע"א

סקירת ההנהלה על מצבה העסקי של הקבוצה ותוצאות פעילותה

תוכן העניינים

194	מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי	תוספת א'
195	דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי	תוספת ב'
197	שיעורי הכנסה והוצאה	תוספת ג'
202	חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית	תוספת ד'
210	סיכון אשראי לפי ענפי משק	תוספת ה'
214	חשיפות למדינות זרות	תוספת ו'
216	מאזן מאוחד - מידע רב רבעוני	תוספת ז'
218	דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב רבעוני	תוספת ח'

סקירת ההנהלה - תוספת א'
מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי
 לסוף השנים 2010 - 2006
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2006	2007	2008	2009	2010	
נכסים					
10,797	10,701	11,038	11,011	12,614	מזומנים ופיקדונות בבנקים
5,979	6,145	9,259	7,643	7,449	ניירות ערך
-	5	12	307	247	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
70,109	74,320	⁽¹⁾ 88,923	95,249	107,040	אשראי לציבור
4	3	2	301	92	אשראי לממשלה
42	17	17	12	15	השקעות בחברות מוחזקות
1,293	1,246	1,476	1,522	1,546	בניינים וציוד
2,487	2,880	4,159	2,394	4,263	נכסים אחרים
90,711	95,317	114,886	118,439	133,266	סך הכל נכסים
התחייבויות והון					
73,234	75,290	91,779	95,021	105,991	פיקדונות הציבור
3,073	3,752	1,867	1,899	2,432	פיקדונות מבנקים
560	282	242	209	172	פיקדונות הממשלה
-	-	972	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
5,067	6,189	6,837	8,166	9,813	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
3,710	4,247	⁽¹⁾ 6,886	6,259	7,267	התחייבויות אחרות
85,644	89,760	108,583	111,554	125,675	סך כל ההתחייבויות
6	-	351	353	373	זכויות בעלי מניות חיצוניים
5,061	5,557	5,952	6,532	7,218	הון עצמי
90,711	95,317	114,886	118,439	133,266	סך כל ההתחייבויות והון

(1) סווג מחדש.

סקירת ההנהלה - תוספת ב'
דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב-תקופתי
 לשנים שנסתיימו ב-31 בדצמבר 2006 - 2010
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2006	2007	2008	2009	2010	
1,987	2,026	2,289	2,385	2,959	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
305	228	395	375	473	הפרשה לחובות מסופקים
1,682	1,798	1,894	2,010	2,486	רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
הכנסות תפעוליות ואחרות					
(1) 1,137	(1) 1,108	(1) 1,161	1,307	1,324	עמלות תפעוליות
50	65	46	114	(1)	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
(1) 28	(1) 17	(1) 22	43	44	הכנסות אחרות
1,215	1,190	1,229	1,464	1,367	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
הוצאות תפעוליות ואחרות					
1,395	1,169	1,273	1,630	1,525	משכורות והוצאות נלוות
385	421	473	557	585	אחזקה ופחת בניינים וציוד
337	348	407	453	452	הוצאות אחרות
2,117	1,938	2,153	2,640	2,562	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
780	1,050	970	834	1,291	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
349	368	356	286	470	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
431	682	614	548	821	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(4)	(1)	(1)	(1)	-	חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות מוחזקות, לאחר השפעת מס
-	-	(12)	(15)	(19)	חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים נטו, מפעולות רגילות לאחר מיסים של חברות מאוחדות
427	681	601	532	802	רווח נקי, מפעולות רגילות
216	227	1	(2)	2	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
643	908	602	530	804	רווח נקי

(1) סווג מחדש.

סקירת ההנהלה - תוספת ב' (המשך)
דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב-תקופתי
 לשנים שנסתיימו ב-31 בדצמבר 2006 - 2010
 סכומים מדווחים

2006	2007	2008	2009	2010	
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים⁽¹⁾					
רווח בסיסי:					
1.95	3.08	2.70	2.39	3.59	רווח למניה מפעולות רגילות
0.99	1.03	0.01	(0.01)	0.01	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
2.94	4.11	2.71	2.38	3.60	סך הכל
רווח מדולל:					
1.91	3.03	2.68	2.38	3.54	רווח למניה מפעולות רגילות
0.97	1.01	0.01	(0.01)	0.01	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
2.88	4.04	2.69	2.37	3.55	סך הכל

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

סקירת ההנהלה – תוספת ג' שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2009				2010			
שיעורי הכנסה (הוצאה)		שיעורי הכנסה (הוצאה)		שיעורי הכנסה (הוצאה)		שיעורי הכנסה (הוצאה)	
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾
נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון		נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון	
ב-%				ב-%			
מטבע ישראלי לא צמוד							
	2.81	1,511	53,688		3.65	2,225	60,949
		406	44,417			1,708	57,514
1.95		1,917	98,105	3.32		3,933	118,463
	(0.70)	(372)	53,082		(1.11)	(644)	58,143
		(425)	39,178			(1,572)	55,310
(0.86)		(797)	92,260	(1.95)		(2,216)	113,453
1.09	2.11			1.37	2.54		
מטבע ישראלי צמוד למדד							
	8.15	2,994	36,738		6.16	2,369	38,472
	-	227	3,704			175	3,890
7.96		3,221	40,442	6.01		2,544	42,362
	(7.82)	(2,471)	31,600		(5.85)	(1,836)	31,402
		(474)	7,978			(315)	8,603
(7.44)		(2,945)	39,578	(5.38)		(2,151)	40,005
0.52	0.33			0.63	0.31		

ראה הערות להלן.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

סקירת ההנהלה – תוספת ג' (המשך)

שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2009				2010			
שיעורי הכנסה (הוצאה)		שיעורי הכנסה (הוצאה)		שיעורי הכנסה (הוצאה)		שיעורי הכנסה (הוצאה)	
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾
נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון	(4)	נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון	(4)
ב-%				ב-%			
מטבע חוץ⁽⁵⁾							
	0.64	143	22,506	(4.67)	(900)	19,260	נכסים ⁽³⁾
							השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
		101	1,125		(1)	1,265	נגזרים מגדרים
		1,337	41,592		(5,254)	46,132	נגזרים משובצים ו-ALM
2.42		1,581	65,223	(9.23)	(6,155)	66,657	סך הכל נכסים
	0.90	194	21,528		7.08	1,551	התחייבויות ⁽³⁾
		(127)	1,239				השפעת נגזרים ⁽⁴⁾
					(35)	1,354	נגזרים מגדרים
		(1,012)	41,639		4,971	43,322	נגזרים משובצים ו-ALM
(1.47)		(945)	64,406	9.74	6,487	66,589	סך הכל התחייבויות
0.95	1.54			0.51	2.41		פער הריבית

ראה הערות להלן.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי ההכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

סקירת ההנהלה – תוספת ג' (המשך) שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2009			2010		
שיעורי הכנסה (הוצאה)		שיעורי הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾	השפעת	השפעת
נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים	מימון	ממוצעת ⁽²⁾	נגזרים ⁽⁴⁾	נגזרים
ב-%				ב-%	
סך הכל					
	4.12	4,648	112,932	3.11	3,694
				118,681	3,694
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽³⁾					
					1,265
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾					
		101	1,125		(1)
		1,970	89,713		(3,371)
					107,536
נגזרים משובצים ו-ALM					
3.30		6,719	203,770	0.14	322
					227,482
סך הכל נכסים					
	(2.49)	(2,649)	106,210	(0.83)	(929)
					111,458
התחייבויות כספיות שהניבו הוצאות מימון ⁽³⁾					
					1,354
השפעת נגזרים ⁽⁴⁾					
		(127)	1,239		(35)
		(1,911)	88,795		3,084
					107,235
נגזרים משובצים ו-ALM					
(2.39)		(4,687)	196,244	0.96	2,120
					220,047
סך הכל התחייבויות					
0.91	1.63			1.10	2.28
פער הריבית					
		(45)			22
בגין אופציות					
בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל					
אופציות, נגזרים בגידור ב-ALM					
		51			30
ונגזרים משובצים שהופרדו ⁽⁴⁾)					
עמלות מעסקי מימון והכנסות					
		387			507
מימון אחרות ⁽⁶⁾					
		(40)			(42)
הוצאות מימון אחרות					
		2,385			2,959
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה					
לחובות מסופקים					
		(375)			(473)
הפרשה לחובות מסופקים (לרבות					
הפרשה כללית ונוספת)					
		2,010			2,486
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה					
לחובות מסופקים					

ראה הערות להלן.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי ההכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

סקירת ההנהלה – תוספת ג' (המשך) שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2009	2010	
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
		סך הכל
112,932	118,681	נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽³⁾
2,614	2,275	נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁵⁾
773	1,022	נכסים כספיים אחרים ⁽³⁾
(212)	(214)	הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים
116,107	121,764	סך הכל הנכסים הכספיים
		סך הכל
106,210	111,458	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽³⁾
2,384	2,256	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁵⁾
2,048	1,856	התחייבויות כספיות אחרות ⁽³⁾
110,642	115,570	סך הכל ההתחייבויות הכספיות
5,465	6,194	סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
1,497	1,339	נכסים לא כספיים
220	262	התחייבויות לא כספיות
6,742	7,271	סך הכל האמצעים ההוניים

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיסנתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.
- (3) למעט מכשירים נגזרים.
- (4) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
- (5) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (6) לרבות רווחים ממכירת השקעות באיגרות חוב מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי ההכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

סקירת ההנהלה – תוספת ג' (המשך) שיעורי הכנסה והוצאה - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו (1)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

נומינלי (במיליוני \$ ארה"ב)

2009				2010				
שיעורי הכנסה (הוצאה)		שיעורי הכנסה (הוצאה)		שיעורי הכנסה (הוצאה)		שיעורי הכנסה (הוצאה)		
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה	
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת (2)	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת (2)	
נגזרים (4)	נגזרים	מימון		נגזרים (4)	נגזרים	מימון		
ב-%				ב-%				
								מטבע חוץ (5)
	2.71	147	5,425		2.45	122	4,987	נכסים (3)
								השפעת נגזרים (4)
		26	286			7	339	נגזרים מגדרים
		246	10,514			160	12,371	נגזרים משובצים ו-ALM
	2.58	419	16,225		1.63	289	17,697	סך הכל נכסים
								התחייבויות (3)
	(0.59)	(32)	5,384		(0.51)	(30)	5,831	השפעת נגזרים (4)
								נגזרים מגדרים
		(32)	315			(16)	362	נגזרים משובצים ו-ALM
		(238)	10,536			(148)	11,675	סך הכל התחייבויות
	(1.86)	(302)	16,235		(1.08)	(194)	17,868	
	0.72	2.12			0.55	1.93		פער הריבית

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) לאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.
- (3) למעט מכשירים נגזרים.
- (4) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
- (5) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי ההכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

סקירת ההנהלה - תוספת ד' חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל שנה עד שלושה שנים	מעל שלושה שנים עד חמש שנים	מעל חמש שנים עד עשר שנים
מטבע ישראלי לא צמוד					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים ⁽²⁾					
59,540	1,414	3,254	2,150	606	395
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾					
15,545	8,953	27,877	8,652	3,291	5,763
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
874	643	604	44	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
75,959	11,010	31,735	10,846	3,897	6,158
סך הכל שווי הוגן					
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות ⁽²⁾					
53,894	2,515	4,077	3,880	2,699	147
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾					
19,038	12,139	18,693	7,789	3,224	5,630
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
328	1,229	1,313	29	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
73,260	15,883	24,083	11,698	5,923	5,777
סך הכל שווי הוגן					
מכשירים פיננסיים, נטו					
2,699	(4,873)	7,652	(852)	(2,026)	381
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר					
2,699	(2,174)	5,478	4,626	2,600	2,981
החשיפה המצטברת במגזר					

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) מכשירים אשר מוינו לתקופות לפי משך החיים הממוצע האפקטיבי של כל מכשיר, מאחר ולא ניתן לשקף את החשיפה לריבית שלהם באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון תזרימי מזומנים או למועד חידוש הריבית הקרוב.
- (3) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל שווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 3 20) בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה בביאור 2 20) לדוח הכספי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 3 20) לדוח הכספי.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- שיעור התשואה הפנימי ומשך החיים הממוצע לשנת 2008 חושבו על בסיס ניכיון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים ליתרה המאזנית. התזרימים העתידיים שהוגנו כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד למועד הפירעון, או עד למועד שינוי הריבית, המוקדם שבהם.
- עסקאות מסוימות שביצע הבנק מהוות מכשירים פיננסיים מורכבים, הכוללים רכיבים נגזרים משובצים שלא חולצו, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. בין היתר, כוללות עסקאות אלה הלוואות עם תחנות יציאה, פיקדונות נושאי ריבית מדורגת עם מועדי משיכה, אשראים ופיקדונות עם הבטחת רצפה ופיקדונות עם ברירת הצמדה. הבנק משקף את סיכון הריבית בגין מכשירים אלו באופן סביר, באמצעות פריסת פירעון תזרימי המזומנים על פי מועדי החוזה והנחות שונות המבוססות על ניסיון העבר. המכשירים בהם לא ניתן לשקף באופן סביר את החשיפה לסיכון ריבית על ידי פריסת לתקופות החזריות המתאימות, מסתכמים להיקף שאינו מהותי.

2009			2010			ללא	מעל	מעל
משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	תקופת	עשרים	עשר עד
ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	פירעון	שנה	עשרים שנים
אפקטיבי	פנימי		אפקטיבי	פנימי				
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
0.25	3.37%	59,959	0.40	4.14%	67,941	551	-	31
0.99		46,580	1.01		70,088	-	-	7
0.35		(1,598)	0.09		2,165	-	-	-
0.58		104,941	0.70		140,194	551	-	38
0.31	2.09%	55,353	0.30	3.26%	67,310	-	(16)	114
1.01		46,162	1.13		66,520	-	-	7
0.16		(107)	0.14		2,899	-	-	-
0.63		101,408	0.70		136,729	-	(16)	121
					3,465	551	16	(83)
					3,465	3,465	2,914	2,898

סקירת ההנהלה - תוספת ד' (המשך) חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודשים עד שנה	מעל שנה עד שלושה שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל חמש שנים
מטבע ישראלי צמוד מדד					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים ⁽²⁾					
628	2,201	9,490	14,613	8,245	5,884
1	458	554	1,318	717	846
629	2,659	10,044	15,931	8,962	6,730
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות ⁽²⁾					
1,556	1,296	5,362	8,749	7,784	6,824
962	1,212	2,635	2,517	506	869
2,518	2,508	7,997	11,266	8,290	7,693
מכשירים פיננסיים, נטו					
(1,889)	151	2,047	4,665	672	(963)
(1,889)	(1,738)	309	4,974	5,646	4,683

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) מכשירים אשר מוינו לתקופות לפי משך החיים הממוצע האפקטיבי של כל מכשיר, מאחר ולא ניתן לשקף את החשיפה לריבית שלהם באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון תזרימי מזומנים או למועד חידוש הריבית הקרוב.
- (3) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל שווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 20 (3) בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה בביאור 20 (2) לדוח הכספי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 20 (3) לדוח הכספי.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- שיעור התשואה הפנימי ומשך החיים הממוצע לשנת 2008 חושבו על בסיס ניכיון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים ליתרה המאזנית. התזרימים העתידיים שהונו כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד למועד הפירעון, או עד למועד שינוי הריבית, המוקדם שבהם.
- עסקאות מסוימות שביצע הבנק מהוות מכשירים פיננסיים מורכבים, הכוללים רכיבים נגזרים משובצים שלא חולצו, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. בין היתר, כוללות עסקאות אלה הלוואות עם תחנות יציאה, פיקדונות נושאי ריבית מדורגת עם מועדי משיכה, אשראים ופיקדונות עם הבטחת רצפה ופיקדונות עם ברירת הצמדה. הבנק משקף את סיכון הריבית בגין מכשירים אלו באופן סביר, באמצעות פריסת פירעון תזרימי המזומנים על פי מועדי החוזה והנחות שונות המבוססות על ניסיון העבר. המכשירים בהם לא ניתן לשקף באופן סביר את החשיפה לסיכון ריבית על ידי פריסה לתקופות החוזיות המתאימות, מסתכמים להיקף שאינו מהותי.

2009			2010			ללא	מעל	מעל
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	תקופת פירעון	עשרים שנה	עשר עד עשרים שנים
3.37	3.67%	38,085	3.28	2.84%	42,760	64	8	1,627
2.05		3,070	3.06		3,894	-	-	-
3.27		41,155	3.26		46,654	64	8	1,627
4.48	2.91%	33,958	4.74	2.64%	34,820	2	345	2,902
1.41		6,068	1.44		8,701	-	-	-
4.01		40,026	4.08		43,521	2	345	2,902
					3,133	62	(337)	(1,275)
					3,133	3,133	3,071	3,408

סקירת ההנהלה - תוספת ד' (המשך) חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודשים שנה	מעל שלושה עד שלושה שנים	מעל חודש עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים
מטבע חוץ⁽⁵⁾					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים					
מכשירים פיננסיים מורכבים⁽²⁾					
8,933	5,851	1,143	916	1,742	878
24,411	11,936	15,888	2,079	1,684	3,624
984	1,292	1,501	-	-	-
34,328	19,079	18,532	2,995	3,426	4,502
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים					
מכשירים פיננסיים מורכבים⁽²⁾					
12,409	6,752	2,367	99	(206)	546
20,150	8,219	22,734	1,793	1,939	3,662
771	813	810	-	-	-
33,330	15,784	25,911	1,892	1,733	4,208
מכשירים פיננסיים, נטו					
998	3,295	(7,379)	1,103	1,693	294
998	4,293	(3,086)	(1,983)	(290)	4

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזנויות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) מכשירים אשר מוינו לתקופות לפי משך החיים הממוצע האפקטיבי של כל מכשיר, מאחר ולא ניתן לשקף את החשיפה לריבית שלהם באמצעות מיון לפי תקופות פירעון תזרימי מזומנים או למועד חידוש הריבית הקרוב.
- (3) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (4) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופות פירעון"
- (5) לרבות מטבע ישראל צמוד למטבע חוץ.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל שווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 3 20 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה בביאור 2 20 לדוח הכספי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 3 20 לדוח הכספי.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- שיעור התשואה הפנימי ומשך החיים הממוצע לשנת 2008 חושבו על בסיס ניכיון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים ליתרה המאזנית. התזרימים העתידיים שהונו כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד למועד הפירעון, או עד למועד שינוי הריבית, המוקדם שבהם.
- עסקאות מסוימות שביצע הבנק מהוות מכשירים פיננסיים מורכבים, הכוללים רכיבים נגזרים משובצים שלא חולצו, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. בין היתר, כוללות עסקאות אלה הלוואות עם תחנות יציאה, פיקדונות נושאי ריבית מדורגת עם מועדי משיכה, אשראים ופיקדונות עם הבטחת רצפה ופיקדונות עם ברירת הצמדה. הבנק משקף את סיכון הריבית בגין מכשירים אלו באופן סביר, באמצעות פריסת פירעון תזרימי המזומנים על פי מועדי החוזה והנחות שונות המבוססות על ניסיון העבר. המכשירים בהם לא ניתן לשקף באופן סביר את החשיפה לסיכון ריבית על ידי פריסה לתקופות החזויות המתאימות, מסתכמים להיקף שאינו מהותי.

2009			2010			ללא	מעל	מעל
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	תקופת פירעון	עשרים שנה	עשר עד עשרים שנים
1.03	2.78%	18,349	0.67	2.72%	19,593	81	-	49
0.89		44,790	1.09		59,622	-	-	-
0.50		31	0.37		3,777	-	-	-
0.93		63,170	0.96		82,992	81	-	49
0.88	1.54%	21,796	0.35	1.16%	21,986	3	-	16
1.05		42,743	1.13		58,497	-	-	-
0.31		(1,502)	0.32		2,394	-	-	-
1.01		63,037	0.90		82,877	3	-	16
					115	78	-	33
					115	115	37	37

סקירת ההנהלה - תוספת ד' (המשך) חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודשים עד שנה	מעל שנה עד חמש עד עשר שנים	מעל חמש עד עשר שנים
------------------	--------------------------	----------------------------	----------------------------	---------------------

לא כספי

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים⁽²⁾

(96)	106	20	(19)	-
(96)	106	20	(19)	-

אופציות (במונחי נכס הבסיס)
סה"כ שווי הוגן

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים⁽²⁾

69,101	9,466	13,887	17,679	10,593	7,157
39,957	21,347	44,319	12,049	5,692	10,233
1,762	2,041	2,125	25	-	-
110,820	32,854	60,331	29,753	16,285	17,390

נכסים פיננסיים⁽¹⁾

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין התחייבויות פיננסיות מורכבות⁽²⁾

67,859	10,563	11,806	12,728	10,277	7,517
40,150	21,570	44,062	12,099	5,669	10,161
1,099	2,042	2,123	29	-	-
109,108	34,175	57,991	24,856	15,946	17,678

התחייבויות פיננסיות⁽¹⁾

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

1,712	(1,321)	2,340	4,897	339	(288)
1,712	391	2,731	7,628	7,967	7,679

סך הכל החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית

סך הכל החשיפה המצטברת

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרונות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) מכשירים אשר מוינו לתקופות לפי משך החיים הממוצע האפקטיבי של כל מכשיר, מאחר ולא ניתן לשקף את החשיפה לריבית שלהם באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון תזרימי מזומנים או למועד חידוש הריבית הקרוב.
- (3) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי
- (4) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופות פירעון"

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל שווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 20 (3) בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 20 (2) לדוח הכספי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 20 (3) לדוח הכספי.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרו כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- שיעור התשואה הפנימי ומשך החיים הממוצע לשנת 2008 חושבו על בסיס ניכיון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים ליתרה המאזנית. התזרימים העתידיים שהונו כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד למועד הפירעון, או עד למועד שינוי הריבית, המוקדם שבהם.
- עסקאות מסוימות שביצע הבנק מהוות מכשירים פיננסיים מורכבים, הכוללים רכיבים נגזרים משובצים שלא חולצו, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. בין היתר, כוללות עסקאות אלה הלוואות עם תחנות יציאה, פיקדונות נושא ריבית מדורגת עם מועדי משיכה, אשראים ופיקדונות עם הבטחת רצפה ופיקדונות עם ברירת הצמדה. הבנק משקף את סיכון הריבית בגין מכשירים אלו באופן סביר, באמצעות פריסת פירעון תזרימי המזומנים על פי מועדי החוזה והנחות שונות המבוססות על ניסיון העבר. המכשירים בהם לא ניתן לשקף באופן סביר את החשיפה לסיכון ריבית על ידי פריסה לתקופות החוזיות המתאימות, מסתכמים להיקף שאינו מהותי.

		2009		2010				
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	מעל עשר עד עשרים שנים
		1			11	-	-	-
		1			11	-	-	-
1.40	3.37%	116,393	1.38	3.50%	130,294	696	8	1,707
0.98		94,440	1.11		133,604	-	-	7
0.35		(1,566)	0.27		5,953	-	-	-
1.22		209,267	1.22		269,851	696	8	1,714
1.70	2.23%	111,107	1.56	2.71%	124,116	5	329	3,032
1.05		94,973	1.15		133,718	-	-	7
0.30		(1,609)	0.22		5,293	-	-	-
1.41		204,471	1.32		263,127	5	329	3,039
					6,724	691	(321)	(1,325)
					6,724	6,724	6,033	6,354

סקירת ההנהלה - תוספת ה' סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ההוצאה השנתית בגין הפרשה ייתרת חובות בעייתיים ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾				סיכון אשראי מאזני				החוב ⁽⁵⁾	איגרות חוב ⁽⁵⁾	שווי הוגן נגזרים	סך הכל	על חשבון לקוחות	עסקאות עתידיות	סך הכל		
		סך הכל	עסקאות עתידיות	על חשבון לקוחות	סך הכל	שווי הוגן נגזרים	סך הכל	אשראי										
13	-	814	208	2	206	606	-	-	606								חקלאות	
229	11	10,168	4,846	357	4,489	5,322	32	18	5,272								תעשייה	
1,233	1	19,676	12,476	22	12,454	7,200	4	45	7,151								בינוי ונדל"ן ⁽⁶⁾	
1	2	1,804	1,216	261	955	588	244	24	320								חשמל ומים	
173	21	7,960	2,314	162	2,152	5,646	16	-	5,630								מסחר	
37	2	319	79	-	79	240	-	-	240								בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	
35	1	1,451	600	82	518	851	29	-	822								תחבורה ואחסנה	
20	3	1,991	398	88	310	1,593	16	24	1,553								תקשורת ושירותי מחשב	
650	357	17,339	9,616	2,107	7,509	7,723	1,153	44	6,526								שירותים פיננסיים	
224	4	4,119	1,013	50	963	3,106	4	-	3,102								שירותים עסקיים אחרים	
94	1	1,237	355	3	352	882	-	-	882								שירותים ציבוריים וקהילתיים	
877	(3)	65,526	4,686	-	4,686	60,840	-	-	60,840								אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	
504	64	19,858	8,766	67	8,699	11,092	28	-	11,064								אנשים פרטיים - אחר	
4,090	464	152,262	46,573	3,201	43,372	105,689	1,526	155	104,008								סך הכל	
96	7	3,758	501	70	431	3,257	10	-	3,247								בגין פעילות לווים בחוץ לארץ	
4,186	471	156,020	47,074	3,271	43,803	108,946	1,536	155	107,255								סך הכל סיכון אשראי לציבור	
																		חשיפות סיכון אשראי שאינן בגין הציבור:
26	-	15,763	11,664	11,268	396	4,099	1,842	743	1,514								תאגידים בנקאיים	
-	-	17,328	280	-	280	17,048	-	6,658	10,390								ממשלה	
4,212	471	189,111	59,018	14,539	44,479	130,093	3,378	7,556	119,159								סך הכל סיכון אשראי	
																		סיכון אשראי לציבור שנכלל בענפי המשק השונים:
79	(6)	1,771	558	10	548	1,213	-	-	1,213								תנועות ההתיישבות ⁽³⁾	
37	-	192	25	-	25	167	-	-	167								רשויות מקומיות ⁽⁴⁾	

(1) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(2) יתרת חובות בעייתיים בינתיים אשראי המכוסה בבטחונות המותרים ליכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים, כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

(3) קיבוצים ומושבאים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.

(4) לרבות תאגידים בשליטתו.

(5) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 247 מיליוני שקלים חדשים.

(6) כולל הלוואות לדיר שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך 2,394 מיליוני שקלים חדשים.

הערה: סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי הפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סקירת ההנהלה - תוספת ה' (המשך) סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2009

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ההוצאה השנתית בגין הפרשה	סיכון	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾				סיכון אשראי מאזני					
		ספציפית לחובות מסופקים ⁽²⁾	אשראי כולל לציבור	סך הכל	עסקאות עתידיות	ערביות והתחייבויות אחרות	על חשבון לקוחות	סך הכל	שווי הוגן נגזרים ⁽⁵⁾	איגרות חוב ⁽⁵⁾	אשראי
35	2	882	200	4	196	682	-	-	682	חקלאות	
301	41	10,155	4,500	462	4,038	5,655	33	13	5,609	תעשייה	
1,277	18	15,634	9,265	157	9,108	6,369	11	41	6,317	בינוי ונדל"ן ⁽⁷⁾⁽⁶⁾	
-	-	1,379	890	162	728	489	149	64	276	חשמל ומים	
201	30	7,983	3,282	196	3,086	4,701	21	-	4,680	מסחר	
45	2	298	66	2	64	232	1	-	231	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	
62	3	1,319	617	111	506	702	2	1	699	תחבורה ואחסנה	
60	8	1,264	589	95	494	675	17	11	647	תקשורת ושירותי מחשב	
1,537	132	14,244	7,545	965	6,580	6,699	175	29	6,495	שירותים פיננסיים ⁽⁶⁾	
84	8	3,650	1,160	52	1,108	2,490	4	-	2,486	שירותים עסקיים אחרים ⁽⁶⁾	
100	8	1,136	372	5	367	764	-	-	764	שירותים ציבוריים וקהילתיים	
1,021	25	53,921	1,585	-	1,585	52,336	-	-	52,336	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁶⁾	
542	72	20,056	9,251	102	9,149	10,805	45	-	10,760	אנשים פרטיים - אחר	
5,265	349	131,921	39,322	2,313	37,009	92,599	458	159	91,982	סך הכל	
48	7	4,160	637	152	485	3,523	38	5	3,480	בגין פעילות לזמן קצר בחוץ לארץ	
5,313	356	136,081	39,959	2,465	37,494	96,122	496	164	95,462	סך הכל סיכון אשראי לציבור	
										חשיפות סיכון אשראי שאינן בגין הציבור:	
42	-	12,504	8,778	8,363	415	3,726	930	1,084	1,712	תאגידים בנקאיים	
-	-	15,671	312	-	312	15,359	-	6,550	8,809	ממשלה	
5,355	356	164,256	49,049	10,828	38,221	115,207	1,426	7,798	105,983	סך הכל סיכון אשראי	
										סיכון אשראי לציבור שנכלל בענפי המשק השונים:	
70	10	2,131	839	38	801	1,292	4	-	1,288	תנועות ההתיישבות ⁽³⁾	
37	-	187	35	-	35	152	-	-	152	רשויות מקומיות ⁽⁴⁾	

(1) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(2) יורת חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לזמן, כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

(3) קיבוצים ומושבים, ארגונים אזרחיים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.

(4) לרבות תאגידים בשליטתו.

(5) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 307 מיליוני שקלים חדשים.

(6) סוג מחדש.

(7) כולל הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסימות הנמצאות בהליכי בניה בסך 2,381 מיליוני שקלים חדשים.

(8) הוצג מחדש.

הערה: סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי הפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סקירת ההנהלה - תוספת ה' (המשך) סיכון אשראי לפי ענפי משק - יתרות ממוצעות - מאוחד

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾			סיכון אשראי מאזני				
	סך הכל	עסקאות עתידייות	ערביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות	סך הכל	שווי הוגן נגזרים	איגרות חוב ⁽⁵⁾	אשראי	
839	219	2	217	620	-	-	620	חקלאות
9,978	4,436	416	4,020	5,542	64	15	5,463	תעשייה
17,843	10,716	88	10,628	7,127	26	43	7,058	בניין ונדל"ן
1,524	978	215	763	546	175	57	314	חשמל ומים
7,754	2,521	208	2,313	5,233	22	-	5,211	מסחר
311	78	5	73	233	1	-	232	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
1,394	568	136	432	826	43	-	783	תחבורה ואחסנה
1,703	507	95	412	1,196	21	19	1,156	תקשורת ושירותי מחשב
15,624	8,632	1,534	7,098	6,992	485	45	6,462	שירותים פיננסיים
3,950	960	55	905	2,990	6	-	2,984	שירותים עסקיים אחרים
1,178	367	6	361	811	-	-	811	שירותים ציבוריים וקהילתיים
59,766	3,765	-	3,765	56,001	-	-	56,001	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
19,902	8,932	76	8,856	10,970	38	-	10,932	אנשים פרטיים - אחר
141,766	42,679	2,836	39,843	99,087	881	179	98,027	סך הכל
3,817	537	106	431	3,280	76	1	3,203	בגין פעילות לווים בחוץ לארץ
145,583	43,216	2,942	40,274	102,367	957	180	101,230	סך הכל סיכון אשראי לציבור
								חשיפות סיכון אשראי שאינן בגין הציבור:
13,994	9,963	9,551	412	4,031	1,331	869	1,831	תאגידים בנקאיים
15,689	302	-	302	15,387	-	7,067	8,320	ממשלה
175,266	53,481	12,493	40,988	121,785	2,288	8,116	111,381	סך הכל סיכון אשראי
								סיכון אשראי לציבור שנכלל בענפי המשק השונים:
1,912	649	26	623	1,263	3	-	1,260	תנועות ההתיישבות ⁽³⁾
187	30	-	30	157	-	-	157	רשויות מקומיות ⁽⁴⁾

(1) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(2) יתרת חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים ליכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים, כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

(3) קיבוצים ומושבים, ארגונים אזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.

(4) לרבות תאגידים בשליטתו.

(5) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 190 מיליוני שקלים חדשים.

הערה: סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סקירת ההנהלה - תוספת ה' (המשך) סיכון אשראי לפי ענפי משק - יתרות ממוצעות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾			סיכון אשראי מאזני				סיכון אשראי כולל לציבור	
	סך הכל	עסקאות עתידידות	ערביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות	סך הכל	שווי הוגן נגזרים	איגרות חוב ⁽⁴⁾	אשראי		
906	213	3	210	693	1	-	692	חקלאות	
12,164	5,804	419	5,385	6,360	60	12	6,288	תעשייה	
14,224	7,492	86	7,406	6,732	10	42	6,680	בינוי ונדל"ן	
1,259	834	212	622	425	104	29	292	חשמל ומים	
8,224	3,252	296	2,956	4,972	53	-	4,919	מסחר	
362	127	15	112	235	3	-	232	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	
1,272	534	116	418	738	24	3	711	תחבורה ואחסנה	
1,526	846	168	678	680	19	7	654	תקשורת ושירותי מחשב	
14,475	7,273	1,166	6,107	7,202	247	30	6,925	שירותים פיננסיים ⁽⁵⁾	
4,137	1,217	173	1,044	2,920	26	-	2,894	שירותים עסקיים אחרים ⁽⁵⁾	
1,159	382	8	374	777	3	-	774	שירותים ציבוריים וקהילתיים	
50,378	2,074	-	2,074	48,304	-	-	48,304	אנשים פרטיים - הלוואות לזיכור ⁽⁶⁾	
19,281	9,602	151	9,451	9,679	56	-	9,623	אנשים פרטיים - אחר	
129,367	39,650	2,813	36,837	89,717	606	123	88,988	סך הכל	
4,173	684	171	513	3,489	8	30	3,451	בגין פעילות לווים בחוץ לארץ	
133,540	40,334	2,984	37,350	93,206	614	153	92,439	סך הכל סיכון אשראי לציבור	
								חשיפות סיכון אשראי שאינן בגין הציבור:	
15,412	9,124	8,916	208	6,288	1,686	1,226	3,376	תאגידים בנקאיים	
14,149	161	-	161	13,988	-	6,845	7,143	ממשלה	
163,101	49,619	11,900	37,719	113,482	2,300	8,224	102,958	סך הכל סיכון אשראי	
								סיכון אשראי לציבור שנכלל בענפי המשק השונים:	
2,199	829	19	810	1,370	3	-	1,367	תנועות ההתיישבות ⁽²⁾	
199	25	-	25	174	-	-	174	רשויות מקומיות ⁽³⁾	

(1) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(2) קיבוצים ומושבים, ארגונים אזרחיים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.

(3) לרבות תאגידים בשליטתו.

(4) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 601 מיליוני שקלים חדשים.

(5) סווג מחדש.

(6) הוצג מחדש.

הערה: סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי הפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סקירת ההנהלה – תוספת ו' חשיפות למדינות זרות - מאוחד⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק א' - מידע בדבר סך החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מהון, לפי הנמוך:

חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾				חשיפה מאזנית									
				חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד				חשיפה מאזנית מעבר לגבול					
				סך כל יתרת חובות	סך כל החשיפה המאזנית ⁽⁴⁾	הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים							
				מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	חשיפה מאזנית	חשיפה מאזנית	מאזנת	לפי מסי	התחייבויות	התחייבויות	התחייבויות	לאחרים מקומיים ⁽³⁾ לבנקים
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	מזה: סיכון אשראי	חשיפה חוץ-מאזנית	מזה: סיכון אשראי	סך חשיפה חוץ מאזנית	סך חשיפה חוץ מאזנית	נטו לאחר ניכוי	ניכוי בגין	מאזנת	לפי מסי	התחייבויות	התחייבויות	התחייבויות	מקומיים
ליום 31 בדצמבר 2010													
610	1,167	-	2,664	42	2,793	1016	2,373	3,389	977	800	-	-	ארצות הברית
495	283	1	1,860	7	1,067	289	249	538	497	281	-	-	בריטניה
34	612	-	1,645	1	646	-	-	-	10	636	-	-	גרמניה
944	1,748	7	2,415	58	2,692	-	-	-	1,886	806	-	-	אחרות
סך הכל החשיפות למדינות זרות													
2,083	3,810	8	8,584	108	7,198	1,305	2,622	3,927	3,370	2,523	-	-	
סך כל החשיפות למדינות LDC													
126	198	4	224	10	324	-	-	-	269	55	-	-	
מזה: סך כל החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד ואירלנד													
-	90	2	73	10	90	-	-	-	12	78	-	-	
ליום 31 בדצמבר 2009													
653	1,019	-	1,766	29	1,820	148	1,231	1,379	898	774	-	-	ארצות הברית
212	349	2	1,694	36	897	336	308	644	123	438	-	-	בריטניה
177	216	-	1,321	13	393	-	-	-	32	361	-	-	גרמניה
1,200	2,080	5	1,747	74	3,280	-	-	-	2,042	1,237	1	-	אחרות
סך הכל החשיפות למדינות זרות													
2,242	3,664	7	6,528	152	6,390	484	1,539	2,023	3,095	2,810	1	-	
סך כל החשיפות למדינות LDC													
137	202	-	152	17	339	-	-	-	272	66	1	-	

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) יתרת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

סקירת ההנהלה – תוספת ו' (המשך) חשיפות למדינות זרות – מאוחד⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק ב'- מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מהון, לפי הנמוך:

ליום 31 בדצמבר 2010

חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	
998	291	שוויץ
998	291	סך הכל

נכון ליום 31 בדצמבר 2009 אין חשיפה נדרשת לדיווח, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

חלק ג'- מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות:
אין חשיפה מהותית למדינות זרות עם בעיות נזילות.

**סקירת ההנהלה - תוספת ז'
מאזנים מאוחדים – מידע רב-רבעוני**
לסוף כל רבעון בשנת 2010
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
נכסים				
8,778	11,929	9,801	12,614	מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,591	7,411	8,273	7,449	ניירות ערך
257	34	107	247	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
97,029	101,007	103,493	107,040	אשראי לציבור
237	1	67	92	אשראי לממשלות
13	13	13	15	השקעות בחברות מוחזקות
1,513	1,492	1,491	1,546	בניינים וציוד
2,646	3,497	3,126	4,263	נכסים אחרים
120,064	125,384	126,371	133,266	סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
96,648	101,629	101,204	105,991	פיקדונות הציבור
1,822	1,498	1,712	2,432	פיקדונות מבנקים
199	195	191	172	פיקדונות הממשלה
7,944	7,978	9,116	9,813	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
6,364	6,818	6,814	7,267	התחייבויות אחרות
112,977	118,118	119,037	125,675	סך כל ההתחייבויות
359	365	369	373	זכויות בעלי מניות חיצוניים
6,728	6,901	6,965	7,218	הון עצמי
120,064	125,384	126,371	133,266	סך כל ההתחייבויות וההון

סקירת ההנהלה – תוספת ז' (המשך) מאזנים מאוחדים – מידע רב-רבעוני

לסוף כל רבעון בשנת 2009

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
נכסים				
9,620	9,828	9,833	11,011	מזומנים ופיקדונות בבנקים
8,268	8,188	7,878	7,643	ניירות ערך
783	828	486	307	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ⁽¹⁾
⁽¹⁾ 92,988	⁽¹⁾ 92,645	⁽¹⁾ 93,972	95,249	אשראי לציבור
2	310	297	301	אשראי לממשלות
11	11	12	12	השקעות בחברות מוחזקות
1,458	1,461	1,458	1,522	בניינים וציוד
4,712	3,027	2,587	2,394	נכסים אחרים
117,842	116,298	116,523	118,439	סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
94,548	93,744	93,405	95,021	פיקדונות הציבור
1,516	2,036	2,122	1,899	פיקדונות מבנקים
237	229	220	209	פיקדונות הממשלה
-	-	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
7,447	7,697	7,888	8,166	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
⁽¹⁾ 7,679	⁽¹⁾ 5,905	⁽¹⁾ 6,092	6,259	התחייבויות אחרות
111,427	109,611	109,727	111,554	סך כל ההתחייבויות
360	362	358	353	זכויות בעלי מניות חיצוניים
6,055	6,325	6,438	6,532	הון עצמי
117,842	116,298	116,523	118,439	סך כל ההתחייבויות והון

(1) סווג מחדש.

**סקירת ההנהלה - תוספת ח'
דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב-רבעוני
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2010
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)**

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
630	714	735	880	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
57	122	102	192	הפרשה לחובות מסופקים
573	592	633	688	רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
הכנסות תפעוליות ואחרות				
329	329	322	344	עמלות תפעוליות
(1)	1	-	(1)	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
12	12	13	7	הכנסות אחרות
340	342	335	350	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
הוצאות תפעוליות ואחרות				
380	361	381	403	משכורות והוצאות נלוות
143	147	146	149	אחזקה ופחת בניינים וציוד
107	110	100	135	הוצאות אחרות
630	618	627	687	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
283	316	341	351	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
108	110	127	125	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
175	206	214	226	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
-	-	(1)	1	חלק ברווחים (בהפסדים), נטו, מפעולות רגילות של חברות מוחזקות, לאחר השפעת מס
(4)	(4)	(6)	(5)	חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים נטו, מפעולות רגילות לאחר מיסים של חברות מאוחדות
171	202	207	222	רווח נקי, מפעולות רגילות
1	(1)	2	-	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
172	201	209	222	רווח נקי

רווח למניה רגילה בשקלים חדשים⁽¹⁾

רווח בסיסי:				
0.77	0.90	0.93	0.99	רווח נקי מפעולות רגילות
-	(0.01)	0.01	-	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
0.77	0.89	0.94	0.99	סך הכל

רווח מדולל:

0.75	0.89	0.92	0.97	רווח נקי מפעולות רגילות
-	(0.01)	0.01	-	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
0.75	0.88	0.93	0.97	סך הכל

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

סקירת ההנהלה - תוספת ח' (המשך)
דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב-רבעוני
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2009
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	
584	564	582	655	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
119	67	82	107	הפרשה לחובות מסופקים
465	497	500	548	רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
הכנסות תפעוליות ואחרות				
309	313	332	353	עמלות תפעוליות
(4)	11	52	55	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
12	10	12	9	הכנסות אחרות
317	334	396	417	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
הוצאות תפעוליות ואחרות				
370	352	404	504	משכורות והוצאות נלוות
134	143	139	141	אחזקה ופחת בניינים וציוד
101	101	111	140	הוצאות אחרות
605	596	654	785	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
177	235	242	180	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
65	79	81	61	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
112	156	161	119	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
-	-	-	(1)	חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות מוחזקות, לאחר השפעת מס
(2)	(6)	(5)	(2)	חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים נטו, מפעולות רגילות לאחר מיסים של חברות מאוחדות
110	150	156	116	רווח נקי, מפעולות רגילות
-	-	-	(2)	הפסד מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
110	150	156	114	רווח נקי
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים⁽¹⁾				
רווח בסיסי:				
0.50	0.68	0.70	0.51	רווח נקי מפעולות רגילות
-	-	-	(0.01)	הפסד מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
0.50	0.68	0.70	0.50	סך הכל
רווח מדולל:				
0.50	0.68	0.70	0.50	רווח נקי מפעולות רגילות
-	-	-	(0.01)	הפסד מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
0.50	0.68	0.70	0.49	סך הכל

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

הצהרה (Certification)

אני, אליעזר יונס, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2010 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
  - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
  - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולוועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אליעזר יונס
מנהל כללי

22 במרץ 2011
ט"ז באדר ב' התשע"א

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"

הצהרה (Certification)

אני, מנחם אביב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2010 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ובתזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
  - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
  - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולוועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מנחם אביב
סגן מנהל כללי, חשבונאי ראשי

22 במרץ 2011
ט"ז באדר ב' התשע"א

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך, גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות, הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה, המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2010 הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק, ברייטמן אלמגור זהר ושות', כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד מספר 225 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסוייגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010.

מנחם אביב
סגן מנהל כללי, חשבונאי ראשי

אליעזר יונס
מנהל כללי

יעקב פרי
יושב ראש הדירקטוריון

רמת גן, 22 במרץ 2011
ט"ז באדר ב' התשע"א

דוחות כספיים

תוכן העניינים

225	דין וחשבון רואי החשבון המבקרים - בקרה פנימית על דיווח כספי
227	דין וחשבון רואי החשבון המבקרים
228	מאזן
229	דוח רווח והפסד
231	דוח על השינויים בהון העצמי
233	דוח על תזרימי המזומנים
237	ביאורים לדוחות הכספיים

בריטמן אלמגור זהר
מרכז עזריאלי 1
תל אביב 67021
ת.ד. 16583, תל אביב 61164

טל. +972 (3) 608 5555
פקס +972 (3) 608 5556
info@deloitte.co.il
www.deloitte.com

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק מזרחי טפחות בערבון מוגבל - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק מזרחי טפחות בע"מ וחברות בנות (להלן "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי, ולהערכתם את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

לא בדקנו את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן ורווחיהן מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הכלולים באיחוד מהווים כ- 7.52% ו- 8.85%, בהתאמה, מהסכומים המתייחסים בדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2010 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך. האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי של אותן חברות בוקרה על ידי רואי חשבון מבקרים אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לאפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי של אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון המבקרים האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי החשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע כדי להשיג מידה סבירה של בטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, בדיקה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון המבקרים האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים -בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

בריטמן אלמגור זהר
מרכז עזריאלי 1
תל אביב 67021
ת.ד. 18583, תל אביב 61164

טל. +972 (3) 608 5555
פקס. +972 (3) 608 5555
info@deloitte.co.il
www.deloitte.com

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל דוחות רואי החשבון המבקרים האחרים, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים של הבנק והמאוחדים - לימים 31 בדצמבר 2010 ו- 2009 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010, והדוח שלנו מיום 22 במרץ 2011 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים, בהתבסס על ביקורתנו ועל דוחות רואי החשבון המבקרים האחרים, וכן הפניית תשומת הלב בדבר תביעה שהוגשה כנגד הבנק לרבות בקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית.

בריטמן אלמגור זהר ושות'
רואי חשבון

תל אביב, 22 במרץ 2011
ט"ז באדר ב' התשע"א

בריטמן אלמגור זור
מרכז עזריאלי 1
תל אביב 67021
ת.ד. 16563, תל אביב 61164

טל. +972 (3) 608 5555
פקס +972 (3) 608 5555
info@deloitte.co.il
www.deloitte.com

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מזרחי טפחות בערבון מוגבל

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ- 7.52% ו- 8.22% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 בהתאמה, ורווחיהן מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הכלולים בדוחות הרווח והפסד המאוחדים מהווים כ- 8.85%, 9.87%, ו- 6.20% מכלל הרווח המאוחד מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים, לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2010, 2009 ו-2008, בהתאמה. כמו-כן, לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות כלולות שההשקעות בהן הן בסך 15 ו-12 מיליון שקלים חדשים לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסויימים שישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון, שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד - לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק ובמיוחד לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ה- PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 22 במרץ, 2011 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 11.ד19) ביחס לתביעה שהוגשה כנגד הבנק לרבות בקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית.

בריטמן אלמגור זור ושות'
רואי חשבון

תל אביב, 22 במרץ 2011
ט"ז באדר ב' התשע"א

מאזן - מאוחד ושל הבנק - ליום 31 בדצמבר

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		ביאור	
2009	2010	2009	2010		
נכסים					
8,564	10,284	11,011	12,614	2	מזומנים ופיקדונות בבנקים
5,466	5,120	7,643	7,449	3, 15	ניירות ערך
307	247	307	247		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
89,772	101,383	95,249	107,040	4	אשראי לציבור
301	92	301	92	5	אשראי לממשלות
1,604	1,771	12	15	6	השקעות בחברות מוחזקות
1,372	1,401	1,522	1,546	7	בניינים וציוד
2,302	4,149	2,394	4,263	8	נכסים אחרים
109,688	124,447	118,439	133,266		סך כל הנכסים
התחייבויות והון					
86,487	98,884	95,021	105,991	9	פיקדונות הציבור
6,396	7,274	1,899	2,432	10	פיקדונות מבנקים
207	169	209	172		פיקדונות הממשלה
4,825	4,681	8,166	9,813	11	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
5,241	6,221	6,259	7,267	12	התחייבויות אחרות
103,156	117,229	111,554	125,675		סך כל ההתחייבויות
-	-	353	373		זכויות בעלי מניות חיצוניים
6,532	7,218	6,532	7,218	13	הון עצמי
109,688	124,447	118,439	133,266		סך כל ההתחייבויות והון

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מנחם אביב

סגן מנהל כללי, חשבונאי ראשי

אליעזר יונס

מנהל כללי

יעקב פרי

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
רמת גן, 22 במרץ 2011
ט"ז באדר ב' התשע"א

דוח רווח והפסד - מאוחד ושל הבנק

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			ביאור	
2008	2009	2010	2008	2009	2010		
2,043	2,136	2,679	2,289	2,385	2,959	22	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
392	363	464	395	375	473	4ג'	הפרשה לחובות מסופקים
1,651	1,773	2,215	1,894	2,010	2,486		רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
הכנסות תפעוליות ואחרות							
⁽¹⁾ 997	1,074	1,073	⁽¹⁾ 1,161	1,307	1,324	23	עמלות תפעוליות
47	114	(1)	46	114	(1)	24	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
⁽¹⁾ 10	11	19	⁽¹⁾ 22	43	44	25	הכנסות אחרות
1,054	1,199	1,091	1,229	1,464	1,367		סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
הוצאות תפעוליות ואחרות							
1,130	1,446	1,323	1,273	1,630	1,525	26	משכורות והוצאות נלוות
434	488	515	473	557	585		אחזקה ופחת בניינים וציוד
339	341	338	407	453	452	27	הוצאות אחרות
1,903	2,275	2,176	2,153	2,640	2,562		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
802	697	1,130	970	834	1,291		רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
304	247	425	356	286	470	28	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
498	450	705	614	548	821		רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
							חלק ברווחים (הפסדים), נטו, מפעולות רגילות של
103	82	97	(1)	(1)	-	6ב'	חברות מוחזקות, לאחר השפעת מס
							חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים מפעולות
-	-	-	(12)	(15)	(19)		רגילות של חברות מאוחדות, לאחר מיסים
601	532	802	601	532	802		רווח נקי מפעולות רגילות
1	(2)	2	1	(2)	2	29	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מס
602	530	804	602	530	804		רווח נקי

(1) סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח רווח והפסד - מאוחד ושל הבנק (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2008	2009	2010	ביאור
			1 ל 30
			רווח למניה רגילה בשקלים חדשים ⁽¹⁾
			רווח בסיסי :
2.70	2.39	3.59	רווח נקי מפעולות רגילות
0.01	(0.01)	0.01	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
2.71	2.38	3.60	סך הכל
			רווח מדולל :
2.68	2.38	3.54	רווח נקי מפעולות רגילות
0.01	(0.01)	0.01	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
2.69	2.37	3.55	סך הכל

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

קן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום	חוח (הפסד) סלל אחר מצטבר					סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	מניות באוצר	הון מניות מבוסס מניות ⁽¹⁾	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	יתרה ליום 1 בינואר 2008
	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך ההון העצמי	רווחים נטו מגידור תזרים מזומנים ⁽²⁾	התאמות מתרגום ⁽²⁾	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן ⁽⁴⁾	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן ⁽⁴⁾					
68	75	3,527	-	(51)	27	1,979	-	68	1,911	1,911
-	-	602	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי לשנה
-	(75)	(75)	-	-	-	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס
22	-	-	-	-	-	22	-	22	-	מניות
(10)	-	-	-	-	-	(10)	-	(10)	-	השפעת המס המתייחס
(9)	-	-	-	-	-	-	-	(9)	9	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁵⁾
-	-	-	-	-	(403) ⁽⁴⁾	-	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
-	-	-	-	-	(403) ⁽⁴⁾	-	-	-	-	למכירה לפי שווי הוגן
-	-	-	-	-	218 ⁽⁴⁾	-	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
-	-	-	-	-	66	-	-	-	-	למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	-	-	-	66	-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	-	78	-	-	-	-	-	-	רווחים נטו בגין גידור תזרים מזומנים
-	-	-	(28)	-	-	-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
71	-	4,054	50	(51)	(92)	1,991	-	71	1,920	יתרה ליום 1 בינואר 2009
-	-	530	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי לשנה
(76)	-	-	-	-	-	(76)	(76)	-	-	רכישה עצמית של מניות ⁽³⁾
60	-	-	-	-	-	60	-	60	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
17	-	-	-	-	-	17	-	17	-	השפעת המס המתייחס
(43)	-	-	-	-	-	-	-	(43)	43	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁵⁾
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
-	-	-	-	-	35	-	-	-	-	למכירה לפי שווי הוגן
-	-	-	-	-	60	-	-	-	-	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
-	-	-	-	-	60	-	-	-	-	למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	-	-	-	(35)	-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	-	(18)	-	-	-	-	-	-	רווחים נטו בגין גידור תזרים מזומנים
-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
105	-	4,584	39	(51)	(32)	1,992	(76)	105	1,963	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009

(1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.

(2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל.

(3) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 13 להלן.

(4) סווג מחדש.

(5) בשנת 2009 הונפקו 1,634,184 (שנת 2008 - 397,823) מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ב. כל אחת, כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 635,936 (שנת 2008 - 658,987) מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בגין מימוש אופציות.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

קין הון מהטבה בשל עסקאות תשלום	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר						הון מניות מבוטס ופרמיה ⁽¹⁾	מניות באוצר	נפרע וקרנות הון	למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום ⁽²⁾	תזרים מזומנים עודפים ⁽³⁾	רווחים נטו מגידור	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך ההון העצמי
	הון מניות מבוטס	מניות באוצר	נפרע וקרנות הון	למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום ⁽²⁾	תזרים מזומנים עודפים ⁽³⁾								
1,963	105	(76)	1,992	(32)	(51)	39	4,584	-	6,532	יתרה ליום 1 בינואר 2010				
-	-	-	-	-	-	-	804	-	804	רווח נקי לשנה				
-	-	-	-	-	-	-	(200)	-	(200)	דיבידנד ששולם				
-	-	-	-	-	-	-	120	-	(120)	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן				
-	44	-	44	-	-	-	-	-	44	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוטס מניות				
-	30	-	30	-	-	-	-	-	30	השפעת המס המתייחס				
23	(23)	-	-	-	-	-	-	-	-	מימוש עסקאות תשלום מבוטס מניות ⁽⁴⁾				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2)	השפעת המס המתייחס				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	רווחים נטו בגין גידור תזרים מזומנים				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(53)	רווחים נטו בגין גידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	השפעת המס המתייחס				
1,986	156	(76)	2,066	(11)	(51)	26	5,068	120	7,218	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010				

(1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.

(2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל.

(3) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 13 להלן.

(4) בשנת 2010 הונפקו 564,642 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת, כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 445,048 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בגין מימוש אופציות.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד ושל הבנק

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
602	530	804	602	530	804	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
						רווח נקי לשנה
						התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעולות:
						חלק בהפסדים (רווחים) בלתי מחולקים, נטו, של חברות מוחזקות
(103)	(82)	(97)	1	1	-	חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח של חברות מאוחדות לאחר מיסים
-	-	-	12	15	19	פחת על בניינים וציוד והפחתות הפרשה לחובות מסופקים
172	196	203	181	213	221	רווח, נטו ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
392	363	464	395	375	473	הפרשה לירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה
(33)	(126)	(30)	(32)	(164)	(93)	הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
218	60	7	218	60	7	הפסד (רווח), נטו ממכירת בניינים וציוד הקטנת עלות של בניינים שיועדו למכירה ונכסים בשכירות שאינם בשימוש
(3)	(7)	(9)	(3)	(7)	(9)	מיסים נדחים, נטו
1	-	2	(2)	-	2	פיצויי פרישה – קיטון (גידול) בעודף היעודה על העתודה הפרשי התאמה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
(2)	2	-	(2)	2	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
65	(159)	61	54	(125)	62	חלק הבנק ברווח, נטו, מפעולות בלתי רגילות של חברות מאוחדות
(18)	156	(34)	(4)	142	(34)	חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח, נטו, מפעולות בלתי רגילות של חברות מאוחדות
(1) ⁶⁹	(1) ⁴⁰	67	(1) ¹⁶¹	(1) ²⁶⁷	162	הכנסות מראש, נטו
22	60	44	22	60	44	
(1)	-	-	-	-	-	מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת
-	-	-	1	-	-	
25	68	43	24	50	44	
1,406	1,101	1,525	1,628	1,419	1,702	

(1) סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד ושל הבנק (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

שכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
תזרימי מזומנים מפעילות בנקים						
(4,969)	(3,401)	(4,974)	(6,725)	(5,354)	(6,759)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
5,333	3,664	5,397	6,257	6,956	7,095	תמורה ממכירה ומפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
273	410	129	(4,359)	4,988	(1,174)	פיקדונות בבנקים, נטו
(354)	191	(23)	(339)	190	(23)	ניירות ערך למסחר, נטו
(7)	(295)	60	(7)	(295)	60	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נטו
(9,644)	(6,165)	(12,075)	(10,735)	(6,701)	(12,264)	אשראי לציבור, נטו
1	(299)	209	1	(299)	209	אשראי לממשלות, נטו
(419)	-	-	3,330	-	-	רכישת חברה בת שאוחדה לראשונה (נספח א')
-	45	-	-	-	-	מיזוג חברה מאוחדת
(11)	(358)	(69)	(2)	(2)	(3)	רכישת מניות בחברות מוחזקות, כולל הלוואות בעלים ושטרי הון
(249)	(242)	(250)	(274)	(257)	(263)	רכישת בניינים וציוד
6	2	16	15	5	16	תמורה ממימוש בניינים וציוד
205	15	-	-	-	-	דיבידנד שנתקבל מחברות מוחזקות
(1,077)	1,919	(1,910)	(1,064)	1,882	(1,933)	נכסים אחרים, נטו
(10,912)	(4,514)	(13,490)	(13,902)	1,113	(15,039)	מזומנים, נטו, מפעילות בנקים

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד ושל הבנק (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון						
5,889	2,918	12,397	7,311	3,242	10,970	פיקדונות הציבור, נטו
(976)	3,579	878	(1,904)	32	533	פיקדונות מבנקים, נטו
(41)	(31)	(38)	(43)	(33)	(37)	פיקדונות מהממשלה, נטו
533	501	90	745	⁽¹⁾ 1,379	1,786	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
⁽¹⁾ (229)	⁽¹⁾ (189)	(301)	⁽¹⁾ (258)	(317)	(301)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
972	(972)	-	972	(972)	-	ניירות ערך שהושאלו או שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר, נטו
1,597	(890)	988	1,579	(826)	1,015	התחייבויות אחרות, נטו
-	(76)	-	-	(76)	-	רכישה עצמית של מניות
(150)	-	(200)	(150)	-	(200)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
7,595	4,840	13,814	8,252	2,429	13,766	מזומנים, נטו, מפעילות בהתחייבויות ובהון
(1,911)	1,427	1,849	(4,022)	4,961	429	גידול (קטיון) במזומנים
8,453	6,542	7,969	8,467	4,445	9,406	יתרת מזומנים לתחילת שנה
6,542	7,969	9,818	4,445	9,406	9,835	יתרת מזומנים לסוף שנה

(1) סווג מחדש.

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד ושל הבנק (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
						נספח א' – פעולות שלא במזומן
5	6	2	5	9	2	(1) רכישות בניינים וציוד
37	-	-	37	-	-	(2) השקעה במניות

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

א. כללי

- (1) הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ולהנחיותיו. החל מיום 1 בינואר 2011 יחולו על הבנק חלק מתקני החשבונאות הבינלאומיים (IFRS) שאינם בליבת העסק הבנקאי. לפרטים, ראה להלן בסעיף כ"ג.
- (2) הביאורים לדוחות הכספיים מתייחסים לדוחות הכספיים של הבנק ולדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק והחברות המאוחדות שלו, פרט למקרים, בהם צוין בביאור, כי הוא מתייחס לבנק בלבד או למאוחד בלבד.
- (3) הגדרות
  - "חברות מאוחדות" חברות בהן מחזיק הבנק, במישרין או בעקיפין, בזכויות הצבעה בשיעור של למעלה מחמישים אחוז, או רשאי למנות יותר ממחצית מחברי הדירקטוריון שלהן, או שלבנק קיימת שליטה אפקטיבית בחברות אלו, ואשר דוחותיהן מאוחדים עם דוחות הבנק.
  - "חברות כלולות" ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. ההשקעה בחברות כלולות נכללה בדוחות הכספיים על בסיס שיטת השווי המאזני.
  - "חברות מוחזקות" חברות מאוחדות וחברות כלולות.
  - "שלוחות בחו"ל" נציגויות, סוכנויות, סניפים או חברות בנות של הבנק מחוץ לישראל.
  - "מטבע הפעילות" המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל; בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.
  - "מטבע ההצגה" המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.
  - "סכום מותאם" סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין דצמבר 2003 בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי חשבון בישראל.
  - "סכום מדווח" סכום מותאם ליום 31 בדצמבר 2003 (להלן: "מועד המעבר"), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר. גריעת הסכומים לאחר מועד המעבר מתבצעת בערכים נומינליים היסטוריים, בסכומים מותאמים למועד המעבר או בשילוב של ערכים נומינליים היסטוריים וסכומים מותאמים למועד המעבר, לפי הענין.
  - "עלות" עלות בסכום מדווח.
  - "צדדים קשורים" כמשמעותם בגילוי דעת מספר 29 של לשכת רואי חשבון בישראל.
  - "בעלי עניין" כמשמעותם בפסקה 1, להגדרת "בעל עניין בתאגיד" בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ב. דוחות כספיים בסכומים מדווחים

סכומים מדווחים

1) הבנק עורך את דוחותיו הכספיים על בסיס המוסכמה של העלות ההיסטורית, אשר הותאמה לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003. בהתאם לתקן חשבונאות מס' 12 ובהתאם לתקן חשבונאות מס' 17, החל מיום 1 בינואר 2004, הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים למועד המעבר, משמשים נקודת מוצא לדוח הכספי הנומינלי. תוספות שבוצעו לאחר מועד המעבר נכללות בערכים נומינליים.

2) מאזן

א) פריטים לא כספיים (בעיקר - בניינים וציד) מוצגים בסכומים מדווחים. סכומי הפריטים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני.

ב) פריטים כספיים מוצגים בערכים נומינליים לתאריך המאזן.

3) דוח רווח והפסד

א) הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא כספיים או מהפרשות הכלולות במאזן נגזרות מהתנועה בין סכום מדווח ביתרת פתיחה לבין סכום מדווח ביתרת סגירה.

ב) יתר מרכיבי דוח רווח והפסד מוצגים בערכים נומינליים.

4) נתוני ההשוואה בדוחות הכספיים מוצגים בסכומים מדווחים.

ג. תרגום דוחות כספיים של שלוחות בחו"ל

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים מסווגות שלוחות הבנק בחוץ לארץ (לרבות סיניפים) כ"זרוע ארוכה" של הבנק. בהתאם לכך, הדוחות הכספיים שלהן מתורגמים למטבע ישראלי כמפורט להלן. משנת 2008, בעקבות ישום תקן 13 (מתוקן) "השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ" והנחיות המפקח על הבנקים, שלוחה בחו"ל של תאגיד בנקאי שבהתאם למינוח הקודם סווגה על ידי התאגיד הבנקאי כזרוע ארוכה, מסווגת כעת כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי. לשינוי המינוח, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, אין השלכות על המצב הכספי ועל תוצאות הפעילות של הבנק.

1) פריטים כספיים מתורגמים לפי שערי החליפין לתאריך המאזן.

2) פריטים לא כספיים - עד למועד המעבר, תורגמו לפי שערי החליפין ההיסטוריים במועד הרכישה, ומאותו מועד תואמו לפי השינויים בכוח הקנייה הכללי של המטבע הישראלי עד ליום 31 בדצמבר 2003. תוספות וגרועות בפריטים לא כספיים לאחר מועד המעבר מוצגים בסכומים מדווחים, לפי שערי החליפין במועד הרכישה.

3) הכנסות והוצאות מתורגמות לפי שערי חליפין ממוצעים לתקופת הדיווח.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

4) הפרשים הנובעים מתרגום הדוחות הכספיים, כאמור, נכללו בדוח רווח והפסד. עד שנת 1994 סווגו חברות מאוחדות בחוץ לארץ "כיחידות אוטונומיות". פערים בין יחידת ההשקעה המותאמת למדד בחברות המאוחדות בחוץ לארץ, כפי שנכללות בספרי הבנק, לבין החזקת הבנק בהון העצמי של החברה המתורגם על פי שערי החליפין ליום הדיווח, נכללו בסעיף "התאמות מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחוץ לארץ" במסגרת ההון העצמי.

ד. מטבע חוץ והצמדה

- 1) נכסים (למעט השקעות בחברות מוחזקות, ניירות ערך, ובניינים וציוד) והתחייבויות הנקובים במטבע חוץ או הצמודים לו, או הצמודים למדד המחירים לצרכן, נכללו בדוחות הכספיים כלהלן:
  - א) במטבע חוץ או הצמודים למטבע חוץ - לפי שערי החליפין היציגים המתפרסמים על ידי בנק ישראל לתאריך המאזן, או לתאריך מתאים אחר, בהתאם לתנאי העסקאות.
  - ב) הצמודים במלואם למדד המחירים לצרכן - לפי המדד הידוע בתאריך המאזן או לפי מדד מתאים אחר, כפי שנקבע לגביהם בהסכמים.
- 2) נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן.
- 3) הכנסות והוצאות במטבע חוץ תורגמו לצורך הכללתן בדוח רווח והפסד לפי שערי החליפין היציגים השוטפים. הפרשי שער בגין הסעיפים הכספיים הינו הפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות בתחילת התקופה, בתוספת צבירת הריבית והתשלומים במשך התקופה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין בסוף התקופה. הפרשי שער בגין הנכסים וההתחייבויות נכללו בסעיפים המתאימים בדוח רווח והפסד.
- 4) להלן פרטים בדבר מדדי המחירים לצרכן ושערי החליפין היציגים ושיעורי השינוי בהם:

	שיעור השינוי ב-%			ליום 31 בדצמבר			
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	
	3.8	3.9	2.7	106.4	105.2	108.0	מדד לחודש דצמבר (בנקודות)
	4.5	3.8	2.3	106.5	105.2	107.6	מדד לחודש נובמבר (בנקודות)
	(1.1)	(0.7)	(6.0)	3.802	3.775	3.549	שער החליפין של הדולר (בש"ח)
	(6.4)	2.7	(12.9)	5.297	5.442	4.738	שער החליפין של האיח (בש"ח)

ה. שימוש באומדנים

בעת הכנת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, נדרשת לעיתים ההנהלה להשתמש באומדנים ובהערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ו. דוח על תזרימי המזומנים

- (1) בדוח על תזרימי המזומנים מוצגים, בסכום נטו, תזרימי המזומנים הנובעים מפעולות המתייחסות הן לנכסים והן להתחייבויות, למעט תנועה בניירות ערך שאינם למסחר, בנכסים לא כספיים, באגרות חוב ובכתבי התחייבות נדחים.
- (2) סעיף המזומנים כולל מזומנים ופיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

ז. השקעות בחברות מוחזקות

- (1) עקרונות האיחוד
  - (א) הדוחות הכספיים של הבנק בלבד כוללים את הדוחות הכספיים של חברות בבעלות ובשליטה מלאים, שעיקר נכסיהן משמשים את הבנק ושעיקר שירותיהן ניתנים לבנק.
  - (ב) הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים המבוקרים של הבנק ושל החברות המאוחדות שלו. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות תואמת את המדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק.
  - (ג) יתרות ועסקאות הדדיות מהותיות בין חברות הקבוצה שאוחדו, בוטלו בדוחות הכספיים המאוחדים.
- (2) עקרונות יישום שיטת השווי המאזני
  - (א) השקעות במניות של חברות מוחזקות בדוחות הכספיים של הבנק והשקעות במניות של חברות כלולות בדוחות הכספיים המאוחדים, מוצגות על בסיס שיטת השווי המאזני, בהתאם לדוחות הכספיים המבוקרים שלהן. החלק בתוצאותיהן הכספיות של חברות כאמור, מוצג בהתאם לרווח (הפסד) מפעולות רגילות, לאחר מס. רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מס של חברות מוחזקות נכלל בסעיף רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מס של הבנק.
  - (ב) לענין ירידת ערך של השקעה בחברות, ראה סעיף י"ט להלן, בדבר תקן חשבונאות מספר 15 - "ירידת ערך נכסים".

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

(3) עודף עלות הרכישה של השקעה בחברה בת על חלקו של הבנק בשוים ההוגן של נכסיה הניתנים לזיהוי (לרבות נכסים בלתי מוחשיים) בניכוי שוויין ההוגן של התחייבויותיה הניתנות לזיהוי (לאחר יחוס מסים) במועד הרכישה הוא מוניטין. מוניטין הנובע מרכישת השקעות בחברות מאוחדות, לרבות מוניטין בגין חברות שמוזגו לתוך הבנק, מופחת במשך 10 שנים ומוצג בסעיף "נכסים אחרים". במקרה של אובדן הנאה כלכלית צפויה, מופחת המוניטין במלואו. הפחתת המוניטין נרשמת בסעיף הוצאות אחרות.

(4) יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות הדדיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות, בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפיו בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד ההפסד לא שיקף ראייה לירידת ערך.

ח. ניירות ערך

(1) השקעות בניירות ערך סווגו לשלושה סוגים, כדלקמן:

(א) איגרות חוב מוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר קיימת כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון. איגרות חוב אלו מוצגות לפי ערך הנקוב בתוספת ריבית והפרשי הצמדה או שער שנצבר, ובניכוי או בתוספת מרכיב הניכיון או הפרמיה שנוצרו בעת הרכישה וטרם הופחתו. ההכנסות מאיגרות החוב לפדיון מקפות לדוח רווח והפסד על בסיס צבירה.

(ב) ניירות ערך למסחר - ניירות ערך שנרכשו או המוחזקים בעקרון במטרה למכרם בתקופה הקרובה. ניירות ערך אלו נכללו במאזן לפי שוים ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמה לשווי ההוגן, נקפו לדוח רווח והפסד.

(ג) ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו בשתי הקטגוריות הקודמות. ניירות הערך הזמינים למכירה מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מההתאמה לשווי ההוגן, בניכוי השפעת המס, נקפים ישירות לסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי ומועברים לדוח רווח והפסד בעת מימוש. לענין ניירות ערך הכוללים נגזר משוּבָּץ - ראה סעיף טו 4) להלן.

(ד) השקעה במניות מוצגות בתיק זמין למכירה לפי שווי ההוגן וכאמור בסעיף ג) לעיל. מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, לרבות מניות בחברת כרטיסי אשראי שנתקבלו במסגרת הסכם התקשרות ארוך טווח, מוצגות לפי שוויין ההוגן ביום קבלתן שאינו עולה על העלות ובניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני אשר מקפת לדוח רווח והפסד. דיבדנדים שנתקבלו מהשקעה במניות זמינות למכירה, שמקורם ברווחים בחברה המחלקת עובר למועד ההשקעה, נקפו לדוח רווח והפסד.

(ה) כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של נייר ערך, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (על פי בסיס העלות החדש). לפירוט בקשר לקביעת שווי הוגן וההפרשה לירידת ערך ראה סעיף ח. 2) להלן.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

- (ו) השקעותיו של הבנק בקרנות הון סיכון מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.
- (ז) עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".

(2) שווי הוגן והפרשה לירידת ערך של ניירות ערך

השווי הוגן של כל ניירות הערך הנסחרים בבורסה בישראל מתבסס על שערי מכירה שנקבעו לתאריך המאזן. מרבית ניירות הערך הנסחרים בחוץ לארץ משוערכים על פי ציטוט שערי מכירה בשווקים פעילים ממקורות חיצוניים, הכוללים ציטוטים ממערכות מידע מוכרות כגון בלומברג.

השווי הוגן של יתר ניירות הערך הזרים, שאין להם שוק פעיל, נקבע על סמך שיטות הערכה פנימיות המתבססות על נתונים אובייקטיביים, ככל שישנם, ביחס לניירות הערך ועל התאמות נדרשות לחישוב השווי הוגן.

השווי הוגן של כל השקעות הבנק בניירות ערך עובר תהליך תיקוף, על ידי גורם מקצועי שהוגדר לכך בבנק, שאינו שותף לחישוב השווי הוגן. התיקוף נערך בעזרת יועץ מקצועי חיצוני המתמחה בפיתוח ובתיקוף מודלים לחישוב שווי הוגן של מכשירים פיננסיים. התיקוף מתבצע באמצעות בחינת ההנחות והפרמטרים של המודל; בחינת המתודולוגיה של המודל ואופן יישומה; וסקירה בלתי תלויה של המודל תוך השוואה למודלים אחרים, ככל שניתן.

אחת לרבעון, נערך דיון לבחינת אופיין של ירידות הערך בתיק. הבחינה כאמור נעשית לגבי כל סדרת ניירות ערך בנפרד. ירידת ערך עשויה לנבוע משני אירועים שונים :

- (א) אירועים גלובליים - שינויים בגורמי הסיכון הכלליים בשוק, עקב שינויים מקרו כלכליים.
- (ב) אירועים ספציפיים - ירידה בחוסן הפיננסי של המנפיק.

ההחלטה האם ירידת ערך של השקעה בניירות ערך הינה בעלת אופי זמני, נעשית, בין היתר, על פי הפרמטרים הבאים:

- (א) משך הזמן שבו שווי של נייר הערך נמוך מעלות רכישתו המשוערכת.
- (ב) היקף ירידת הערך מתוך סך ההשקעה.
- (ג) הערכת חוסנו הפיננסי של המנפיק ויכולתו לעמוד בהתחייבויותיו, בין היתר בהסתמך על דירוג הניירות על ידי סוכנויות בינלאומיות ועל בחינת כריות ביטחון וביטחונות שונים המגבים את ההשקעה.
- (ד) הערכת משך הזמן שבו צפויים מחירי השוק המשפיעים על שווי ההשקעה לחזור לרמתם המקורית.
- (ה) יכולת וכוונה של הבנק להחזיק בניירות הערך תקופה מספקת, עד לחזרת שוויים לעלותם המקורית, בין היתר בהתחשב בשיקולי ניהול פוזיציה ונזילות.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ט. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

(1) החל מיום 1 בינואר 2007 מיישם הבנק את הוראת הדיווח לציבור "העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות". הוראה זו מאמצת את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן האמריקאי מספר 140, בהתייחס לכל העסקאות של העברה ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות, לרבות: עסקאות רכש חוזר והשאלת ניירות ערך; מכירת תיקי הלוואות; איגוח נכסים פיננסיים; התאגדויות והשתתפויות באשראי; קיבולים בנקאיים והשתתפויות בסיכון שבהם; הסכמי ניכיון.

ההוראות מאמצות את הכללים שנקבעו בתקן אמריקאי 140 להבחנה בין העברות נכסים פיננסיים שירשמו כמכירה לבין העברות אחרות. אומץ העיקרון לפיו נכס פיננסי שהועבר יוצג במאזן של הצד השולט בו, בין אם הוא מעביר הנכס ובין אם הוא מקבל הנכס. בהוראות מפורטים מבחני השליטה המתייחסים לעסקאות רכש חוזר, השאלה של ניירות ערך, איגוח הלוואות, מכירה והשתתפות בהלוואות.

בנוסף, מאמצות ההוראות את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן 140 בהתייחס למדידה של נכסים פיננסיים, שלפי תנאיהם החוזיים יכול שיפרעו בפרעון מוקדם, באופן שהמחזיק לא יכסה את השקעתו.

ההוראה חלה על עסקאות השאלת ניירות ערך, רכש חוזר של ניירות ערך, איגוח נכסים פיננסיים, העברות אחרות של נכסים פיננסיים, מתן שירות לנכסים פיננסיים וסילוק התחייבויות, שבוצעו החל מיום 1 בינואר 2007.

על פי ההוראה, ירשמו בסעיף "ניירות ערך" במאזן ניירות ערך ששאל הבנק, ואשר עומדים בתנאים שנקבעו בהוראה להעברת שליטה, לרבות אגרות חוב שנשאלו ממאגר ההשאלות של משרד האוצר. ניירות ערך שמחזיק הבנק, ואשר הושאלו לאחרים תוך קיום התנאים להעברת שליטה, לא יירשמו במאזן, רווח או הפסד ממכירתם יוכר בדוח רווח והפסד, ונכסים או התחייבויות חדשים המיציגים את הזכויות או את החובות ששמר הבנק בניירות שהושאלו, יירשמו במאזן.

ניירות ערך שהושאלו או שנשאלו, או ניירות ערך שנמכרו או שנרכשו במסגרת הסכמי REPO, ובכל מקרה תוך קבלה/תשלום של תמורה מלאה בגינם, ואשר אינם עומדים בתנאים להעברת שליטה, מוצגים בנפרד במאזן הבנק כחלק מסעיף ניירות ערך, והתמורה בגינם נרשמת במאזן כ"חוב מובטח": תמורה שהתקבלה בגין ניירות ערך שהושאלו או שנמכרו ב-REPO נרשמת כ"ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר" בצד ההתחייבויות, ואילו תמורה ששולמה בגין ניירות שנשאלו או שנרכשו ב-REPO נרשמת כ"ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר" בצד הנכסים.

(2) השאלות ושאליות של ניירות ערך בין לקוחות הבנק ובתיווך הבנק, המבוצעות כעסקאות אשראי וללא קבלת תמורה בגין ניירות הערך המושאלים, מוצגות במסגרת האשראי לציבור ופיקדונות הציבור, או פיקדונות מבנקים, בהתאמה.

(3) עסקאות בניירות ערך נרשמות בהתאם ליום הסליקה שלהן.

(4) בחודש מאי 2009 פורסם תקן חשבונאות אמריקאי 166 (FAS 166) "העברות ושירות של נכסים פיננסיים" (תיקון ל-FAS 140). FAS 166 מבטל את עקרון הישות הכשירה למטרה מיוחדת (QSPE), קובע תנאים מחמירים יותר לטיפול חשבונאי כמכירה בהעברת חלק של נכסים פיננסיים, כולל הבהרות לתנאים לגרירת נכסים פיננסיים, מתקן כללי מדידה בהכרה לראשונה של זכויות שנשמרו, וכן מבטל כללי סיווג מחדש של איגוח משכנתאות בערבות.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

במקביל, פורסם תקן חשבונאות אמריקאי 167 (FAS 167) "איחוד ישויות בעלות זכויות משתנות" המחייב לבחון את חובת האיחוד לגבי כל הישויות שקודם לכן הוגדרו כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE), בהתאם לכללים החדשים שנקבעו בתקן. התקן מעדכן קריטריונים לזיהוי ישויות בעלות זכויות משתנות (VIEs), משנה את הגישה לקביעת זהות הנהנה העיקרי (מהגישה המתבססת על מבחנים כמותיים לבחינה איכותית של זיהוי שליטה בזכויות פיננסיות) וכן, מחייב את התאגידים המדווחים לבצע בחינה מחדש של חובת איחוד ה-VIEs בתדירות גבוהה יותר. בנוסף, FAS 166 וכן FAS 167 קובעים דרישות גילוי חדשות אשר נדרש לכלול בדוחות הכספיים השנתיים וכן בדוחות כספיים ביניים. בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 6 בספטמבר 2009, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו ב-FAS 166 וב-FAS 167, לרבות דרישות הגילוי שנקבעו בהם, מיום 1 בינואר 2010, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקנים אלו. השפעת יישום התקנים FAS 166 ו-FAS 167 על הדוחות הכספיים של הבנק אינה מהותית.

י. בניינים וציוד

(1) בניינים וציוד מוצגים על בסיס העלות בניכוי פחת המחושב לפי שיטת הפחת השווה, בהתאם לתקופת השימוש המשוערת. על פי הוראות תקן חשבונאות מספר 27 "רכוש קבוע" (להלן: "התקן"), כל חלק של רכוש קבוע עם עלות שהיא משמעותית לסך העלות של הפריט, מופחת בנפרד.

התקן מאפשר לישות לבחור בין מדידה של הרכוש הקבוע בשיטת העלות, בה מוצג הנכס בספרים על פי עלותו המופחתת בניכוי הפסדים שנצברו מירידת ערך, לבין שיטת ההערכה מחדש, בה מוצג הרכוש הקבוע על פי שווי ההוגן המשוערך בניכוי פחת והפסדים מירידת ערך שנצברו. על פי הוראות המפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי יישם רק את שיטת העלות.

התקן קובע, בין היתר, כי פריט רכוש קבוע יימדד במועד ההכרה הראשוני לפי העלות הכוללת, בנוסף למחיר רכישת הנכס, את כל העלויות שניתן לייחס במישרין להבאת אותו פריט למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה. התקן מגדיר, למעט בחריגים שהוגדרו, עיקרון של מדידה על פי שווי הוגן של העלות ברכישת רכוש קבוע תמורת נכסים לא כספיים.

(2) נכסים המיועדים למכירה הוצגו לפי ערכם בסכומים מדווחים, שאינו עולה על מחירי המכירה המשוערים.

(3) עלויות מסויימות (בעיקר הוצאות משכורות והוצאות גלוות לשכר) הקשורות בפיתוח עצמי של תוכנות מחשב לשימוש עצמי, משוייכות לפרוייקטים השונים. עלויות אלה מהוננות, בהתאם לתקן חשבונאות מספר 30, אם ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויים לבנק הטבות כלכליות עתידיות; ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. עלויות תוכנה שהוכרו כנכס בלתי מוחשי מוצגות בדוח הכספי בסעיף "בניינים וציוד" לפי עלות, בניכוי הפחתה שנצברה והפסדים מירידת ערך.

(4) לעניין תקן חשבונאות מספר 15 "ירידת ערך נכסים" – ראה בסעיף י"ט להלן. הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני על השקעה בבנינים וציוד, או ביטול הפרשה לירידת ערך כאמור, נרשמת במסגרת הוצאות הפחת. בנכס שבגיניו נרשמה הפרשה לירידת ערך טרם כניסת התקן לתוקף, נרשמת הפרשה כאמור בסעיף "הפסד נטו מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים".

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

י"א. קיזוז מכשירים פיננסיים

נכסים והתחייבויות פיננסיים מקוזזים כאשר קיימת זכות חוקית בת אכיפה לקיזוז ביניהם וכוונה לקיזוז במועד פירעון הסכומים. קיזוז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים יבוצע בתנאי נוסף, והוא שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז. בהתאם לכך, פיקדונות המיועדים למתן אשראי, שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה מן האשראי, ולקבוצת הבנק אין סיכון להפסד אשראי, קוזזו מן האשראי שניתן מפיקדונות אלו. פערי הריבית בגין פעילות זו הוצגו בדוח רווח והפסד בסעיף עמלות תפעוליות.

י"ב. התחייבויות תלויות

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים, במקום בו לדעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, נדרשה הפרשה.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, סווגו התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון כמפורט להלן:

1) סיכון צפוי (Probable): הסתברות מעל 70% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ'צפויה', נערכת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים.

2) סיכון אפשרי (Reasonably Possible): הסתברות בין 20% ל-70% להפסד בגין התביעה. בתביעות שסבירות התממשותן סווגה כ'אפשרית', נערכת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים בגין חלק מסכום התביעה שסבירות התממשותן מק לבנק בגינו מוגדרת כ'צפויה', אם בכלל, וכן בהתאם לשיקול דעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים.

3) סיכון קלוש (Remote): הסתברות נמוכה מ-20% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ'קלושה', לא נערכת הפרשה בדוחות הכספיים.

בביאור 19 ד' ניתן גילוי לתביעות מהותיות, שסכומן (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי.

כמו כן, ניתן גילוי לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, ולעתירות לבג"צ, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת, בהתאם לעניין, על דעת הנהלות החברות המאוחזדות שלו ועל חוות דעת יועציהם המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, רשאי הבנק לקבוע לגבי תובענה ייצוגית כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון, בארבעת הדוחות הכספיים המתפרסמים לאחר הגשת התביעה, וכן במקרה של עיכוב הליכים על פי החלטת בית משפט. מעבר לכך, רק במקרים נדירים רשאי הבנק לקבוע כי לא ניתן להעריך סיכויי התממשות חשיפה.

י"ג. זכויות עובדים

התחייבויות לפנסיה ולפיצויים מכוסות באופן שוטף על-ידי הפקדות בקופות ועל-ידי עתודות מתאימות. בדוחות הכספיים נכללו כל ההתחייבויות בשל יחסי עובד-מעביד, לרבות הפרשות מתאימות לפיצויים ולתכניות פרישה מרצון הנערכות על פי דין, הסכם, נוהג, וצפיית הנהלה. התחייבויות חוזיות עתידיות לפנסיה מחושבות בהתאם ליעוץ אקטוארי שוטף בהתבסס על המלצות המפקח על הביטוח. ראה גם ביאור 16 להלן.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

י"ד. עסקאות תשלום מבוסס מניות

בהתאם להוראת המפקח על הבנקים, מיישם הבנק החל מיום 1 בינואר 2006 את תקן חשבונאות מס' 24 "תשלום מבוסס מניות" שפורסם על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.

השווי ההוגן של הטבות הנובעות מהקצאת אופציות לעובדים מחושב על פי מודל בלק ושולס. ההוצאות בגין שווי ההטבה ובגין התוספת לשווי ההטבה הנובעת מהארכת התקופה בה ניתן לממש את האופציה, נפרשות על פני תקופת ההבשלה של כתבי האופציה בסעיף הוצאות השכר בדוח רווח והפסד, כנגד קרן הון מהטבה בשל הקצאת אופציות לעובדים, בהון העצמי. במקביל, רושם הבנק מסים נדחים בגין הטבת המס הצפויה עם מימושן של האופציות על ידי העובדים, בהתאם לשוויי הנאיבי של האופציות למועד הדיווח. הטבת המס בגין רווח לעובד ממימוש האופציות, עד לגובה השווי ההוגן המקורי של האופציות, נרשמת בדוח רווח והפסד. מעבר לכך, נרשמת ההטבה בקרן הון מהטבה בגין הקצאת אופציות לעובדים.

שווי ההטבה, אשר בגינו נפרשת ההוצאה בדוחות הכספיים, הינו שווי ההטבה של אופציה אחת במועד ההענקה, מוכפל בכמות האופציות הצפויות להבשיל. שינויים בכמות האופציות הצפויות להבשיל, משנים את שווי ההטבה הכולל, ומשפיעים בהתאם על הוצאות השכר ועל הפרשה למיסים בדוח רווח והפסד.

הוצאות השכר כוללות את עדכון הפרשה לתשלום מס שכר הצפוי בעת מימוש האופציות. הפרשה לתשלום מס שכר מתעדכנת בהתאם לשינוי בשווי הנאיבי של האופציות.

לפרטים לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות ראה ביאור 16א.

ט"ו. מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

(1) הבנק מבצע עסקאות במכשירים נגזרים ובהם חוזי מטבע, חוזי ריבית ונגזרי אשראי. חוזי המטבע כוללים עסקות אקדמה, חוזים עתידיים, עסקות החלפה ואופציות. עסקאות אלה מתבצעות בכל מגזרי ההצמדה. העסקאות מבוצעות עם הציבור ועם בנקים בארץ ובחוץ לארץ, הן כחלק מפעילותו השוטפת של הבנק כעושה שוק והן כחלק מהאסטרטגיה הכוללת לניהול רמת החשיפה הרצויה לסיכונים השוק השונים, הכוללים סיכונים בסיס וריבית, סיכונים אליהם נחשף הבנק בפעילותו השוטפת.

(2) הנגזרים נרשמים במאזן הבנק לפי שוויים ההוגן, בסעיף נכסים אחרים או התחייבויות אחרות, לפי העניין. שינויים בשווי ההוגן של נגזרים, למעט נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים, מקפים לדוח רווח והפסד.

(3) ייתכן שהבנק יתקשר בחוזה שבפני עצמו אינו מכשיר נגזר אך הוא מכיל נגזר משובץ. כאשר הנגזר המשובץ הינו בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, ומכשיר נפרד עם תנאים זהים לתנאי הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר, אזי הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו.

נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח. כאשר החוזה המארח נמדד לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן שלו מדווחים באופן שוטף בדוח רווח והפסד, או כאשר הבנק אינו יכול לזהות ולמדוד באופן מהימן נגזר משובץ לצורך הפרדה מהחוזה המארח, החוזה בשלמותו נרשם במאזן לפי שווי הוגן.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

- (4) במקרים מסוימים, בהם נדרש לחלץ נגזר משובץ מחוזה מארח, נוקט הבנק במדיניות של מדידת החוזה בשלמותו על פי שווי ההוגן, ורישום שינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד. מדיניות זו ננקטת לגבי ניירות ערך מובנים בתיק הזמין למכירה.
- (5) הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן או כגידורי תזרים מזומנים. הבנק מתעד בכתב את כל יחסי הגידור בין מכשירים מגדרים לבין פריטים מגודרים, ואת המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים באמצעות יצירת עסקאות הגידור. התיעוד כולל זיהוי ספציפי של הנכס אשר יועד כפריט המגודר וציון של האופן שבו המכשיר המגדר צפוי לגדר את הסיכונים הקשורים לפריט המגודר. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו. בהתאם לכך, נקבע האם הנגזר המגדר כשיר לגידור בהתאם להוראות הדיווח לציבור.
- (6) שינויים בשווי ההוגן של פריט שגודר בגידור שווי הוגן באמצעות נגזר העומד בתנאים לעיל, הנובעים משינויים בגורמי הסיכון המוגדרים, נזקפים באופן שוטף לדוח רווח והפסד, במקביל לשינויים בשווי ההוגן של הנגזר המגדר.
- שינויים בשווי ההוגן של נגזר כשיר לגידור תזרים מזומנים, שנובעים משינויים בגורם הסיכון המגודר (המשפיע על תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר המגודר), נזקפים לקרן הון מגידור תזרים מזומנים, במסגרת ההון העצמי.
- (7) הבנק מפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:
- (א) נקבע שנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי ההוגן או בתזרים המזומנים של פריט מגודר, בהתאם לעניין;
- (ב) נגזר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש;
- (ג) ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.
- כאשר גידור שווי הוגן מופסק, כיון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן אך הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יותאמו עוד בגין שינויים בשווי ההוגן. כאשר גידור תזרים מזומנים מופסק, כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור תזרים מזומנים אפקטיבי, נרשמים השינויים בשווי ההוגן של הנגזר ממועד הפסקת הגידור בדוח רווח והפסד.
- (8) מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק, וכאשר קיימים מספר שווקים פעילים בהם נסחר המכשיר ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר. בהערכת מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל, מיישם הבנק את הבהרה FSP FAS 157-3, "קביעת שווי הוגן של נכס פיננסי בשוק לא פעיל". בהתאם לכך, בקביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים שאינם נסחרים בשוק פעיל, נעשה לעיתים שימוש משמעותי בשיקול דעת, לרבות בחינה האם עסקאות בוצעו בתנאי לחץ וכפיה. באותם מקרים בהם אין ציטוט זמין של מחירים בשוק פעיל, השווי ההוגן נקבע לפי מודלים מקובלים לתמחור, בהתבסס על מערכת עצמאית ומתוקפת של הבנק או בהתבסס על הערכות שהתקבלו ממומחים להערכת שווי של מכשירים פיננסיים. שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים, כגון עקומי ריבית, שערי מטבעות וסטיות תקן, ומתחשבות בהנחות אודות גורמים שונים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ט"ז. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

- 1) הכנסות והוצאות כלולות בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה.
- 2) הכנסות והוצאות מניירות ערך למסחר וממכשירים נגזרים נכללים לפי השינויים בשווי ההוגן של הסעיף המאזני המתייחס. ביחס לדיבידנד המתקבל מהשקעה במניות זמינות למכירה, ראה לעיל בסעיף ח. 1 (ד). מועד ההכרה בהכנסות מדיבידנד הינו יום ה-X.
- 3) ריבית פיגורים וסכומים שהופרשו בהלוואות לדיור נזקפים לדוח רווח והפסד עם גבייתה בפועל. ראה גם בסעיף י"ז. 3) להלן.
- 4) השלמת ריבית מאוצר המדינה בגין פער ריבית בגין הלוואות לדיור שניתנו לזכאים להטבות, נזקפת לדוח רווח והפסד, במשך תקופת ההלוואות, לפי שיטת התשואה האחידה.
- 5) הכנסות מעמלות שנתקבלו בגין פרעון מוקדם של הלוואות לאחר ניכוי חלק יחסי המתייחס להון פיננסי, המוכר מיידית כהכנסה, נזקפות לדוח רווח והפסד. הכנסות אלו נפרסות בשיעורים שווים על פני תקופת הזמן המתאימה למשך החיים הממוצע של המקורות המממנים הלוואות אלו.
- 6) הוצאות ריבית על פיקדונות, בהם ניתן ללקוח שיעור ריבית מדורג בהתאם לתקופת הפיקדון, נזקפות לדוח רווח והפסד לאורך חיי הפיקדון, על פי שיעור הריבית האפקטיבית בפיקדון.
- 7) הוצאות בגין הנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים, וכן פרמיה ונכיון, מופחתים לאורך תקופת אגרות החוב וכתבי התחייבויות הנדחים, ובהתחשב ביתרות שבמחזור.
- 8) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325 "ניהול מסגרת אשראי בחשבונות עובר ושב", הבנק אינו זוקף לדוח רווח והפסד הכנסות ריבית כלשהן בגין חריגות שנוצרו בחשבונות שסווגו כבעייתיים, וזאת עד לחזרת היתרה לגבולות מסגרת האשראי הכוללת. כאשר קיימת חריגה בחשבון עובר ושב, שוקל הבנק מהו הסיווג הנדרש של החוב, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. ביום 18 בפברואר 2010 פרסם בנק ישראל חוזר, המבטל את הטיפול החשבונאי בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325, החל מיום 1 בינואר 2011.

י"ז. הפרשה לחובות מסופקים

- 1) בדוחות הכספיים נכללו הפרשות נאותות לחובות, אשר גבייתם מוטלת בספק.

ההפרשות נערכו בהתבסס על הערכה של הנהלות הבנק והחברות המאוחדות לגבי ההפסדים האפשריים בתיק האשראי - לרבות חבויות בסעיפים חוץ מאזניים. בהערכתן האמורה מביאות הנהלות בחשבון את הסיכון המתייחס לתיק האשראי, ואת ההיקף והטיב של המידע המצוי בידי הנהלה באשר לחייב, לפעילותו העיסוקית, לעמידתו בהתחייבויותיו ולערך הבטחונות שבידיהן.
- 2) ההפרשה הספציפית בגין הלוואות לדיור (לרבות במסגרת קבוצות רכישה) מחושבת בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בהתחשב בעומק הפיגור, על פיה שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. בגין הלוואות לדיור בסכום הגבוה מ-893 אלפי שקלים חדשים וחדשים והלוואות לדיור שאינן נפרעות בתשלומים חודשיים או רבעוניים, נערכה הפרשה לחובות מסופקים באופן ספציפי ולא לפי עומק הפיגור. כמו כן, נערכה הפרשה ספציפית בגין הלוואות לדיור מסוימות, כאשר סכום ההפרשה הנאות גבוה מההפרשה לפי עומק הפיגור. החל מ-1 בינואר 2011, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, תיערך הפרשה על פי עומק הפיגור גם בגין הלוואות לדיור בסכום הגבוה מ-893 אלפי שקלים חדשים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

(3) הקטנת הפרשה לחובות מסופקים שנערכה לפי עומק הפיגור מתבצעת במועד קבלת התמורה בגין פרעון ההלוואה או מכירת הנכס המשועבד. בהתאם לכך, סילוק חוב בפיגור לאחר תאריך המאזן או מימוש נכס משועבד שבגיננו התקבלו התשלומים לפירעון החוב לאחר תאריך המאזן, אינם מקטינים את הפרשה לפי עומק הפיגור בתקופה המדווחת. כמו כן לא ניתן להקטין הפרשה כאמור בהלוואות בהן הבנק רשאי, אך אינו חייב, לבצע הפרשות על פי עומק הפיגור, באמצעות שינוי מדיניות הפרשה ומעבר להפרשות ספציפיות.

(4) מחיקת חובות נעשית לאחר שמוצו כל ההליכים המשפטיים והאחרים לגבייתם והובהר, כי אין סיכוי ממשי לגבותם.

(5) בדוחות הכספיים כלולה הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים המתייחסת לתיק האשראי של קבוצת הבנק בישראל. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מחושבת הפרשה הנוספת לחובות מסופקים בהתבסס על איכות תיק חבויות הלקוחות, רכוזיות חבויות ענפית ומאפייני סיכון נוספים. כמו כן נקבע בהוראות אלו כי יש לשמור על הפרשה כללית בשיעור 1% מסך כל החבויות ליום 31 בדצמבר 1991. החל מיום 1 בינואר 2005, הופסקה התאמת הפרשה הכללית למדד.

(6) ביום 11 ביולי 2010 נשלח מכתב מהמפקח על הבנקים לתאגידי הבנקאיים, ובו הנחיות לבחינה וקביעת תהליכים בנוגע לסיכון האשראי בגין הלוואות לדיור, לאור ההתפתחויות בסיכונים בגין הלוואות אלה.

המכתב קובע, בין היתר, כי לאור הגידול בסיכון הנובע מההתפתחויות שחלו לאחרונה בשוק הדיור בישראל, תאגידי בנקאיים נדרשים לבחון בקפידה את הצורך בהגדלת הפרשותיהם לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור. בכל מקרה, תאגיד בנקאי יחזיק הפרשה נוספת בשיעור של 0.75% לפחות בגין יתרת הלוואות לדיור, אשר ניתנו החל מיום 1 ביולי 2010, ואשר היחס המתקיים לגבי כל אחת מהן בין החוב (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד) לבין שווי הנכס המשועבד במועד העמדת הלוואה גבוה מ-60%. לעניין זה, הלוואה לדיור היא כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451 "נהלים למתן הלוואות לדיור".

אם במועד הדיווח נדרשת הפרשה נוספת בגין הלוואה כאמור, בגין פרמטר אחר של סיכון, סכום הפרשה שיוחזק יהיה הסכום הגבוה שביניהם.

הנחיות אלה מיושמות החל בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2010. הפרשה הנוספת לחובות מסופקים בגין הלוואות לדיור בשיעור מימון הגבוה מ-60%, הסתכמה ליום 31 בדצמבר 2010 בכ-24 מיליון שקלים חדשים.

י"ח. מיסים על ההכנסה

(1) הבנק והחברות המאוחדות שלו נוקטים בשיטה של ייחוס מיסים בשל הפרשים בעתוי זקיפת הכנסות והוצאות מסוימות בין הדיווח הכספי לבין הדיווח לצרכי מס. מימושם של המיסים הנדחים לקבל מותנה בקיום הכנסה חייבת לצורכי מס בסכום מספיק בשנים הבאות. להערכת הנהלות של הבנק והחברות המאוחדות, ניתנים מיסים אלה למימוש בעתיד.

המיסים הנדחים חושבו לפי שיטת ההתחייבות, בהתאם לשיעורי המס הצפויים בעת מימושם, על פי המידע הקיים בעת עריכת הדוחות הכספיים.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים לא נרשמו מיסים נדחים בגין הפרשה הכללית והפרשה הנוספת לחובות מסופקים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

- (2) רווחים של חברות מוחזקות מסויימות, עלולים להתחייב במיסים נוספים במידה שיחולקו על ידן כדיבידנד. לגבי רווחי חברות בת, כאשר חלוקת דיבידנדים אינה צפויה בעתיד הנראה לעין, לא נרשמת הפרשה למס.
- חישוב המיסים הנדחים אינו כולל מיסים שהיו חלים במקרה של מימוש השקעות בחברות מוחזקות, אשר יש כוונה להחזיק בהן ולא לממשן. בגין השקעות בחברות מוחזקות המיועדות למימוש, אם ישנן, מחושבים מיסים נדחים.
- (3) ההפרשה למיסים על ההכנסה של הבנק ושל חברות מאוחדות שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים, נכלל בדוח רווח והפסד במסגרת "משכורות והוצאות נלוות".
- (4) נכס מס נדחה בגין זכות מועברת לקיזוז מס, מוכר בספרים במקרים שמימוש המס האמור בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק. נכס מס נדחה בגין הפרשים זמניים יוכר כאשר צפוי שיווצר לגביהם חיסכון במס בעת שבה תוכר ההוצאה לצרכי מס.
- (5) הוצאות מיסים בגין רווח מפעולות בלתי רגילות, לרבות בגין רווח הון לצרכי מס, נכללות בסעיף הרווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס.

י"ט. ירידת ערך נכסים

הבנק מיישם את הוראות תקן חשבונאות מספר 15 (מתוקן) אשר קובע את הטיפול החשבונאי וההצגה הנדרשים במקרה של ירידת ערך נכסים. בהתאם לתקן זה, במידה שמתקיים סימן המצביע על ירידת ערך של נכס, יש לבחון זאת, על ידי השוואת ערכו הפנקסני של הנכס לסכום בר השבחה שלו.

סכום בר השבחה הינו הגבוה מבין מחיר המכירה נטו של הנכס, לבין שווי השימוש שלו הנקבע על פי הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס ומימושו בתום חייו. במידה שערכו של הנכס במאזן עולה על סכום בר השבחה שלו, הבנק מכיר בהפסד מירידת ערך (ובייחוס מסים נדחים) בגובה הפרש בין ערכו הפנקסני של הנכס לסכום בר השבחה שלו.

נכסי מטה הבנק, לרבות תוכנות מחשב, אינם מפיקים תזרימי מזומנים חיוביים נפרדים. במידה וקיימים סממנים המצביעים על אפשרות שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה הבנק, נקבע סכום בר השבחה לכלל הבנק, מתוך ראייה שנכסי המטה משרתים את כלל החביונות מניבות המזומנים בבנק.

הפסד מירידת ערך שהוכר (למעט במוניטין) יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר השבחה של הנכס במועד ההכרה כהפסד מירידת ערך.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים תקן 15 אינו חל על נכסים פיננסיים לגביהם נדרש גילוי בביאור על שווי הוגן של מכשירים פיננסיים, לרבות ניירות ערך.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

הנכסים העיקריים של הבנק עליהם חל תקן 15 הינם:

- 1) השקעות בחברות כלולות – בחינת הסכום בר ההשבה נערכת לכל חברה בנפרד, בהסתמך על בחינה של הדוחות הכספיים ושל תחזיות לשנים הבאות של כל חברה. הבנק בוחן בכל תאריך מאזן אם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך של ההשקעה בחברה כלולה. אם מתקיים סימן, נאמד הסכום בר ההשבה של ההשקעה בהתאם להוראות התקן. במידה שמוכר הפסד מירידת ערך, בהתאם לתקן, הפסד זה מוקצה להשקעה בכללותה. ביטול הפסד מירידת ערך של ההשקעה נעשה אף הוא תוך בחינת ההשקעה בכללותה.
- 2) בניינים וציוד – הסכום בר ההשבה מחושב בגין כל סניף, באמצעות היוון תזרימי המזומנים הצפויים בגין ההכנסות וההוצאות של הסניף, ותוך התחשבות, בהתאם לעניין, בשמאות חיצונית לשווי המימוש של הנכס. לפירוט בנושא הפרשה לירידת ערך בניינים וציוד ראה ביאור 7.

כ. רווח למניה

הרווח למניה מחושב על פי הוראות תקן חשבונאות מספר 21 - "רווח למניה", אשר פורסם על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות. הרווח הבסיסי למניה מחושב על פי הרווח או ההפסד המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק, כשהוא מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור במהלך התקופה המדווחת. לצורך חישוב הרווח המדולל למניה, מותאמים הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק והממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור, בגין ההשפעות של המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות. כמו כן, בהתאם לתקן, מוצג הרווח למניה אחת. לפרטים בנושא רווח למניה ראה ביאור 30.

כ"א. דיווח מגזרי

מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו, וקיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, והיא מבוססת על מאפייני לקוחות.

כ"ב. עסקאות עם בעלי שליטה ועם תאגידים שבשליטת הבנק

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 23 "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה" (להלן – "התקן"). התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים) – התשנ"ו-1996, כפי שאומצו על ידי המפקח על הבנקים. התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי הוגן לבין התמורה שנקבעה בעסקה ייזקק להון העצמי. הפרש חיובי יקוזז מיתרת העודפים

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

וההפרש שלילי יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שיקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה". ההפרש בין השווי ההוגן של הנכס לבין הערך בספרים במועד ההעברה ייזקף כרווח או כהפסד.

כמו כן, על-פי תקן 23, הלוואה שניתנה לבעל השליטה או הלוואה שהתקבלה מבעל השליטה תוצג במועד ההכרה לראשונה בדוחות הכספיים של הישות כנכס או כהתחייבות, לפי העניין, על פי שוויה ההוגן כאשר ההפרש בין סכום הלוואה שהתקבלה או שניתנה לבין שוויה ההוגן במועד ההכרה לראשונה ייזקף להון העצמי. לאחר ההכרה לראשונה, תוצג הלוואה בדוחות הכספיים של הישות בעלותה המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית למעט מקרים בהם בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים נדרשת הצגה בשווי הוגן.

תקן 23 חל על עסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה שבוצעו לאחר ה-1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני מועד תחילת תקן 23 החל ממועד תחילתו.

נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים טרם פורסמה הוראה סופית מאת המפקח על הבנקים לגבי אופן יישום התקן. הואיל והעסקאות בין הבנק לבין בעלי השליטה מתבצעות במחירי שוק, אזי גם אם יוחל התקן על התאגידים הבנקאיים, השפעתם על הדוחות הכספיים של הבנק לא תהיה מהותית.

כ"ג. תקן חשבונאות מספר 29 "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)"

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים" (IFRS) ("להלן "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדיווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל עדיין על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב, בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)", אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

בהתאם למכתב, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי – החל מיום 1 בינואר 2011. ממועד זה ואילך ידרשו התאגידים הבנקאיים לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בתקנים בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.
- בנושאים בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013. הפיקוח על הבנקים מתכנן לקבל החלטה סופית בנושא זה במהלך שנת 2011. ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארצות הברית ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

במכתב הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח. לפיכך, עד לתאריכי היעד לאימוץ תקני ה-IFRS כאמור לעיל, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי ימשיכו להיות ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביום 31 בדצמבר 2009 וביום 26 ביולי 2010 פרסם המפקח על הבנקים חוזרים, ובהם אומצו החל מיום 1 בינואר 2011 חלק מתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי:

IAS 8, בנושא מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות;

IAS 21, בנושא השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ;

IAS 33, בנושא רווח למניה;

IFRS 2, בנושא תשלום מבוסס מניות;

IAS 29, בנושא דוחות כספיים של שלוחות או חברות כלולות בכלכלות היפר אינפלציוניות;

IAS 34, בנושא דיווח כספי לתקופות ביניים;

IFRS 3 (2008), בנושא צירופי עסקים;

IAS 27 (2008), בנושא דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים;

IAS 28, בנושא השקעות בחברות כלולות;

IAS 36, בנושא ירידת ערך נכסים;

IAS 17, בנושא חכירות;

IAS 16, בנושא רכוש קבוע;

IAS 40, בנושא נדל"ן להשקעה;

IFRS 5, בנושא נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו;

IAS 10, בנושא אירועים לאחר תקופת הדיווח;

IAS 20, בנושא מענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי;

IAS 31, בנושא זכויות בעסקאות משותפות;

IAS 38, בנושא נכסים בלתי מוחשיים;

תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסים אליהם יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, יפעל הבנק לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח על הבנקים, יטפל הבנק בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל הבנק בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל הבנק בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.
- במקומות בהן התקן הבינלאומי אינו שונה מהותית מכללי החשבונאות שחלו קודם לכן, יש לבחון היטב האם ניתן להצדיק החלטה לפיה ראוי לשנות את הטיפול החשבונאי בשל יישום התקן הבינלאומי בלבד.

הבנק יישם את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים המפורטים לעיל, ואת הפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) שמתייחסות ליישום תקנים אלה החל מיום 1 בינואר 2011 ואילך. היישום לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים אשר אומצו בחוזר זה יבוצע בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בתקני דיווח כספי הבינלאומיים האלה, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה כאשר נדרש.

מיום 1 בינואר 2011 ואילך, יעדכן הבנק באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר בהתאם למועד התחילה והוראות המעבר שייקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם לעקרונות האימוץ וההבהרות של הפיקוח על הבנקים.

להלן הסבר בנוגע להשפעת אימוץ תקני IFRS, אשר תחילתם מיום 1 בינואר 2011:

IFRS 3 (2008) - צירופי עסקים

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי רשאי ליישם את התקן למפרע, או באופן של יישום מכאן ולהבא, החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011. הבנק בחר ליישם את התקן באופן של מכאן ולהבא. לאור זאת, לא צפויה להיות השפעה כתוצאה מיישום התקן לראשונה.

IFRS 5 - נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו

בכללי החשבונאות המקובלים בישראל, כפי שאומצו בהוראות המפקח על הבנקים, לא קיימות הנחיות ספציפיות למדידת נכסים המוחזקים למכירה. בהתאם לתקינה הבינלאומית, כפי שאומצה בהוראות הדיווח לציבור, נכסים המקיימים את הקריטריונים שנקבעו בתקן לסיווג כמוחזקים למכירה, למעט "נכסים שנתפסו" בעסקאות אשראי כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור, ימדדו על פי הנמוך מבין ערכם בספרים או שוויים ההוגן בניכוי עלויות מכירה. בנוסף, על פי ה-IFRS לא יופחתו נכסים אלו מהמועד שבו סווגו כמוחזקים למכירה. יישום התקן הינו בדרך של מכאן ולהבא החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011.

IAS 21 - השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ

על פי הוראות המפקח על הבנקים לפני אימוץ IFRS, שלוחה בנקאית בחו"ל של תאגיד בנקאי סווגה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי.

בהתאם ל-IFRS, כדי לקבוע את מטבע הפעילות, על התאגיד הבנקאי לשקול, בין היתר, את הגורמים הבאים:

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

- המטבע אשר משפיע בעיקר על מחירי המכירה של הסחורות והשירותים (בדרך כלל יהיה זה המטבע שבו נקובים ומסולקים מחירי המכירה של הסחורות והשירותים) והמטבע של המדינה אשר הכוחות התחרותיים והפיקוח (רגולציה) שלה קובעים בעיקר את מחירי המכירה של הסחורות והשירותים.
  - המטבע אשר משפיע בעיקר על עלויות העבודה, חומרים ועלויות אחרות להספקת סחורות או שירותים (בדרך כלל, יהיה זה המטבע שבו נקובות ומסולקות עלויות אלה).
  - גורמים נוספים היכולים לספק ראייה למטבע הפעילות של הישות, כגון: המטבע בו מופקים מקורות כספיים מפעילויות מימון והמטבע בו בדרך כלל מוחזקים תקבולים מפעילות שוטפת.
  - יחסיה של השלוחה עם התאגיד הבנקאי – האם יש לפעילות החוץ מידה ניכרת של עצמאות, האם עסקאות של השלוחה עם התאגיד הבנקאי מהוות שיעור גבוה או נמוך מפעילות החוץ, האם תזרימי המזומנים מפעילות החוץ משפיעים באופן ישיר על תזרימי המזומנים של התאגיד הבנקאי והם זמינים בנקל להעברה אליה, והאם תזרימי המזומנים מפעילות החוץ מספיקים למימון התחייבויותיה הקיימות והחזויות באופן רגיל של הישות, ללא העמדת מקורות על ידי התאגיד הבנקאי.
- הבנק בחן את שלוחותיו בחוץ לארץ על פי קריטריונים אלו, ופנה לפיקוח על הבנקים לקבלת אישור. למועד פרסום הדוחות הכספיים, טרם התקבלה תשובת הפיקוח על הבנקים. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, בנוגע לאופן היישום לראשונה, התקן יישום מכאן ולהבא החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011. לאור זאת, קרן הון בחובה מהפרשי תרגום בסך 51 מיליוני שקלים חדשים, שנצברה עד שנת 1994 בגין שלוחות בנקאיות בחו"ל שסווגו בעבר כיחידות אוטונומיות, תסווג ביום המעבר ליתרת העודפים.

כ"ד. מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (להלן – "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות 5, 114 ו-118 בארצות הברית, ועל הוראות רגולטוריות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארצות הברית. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סיווג חובות בעייתיים, מחיקות חשבונאיות ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש התאגיד הבנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו (לרבות פקדונות בבנקים). בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש הבנק לקיים הפרשה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפרשי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תיערך באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית".

"הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" – תיושם עבור כל חוב שנקבע כי הוא פגום, ואשר יתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון שקלים חדשים או יותר, או רף נמוך יותר ככל שיקבע הבנק (הבנק קבע רף של 700 אלף שקלים חדשים). לגבי חובות אחרים, רשאי התאגיד הבנקאי להחליט ולבצע הערכה פרטנית. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

של החוב המקורי. כאשר גביית החוב מותנית בביטחון, או כאשר התאגיד הבנקאי קובע שצפויה תפיסת נכס, תוערך ההפרשה הראשונית להפסדי אשראי על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי.

"הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים (שיתרתם נמוכה מ-700 אלף שקלים חדשים, כפי שקבע הבנק) והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות גדולים שאינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לגביהן חושבה הפרשה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5: Accounting for Contingencies (להלן – "FAS 5"), על פי מודלים סטטיסטיים המביאים בחשבון את שעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלי מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5.

שינויים בהפרשה להפסדי אשראי – ירשמו בסעיף "הוצאות בגין הפסדי אשראי" בדוח רווח והפסד.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית חובות המוערכים על בסיס קבוצתי שסווגו כפגומים בהתבסס על תקופת פיגור שלהם, בשים לב ליכולת התאגיד הבנקאי להעריך כי גבייתם צפויה ובשים לב לכך שהחובות מובטחים על ידי דירת מגורים.

ביום 18 בפברואר 2010 פרסם המפקח על הבנקים חוזר, ובו קבע כי הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים, החל מ-1 בינואר 2011 ואילך, ללא יישום למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. על פי הוראות המעבר, תיזקף השפעת השינויים הנובעים מההוראות החדשות במועד יישומן לראשונה, בניכוי השפעת המס המתייחסת, ישירות לסעיף העודפים במסגרת ההון העצמי.

במסגרת החוזר, ובחוזר נוסף שנשלח במקביל, בוצעו, בין היתר, השינויים הבאים:

- ביטול סעיף 5 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 325, בדבר "ניהול מסגרות אשראי", הנוגעים להיבטים חשבונאיים של סווג חשבונות מסוימים כבעייתיים, והכרה בהכנסות ריבית. נושאים אלו יטופלו במסגרת ההוראה הכללית למדידת הפרשות להפסדי אשראי וגילוי לגבי חובות בעייתיים.

- יישום מודל פשוט לחישוב הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי לפי ענפי משק, במטרה לפשט את הכללים למדידת הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, הדורשים שימוש במודלים סטטיסטיים מורכבים, והיסטוריית נתונים לגבי מחיקות חשבונאיות, שתתקיים רק לאחר יישום ההוראה. המודל נכלל בהוראת שעה שתיושם בין השנים 2011-2012 (להלן: "תקופת המעבר"). נקבע כי ההפרשה הקבוצתית (נטו, לאחר מס) בתקופת המעבר לא תפחת מיתרת ההפרשה הכללית הנוספת בגין חובות בעייתיים שהיתה נדרשת, אילו הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 היתה נותרת בתוקף.

- התאמת ההגדרות והמונחים הכלולים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315, בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", למונחים שנכללו בטיטת ההוראות החדשות. החל מיום 1 בינואר 2011 ישונה המונח "חובות בעייתיים" למונח "סיכון אשראי בסיווג שלילי וסיכון אשראי בהשגחה מיוחדת", וכן הוא יכלול שלושה סוגי חובות כאמור: "חובות פגומים", "חובות נחותים" ו-"חובות בהשגחה מיוחדת".

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

שיעורי ההפרשה הנוספת שיחולו על הסוגים השונים של החובות הבעייתיים יהיו כדלקמן:

– סיכון אשראי "בהשגחה מיוחדת" - 1%

– סיכון אשראי "נחות" - 2%

– סיכון אשראי "פגום" - 4%

ביאור 1א. הינו ביאור "פרופורמה" אשר מפרט את ההשפעה הצפויה מיישום ההוראה על הסעיפים המאזניים העיקריים ליום 31 בדצמבר 2010.

הבנק הקים מערכת ממוכנת לצורך יישום ההוראה, וגיבש מדיניות מעודכנת לאור כניסת ההוראות החדשות לתוקף, הן ביחס לניהול האשראי, הסיווגים וההפרשות להפסדי אשראי, והן ביחס לגילוי בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת יישום ההוראה ליום 31 בדצמבר 2010, ראה ביאור 1א להלן.

כ"ה. מדידת שווי הוגן וחלופת השווי הוגן

ביום 31 בדצמבר 2009 פרסם המפקח על הבנקים חוזר, המחיל על המערכת הבנקאית את התקן האמריקאי מספר 157 בנושא מדידת שווי הוגן (FAS 157), ואת התקן האמריקאי מספר 159 בנושא חלופת השווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות (FAS 159), החל מיום 1 בינואר 2011.

תקן 157 מגדיר מהו שווי הוגן, וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכה וקביעת מדרג שווי הוגן. המדרג שנקבע מחלק את המכשירים הנמדדים בשווי הוגן ל-3 רמות:

רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים למכשירים זהים, בשוק פעיל אשר לבנק יכולת לגשת אליו במועד המדידה.

רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם מחירים מצוטטים כאמור ברמה 1. נתוני רמה 2 כוללים נתוני שוק מצוטטים בשווקים פעילים, או בשווקים שאינם פעילים, במידה שגורם זה קיים, או נתונים הנגזרים או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים, כאמור.

רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם נצפים.

תקן 157 מרחיב את דרישות הגילוי למדידות שווי הוגן. יישום התקן יאפשר הכרה ברווחים של 'היום הראשון' ויבטל את המחוייבות לקבוע את השווי הוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה. בנוסף, דורש התקן מהתאגיד הבנקאי לשקף את הסיכון לאי-ביצוע במדידת השווי הוגן של חוב (לרבות נגזרים) הנמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע יכולול את סיכון האשראי של התאגיד הבנקאי, אך לא יהיה מוגבל לסיכון זה בלבד.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

תקן 157 יחול מיום 1 בינואר 2011 ואילך, ויישם מכאן ולהבא, למעט מכשירים פיננסיים אשר נמדדו לפני היישום לראשונה באופן המפורט להלן:

1. פוזיציות במכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל שנמדדו בשווי הוגן תוך שימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor);
2. מכשירים נגזרים הנמדדים בשווי הוגן על פי חלק א1 להוראות הדיווח לציבור (FAS 133), תוך שימוש במחיר העסקה, כאשר הואיל ואינם נסחרים בשוק פעיל;
3. מכשירים פיננסיים מעורבים הנמדדים בשווי הוגן במועד ההכרה לראשונה, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם לחלק א1 להוראות הדיווח לציבור (FAS 133).

דרישות הגילוי החדשות, לרבות הגילוי הנדרש בדוחות שנתיים בלבד, יישמו ברבעון הראשון של שנת 2011 ללא חובת יישום על דוחות כספיים לתקופות שהוצגו לפני היישום לראשונה של התקן.

במועד היישום לראשונה, ההפרש בין היתרות המאזניות של המכשירים הפיננסיים הללו לבין ערכי השווי ההוגן של אותם מכשירים יוכר כהשפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 1 בינואר 2011, אשר תוצג בנפרד.

לצורך קביעת סכום ההתאמה שירשם כהשפעה מצטברת ליתרת פתיחה של העודפים ליום 1 בינואר 2011, ועל מנת להתאים את שיטות ההערכה של התאגיד הבנקאי לעקרונות של מחיר היציאה ולהנחיות אשר נקבעו בתקן, נדרש התאגיד הבנקאי לבחון מחדש את שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן, בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back testing) של סוגי עסקאות דומות.

בחודש ינואר 2010 פורסם עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-06 בנושא "שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הוגן", במסגרת יישום תקן 157. בהתאם לעדכון, נדרש גילוי והסבר במקרים בהם עוברים סכומים משמעותיים הנמדדים לפי שווי הוגן, מרמה 1 לרמה 2, או להיפך. כמו כן, נדרש גילוי על שינויים, ברטו, בסכומים הנמדדים לפי שווי הוגן ברמה 3, הנובעים מפעולות רכישה, מכירה, הנפקה ופירעון.

בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעה של היישום לראשונה של תקן FAS 157.

מטרת תקן 159 היא לאפשר הפחתת תנודתיות ברווחים מדווחים, אשר נובעת ממדידה של נכסים או התחייבויות מגודרים, ומכשירים נגזרים, לפי בסיסי מדידה שונים. התקן יאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, ידווחו בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם תיבחר חלופת השווי ההוגן יוכרו ברווח והפסד במועד התהוותן ולא יידחו.

בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור לעיל תיעשה לגבי כל מכשיר בנפרד, והיא אינה ניתנת לביטול. בנוסף קובע התקן דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

למרות האמור לעיל, הבהיר המפקח על הבנקים כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס או התחייבות שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מפיקוח על הבנקים.

התקן יחול מיום 1 בינואר 2011 ואילך. לא הותרו יישום באימוץ למפרע או יישום באימוץ מוקדם.

תאגיד בנקאי רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן עבור פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה. במקרים אלה, היתרות המאזניות של פריטים כשירים אלה יותאמו לשווי הוגן וההשפעה של המדידה מחדש הראשונה בשווי הוגן תיזקף כהתאמה בגין השפעה מצטברת (בניכוי השפעת המס המתייחסת) ליתרת הפתיחה של העודפים.

ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך המוחזקים לפדיון, המוחזקים במועד התחילה, כשירים לחלופת השווי ההוגן באותו מועד. אם חלופת השווי ההוגן נבחרת עבור נייר ערך כלשהו מבין ניירות ערך אלה במועד התחילה, רווחים והפסדים צבורים שטרם מומשו במועד זה יכללו בהתאמה בגין השפעה מצטברת, ונייר הערך האמור ידווח ממועד זה כנייר ערך למסחר. כמו כן, יינתן גילוי נפרד לסכום הרווחים וההפסדים שטרם מומשו שסווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר ולסכום הרווחים וההפסדים שטרם מומשו שלא הוכרו קודם לכן. הבחירה בעת האימוץ לראשונה בחלופת השווי ההוגן עבור נייר ערך קיים המוחזק לפדיון, לא תגרום להטלת ספק בכוונה של תאגיד בנקאי להחזיק בעתיד באגרות חוב אחרות עד לפדיון. על פי הערכת הבנק, לאימוץ התקן לא תהיה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 1א - השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים⁽¹⁾, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

1. סיכום ההשפעה על העודפים

ליום 31 בדצמבר 2010	
5,068	יתרת עודפים שנכללה בדוחות הכספיים
(307)	השפעה מצטברת נטו ממש מיישום לראשונה של ההוראות החדשות
609	מזה: השינוי בהפרשה להפסדי אשראי
(288)	מזה: השפעת המס המתייחסת
(14)	חלקם של בעלי מניות חיצוניים בהפרשה להפסדי אשראי
4,761	יתרת העודפים לפי ההוראות החדשות

2. ההשפעה על האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי)

ליום 31 בדצמבר 2010	
110,511	יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות לחובות מסופקים) שנכללה בדוחות הכספיים
1,628	השפעת יישום לראשונה של ההוראות החדשות מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ⁽²⁾
108,883	יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי) לפי ההוראות החדשות

3. ההשפעה על הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ליום 31 בדצמבר 2010			
על בסיס קבוצתי ⁽³⁾			
סך הכל	אחר	לפי עומק פיגור	על בסיס פרטני
3,607	215 ⁽⁷⁾	815 ⁽⁶⁾	2,577 ⁽⁵⁾
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾ שנכללה בדוח הכספי			
השפעת היישום לראשונה של ההוראות החדשות			
(1,826)	(487)	-	(1,339)
מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו			
824	878	18	(72)
שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי (נזקפו להון העצמי)			
2,605	606	833	1,166
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לפי ההוראות החדשות			

(1) ההוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, במידה והן היו מיושמות מיום 31.12.2010. ראה ביאור 1כ"ד.

(2) לרבות מחיקת ריבית שנצברה וטרם שולמה.

(3) לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

(4) סכום זה הוצג כביאור 4 ג ליום 31.12.2010 בסעיף "הפרשה לחובות מסופקים".

(5) סכום זה הוצג כביאור 4 ג ליום 31.12.2010 בסעיף "הפרשה ספציפית אחרת".

(6) סכום זה הוצג כביאור 4 ג ליום 31.12.2010 בסעיף "הפרשה ספציפית לפי עומק הפיגור".

(7) סכום זה הוצג כביאור 4 ג ליום 31.12.2010 בסעיף "הפרשה נוספת".

ביאור 1א – השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

4. ההשפעה על יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו

ליום 31 בדצמבר 2010	
328	יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו שנכללה בדוחות הכספיים
288	השפעת יישום לראשונה של ההוראות החדשות
616	יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו לפי ההוראות החדשות

5. יתרת האשראי לציבור לפי ההוראות החדשות

ליום 31 בדצמבר 2010		
יתרת חוב	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת רשומה
29,647	1,453	31,100
76,811	972	77,783
106,458	2,425	108,883
191,000	-	191,000

אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני ⁽¹⁾

אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי ⁽²⁾

סך הכל אשראי לציבור

מזה: התחייבויות לקוחות עבור קיבולים

(1) לרבות אשראי שנבחן על בסיס פרטני ונמצא שהוא אינו פגום. הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי. לפירוט נוסף לגבי אשראי שנבחן על בסיס פרטני ראה לוח 6.

(2) אשראי שהפרשה להפסדי אשראי בגינן מוערכת על בסיס קבוצתי בשיטת עומק הפיגור לפי נספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, ואשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר הפרשה להפסדי אשראי בגינן חושבה על בסיס קבוצתי. ראה פירוט נוסף בלוח 7.

ביאור 1א – השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים (המשך)

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

6. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

31 בדצמבר 2010		
יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב נטו
א. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל:		
2,430	1,111	1,319
אשראי לציבור פגום ⁽¹⁾		
54	7	47
אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾		
75	3	72
אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽²⁾		
28,541	332	28,209
אשראי לציבור אחר שאינו פגום ⁽²⁾		
28,670	342	28,328
סך הכל אשראי לציבור שאינו פגום ⁽²⁾		
31,100	1,453	29,647
סך הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני		

מידע נוסף על אשראי לציבור פגום שנבדק על בסיס פרטני

31 בדצמבר 2010	
1,970	ב. אשראי לציבור פגום בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
460	אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
2,430	סך הכל אשראי לציבור פגום

31 בדצמבר 2010	
2,193	ג. אשראי לציבור פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
237	אשראי לציבור פגום שנמדד לפי שווי הביטחון
2,430	סך הכל אשראי לציבור פגום

ד. אשראי בעייתי בארגון מחדש במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי:

31 בדצמבר 2010		
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
80	32	48
שאינו צובר הכנסות ריבית		
2	-	2
צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר		
11	1	10
צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים		
48	5	43
צובר הכנסות ריבית		
141	38	103
סך הכל (נכלל באשראי לציבור פגום)		

(1) אשראי פגום אינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראי מסוים בארגון מחדש כמצויין בסעיף קטן 4.
(2) אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאור 1א – השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

7. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי

א. הלוואות לדיר שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 314

31 בדצמבר 2010								
עומק הפיגור								
בפיגור של 30 ימים עד 90 ימים								
בפיגור של יותר מ-90 ימים								
יתרות בגין הלוואות	סך הכל	מעל 15 חודשים			מעל 6 חודשים		מעל 3 חודשים	
		מעל 3 חודשים	מעל 33 חודשים	עד 33 חודשים	עד 15 חודשים	עד 6 חודשים	עד 3 חודשים	
סך הכל	שמוחזרו ⁽³⁾	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	חודשים	
630	86	534	470	27	22	15	10	סכום הפיגור
177	8	169	168	-	1	-	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽¹⁾
10,138	318	1,367	628	118	247	374	8,453	יתרת חוב רשומה
833	161	672	578	59	35	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
9,305	157	695	50	59	212	374	8,453	יתרת חוב נטו

(1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור

(2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

(3) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעון

ב. אשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי

31 בדצמבר 2010		
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוברשומה
		אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 ימים או יותר
70	8	78
		אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
110	2	112
14,661	129	14,790
14,841	139	14,980
		סך הכל

ביאור 1א – השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

8. הרכב יתרת ההפרשה

ליום 31 בדצמבר 2010				
הפרשה להפסדי אשראי				
סך הכל	אחר	על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾		פרטני
		לפי עומק	בסיס	
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31.12.2010:				
2,425	481	833	1,111	בגין אשראי לציבור
9	9	-	-	בגין חובות אינם אשראי לציבור (פרט אם מהותי)
171	116	-	55	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)

9. פרטים נוספים על הלוואות לדיור ואופן חישוב ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2010					
סך הכל	פרטני	על בסיס	אחרת	הלוואות לדיור פגומות או	
				לפי עומק	בפיגור של יותר מ-90 ימים ⁽²⁾
הלוואות לדיור שחובה לחשב בגינן את ההפרשה					
806	-	806	1,605	593	53,991
27	-	27	80	27	8,307
18	18	-	30	7	520
851	18	833	1,715	627	62,818 ⁽⁵⁾

(1) לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

(2) הלוואות לדיור פגומות והלוואות לדיור בפיגור יותר מ-3 חודשים

(3) הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן עולה על 893 אלפי שקלים חדשים.

(4) כולל ריבית על סכום הפיגור

(5) מזה: הלוואות לדיור בריבית משתנה בסך 41,374 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 2 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
2009	2010	2009	2010	
7,509	9,361	9,299	11,050	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
858	769	1,391	1,294	פיקדונות בבנקים מסחריים ⁽¹⁾
197	154	321	270	פיקדונות בתאגידים בנקאיים מיוחדים
8,564	10,284	11,011	12,614	סך כל המזומנים והפיקדונות בבנקים
				מזה - מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
7,969	9,818	9,406	9,835	לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

(1) למידע נוסף בדבר שיעבודים ראה ביאור 15.

ביאור 3 - ניירות ערך - המאוחד

ליום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות – עלות)	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	
(1) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב ומלוות -				
6,023	6,040	(48)	6,023	של ממשלת ישראל ⁽²⁾
103	103	-	103	של ממשלות זרות ⁽⁶⁾⁽²⁾
953	952	(14)	953	של אחרים
7,079	7,095	(62)	7,079	סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
81	81	-	81	מניות של אחרים ⁽³⁾
7,160	7,176	(62) ⁽⁴⁾	7,160	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות – עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
285	286	1	(2)	285
4	4	-	-	4
289	290	1 ⁽⁵⁾	(2) ⁽⁵⁾	289
7,449	7,466	47	(64)	7,449
סך כל ניירות הערך				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. ראה ביאור 1 ח'.
 (2) לפרטים בדבר שעבודים החלים על ניירות ערך שמחזיק הבנק, ראה ביאור 15 א'-ד'.
 (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-79 מיליוני שקלים חדשים.
 (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (5) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.
 (6) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאור 22 (ה), פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 24.

ביאור 3 - ניירות ערך - המאוחד (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2009

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות – עלות)	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	
(1) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב ומלוות -				
5,872	5,898	(51)	25	של ממשלת ישראל ⁽²⁾
121	121	-	-	של ממשלות זרות ^{(6)/(2)}
1,307	1,321	(34)	20	של אחרים
7,300	7,340	(85)	45	סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
86	84	-	2	מניות של אחרים ⁽³⁾
7,386	7,424	(85) ⁽⁴⁾	47 ⁽⁴⁾	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות – עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
251	256	-	(5)	של ממשלת ישראל
6	6	-	-	של אחרים
257	262	(5) ⁽⁵⁾	(5) ⁽⁵⁾	סך כל ניירות הערך למסחר
7,643	7,686	47	(90)	סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. ראה ביאור 1 ח'.
 (2) לפרטים בדבר שעבודים החלים על ניירות ערך שמחזיק הבנק, ראה ביאור 15 א'-ד'.
 (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-80 מיליוני שקלים חדשים.
 (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (5) מקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.
 (6) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאור 22 (ה), פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 24.

ביאור 3 - ניירות ערך - הבנק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות – עלות)	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	
(1) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב ומלוות -				
3,979	4,000	(47)	3,979	של ממשלת ישראל ⁽²⁾
103	103	-	103	של ממשלות זרות ⁽⁶⁾⁽²⁾
673	672	(12)	673	של אחרים
4,755	4,775	(59)	4,755	סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
81	81	-	81	מניות של אחרים ⁽³⁾
4,836	4,856	(59) ⁽⁴⁾	4,836	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות – עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
284	285	1	(2)	284
284	285	⁽⁵⁾ 1	⁽⁵⁾ (2)	284
5,120	5,141	40	(61)	5,120
סך כל ניירות הערך				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. ראה ביאור 1 ח'.
- (2) לפרטים בדבר שעבודים החלים על ניירות ערך שמחזיק הבנק, ראה ביאור 15 א'-ד'.
- (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-79 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.
- (6) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאור 22 (ה), פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 24.

ביאור 3 - ניירות ערך - הבנק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2009

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות – עלות)	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	
(1) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב ומלוות -				
3,907	18	(47)	3,907	של ממשלת ישראל ⁽²⁾
121	-	-	121	של ממשלות זרות ⁽⁶⁾⁽²⁾
1,100	18	(33)	1,100	של אחרים
5,128	36	(80)	5,128	סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
86	2	-	86	מניות של אחרים ⁽³⁾
5,214	38 ⁽⁴⁾	(80) ⁽⁴⁾	5,214	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות – עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
250	255	-	(5)	של ממשלת ישראל
2	2	-	-	של אחרים
252	257	- ⁽⁵⁾	(5) ⁽⁵⁾	סך כל ניירות הערך למסחר
5,466	5,513	38	(85)	סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. ראה ביאור 1 ח'.
 (2) לפרטים בדבר שעבודים החלים על ניירות ערך שמחזיק הבנק, ראה ביאור 15 א-ד'.
 (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-80 מיליוני שקלים חדשים.
 (4) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (5) מקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.
 (6) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאור 22 (ה), פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 24.

ביאור 3 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(3) פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים ליום 31 בדצמבר:

2010			
עלות מופחתת	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	שווי הוגן	
רווחים	הפסדים	(הערך במאזן)	
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS) :			
-	-	-	CDO
66	(11)	60	CLO
66	(11) ⁽¹⁾	60	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים

2009			
עלות מופחתת	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	שווי הוגן	
רווחים	הפסדים	(הערך במאזן)	
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS) :			
2	-	2	CDO
76	(18)	63	CLO
78	(18) ⁽¹⁾	65	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים

(1) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(4) פירוט נוסף לגבי משך הזמן בו ניירות ערך זמינים למכירה מגובי נכסים נמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו ליום 31 בדצמבר:

2010			
פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS) :			
-	-	36	(11)
-	-	36	(11)
סך הכל			

2009			
פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS) :			
-	-	37	(18)
-	-	37	18
סך הכל			

ביאור 3 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

5) ניירות ערך מגובי נכסים (ABS):

בשנת 2010 נרשמו הוצאות בסך 2 מיליון שקלים בגין הפרשות לירידות ערך שאינן בעלות אופי זמני בהשקעות בניירות ערך מגובי נכסים בגין CDO בהשוואה ל-32 מיליון שקלים חדשים בשנת 2009 (מהם 18 מיליון שקלים חדשים בגין CDO, ו-14 מיליון שקלים חדשים בגין CLO).
שוויין ההוגן של השקעות הבנק בניירות ערך מגובי נכסים, מסתכם ליום 31 בדצמבר 2010 בכ-60 מיליון שקלים חדשים, בהשוואה ל-65 מיליון שקלים חדשים ב-31 בדצמבר 2009. לפרטים בדבר חישוב השווי ההוגן של השקעות בניירות ערך, ראה ביאור 1 ח. לעיל. ההשקעות כוללות ניירות ערך מסוג CDO ו-CLO, כמפורט להלן:

א. Collateralized Debt Obligation (CDO) הינו נייר ערך המגובה במכשירי חוב מסוגים שונים העשויים לכלול הן חובות ישירים והן חובות מאוגחים. ה-CDO מחולק לשכבות לפי סדר קדימויות. כל שכבה היא חוב נפרד, בעל דירוג ספציפי, הזכאי לתשלומי קרן או ריבית, לפני כל החובות הנמצאים בדרגת קדימות נמוכה ממנו. סך שווים של החובות הנחותים משכבת חוב מסוימת, מוגדר כשכבת ההגנה לאותו חוב.
השקעות הבנק בניירות ערך אלה נכון ל-31 בדצמבר 2010, הופחתו במלואן בהשוואה לשווי הוגן בסך 2 מיליון שקלים חדשים שהיה ביום 31 בדצמבר 2009.
עד למועד 31 בדצמבר 2010 הוכרה ירידת ערך בגין השקעות אלו, בסך 55 מיליון שקלים חדשים, כירידה שאינה בעלת אופי זמני.

ב. Collateralized Loan Obligation (CLO) הינו סוג ספציפי של CDO. מכשירי החוב המגבים את ההשקעה ב-CLO הינם תיקי הלוואות בדרגת קדימות ראשונה ושניה, שניתנו לגופים מסחריים. שוויין ההוגן של השקעות הבנק בניירות ערך אלה ליום 31 בדצמבר 2010 עמד על כ-60 מיליון שקלים חדשים, בהשוואה ל-63 מיליון שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2009. בתיק ה-CLO של הבנק אין חשיפה למשכנתאות, בכללן משכנתאות מסוג subprime, או למוצרים בעלי מינוף שערכם ירד כתוצאה מהמשבר הפיננסי.
נכון ל-31 בדצמבר 2010 הוכרה ירידת ערך בגין השקעות אלו, בסך 17 מיליון שקלים חדשים, כירידה שאינה בעלת אופי זמני.

המודל הפנימי של הבנק, על פיו נקבע שוויין ההוגן של השקעות אלה, מראה כי שכבות ההגנה שנתרו בהשקעות אלו הן בהיקף העולה על ההפסד הצפוי, על פי המודל, בתיקי הלוואות המגבות את ההשקעות. לכן, לא צפוי שההשקעות שנתרו בידי הבנק, וטרם הופחתו, תיפגענה. כמו כן, בכונת הבנק וביכולתו להחזיק בניירות הערך עד לפדיון או עד לחזרת השווי ההוגן לעלות ההשקעה. לפיכך, הוגדרה ירידת הערך כירידת ערך זמנית.

ביאור 4 - אשראי לציבור (1)

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
2009	2010	2009	2010	
				א. (1) ההרכב
89,783	101,403	95,264	107,064	אשראי
198	191	198	191	התחייבויות לקוחות עבור קיבולים
89,981	101,594	95,462	107,255	סך כל האשראי
209	211	213	215	הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים
89,772	101,383	95,249	107,040	סך כל האשראי לציבור

(1) ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נוכתה מסעיפי האשראי של המתאימים.

(2) יתרת הפיקדונות לפי מידת הגבייה (בעיקר של הממשלה) והאשראי הניתן מהם, אשר קוזזו, הסתכמו במאזן המאוחד ליום 31 בדצמבר 2010 בסך כ- 15,304 מיליוני שקלים חדשים ובמאזן הבנק בסך כ- 14,432 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2009, במאוחד - כ-17,309 מיליוני שקלים חדשים ובבנק - כ-16,135 מיליוני שקלים חדשים).

(3) סך כל ההלוואות לדיור במאזן המאוחד ליום 31 בדצמבר 2010 כוללות הלוואות בריבית משתנה בסך 41,374 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2009 - 32,725 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 4 - אשראי לציבור (המשך)

ליום 31 דצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד	
2009	2010	2009	2010
ב. האשראי לציבור כולל:			
1) אשראי ללווים בעייתיים שאינם רשויות מקומיות ושלגביהם לא נרשמה הפרשה לחובות מסופקים לפי עומק הפיגור			
א) אשראי ללווים בעייתיים שאינם נושא הכנסה			
745	661	750	664
במטבע ישראלי לא צמוד			
71	346	71	346
במטבע ישראלי צמוד למדד			
87	132	87	132
מטבע חוץ ⁽¹⁾			
903	1,139	908	1,142
סך הכל			
ב) אשראי ללווים שאורגן מחדש ללא ויתור על הכנסות			
342	352	366	391
במטבע ישראלי לא צמוד			
672	48	672	48
במטבע ישראלי צמוד למדד			
41	16	41	16
במטבע חוץ ⁽¹⁾			
1,055	416	1,079	455
סך הכל			
ג) אשראי שלגביו קיימת החלטה לארגון מחדש			
126	-	126	-
ושטרם בוצעה			
733	772	746	781
ד) אשראי בפיגור זמני ⁽²⁾			
19	12	19	12
ריבית שנזקפה לדוח רווח והפסד			
1,128	576	1,198	654
ה) אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽³⁾			
150	166	150	166
2) אשראי לרשויות המקומיות			
א) האשראי לרשויות המקומיות כולל:			
29	30	29	30
1) אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽³⁾			
2) אשראי לרשויות המקומיות שאינם כלול במסגרת			
121	136	121	136
האשראי ללווים בעייתיים כנ"ל			
12	6	12	6
ריבית שנזקפה לדוח רווח והפסד בגין אשראי כנ"ל			

(1) לרבות צמוד למטבע חוץ.

(2) אשראי בפיגור זמני - אשראי בפיגור, שלדעת ההנהלה יש לראות את הפיגור בפרעונו כזמני וכי אין בו כדי לסמן הפסדי אשראי צפויים.

(3) אשראי בהשגחה מיוחדת - אשראי שהנהלה רואה צורך להגביר לגביו את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינו.

ביאור 4 - אשראי לציבור (המשך)

(ב) אשראים לרשויות מקומיות

(1) בשנת 1989 נחתם הסכם בין מספר בנקים, לרבות הבנק, ובין ממשלת ישראל לפריסת חובות של רשויות מקומיות מסויימות, לבנקים ולזכאים אחרים. חלקם היחסי של הבנק וחברות מוחזקות שלו בהסדר זה, במועד חתימתו היה כ-12%. להסדר זה עם המערכת הבנקאית הצטרפו 208 רשויות מקומיות, מתוכן 181 רשויות אשר להן חוב לבנק.

להלן עיקרי ההסדר:

(א) אשראים לזמן קצר שהיו לרשות מקומית בספטמבר 1989, וכן אשראים מסוימים שמועד פרעונם חל לאחר חתימת ההסכם, יפרסו מחדש לתקופה של 15 שנה ויהיו צמודים למדד המחירים לצרכן בתוספת ריבית שהוסכמה בהסדר.

(ב) יועמדו אשראים נוספים לרשויות מקומיות כהלוואות לתקופה של 15 שנה, למטרת תשלום חובות רשויות מקומיות אלה לזכאים שונים. ליום 31 בדצמבר 2010 אין לבנק חלק באשראים אלו.

(ג) הבטוחות לבנקים כוללות המחאה על דרך השעבוד של מענקי משרד הפנים לרשויות המקומיות וכן המחאה על דרך השעבוד בשיעור של 40% מהעברות משרד החינוך והתרבות ומשרד העבודה והרווחה לחלק מאותן רשויות מקומיות.

(2) בעקבות ההסכם הנ"ל נחתמו במועדים שונים, הסכמים בין הבנק ובין כל רשות מקומית בנפרד לגבי חובותיה לבנק, בגין האשראי שבאחריות הבנק.

(3) בנוסף ליתרת החוב אשר נכללת בהסדר הרשויות, קיבלו חלק מהרשויות המקומיות שבהסדר, מעת לעת, אשראי נוסף, במהלך העסקים הרגיל, אשר יתרתו ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה בכ-77 מיליוני שקלים חדשים.

(4) חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2000) התש"ס-1999, מחיל, בין השאר, את מנגנון "הסדר הנושים" שהיה קבוע בסעיף 233 לפקודת החברות, גם על עיריות ורשויות מקומיות, כך, שלבקשת נושה של עיריה או רשות מקומית, או לבקשת שר הפנים באישור שר המשפטים, יהיה רשאי בית המשפט לקבוע כי מנגנון זה של הסדר חובות לפי סעיף 233, יחול, בשינויים המחוייבים, על העיריה או הרשות המקומית. משמעות התיקון, בין השאר, כי נושים שבידיהם 75% מהערך המיוצג בהצבעה שתקום באסיפת נושים, יוכלו לכפות הסדר על המיעוט וכי בית המשפט יוכל לאשר הסדר שיכלול פריסת חובות, מחיקת חובות או הקפאת הליכים.

בנוסף, עשויה לעלות בעתיד טענה לפיה ניתנה בתיקון סמכות לבית המשפט, לכפות על רוב הנושים, בניגוד לרצונם, הסדר הפורס או מוחק את החובות, אם טובת ציבור התושבים של הרשות המקומית מחייבת זאת. להערכת הנהלת הבנק, השפעתו של חוק זה על הקבוצה אינה מהותית.

ביאור 4 - אשראי לציבור (המשך)

5) חוק יסודות התקציב (תיקון מספר 31 והוראת שעה) התשס"ד-2004 חל על סוגי רשויות מקומיות שונות, כגון: רשות מקומית שאושרה לה תוכנית הבראה, רשות מקומית בקשיים ומועצה דתית. מטרת התיקון היא, שבתקופת ההבראה שנקבעה לכל רשות מקומית, יוקדשו כל ההכנסות של הרשות המקומית למטרות ספציפיות הנקובות בחוק, ולא להחזר חובות לנושים. בהתאם לתיקון לחוק, על רשות מקומית לפתוח חשבונות בנק ספציפיים, אשר הכספים המופקדים בהם יהיו חסינים מעיקול, שעבוד או המחאה, ואמורים לשמש רק למטרות שיעדו לכך בחוק.

נושה מובטח, שהרשות המקומית יצרה לטובתו שעבוד, לא יוכל לפתוח בהליך למימוש השעבודים, במהלך תקופת ההבראה הנקובה בחוק. האיסור על שעבוד או עיקול חל גם על בטחונות שהבטיחו אשראי שניתן לפני תחילת החוק, ובכך יש משום פגיעה בזכויות הקנייניות של הבנקים.

יתרת החבות לבנק של הרשויות שנכנסו לתחולת החוק, על פי הידוע ליום 31 בדצמבר 2010, עומדת על כ-44 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2009 - 31 מיליוני שקלים חדשים). יתרת החבות לבנק של הרשויות העשויות להיכנס לתחולת החוק, נכון ל-31 בדצמבר 2010, עומדת על כ-43 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2009 - 31 מיליוני שקלים חדשים). לאחר בחינת מצבן הכלכלי של רשויות אלה, להערכת הנהלת הבנק אין באשראים אלה כדי לסמן הפסדי אשראי צפויים, ועל כן לא בוצעה הפרשה בגין חבות זו בדוחות הכספיים.

ביאור 4 - אשראי לציבור (המשך)

ליום 31 דצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. הפרשה לחובות מסופקים

2010			
הפרשה ספציפית ⁽¹⁾			
סך הכל	הפרשה נוספת ⁽²⁾	אחרת	לפי עומק הפיגור
מאוחד			
3,358	213	2,307	838
-	-	-	-
-	-	(4)	4
786	9	583	194
(310)	(7)	(111)	(192)
(3)	-	(3)	-
473	2	469	2
(224)	-	(195)	(29)
3,607	215	2,577	815
136	-	136	-
הבנק			
3,299	209	2,252	838
-	-	-	-
-	-	(4)	4
771	9	568	194
(304)	(7)	(105)	(192)
(3)	-	(3)	-
464	2	460	2
(223)	-	(194)	(29)
3,540	211	2,514	815
136	-	136	-

(1) בהלוואות שלגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור. בהלוואות אחרות לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

(2) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.

(3) יתרת הפרשה בגין משכנתאות שנבחנו בעבר באופן ספציפי.

(4) יתרת הפרשה לתביעות שהוצגה בתקופות קודמות במסגרת הפרשה לחובות מסופקים.

(5) בניכוי גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות.

2008				2009			
סך הכל	הפרשה ספציפית ⁽¹⁾			סך הכל	הפרשה ספציפית ⁽¹⁾		
	הפרשה נוספת ⁽²⁾	אחרת	לפי עומק הפיגור		הפרשה נוספת ⁽²⁾	אחרת	לפי עומק הפיגור
2,910	172	1,917	821	3,176	194	2,148	834
29	6	23	-	-	-	-	-
(8)	-	⁽⁴⁾ (8)	-	-	-	(2)	2
729	23	399	307	664	30	388	246
(331)	(7)	(51)	(273)	(286)	(11)	(49)	(226)
(3)	-	(3)	-	(3)	-	(3)	-
395	16	345	34	375	19	336	20
(150)	-	(129)	(21)	(193)	-	(175)	(18)
3,176	194	2,148	834	3,358	213	2,307	838
110	-	110	-	124	-	124	-
2,837	170	1,886	781	3,073	185	2,094	794
-	-	-	-	56	3	13	40
(8)	-	⁽⁴⁾ (8)	-	-	-	(2)	2
712	22	391	299	643	30	367	246
(317)	(7)	(44)	(266)	(277)	(9)	(42)	(226)
(3)	-	(3)	-	(3)	-	(3)	-
392	15	344	33	363	21	322	20
(148)	-	(128)	(20)	(193)	-	(175)	(18)
3,073	185	2,094	794	3,299	209	2,252	838
109	-	109	-	124	-	124	1

ביאור 4 - אשראי לציבור (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה בגין לחובות מסופקים לפי עומק הפיגור

31 בדצמבר 2010				
	מעל 3	מעל 6	מעל 15	מעל 33
	חודשים עד	חודשים עד	חודשים עד	חודשים עד
סך הכל	6 חודשים	15 חודשים	33 חודשים	33 חודשים
מאוחד				
סכום הפיגור	14	31	47	511
מזה: ריבית על סכום הפיגור	-	1	1	175
יתרת ההפרשה לחובות מסופקים לפי עומק הפיגור ⁽¹⁾	-	55	111	649
יתרת ההלוואות בניכוי ההפרשה לריבית פיגורים ולחובות מסופקים	337	279	106	83
הבנק				
סכום הפיגור	14	31	47	511
מזה: ריבית על סכום הפיגור	-	1	1	175
יתרת ההפרשה לחובות מסופקים לפי עומק הפיגור	-	55	111	649
יתרת ההלוואות בניכוי ההפרשה לריבית פיגורים ולחובות מסופקים	337	279	106	83

31 בדצמבר 2009				
	מעל 3	מעל 6	מעל 15	מעל 33
	חודשים עד	חודשים עד	חודשים עד	חודשים עד
סך הכל	6 חודשים	15 חודשים	33 חודשים	33 חודשים
מאוחד				
סכום הפיגור	15	33	53	485
מזה: ריבית על סכום הפיגור	-	1	2	162
יתרת ההפרשה לחובות מסופקים לפי עומק הפיגור ⁽¹⁾	-	60	130	648
יתרת ההלוואות בניכוי ההפרשה לריבית פיגורים ולחובות מסופקים	374	294	132	115
הבנק				
סכום הפיגור	15	33	53	485
מזה: ריבית על סכום הפיגור	-	1	2	162
יתרת ההפרשה לחובות מסופקים לפי עומק הפיגור	-	60	130	648
יתרת ההלוואות בניכוי ההפרשה לריבית פיגורים ולחובות מסופקים	374	294	132	115

(1) לא כולל הפרשה בגין ריבית על הסכום בפיגור.

ביאור 4 - אשראי לציבור (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. פרטים על הלוואות לדיור ואופן חישוב הפרשה הספציפית

31 בדצמבר 2010					
סך הכל	סכום הפרשה ספציפית		מזה: סכום	יתרת אשראי	
	אחרת	לפי עומק פיגור	בפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב ⁽²⁾	מאזנית ⁽¹⁾
					הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את
806	-	806	593	799	הפרשה לפי עומק פיגור
18	9	9	27	63	הלוואות גדולות ⁽⁴⁾
18	18	-	7	15	הלוואות אחרות
842	27	815	627	877	סך הכל
					מזה: בגין הלוואות לדיור שהועמדו
					לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות
-	-	-	-	6	בהליכי בניה

31 בדצמבר 2009					
סך הכל	סכום הפרשה ספציפית		מזה: סכום	יתרת אשראי	
	אחרת	לפי עומק פיגור	בפיגור ⁽³⁾	יתרת חוב ⁽²⁾	מאזנית ⁽¹⁾
					הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את
830	-	830	579	906	הפרשה לפי עומק פיגור
22	14	8	26	91	הלוואות גדולות ⁽⁴⁾
19	19	-	6	24	הלוואות אחרות
871	33	838	611	1,021	סך הכל

- (1) יתרת אשראי לדיור לאחר ניכוי יתרת הפרשה ספציפית לחובות מסופקים ויתרת הפרשה בגין ריבית פיגורים.
(2) יתרת אשראי בעייתית (מעל עומק פיגור של 3 חודשים) ולאחר ניכוי יתרת הפרשות.
(3) כולל ריבית פיגורים וללא ניכוי יתרת הפרשות.
(4) הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן עולה על כ-893 אלפי שקלים חדשים (ב-31 בדצמבר 2009 - 873 אלפי שקלים חדשים).

לפרטים בדבר הכללים להקטנת הפרשה לחובות מסופקים לפי עומק הפיגור, ראה ביאור 1 י"ז 3.

ביאור 4 - אשראי לציבור (המשך)

ליום 31 דצמבר 2010 - מאוחד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ו. יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים לפי גודל סיכון האשראי של הלווה:

סיכון אשראי ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
230	246	168,397	עד 10	
531	508	70,702	עד 20	מעל 10
1,552	1,547	109,278	עד 40	מעל 20
3,053	4,206	127,045	עד 80	מעל 40
2,365	7,192	86,881	עד 150	מעל 80
1,583	12,972	68,236	עד 300	מעל 150
2,158	21,512	54,953	עד 600	מעל 300
3,295	19,694	28,154	עד 1,200	מעל 600
1,639	6,993	5,810	עד 2,000	מעל 1,200
1,243	4,602	2,134	עד 4,000	מעל 2,000
1,177	3,492	853	עד 8,000	מעל 4,000
2,104	4,313	529	עד 20,000	מעל 8,000
2,179	3,640	211	עד 40,000	מעל 20,000
9,548	7,704	213	עד 200,000	מעל 40,000
7,372	5,575	49	עד 400,000	מעל 200,000
7,045	3,059	17	עד 1,207,925	מעל 400,000
47,074	107,255	723,462		סך הכל

(1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי.

(2) לאחר ניכוי ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה.

ביאור 4 - אשראי לציבור (המשך)

ליום 31 דצמבר 2009 - מאוחד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

1. יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים לפי גודל סיכון האשראי של הלווה:

סיכון אשראי ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
171	257	168,226	עד 10	
546	507	67,421	עד 20	מעל 10
1,764	1,582	106,516	עד 40	מעל 20
3,120	4,180	124,381	עד 80	מעל 40
2,100	6,933	83,920	עד 150	מעל 80
1,161	13,795	70,611	עד 300	מעל 150
1,109	18,117	46,090	עד 600	מעל 300
1,795	15,517	22,071	עד 1,200	מעל 600
1,229	4,685	4,044	עד 2,000	מעל 1,200
1,081	3,805	1,846	עד 4,000	מעל 2,000
1,255	3,017	799	עד 8,000	מעל 4,000
2,467	4,133	561	עד 20,000	מעל 8,000
2,467	3,287	213	עד 40,000	מעל 20,000
9,845	7,330	214	עד 200,000	מעל 40,000
6,139	6,588	46	עד 400,000	מעל 200,000
3,710	1,729	9	עד 906,216	מעל 400,000
39,959	95,462	696,968		סך הכל

(1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי.

(2) לאחר ניכוי ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה.

ביאור 4 - אשראי לציבור (המשך)

ליום 31 דצמבר 2010 - הבנק

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

1. יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים לפי גודל סיכון האשראי של הלווה: (המשך)

סיכון אשראי ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לוויים ⁽¹⁾	תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
199	198	149,717	עד 10	
367	387	52,006	עד 20	מעל 10
837	1,040	68,735	עד 40	מעל 20
1,577	2,768	76,237	עד 80	מעל 40
1,455	5,189	59,530	עד 150	מעל 80
1,341	11,700	60,082	עד 300	מעל 150
2,151	21,464	54,797	עד 600	מעל 300
3,289	19,678	28,129	עד 1,200	מעל 600
1,636	6,982	5,798	עד 2,000	מעל 1,200
1,240	4,576	2,121	עד 4,000	מעל 2,000
1,150	3,467	843	עד 8,000	מעל 4,000
2,071	4,184	514	עד 20,000	מעל 8,000
2,179	3,623	210	עד 40,000	מעל 20,000
9,548	7,704	213	עד 200,000	מעל 40,000
7,372	5,575	49	עד 400,000	מעל 200,000
7,045	3,059	17	עד 1,207,925	מעל 400,000
43,457	101,594	558,998		סך הכל

(1) מספר הלוויים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי.

(2) לאחר ניכוי הפרשה הספציפית לחובות מסופקים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה.

ביאור 4 - אשראי לציבור (המשך)

ליום 31 דצמבר 2009 - הבנק

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ו. יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים לפי גודל סיכון האשראי של הלווה: (המשך)

סיכון אשראי ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
149	215	152,180	עד 10	
354	400	49,999	עד 20	מעל 10
792	1,050	62,659	עד 40	מעל 20
1,352	2,732	73,507	עד 80	מעל 40
1,186	5,104	59,432	עד 150	מעל 80
929	12,604	63,104	עד 300	מעל 150
1,100	18,061	45,909	עד 600	מעל 300
1,788	15,503	22,044	עד 1,200	מעל 600
1,227	4,674	4,034	עד 2,000	מעל 1,200
1,073	3,789	1,836	עד 4,000	מעל 2,000
1,237	2,989	790	עד 8,000	מעל 4,000
2,451	4,015	548	עד 20,000	מעל 8,000
2,449	3,198	208	עד 40,000	מעל 20,000
9,845	7,330	217	עד 200,000	מעל 40,000
6,139	6,588	45	עד 400,000	מעל 200,000
3,710	1,729	9	עד 906,216	מעל 400,000
35,781	89,981	536,521		סך הכל

(1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי.

(2) לאחר ניכוי ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה.

ביאור 5 - אשראי לממשלות

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
2009	2010	2009	2010	
300	-	300	-	אשראי לממשלת ישראל
-	91	-	91	אשראי לממשלות זרות
1	1	1	1	אשראי בקשר עם תוכניות חסכון
301	92	301	92	סך כל האשראי לממשלות

ביאור 6 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו

ליום 31 בדצמבר

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. המאוחד

2009			2010			
סך הכל	חברות מאוחדות	חברות כלולות	סך הכל	חברות מאוחדות	חברות כלולות	
(16)	-	(16)	(14)	-	(14)	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
						השקעות אחרות
28	-	28	29	-	29	כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון
12	-	12	15	-	15	סך כל ההשקעות
מזה:						
(16)	-	(16)	(16)	-	(16)	הפסדים שנצברו ממועד הרכישה

ב. הבנק

2009			2010			
סך הכל	חברות מאוחדות	חברות כלולות	סך הכל	חברות מאוחדות	חברות כלולות	
1,208	1,224	(16)	1,308	1,322	(14)	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
						השקעות אחרות
396	368	28	463	434	29	כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון
1,604	1,592	12	1,771	1,756	15	סך כל ההשקעות
מזה:						
414	430	(16)	511	527	(16)	חוחים (הפסדים) שנצברו ממועד הרכישה
						סעיפים שנצברו בהון העצמי ממועד הרכישה:
(51)	(51)	-	(51)	(51)	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים

חלק התאגיד הבנקאי ברווחים (הפסדים) של חברות מוחזקות:

בנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
						חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים (הפסדים) מפעולות
103	82	97	(1)	(1)	-	רגילות של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס ⁽¹⁾

(1) אין הפסדים מירידת ערך של חברות מוחזקות.

ביאור 6 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק בהון המקנה		חלק בזכויות ההצבעה	
זכויות לקבלת רווחים		פרטים על החברה	
ליום 31 בדצמבר			
2009	2010	2009	2010

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות⁽²⁾

(1) חברות מאוחדות

2009	2010	2009	2010	פרטים על החברה	פרטים על החברה
50%	50%	50%	50%	בנק	בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ⁽³⁾
100%	100%	100%	100%	סוכנות ביטוח	טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ
100%	100%	100%	100%	חברה להחזקות בינלאומיות	מזרחי חברה להחזקות בינלאומיות בע"מ (ב.ו.הולנד) ⁽⁴⁾
100%	100%	100%	100%	החכרת ציוד ופקטורינג	מזרחי טפחות פקטורינג בע"מ
100%	100%	100%	100%	עסקה בחתמות להנפקות	מזרחי טפחות חיתום והנפקות (1980) בע"מ
100%	100%	100%	100%	עסקה בניהול קופות גמל	מזרחי טפחות ניהול בע"מ
100%	100%	100%	100%	ניהול תיקי ניירות ערך	אתגר חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת מזרחי טפחות בע"מ
100%	100%	100%	100%	חברה להנפקות	מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ

(2) חברות כלולות

2009	2010	2009	2010	פרטים על החברה	פרטים על החברה
20%	20%	20%	20%	מקרקעין לבנייה	פסגות ירושלים בע"מ (להלן - פסגות)
-	19.99%	-	19.99%	חברה לחיתום	רוסארו קפיטל בע"מ (להלן רוסארו) ⁽⁶⁾

(3) חברה מאוחדת עיקרית של חברה שאוחדה של מזרחי

להחזקות בינלאומיות בע"מ (ב.ו.הולנד)

2009	2010	2009	2010	פרטים על החברה	פרטים על החברה
100%	100%	100%	100%	בנק מסחרי	יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד ⁽⁷⁾

- (1) כולל שטרי הון.
- (2) ברשימה הנ"ל לא נכללו חברות בבעלות ובשליטה מלאה שהן חברות נכסים המשמשים את הבנק, או חברות המספקות שירותים לבנק ושנכסיהן, התחייבויותיהן ותוצאות פעילותן נכללים בדוח הכספי של הבנק.
- (3) המוניטין בגין רכישת יהב מוצג בסעיף נכסים אחרים.
- (4) החברה הינה חברה הרשומה בהולנד, באשר לחברה מאוחדת של החברה, ראה סעיף ג. 3.
- (5) כולל רווח עקב פירות של השקל ביחס לשער החליפין של מטבעות חוץ בסך של כ-1 מיליוני שקלים חדשים (2009 – כ-5 מיליון שקלים חדשים רווח).
- (6) חברת רוסארו נרכשה ביום 19 באוקטובר 2010 בתמורה לסך של כ-2 מיליון שקלים חדשים.
- (7) יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד הינו בנק מסחרי הרשום בשוויץ ומוצג בדוחות הבנק כזרוע ארוכה.
- (8) כולל רווח עקב פירות של השקל ביחס לשער החליפין של הפרנק השוויצרי בסך של כ-6 מיליון שקלים חדשים (2009 – כ-5 מיליון שקלים חדשים רווח).
- (9) לרבות, יתרת מוניטין הכלולה בסעיף נכסים אחרים.
- (10) שיעור ההשתתפות של הבנק במקרה של הפסדים הוא 27%.

		תרומה לרווח		השקעות הוניות		יתרת מוניטין ⁽⁹⁾		השקעה במניות		השקעה במניות	
דיבידנד שנרשם		הנקי (הפסד) מפעולות רגילות		אחרות ⁽¹⁾				לפי שווי שוק		לפי שווי מאזני ⁽⁹⁾	
		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר								ליום 31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
-	-	12	19	356	422	⁽³⁾ 78	⁽³⁾ 69	-	-	430	442
-	-	45	54	-	-	-	-	-	-	404	458
-	-	⁽⁵⁾ 13	⁽⁵⁾ 13	-	-	-	-	-	-	278	291
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	57	58
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	32
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	27	28
-	-	3	5	-	-	-	-	-	-	14	19
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	34	35
-	-	(1)	(1)	28	29	-	-	-	-	(15)	(16)
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	⁽⁸⁾ 13	⁽⁸⁾ 18	-	-	-	-	-	-	184	202

ביאור 6 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ד. יתרת מוניטין בגין חברות מאוחדות במאוחד ובבנק (במיליוני שקלים חדשים) (מוצג בסעיף "נכסים אחרים")⁽¹⁾

מוניטין חיובי (סכומים מדווחים)		
	31 בדצמבר 2010	31 בדצמבר 2009
עלות	91	91
הפחתה נצברת	22	13
יתרה מופחתת	69	78

(1) יתרת נכסים אחרים כוללת גם מוניטין בגין רכישת טפחות בנק משכנתאות לישראל בע"מ שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2010 מסתכמת בכ-14 מיליוני שקלים חדשים, ובגין רכישת בנק אדנים למשכנתאות בע"מ שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2010 מסתכמת בכ-4 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 7 - בניינים וציוד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

	מאוחד		הבנק		סך הכל
	בניינים ומקרקעין		בניינים ומקרקעין		
	ציוד, ריהוט	לרבות התקנות	ציוד, ריהוט	לרבות התקנות	
	וכלי רכב	ושיפורים במושכר	וכלי רכב	ושיפורים במושכר	
א. ההרכב					
שיעור הפחת הממוצע	4%	20%	4%	20%	
עלות הנכסים					
31 בדצמבר 2009	1,301	1,790	3,091	1,128	2,756
נוספו בשנת 2010	98	167	265	93	252
נגרעו בשנת 2010	(43)	(21)	(64)	(43)	(64)
עלות נכסים ל-31 בדצמבר 2010	1,356	1,936	3,292	1,178	2,944
פחת					
נצבר ל-31 בדצמבר 2009 ⁽²⁾	458	1,111	1,569	404	1,384
פחת	44	177	221	38	203
הפסדים מירידת ערך שבוטלו ⁽³⁾	(8)	-	(8)	(8)	(8)
גריעות	(14)	(22)	(36)	(14)	(36)
פחת נצבר ל-31 בדצמבר 2010	480	1,266	1,746	420	1,543
יתרה להפחתה					
ל-31 בדצמבר 2010 ⁽¹⁾	876	670	1,546	758	1,401
ל-31 בדצמבר 2009 ⁽¹⁾	843	679	1,522	724	1,372

(1) כולל עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2010 של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב שהווננו, בסך של כ-38 מיליוני שקלים חדשים בבנק ובמאוחד (31 בדצמבר 2009 - 60 מיליוני שקלים חדשים בבנק ובמאוחד).

(2) פחת שנצבר כולל הפסדים שנצברו מירידת ערך.

(3) ההפסדים מירידת ערך של בניינים וציוד שהוכרו במהלך תקופת הדיווח, נרשמים במסגרת אחזקה ופחת נכסים וציוד. הפסדים מירידת ערך בנכסים שבהם נרשם הפסד דומה בעבר, נרשמו בסעיף רווח מפעולות בלתי רגילות.

ביאור 7 - בניינים וציוד (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2009	2010	2009	2010	
ב. הנכסים הנ"ל כוללים נכסים שאינם בשימוש הקבוצה:				
6	10	6	10	שאינם מיועדים למכירה
5	5	5	5	מזה - מושכרים לאחרים
11	1	11	1	מיועדים למכירה
ג. זכויות חכירה (ברובן עד שנת 2025) בבניינים				
77	75	77	75	חכירה מהוונת
18	14	18	14	חכירה בלתי מהוונת

ד. להערכת ההנהלה, לא צפוי הפסד במימוש בניינים שיועדו למכירה, על-פי החלטות שנתקבלו, מעבר להפרשה שנעשתה בגינם.
ה. סעיף זה כולל, בין היתר, התקנות, זכויות במושכר ותשלומים על חשבון. חלק מהבניינים וזכויות החכירה בסך כ-392 מיליוני שקלים חדשים במאוחד ו-362 מיליוני שקלים חדשים בבנק (ליום 31 בדצמבר 2009 - כ-336 מיליוני שקלים חדשים במאוחד ו-306 מיליוני שקלים חדשים בבנק) טרם נרשמו בלשכת רישום המקרקעין על שם הבנק או החברות המאוחדות שלו. מרביתם של נכסים אלו מצויים בהליכי רישום.

ביאור 8 - נכסים אחרים

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2009	2010	2009	2010	
383	339	391	346	מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה ביאור 28)
147	67	184	115	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
1,493	3,439	1,491	3,449	יתרות חובה בגין מכשירים נגזרים (למעט נגזרים משובצים)
23	18	23	18	מוניטין בגין השקעה בחברות שמוזגו
78	69	78	69	מוניטין בגין חברה מאוחדת
45	49	84	89	הכנסות לקבל
133	168	143	177	חייבים אחרים ויתרות חובה
2,302	4,149	2,394	4,263	סך כל הנכסים האחרים

ביאור 9 - פיקדונות הציבור

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2009	2010	2009	2010	
12,001	11,461	14,770	14,129	פיקדונות לפי דרישה
71,432	84,555	76,400	88,349	פיקדונות לזמן קצוב ואחרים
3,054	2,868	3,851	3,513	פיקדונות בתכניות חיסכון
86,487	98,884	95,021	105,991	סך כל פיקדונות הציבור

ביאור 10 - פיקדונות מבנקים

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2009	2010	2009	2010	
				בנקים מסחריים:
630	1,226	198	717	פיקדונות לפי דרישה
5,567	5,856	1,502	1,523	פיקדונות לזמן קצוב
198	191	198	191	קיבולים
				תאגידים בנקאיים מיוחדים:
1	1	1	1	פיקדונות לפי דרישה
6,396	7,274	1,899	2,432	סך כל הפיקדונות מבנקים

ביאור 11 - איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

ליום 31 בדצמבר

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

משך חיים ממוצע בשנים ⁽¹⁾ שיעור תשואה פנימי ⁽²⁾							
מאוחד		מאוחד		מאוחד		מאוחד	
הבנק		הבנק		הבנק		הבנק	
2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים							
שאינם ניתנים להמרה למניות:							
במטבע ישראלי לא צמוד							
-	-	-	751	-	4.38%	-	3.48
במטבע ישראלי צמוד למדד							
-	-	1,476	1,981	-	3.11%	-	2.93
4,825	4,681	6,690	7,081	4.97%	4.68%	6.36	6.25
כתבי התחייבויות נדחים⁽³⁾							
4,825	4,681	8,166	9,813	4.97%	4.49%	6.36	5.55
סך כל איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים							

(1) משך חיים ממוצע הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.

(2) שיעור תשואה פנימי הינו, שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

(3) בזמן פירוק, עומדים לפירעון לאחר יתר ההתחייבויות, כתבי ההתחייבויות הנדחים שהונפקו על ידי הבנק שנכללים בסעיף זה.

א. ביום 30 באוקטובר 2006 אישר דירקטוריון הבנק הנפקה של שטרי הון נדחים (סדרה א') של הבנק אשר ייחשבו למכשירי הון מורכבים ("הון משני עליון"), כהגדרת המונח בהוראה 311 להוראות ניהול בנקאי תקין, ובהתאם לאישור שנתקבל מהמפקח על הבנקים ביום 12 בנובמבר 2006, וזאת בהיקף של עד 500 מיליוני שקלים חדשים. שטרי הון נדחים הינם תעודות התחייבות, אשר בקרות אירועים מסוימים המוגדרים מראש בתנאיהם, יומרו, בדרך של המרה כפויה ועל פי נוסחה מוגדרת מראש, למניות של הבנק. ביום 15 בנובמבר 2006 קבעה מעלות החברה הישראלית לדירוג ניירות ערך בע"מ, דירוג של AA- לשטרי ההון הנדחים שהונפקו. הדירוג של שטרי ההון הנדחים בהנפקה זו מתבסס על הדירוג של איגרות החוב של הבנק לרבות כתבי התחייבויות נדחים, אשר מדורגים בדירוג AA+, בשינויים המתחייבים מתנאי שטרי ההון הנדחים. יצוין, כי במידה שינפיק הבנק בעתיד הון ראשוני מורכב, ישמור הבנק על יחס הון ראשוני מקורי (ללא הון הראשוני המורכב) של 6% לפחות. ביום 16 במאי 2007 אושר דירוג זהה לשטרי ההון שהוקצו, במסגרת התשקיף שפורסם לצורך רישום למסחר. ביום 5 באפריל 2009 הודיעה מעלות, כי במסגרת בחינה מחדש של S&P את דירוג המכשירים ההיברידיים בכל העולם לרבות ישראל, לאור המשבר הפיננסי העולמי, הורד דירוג שטרי ההון הנדחים מ-AA- ל-AA+.

ביום 15 בספטמבר 2009 חתם הבנק עם הנאמן לשטרי ההון הנדחים (סדרה א') של הבנק על תוספת מתקנת לשטר הנאמנות מיום 16 בנובמבר 2006, שתחולתה ממועד החתימה ("התיקון"). בהתאם לתיקון, יימחק משטר ההון הסעיף הקובע כי תשלום הריבית למחזיקי שטרי ההון יושעה, בין היתר, במקרה בו "בתקופה של ששה רבעונים רצופים, אשר הדוח הכספי בגין האחרון שבהם התפרסם טרם המועד הקבוע לתשלום הריבית, לא דיווח הבנק על רווח נקי מצטבר" (כלומר - אם הסיכום הפשוט של הסכומים הרבעוניים של רווח נקי או של הפסד שהוצגו בדוחותיו הכספיים של הבנק, בגין שישה רבעונים רצופים, הינו שלילי).

ביאור 11 - איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים (המשך)

הבנק הנפיק לציבור במסגרת תשקיף, מיום 20 במאי 2007, שטרי הון נדחים (סדרה א') שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמה ב-1,702 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב תמורת כ-1,644 מיליוני שקלים חדשים.

ב. מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "החברה"), חברה בשליטה ובבעלות מלאים של הבנק, הנפיקה לציבור במסגרת תשקיפים, איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים צמודות למדד המחירים לצרכן, בערך נקוב של 4,487 מיליוני שקלים חדשים נכון ליום 31 בדצמבר 2010, והפקידה את תמורת ההנפקה בבנק למטרת הפעילות העסקית השוטפת שלו. להבטחת קיום התחייבויותיה של החברה מכח חלק מאיגרות החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים האמורים, בסך של 745 מיליוני שקלים חדשים, התחייבה החברה להמחות לטובת הנאמן של ניירות הערך המונפקים את כל זכויותיה בכל אחד מהפיקדונות שהופקדו על ידה בבנק, תמורת ניירות הערך שהוצעו על פי התשקיף.

בנוסף, מחזיק הבנק באיגרות חוב בערך נקוב של כ-55 מיליוני שקלים חדשים שהונפקו על ידי החברה. הבנק רשאי למכור את איגרות החוב על פי שיקול דעתו, בבורסה או מחוצה לה, ומשנמכרו כאמור, יהיו תנאיהן זהים לתנאי איגרות החוב הקיימות במחזור.

במהלך שנת 2010 הנפיקה החברה כתבי התחייבות נדחים נוספים מסדרה 31 בסך של כ-480 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב תמורת כ-480 מיליוני שקלים חדשים. כמו כן, הנפיקה החברה במהלך שנת 2010 אגרות חוב נוספות מסדרות 29 ו-32 בסך של כ-1,106 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב, תמורת כ-1,216 מיליוני שקלים חדשים.

ביום 15 בפברואר 2011, לאחר תאריך המאזן, הנפיקה החברה איגרות חוב נוספות מסדרות 29 ו-32 בסך של כ-455 מיליוני שקלים ערך נקוב תמורת כ-505 מיליוני שקלים חדשים.

יום 24 בפברואר 2011, לאחר תאריך המאזן, בפרסמה החברה תשקיף להנפקה של עד 10 סדרות כתבי התחייבות נדחים, 10 סדרות איגרות חוב, הרחבת סדרות איגרות החוב 29 ו-32, הרחבת סדרת כתבי התחייבות נדחים 31 וכן הנפקת שתי סדרות של ניירות ערך מסחריים.

ביאור 12 - התחייבויות אחרות

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2009	2010	2009	2010	
37	18	37	18	עתודה למיסים נדחים, נטו (ראה ביאור 28)
-	-	4	-	עודף עתודות שוטפות למס הכנסה על מקדמות ששולמו
575	541	576	542	עודף העתודה לפיצויי פיטורים, פרישה ופנסיה על היעודה (ראה ביאור 16)
249	292	249	293	הכנסות מראש
1,971	2,885	1,981	2,892	יתרות זכות בגין מכשירים נגזרים (למעט נגזרים משובצים)
165	203	198	225	הוצאות לשלם
78	86	86	95	הפרשה לחופשה ולמענקי יובלות
31	40	31	40	ערבויות לפירעון
124	136	124	136	הפרשה לחובות מסופקים בגין סעיפים חוץ מאזניים ואחרים
1,487	1,617	2,424	2,587	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
524	403	549	439	זכאים אחרים ויתרות זכות
5,241	6,221	6,259	7,267	סך כל ההתחייבויות האחרות

ביאור 13 - הון מניות והון עצמי (1)

א. להלן פרטים בדבר הון המניות של הבנק (בשקלים חדשים):

מונפק ונפרע		רשום	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
(3) 22,513,948	(3) 22,614,917	40,000,000	40,000,000

מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש (2)

(1) לעניין הקצאת כתבי אופציות לרכישת מניות - ראה ביאור 16א.

(2) המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

(3) כולל 2,500,000 מניות רדומות, שנרכשו ומוחזקות על ידי הבנק. לפרטים, ראה להלן בסעיף ד.

ב. ביום 3 באפריל 2006 התקבלה בדירקטוריון הבנק החלטה על מדיניות חלוקת דיבידנד, לפיה, בכפוף לכך שיחס הוון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחת מ- 10%, יחולק בכל שנה דיבידנד בשיעור של 40% מהרווח הנקי מפעולות רגילות ו- 80% מהרווח הנקי מפעולות בלתי רגילות, של אותה שנה. מדיניות חלוקת הדיבידנד חלה משנת 2006. יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף על האמור, להוראות הדין ולמגבלות נוספות.

ג. להלן פרטים בדבר מגבלות על חלוקת דיבידנדים:

- לפי הוראות המפקח על הבנקים ביחס לחלוקת דיבידנד על-ידי תאגידים בנקאיים, אין בנק יכול לחלק דיבידנד במזומן כל עוד נכסיו הלא כספיים עולים על הונו העצמי. ליום 31 בדצמבר 2010 עולה הונו המדווח של הבנק על נכסיו הלא כספיים בסך של 4,323 מיליוני שקלים חדשים.

- היתר שניתן לרוכשי גרעין השליטה בבנק על ידי נגיד בנק ישראל, נקבע, כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו עד ליום 30 בספטמבר 1994 שסכומם (לאחר היוון לקרנות הון בשנת 1998), כ- 100 מיליוני שקלים חדשים.

ד. ביום 27 במאי 2009 קיבל הבנק את אישור המפקח, לפיו המפקח התיר לבנק, באופן חד פעמי, רכישה עצמית של 2,500,000 מניות בנות 0.1 ע.נ. מהונו המונפק של הבנק, וזאת בכפוף לכל דין ובכפוף לתנאים שנקבעו באישור המפקח. ביום 20 ביולי 2009 אישר דירקטוריון הבנק תכנית לרכישה עצמית על ידי הבנק של עד 2,500,000 מניות בנות 0.1 ע.נ. כל אחת, בכפוף לתנאים שנקבעו באישור המפקח. ביום 24 בספטמבר 2009 השלים הבנק את הרכישה העצמית, ובסך הכל נרכשו 2,500,000 מניות, בעלות של כ-76 מיליון שקלים חדשים.

המניות שבידי הבנק מיועדות להימסר כתמורה למימוש האופציות במסגרת התכנית לסמנכ"לים, לפרטים ראה ביאור 16א. על פי התנאי שנקבע לעניין זה באישור המפקח, הבנק ימכור את כל המניות העודפות (אם יהיו כאלה) מיד לאחר תום תקופת המימוש של כל כתבי האופציה שהוקצו על פי תכנית האופציות, דהיינו מיד לאחר תום שבע שנים מיום הקצאת כתבי האופציה על פי תכנית האופציות. לפי אישור מקדמי שהתקבל מרשות המיסים, ברכישת המניות כאמור לעיל, לא תיווצר לבנק חבות מס. הדירקטוריון הגיע לכלל מסקנה, כי רכישות עצמיות של מניות הבנק על פי תכנית הרכישה כמפורט לעיל, עומדות במבחני החלוקה הקבועים בחוק החברות, וכן מקיימות את התנאים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 331. הדירקטוריון שב ובחן את עמידת הבנק במבחני החלוקה שנקבעו בחוק החברות וכן את התקיימותם של התנאים שנקבעו בהוראה 331, ערב הרכישות.

ביאור 14 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. נתוני הלימות ההון

2009 בדצמבר 31	2010 בדצמבר 31	
1. בנתוני המאוחד		
א. הון לצורך חישוב יחס ההון		
6,702	7,313	הון רובד 1, לאחר ניכויים
5,220	5,575	הון רובד 2, לאחר ניכויים
11,922	12,888	סך הכל הון כולל
ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
75,982	⁽¹⁾ 83,268	סיכון אשראי
624	579	סיכונים שוק
7,038	7,407	סיכון תפעולי
83,644	91,254	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

2009 בדצמבר 31	2010 בדצמבר 31	
ג. יחס ההון לרכיבי סיכון		
8.01	8.01	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.25	14.12	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00	9.00	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
2. חברות בת משמעותיות		
בנק יב ליעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו		
9.00	9.54	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.60	14.36	יחס הון הכולל לרכיבי סיכון
9.00	9.00	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(1) כולל נכסי סיכון בגין אשראי שניתן לקבוצות רכישה, בסך 1,682 מיליוני שקלים חדשים, אשר בהתאם להוראות המפקח על הבנקים נחשבים לחשיפה לתאגידים, במשקל סיכון של 100% (ללא דירוג). אילו היו חשיפות אלה מקבלות משקל סיכון של משכנתאות לדירור, הייתה יתרת נכסי הסיכון קטנה בכ- 1,026 מיליון שקלים חדשים, ויחס ההון לרכיבי סיכון היה גבוה בכ-0.16%.

ביאור 14 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

2009	2010	
31 בדצמבר	31 בדצמבר	
3. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)		
א. הון רובד 1		
1,992	2,066	הון מניות נפרע וקרנות הון
(83)	(62)	הפסד כולל אחר מצטבר ⁽¹⁾
4,584	5,068	עודפים
353	373	זכויות מיעוט בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות בת שאוחדו
		בניכוי:
(101)	(87)	מוניטין
6,745	7,358	הון רובד 1 לאחר הניכויים מרובד 1 בלבד
בניכוי:		
(20)	(19)	השקעות ברכיבי הון פיקוחי של תאגידים בנקאיים
(23)	(26)	ניכויים אחרים מהון רובד 1
6,702	7,313	סך הכל הון רובד 1
ב. הון רובד 2		
1. הון רובד 2 עליון		
110	110	הפרשה כללית לחובות מסופקים ⁽²⁾
1,780	1,831	מכשירי הון מורכבים
2. הון רובד 2 תחתון		
3,372	3,679	כתבי התחייבות נדחים
3. ניכויים מהון רובד 2		
(19)	(19)	השקעות ברכיבי הון פיקוחי של תאגידים בנקאיים
(23)	(26)	ניכויים אחרים מהון רובד 2
5,220	5,575	סך הכל הון רובד 2

(1) ללא רווחים נטו מגידור תזרים מזומנים.

(2) ההפרשה הכללית לחובות מסופקים מהווה חלק מהון רובד 2 עליון ואינה מנוכה מהאשראי לציבור.

ביאור 14 – הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ב. ביום 30 ביוני 2010 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא מדיניות הון לתקופות ביניים, ובו הם נדרשים לאמץ יעד ליחס הון רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2010, בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. במקביל, נדרשים הבנקים להעביר לפיקוח תוכנית עבודה לעמידה ביעד. עוד קובע המכתב כי בהיעדר אישור מראש של המפקח על הבנקים, לא יחלק הבנק דיבידנד אם אינו עומד ביעד, או אם חלוקת הדיבידנד תגרום לכך שלא יעמוד ביעד. הנחיה זו נועדה להבהיר את ציפיות הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בתקופת ביניים, עד להתאמת הוראות הפיקוח לשינויים המתגבשים בהמלצות ועדת באזל.

ג. ביום 25 באוקטובר 2010, החליט דירקטוריון הבנק כי היעד של יחס הון הליבה יהיה בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. בנוסף, החליט דירקטוריון הבנק להנחות את הנהלת הבנק לפעול לשמירת שולי בטחון נאותים על מנת להבטיח כי יחס הון הליבה לא יפחת מהאמור לעיל. כמו כן, החליט דירקטוריון הבנק כי יחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.5%.

ד. הבנק עומד בכל דרישות ההון בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, ובהתאם למגבלות שקבע הדירקטוריון. מדיניות הבנק מחייבת בחינה שוטפת של יחס ההון לרכיבי סיכון, ונקיטת צעדים כל אימת שיחס ההון מתקרב למגבלות שקבע הדירקטוריון, וזאת על מנת לצמצם למינימום את הסיכון לחרیגה ממגבלות אלו. אי עמידה בדרישות ההון המזערי תחייב את הבנק או את החברות בקבוצה לצמצם חשיפות לסיכון, על מנת להקטין את דרישת ההון להיקף התואם את ההון הקיים. צמצום בחשיפות לסיכון עלול להיות מלווה בעלויות הנובעות מהצורך בביצוע עסקאות בתנאים שאינם אופטימליים.

ה. הון רובד 2 העליון כולל שטרי הון מורכבים, בסכום של 1,831 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2010 ו-1,780 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2009. להלן תמצית תנאיהם:

- שטרי ההון נושאים ריבית וצמודים למדד המחירים לצרכן.
- שטרי ההון אינם מובטחים בשעבוד על נכסי הבנק או בבטוחה אחרת כלשהי.
- בנסיבות מסוימות יוכל הבנק להשעות את תשלומי הריבית בגין השטרות.
- הבנק יהא חייב להמיר את שטרי ההון הנדחים למניות רגילות של הבנק, בהתאם לנוסחה שנקבעה מראש, אם יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון של הבנק ירד בצורה משמעותית, אם יתרת העודפים של הבנק הפכה לשלילית, או אם רואה החשבון המבקר של הבנק העלה ספקות משמעותיים בדבר המשך קיומו של הבנק כעסק חי, הכל בתנאים כמפורט בתנאי שטרי ההון.
- התחייבויות הבנק לתשלום בגין שטרי ההון הנדחים תהיינה נדחות מפני כל התחייבויותיו האחרות של הבנק לנושים מכל סוג שהוא, לרבות כלפי המחזיקים של כתבי התחייבות נדחים שהונפקו או יונפקו בעתיד על ידי הבנק ו/או חברות בנות שלו, ותהיינה עדיפות אך ורק על זכויותיהם של בעלי המניות להשבת עודף נכסי הבנק לעת פירוקו.

ביאור 14 – הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

1. הון רובד 2 כולל כתבי התחייבות נדחים בסכום של 3,679 מיליון שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2010, בהתאמה ל-3,372 מיליון שקלים חדשים ב-31 בדצמבר 2009. להלן תמצית תנאיהם:
  - כתבי ההתחייבויות הנדחים נושאים ריבית וצמודים למדד המחירים לצרכן.
  - כתבי ההתחייבויות יעמדו בדרגת פירעון נדחית לאחר כל יתר ההתחייבויות של הבנק אשר לא נקבעה להן דרגת פירעון שווה או נחותה כאמורץ לעיל.
  - כתבי ההתחייבויות אינם מובטחים בבטוחה כלשהי, אינם משועבדים, והבנק לא יהיה זכאי לקבל עליהם שעבוד כביטחון להלוואה שניתנה על ידו או על ידי חברת בת שלו.
  - כתבי ההתחייבות אינם ניתנים לפידיון מוקדם או לשינוי תנאים, אלא בהסכמה מראש ובכתב של המפקח על הבנקים.
2. לפרטים בדבר הנפקת שטרי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים, ראה ביאור 11 לעיל.

ביאור 15 - שיעבודים

א. חברי הבורסה נדרשים להפקיד מערך בטוחות להבטחת קיום כל התחייבויות לקוחותיהם והתחייבות חברי בורסה נוספים שאינם חברי מסלקה ולקוחותיהם, כלפי מסלקת הבורסה, בגין עסקאות שבוצעו במסלקת הבורסה, ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים לגבי פעילות זו, כמפורט להלן בביאור 19 ד. 1).

במסגרת מערך הבטוחות, מפקיד הבנק בטוחות נזילים, כמפורט להלן:

1) בחשבון שפתחה מסלקת הבורסה על שמה, המנוהל במסלקה עבור הבנק ("חשבון בטוחות המסלקה"), הופקדו איגרות חוב ממשלתיות של הבנק כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה, בשווי מלוא התחייבויות הלקוחות ובצירוף חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שהופקדו מסתכם ליום 31 בדצמבר 2010 ב- 80 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2009 - 102 מיליוני שקלים חדשים).

2) בנוסף, בחשבון שפתחה מסלקת הבורסה על שמה בבנק אחר עבור הבנק, מופקדים מזומנים שהבנק נתן כבטוחות, וכן מזומנים שישולמו כפירות על ניירות ערך שיופקדו בחשבון בטוחות המסלקה או מזומנים שמקורם בכל זכות כספית אחרת הנובעת מניירות הערך האמורים, לרבות תמורה כספית הנובעת ממכירתם. נכון ליום 31 בדצמבר 2010 הופקדו בחשבון זה 22 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2009 - 24 מיליוני שקלים חדשים).

3) החשבונות האמורים בסעיפים 1 ו-2 לעיל שועבדו בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה לטובת מסלקת הבורסה.

ב. חברי הבורסה נדרשים להפקיד מערך בטוחות, כערובה לקיום חיוביהם בקשר לביצוע עסקאות מעו"ף שנעשו על ידם או על ידי לקוחותיהם או על ידי חברי בורסה שאינם חברי מסלקת המעו"ף, ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים לגבי פעילות זו, כמפורט להלן בביאור 19 ד. 2).

בהתאם לכך, נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילים בלבד עבור מלוא החשיפה בגין הפעילות בנגזרים ועבור חלקו בקרן הסיכונים כמפורט להלן:

1) בחשבון שנפתח במסלקת הבורסה על שם מסלקת המעו"ף ("חשבון ראשי של בטוחות מעו"ף") הופקדו איגרות חוב ממשלתיות של הבנק כבטוחות לטובת מסלקת המעו"ף, בשווי מלוא דרישת הבטוחות מהלקוחות ובצירוף חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שהופקדו מסתכם ליום 31 בדצמבר 2010 ב- 638 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2009 - 770 מיליוני שקלים חדשים).

2) בנוסף, בחשבון שפתחה מסלקת המעו"ף על שמה עבור הבנק בבנק אחר, מופקדים מזומנים שהבנק נתן כבטוחות, וכן מזומנים שישולמו כפירות על ניירות ערך שיופקדו בחשבון ראשי של בטוחות מעו"ף או מזומנים שמקורם בכל זכות כספית אחרת הנובעת מניירות הערך האמורים, לרבות תמורה כספית הנובעת ממכירתם. נכון ליום 31 בדצמבר 2010 הופקדו בחשבון זה 35 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2009 - 26 מיליוני שקלים חדשים).

3) החשבונות האמורים בסעיפים 1-2 לעיל משועבדים בשעבוד צף וקבוע לטובת מסלקת מעו"ף.

ביאור 15 – שיעבודים (המשך)

ג. בנק ישראל מפעיל את מסגרת התשלומים בזמן אמת - Real Time Gross Settlement (להלן: RTGS) - מערכת המאפשרת ללקוחות להעביר סכומי כסף בשקלים מחשבון בנק אחד לחשבון אחר באותו בנק או בבנק אחר בזמן אמת.

בנק ישראל מעניק אשראי יומי ותוך יומי למשתתפי מערכת RTGS כנגד שיעבוד ספציפי של איגרת חוב של הבנק בחשבון בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך. נכון ליום 31 בדצמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2009 לא הופקדו איגרות חוב בחשבון זה.

ד. בהתאם לדרישת רשויות פיקוח בארה"ב, שיעבד סניף הבנק שם ניירות ערך בסכום של כ- 28 מיליוני דולר של ארצות הברית (נכון ליום 31 בדצמבר 2009 – ניירות ערך בסכום של 32 מיליוני דולר), המשמשים להבטחת פיקדונות הציבור או לקיום הוראות שלטוניות אחרות. עיקר השיעבוד המסתכם ליום 31 בדצמבר 2010 לסך של 28 מיליוני דולר של ארה"ב (נכון ליום 31 בדצמבר 2009 - 31 מיליוני דולר של ארה"ב), מתייחס לדרישת רשויות הפיקוח בארה"ב בדבר הבטחת 10% מההתחייבויות של הסניף כפי שהוגדרו על ידי השלטונות שם.

ה. כנגד קווי אשראי שהועמדו לבנק על ידי בנק ישראל, שיעבד הבנק חשבון ניירות ערך זרים. שווי ניירות הערך בחשבון ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם ב- 100 אלף שקלים חדשים.

31 בדצמבר		המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:
2009	2010	
307	247	ניירות ערך שהתקבלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן

ניירות ערך אלו הועמדו כבטחון לבנק אשר רשאי למכור או לשעבד אותם.

ביאור 16 - זכויות עובדים

- א. תנאי העסקתם של הרוב המכריע של העובדים והמנהלים בקבוצה (למעט אלו המפורטים בסעיפים ב' עד ט' להלן) נקבעים על פי הוראות הסכמים קיבוציים. ההתחייבות לעובדים אלה מכוסה באופן שוטף על-ידי הפקדות לקופות פנסיה, גמל ופיצויים, המשחררות את הבנק מהחבות לתשלום פיצויי פיטורים על פי החוק, לאותם עובדים. בגין חלק מעובדי טפחות בעבר, משוחרר הבנק מחבותו לתשלום פיצויי פיטורין על פי החוק רק בגין התקופה המתחילה ב-1 בפברואר 2006 (בגין מנהלים מטפחות לשעבר משוחרר הבנק מחבותו החל מ-1 בינואר 2006). בגין חבותו זו עד סוף 2005 (עד ינואר 2006 בגין המנהלים מטפחות לשעבר), הפקיד הבנק סכומים לקופת פנסיה ולקופות גמל, וביצע הפרשה כנגד הפער בין החבות לבין ההפקדות.
- ב. קבוצה מצומצמת של עובדים, אשר פרשו מעבודתם בעבר, זכאית לגמלה חודשית קבועה מהבנק. עובדים אשר פרשו מהבנק עד 30 ביוני 1997, זכאים לתשלום גמלה מהבנק בגין רכיבי שכר מסוימים. כמו כן, זכאים גמלאי הבנק להטבות שאינן גימלה. התחייבות הבנק לתשלומים האמורים מכוסות בעתודות על פי חישוב אקטוארי.
- ג. בבנק יהב נהוג להשלים לעובדים הזכאים לפיצויים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות. כמו כן, זכאים העובדים הפורשים לפנסיה מבנק יהב לפי הסכם העבודה לפדיון חלקי של ימי מחלה שלא נוצלו. לחלק מעובדי התחייב בנק יהב להעביר לבעלותם עם סיום עבודתם מכל סיבה את מרכיב פיצויי הפיטורים שבקופות גמל מוכרות (לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין). לעובדים אלה לא נדרש הבנק להשלים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות. למנהלים בכירים התחייב בנק יהב לשלם שכר במשך תקופת הסתגלות במקרה בו תובא עבודתם לידי סיום על ידי הבנק. לחלקם, התחייב הבנק לשחרר עם פרישתם את מרכיב הפיצויים שנצבר בקופת הפנסיה, נוסף על משכורתם האחרונה המוכפלת במספר שנות העבודה. למנהל בכיר אשר פרש מעבודתו בבנק לאחר תאריך המאזן אושרו תנאי פרישה מיוחדים על ידי הדירקטוריון. לשני מנהלים בכירים אשר פרשו מעבודתם בבנק יהב התחייב בנק יהב לשלם תשלום חודשי עד הגיעם לגיל פרישה, התשלום צמוד לשינויים בשכר מנכ"ל בנק יהב. התחייבויות בנק יהב מכוסות בעתודות והפרשות מתאימות על פי חישוב אקטוארי.
- ד. יושב ראש דירקטוריון הבנק, זכאי לקבל בעת פרישתו, סכומים בשיעורים המקובלים המופקדים עבורו באופן שוטף בקופות השונות.
- ה. המנהל הכללי (להלן: המנכ"ל) התקשר עם הבנק בהסכם (להלן: "ההסכם"), לפיו יועסק על-ידי הבנק לתקופה בת 5 שנים וארבעה חודשים שתחילתה ביום 1 בדצמבר 2008 וסיומה ביום 1 באפריל 2014. ההסכם הנוכחי הוא בהמשך להסכם הקודם שחל מיום 29 במרץ 2004 לתקופה של 5 שנים. ההסכם אושר בדירקטוריון הבנק ביום 30 בנובמבר 2008, לאחר שנתקבל לכך אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, ולאחר קבלת המלצתה של ועדת התגמול לענין העקרונות של עיקר תנאי העסקתו של המנכ"ל של הבנק.

ביאור 16 - זכויות עובדים (המשך)

בהתאם להסכם, זכאי המנכ"ל לקבל בסיום העסקתו, מכל סיבה שהיא (למעט פיטורים בנסיבות ספציפיות המפורטות בהסכם ההעסקה), פיצויי פיטורים בשיעור של 200% ממשכורתו החודשית האחרונה במועד סיום תקופת ההעסקה בגין כל שנת עבודה בבנק, תקופת הסתגלות של 3 חודשים, וכן סכומים שוטפים בגין תגמולים בשיעורים המקובלים, המופקדים עבורו. בדוחות הכספיים נכללו הפרשות בגין ההתחייבויות האמורות.

הבנק רשאי להביא את ההתקשרות עם המנהל הכללי לסיימה בהודעה מוקדמת של 4 חודשים (במקום ששה חודשים, על פי הסכם ההעסקה הקודם).

בהסכם, ויתר המנהל הכללי על המענק השנתי, לו הוא זכאי על פי הסכם ההעסקה הקודם, וזאת החל ממועד סיום ההסכם הקודם. לעניין אופציות לרכישת מניות הבנק שהוקצו עבור המנכ"ל בהסכם החדש, ראה ביאור 16.א.1.

1. עם קבוצת עובדים בכירים נחתמו הסכמי עבודה אישיים המזכים אותם במקרה של פיטורין למענק פרישה מיוחד כפי שנקבע בהסכמים, העשוי להגיע בתוך מספר שנים ביחס לעובדים מסוימים, בעלי ותק רב, עד לשבעה עשר חודשי שכר.

לבנק אין כוונה לפטר מי מעובדים בכירים אלה המועסקים בבנק, אולם בעקבות נסיון שנצבר מפרישת עובדים בכירים בעבר, ובהתחשב בתנאי פרישתם, נכללה בספרי הבנק הפרשה בגין מלוא ההתחייבות האפשרית לעובדים אלה למועד הדוחות הכספיים. בנוסף, זכאים אותם עובדים בעת פרישתם, לסכומים וזכויות אחרות, כפי שהצטברו לזכותם בקופות השונות.

כמו כן, בהתאם לציפיות ההנהלה, המבוססות על נסיון העבר בדבר תשלומים נוספים לעובדים בכירים שפרשו מתפקידם, נערכה הפרשה נאותה בדוחות הכספיים.

2. מספר עובדים בכירים זכאים בעת פרישתם למענק הסתגלות בגובה של שלושה עד ששה חודשי שכר. בגין זכאות זו נערכה הפרשה בדוחות הכספיים.

3. שלושה עובדים בכירים זכאים בעת פרישתם לפיצויים מוגדלים, בגובה 150% משכרם החודשי האחרון מוכפל במספר שנות עבודתם בבנק, מעבר לסכומים שהופקדו על שמם בקופות כחוק. לחילופין, זכאים עובדים אלו, בתנאי שעברו את גיל 55, לפנסיה תקציבית עד הגיעם לגיל פרישה. בגין זכאות זו נערכה הפרשה בדוחות הכספיים.

4. עם עובד בשלוחה של הבנק בחוץ לארץ נחתם הסכם פנסיה, לפיו יהיה זכאי לגמלה חודשית למשך 180 חודשים מיום הפרישה וזאת לאחר צבירת 20 שנות וותק בבנק וכן בנסיבות מסוימות נוספות שנקבעו בהסכמים. הערך האקטוארי של העתודה שנזקפה בדוחות הכספיים בגין ההתחייבות האמורה חושב על בסיס שיעור היוון של 6%, המקביל לשיעור התשואה של היעודה בה הופקדו כספים לתשלום זכויות פנסיה אלה ובהנחה כי עליית השכר השנתית תהיה בשיעור של 3.5%.

5. ביום 16 בספטמבר 2009 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד (הסכם עבודה) שנכרת עם נציגות העובדים - סקטור הפקידים, לפיו הוארך ההסכם הקיבוצי שנחתם ביום 27 באפריל 2006 ב-5 שנים נוספות, החל מיום 1 בינואר 2011 ועד 31 בדצמבר 2015. ההסכם אושר בדירקטוריון הבנק ביום 19 באוקטובר 2009.

ביאור 16 - זכויות עובדים (המשך)

להלן עיקרי ההסכם:

- הארכת תוקף "חוקת העבודה" עד 31 בדצמבר 2015.
  - שמירת שקט תעשייתי מוחלט בתקופת ההסכם. ההתחייבות לשקט תעשייתי לא תחול במצבים של סכסוך עבודה של כלל העובדים בישראל בענף הבנקים.
  - קביעת מנגנונים ליישוב חילוקי דעות: משא ומתן, גישור, בוררות.
  - התחייבות הבנק שלא לפטר בפיטורים כלכליים עובדים קבועים בתקופת ההסכם. ההתחייבות לא חלה על פיטורים אינדיבידואלים בשל עבירות משמעת, אי התאמה או שינויים רגולאטורים.
  - הנהגת תכנית לפרישה מרצון של עד 200 עובדים בתקופת ההסכם, החל משנת 2011. להנהלה זכות וטו על כל בקשה ספציפית לפרישה מרצון, ללא צורך בנימוק.
  - מתן אפשרות להנהלה לפטר עד 50 עובדים קבועים בגין אי התאמה בתקופת ההסכם, החל משנת 2011.
- בדוחות הכספיים נכללה הפרשה נאותה בגין עלות התכנית לפרישה מרצון.

י"א. מענקי יובלות

עובדי הבנק זכאים למענק חד פעמי בהגיעם לשלוש עשרה ולשמונה עשרה שנות ותק. בדוחות הכספיים נערכה הפרשה בגין חבויות אלה על פי חישוב אקטוארי המתבסס על נסיון העבר וההסתברות שבתאריך הקובע יהיה העובד עדיין מועסק בבנק.

י"ב. העתודות בגין מענקי יובלות והסכם פרישה מרצון נערכו על בסיס חישוב אקטוארי וחושבו לפי שיעור היוון של 4%. החישוב נערך בהתחשב בגידול ריאלי עתידי בשכר בשיעור של 2.5% למעט בגין עובדים שפרשו אשר אינם זכאים לגידול ריאלי בגימלה המשולמת להם.

י"ג. מענקים לנושאי משרה

1. ביום 19 במאי 2008 החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת, לאשר תכנית מסגרת לתשלום מענקים לנושאי משרה בבנק, מלבד הדירקטורים ובכללם יושב ראש הדירקטוריון ומלבד המנהל הכללי של הבנק (להלן, בסעיף זה – "נושאי המשרה"), עבור כל אחת מן השנים 2008 עד 2012 (כולל) (כל אחת מן השנים האמורות, תיקרא להלן, בסעיף זה – "שנת דוח"), בין היתר, בדרך של יצירת מאגר לתשלום מענקים לנושאי משרה. ביום 2 במרץ 2009 אושר תיקון לתכנית המענקים, לעניין המועד שבו ידון הדירקטוריון בתשלום המענקים, על פי התכנית האמורה (להלן – "תכנית המענקים"). ביום 26 באוקטובר 2010 אושר תיקון לתכנית המענקים, לעניין שיעור התשואה השנתי עבור כל אחד מן השנים 2010 עד 2012 (כולל).

2. על פי תכנית המענקים, הדירקטוריון יקבע במהלך כל שנת דוח, את כמות המשכורות שתועבר, בגין כל נושא משרה בבנק, למאגר שיועד לתשלום בונוסים לנושאי משרה. עבור אותה שנת דוח, כמות המשכורות תיגזר מן השיעור של תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון העצמי הממוצע של הבנק, כמשמעותו בתכנית הבונוסים (להלן: "שיעור התשואה השנתי"). בהתאם לכך, הדירקטוריון יקבע בכל שנת דוח, את כמות המשכורות שתועבר למאגר, אם שיעור התשואה השנתי יהיה בין 10.5% (12% לפני העדכון מיום 26 באוקטובר 2010) לבין שיעור תשואה מירבי שייקבע על ידי הדירקטוריון, לאותה שנת דוח (להלן, בסעיף זה – "שיעור התשואה המירבי"), על פי מידרג שייקבע על ידי הדירקטוריון לעניין זה.

ביאור 16 - זכויות עובדים (המשך)

3. בסמוך לפני פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת הדוח, ובהסתמך על שיעור התשואה השנתי החזוי, לשנת הדוח, על פי הטייטה של הדוחות השנתיים של הבנק, לשנת הדוח, בכפוף לאישורם כדון, הדירקטוריון יחליט, לאחר דיון בהמלצות המנהל הכללי של הבנק ובכפוף לקבלת אישורה של ועדת הביקורת (ככל שיירש על פי דין), כמפורט להלן-
- 3.1. אם שיעור התשואה השנתי, לשנת הדוח, יהיה בין 10.5% (12% לפני העדכון מיום 26 באוקטובר 2010) לבין שיעור התשואה המירבי שקבע הדירקטוריון, לאותה שנת דוח, אזי הדירקטוריון יחליט בעניין סכום הבונוס שישולם כאמור, מתוך המאגר לתשלום מענקים, לשנת הדוח, ובלבד שנושא משרה בודד לא יקבל מענק בסכום העולה על 12 משכורות עבור שנת הדוח.
- 3.2. אם שיעור התשואה השנתי, לשנת הדוח, יהיה נמוך מ- 10.5% (12% לפני העדכון מיום 26 באוקטובר 2010), אזי הדירקטוריון יחליט לעניין סכום המענק שישולם כאמור (אם בכלל). כמו כן, אם שיעור התשואה השנתי, לשנת הדוח, יהיה גבוה מן השיעור המירבי שקבע הדירקטוריון לשנת הדוח, אזי הדירקטוריון יחליט לעניין סכום המענק שישולם לשנת הדוח.
4. בנוסף לאמור לעיל, על פי תכנית המענקים, הדירקטוריון רשאי להחליט, לפי שיקול דעתו, על תשלום מענקים לנושאי משרה, בשל הרווח הנקי מפעולות בלתי רגילות של הבנק, לשנת דוח כלשהי.
5. לפרטים בדבר תכנית אופציות לסמנכ"לים, שבמסגרתה ויתרו הניצעים על זכותם לקבלת מענקים כאמור לעיל, ראה ביאור 2.א16.

י"ד. סכומי העתודה והיעודה לזכויות עובדים בעד התחייבות פנסיונית, פיצויי פיטורים ומענקי הסתגלות נכללו בסעיף "התחייבויות אחרות" כלהלן (סכומים מדווחים, במיליוני שקלים חדשים):

	הבנק		מאוחד		
	2010	2009	2010	2009	
	584	551	674	646	סכום העתודה ⁽¹⁾
	9	10	98	104	סכום היעודה ⁽²⁾
	575	541	576	542	עודף העתודה על היעודה
(1) כולל בגין התחייבויות פנסיוניות	331	339	331	339	

(2) הבנק וחברות מאוחדות שלו אינם רשאים למשוך את כספי היעודה, אלא לצורך תשלום פיצויים בלבד.

ט"ו. סכומי הפרשה בגין זכויות עובדים לחופשה, לפדיון ימי מחלה ולמענקי יובלות נכללו בסעיף "התחייבויות אחרות" כלהלן (סכומים מדווחים במיליוני שקלים חדשים):

	הבנק		מאוחד		
	2010	2009	2010	2009	
	67	75	73	82	הפרשה לחופשה
	11	11	13	13	הפרשה למענקי יובלות
	-	-	7	8	הפרשה לפדיון ימי מחלה ⁽¹⁾

(1) מוצג בסעיף ההתחייבויות האחרות במסגרת זכאים אחרים ויתרות זכות.

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות

1. תכנית אופציות למנהל הכללי

ביום 30 בנובמבר 2008 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר שנתקבל לכך אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, בישיבתה מיום 30 בנובמבר 2008, לאשר את תכנית האופציות החדשה, להקצאת כתבי אופציה על פי הצעה פרטית, למנהל הכללי של הבנק.

במסגרת תכנית האופציות, הקצה הבנק לנאמן ביום 1 בפברואר 2009, עבור המנהל הכללי, ללא תמורה, 5,571,381 כתבי אופציה, אשר כל אחד מהם יהיה ניתן למימוש למניה רגילה אחת של הבנק, בת 0.1 ש"ח ע.ג. בכפוף להתאמות בגין חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, איחוד או חלוקה של מניות או חלוקת דיבידנד. בהנחה של מימוש מלא של כל כתבי האופציה, ובהנחה של הקצאת כמות מניות המימוש המירבית האפשרית, יקנו כל כתבי האופציה שהוקצו על פי תכנית האופציות כ-2.44% מהונו המונפק של הבנק ומזכויות ההצבעה בו (לאחר הקצאת מלוא הכמות של מניות המימוש), ובהנחה של דילול מלא, כ-1.54% מהונו המונפק של הבנק ומזכויות ההצבעה בו.

אם יבחר המנהל הכללי לממש את כתבי האופציה, כולם או חלקם, בדרך של הקצאה כנגד סכום ההטבה, כמפורט להלן, הרי שההנחה בדבר הקצאה של הכמות המירבית של מניות המימוש, היא תיאורטית בלבד, שכן בדרך זו לא תוקצה מלוא הכמות של מניות המימוש הנובעת מהם, אלא רק מניות בכמות המשקפת את סכום ההטבה הכספי הגלום בכתבי האופציה, כמפורט להלן.

הנאמן יעניק למנהל הכללי את כתבי האופציה, בכפוף להוראות תכנית האופציות, בחמש מנות (ארבע מנות שוות בנות 1,114,276 כתבי אופציה כל אחת, ומנה אחת בת 1,114,277 כתבי אופציה), ביום 1 באפריל בכל אחת מהשנים 2010 עד 2014. אם תסתיים העסקתו של המנהל הכללי על ידי הבנק, לפני ה-1 באפריל 2014 (דהיינו, לפני תום תקופתו של הסכם ההעסקה החדש), שלא ביוזמתו ושלא כתוצאה מנסיבות ספציפיות המפורטות בהסכם ההעסקה, יהיה המנהל הכללי זכאי לקבל ביום עבודתו האחרון כמנהל הכללי של הבנק, את כל יתרת כתבי האופציה הכלולים במנות שטרם הוענקו לו עד מועד זה.

המנהל הכללי יהיה זכאי לממש את כתבי האופציה החל מיום הענקתם, ועד ליום 1 באפריל 2014 או עד תום 24 חודשים מן היום האחרון לכהונתו כמנכ"ל הבנק, לפי המאוחר, אך לא יאוחר מיום 1 באפריל 2016.

מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה הינו 21.18 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן החל מהיום שבו אישר הדירקטוריון את תכנית האופציות ועד למדד שיהא ידוע במועד המימוש. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניית הבנק בבורסה ביום 9 בנובמבר 2008 (יום המסחר שקדם ליום בו התקבלה המלצתה של וועדת התגמול, כאמור לעיל). יצוין, כי מחיר המימוש גבוה בכ-9.5% משער הנעילה של מניית הבנק בבורסה ביום 27 בנובמבר 2008 (19.35 ש"ח), אשר בו נדון מחיר המימוש בוועדת הביקורת, ואשר היה יום המסחר האחרון שקדם ליום שבו אישר הדירקטוריון את הסכם ההעסקה ותכנית האופציות.

מימוש האופציות, כולן או חלקן, יוכל להתבצע בכל אחת מן הדרכים המפורטות להלן:

- (1) כל כתב אופציה ימומש למניה אחת של הבנק (בכפוף להתאמות), בתמורה לתשלום מלוא מחיר המימוש.
- (2) הבנק יקצה, ללא תמורה, כמות מניות אשר שווי השוק שלהן לפי שער הנעילה של מניית הבנק בבורסה, ביום המסחר שקדם למועד המימוש, יהיה שווה לסכום ההטבה הכספי שינבע הגלום באופציות במועד המימוש.

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

הבנק מיישם את תקן חשבונאות מספר 24 "תשלום מבוסס מניות". על פי הוראות התקן, הבנק רושם בדוחות הכספיים הוצאה בגובה השווי ההוגן של כתבי האופציה. ההוצאה נפרסת, לכל אחת מ-5 המנות, על פני התקופה שממועד ההקצאה ועד למועד ההענקה של אותה מנה. השווי ההוגן התיאורטי של כתבי האופציה חושב על פי מודל "בלאק ושולס". לצורך חישוב השווי ההוגן, נלקחו בחשבון תנאי התוכנית וכן הנתונים וההנחות שלהלן:

- (1) חישוב השווי ההוגן אינו מביא בחשבון את העובדה כי כתבי האופציה לא יירשמו למסחר בבורסה, וכן אינו מביא בחשבון את חסימתם של כתבי האופציה, כמפורט בתכנית האופציות.
  - (2) מחיר המימוש של כתבי האופציה, לצורך החישוב, הינו 21.18 ש"ח, כאמור לעיל.
  - (3) הונח כי כל כתבי האופציה ימומשו ביום האחרון של תקופת המימוש, דהיינו משך חיים הצפוי של 7 שנים וארבעה חודשים.
  - (4) נלקחה לצורך החישוב סטיית תקן של 27.06%, אשר חושבה על ידי מדידה של סטיית התקן ההיסטורית של מחיר המניה בבורסה, במשך תקופה השווה למשך החיים הצפוי של כתבי האופציה, המסתיימת ביום 27 בנובמבר 2008.
  - (5) שיעור ריבית חסרת סיכון שנלקח לחישוב - 3.88% - חושב על בסיס ציטוטי ריביות של נכסים שיקליים, צמודי מדד וחסרי סיכון, הנסחרים בבורסה, נכון ליום 27 בנובמבר 2008, לתקופה המקבילה למשך החיים הצפוי למימוש כל כתבי האופציה.
  - (6) מחיר המימוש מותאם לדיבידנדים, ועל כן שיעור הדיבידנד שנלקח בחשבון לצורך החישוב הוא 0%.
- על בסיס ההנחות, כמפורט לעיל, השווי ההוגן של כל כתבי האופציה שיוענקו למנכ"ל על פי תכנית האופציות החדשה, הינו כ- 38.6 מיליוני שקלים חדשים (44.6 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר בשיעור של 15.5% שחל באותה העת). האופציות יוקצו במסלול "הכנסת עבודה", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע למנכ"ל כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור המס השולי שיחול על המנכ"ל במועד מימוש כתבי האופציה. הבנק יהיה חייב לשלם מס שכר בגין ההטבה שתנבע למנכ"ל כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תכנית האופציות החדשה. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי המנכ"ל בגין ההטבה, יהא הבנק זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים, על פי שיעור המס האפקטיבי שיחול במועד המימוש.

2. תכנית אופציות לסמנכ"לים

ביום 29 במרץ 2009 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר תכנית להקצאת כתבי אופציה על פי הצעה פרטית שאינה הצעה פרטית מהותית (להלן "התכנית") לתשעה נושאי משרה בבנק (מתוכם ניצע אחד שכהן כסמנכ"ל, יצא לחופשה ללא תשלום מעבודתו בבנק ומכהן כיום כמנהל הכללי של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ) שהינם סמנכ"לים חברי הנהלת הבנק (להלן "הניצעים"). עוד החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת, כי הקצאת כתבי האופציה על פי תכנית האופציות, מותנית בכך כי המפקח על הבנקים יתיר לבנק רכישה עצמית של מניות בכמות שלא תפחת מ- 1,400,000 מניות בנות 0.1 ש"ח ע.ג., מהונו המונפק של הבנק. לפרטים בדבר הרכישה העצמית של 2,500,000 מניות הבנק בהתאם לאישור המפקח על הבנקים, ראה ביאור 13 ד.

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

כל ניצע על פי תכנית האופציות הסכים, על פי בחירתו, כי אם הבנק יקצה עבורו כתבי אופציה על פי התכנית, הוא לא ייכלל בתכנית המסגרת לתשלום בונוסים לנושאי משרה בבנק עבור כל אחת מן השנים 2009 עד 2012, ולא ייכלל בתוכנית בונוסים לנושאי משרה בבנק, עבור שנת 2013, אם וככל שתאושר על ידי הבנק.

במסגרת תכנית האופציות, הקצה הבנק ביום 23 ביוני 2009 על שם הנאמן, עבור הניצעים, 5,850,000 כתבי אופציה, שלא יירשמו למסחר בבורסה. כתבי האופציה ניתנים למימוש, כל אחד, למניה רגילה בת 0.1 ש"ח ע.נ. של הבנק, ללא תמורה, בכפוף לתנאי התכנית. הקצאת הכמות המרבית של מניות המימוש הינה תיאורטית בלבד. במועד המימוש של כתבי האופציה יוקצו לניצעים מניות הנובעות מכתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם על פי תנאי התכנית, רק ככמות המשקפת את סכום ההטבה הכספי הגלום בכתבי האופציה.

מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוענקו לניצעים, על פי התכנית, הינו 21.18 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניה של הבנק בבורסה ביום 9 בנובמבר 2008, שעל פיו נקבע גם מחיר המימוש של כתבי האופציה שהוקצו עבור המנהל הכללי של הבנק כאמור לעיל. יצוין, כי מחיר המימוש גבוה משער הנעילה של מניה של הבנק, בבורסה, ביום 26 במרץ 2009, אשר היה יום המסחר האחרון שקדם ליום שבו אישר הדירקטוריון את תכנית האופציות.

כתבי האופציה שהוקצו לנאמן עבור כל ניצע, על פי התכנית, הוקצו בחמש מנות שוות. המנות תהיינה ניתנות למימוש, כל אחת, במועדי ההבשלה שיחולו מידי שנה, החל מחלוף שנה אחת (למנה הראשונה) ועד לחלוף 5 שנים (למנה החמישית) מיום ההקצאה.

על פי התכנית המקורית, כל ניצע יהיה זכאי לממש את כתבי האופציה הנכללים במנת מימוש שהבשילה במועד כלשהו, אם השיעור של תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון העצמי הממוצע של הבנק, לשנת הדוח שקדמה לאותו מועד הבשלה, יהיה 10% ומעלה. אם שיעור התשואה האמור, לשנת הדוח שקדמה לאותו מועד הבשלה, יהיה נמוך מ-10%, אזי הניצע לא יהא זכאי לממש כלל את מנת המימוש שהבשילה באותו מועד הבשלה. דירקטוריון הבנק יהא מוסמך, על פי שיקול דעתו, ולאחר שקיבל לכך את אישור ועדת הביקורת, לנטרל את השפעתם של אירועים חד פעמיים או חריגים, לצורך החישוב של שיעור התשואה השנתי לשנת דוח כלשהי.

ביום 26 באוקטובר 2010 החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת, לעדכן את שיעור הזכאות למימוש בכל אחת מתכניות האופציות לסמנכ"לים, לגבי מנות המימוש שיבשילו בשנים 2011, 2012, 2013 ו-2014, ואשר הזכאות למימושן תיקבע בהתאם לשיעור התשואה השנתי בשנות הדוח 2010, 2011, 2012 ו-2013, בהתאמה. בהתאם לכך, הוחלט כי שיעור הזכאות למימוש בכל אחת מתכניות הסמנכ"לים יופחת משיעור של 10% לשיעור של 9%. בהתאם להערכת ההנהלה ביחס לתוואי שיעורי התשואה השנתיים, השינוי האמור בתנאי התכנית לא ישפיע על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה, חושב בהתאם לתקן חשבונאות מספר 24 על פי מודל בלאק ושולס. ערך ההטבה התיאורטי של כל אחת מהמנות נפרס בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה. לצורך חישוב השווי ההוגן, שימשו ההנחות הבאות:

- מחיר המימוש של כתבי האופציה, לצורך החישוב, הינו כ- 21.18 שקלים חדשים.
- משך החיים הצפוי למימוש של כל מנה, חושב לפי הממוצע שבין תקופת ההבשלה של כל מנה (החל משנה אחת למנה הראשונה, ועד ל- 5 שנים למנה החמישית) לבין תקופת התכנית (7 שנים).
- סטיית התקן עבור כל מנה, חושבה לפי תשואות יומיות היסטוריות של מחיר המניה בבורסה במשך תקופה השווה למשך החיים הצפוי של כל מנה.
- שיעור הריבית חסרת הסיכון חושב על בסיס הציטוטים של נתוני התשואות לפדיון של סדרות אג"ח ממשלתיות, צמודות מדד, הנסחרות בבורסה, כפי שאלו פורסמו ביום 26 במרץ 2009.
- מחיר המימוש מתואם לדיבידנדים, ועל כן שיעור הדיבידנד שנלקח בחשבון לצורך החישוב הוא 0%.
- לצורך חישוב השווי ההוגן, הונח כי בכל אחת משנות התכנית תגיע תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות על ההון הממוצע לשיעור 10% לפחות.
- חישוב השווי ההוגן אינו מביא בחשבון את העובדה שכתבי האופציה לא יירשמו למסחר בבורסה.

כמות כתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם תיבחן מחדש בכל תאריך דיווח, בהתבסס על המידע שיהיה קיים באותו מועד. תוצאות בחינה זו עשויות להביא להקטנה בסכום ההוצאה שתירשם בדוחותיו הכספיים של הבנק בגין כתבי האופציה על פני שנות התכנית, אך לא לשינוי בשווי ההוגן של כל כתב אופציה הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה.

ביום 9 בנובמבר 2009 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר הקצאת 1,104,999 כתבי אופציה נוספים, בתנאים זהים למעט מחיר המימוש, לשני סמנכ"לים שמונו לתפקידם לאחר מועד אישור תכנית האופציות לסמנכ"לים. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוענקו לשני הניצעים הנוספים, על פי התכנית, הינו 29.85 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניה של הבנק בבורסה ביום 8 בנובמבר 2009, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התכנית. השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה הנוספים שאושרו, חושב בהתאם לתקן חשבונאות מספר 24 על פי מודל בלאק ושולס. ערך ההטבה התיאורטי של כל אחת מהמנות ייפרס בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה.

במקביל לאישור הקצאה זו, פקעו 1,300,000 אופציות מתוך ההקצאה הראשונה בגין שני סמנכ"לים שסיימו את עבודתם בבנק.

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ביום 21 במרץ 2010 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר הקצאת 520,000 כתי אופציה נוספים, בתנאים זהים למעט מחיר המימוש, לסמנכ"ל שמונה לתפקידו ביום 18 בינואר 2010. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוענקו לניצע הנוסף, על פי התכנית, הינו 35.35 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניה של הבנק בבורסה ביום 21 במרץ 2010, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התכנית. התכנית כוללת 4 מנות, שיבשילו במקביל למנות 2 עד 5 בתכנית המקורית לסמנכ"לים. השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתי האופציה הנוספים שאושרו, חושב בהתאם לתקן חשבונאות מספר 24 על פי מודל בלאק ושולס. ערך ההטבה התיאורטי של כל אחת מהמנות ייפרס בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה.

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי הוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו:

מנה 1	מנה 2	מנה 3	מנה 4	מנה 5	סך הכל
הקצאה שאושרה ב- 29 במרץ 2009					
910	910	910	910	910	4,550
32.75%	32.04%	30.95%	30.11%	30.27%	
21.18	21.18	21.18	21.18	21.18	
0.65%	0.77%	0.92%	1.09%	1.28%	
4.1	4.6	5.1	5.6	6.1	
4.78	5.02	5.19	5.39	5.77	
4,346	4,569	4,724	4,907	5,254	23,800
הקצאה שאושרה ב- 9 בנובמבר 2009					
65	260	260	260	260	1,105
35%	34%	33%	33%	32%	
29.85	29.85	29.85	29.85	29.85	
0.46%	0.65%	0.83%	1.02%	1.20%	
3.6	4.1	4.6	5.1	5.6	
8.00	8.39	8.73	9.16	9.44	
520	2,181	2,270	2,381	2,455	9,807
הקצאה שאושרה ב- 21 במרץ 2010					
130	130	130	130		520
34.9%	33.9%	33.2%	32.6%		
35.35	35.35	35.35	35.35		
0.85%	1.10%	1.17%	1.38%		
3.8	4.3	4.8	5.3		
9.77	10.28	10.72	11.24		
1,270	1,337	1,393	1,462		5,462

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש:

2009		2010		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	
-	-	23.32	5,654,999	קיימות במחזור לתחילת השנה
23.03	6,954,999	35.60	520,000	הוענקו במהלך השנה ⁽¹⁾
21.74	1,300,000	-	-	חולטו במהלך השנה
-	-	21.75	518,000	מומשו במהלך השנה ⁽²⁾
23.32	5,654,999	24.76	5,656,999	קיימות במחזור לסוף שנה ⁽³⁾

(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך השנה, במועד המדידה היה 10.50 שקלים חדשים (שנת 2009 – 5.81 שקלים חדשים).

(2) הממוצע המשוקלל של מחירי המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2010 היה 35.24 שקלים חדשים.

(3) אופציות למניות הקיימות במחזור לסוף השנה לפי תחומים של מחירי מימוש:

2009 בדצמבר 31			2010 בדצמבר 31			
33-39	26-32	17-25	33-39	26-32	17-25	תוספת המימוש לאופציה (בש"ח)
-	1,104,999	4,550,000	520,000	1,104,999	4,032,000	מספר האופציות
-	29.85	21.74	35.60	30.68	21.75	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)
-	6.48	6.48	5.48	5.48	5.48	ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)
מזה ניתנות למימוש:						
-	-	-	-	64,999	392,000	מספר האופציות
-	-	-	-	30.68	21.75	ממוצע משוקלל של מחירי המימוש (בש"ח)

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

3. תכנית אופציות לעובדים

א. ביום 19 ביולי 2005, לאחר אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק, הוקצו כתבי אופציה לחברי הנהלה, מנהלי אגפים וסקטורים, מנהלי מחלקות וסניפים של הבנק וחברות בנות של הבנק (להלן: "הניצעים"), במסגרת תכנית תגמול שמטרתה לעודד את התרומה לפיתוח עסקי הבנק וחברות הבת ולהגדיל את הזדהותם של הניצעים עם הבנק ועם חברות בת שלו. בהתאם לתוכנית, יוקצו עד 12,000,000 כתבי אופציה הניתנות להמרה למניות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב כל אחת. נכון ליום 31 בדצמבר 2009, הוקצו 11,379,103 אופציות ל-338 ניצעים.

כתבי האופציה יבשילו ב-3 מנות שנתיים (25%, 35% ו-40%), אחת בתום כל שנה מיום הענקת האופציות. לגבי חלק מהניצעים, נקבעת כמות האופציות שיבשילו בכל מנה בכפוף לעמידה בתנאי סף של "דרגת איכות". הניצעים זכאים לממש את האופציות עד תום ארבע שנים ממועד הענקתן, ולקבל תמורתן מניות של הבנק בשווי המסתכם ליתרת הרווח התיאורטי הגלום באופציות ליום המימוש. מחיר המניות למימוש נקבע בכל הקצאה לפי שווי מניית הבנק בבורסה ביום ההקצאה, בתוספת הצמדה למדד המחירים לצרכן, והוא כפוף להתאמות הנובעות מחלוקת דיבידנדים במזומן ו/או בהטבה וכן בהנפקת זכויות של הבנק.

ערך ההטבה התיאורטי בגין 12,000,000 כתבי האופציה שאושרו, כאמור, בהתאם לכללי הרישום החשבונאי בתקן חשבונאות מספר 24 נאמד בכ-53 מיליוני שקלים חדשים. ערך ההטבה הכולל מס שכן, כפי שנרשם בדוחותיו הכספיים של הבנק, נאמד ליום 30 ביוני 2005 בכ-62 מיליוני שקלים חדשים. ערך הטבה זה נפרס בספרי הבנק החל מהרבעון השלישי של שנת 2005, במשך 3 שנים.

ערך ההטבה התיאורטי נקבע בעזרת מודל בלק ושולס. סטיית התקן במונחים שנתיים לתקופה של 4 שנים שקדמו למועד ההקצאה המקורי היא 22.5%. אורך חיי האופציה במודל נקבע ל-4 שנים (בהתאם למועד האחרון למימוש). שיעור הריבית חסרת הסיכון נקבע לפי תשואה לפדיון ברוטו בגין איגרות חוב ממשלתיות צמודות מדד בריבית קבועה מסוג "גליל" ו-"שגיא" כפי שפורסם על ידי בנק ישראל ביוני 2005 סמוך למועד ההקצאה, ובהתאם לתקופה האופציה, והגיע ל-2.7%. לא נכללו הנחות בדבר חלוקת דיבידנדים.

ביום 2 במרץ 2009 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק מיום 2 במרץ 2009, להאריך באופן חד פעמי את תקופת המימוש של כל האופציות שהוקצו על פי תכנית זו לעובדים ונושאי משרה של הבנק וחברות הבת של הבנק, ואשר טרם מומשו למניות הבנק, לתקופה נוספת של שנתיים. הארכת תקופת המימוש של האופציות מהווה הטבה בלבד לניצעים בעלי האופציות תחת התכנית.

בהתאם לתקן חשבונאות מספר 24 "תשלום מבוסס מניות", הבנק נדרש להכיר בהשפעה של ההארכה של תקופות המימוש של האופציות, המגדילה את שוויין ההוגן, בסכום ההפרש שבין השווי ההוגן של האופציות מיד לאחר ההארכה של תקופת המימוש, לבין השווי ההוגן של האופציות רגע לפני החלטת הדירקטוריון (להלן: "התוספת לשווי ההוגן").

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

- התוספת לשווי ההוגן של האופציות, חושבה על פי מודל Black & Scholes, בהתבסס על הנתונים וההנחות להלן:
- מחירי המימוש של האופציות הינם כפי שנקבעו במועדי ההענקה המקוריים, מותאמים למדד המחירים לצרכן הידוע במועד אישור ההארכה.
  - מחיר המניה נקבע על פי שער הסגירה של מניית הבנק בבורסה ביום המסחר האחרון שקדם למועד אישור ההארכה בדירקטוריון.
  - משך החיים הצפוי למימוש לגבי אופציות הנכללות במנות, אשר נכון למועד הערכת השווי הבשילו במלואן, נלקח כמחצית התקופה שנותרה ממועד אישור ההארכה ועד לפקיעת האופציות הנכללות באותה מנה.
  - סטיית התקן מבוססת על התנודתיות ההיסטורית של מניית הבנק, בהתאם לתקופות הצפויות למימוש האופציה, והיא חושבה בנפרד לכל מנה.
  - הריבית שנלקחת לצורך חישוב שווי האופציות מחושבת, בהתאם לתקן חשבונאות מספר 24, על בסיס נתוני ריבית של נכסים שקליים צמודי מדד וחסרי סיכון, אשר מפורסמים על ידי בנק ישראל מעת לעת, לתקופה המקבילה למשך החיים הצפוי למימוש כל מנה.
  - מחיר המימוש מתואם לדיבידנדים, ועל כן שיעור הדיבידנד שנלקח בחשבון לצורך החישוב הוא 0%.
  - חישוב השווי ההוגן מניח כי האופציות לא תרשמנה למסחר בבורסה.

להלן פירוט הנתונים ששימשו בחישוב:

ליום 1 במרץ 2009			
סך השינוי	תקופת המימוש המעודכנת	תקופת המימוש המקורית	
	34.6% - 44.1%	41.1% - 57.4%	סטיית תקן שנתית
	17.80	17.80	מחיר מניית הבנק (בשקלים חדשים)
	19.03	19.03	מחיר מימוש אפקטיבי ממוצע (בשקלים חדשים)
	1.64%	1.84%	שיעור ריבית ההיוון
	1.31	0.31	ממוצע משך חיים צפוי למימוש (בשנים)
1.71	3.30	1.59	שווי ממוצע לאופציה בודדת (בשקלים חדשים)
	6.6	6.6	כמות האופציות (במיליונים)
11.4	21.9	10.5	סך שווי האופציות (במיליוני שקלים חדשים)

התוספת לשווי ההוגן של האופציות, כתוצאה מהארכת תקופת המימוש של האופציות (6,632,256 האופציות שהוקצו על פי התכנית ושטרם מומשו או פקעו לאותו מועד), בסך כ-11.4 מיליוני שקלים חדשים (13.2 מיליון שקלים חדשים כולל מס שכר), נרשם כהוצאה בדוחות הכספיים של הבנק בשנת 2009.

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש:

	2009		2010		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות		
18.70	6,695,511	22.36	1,810,704		קיימות במחזור לתחילת שנה
-	-	-	-		הוענקו במהלך השנה
25.49	23,178	-	-		חולטו במהלך השנה
19.05	4,861,629	21.67	761,212		מומשו במהלך השנה ⁽¹⁾
22.36	1,810,704	22.18	1,049,492		קיימות במחזור לסוף שנה ⁽²⁾

(1) הממוצע המשוקלל של מחיר המימוש המנייה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2010 היה 35.36 שקלים חדשים (שנת 2009 – 29.42 שקלים חדשים).
 (2) אופציות למניות הקיימות במחזור לסוף השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש:

31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010		
26-32	17-25	26-32	17-25	תחום מחירי מימוש (בש"ח)
479,973	1,330,731	295,449	754,043	מספר האופציות
29.95	19.62	29.65	19.25	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)
2.9	1.7	1.9	0.7	ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)
מזה ניתנות למימוש:				
330,855	1,330,731	295,449	754,043	מספר האופציות
29.41	19.62	29.65	19.25	ממוצע משוקלל של מחירי המימוש (בש"ח)

ב. ביום 19 במאי 2008 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק ולאחר קבלת המלצתן של ועדות התגמול והנהלה של דירקטוריון הבנק לעניין העקרונות של תכנית האופציות, לאשר תכנית אופציות ("התכנית" או "תכנית האופציות") לנושאי משרה בבנק, למנהלי סניפים, מחלקות ושלוחות וכן לעובדים אחרים בבנק ובחברות בת של הבנק, הכל כמפורט בתכנית האופציות ובמתאר שפורסם ביום 8 ביוני 2008 (להלן - "המתאר"). לא יוענקו כתבי אופציה על פי התכנית לדירקטורים בבנק, ובכללם ליושב ראש הדירקטוריון, ולא למנהל הכללי של הבנק.

תכנית האופציות הינה לתקופה של 5 שנים ו-90 ימים, מיום הקצאת כתבי האופציה על פי התכנית. במסגרת אישור התכנית, החליט הדירקטוריון כי כמות כתבי האופציה אשר תשמש כמאגר להקצאת כתבי האופציה על פי התכנית, תהיה 32,500,000 כתבי אופציה, רשומים על שם, לא רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, אשר יוצעו ללא תמורה לניצעים, והניתנים למימוש עד ל- 32,500,000 מניות רגילות של הבנק בנות 0.1 שקלים חדשים ע.ג. כל אחת, בכפוף להתאמות כמפורט בתכנית, ובכפוף לעמידה בתנאי הזכאות שנקבעו בה.

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

כתבי האופציה שיוקצו לנאמן עבור כל ניצע, על פי התכנית, יוקצו בחמש מנות שוות. מועד ההבשלה של כל מנה כאמור, יחול בתום כל אחת מן השנה הראשונה, השנייה, השלישית, הרביעית והחמישית, מיום הקצאת כתבי האופציה על פי התכנית, בהתאמה. כמות מניות המימוש, כמפורט לעיל, הינה כמות המניות המקסימלית הנובעת ממימוש כל כתבי האופציה שניתן להקצותם על פי התכנית. ואולם, כמות כתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממש, בפועל, על פי תנאי התכנית, תיגזר מן השיעור של תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון העצמי הממוצע של הבנק, עד לשיעור תשואה שנתי של 18% (בתכנית המקורית), בהתאם לנוסחת הזכאות למימוש, הכל כמפורט בתכנית האופציות.

שיעור זכאותו האישית של כל ניצע, הנכלל בקבוצת מנהלי סניפים, מחלקות ושלוחות (כהגדרתה בתכנית), למימוש כתבי האופציה שיוענקו לו על פי התכנית, תיקבע, בנוסף לאמור לעיל, גם בהתאם לדרגת האיכות שנקבעה לו, כמפורט בתכנית האופציות.

בנוסף, הקצאת מלוא הכמות של מניות המימוש היא תיאורטית בלבד, הואיל ובפועל, לא תוקצה לניצעים מלוא הכמות של מניות המימוש הנובעות מכתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם, על פי תנאי התכנית, אלא רק מניות בכמות המשקפת את סכום ההטבה הכספי הגלום בכתבי האופציה האמורים, כמפורט בתכנית האופציות.

מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוקצו על פי התכנית, נקבע על פי שער הנעילה של מניה רגילה של הבנק בבורסה ב-7 ביולי 2008, יום המסחר האחרון שקדם ליום ההקצאה של כתב האופציה לניצע. המחיר עומד על 25.15 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן החל מיום ההקצאה, והתאמה לדיבידנדים שיחולקו על ידי הבנק.

ביום 8 ביולי 2008 הוקצו 28,625,300 כתבי אופציה, על פי התכנית, ללא תמורה, ל-313 ניצעים, שהינם נושאי משרה בבנק, מנהלי סניפים, מחלקות ושלוחות וכן עובדים אחרים בבנק ובחברות בת של הבנק, הכל כמפורט בתכנית האופציות.

כתבי האופציה על פי התכנית, הוקצו בהתאם לתנאי מסלול הכנסת עבודה, באמצעות נאמן, על פי הוראות סעיף 102 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), תשכ"א - 1961, לרבות כל התקנות, הכללים, החוזרים וההוראות שהוצאו מכוחו.

ביום 24 בנובמבר 2008 החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, מיום 23 בנובמבר 2008, להאריך את תקופות המימוש של כל כתבי האופציה, שהוקצו על פי התכנית והמתאר ואשר יוקצו על פיהן בעתיד, בעשרים וארבעה חודשים.

בהתאם לכך, תקופת המימוש של כל אחת מן המנות של כתבי האופציה, שהוקצו או שיוקצו על פי תכנית האופציות, ובכללם כל כתבי האופציה שהוקצו ביום 8 ביולי 2008, תוארך בעשרים וארבעה חודשים ותסתיים בתום שבע שנים ותשעים ימים, מיום ההקצאה, ולא בתום חמש שנים ותשעים ימים, מיום ההקצאה, כפי שנקבע בתכנית המקורית.

לצורך רישום ההוצאה בדוחותיו הכספיים של הבנק ובהתבסס על תכנית החומש האסטרטגית, כמפורט לעיל, העריכה ההנהלה תוואי של שיעורי תשואה שנתיים (אם כי לא ליניאריים) בכל אחת משנות התכנית (2008 - 2012) עד לשיעור תשואה שנתי של 18% בשנת 2012. באמצעות תוואי זה, הוערכו הכמויות של כתבי האופציה שכל ניצע יהיה רשאי לממש מתוך הכמות הכוללת של כתבי האופציה שיוענקו לו על פי התכנית, והכל כמפורט במתאר.

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ביום 24 בנובמבר 2008 אישר דירקטוריון הבנק תכנית אסטרטגית מעודכנת, לפיה היעד של הבנק הוא להציג בשנת 2013, ולא בשנת 2012, כפי שפורט בתכנית האסטרטגית, לפני עדכונה, שיעור תשואה שנתי של כ-18%. בהתאם, עודכנה הערכת ההנהלה ביחס לתוואי שיעורי התשואה השנתיים, לצורך רישום ההוצאה בדוחות הכספיים של הבנק.

ביום 26 באוקטובר 2010, החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של וועדת הביקורת, לעדכן את נוסחת הזכאות למימוש בכל אחת מתכניות האופציות, לגבי מנות המימוש שיבשילו בשנים 2011, 2012 ו-2013, ואשר הזכאות למימוש תיקבע בהתאם לשיעור התשואה השנתי בשנות הדוח 2010, 2011 ו-2012, בהתאמה. בהתאם לנוסחה המעודכנת, יהיו הניצעים זכאים לממש את מלוא כמות האופציות בכל מנה, אם שיעור תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע יגיע ל-15%, לעומת 18% בנוסחה המקורית, והכל כמפורט בעדכון לתכנית האופציות. לצורך רישום ההוצאה בדוחות הכספיים של הבנק, העריכה הנהלת הבנק את תוואי שיעור התשואה השנתיים (אם כי לא ליניאריים) בכל אחת מהשנים 2010, 2011 ו-2012. באמצעות תוואי זה, הוערכו מחדש הכמויות של כתבי האופציה שכל ניצע יהיה רשאי לממש, מתוך הכמות הכוללת של כתבי האופציה שהוענקו לו, והנכללים במנות שיבשילו בשנים 2011 עד 2013 (כולל). הן עדכון נוסחת הזכאות למימוש, והן הערכת ההנהלה ביחס לתוואי שיעורי התשואה השנתיים, הינם תוצאה אריתמטית של החלטת הדירקטוריון באשר ליעד הלימות ההון. על פי הערכה מחדשת זו, צפוי כי הכמויות של כתבי האופציה שכל ניצע יהיה רשאי לממש, כאמור לעיל, יהיו דומות לכמויות של כתבי האופציה שכל ניצע היה רשאי לממש, על פי הערכת ההנהלה בעבר, וכי השינוי לא ישפיע באופן מהותי על הדוחות הכספיים של הבנק.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה שהוקצו, כאמור, שחושב בהתאם לכללי הרישום החשבונאי בתקן חשבונאות מספר 24, לרבות התאמת שווי האופציות בגין השינוי בתנאי האופציות והשפעת השינוי בכמות האופציות הצפויות להבשיל, נכון ליום 31 בדצמבר 2010, הסתכם בכ-103 מיליוני שקלים חדשים (כ-119 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר), חישוב ערך ההטבה התיאורטי הכולל של ההקצאה מתבסס על הנחות בדבר כמות האופציות שיהיו הניצעים זכאים לממש על פי הערכת ההנהלה ביחס לתוואי שיעורי התשואה השנתיים, כאמור לעיל, ועל הערכה של הנהלת הבנק ביחס לשיעור נטישה ממוצע של הניצעים בתכנית, שמשמעותו היא שחלק מכתבי האופציה שיוקצו יתבטלו עקב פרישתם של הניצעים להם הן הוענקו. התאמת ערך ההטבה בגין השינוי בתנאי האופציות הינה הפער שבין שוויין ההוגן של האופציות, בתנאיהן המקוריים, במועד שינוי התנאים, לבין שוויין ההוגן בתנאיהן החדשים, לאותו מועד. ערך ההטבה התיאורטי נפרס בספרי הבנק החל ממועד ההענקה, במשך 5 שנים. הערכות ההנהלה בדבר תוואי שיעורי התשואה השנתיים ושיעור הנטישה נבחנות ומעודכנות באופן שוטף, ובהתאם להן מתעדכן היקף ההוצאה הנרשמת בדוחות הכספיים.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה נקבע בעזרת מודל בלק וסולס. סטיית התקן חושבה בנפרד לכל מנה על בסיס מחירי מניה יומיים בתקופה השווה למשך חיים צפוי של כל מנה. אורך חיי האופציה במודל נקבע על פי משך הזמן הממוצע בין תקופת ההבשלה לתקופת פקיעת האופציה (Simplified Approach). שיעור הריבית חסרת הסיכון נקבע לפי תשואה לפדיון ברוטו בגין איגרות חוב ממשלתיות צמודות מדד בריבית קבועה מסוג "גליל" בהתאם לתקופה הזוהה למשך החיים הצפוי למימוש כל מנה.

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי הוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו ביום 8 ביולי 2008, למועד ההענקה ולמועד עדכון התנאים:

מנה 5	מנה 4	מנה 3	מנה 2	מנה 1	
					ליום 8 ביולי 2008 מועד ההענקה
24.98%	24.71%	25.44%	26.23%	26.05%	סטיית תקן שנתית
25.15	25.15	25.15	25.15	25.15	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
2.58%	2.47%	2.34%	2.20%	2.03%	ריבית
5.10	4.60	4.10	3.60	3.10	זמן למימוש בשנים
6.95	6.45	6.13	5.79	5.25	שווי הוגן לאופציה בודדת

ליום 24 בנובמבר 2008 - לתקופת המימוש המקורית (מחיר המימוש ללא שינוי)					
27.43%	28.35%	28.76%	29.22%	29.84%	סטיית תקן שנתית
15.70	15.70	15.70	15.70	15.70	מחיר מניה
25.70	25.70	25.70	25.70	25.70	מחיר מימוש
4.16%	4.15%	4.13%	4.11%	4.08%	ריבית
4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	זמן למימוש בשנים
2.12	1.94	1.69	1.43	1.17	שווי הוגן לאופציה בודדת

ליום 24 בנובמבר 2008 - לתקופת המימוש המעודכנת (מחיר המימוש ללא שינוי)					
27.18%	26.77%	27.43%	28.35%	28.76%	סטיית תקן שנתית
15.70	15.70	15.70	15.70	15.70	מחיר מניה
25.70	25.70	25.70	25.70	25.70	מחיר מימוש
4.19%	4.18%	4.16%	4.15%	4.13%	ריבית
5.75	5.25	4.75	4.25	3.75	זמן למימוש בשנים
2.66	2.32	2.12	1.94	1.69	שווי הוגן לאופציה בודדת
0.54	0.38	0.43	0.51	0.52	שווי השינוי לאופציה בודדת
7.49	6.83	6.56	6.30	5.77	שווי מצרפי לאופציה בודדת

ביום 29 ביוני 2009 החליט דירקטוריון הבנק לאשר הקצאת 2,679,300 כתבי אופציה נוספים, בתנאים זהים, למעט מחיר מימוש לשני נושאי משרה ול-37 עובדים נוספים. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שהוענקו על פי התוכנית הינו 23.6 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניית הבנק בבורסה ביום 28 ביוני 2009, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התוכנית.

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

בהתבסס על הנחות בדבר כמות האופציות שיהיו הניצעים זכאים לממש, כאמור לעיל, הסתכם ערך ההטבה התיאורטי של האופציות שהוענקו לכ-11 מיליוני שקלים חדשים (12 מיליוני שקלים, כולל מס שכר).

ביום 9 בנובמבר 2009 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר הקצאת 1,085,432 כתבי אופציה נוספים, בתנאים זהים למעט מחיר המימוש, לארבעה נושאי משרה בבנק. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוענקו לארבעת הניצעים הנוספים, על פי התכנית, הינו 29.85 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניית הבנק בבורסה ביום 8 בנובמבר 2009, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התכנית. השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה הנוספים שאושרו, חושב בהתאם לתקן חשבונאות מספר 24 על פי מודל בלאק ושולס. ערך ההטבה התיאורטי של כל אחת מהמנות ייפרש בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה.

בהתבסס על הנחות בדבר כמות האופציות שהיו הניצעים זכאים לממש, כאמור לעיל, הסתכם ערך ההטבה התיאורטי של האופציות שהוענקו לכ-6 מיליוני שקלים חדשים (7 מיליוני שקלים כולל מס שכר).

ביום 26 באוקטובר 2010 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר תכנית להקצאת 1,652,500 כתבי אופציה נוספים, בתנאים זהים למעט מחיר המימוש, ל-41 עובדים, מהם נושא משרה אחד בבנק. כתבי האופציה יוקצו ב-3 מנות שוות, הניתנות למימוש ב-3 מועדים ("מועדי הבשלה") החל מתום שנה (המנה הראשונה), שנתיים (המנה השנייה) ו-3 שנים (המנה השלישית) ממועד ההקצאה, בכפוף לשיעור תשואת הרווח הנקי על ההון הממוצע בכל אחת מהשנים שיקדמו לכל אחד ממועדי ההבשלה, כמפורט לעיל. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוענקו לניצעים הנוספים, על פי התכנית, הינו 35.40 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק.

מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניה של הבנק בבורסה ביום 25 באוקטובר 2010, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התכנית. השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה הנוספים שאושרו, חושב בהתאם לתקן חשבונאות מספר 24 על פי מודל בלאק ושולס. ערך ההטבה התיאורטי של כל אחת מהמנות ייפרש בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה.

בהתבסס על הנחות בדבר כמות האופציות שהיו הניצעים זכאים למימוש כאמור לעיל, הסתכם ערך ההטבה התיאורטי של האופציות שהוענקו לכ-11 מיליוני שקלים חדשים (13 מיליוני שקלים חדשים כולל מס שכר).

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו ביום 28 ביוני 2009, ביום 9 בנובמבר 2009 וביום 26 באוקטובר 2010:

סך הכל	מנה 4	מנה 3	מנה 2	מנה 1	
הקצאה שאושרה ב- 29 ביוני 2009					
2,264	566	566	566	566	כמות אופציות (באלפים)
	31.55%	32.65%	33.29%	34.27%	סטיית תקן שנתית
	23.60	23.60	23.60	23.60	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	1.71%	1.50%	1.20%	0.91%	ריבית חסרת סיכון
	5.2	4.7	4.2	3.7	זמן למימוש בשנים
	7.45	7.15	8.75	6.40	שווי הוגן לאופציה בודדת
15,682	4,194	4,046	3,820	3,622	סך שווי הוגן למנה באלפי שקלים חדשים
הקצאה שאושרה ב- 9 בנובמבר 2009					
1,085	279	279	279	248	כמות אופציות (באלפים)
	32.45%	33.15%	33.92%	34.88%	סטיית תקן שנתית
	29.85	29.85	29.85	29.85	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	1.05%	0.87%	0.68%	0.49%	ריבית חסרת סיכון
	5.2	4.7	4.2	3.7	זמן למימוש בשנים
	9.21	8.82	8.43	8.05	שווי הוגן לאופציה בודדת
9,382	2,569	2,461	2,352	2,000	סך שווי הוגן למנה באלפי שקלים חדשים
הקצאה שאושרה ב- 26 באוקטובר 2010					
1,653	-	551	551	551	כמות אופציות
	-	33.88%	35.07%	36.73%	סטיית תקן שנתית
	-	35.40	35.40	35.40	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	-	0.53%	0.38%	0.22%	ריבית חסרת סיכון
	-	4.2	3.7	3.2	זמן למימוש בשנים
	-	9.92	9.55	9.23	שווי הוגן לאופציה בודדת
15,808	-	5,464	5,260	5,084	סך שווי הוגן למנה (אלפי ש"ח)

ביאור 16א - עסקאות תשלום מבוסס מניות (המשך)

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש:

2009		2010		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	
25.15	28,342,400	26.42	25,275,389	קיימות במחזור לתחילת שנה
25.66	3,349,132	35.43	1,652,500	הוענקו במהלך השנה ⁽¹⁾
26.51	6,280,642	26.28	6,242,656	חולטו במהלך השנה
26.53	135,501	26.21	342,346	מומשו במהלך השנה ⁽²⁾
26.42	25,275,389	27.05	20,342,887	קיימות במחזור לסוף שנה ⁽³⁾

(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך השנה, במועד המדידה היה 8.49 שקלים חדשים (שנת 2009 – 7.20 שקלים חדשים).

(2) הממוצע המשוקלל של מחירי המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2010 היה 36.34 שקלים חדשים (שנת 2009 - 33.31 שקלים חדשים).

(3) אופציות למניות הקיימות במחזור לסוף השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש:

2009 בדצמבר 31			2010 בדצמבר 31			
33-39	26-32	17-25	33-39	26-32	17-25	תחום מחירי מימוש (בש"ח)
-	23,067,889	2,207,500	1,652,500	16,974,234	1,716,153	מספר האופציות
-	26.69	23.64	35.43	26.46	24.77	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)
ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)						
-	5.79	5.98	5.18	4.79	4.98	
מזה ניתנות למימוש:						
-	532,937	-	-	856,434	601,528	מספר האופציות
-	26.53	-	-	26.39	24.77	ממוצע משוקלל של מחירי המימוש (בש"ח)

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המאוחד ליום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פריטים	במטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		צמוד	לא צמוד	
	מטבעות	אחרים	אירו	דולרים של ארה"ב			
סך הכל	שאינם כספיים ⁽²⁾				מדד		
נכסים							
12,614	-	408	150	3,127	434	8,495	מזומנים ופיקדונות בבנקים
7,449	81	43	1,511	1,641	413	3,760	ניירות ערך
							ניחת ערך שנשאלו או שנרכשו
247	-	-	-	-	159	88	במסגרת הסכמי מכר חוזר
107,040	-	2,060	2,403	8,032	39,865	54,680	אשראי לציבור ⁽³⁾
92	-	-	91	1	-	-	אשראי לממשלות
15	(14)	-	-	-	-	29	השקעות בחברות מוחזקות
1,546	1,546	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
4,263	105	92	22	160	400	3,484	נכסים אחרים
133,266	1,718	2,603	4,177	12,961	41,271	70,536	סך כל הנכסים
התחייבויות							
105,991	-	2,109	4,281	14,505	22,342	62,754	פיקדונות הציבור
2,432	-	129	76	801	839	587	פיקדונות מבנקים
172	-	-	-	33	136	3	פיקדונות הממשלה
							ניירות ערך שהושאלו או שנמכרו
-	-	-	-	-	-	-	במסגרת הסכמי רכש חוזר
9,813	-	-	-	-	9,061	752	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
7,267	270	98	228	167	822	5,682	התחייבויות אחרות
125,675	270	2,336	4,585	15,506	33,200	69,778	סך כל ההתחייבויות
7,591	1,448	267	(408)	(2,545)	8,071	758	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(1,375)	1,375	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	(517)	450	1,406	(3,496)	2,157	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	9	193	(134)	994	-	(1,062)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	2	(4)	93	238	-	(329)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
7,591	1,459	(61)	1	93	3,200	2,899	סך הכל כללי
-	(19)	83	(75)	(310)	-	321	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	23	(16)	147	843	-	(997)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרוט לא כספי.

(3) ההפרשה הכללית, המיוחדת והנוספת לחובות מסופקים נכתה באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה – המאוחד (המשך) ליום 31 בדצמבר 2009

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פריטים	פריטים		במטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
					צמוד	לא צמוד	
סך הכל	שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבעות אחרים	אירו	דולרים של ארה"ב	מדד		
נכסים							
11,011	-	248	187	1,225	734	8,617	מזומנים ופיקדונות בבנקים
7,643	86	84	1,268	2,216	1,339	2,650	ניירות ערך
							ניחות ערך שנשאלו או שנרכשו
307	-	-	-	-	-	307	במסגרת הסכמי מכר חוזר
95,249	-	2,452	2,306	7,972	34,678	47,841	אשראי לציבור ⁽³⁾
301	-	-	-	300	1	-	אשראי לממשלות
12	(16)	-	-	-	-	28	השקעות בחברות מוחזקות
1,522	1,522	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
2,394	134	48	19	279	430	1,484	נכסים אחרים
118,439	1,726	2,832	3,780	11,992	37,182	60,927	סך כל הנכסים
התחייבויות							
95,021	-	2,940	4,919	13,194	22,117	51,851	פיקדונות הציבור
1,899	-	68	92	548	1,040	151	פיקדונות מבנקים
209	-	-	-	36	171	2	פיקדונות הממשלה
							ניירות ערך שהושאלו או שנמכרו
-	-	-	-	-	-	-	במסגרת הסכמי רכש חוזר
8,166	-	-	-	-	8,166	-	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
6,259	240	87	49	400	843	4,640	התחייבויות אחרות
111,554	240	3,095	5,060	14,178	32,337	56,644	סך כל ההתחייבויות
6,885	1,486	(263)	(1,280)	(2,186)	4,845	4,283	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(1,534)	1,534	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	(17)	773	1,567	(1,444)	(879)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	4	335	134	509	-	(982)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	(3)	(56)	345	236	-	(522)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
6,885	1,487	(1)	(28)	126	1,867	3,434	סך הכל כללי
-	583	(466)	(59)	517	-	(575)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	(3)	(87)	697	1,190	-	(1,797)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרטי לא כספי.

(3) ההפרשה הכללית, המיוחדת והנוספת לחובות מסופקים נוכתה באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה – הבנק (המשך) ליום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבעות אחרים	במטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
			אירו	דולרים של ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
10,284	-	178	173	3,083	186	6,664	מזומנים ופיקדונות בבנקים
5,120	81	-	1,511	1,626	63	1,839	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו
247	-	-	-	-	159	88	במסגרת הסכמי מכר חוזר
101,383	-	2,019	2,313	7,938	39,316	49,797	אשראי לציבור ⁽³⁾
92	-	-	91	1	-	-	אשראי לממשלות
1,771	1,308	-	-	12	422	29	השקעות בחברות מוחזקות ⁽⁴⁾
1,401	1,401	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
4,149	105	80	22	160	401	3,381	נכסים אחרים
124,447	2,895	2,277	4,110	12,820	40,547	61,798	סך כל הנכסים
התחייבויות							
98,884	-	1,931	4,069	14,051	24,452	54,381	פיקדונות הציבור
7,274	-	148	254	1,227	2,888	2,757	פיקדונות מבנקים
169	-	-	-	33	136	-	פיקדונות הממשלה
4,681	-	-	-	-	4,681	-	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
6,221	270	87	228	158	819	4,659	התחייבויות אחרות
117,229	270	2,166	4,551	15,469	32,976	61,797	סך כל ההתחייבויות
7,218	2,625	111	(441)	(2,649)	7,571	1	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(1,375)	1,375	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	(560)	482	1,417	(3,496)	2,157	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	9	193	(134)	994	-	(1,062)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	2	(4)	93	238	-	(329)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
7,218	2,636	(260)	-	-	2,700	2,142	סך הכל כללי
-	(19)	83	(75)	(310)	-	321	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	23	(16)	147	843	-	(997)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) ההפרשה הכללית והנוספת לחובות מסופקים נכתה באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

(4) כולל השקעות בחברות מאוחדות בחו"ל בסך 306 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 17 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה – הבנק (המשך) ליום 31 בדצמבר 2009

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולרים של ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
8,564	-	126	150	1,080	371	6,837	מזומנים ופיקדונות בבנקים
5,466	87	41	1,267	2,191	462	1,418	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו
307	-	-	-	-	-	307	במסגרת הסכמי מכר חוזר
89,772	-	2,400	2,184	7,863	34,451	42,874	אשראי לציבור ⁽³⁾
301	-	-	-	300	1	-	אשראי לממשלות
1,604	1,207	-	-	12	357	28	השקעות בחברות מוחזקות ⁽⁴⁾
1,372	1,372	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
2,302	134	45	19	279	433	1,392	נכסים אחרים
109,688	2,800	2,612	3,620	11,725	36,075	52,856	סך כל הנכסים
התחייבויות							
86,487	-	2,832	4,653	12,563	22,695	43,744	פיקדונות הציבור
6,396	-	80	259	1,024	2,884	2,149	פיקדונות מבנקים
207	-	-	-	36	171	-	פיקדונות הממשלה
4,825	-	-	-	-	4,825	-	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
5,241	240	81	49	391	831	3,649	התחייבויות אחרות
103,156	240	2,993	4,961	14,014	31,406	49,542	סך כל ההתחייבויות
6,532	2,560	(381)	(1,341)	(2,289)	4,669	3,314	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(1,534)	1,534	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	(79)	831	1,571	(1,176)	(1,147)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	4	335	134	509	-	(982)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	(3)	(56)	345	236	-	(522)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
6,532	2,561	(181)	(31)	27	1,959	2,197	סך הכל כללי
-	583	(466)	(59)	517	-	(575)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	(3)	(87)	697	1,190	-	(1,797)	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) ההפרשה הכללית והנוספת לחובות מסופקים נכתה באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

(4) כולל השקעות בחברות מאוחדות בחו"ל בסך 294 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 18 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופות לפירעון⁽¹⁾ - המאוחד

ליום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
משנתיים ועד שלוש שנים	משנה ועד שנתיים	משלושה חודשים ועד שנה	מחודש ועד שלושה חודשים	עם דרישה ועד חודש
מטבע ישראלי לא צמוד				
6,087	7,959	12,871	3,718	15,753
נכסים ⁽³⁾				
1,330	2,358	5,507	11,950	46,112
התחייבויות				
4,757	5,601	7,364	(8,232)	(30,359)
הפרש				
480	435	8,998	(3,054)	(3,462)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
-	15	(703)	(585)	(118)
אופציות (במונחי נכס בסיס)				
מטבע ישראלי צמוד למדד				
4,315	4,616	3,934	999	579
נכסים				
4,379	5,223	4,233	685	2,316
התחייבויות				
(64)	(607)	(299)	314	(1,737)
הפרש				
(196)	(985)	(2,077)	(712)	(947)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
-	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס בסיס)				
מטבע חוץ פעילות מקומית⁽⁴⁾				
1,080	1,446	1,715	999	3,382
נכסים ⁽³⁾				
(47)	252	2,026	5,713	10,550
התחייבויות				
הפרש				
(284)	550	(6,921)	3,766	4,409
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
-	-	689	477	214
אופציות (במונחי נכס בסיס)				
מטבע חוץ פעילות חו"ל -				
564	654	635	740	2,939
נכסים				
201	218	272	1,257	1,348
התחייבויות				
363	436	363	(517)	1,591
הפרש				
פריטים לא כספיים				
-	-	-	-	-
נכסים				
-	-	-	-	-
התחייבויות				
-	-	-	-	-
הפרש				
-	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
-	(15)	14	108	(96)
אופציות (במונחי נכס בסיס)				
סך הכל				
12,046	14,675	19,155	6,456	22,653
נכסים				
5,863	8,051	12,038	19,605	60,326
התחייבויות				
6,183	6,624	7,117	(13,149)	(37,673)
הפרש				

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.
- (2) כולל נכסים בסך 361 מיליוני שקלים חדשים שזמן פרעונם עבר.
- (3) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 4,341 מיליוני שקלים חדשים וסכומי חריגה ממסגרות חח"ד בסך 158 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) כולל הצמדה למטבע חוץ.
- (5) כפי שנכללה בביאור 17 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה" לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- (6) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

שיעור תשואה חוזי ⁽⁶⁾	יתרה מאזנית ⁽⁵⁾		תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים (המשך)					
	ללא תקופת פירעון	סך הכל	סך הכל	מעל עשרים שנה	מעשר ועד עשרים שנה	מחמש ועד עשר שנים	מארבע ועד חמש שנים	משלוש ועד ארבע שנים
3.63%	70,536	⁽²⁾ 2,901	78,822	2,649	10,867	11,958	2,474	4,486
2.55%	69,778	18	70,655	290	224	388	751	1,745
	758	2,883	8,167	2,359	10,643	11,570	1,723	2,741
	3,532	-	3,314	-	-	(125)	67	(25)
	(1,391)	-	(1,391)	-	-	-	-	-
4.54%	41,271	⁽²⁾ 54	52,268	3,438	13,216	12,592	4,225	4,354
4.09%	33,200	64	39,981	867	4,784	8,970	4,239	4,285
	8,071	(10)	12,287	2,571	8,432	3,622	(14)	69
	(4,871)	-	(4,540)	-	-	101	177	99
	-	-	-	-	-	-	-	-
3.40%	11,990	⁽²⁾ 77	16,859	575	1,906	3,649	1,449	658
1.58%	18,363	-	18,396	-	23	16	(60)	(77)
	(6,373)	77	(1,537)	-	-	-	-	-
	1,339	-	1,226	-	-	24	(244)	(74)
	1,380	-	1,380	-	-	-	-	-
2.94%	7,751	-	8,101	4	124	866	992	583
1.52%	4,064	-	4,195	-	-	323	392	184
	3,687	-	3,906	4	124	543	600	399
	1,718	1,718	-	-	-	-	-	-
	270	270	-	-	-	-	-	-
	1,448	1,448	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
	11	-	11	-	-	-	-	-
4.37%	133,266	4,750	156,050	6,666	26,113	29,065	9,140	10,081
3.83%	125,675	352	133,227	1,157	5,031	9,697	5,322	6,137
	7,591	4,398	22,823	5,509	21,082	19,368	3,818	3,944

ביאור 18 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופות לפירעון⁽¹⁾ - הבנק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
עם דרישה ועד חודש	מחודש ועד שלושה חודשים	משלושה חודשים ועד שנה	משנה ועד שנתיים	משנתיים ועד שלוש שנים
מטבע ישראלי לא צמוד				
12,651	3,230	10,634	6,689	5,377
נכסים ⁽³⁾				
39,090	11,813	4,856	2,108	1,255
התחייבויות				
(26,439)	(8,583)	5,778	4,581	4,122
הפרש				
(3,462)	(3,054)	8,998	435	480
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
(118)	(585)	(703)	15	-
אופציות (במונחי נכס בסיס)				
מטבע ישראלי צמוד למדד				
552	881	3,395	4,325	4,191
נכסים				
621	640	4,373	6,137	4,386
התחייבויות				
(69)	241	(978)	(1,812)	(195)
הפרש				
(947)	(712)	(2,077)	(985)	(196)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
-	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס בסיס)				
מטבע חוץ פעילות מקומית⁽⁴⁾				
3,363	1,000	1,714	1,446	1,071
נכסים ⁽³⁾				
10,609	5,667	1,988	252	(47)
התחייבויות				
(7,246)	(4,667)	(274)	1,194	1,118
הפרש				
4,409	3,766	(6,921)	550	(284)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
214	477	689	-	-
אופציות (במונחי נכס בסיס)				
מטבע חוץ פעילות חו"ל-				
2,335	651	856	654	564
נכסים				
860	1,243	547	218	201
התחייבויות				
1,475	(592)	309	436	363
הפרש				
פריטים לא כספיים				
-	-	-	-	-
נכסים				
-	-	-	-	-
התחייבויות				
-	-	-	-	-
הפרש				
-	-	-	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
(96)	108	14	(15)	-
אופציות (במונחי נכס בסיס)				
סך הכל				
18,901	5,762	16,599	13,114	11,203
נכסים				
51,180	19,363	11,764	8,715	5,795
התחייבויות				
(32,279)	(13,601)	4,835	4,399	5,408
הפרש				

(1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.

(2) כולל נכסים בסך 347 מיליוני שקלים חדשים שזמן פרעונם עבר.

(3) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 3,587 מיליוני שקלים חדשים וסכומי חריגה ממסגרות חח"ד בסך 101 מיליוני שקלים חדשים.

(4) כולל הצמדה למטבע חוץ.

(5) כפי שנכללה בביאור 17 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה" לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.

(6) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

שיעור תשואה חוזי ⁽⁶⁾	יתרה מאזנית ⁽⁵⁾		תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים (המשך)						
	ללא תקופת פירעון סך הכל	ללא תקופת פירעון סך הכל	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעשר ועד עשרים שנה	מחמש ועד עשר שנים	מארבע ועד חמש שנים	משלוש ועד ארבע שנים	
3.60%	61,798	⁽²⁾ 2,833	69,718	2,649	10,863	11,339	2,212	4,074	
2.61%	61,797	-	62,547	290	229	391	771	1,744	
	1	2,833	7,171	2,359	10,634	10,948	1,441	2,330	
	3,532	-	3,314	-	-	(125)	67	(25)	
	(1,391)	-	(1,391)	-	-	-	-	-	
4.64%	40,547	⁽²⁾ 51	51,703	3,438	13,216	13,206	4,199	4,300	
4.41%	32,976	64	39,963	867	4,784	9,623	4,241	4,291	
	7,571	(13)	11,740	2,571	8,432	3,583	(42)	9	
	(4,871)	-	(4,540)	-	-	101	177	99	
	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.41%	11,974	⁽²⁾ 77	16,843	575	1,906	3,661	1,449	658	
1.59%	18,349	-	18,383	-	23	28	(60)	(77)	
	(6,375)	77	(1,540)	575	1,883	3,633	1,509	735	
	1,339	-	1,226	-	-	24	(244)	(74)	
	1,380	-	1,380	-	-	-	-	-	
2.99%	7,233	-	7,629	4	124	866	992	583	
1.52%	3,837	-	3,968	-	-	323	392	184	
	3,396	-	3,661	4	124	543	600	399	
	2,895	2,895	-	-	-	-	-	-	
	270	270	-	-	-	-	-	-	
	2,625	2,625	-	-	-	-	-	-	
	-	-	-	-	-	-	-	-	
	11	-	11	-	-	-	-	-	
4.64%	124,447	5,856	145,893	6,666	26,109	29,072	8,852	9,615	
4.12%	117,229	334	124,861	1,157	5,036	10,365	5,344	6,142	
	7,218	5,522	21,032	5,509	21,073	18,707	3,508	3,473	

ביאור 18 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ולפי תקופות לפירעון - המאוחד והבנק (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2009

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
משנתיים ועד שלוש שנים	משנה ועד שנתיים	משלושה חודשים ועד שנה	מחודש ועד שלושה חודשים	עם דרישה ועד חודש
המאוחד				
10,088	12,177	16,975	5,466	23,092
נכסים ⁽¹⁾				
5,191	6,449	12,182	10,797	55,568
התחייבויות				
4,897	5,728	4,793	(5,331)	(32,476)
הפרש				
הבנק				
8,985	10,888	14,826	4,834	19,166
נכסים ⁽²⁾				
4,948	6,337	13,406	10,822	48,427
התחייבויות				
4,037	4,551	1,420	(5,988)	(29,261)
הפרש				

(1) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 6,239 מיליוני שקלים חדשים וסכומי חריגה ממסגרות חח"ד בסך 220 מיליוני שקלים חדשים.

(2) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 5,495 מיליוני שקלים חדשים וסכומי חריגה ממסגרות חח"ד בסך 170 מיליוני שקלים חדשים.

(3) כולל נכסים בסך 570 מיליוני שקלים חדשים שזמן פירעונם עבר.

(4) כולל נכסים בסך 559 מיליוני שקלים חדשים שזמן פירעונם עבר.

(5) כפי שנכללה בביאור 17 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה".

(6) שיעור תשואה הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

שיעור תשואה חוזי ⁽⁶⁾	יתרה מאזנית ⁽⁵⁾		תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים (המשך)					
	ללא תקופת פירעון	סך הכל	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעשר ועד עשרים שנה	מחמש ועד עשר שנים	מארבע ועד חמש שנים	משלוש ועד ארבע שנים
5.04%	118,439	⁽³⁾ 3,754	135,333	4,650	20,817	26,320	8,070	7,678
4.07%	111,554	131	119,819	1,029	5,810	12,579	5,548	4,666
	6,885	3,623	15,514	3,621	15,007	13,741	2,522	3,012
5.22%	109,688	⁽⁴⁾ 4,767	125,502	4,650	20,814	26,399	7,781	7,159
4.18%	103,156	114	111,115	1,029	4,955	11,242	5,348	4,601
	6,532	4,653	14,387	3,621	15,859	15,157	2,433	2,558

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
2009	2010	2009	2010	
א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים				
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף השנה				
עסקאות בהן היתרה מיצגת סיכון אשראי:				
447	499	447	499	- אשראי תעודות
2,726	3,047	2,747	3,066	- ערבויות להבטחת אשראי
5,274	5,566	5,274	5,566	- ערבויות לרוכשי דירות
⁽¹⁾ 1,556	1,713	⁽¹⁾ 1,580	1,738	- ערבויות והתחייבויות אחרות ⁽²⁾
3,771	3,989	6,379	6,076	- מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
⁽¹⁾ 15,874	15,771	⁽¹⁾ 17,394	17,225	- מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
5,650	10,345	5,650	10,345	- התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
3,102	5,077	3,102	5,077	- התחייבויות להוצאת ערבויות

(1) הוצג מחדש.

(2) כולל התחייבות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 138 מיליוני שקלים חדשים. (ב-31 בדצמבר 2009 - 103 מיליוני שקלים חדשים) ראה ביאור 19 ד. 2) וביאור 15 ב.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה⁽¹⁾

מאוחד		
2009	2010	
		1. יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה ⁽²⁾
15,222	13,098	מטבע ישראלי צמוד למדד
1,642	1,808	מטבע ישראלי לא צמוד
445	398	מטבע חוץ
17,309	15,304	סך הכל

2. תזרימים בגין עמלת גביה בגין הפעילות לפי מידת גביה⁽³⁾

2009	2010							סך הכל
	סך הכל	מעל 20 שנים	מעל 10 שנים ועד 20 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	מעל שנה ועד 3 שנים	עד שנה	
1,020	888	6	172	326	147	155	82	תזרימים חוזיים עתידיים
								תזרימים עתידיים צפויים לאחר
911	792	2	123	291	141	153	82	הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
								תזרימים צפויים מהוונם לאחר
755	674	1	86	237	125	144	81 ⁽⁴⁾	הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים

3. מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה

מאוחד		
2009	2010	
352	170	הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה
182	194	הלוואות עומדות ומענקים

- (1) אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
(2) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגינם בסך 4,254 מיליוני שקלים חדשים (2009 - 4,660 מיליוני שקלים חדשים), לא נכללו בלוח זה.
(3) כולל מגזר מטבע ישראלי לא צמוד, צמוד למדד ומגזר מטבע חוץ.
(4) ההיוון בוצע לפי שיעור 3.25% (2009 - לפי שיעור 4.4%).

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
2009	2010	2009	2010	
ג. התקשרויות מיוחדות :				
התחייבויות בגין:				
473	510	512	544	חוזי שכירות לזמן ארוך ⁽¹⁾
53	62	53	62	חוזי מחשוב ושרותי תוכנה
59	50	59	50	רכישת בניינים ושיפוצם
105	405	105	405	קבלת פיקדונות במועדים עתידיים ⁽²⁾

(1) הבנק וחברות מאוחדות שכרו מבנים וציוד לתקופות ארוכות אשר דמי השכירות לתשלום בגינם, הינם כדלקמן (בכפוף לתנאי הצמדה):

הבנק		מאוחד		
2009	2010	2009	2010	
43	47	55	57	שנה ראשונה
40	43	48	51	שנה שנייה
39	39	45	44	שנה שלישית
36	35	39	39	שנה רביעית
31	29	34	32	שנה חמישית
284	317	291	323	שנה שישית ואילך
473	510	512	544	סך הכל

(2) עסקאות עם מפקידים מוסדיים לקבלת פיקדונות במועדים עתידיים בשיעורי ריבית קבועים שנקבעו מראש במועד ההתקשרות.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות

(1) בהתאם להחלטת דירקטוריון הבורסה לניירות ערך, הוקמה קרן סיכונים שהיקפה הכולל ליום 31 בדצמבר 2010 הינו 797 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בקרן ליום 31 בדצמבר 2010 נאמד בכ-88 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2009 - 75 מיליוני שקלים חדשים). הסכום של קרן הסיכונים מעודכן אחת לחצי שנה, בתחילת חודש מרץ ותחילת חודש ספטמבר, על בסיס גובה מחזור הסליקה הכללי היומי הממוצע, בששת החודשים שהסתיימו בחודש דצמבר או בחודש יוני שקדמו למועד העדכון, לפי העניין ובכל מקרה לא יפחת מסך של 150 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של כל חבר בקרן הסיכונים נקבע לפי היחס שבין מחזור הסליקה של החבר, לבין סך מחזורי הסליקה של כל החברים (למעט בנק ישראל) באותה תקופה, אך לא יפחת מ-500 אלפי שקלים חדשים.

בהתאם להחלטה שהתקבלה בדירקטוריון מסלקת הבורסה, החל מיום 15 בדצמבר 2008 יפקיד כל חבר מסלקה מזומנים בסכום שלא יפחת מ 25% מחלקו בקרן הסיכונים.

לפרטים בדבר שעבודים שהתחייב הבנק להעמיד בגין התחייבות זו, ראה ביאור 15 א.

(2) הבנק התחייב כלפי מסלקת מעו"ף בע"מ שליד הבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן – "מסלקת המעו"ף"), לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות בגין נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, המבוצעות באמצעותו על ידי לקוחותיו ומעסקאות כנ"ל המבוצעות על ידי מספר חברי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, שאינם חברי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיהם.

סכום ההתחייבות בשל לקוחות אלו מסתכם לתאריך המאזן לסך של כ-336 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2009 - כ-309 מיליוני שקלים חדשים).

כמו כן, התחייב הבנק להשבת חלקו בקרן הסיכונים של מסלקת המעו"ף, שהיקפה הכולל ליום 31 בדצמבר 2010 הינו 1,019 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בקרן ליום 31 בדצמבר 2010 מוערך בכ-138 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2009 - 103 מיליוני שקלים חדשים).

בהתאם להחלטה שהתקבלה בדירקטוריון מסלקת המעו"ף, החל מיום 15 בדצמבר 2008 יפקיד כל חבר מסלקה מזומנים בסכום שלא יפחת מ 25% מחלקו בקרן הסיכונים.

לפרטים בדבר שעבודים שהתחייב הבנק להעמיד בגין התחייבות זו, ראה ביאור 15 ב.

(3) הבנק התחייב כלפי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן - "הבורסה") בגין פעולותיה של חברה אחת שהינה חברת בורסה ואינה חברת מסלקה. ההתחייבות הינה, לכיבוד כל חיוב כספי הנובע מעסקאות שבוצעו על-ידי אותה חברה.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

(4) בשנת 1992 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות בבנק החלטה לשפות נושאי משרה בבנק בנוסח כדלקמן:

- הבנק ישפה שיפוי מלא כל אחד מנושאי משרה בגין חבויות כספיות והוצאות התדיינות שיטאו בהם, בגין פעולות מעשים ומחדלים שנעשו על ידם במסגרת שנקבעה לשם כך בפקודת החברות ותקנון הבנק, ובכפוף להוראות הנ"ל.
  - השיפוי ינתן לנושאי המשרה האמורים בין אם התביעה הוגשה נגדם תוך כדי עבודתם בבנק, ובין אם התביעה הוגשה נגדם לאחר סיום עבודתם בבנק והיא מתייחסת לפעולה שנעשתה בתוקף היותם נושאי משרה.
- קיימות דעות משפטיות שונות ביחס לסמכותה של חברה לאשר שיפוי גורף כגון זה המתואר לעיל ובאם הפעלתו במקרה ספציפי מחייבת אישור נוסף בדרך הקבועה לכך בחוק. במידה והבנק ידרש לתשלום סכומים על פי ההחלטה הנ"ל, יפנה הבנק לקבלת ייעוץ משפטי בקשר לחבותו בהתחשב בנסיבות הספציפיות והמיוחדות של כל מקרה שיתעורר, אם יתעורר.

(5) בחודש דצמבר 2001 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק לתת פטור מראש מאחריות וכן מתן התחייבות מראש לשיפוי על ידי הבנק לדירקטורים ונושאי משרה אחרים (להלן ביחד: נושאי משרה). בהתאם להתחייבות לשיפוי פוטר הבנק מראש, את נושאי המשרה בבנק, מכל אחריות כלפיו, בשל נזק שייגרם לבנק עקב הפרת חובת הזהירות של נושא המשרה כלפי הבנק בפעולותיו של נושא המשרה, בתוקף היותו נושא משרה בבנק והכל כמפורט בכתב ההתחייבות לשיפוי.

סכום השיפוי שישולם על ידי הבנק לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2000, כשהוא מותאם למדד המחירים לצרכן החל מחודש דצמבר 2000. השיפוי חל על פעולות הקשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי.

ביום 28 באוקטובר 2004 החליטה האסיפה הכללית של הבנק, להוסיף להתחייבות לשיפוי על ידי הבנק לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים של הבנק, שאושרה בשנת 2001, סעיף הקובע כי ההתחייבות לשיפוי תחול גם על אירוע של מיזוג, כהגדרתו בחוק החברות, לרבות כל החלטה, פעולה, הסכם או דיווח בקשר למיזוג. הוחלט כי בכל הנוגע לשיפוי עקב אירוע מיזוג, יהיה סכום השיפוי המרבי הסכום הנמוך מבין השניים: 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים ליום 31 בדצמבר 2000, בתוספת הפרשי הצמדה למדד החל מהמדד בגין חודש דצמבר 2000, או 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שיפורסמו סמוך למועד יום התשלום בפועל בגין השיפוי.

ביום 14 במאי 2006 החליטה האסיפה הכללית של הבנק להתאים את נוסח כתב השיפוי לתיקון 3 לחוק החברות, וכן החליטה להעניק התחייבות לשיפוי מראש בנוסח זהה לעובד של הבנק המכהן כדירקטור בחברה שהבנק מחזיק בה מניות כלשהן, וכן מי שמכהן מעת לעת על פי בקשת הבנק כדירקטור בחברה שהבנק שולט בה.

ביום 16 בפברואר 2009 החליט דירקטוריון הבנק להעניק התחייבות לשיפוי מראש של עובדי הבנק המכהנים מעת לעת כנושאי משרה בחברות הבת שבשליטת הבנק ואשר אינם מכהנים כדירקטורים וכנושאי משרה בבנק, ולהעניק להם כתב שיפוי בנוסח זהה לזה שהוענק לנושאי המשרה והדירקטורים בבנק.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

(6) בחודש מאי 1998 החליטו האסיפות הכלליות של בעלי מניות הבנק ובנק טפחות, לאשר כתבי התחייבויות לשיפוי נושאי משרה, אשר אושרו קודם לכן על ידי ועדות הביקורת והדירקטוריונים שלהן, שעל פיהן נקבע, בין השאר, כדלקמן:

הבנק ובנק טפחות ישפו, באופן בלתי חוזר, כל נושאי משרה בבנקים בשל כל פעולה שעשו בתוקף היותם נושאי משרה, בקשר עם העילות שיפורטו להלן ובגין כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה, או פסק בורר שאושר בבית משפט וכן בגין הוצאות משפטיות סבירות שניתן לשפות בגינם בהתאם להוראות פקודת החברות.

השיפוי ינתן לכל נושאי המשרה במצטבר עד לסכום שלא יעלה - בכל בנק בנפרד - על 750 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998), בגין כל חבות כספית שתגרום לנושא המשרה כתוצאה מפעולה שעשה, הקשורה במישרין או בעקיפין, בתשקיף שפורסם בשנת 1998 או בטיטת תשקיף שהוגשה באותה שנה, בקשר עם הצעת מכר של ניירות ערך של הבנק על ידי המדינה, לרבות ביחס לדיווחים שנתנו הבנקים אחרי תאריך התשקיף בשל כל עניין שהתרחש לפני תאריך התשקיף.

בנוסף, נקבע כי ינתן שיפוי לכל נושאי המשרה במצטבר עד סכום שלא יעלה - על ידי כל בנק בנפרד - על 750 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998) ביחס לכל פעולה ונושא הקשורים בביטוח הלווים מהבנקים למשכנתאות המוזכרים בתשקיף הנ"ל.

כמו כן, נקבע בכתבי ההתחייבויות לשיפוי, כי, על אף האמור לעיל, יוגבל סכום השיפוי הכולל שישולם לכל נושאי המשרה במצטבר בגין כל העילות שנכללו בכתב השיפוי - על-ידי כל אחד מהבנקים בנפרד - לסך של 1,000 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998).

במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(7) בחודש נובמבר 2001 אישרו האסיפות הכלליות של בעלי המניות של בנק טפחות ושל חברה מאוחדת שהייתה בבעלות ושליטה מלאים של בנק טפחות (להלן - "טפחות להנפקות") בקשר עם תשקיף להנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים של בנק טפחות, מחודש נובמבר 2001 כי טפחות להנפקות תתחייב באופן בלתי חוזר, לשפות כל נושא משרה בה, בשל כל פעולה שעשה בקשר לנושאים המפורטים בכתב השיפוי, בתוקף היותו נושא משרה (להלן: "השיפוי").

השיפוי ינתן בגין כל חבות כספית אם וככל שתוטל על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית משפט, ובגין כל הוצאות משפטיות סבירות (לרבות שכר טרחת עורך דין ומומחים אחרים), שניתן לשפותו בגין בהתאם להוראות חוק החברות, כל זאת עד לסכום של 1 מיליארד שקלים חדשים, צמוד למדד המחירים לצרכן.

בנק טפחות התחייב כלפי טפחות להנפקות, שאם לא תוכל לקיים את התחייבויותיה כלפי מקבלי השיפוי, או מי מהם, ישלם בנק טפחות לטפחות הנפקות כל סכום שאותו תיוותר החברה להנפקות חבה כלפי מקבלי השיפוי, מעבר לסכומים ששולמו על ידי טפחות להנפקות.

במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

(8) בחודש אוקטובר 2002 אישר דירקטוריון בנק טפחות, לאחר אישור ועדת הביקורת, מתן התחייבות מראש לשיפוי על ידי בנק טפחות לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים (להלן ביחד: "נושאי משרה"). בהתאם לכך, בנק טפחות מתחייב, בכפוף לתנאים המפורטים בכתב התחייבות ולהוראות חוק החברות, לשפות את נושאי המשרה בשל כל חבות או הוצאה שהוטלה על נושא המשרה עקב פעולותיו בתוקף היותו נושא משרה בבנק טפחות ובלבד שהפעולות האמורות קשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוג האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי. סכום השיפוי שישולם על ידי בנק טפחות לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של בנק טפחות לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2001, כשהוא מותאם למדד המחירים לצרכן החל מחודש דצמבר 2001, או 25% מההון העצמי של בנק טפחות לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שיפורסמו סמוך ליום התשלום בפועל בגין השיפוי, הנמוך מבין שניהם.

בחודש נובמבר 2002 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של בנק טפחות את ההחלטה הנ"ל. במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(9) ביום 30 ביוני 1998 אישרה אסיפה כללית שלא מן המניין של בנק אדנים לאחר אישור דירקטוריון בנק אדנים, ולאחר אישור ועדת הביקורת, כתב התחייבות לשיפוי (להלן: כתב השיפוי) נושאי משרה בבנק אדנים. כתב השיפוי יחול על נושאי משרה, כהגדרתם בסעיף 96 כ"ד לפקודת החברות, אשר במועד אישור כתב השיפוי על ידי האסיפה הכללית (להלן: המועד הקובע), מכהנים בבנק אדנים או שכהונתם נסתיימה בתקופה שאינה קודמת יותר מ-4 שנים למועד הקובע. על פי כתב השיפוי, בנק אדנים ישפה כל נושאי משרה בבנק אדנים בשל כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין לרבות בגין הוצאות משפטיות, בגין מעשה או במחדל שעשו במישרין או בעקיפין בעניינים שפורטו בכתב השיפוי, שעיקרם הצעת מכר של ניירות ערך של בנק מזרחי טפחות לציבור על ידי המדינה, על פי תשקיף שפורסם בחודש מאי 1998.

סכום השיפוי על פי כתב השיפוי שישולם על ידי בנק אדנים (בנוסף לסכומים שיתקבלו לפי פוליסת ביטוח נושאי משרה כמפורט להלן) לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 70 מיליוני שקלים חדשים, כשסכום זה צמוד למדד המחירים לצרכן האחרון שפורסם לפני המועד הקובע עד למדד שיפורסם לפני מועד התשלום.

בנק אדנים יפעל ככל האפשר לכך שבמשך תקופה של 10 שנים החל במועד הקובע תירכש על ידי בנק אדנים או עבורו ותעמוד בתוקפה פוליסת ביטוח נושאי משרה שתכסה את העניינים נושא השיפוי ושסכומיה, לרבות סכומי השבה/כינון לא יהיו נמוכים מן הסכומים האמורים לעיל.

ביום 16 בדצמבר 2002 אישרה האסיפה הכללית של בנק אדנים, לאחר אישור ועדת הביקורת ואישור דירקטוריון בנק אדנים, כתב התחייבות לשיפוי (להלן: "כתב השיפוי") נושאי משרה בבנק אדנים. כתב השיפוי יחול על נושאי משרה כהגדרתם בסעיף 1 לחוק החברות התשנ"ט-1999, אשר במועד אישור כתב השיפוי על ידי האסיפה הכללית (להלן: "המועד הקובע") מכהנים בבנק אדנים. על פי כתב השיפוי, בנק אדנים ישפה את כל נושאי המשרה בבנק אדנים בשל כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין, לרבות בגין הוצאות משפטיות, בגין מעשה או במחדל שעשו במישרין או בעקיפין בעניינים שפורטו בכתב השיפוי, עד לסכומי השיפוי.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

סכום השיפוי שישולם על ידי בנק אדנים לכל נושאי המשרה, במצטבר, בגין כל אחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות, לא יעלה על 25% מההון העצמי של בנק אדנים לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2001, כשהוא מותאם, מעת לעת, לפי שיעור העלייה במדד לעומת המדד של חודש דצמבר 2001, שפורסם בחודש ינואר 2002 (להלן: "סכום השיפוי הכולל"). במקרה שבו נושא המשרה יקבל שיפוי מאת המבטח של פוליסת ביטוח נושאי המשרה, בגין העניין נושא השיפוי, יינתן השיפוי על ידי בנק אדנים בגובה הפרש שבין סכום החבות הכספית שהוטלה על נושא המשרה ו/או ההוצאות המשפטיות שנושא המשרה הוציא או שחויב בהן, לבין הסכום שהתקבל מאת המבטח בגין אותו עניין, ובלבד שסכום השיפוי שבנק אדנים יחויב בו כאמור לא יעלה על סכום השיפוי הכולל.

החל מחודש דצמבר 2002 היה בנק אדנים אחד המבטחים בפוליסת ביטוח נושאי משרה, שנרכשה על ידי הבנק עבורו ועבור חברות בנות וקשורות, שתוקפה עד 5 באפריל 2007. במסגרת מיזוג בנק אדנים לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

10) כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו קיימות תביעות שונות, בעיקר תביעות של לקוחות, וכן, קיימות בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המבוססת על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו, וכן על חוות דעת של יועצי המשפטיים באשר להערכת סיכויי התביעות והבקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, לכיסוי נזקים אפשריים. להלן פירוט של תובענות מהותיות, שבהן הסכום הנתבע (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מהונו העצמי של הבנק:

א. נגד הבנק ונגד בנקים נוספים הפועלים בתחום המשכנתאות תלויות ועומדות בבתי המשפט המחוזי והעליון שתי בקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות, על סך כולל של למעלה ממיליארד וחצי שקלים חדשים. לא נקב סכום ספציפי הנתבע מכל בנק.

בתובענות נטען, בעיקר, כי הבנקים גבו עמלות בגין ביטוח נכסים וביטוח חיי לווים ועסקו בתווך בעסקאות ביטוח שלא כדין, כי שיעורי העמלות שגבו הבנקים למשכנתאות הינם מופרזים וכי הבנקים והמבטחים שותפים לקרטל הגורם לתשלום פרמיות ביטוח גבוהות יותר מהפרמיות אותן היו משלמים עבור פוליסות דומות בתנאי שוק חופשי.

הבנקים מכחישים את כל טענות התובעים וטוענים כי אין בהן ממש. בין היתר, טענו הבנקים כי הם פעלו כדין, הן לגבי גביית העמלות, והן לגבי שיעורן של עמלות אלה.

בין הצדדים לבקשה הראשונה לאישור תובענה כייצוגית התקיים הליך גישור בפני המשנה לנשיא כבוד השופט (בדימוס) תיאודור אור. עם התקדמות הליך הגישור, שולבו לתוכו הצדדים לבקשה הנוספת לאישור תובענה כתובענה ייצוגית, אשר הוגשה באותו עניין נגד שתי חברות ביטוח, נוכח רצון הצדדים להגיע להסדר כולל אשר יביא לידי גמר את מכלול ההליכים בנושא זה.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בסופו של הליך הגישור הגיעו הצדדים להסדר גישור, אשר נחתם על ידי בא כוח המבקשים ונמצא בהליכי אישור וחתימה של הגופים המוסמכים בבנקים ובחברות הביטוח. בכפוף לאישורו על ידי בית המשפט, יביא הסדר גישור זה לידי גמר את ההליכים בשתי הבקשות. על פי הסדר הגישור, יעבירו הבנקים תרומה למוסדות הפועלים למטרות ציבוריות בסכום כולל של כ-17 מיליון שקלים חדשים. בנוסף, ימליצו הצדדים על תשלום גמול למבקשים בשתי הבקשות ושכר טרחה לבאי כוחם בסכום כולל של כ-4 מיליון שקלים חדשים. לפי הסדר הגישור, חלקו של הבנק בתשלומים יהא כ-8 מיליון שקלים חדשים.

ב. בחודש מרץ 1999 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה כנגד הבנק, בסכום של 20 מיליון שקלים חדשים (לצרכי אגרה), בגין נזקים נטענים בסך כ-108 מיליון שקלים חדשים שנגרמו לתובעים (שהם, חברה בפירוק ומי שהיו בעלי מניותיה), לטענתם, עקב סירובו של הבנק להמשיך ולאשר לחברה התובעת מסגרת אשראי מוסכמת לצורך פעילותה העסקית, הקפאת חשבון החברה התובעת וחילול שיקים שהופקדו לגביה, דבר שהביא לטענת התובעים לקריסת החברה התובעת. בחודש יולי 1999 הוגש כתב הגנה מטעם הבנק הדוחה את טענות התובע בדבר הפרה כביכול של חובות הבנק כתאגיד בנקאי. לטענת הבנק, כל פעולותיו, כנ"ל, בוצעו על ידו, כדין.

בחודש אפריל 2009, ניתן על ידי בית המשפט המחוזי פסק דין כנגד הבנק, ולפיו חויב הבנק לשלם לתובעת סך של 11.3 מיליון שקלים חדשים בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה ועד למועד התשלום בפועל. בנוסף חויב הבנק לשלם לתובעת את מחצית הוצאותיה בפועל, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה מיום הגשת התביעה ועד לתשלום בפועל, וכן שכר טרחת עורכי דין בסך 150 אלף שקלים חדשים בצרוף מע"מ.

בחודש יוני 2009, הגיש הבנק ערעור לבית המשפט העליון, וכן בקשה לעיכוב ביצוע פסק דין, עד למתן החלטת בית המשפט העליון בערעור.

בחודש אוגוסט 2009, קיבל בית המשפט העליון את בקשת הבנק, והורה על עיכוב ביצועו של פסק הדין עד להכרעה בערעור.

ביום 12 במאי 2010, התקיים דיון בערעור ובערעור שכנגד בבית המשפט העליון, נשמעו טיעוני הצדדים ובסופו הוסכם על ידי הצדדים, בהתאם להצעת בית המשפט העליון כי פסק הדין שניתן על ידי בית המשפט המחוזי יבוטל, וינתן פסק דין על דרך הפשרה, בהתאם לסעיף 79א לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד - 1984. ביום 17 במאי 2010 ניתן פסק דין על ידי בית המשפט העליון, על פיו בוטל פסק הדין שניתן על ידי בית המשפט המחוזי והבנק חוייב בתשלום של 4.5 מיליון שקלים חדשים לתובעת.

ב. בחודש דצמבר 2001, הוגש לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, כתב תביעה, כנגד הבנק, בסכום של כ-80 מיליון שקלים חדשים. לטענת התובעים, ביצע פקיד הבנק (שהושעה מעבודתו), בעת שהיה עובד הבנק, בקבוצת חשבונותיהם, פעולות רבות שלא כדין, ללא הרשאתם וללא ידיעתם. התובעים טוענים, כי כתוצאה ממעשים אלו, נקלעו למצוקת אשראי, שחייבה אותם לבצע פעולות פיננסיות, אשר לא היו נעשות אלמלא כן, ואשר גרמו להם, לטענתם, הפסדים ישירים ועקיפים, בהיקפים של עשרות מיליון שקלים חדשים.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בחודש ינואר 2002, הוגש על ידי הבנק כתב הגנה, שבמסגרתו נטען, כטענות מקדמיות, בין היתר, כי כל טענות התובעים המתייחסות לפעולות שבוצעו לפני למעלה משבע שנים ממועד הגשת התביעה, התיישנו. כמו כן נטען, כי התובעים קיבלו דיווחים על הנעשה בחשבונותיהם, וכי הם מנועים לכפור בנכונות האמור בספרי הבנק. בכתב ההגנה גופו נטען, כי התובעים ידעו ו/או היה עליהם לדעת על הנעשה בחשבונותיהם, וכי למצער הם התרשלו רשלנות רבתי בבדיקת חשבונותיהם, ואפשרו בכך את ביצוע הפעולות הנטענות, והמוכחות על ידי הבנק, בחשבונותיהם. עוד נטען, כי פעולות לא כשרות, ככל שבוצעו, בוצעו על ידי פקיד הבנק באותה עת, על דעתו ובחריגה מהרשאה, והבנק לא יכול היה למנען באמצעים הסבירים הנתונים בידו. בחודש מאי 2008, הגיש התובע כתב תביעה מתוקן בסכום של כ- 102 מיליוני שקלים חדשים, ובעקבותיו הגיש הבנק כתב הגנה מתוקן. נשמעו הראיות בתיק והצדדים סיימו הגשת סיכומיהם בחודש יולי 2010. טרם ניתן פסק דין.

ד. בחודש אפריל 2003 הוגש לבית המשפט המחוזי בתל-אביב כתב תביעה נגד הבנק, לתשלום סך של 12 אלפי שקלים חדשים ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית לתשלום סך כולל של 300 מיליוני שקלים חדשים. לטענת התובעים, על הבנק להשיב להם אישית ולקבוצה כולה חיובים אשר נרשמו ב-7 השנים שקדמו למועד הגשת התביעה בחשבונות המסווגים על ידי הבנק כ"לקוחות משפטיים" בגין "גזברות" ו"יומן", אותם אין הבנק רשאי לגבות בשל אי גילוי נאות מצד הבנק של מהות אותם חיובים. התובעים מבקשים לעצמם, בנוסף לסכום התביעה, שכר עבור טרחתם בהגשת התביעה ושכר לבאי כוחם.

לאור קביעת בית המשפט המחוזי בפסק דינו מאפריל 2005, כי הסעד שהיה מעניק לו אושרה התובענה כייצוגית, היה סעד המורה לבנק לתקן את ספריו באופן, שיבוטלו חיובים שאינם בהתאם לפסק הדין, וכן יורה לבנק לספק מידע ללקוחות בטיפול משפטי על חשבונותיהם בבנק, הרי שהחשיפה לבנק הנה לעלויות הכרוכות בביצוע הוראותיו של בית המשפט ולא לסעד כספי מעבר לתשלום שכר לתובע ובאי כוחו, כאמור לעיל. הבנק מקיים את הוראות פסק הדין מאפריל 2005 ממועד קבלת פסק הדין ואילך. התובעים הגישו ערעור לבית המשפט העליון. במהלך 2010 הוגשו סיכומי הצדדים בתיק. טרם ניתן פסק דין.

ה. בחודש מרץ 2004 הוגשה לבית המשפט המחוזי בנצרת תובענה ובקשה להכיר בתובענה כתובענה ייצוגית נגד בנק טפחות (להלן: "התביעה"). התביעה הוגשה מטעם לזוים של בנק טפחות, בסכום מוערך כולל של כ-69 מיליוני שקלים חדשים, בגין חיוב לכאורה בריבית פיגורים עודפת מעבר למותר על פי החוק ובחיוב בעמלה במקרים שבהם הוראת הקבע של החוזר השוטף של ההלוואה שנטלו הלווים מבנק טפחות לא כובדה. לטענת התביעה יש לראות גם עמלה זו כריבית פיגורים כך שעמלה זו, יחד עם ריבית הפיגורים שבנק טפחות מחייב בגין תקופת הפיגורים, מהווים חריגה מתקרת ריבית הפיגורים המותרת, על פי חוק הריבית, התשי"ז-1957 וחקיקת המשנה על פיו.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בחודש ינואר 2007 החליט בית המשפט העליון למחוק על הסף את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית, והורה לצדדים להגיש את עמדתם ביחס לשאלת השלכותיו של חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, על ההליך בתיק זה. בחודש מאי 2007 החליט בית המשפט העליון כי הטיפול בערעור זה יותלה עד להכרעת בית המשפט בתביעה על בסיס עילה זהה כנגד הבנק, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה על ידי חלק מן התובעים בהליך הנוכחי, בחודש יוני 2006 והמפורטת בסעיף 10) ז. להלן. עוד נקבע בהחלטה, כי אם יוגש ערעור על ההחלטה שתתקבל בתביעה הזוהי המתנהלת בבית המשפט המחוזי בחיפה, לכשתינתן החלטה כאמור, ניתן יהיה לדון בשני הערעורים יחד.

1. בחודש אפריל 2006, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה בסכום של 100 מיליוני שקלים חדשים, בגין נזקים לכאורה שנגרמו לתובעים, כתוצאה ממצג שווא לכאורה שהוצג להם על ידי עובדת סניף גבעתיים של הבנק, שפוטרה מאז מעבודתה בבנק. לטענת התובעים, הפקידו בבנק במהלך השנים סכומי כסף גבוהים בסך מיליוני שקלים, וביצעו פעולות השקעה רבות באפיקי השקעה מגוונים, בעיקר על ידי קשר טלפוני יום-יומי עם עובדת סניף הבנק, אשר ביצעה הוראותיהם ודיווחה להם על ביצוע ההוראות ועל היתרות בחשבונותיהם. התובעים טוענים כי על פי דיווחי עובדת סניף הבנק אשר טיפלה בחשבונותיהם, בסוף שנת 2003 הגיעו היתרות בחשבונותיהם לסך של 91 מיליוני שקלים חדשים. בהסתמך על מידע זה, התקשרו התובעים לטענתם בהסכם לרכישת בית בעלות של למעלה מ-10 מיליוני שקלים חדשים. ואולם, טוענים התובעים, בדיעבד ולאחר כריתת הסכם רכישת הבית, גילו כי הדיווחים שמסרה להם עובדת הבנק היו שקריים וכי בפועל לא בוצעו בחשבונותיהם פעולות השקעה, ולמעשה בחשבונות קיימת יתרת חובה. משכך, נגרמו לתובעים לטענתם נזקים כבדים, והסכום הנתבע על ידם מורכב מהיתרה האחרונה שדווחה להם כי קיימת בחשבונותיהם בבנק, בסך של 91 מיליוני שקלים חדשים, מהנזקים שנגרמו להם בגין ביטול הסכם רכישת הבית ומנזק נטען של עוגמת נפש.

בחודש יולי 2006 הגיש הבנק כתב הגנה, ובו טען, בין היתר, כי התובעים לא מסוגלים היו לפרט ואף לא הוכיחו אילו הוראות השקעה ניתנו על ידם, ובפועל לא בוצעה בחשבונות התובעים ולו פעולת השקעה אחת בשוק ההון בתקופה הנטענת, וממילא לא נצטברו בחשבונותיהם היתרות הנטענות. עוד טען הבנק, כי התשובות הנטענות על ידי התובעים - העומדות על אלפי אחוזים, בקצב צמיחה של למעלה מ-30 מיליוני שקלים חדשים לשנה - הינן בלתי סבירות ובלתי מתקבלות על הדעת, קל וחומר עבור משקיעים אשר אינם בעלי מומחיות בתחום וכאשר ההון העצמי ההתחלתי של התובעים בבנק הסתכם בסך של כ-150 אלפי שקלים חדשים בלבד.

עוד טוען הבנק כי הדיווחים אשר ניתנו לתובעים על ידי עובדת הבנק לגבי סכומי העתק אשר נצטברו בחשבונותיהם, ככל שניתנו דיווחים כאלה, אף הם אינם הגיוניים ואינם סבירים בעליל, וניתנו על דעתה של עובדת הבנק בלבד, תוך הצגת מצגי שווא וביצוע מעשי מרמה והונאה ללא הסכמתו של הבנק, ללא ידיעתו, ומבלי שיכול היה למנוע זאת באמצעים הסבירים העומדים לרשותו. בחודש ספטמבר 2010, הגיש התובע כתב תביעה מתוקן, בהפחיתו את סכום התביעה ב-50% לסכום של 50 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ז. בחודש יוני 2006, הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה תובענה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של כ-57 מיליוני שקלים חדשים, כנגד הבנק, בגין חיוב לווים אשר הלוואותיהם (הלוואות צמודות מדד) מצויות בפיגור ונושאות ריבית פיגורים, ששיעורה עולה לכאורה על השיעור הקבוע בחוק הריבית, תשי"ז-1957 ובצו הריבית שהותקן על פיו. לטענת התובעים, סעיף הפיגורים בהסכם הלוואה, הקובע כי בעת פיגור יעמיד הבנק ללווים הלוואה בלתי צמודה, הינו בלתי חוקי לכאורה, בהיותו סותר את צו הריבית. עוד טוענים התובעים כי חיובם בעמלה בגין אי כיבוד הוראת הקבע, בנוסף לריבית הפיגורים, הינו שלא כדין לכאורה, בהיות עמלת אי כיבוד הוראת קבע ריבית פיגורים לכל דבר ועניין.

הבנק הגיש בקשה לסילוק בקשת התובעים לאישור התביעה כתובענה ייצוגית על הסף, וטען כי פעל והינו פועל כדין. בחודש נובמבר 2010, נשמעו הראיות בבקשה ובהתאם להחלטת בית המשפט, הגישו הצדדים טיעון תמציתי להשלמת טענותיהם.

ביום 7 במרץ 2011 דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את בקשת התובעים להכיר בתובענה כתביעה ייצוגית.

ח. בחודש יוני 2006, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של 233 מיליוני שקלים חדשים, כנגד מדינת ישראל - אגף הוצאה לפועל, כל המערכת הבנקאית, חברות הביטוח וקופות הגמל.

התובעים טוענים כי בהיותם זוכים על פי פסקי דין, פתחו תיקים נגד חייבים שונים בלשכת הוצאה לפועל, ובמסגרתם הטילו עיקולים שונים באמצעות לשכת הוצאה לפועל על נכסים שונים הנמצאים בידי צד שלישי (הבנקים, חברות הביטוח וקופות הגמל), אולם אלה, לטענתם, מסרו להם מידע חלקי, מטעה ולוקה בחסר, בהיותם בלתי ערוכים לכאורה למתן תשובות באמצעות המדיה האלקטרונית, למרות שגבו מהזוכים (התובעים) תשלום בגין כל תשובה, שלא כדין לטענתם.

הנתבעים, ביניהם הבנק, הגישו בקשה לסילוק על הסף של הבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית. בית המשפט דחה את בקשת הבנק לדחיית התביעה נגדו על הסף, אולם קיבל את בקשת חברות הביטוח, ודחה את הבקשה נגדן על הסף. הבנק הגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור.

ט. בחודש יולי 2006, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של מעל 2.5 מיליוני שקלים חדשים, כנגד הבנק, בגין חיוב לקוחות הבנק בעמלות דמי ניהול פיקדון ניירות ערך, כהגדרתן בתעריפון העמלות של הבנק, בסכומים הגבוהים מאלה להם זכאי הבנק, על פי תעריפיו שלו עצמו, וזאת שלא כדין לכאורה.

בחודש ינואר 2007, הגיש הבנק תגובה לבקשת אישור התביעה כתובענה ייצוגית. בתגובה טוען הבנק, כי לא רק שטענות התובע עומדות בניגוד גמור לאמור בתעריפון הבנק, אלא הן אף עומדות בניגוד להיגיון ולשכל הישר. עוד טוען הבנק, כי למבקש אין עילת תביעה ולו לכאורה, קל וחומר שאין לו כל בסיס לתביעה אישית כנגד הבנק. כמו כן, טוען הבנק כי על פניה, התובענה איננה מתאימה להתברר כתובענה ייצוגית, וכי המבקש לא עמד אף לא באחד מתנאי הסף אשר בהם הוא נדרש לעמוד על פי חוק תובענות ייצוגיות, על מנת שבקשתו לתביעה ייצוגית תתקבל.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בתיק נשמעו הראיות והוגשו לבית המשפט סיכומים, הן מטעם התובע והן מטעם הבנק.

ביום 10 בנובמבר 2010 אישר בית המשפט המחוזי בתל-אביב את התביעה כתובענה ייצוגית וקבע כי הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית כוללת את כל הלקוחות אשר החזיקו בפיקדון ניירות ערך בשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור (יולי 2006), והבנק גבה מהם גביית יתר בגין עמלה מזערית ללקוח. הסעד המבוקש עבור הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הוא השבה של סכומי גביית היתר. לפי החלטת בית המשפט, עילת התביעה הייצוגית הינה הפרת חוזה והשאלה המשפטית המשותפת לחברי הקבוצה היא שאלת פרשנות הוראות התעריפון לעניין גביית עמלה מזערית לרבעון. בית המשפט הורה למבקש להגיש לבית המשפט הודעה סטוטוטורית שתפורסם, לאחר אישורה על ידי בית המשפט, בעיתונים שקבע בית המשפט.

י. בחודש דצמבר 2007 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה נגד הבנק ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בסך של כ- 114 מיליון שקלים חדשים לתובעים שתי עילות תביעה. לפי העילה הראשונה, המוערכת בכ- 54 מיליון שקלים חדשים חייב הבנק לווים בפרמיות ביטוח נכס, בנוסף לביטוח הנכס שרכשו התובעים באופן עצמאי, באופן כפוי ושלא כדין לכאורה. לפי העילה השנייה, המוערכת בכ- 60 מיליון שקלים חדשים חייב הבנק את לקוחותיו באופן כפוי בפרמיות ביטוח בהתאם למלוא ערך הנכס ולא בהתאם ליתרת ההלוואה, קרי: בסכום העולה על סכום החוב. לבית המשפט הוגשה תגובה מטעם הבנק ותשובה לתגובה מטעם התובעים. התובעים הודיעו לבית המשפט כי הם מוותרים על עילת התביעה הראשונה.

יא. בחודש ינואר 2008 הוגשה לבית המשפט מחוז מרכז בפתח תקווה, תביעה נגד הבנק ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בסך של כ- 237 מיליון שקלים חדשים.

לטענת התובע, הבנק נוהג להפחית את שיעורי הריבית ששילם על פיקדונות קצרי מועד מתחדשים, על סמך צפי בלתי מחייב באשר להפחתת ריבית בנק ישראל. לעומת זאת, כאשר היה צפי דומה להעלאת הריבית על ידי בנק ישראל, אזי הריבית על הפיקדונות לא הועלתה על ידי הבנק אלא רק לאחר המועד שבו העלה בנק ישראל בפועל את הריבית.

כמו כן, טוען התובע, כי התנהגות הבנק לקתה בשרירות לב וכי הבנק הטעה את לקוחותיו הן בשלב הטרם חוזי – בכך שלא גילה ללקוחותיו שיש לו מבחנים שונים שעה שריבית בנק ישראל הועלתה, לעומת אלה שהחיל שעה שריבית בנק ישראל הופחתה, והן בשלב החוזי - בכך שלא יידע את לקוחותיו על כך שהפחית את הריבית על פיקדונות כאמור, על פי צפי להפחתת ריבית בנק ישראל ולא על פי הפחתתה בפועל של ריבית בנק ישראל.

התובע טוען כי בכך הפר הבנק גם את חובת הגילוי המוטלת עליו על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח). כן טוען התובע, כי אם ייקבע שעל פי תנאי החוזה בין הבנק ללקוח הבנק רשאי היה להפחית את הריבית כראות עיניו, כלשון התובע, הרי שמדובר בתנאי מקפח בחוזה אחיד.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בחודש מאי 2008 הגיש הבנק תגובה לבקשה בה דחה את טענות הלקוח וטען כי הטענה לפיה על הבנק לשנות את הריבית על הפיקדונות בריבית קבועה לפי ריבית בנק ישראל בלבד, טענה זו מופרכת, עומדת בניגוד להסכמי הלקוח עם הבנק ובניגוד להגיון ולשכל הישר. עוד טען הבנק כי טענת התובע בדבר הצפי משוללת יסוד אף היא שכן הריבית על הפיקדונות נגזרת משורה של שיקולים כלכליים ומקרו כלכליים, שיקולים מסחריים של הבנק ושיקולים הנוגעים ללקוחות עצמם. במהלך 2010, נשמעו הראיות בתיק.

י"ב. בחודש מרץ 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה נגד הבנק ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום העולה על 2.5 מיליון שקלים חדשים (כמוגדר בכתב התביעה). התובעים טוענים כי הבנקים הפרו את דיני ההגבלים העסקיים והגבילו את עצמם כך שהתחרות בין הבנקים בכל הקשור לעמלות שונות פחתה. הבנקים, נטען בתביעה, העבירו ביניהם מידע הנוגע לעמלות השונות המחויבות על ידם. לטענת התובעים, בכך נפגעה התחרות בשוק הבנקאות והלקוחות כדוגמת התובעים חויבו בתשלום עמלות גבוהות מאשר היו משולמות על ידם אילו היו פועלים הבנקים כדן. בחודש נובמבר 2009, ניתנה החלטת בית המשפט, לפיה ההליכים המשפטיים יעוכבו בשלב זה למשך שנתיים לפחות.

י"ג. בחודש אוגוסט 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תביעה נגד הבנק ונגד מזרחי חברה לניהול קופות גמל בע"מ, וכן בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של 374 מיליון שקלים חדשים. התובענה הוגשה גם נגד הממונה על שוק ההון והביטוח כנתבע פורמאלי. התובע, שהיה עמית במספר קופות גמל שהתנהלו על שמו בבנק, טוען כי הבנק נטל לעצמו שלא כדן את כספי התמורה שקיבל בגין העברת השליטה בנכסי קופות הגמל, ניהולם והנאמנות עליהם, לניהול ושליטה של חברות מנהלות, במקום להעבירם לעמיתים של קופות הגמל באופן יחסי לחלקם בנכסי הקופות, הואיל ולטענתו כספי התמורה הינם פירות שנכסי קופות הגמל הניבו ומקורם בזכויות הנובעות מנכסים אלה ולכן לטענתו, זהו רווח השייך לעמיתים בקופות הגמל ולא לבנק.

הממונה על שוק ההון והביטוח התבקש להצטרף כתובע לצד עמיתי קופות הגמל, בטענה שמן הראוי שהממונה ישמיע עמדתו בתובענה, מהבחינה העניינית ומהבחינה הציבורית.

הבנק הגיש תגובה לבקשה, בה נטען, בין היתר, כי מדובר בתביעה מופרכת המעוותת את החוק. הנכס שנמכר הינו עסק ניהול קופות גמל, עסק שהיה בבעלות הבנק. המכירה בוצעה בהתאם לרפורמת בכר ועל פי החקיקה שנחקקה במסגרתה, אשר חייבה את הבנקים למכור את עסק הניהול של קופות הגמל, שהיה כאמור בבעלות הבנק ולא בבעלות העמיתים, ולכן הבנק בלבד זכאי לתמורה המתקבלת ממכירת הנכס שבבעלותו. מהלך המכירה היה בידיעת רשויות המדינה ובראש וראשונה על ידי המפקח על הביטוח אשר בדק את ההסכמים ואישר אותם, לרבות את העובדה הברורה מאליה כי התשלום עבור המכירה מגיע למוכר הנכס, קרי: הבנק. בתיק התקיים קדם משפט, הוגשה חוות דעת מומחה מטעם הבנקים ונשמעו הראיות בחודש ספטמבר 2010.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

י"ד. בחודש נובמבר 2008, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של 68 מיליון שקלים חדשים, נגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ ובנק איגוד בע"מ, בגין גבית מס לכאורה ביתר על הכנסות מסוג ריבית ודיבידנד, בדרך של ניכוי מס במקור. לטענת התובע, הבנקים הנתבעים מחייבים את לקוחותיהם המחזיקים באג"ח או במניות (נשוא התשואה) בחיוב יתר, בגין אי הפחתת העמלה מהתשואה, טרם ניכוי מס במקור. טרם הוגשה תגובת הבנק והבנקים האחרים לבקשה.

ט"ו. בחודש ינואר 2009, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של 76 מיליון שקלים חדשים, נגד הבנק, בגין חיוב יתר בעמלת מכירה של אופציות על מדד המעו"ף. הבנק הגיש תגובה לבקשה, במסגרתה טען, בין היתר, כי התובע לא גילה כי קיים הסכם מיוחד בינו לבין הבנק, במסגרתו נקבע מחיר עמלה אחיד לפעולות באופציות. מחיר זה שנקבע לאחר משא ומתן בין הבנק ללקוח הספציפי, העניק למבקש הנחות מפליגות ברוב רובן של העסקאות. משבחר המבקש לפעול במסלול ייחודי של מחיר אחיד לאופציה, יהא שווה אשר יהא, הרי שתערפון הבנק אינו חל עליו. ביום 31 במרץ 2010 מחק בית המשפט המחוזי את הבקשה, בהעדר עילת תביעה נגד הבנק.

ט"ז. ביום 17 במאי 2009 התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, שהוגשו לבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו נגד הבנק ונגד בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנקים המשיבים").

התביעה מתבססת על קביעת הממונה על הגבלים עסקיים שפורסמה ביום 26 באפריל 2009, שכותרתה "בעניין: הסדרים כובלים בין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק הפועלים והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע הנוגעת לעמלות" (ראה להלן בסעיף 12). בתביעה נטען, בהתבסס על קביעת הממונה, כי הבנקים המשיבים היו שותפים להסדר כובל, אשר פגע בתחרות וגרם לתיאום מחירי עמלות, באופן שהתובעים שילמו מחירים מופרזים עבור השירותים שקיבלו.

התובעים העמידו את תביעתם כלפי כל הבנקים המשיבים על סך של 1 מיליארד שקלים חדשים, וזאת, לדבריהם, על פי תחשיב אומדני בלבד ולצורכי העמדתה בגדר סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי.

בחודש נובמבר 2009, ניתנה החלטת בית המשפט, לפיה ההליכים המשפטיים יעוכבו בשלב זה למשך שנתיים לפחות.

י"ז. בחודש נובמבר 2009 התקבלה בבנק תובענה בסכום של כ- 804 מיליון שקלים חדשים, אשר הוגשה בדרך של המרצת פתיחה, לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז בפתח תקווה, נגד הבנק ונגד בנק הפועלים, בנק לאומי, הבנק הבינלאומי, בנק דיסקונט, בנק מרכנתיל דיסקונט ובנק אגוד (להלן: "הבנקים המשיבים"). הרקע לתביעה הינו הלוואה שקיבלו המבקשות מהבנקים המשיבים בשנת 1999 לצורך רכישת מניות (אשר חלקן של הבנק בה היה בשיעור של 10%), ואשר כנגדה שיעבדו המבקשות את מניותיהן לבנקים המשיבים. הואיל ולא עלה בידי המבקשות להחזיר את חובן, מונה לבקשת הבנקים המשיבים, כונס נכסים על המניות.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

המבקשות טוענות כי למרות שעם מינוי כונס הנכסים הוצאו המניות משליטתן, ואף על פי שהחלטה בדבר מועד מכירתן של המניות הייתה נתונה בידי הבנקים המשיבים וכונס הנכסים- המשיכו הבנקים המשיבים לחייב, שלא כדין לטענתן, את המבקשות למשך כל תקופת הכינוס ב"ריבית הפרה" בגין הפיגור בהחזר ההלוואה, סכום שהצטבר, לטענתן, לאורך השנים עד לסכום התובענה. טרם הוגשה תגובה מטעם הבנקים לתובענה.

בחודש ינואר 2010, ניתנה החלטת בית המשפט, לפיה תועבר התובענה לביור, במסגרת תביעה רגילה לסעד כספי, ותשולם בגינה אגרה על ידי התובעים. בהתאם לכך, הגישו התובעים בחודש פברואר 2010, כתב תביעה בסכום של כ- 829 מיליון שקלים חדשים.

בחודש מרץ 2010, הגישו התובעים וביניהם הבנק, כתבי הגנה מטעמם.

בחודש פברואר 2010, הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז המרכז, תביעה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של עשרות מיליוני שקלים חדשים ללא נקיבת סכום ספציפי. התובע מבקש כי בית המשפט יקבע שהתביעה תוגש בשם כל לקוחות הבנק, אשר פרעו הלוואה שניתנה על ידי הבנק, לשם רכישת דירת מגורים או במשכון של דירת מגורים (הלוואה לדיור), לפני מועד פירעונה, באמצעות הלוואה אחרת שניתנה על ידי הבנק (הלוואת מיחזור), וחשבונם חויב בעמלת אי הודעה מוקדמת, בתקופה שהחלה 7 שנים לפני הגשת הבקשה. לטענת התובע הבנק מפר את הוראות צו הבנקאות (עמלות פרעון מוקדם), התשס"ב-2002 וגובה מלקוחותיו עמלת אי הודעה מוקדמת, גם כאשר הפרעון המוקדם נעשה באמצעות הלוואה אחרת שהבנק נותן. עוד טוען התובע כי הבנק גם אינו מוסר ללקוחותיו פירוט עמלות לאחר הפרעון, ולכן הלקוחות אינם יודעים לכאורה אילו מרכיבים נכללים בסכום העמלות שהבנק גבה מהם.

בחודש מאי 2010 הוגשה לבית המשפט תגובת הבנק לבקשה, בה נטען כי הבנק פועל בהתאם להוראות צו הבנקאות וכי מדובר בטעות נקודתית, ולא בשיטה ולכן אין מקום לכך שהתביעה תתברר כתביעה ייצוגית. הצדדים הגישו לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה, אשר פורסם בשני עיתונים יומיים. סכום הפשרה הינו קטן ואינו מהותי.

י"ט. בחודש אוגוסט 2008 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד חברה בת וכנגד יהבית בע"מ (בפירוק) בבית המשפט המחוזי בירושלים. סכום התובענה כ-181 מיליון שקלים חדשים. בתובענה נטען כי יש לחלק את תמורת מכירת הפעילות של קופות גמל וקרנות התשלמות שנמכרו על ידי החברה הבת, גם לעמיתים. הדיון מצוי בשלבים ראשונים, אך להערכת הנהלת חברת הבת, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, נראה כי סיכויי התביעה קלושים.

בגין כל התביעות בקבוצת הבנק שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליוני שקלים חדשים, לא כולל תביעות שצוינו בסעיף 11 להלן, קיימת חשיפה נוספת שאינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה, בסך מצטבר של כ-117 מיליוני שקלים חדשים.

י"ח

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

11) כנגד הבנק תלויה בקשה לאישור תביעה ותובענה ייצוגית שהסכום הנתבע בה הוא מהותי, כמפורט להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייה, ולפיכך לא בוצעה בגינה הפרשה.

בחודש יוני 2010, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, בסכום של כ- 28 מיליון שקלים חדשים נגד הבנק ומספר בנקים נוספים. לטענת התובע, במקרים בהם נגבית עמלה כלשהי שלא כדין (במקרה זה, עמלת חידוש פוליסת ביטוח), או שהלקוח מחויב בחיוב כלשהו שלא כדין, והבנק מחזיר ללקוח את הסכום שגבה ממנו שלא כדין, אין הבנק מחזיר את הסכום ריאלית בצרוף ריבית והפרשי הצמדה, כמתחייב על פי דין, אלא נומינלית בלבד.

טרם הוגשה לבית המשפט תגובת הבנק או הבנקים האחרים לבקשה.

12) ביום 26 באפריל 2009 התקבלה בבנק קביעה של הממונה על ההגבלים העסקיים לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, לפיה בין הבנק לבין בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, התקיימו הסדרים כובלים שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות, וזאת מראשית שנות ה-90 ועד תחילת חקירת הרשות בעניין, בחודש נובמבר 2004. המדובר בקביעה אזרחית המהווה ראייה לכאורה לנקבע בה בכל הליך משפטי. ביום 24 במרץ 2010 הגיש הבנק ערר על הקביעה לבית הדין להגבלים עסקיים. רשות ההגבלים העסקיים הגישה את תשובתה לערר ביום 22 בפברואר 2011 התיק קבוע לדיון קדם משפט ליום 25 במאי 2011. לפרטים בדבר תביעה שהוגשה כנגד הבנק, בהתבסס על קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים, ראה לעיל בסעיף 10) ט"ז.

13) ביום 18 בנובמבר 2008 חתם הבנק עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") ועם דיינרס קלוב ישראל בע"מ, חברה בשליטת כאל (להלן: "דיינרס") - (להלן ביחד: "קבוצת כאל"), על הסכם להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב "ויזה", "מסטראקארד" ו"דיינרס קלוב", לרבות כרטיסים עם מותג הבנק, אשר יופצו על ידי הבנק ללקוחותיו (להלן בהתאמה: "ההסכם" ו-"הכרטיסים"). במסגרת ההסכם נקבעו זכויות הצדדים וכן נקבעו הסדרי תפעול ומתן שירותים על ידי קבוצת כאל לכרטיסים כמו גם כל יתר התנאים הנוגעים לכך. ההסכם מחליף את הסדרי ההתקשרות הקיימים בין הבנק לבין קבוצת כאל מאז 26 ביולי 1995, ובא במקומם.

במסגרת ההסכם ניתנה לבנק אופציה לרכוש מכול, על דרך של הקצאה, עד 121,978 מניות רגילות של כאל, אשר אילו הוקצו במועד חתימת ההסכם היו מהוות עד 10% מהון המניות הרגילות של כאל בדילול מלא (להלן: "האופציה"). כמות המניות המוקצות במימוש האופציה עשויה להיות מותאמת לשינויים מסוימים בהון כאל שנקבעו בהסכם. כמות המניות המוקצות עשויה להיות גדולה יותר במקרה שקודם למימוש האופציה תבצע כאל הקצאת מניות במחיר המגלם מחיר נמוך משווי שוק, על פי נוסחה הקבועה בהסכם.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

כמו כן, כמות המניות עשויה להשתנות בהתאמה במקרה שכאל תחליט על איחוד המניות הרגילות שלה למניות בעלות ערך נקוב גדול יותר או על פיצול המניות הרגילות שלה למניות בנות ערך נקוב קטן יותר או על חלוקת מניות הטבה - הכל ממועד חתימת ההסכם ועד מועד שלפני מועד מימוש האופציה. האופציה ניתנת למימוש באופן חד פעמי, לא יאוחר מ- 5 שנים ממועד חתימת ההסכם (או בנסיבות מסוימות, תקופה מעט ארוכה יותר), בכל עת לאחר שמחזור שימושי האשראי החודשי הממוצע שביצעו לקוחות הבנק בכרטיסים יגיע להיקף מינימאלי שנקבע בהסכם. כמות המניות הרגילות, אשר תוקצה במסגרת מימוש האופציה תחושב לפי נוסחה שנקבעה בהסכם, בהתאם לפעילות שביצעו מחזיקי הכרטיסים.

תמורת מימוש האופציה ישלם הבנק מחיר מימוש על פי נוסחה שנקבעה בהסכם המבוססת על שווי חברה נוכחי. האופציה עשויה להיות מומרת לתשלום במזומן לבנק אם תתעורר מניעה למימושה של האופציה על דרך של הקצאת מניות כאל כאמור, או אם כאל תבחר לעשות כן.

ההסכם הינו לתקופה של 5 שנים ממועד חתימתו. אם תמומש האופציה או תיפדה כאמור, תוארך תקופת ההסכם ל-10 שנים ממועד חתימתו והיא ניתנת להארכות נוספות. ההסכם כפוף לכל הדרישות הרגולטוריות הנדרשות על פי כל דין, ככל שישן.

להסכם שנחתם, ולאופציה שניתנה לבנק במסגרתו, אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הקבוצה.

14) חברה לנאמנות שהינה חברה מאוחדת של הבנק, עוסקת בעסקי נאמנות הכוללים, בעיקר, נאמנויות לקרנות נאמנות, למחזיקי איגרות חוב, לבעלי מניות חסומות ולהחזקת חשבונות בנק.

15) במסגרת הסכם עבודה שנחתם ביום 30 בדצמבר 1993 עם נציגות העובדים, העמיד הבנק לעובדיו הלוואות לזמן ארוך, למימון רכישה רטרואקטיבית של זכויות פנסיה מקרנות פנסיה מסוימות, איתן התקשר הבנק בקשר לכך, הנושאות הצמדה וריבית ששיעורה קבוע. הוסכם, כי אם יתברר במועד הפירעון של כל הלוואה מהלוואות האמורות, כי הפרשי הצמדה והריבית שנצברו כאמור, עולים על התשואה המצטברת בקופת גמל מוסכמת, הן תופחתנה בהתאם. השלכות מס, באם תהיינה, בגין הפחתה זו יחולו על הבנק. נערכה הפרשה בגין הפער שנוצר כאמור לעיל. יתרת הלוואות לתאריך המאזן מסתכמת בסך של כ-30 מיליוני שקלים חדשים.

16) הבנק התחייב כלפי הנאמן לאיגרות החוב ולכתבי התחייבויות הנדחים, שהונפקו על ידי טפחות, חברה להנפקות מקבוצת בנק המזרחי בע"מ, למלא את תנאי התשלום כמצוין באיגרות החוב וכתבי ההתחייבויות הנדחים. לפרטים נוספים ראה ביאור 11.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

(17) הבנק התחייב כלפי חוסכים בתכניות חסכון מסוימות, שיילוו מהבנק, לתנאים קבועים כדלקמן:

31 בדצמבר		
2009	2010	
-	-	בתנאים רגילים ביום התחייבות למתן האשראי
1,312	1,321	90% משיעור הריבית המקובלת בזמן מתן האשראי ⁽¹⁾
465	462	0.25% פחות מהריבית המקובלת בזמן מתן האשראי ⁽¹⁾
1,777	1,783	

(1) ההתחייבות ניתנת לניצול רק בקיום תנאים מסוימים בהתאם למפורט בתכניות החסכון. העמדת האשראי מסורה בכל עת לשיקול דעתו הבלעדי של הבנק, על פי הנהלים הקיימים בבנק, בהתחשב במאפייני הלקוח, ולאחר שתיבחן לגופה בקשת הלקוח לקבל מהבנק אשראי.

(18) החל מיום 1 ביולי 2004 נכנס לתוקף הסכם חדש לתקופה של שנתיים בין בנק טפחות דאז לבין הממשלה, אשר על פיו, בגין הלוואות סיוע לזכאים שתינתנה מכספי האוצר החל מיום 1 ביולי 2004, יחול שיעור עמלת גבייה שנקבע על פי מרכז שערך משרד האוצר בהשתתפות הבנקים למשכנתאות, הנמוך באופן משמעותי משיעור העמלה בגין הלוואות שניתנו עד ליום 30 ביוני 2004. תוקף הסכם זה הוארך מידי שנה, לאחרונה עד ליום 30 ביוני 2011.

בחודש מאי 2008 נכנס לתוקף הסכם חדש בין משרד האוצר לבין הבנקים (ההסכם צפוי להתחדש עד לתקופה מצטברת של 5 שנים לכל היותר), לפיו ההלוואות לזכאים ברמת ניקוד נמוכה ניתנות מכספי הבנק ועל אחריותו. ריבית ההלוואה נקבעת בהתאם לריבית הסיוע מכספי האוצר.

תקופות ההלוואה נקבעו ל- 25 שנים, 20 שנים, 15 שנים או עד 10 שנים, לפי בחירת הלקוח, ולא יותר מתקופת הסיוע מכספי אוצר. יתר התנאים הם בהתאם למקובל בסיוע מכספי האוצר, לרבות פטור מעמלת פירעון מוקדם. בגין הלוואות לזכאים מסוימים, משלים משרד האוצר לבנקים המבצעים סיוע מכספי בנק, הפרשי ריבית בין הריבית בה תבוצענה הלוואות בפועל לבין הריבית הממוצעת שמפרסם בנק ישראל, בתוספת מרווח. במקביל לביצוע הלוואות כאמור לעיל, רשאים הבנקים להמשיך ולהעמיד לזכאים מקבוצת הדירוג הנמוכה הלוואות מכספי האוצר, בתנאי ההסכם הקודם (משנת 2004), ובכפוף לכך שהיקף ההלוואות לקבוצת הזכאים מהדירוג הנמוך לא יעלה על 8% מהיקף סך ההלוואות שבוצעו על ידי הבנק לקבוצה זו (מכספי בנק ומכספי תקציב). תוקף הסכם מתן הסיוע מכספי בנק לזכאים שנחתם ב- 2008 הוארך עד ליום 30 באפריל 2011.

להערכת הנהלת הבנק, השפעת המכרז החדש צפויה למתן בשנים הבאות את הירידה בשיעורי ההכנסה על הלוואות חדשות בתיק האשראי לזכאים, שנבעה ממכרזי האוצר הקודמים. זאת, במקביל להגדלת החלק שבאחריות הבנק בתיק אשראי זה.

הכנסות הבנק בגין כלל פעילות ההלוואות לזכאים באחריות המדינה הסתכמו בשנת 2010 בכ-92 מיליון שקלים חדשים, בהשוואה לכ-107 מיליון שקלים חדשים בשנת 2009.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ליום 31 בדצמבר

(במיליוני שקלים חדשים)

ה. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

2010					
חוזי סחורות סך הכל	חוזים	חוזי	חוזי ריבית	חוזי ריבית	חוזי ריבית
ואחרים	בגין מניות	מטבע חוץ	שקל - מדד אחר	שקל - מדד אחר	שקל - מדד אחר
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾					
1,375	-	-	-	-	1,375
חוזי forward					
2,432	-	-	-	2,432	-
Swaps					
3,807	-	-	-	2,432	1,375
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק					
2,432	-	-	-	2,432	-
הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾					
84,469	37	159	72,239	5,357	6,677
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
-	-	-	2,314	-	-
אופציות שנכתבו					
2,838	-	-	2,838	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
6,914	-	715	6,199	-	-
אופציות שנכתבו					
7,264	-	691	6,573	-	-
אופציות שנקנו					
45,244	-	-	6,813	36,898	1,533
Swaps					
149,043	37	1,565	96,976	42,255	8,210
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק					
21,064	-	-	-	20,031	1,033
הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
929	-	-	929	-	-
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
18,782	-	15,038	3,744	-	-
אופציות שנכתבו					
18,782	-	15,038	3,744	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
857	-	377	196	284	-
אופציות שנכתבו					
814	-	314	216	284	-
אופציות שנקנו					
-	-	-	-	-	-
Swaps					
40,164	-	30,767	8,829	568	-
סך הכל					

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ליום 31 בדצמבר

(במיליוני שקלים חדשים)

ה. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

2010						
חוזי סחורות סך הכל	חוזים אחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
				שקל - מדד אחר	שקל - מדד אחר	
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט						
834	834	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק ערב
26	26	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
5,649	-	-	5,649	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
6,509	860	-	5,649	-	-	סך הכל
199,523	897	32,332	111,454	45,255	9,585	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾						
5	-	-	-	3	2	שווי הוגן ברוטו חיובי
232	-	-	-	207	25	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
3,223	1	64	2,580	488	90	שווי הוגן ברוטו חיובי
2,447	1	11	1,688	591	156	שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
222	-	137	81	4	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
220	-	145	71	4	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
ד. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם הבנק ערב						
-	-	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
17	17	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
3,450	1	201	2,661	495	92	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי
2,916	18	156	1,759	802	181	סך הכל שווי הוגן ברוטו שלילי

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ליום 31 בדצמבר

(במיליוני שקלים חדשים)

ה. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)
א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

2009					
חוזי סחורות סך הכל	חוזים בגין מניות ואחרים	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		חוזי ריבית שקל - מדד אחר
			מטבע חוץ	שקל - מדד אחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾					
1,330	-	-	-	-	1,330
חוזי forward					
1,926	-	-	-	1,926	-
Swaps					
3,256	-	-	-	1,926	1,330
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק					
1,926	-	-	-	1,926	-
הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾					
54,099	763	188	46,174	2,567	4,407
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
1,176	-	-	1,176	-	-
אופציות שנכתבו					
1,024	-	-	1,024	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
12,883	-	105	12,778	-	-
אופציות שנכתבו					
14,153	-	103	14,050	-	-
אופציות שנקנו					
35,042	-	-	3,672	10,938	20,432
Swaps					
118,377	763	396	78,874	13,505	24,839
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק					
16,373	-	-	-	7,775	8,598
הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
1,875	-	-	1,875	-	-
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
14,145	-	11,841	2,304	-	-
אופציות שנכתבו					
14,173	-	11,841	2,332	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
668	-	473	166	29	-
אופציות שנכתבו					
547	-	372	175	-	-
אופציות שנקנו					
31,408	-	24,527	6,852	29	-
סך הכל					

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ליום 31 בדצמבר

(במיליוני שקלים חדשים)

ה. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

2009						
חוזי סחורות סך הכל	חוזים אחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
				שקל - מדד אחר	שקל - מדד אחר	
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט						
906	906	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק ערב
28	28	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
3,159	-	-	3,159	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
4,093	934	-	3,159	-	-	סך הכל
157,134	1,697	24,923	88,885	15,460	26,169	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾						
25	-	-	-	16	9	שווי הוגן ברוטו חיובי
193	-	-	-	133	60	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
1,273	12	11	770	63	417	שווי הוגן ברוטו חיובי
1,574	19	11	911	118	515	שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
194	-	134	60	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
173	-	144	28	1	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
ד. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם הבנק ערב						
-	-	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
58	58	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
1,492	12	145	830	79	426	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי
1,998	77	155	939	252	575	סך הכל שווי הוגן ברוטו שלילי

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ליום 31 בדצמבר

(במיליוני שקלים חדשים)

ה. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)
 ב) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

2010						
סך הכל	אחרים	ממשלות		בורסות	בנקים	דילרים/ ברוקרים
		ובנקים	מרכזיים			
3,450	461	-	22	1,902	1,065	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
71	11	-	-	60	-	בניכוי הסכמי קיזוז
3,379	450	-	22	1,842	1,065	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
14,539	2,706	-	28	11,268	537	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
17,918	3,156	-	50	13,110	1,602	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

2009						
סך הכל	אחרים	ממשלות		בורסות	בנקים	דילרים/ ברוקרים
		ובנקים	מרכזיים			
1,492	360	-	16	953	163	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
65	42	-	-	23	-	בניכוי הסכמי קיזוז
1,427	318	-	16	930	163	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
10,828	2,148	-	204	8,363	113	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
12,255	2,466	-	220	9,293	276	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך מליון שקלים חדשים (בדומה לשנת 2009) ויתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 3,378 מיליוני שקלים חדשים (שנת 2009 - 1,426 מיליוני שקלים חדשים).

(2) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ליום 31 בדצמבר

(במיליוני שקלים חדשים)

ה. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג) פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

2010					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
					חוזי ריבית:
9,585	877	3,989	2,584	2,135	שקל – מדד
45,255	9,603	9,824	22,889	2,939	אחר
111,454	3,144	2,146	30,216	75,948	חוזי מטבע חוץ
32,332	-	409	622	31,301	חוזים בגין מניות
897	71	629	161	36	חוזי סחורות ואחרים
199,523	13,695	16,997	56,472	112,359	סך הכל

2009					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
					חוזי ריבית:
26,169	4,615	9,639	7,761	4,154	שקל – מדד
15,460	3,156	2,423	7,286	2,595	אחר
88,885	759	1,941	29,307	56,878	חוזי מטבע חוץ
24,923	-	235	280	24,408	חוזים בגין מניות
1,697	170	763	25	739	חוזי סחורות ואחרים
157,134	8,700	15,001	44,659	88,774	סך הכל

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

3. תאור המכשירים הנגזרים והסיכונים הגלומים בפעילות זו:

(1) כללי

פעילותו של הבנק במכשירים נגזרים, כגון חוזים עתידיים ועסקאות אקדמה, אופציות והחלפות פיננסיות, מתבצעת הן כמתווך עבור לקוחותיו והן עבור עצמו, כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות שלו ובין השאר למזער חשיפות הבנק לסיכונים שוק.

2. סוגי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים ותיאורם

העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כוללות חוזי מטבע, חוזי ריבית וחוזים אחרים וכן חוזים עבור לקוחות בשוק המעו"ף, על מדדים ונכסים שונים, כמפורט להלן:

- עסקאות אקדמה (Forward) וחוזים עתידיים (Futures):
חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן – נכסי בסיס), שיבוצעו בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
- עסקאות החלפה (Swap):
חוזים להחלפת כמות מוגדרת של נכסי בסיס במועד העסקה, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.
- אופציות (Options):
חוזים המקנים, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
- נגזרי אשראי:
חוזים המקנים, תמורת תשלום פרמיה חד פעמית או תקופתית, את הזכות לקבלת תשלום במקרה של שינוי בדירוג אשראי, אי יכולת לעמוד בהתחייבויות או כל אירוע אשראי אחר, המתייחס למדינה או לחברה, כפי שנקבע בחוזה.
- עסקאות למסירה מיידי (Spot):
עסקאות חליפין בין שני מטבעות, על פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך שני ימי עסקים.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

3. סיכונים הגלומים בפעילות במכשירים נגזרים

במסגרת פעילותו במכשירים פיננסיים נגזרים נחשף הבנק לסיכוני אשראי, לסיכוני שוק הכוללים סיכוני ריבית וסיכוני בסיס, לסיכוני נזילות ולסיכונים תפעוליים, כמפורט להלן:

(א) חשיפת האשראי במכשירים נגזרים, המוגדרת בהוראות המפקח על הבנקים כ-"חשיפת אשראי נוכחית", מתבטאת בסכום ההפסד האפשרי המירבי שיהיה לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי העיסקה, וזאת לאחר ניכוי הסכמי קיזוז בני אכיפה ומבלי להתחשב בבטחונות. בנגזרי אשראי שכותב הבנק, חשיפת האשראי מתבטאת בסכום אותו יתחייב הבנק לשלם בקרות האירוע שנקבע בחוזה. לצורך ניהול חשיפות האשראי הגלומות במכשירים הפיננסיים הנגזרים במהלך חיי העיסקה, נאמד גודל החשיפה במחיר התקשרות בעיסקה הפוכה לתקופה שנתרה לחיי העיסקה. דרישת הבטחונות נקבעת על פי סוג הלקוח, ולעיתים בשיעור קבוע מסכום מסגרת האשראי שנקבעה לאותו לקוח. במקרים אחרים נקבעת החשיפה על פי שיטת התרחישים המבוססת על מודל בלק ושולס. הבטחונות הנדרשים על ידי הבנק כוללים בדרך כלל בטחונות נזילים, כגון ניירות ערך, פיקדונות וכד', המוערכים לבטחון בהתאם למקדמי הבטחון השונים הנהוגים בבנק.

(ב) סיכוני השוק עימם מתמודד הבנק במכשירים נגזרים, נובעים מרגישות שונה שלהם לשינויים בלתי צפויים בריבית, בשיעור האינפלציה, בשערי החליפין ובמדדים פיננסיים אחרים. הבנק מנהל את סיכוני השוק הגלומים במכשירים נגזרים על ידי שילובם של מכשירים אלה במסגרת ניהול החשיפה לסיכוני שוק של כלל פעילויות הבנק.

(ג) סיכון נזילות במכשירים נגזרים נובע מהסיכון להיעדר יכולת לסגור במהירות חשיפה על ידי סילוק במזומן או על ידי יצירת חשיפה הפוכה. המכשירים הנגזרים והשפעתם על צרכי הנזילות, הם חלק אינטגרלי מניהול סיכוני הנזילות של הבנק לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 342.

(ד) סיכון תפעולי במכשירים נגזרים נובע מהסיכון לתפעול שגוי של העסקאות, החל ממועד קשירתן ועד לסליקתן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני.

ביאור 20 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

1. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי, מהוון בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ליום המאזן. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים ליום המאזן ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה, או שאינם נושאים ריבית, או מכשירים צמודים למדד המחירים לצרכן לטווחים הקצרים מאלו שבהם מתבצעות עסקאות דומות בפועל. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או שישולמו אגב הפעילות העסקית, וכמו כן הם אינם כוללים את השפעת המס. יתר על כן, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן שלא ימומש, מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות ההערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

2. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

- (א) חישוב השווי ההוגן נערך על ידי ההנהלות בקבוצת הבנק בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם.
- (ב) פיקדונות הציבור, פיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים, לפי שיעורי ריבית שבהם, להערכת ההנהלות בקבוצת הבנק, ניתן היה לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן. בעסקאות הנושאות ריבית משתנה מופרד הפער בין המרווח על בסיס הריבית המשתנה בעסקה לבין המרווח בעסקאות דומות במועד הדיווח. בחישוב השווי ההוגן מטופל פער זה כרכיב בריבית קבועה.
- (ג) ניירות ערך סחירים, לרבות ניירות ערך מגובי נכסים, ראה ביאור 1 ח'.
- (ד) השקעות בתאגידים אשר לא ניתן לצטט להן מחיר שוק אינן נכללות בביאור זה לפי שוויין ההוגן, אלא לפי העלות (בניכוי הפרשות לירידת ערך), שלפי הערכת ההנהלה אינה נמוכה משווייה ההוגן של ההשקעה.
- (ה) אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים, מנוכים בשיעור נכיון מתאים. בהלוואות ריבית משתנה מופרד הפער בין המרווח על בסיס הריבית המשתנה בעסקה לבין המרווח בהלוואות דומות במועד הדיווח. בחישוב השווי ההוגן מטופל פער זה כרכיב בריבית קבועה. יתרת האשראי פולחה לפי רמות הסיכון של הלקוחות ליום המאזן, ובמשכנתאות לפי קטגוריות הומוגניות, לגביהן חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית).

ביאור 20 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית שבהם להערכת הבנק ניתן יהיה לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן ואשר משקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי ללקוח ברמת סיכון דומה, ובמשכנתאות לפי קבוצות הומוגניות.

בהלוואות מסויימות שניתנו בבנק ובחברה בת בריבית משתנה בתדירות של עד שלשה חודשים, בעיקר בהלוואות לדיור, היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן.

(ו) השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את חברות קבוצת הבנק, בהעמדת אשראים ביום המאזן. תזרימי המזומן העתידיים של חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

ירידה בשיעורי הנכיון ב-1% משפיע על עלייה בשווי ההוגן של החובות הבעייתיים בקבוצה בכ-89 מיליוני שקלים חדשים. האשראי שאינו נושא הכנסה בכל מגזרי הצמדה, הוון בבנק בריבית שקלית לא צמודה.

ההפרשה הכללית והנוספת לחובות מסופקים לא נכתה מיתרות האשראי, לצורך חישוב תזרים המזומנים והערכת השווי ההוגן.

(ז) מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - היתרה בדוחות הכספיים ליום המאזן מהווה קירוב לשווי ההוגן.

(ח) מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים פנימיים, ועברו הליך תיקוף על ידי גורם מקצועי שמונה לכך בבנק.

ביאור 20 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

3. להלן מידע בדבר הערכת שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים:

מאוחד								
31 בדצמבר 2009				31 בדצמבר 2010				
		יתרה במאזן				יתרה במאזן		
שווי הוגן	סך הכל	(2)	(1)	שווי הוגן	סך הכל	(2)	(1)	
								נכסים פיננסיים
11,039	11,011	3,167	7,844	12,634	12,614	2,742	9,872	מזומנים ופיקדונות בבנקים
7,557	7,557	942	6,615	7,369	7,369	636	6,733	ניירות ערך
								ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת
307	307	-	307	247	247	-	247	הסכמי מכר חוזר
96,390	95,249	83,697	11,552	109,213	107,040	95,709	11,331	אשראי לציבור
303	301	297	4	91	92	91	1	אשראי לממשלות
28	28	-	28	29	29	-	29	השקעה בחברות מוחזקות
2,260	2,260	-	2,260	4,157	4,157	-	4,157	נכסים פיננסיים אחרים
117,884	116,713	88,103	28,610	133,740	131,548	99,178	32,370	סך כל הנכסים הפיננסיים
								התחייבויות פיננסיות
96,719	95,021	72,932	22,089	107,348	105,991	83,109	22,882	פיקדונות הציבור
1,958	1,899	1,715	184	2,501	2,432	1,511	921	פיקדונות מבנקים
234	209	205	4	192	172	167	5	פיקדונות הממשלה
8,856	8,166	8,166	-	10,677	9,813	9,813	-	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5,321	5,321	1	5,320	6,298	6,298	1	6,297	התחייבויות פיננסיות אחרות
113,088	110,616	83,019	27,597	127,016	124,706	94,601	30,105	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן היא אומדן לשווי הוגן. לפרטים נוספים ראה 2 לעיל.

(2) מכשירים פיננסיים אחרים.

ביאור 20 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

3. להלן מידע בדבר הערכת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

בנק								
31 בדצמבר 2009				31 בדצמבר 2010				
יתרה במאזן				יתרה במאזן				
שווי הוגן	סך הכל	(2)	(1)	שווי הוגן	סך הכל	(2)	(1)	
נכסים פיננסיים								
8,583	8,564	734	7,830	10,300	10,284	568	9,716	מזומנים ופיקדונות בבנקים
5,380	5,380	888	4,492	5,039	5,039	588	4,451	ניירות ערך
								ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת
307	307	-	307	247	247	-	247	הסכמי מכר חוזר
90,909	89,772	79,152	10,620	103,556	101,383	91,019	10,364	אשראי לציבור
303	301	297	4	91	92	1	91	אשראי לממשלות
397	397	357	40	464	464	-	464	השקעה בחברות מוחזקות
2,168	2,168	-	2,168	4,035	4,035	-	4,035	נכסים פיננסיים אחרים
108,047	106,889	81,428	25,461	123,732	121,544	92,176	29,368	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות								
88,247	86,487	64,722	21,765	100,478	98,884	75,388	23,496	פיקדונות הציבור
6,515	6,396	6,141	255	7,437	7,274	6,215	1,059	פיקדונות מבנקים
231	207	205	2	188	169	167	2	פיקדונות הממשלה
5,308	4,825	4,825	-	5,230	4,681	4,681	-	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
4,303	4,303	-	4,303	5,263	5,263	-	5,263	התחייבויות פיננסיות אחרות
104,604	102,218	75,893	26,325	118,596	116,271	86,451	29,820	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן היא אומדן לשווי הוגן. לפרטים נוספים ראה 2 לעיל.

(2) מכשירים פיננסיים אחרים.

ביאור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים - מאוחד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות

ליום 31 בדצמבר 2010								
צדדים קשורים				בעלי עניין				
המוחזקים על ידי הבנק				מחזיקי מניות בעלי שליטה				
חברות כלולות		אחרים ⁽⁴⁾		דירקטורים ומנהל כללי				
היתרה	הגבוהה	היתרה	הגבוהה	היתרה	הגבוהה	היתרה	הגבוהה	
ביותר	ביותר	ביותר	ביותר	ביותר	ביותר	ביותר	ביותר	
במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	
השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	
25	20	8	4	5	4	2	-	נכסים
15	15	-	-	-	-	-	-	אשראי לציבור
								השקעות בחברה כלולה
								(לרבות כתבי התחייבויות נדחים)
								התחייבויות
2	2	18	5	5	4	14	9	פיקדונות הציבור
-	-	-	-	50	41	3,294	3,294	מניות (כלול בהון העצמי) ⁽²⁾
10	10	159	72	2	2	-	-	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ⁽³⁾

(1) על בסיס יתרות לסוף כל חודש.

(2) סיכויי אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה בודד.

(3) חלקם של בעלי עניין וצדדים קשורים בהון הבנק.

(4) תאגיד שבעל עניין מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק או מכח ההצבעה בו, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלו.

ביאור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים – מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות

ליום 31 בדצמבר 2009								
צדדים קשורים				בעלי עניין				
המוחזקים על ידי הבנק				מחזיקי מניות בעלי שליטה				
חברות כלולות		אחרים ⁽⁴⁾		דירקטורים ומנהל כללי				
היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	היתרה	
הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	
ביותר	ביותר	ביותר	ביותר	ביותר	ביותר	ביותר	ביותר	
לתאריך	לתאריך	לתאריך	לתאריך	לתאריך	לתאריך	לתאריך	לתאריך	
המשך	המשך	המשך	המשך	המשך	המשך	המשך	המשך	
השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	השנה ⁽¹⁾	
נכסים								
30	25	85	41	5	5	-	-	אשראי לציבור
								השקעות בחברה כלולה
12	12	-	-	-	-	-	-	(לרבות כתבי התחייבויות נדחים)
התחייבויות								
6	1	23	9	22	22	32	32	פיקדונות הציבור
-	-	-	-	65	42	2,996	2,996	מניות (כלול בהון העצמי) ⁽²⁾
1	-	107	40	3	3	1	-	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ⁽³⁾

(1) על בסיס יתרות לסוף כל חודש.

(2) סיכויי אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה בודד.

(3) חלקם של בעלי עניין וצדדים קשורים בהון הבנק.

(4) תאגיד שבעל עניין מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק או מכח ההצבעה בו, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלו.

ביאור 21 - בעלי עניין וצדדים קשורים – מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. בדוח רווח והפסד

תוצאות פעולות מימון (לפני הפרשה לחובות מסופקים) והוצאות תפעוליות בעסקאות של הבנק וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים :

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2008			2009			2010		
צדדים קשורים המוחזקים על ידי הבנק			צדדים קשורים המוחזקים על ידי הבנק בעלי עניין			צדדים קשורים המוחזקים על ידי הבנק בעלי עניין		
חברות כלולות	אחרים	בעלי שליטה	חברות כלולות	אחרים	בעלי שליטה	חברות כלולות	אחרים	בעלי שליטה
4	(13)	-	3	11	-	1	-	-
-	2	1	-	-	-	-	4	1
4	(15)	(1)	3	11	-	1	(4)	(1)
-	18	-	-	29	-	-	25	-

ג. הטבות לבעלי עניין (מהבנק ומחברות מוחזקות):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2008		2009		2010	
סך הטבות	סך מקבלי הטבות	סך הטבות	סך מקבלי הטבות	סך הטבות	סך מקבלי הטבות
11	2	21	2	17	2
5	12	5	13	5	12

שכר לדירקטורים ומנהל כלי
 יושב ראש הדירקטוריון ומנהל כלי המועסקים בבנק⁽¹⁾
 דירקטורים המועסקים בקבוצת הבנק
 דירקטורים שאינם מועסקים בקבוצת הבנק

(1) בהתאם להסכם העסקתו זכאי המנהל הכללי לאופציות לרכישת מניות הבנק, בהתאם לתוכניות אשר אושרו בועדת הביקורת ובדירקטוריון של הבנק ביום 30 בנובמבר 2008. לפרטים ראה ביאור א.16. 1).

למיטב ידיעתו של הבנק, עסקאות עם צדדים קשורים נעשו במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גורמים שאינם קשורים בבנק. ההכנסה או ההוצאה הקשורה בעסקאות אלה כלולה בסעיפים המתאימים בדוח רווח והפסד.

ביאור 22 - רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010			
א. בגין נכסים ⁽¹⁾								
4,478	4,379	3,684	4,953	4,544	3,912		מאשראי לציבור	
1	(4)	6	1	(4)	6		מאשראי לממשלות	
124	(82)	(88)	125	(80)	(75)		מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים	
(479)	(127)	(112)	(487)	(66)	(91)		מפיקדונות בבנקים	
1	3	4	1	3	4		מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	
(12)	112	(136)	67	225	(98)		מאגרות חוב	
4,113	4,281	3,358	4,660	4,622	3,658			
ב. בגין התחייבויות ⁽¹⁾								
(1,992)	(2,324)	(379)	(2,085)	(2,316)	(265)		על פיקדונות הציבור	
(18)	(15)	(9)	(17)	(15)	(9)		על פיקדונות הממשלה	
(8)	-	-	(8)	-	-		על פיקדונות מבנק ישראל	
501	258	(191)	467	374	(97)		על פיקדונות מבנקים	
(7)	-	-	(7)	-	-		מניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	
(412)	(458)	(323)	(604)	(692)	(558)		על אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים	
(1,936)	(2,539)	(902)	(2,254)	(2,649)	(929)			
ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור								
(426)	79	(289)	(426)	59	(287)		הכנסות (הוצאות), נטו, בגין מכשירים נגזרים-ALM ⁽²⁾	
54	6	52	67	6	52		הכנסות, נטו, בגין מכשירים נגזרים אחרים	
(372)	85	(237)	(359)	65	(235)			
ד. אחר								
85	92	92	92	95	95		עמלות מעסקי מימון	
							הכנסות מימון מגביית ריבית פגורים	
47	35	27	47	35	27		מהלוואות לבודדים	
106	120	195	108	120	195		הכנסות ריבית בגין חובות בעייתיים	
30	101	187	21	137	190		הכנסות מימון אחרות	
(30)	(39)	(41)	(26)	(40)	(42)		הוצאות מימון אחרות	
238	309	460	242	347	465			
2,043	2,136	2,679	2,289	2,385	2,959		סך כל הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	
5	(5)	(1)	12	2	(1)		מזה: הפרשי שער, נטו	

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 22 - רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
ה. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב						
הכנסות מימון על בסיס צבירה מאיגרות חוב:						
(14)	107	(126)	64	220	(88)	זמינות למכירה
2	5	(10)	3	5	(10)	למסחר
(12)	112	(136)	67	225	(98)	סך הכל כלול ברווח מפעילות מימון בגין נכסים
הכנסות מימון אחרות:						
15	31	28	15	67	30	רווחים נטו ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה
(215)	(47)	(2)	(215)	(47)	(2)	הפרשה לירידת ערך איגרות חוב זמינות למכירה
3	5	9	3	5	9	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו
(197)	(11)	35	(197)	25	37	סך הכל כלול בהכנסות מימון אחרות
(209)	101	(101)	(130)	250	(61)	סך הכל מהשקעות באיגרות חוב
ו. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעילות מימון						
(136)	(26)	(36)	(136)	(26)	(36)	הכנסות (הוצאות) מימון בגין נכסים (סעיף א')

ביאור 23 - עמלות תפעוליות לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
245	265	273	252	285	292	ניהול חשבון ⁽¹⁾
111	121	109	115	129	116	הפרשי המרה
89	95	95	108	130	132	כרטיסי אשראי
112	117	113	121	124	119	טיפול באשראי
38	35	36	40	37	38	פעילות סחר חוץ
193	221	232	218	268	290	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
102	107	92	110	111	95	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
⁽²⁾ 21	23	32	⁽²⁾ 23	28	39	עמלות הפצת קרנות נאמנות
-	-	-	38	⁽²⁾ 35	33	עמלות הפצת ביטוח דירות
48	43	40	79	⁽²⁾ 83	86	עמלות הפצת ביטוח חיים
⁽²⁾ 23	26	29	⁽²⁾ 34	49	53	תפעול קופות גמל
15	21	22	23	28	31	עמלות אחרות
997	1,074	1,073	1,161	1,307	1,324	סך כל העמלות התפעוליות

(1) במטבע ישראלי ובמטבע חוץ.

(2) סווג מחדש.

ביאור 24 - רווחים מהשקעות במניות, נטו

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
18	100	3	17	100	3	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
(3)	(13)	(5)	(3)	(13)	(5)	הפרשה לירידת ערך של מניות זמינות למכירה
32	27	1	32	27	1	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
47	114	(1)	46	114	(1)	סך הכל רווחים מהשקעות במניות, נטו

ביאור 25 - הכנסות אחרות לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		הבנק		מאוחד		
(1) 2008	2009	2010	(1) 2008	2009	2010	
						עודף הכנסות מיעודה לפיצויים על הוצאות להשלמת
-	-	-	-	8	-	עתודות לפיצויים
1	1	1	-	-	-	דמי ניהול מחברות מאוחדות
3	5	6	3	5	6	הכנסות משרותי אבטחה
-	-	-	4	5	8	שכר נאמנות
-	-	-	4	8	13	דמי ניהול
6	5	12	11	17	17	אחרות
10	11	19	22	43	44	סך כל ההכנסות האחרות

(1) סווג מחדש.

ביאור 26 - משכורות והוצאות נלוות לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		הבנק			מאוחד		
(³) 2008	2009	2010	(³) 2008	2009	2010		
785	815	880	883	945	1,019		משכורות (לרבות מענקים)
14	58	42	15	59	44		הוצאה הנבעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽¹⁾
129	165	149	146	185	170		פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות וחופשה
190	224	232	207	250	262		ביטוח לאומי ומס שכר
10	12	18	14	19	25		הוצאות נלוות אחרות
							השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות, עקב שינויים
2	2	2	8	2	5		בשכר בשנת החשבון
-	170	-	-	170	-		הוצאות פרישה מרצון ⁽²⁾
1,130	1,446	1,323	1,273	1,630	1,525		סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות
34	34	33	49	48	47		מזה: משכורות והוצאות נלוות בחו"ל

(1) ראה ביאור 16 א.

(2) ראה ביאור 16 י.

(3) סווג מחדש.

ביאור 27 - הוצאות אחרות לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010			
45	50	45	57	62	56		שיווק ופרסום	
35	36	35	42	47	45		תקשורת	
21	15	13	(1) 46	(1) 67	66		מחשב	
18	19	20	23	25	27		משרדיות	
13	19	17	15	20	19		ביטוח	
69	68	64	78	79	77		שירותים מקצועיים	
5	5	6	6	6	7		שכר חברי דירקטוריון	
6	6	6	7	8	9		הדרכה והשתלמויות	
28	26	31	(1) 32	(1) 41	47		עמלות	
35	37	41	36	37	41		רכב ונסיעות	
(1) 9	14	14	(1) 9	14	14		הפחתת מוניטין	
(1) 55	46	46	(1) 56	47	44		שונות	
339	341	338	407	453	452		סך כל הוצאות האחרות	

(1) סווג מחדש

ביאור 28 - הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010			
א. ההרכב								
מיסים שוטפים -								
303	373	403	359	410	449		בגין שנת החשבון	
(8)	(15)	(47)	(10)	(18)	(51)		בגין שנים קודמות	
295	358	356	349	392	398		סך כל המיסים השוטפים	
שינויים במיסים נדחים -								
9	(111)	28	7	(106)	31		בגין שנת החשבון	
-	-	41	-	-	41		בגין שנים קודמות	
9	(111)	69	7	(106)	72		סך כל המיסים הנדחים	
304	247	425	356	286	470		סך כל הפרשה למיסים על הכנסה	
7	3	17	12	7	22		מזה - הפרשה למיסים בחוץ לארץ (כולל מיסים נדחים)	

ביאור 28 - הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך) לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. התאמה בין סכום המס התיאורטי, שהיה חל אילו הרווח מפעולות רגילות היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, החל על בנק בישראל, לבין הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות, כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
36.80%	36.21%	35.35%	36.80%	36.21%	35.35%	שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל
295	252	399	357	302	456	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
						מס (חסכון מס) בגין:
						הכנסות חברות בת:
-	-	-	(5)	(6)	(7)	בארץ
-	-	-	(5)	(3)	(1)	בחו"ל
5	7	1	5	6	1	הפרשה מיוחדת ונוספת לחובות מסופקים
(1)	(10)	1	(1)	(10)	1	הכנסות פטורות
(3)	(2)	(2)	(3)	(2)	(2)	הפרשי תיאום פחת, הפחתות ורווח הון
13	7	3	14	8	4	הוצאות אחרות לא מוכרות
10	2	-	10	2	-	הפרשי עיתוי והפסדים שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים
6	-	-	7	-	-	מס רווח על מס שכר, נטו
(8)	(15)	5	(10)	(18)	6	מיסים בגין שנים קודמות
-	10	18	-	11	12	שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס
(13)	(4)	-	(13)	(4)	-	הפרשי תיאום נכסים כספיים והפרשים אחרים, נטו
304	247	425	356	286	470	סך כל הפרשה למיסים על הכנסה

ביאור 28 - הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך) לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. ביום 25 ביולי 2005 התקבל בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 147) התשס"ה-2005 (להלן: "התיקון"). התיקון קובע כי יוגבר קצב הפחתת שיעור מס החברות, כמפורט להלן: בשנת 2006 - 31% (במקום 32%), בשנת 2007 - 29%, בשנת 2008 - 27%, בשנת 2009 - 26% ומשנת 2010 ואילך - 25%.

ביום 27 ביוני 2006 חתם שר האוצר על צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשס"ו-2006, הקובע כי שיעור מס הרווח יופחת משיעור של 17% לשיעור של 15.5% באופן המפורט בצו.

ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט - 2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית נוספת של שיעור מס החברות עד ל- 18% בשנת המס 2016 ואילך. כמו כן, פורסם ביום 1 ביולי 2009 ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה), התשס"ט - 2009, ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם תיקון לצו וביום 13 בפברואר 2011 פורסם תיקון נוסף לצו כאמור. בהתאם לצו המתוקן, יעמוד מס הרווח, בכל אחת מהשנים 2009 ו-2012, על שיעור ממוצע של 16%.

בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידים בנקאיים, והם יעמדו על השיעורים כדלקמן:

שנת המס	שיעור המס הסטטוטורי
2010	35.34%
2011	34.48%
2012	33.62%
2013	32.49%
2014	31.60%
2015	30.74%
2016 ואילך	29.00%

ד. לבנק שומות סופיות או שנחשבות ככאלה עד וכולל שנת המס 2007. לבנק אדנים לשעבר שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2006. לבנק יהב שומות סופיות עד וכולל שנת 2002.

ה. בעקבות מיזוג חברת ההשקעות עם הבנק, נכלל בשנת 2004 נכס מס ("מס נדחה") בסך 25 מיליוני שקלים חדשים, בגין הפסדים צבורים בחברת ההשקעות הניתנים לקיזוז לצרכי מס כנגד רווחי הבנק במשך 10 שנים. מלבד זאת, הפסדים נוספים לצרכי מס בהיקף כולל של כ-51 מיליוני שקלים חדשים שנצברו בחברת ההשקעות, מקוזזים אף הם לצרכי מס, בהתקיים תנאים מסויימים שנקבעו באישור נציבות מס הכנסה, במשך תקופה של 10 שנים. בגין סכומים אלו לא נרשמו מסים נדחים. ביום 6 במרץ 2006 התקבל אישור מרשויות מס הכנסה, על עמידה בתנאי המיזוג של חברת ההשקעות של בנק המזרחי בע"מ.

ו. בעקבות מיזוג "טפחות" בנק למשכנתאות לישראל בע"מ ביום 1 בינואר 2005, התקבל ביום 4 בפברואר 2007 אישור מרשויות מס הכנסה, על עמידה בתנאי המיזוג.

ביאור 28 - הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך) לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ז. במסגרת מיזוג בנק אדנים למשכנתאות בע"מ (הושלם ביום 23 בפברואר 2009), התקבל ביום 1 בפברואר 2009 אישור מרשויות מס הכנסה על עמידה בתנאי המיזוג. יצוין כי כאמור לעיל בסעיף ד', לבנק אין שומות סופיות לשנת 2009.

ח. סכום ההתאמה של נכסים לא כספיים שהפחתתם לא תותר בניכוי כהוצאה לצורכי מס בעתיד ושבגינה נקבע, שאין ליצור עתודה למסים נדחים:

	הבנק		מאוחד	
	2009	2010	2009	2010
יתרה לתחילת השנה	53	52	53	52
הסכום שלא הותר בשנת החשבון	(1)	(7)	(1)	(7)
יתרה לסוף השנה	52	45	52	45

ט. יתרות מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים

	הבנק				מאוחד			
	שער מס ממוצע ב-%		יתרות		שער מס ממוצע ב-%		יתרות	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
מיסים נדחים בגין:								
הפרשה ספציפית לחובות מסופקים ⁽¹⁾	35.3	-	10	-	35.3	-	10	-
הפרשה לחופשה, מענקי יובל וזכויות עובדים ⁽¹⁾	35.3	34.1	67	110	35.3	34.1	72	115
עודף עתודה לזכויות עובדים בעת פרישה, נטו ⁽¹⁾	32.6	30.6	179	163	32.6	30.6	179	163
ניירות ערך אחרים ⁽³⁾⁽¹⁾	35.3	33.5	32	15	35.3	33.5	32	15
התאמת נכסים לא כספיים בני פחת ⁽²⁾	18.0	18.0	(15)	(6)	18.0	18.0	(15)	(6)
אחר- מפריטים כספיים ⁽⁴⁾⁽²⁾⁽¹⁾	35.3	32.3	57	4	35.3	32.3	57	5
אחר- מפריטים לא כספיים, נטו ⁽²⁾⁽¹⁾	35.3	34.5	16	35	35.3	34.5	19	36
סך כל המיסים הנדחים	34.7	32.6	346	321	34.7	32.6	354	328

מיסים נדחים שנכללו -

(1) במיסים נדחים לקבל במסגרת סעיף "נכסים אחרים"	34.0	32.5	383	339	34.0	32.5	391	346
(2) כעתודה למיסים נדחים במסגרת סעיף "התחייבויות אחרות"	27.9	30.6	(37)	(18)	27.9	30.0	(37)	(18)
מיסים נדחים, נטו	34.7	32.6	346	321	34.7	32.6	354	328

(3) שינויים בסעיף זה בסך 2 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לשווי הוגן (שנה קודמת - 35 מיליוני שקלים חדשים) נקפו לסעיף נפרד בהון העצמי.

(4) שינויים בסעיף זה בסך 8 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מרווחים נטו מגידור תזרים מזומנים (שנה קודמת - 7 מיליוני שקלים חדשים) נקפו לסעיף נפרד בהון העצמי.

ביאור 29 - רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מס לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
-	-	-	-	-	-	רווח ממכירת מניות של חברות מוחזקות
-	-	4	2	-	4	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
(1)	-	(2)	(1)	-	(2)	הפסד הון ממכירת בניינים וציוד
						ביטול הפרשה (הפרשה) להפסדים צפויים על בניינים העומדים
1	(2)	-	1	(2)	-	למכירה ונכסים בשכירות שאינם בשימוש
-	(2)	2	2	(2)	2	רווח (הפסד) לפני מיסים
						הפרשה למיסים על רווח מפעולות בלתי רגילות:
-	-	-	-	-	-	מיסים שוטפים
-	-	-	-	-	-	מיסים נדחים
-	-	-	-	-	-	סך כל ההפרשה למיסים
-	(2)	2	2	(2)	2	רווח לאחר מיסים
						חלק ברווחים נטו, מפעולות בלתי רגילות של חברות מאוחדות,
1	-	-	-	-	-	לאחר מיסים
						חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים מפעולות בלתי רגילות
-	-	-	(1)	-	-	של חברות מאוחדות, לאחר מיסים
1	(2)	2	1	(2)	2	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים

ביאור 30 - רווח למניה רגילה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)		
2008	2009	2010

הרווח הנקי בחישוב הרווח למניה:

רווח בסיסי			
601	532	802	רווח נקי מפעולות רגילות
1	(2)	2	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
602	530	804	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של התאגיד הבנקאי

רווח מדולל			
601	532	802	רווח נקי מפעולות רגילות
1	(2)	2	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
602	530	804	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של התאגיד הבנקאי

הרווח למניה:

רווח בסיסי			
2.70	2.39	3.59	רווח נקי מפעולות רגילות
0.01	(0.01)	0.01	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
2.71	2.38	3.60	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של התאגיד הבנקאי

רווח מדולל			
2.68	2.38	3.54	רווח נקי מפעולות רגילות
0.01	(0.01)	0.01	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מיסים
2.69	2.37	3.55	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של התאגיד הבנקאי

2008	2009	2010	
			(1) ממוצע משוקלל של מספר המניות
222,440,565	222,860,761	223,140,534	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח הבסיסי
223,784,023	223,506,949	226,396,184	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב המדולל

(1) ללא 2,500,000 מניות שנרכשו על ידי הבנק ברכישה עצמית. לפרטים, ראה ביאור 13.

ביאור 31 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד

מגזרי הפעילות של קבוצת הבנק

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ.

מגזרי הפעילות של הבנק הם:

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים הקטנים ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית, המטפלת גם בלקוחות עסקיים קטנים, המתאפיינים בהיקף חבות נמוך מ-6 מיליוני שקלים חדשים, במחזור מכירות נמוך מ-30 מיליוני שקלים חדשים וביתרת נכסים נזילים נמוכה מ-10 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצורכיהם.

בנקאות פרטית - הטיפול בבנקאות הפרטית נמצא באחריות סקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית. על לקוחות סקטור בנקאות פרטית נמנים בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות לטווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על 2.5 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק נגישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שישה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. לקוחות עסקיים משויכים לסקטור עסקים בעיקר על פי תבחינים הכוללים היקף חבות שבין 6 ל-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות בין 30 לבין 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בין 10 לבין 40 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקית - סקטור תאגידי גדולים שבחטיבה העסקית, אחראי על מגזר הבנקאות העסקית, בו מתרכז הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. התבחינים שעל פיהם מתקבלת החלטה לשייך לקוח לסקטור תאגידי כוללים היקף חבות הגבוה מ-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות מעל 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בהיקף של למעלה מ-40 מיליוני שקלים חדשים. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנזילות ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידים ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית.

ביאור 31 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד (המשך)

המוצרים העיקריים המוצעים במסגרת מגזרי הפעילות השונים של הבנק הם:

- **בנקאות ופיננסים** - מכלול השירותים הבנקאיים המוצעים ללקוחות פרטיים ולתאגידים, לרבות ניהול חשבונות עו"ש וחח"ד, העמדת אשראי וערביות לסוגיהם, קבלת פיקדונות, פעילות סחר חוץ ('יבוא, יצוא, אשראי דוקומנטרי וכדומה), פעילות במכשירים נגזרים, לרבות מסחר במטבעות ובריבית ועוד.
- **שוק ההון** - פעילות בניירות ערך עבור לקוחות בבורסות בארץ ובעולם, שירותי תפעול לקופות גמל והפצה של קרנות נאמנות (ניהול קופות גמל וקרנות נאמנות עד למכירתן), המשמשות אפיקי השקעה ללקוחות הבנק.
- **כרטיסי אשראי** - מכלול המוצרים הפיננסיים והשירותים הבנקאיים הניתנים בקשר עם כרטיסי האשראי המונפקים ללקוחות הבנק על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.
- **משכנתאות** - הלוואות לדיור המובטחות במשכון דירת מגורים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תכניות הסיוע הממשלתיות.
- **בנייה ונדל"ן** - פעילות בנקאית מול חברות בתחום הנדל"ן, וכן שירותים בנקאיים ייחודיים בתחום הנדל"ן, לרבות מימון הקמת פרויקטים של נדל"ן בשיטת הליווי הסגור.

העקרונות על פיהן מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת הם כדלקמן:

- הכנסות ריבית מאשראי והוצאות ריבית על פיקדונות מיוחסות ישירות ללקוח. בגין אשראי מיוחסת ללקוחות הוצאה בגובה עלות המקורות, כנגד זיכוי בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. בגין פיקדונות מיוחסת ללקוחות הכנסה בגובה עלות המקורות, כנגד חיוב בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. כל אחד מהמגזרים מזוכה בגין ההון המיוחס לפעילותו, כנגד חיוב מגזר הניהול הפיננסי. צריכת ההון נמדדת על פי ההיקף הממוצע נכסי הסיכון המנוהלים במגזר (החישוב עד תום שנת 2009 בוצע במונחי באזל I).
- בפעילות במכשירים נגזרים מיוחסת ללקוח רווחיות בגובה המרווח המגולם במחיר המכשיר הנגזר המצוטט ללקוח. רווחים הנובעים משינויים בשווי ההוגן של הנגזרים מיוחסים לניהול הפיננסי.
- רווחים והפסדים מהשקעות הבנק בניירות ערך ומפוזיציות אסטרטגיות מיוחסים לניהול הפיננסי.
- ההפרשה לחובות מסופקים מיוחסת ישירות ללקוחות שבגינם היא בוצעה.
- הכנסות מעמלות והכנסות אחרות משויכות ספציפית ללקוחות.
- הוצאות שכר, אחזקת מבנים והוצאות אחרות המשויכות ספציפית לסניפים, מועמסות על לקוחות הסניף.
- הוצאות השכר של עובדי המטה, הוצאות האחזקה וההוצאות האחרות שאינן מתייחסות ספציפית לסניפים, מועמסות על הלקוחות בהתאם לבסיסי העמסה מתאימים.
- הוצאות המיוחסות ישירות לסניפי הבנק, לרבות משכורות ונלוות, שכר דירה ואחזקה, יוחסו למגזרים השונים כהוצאות בין-מגזריות, בהתאם לשייך המגזרי של הלקוחות המטופלים באותם סניפים.

ביאור 31 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד (המשך)

- ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות יוחסה באופן יחסי ללקוחות לפי שעור המס האפקטיבי, ובהתחשב בהשפעות מס המתייחסות למגזרים מסוימים ולא לכלל פעילות הבנק.
- התשואה להון מחושבת כיחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי המיוחס. ההון העצמי מיוחס על בסיס נכסי הסיכון הממוצעים של הלקוחות (החישוב עד תום שנת 2009 בוצע במונחי באזל I).
- יתרות מאזניות ויתרות נכסים בניהול שויכו ספציפית ללקוחות.
- הרכוש הקבוע מיוחס בהתאם למפתחות העמסה מתאימים.

על מנת לנתח את תוצאות פעילות הבנק על פי חיתוכים רלוונטיים, שויכו הלקוחות ליחידות הארגוניות האחראיות על הטיפול בהם. הנתונים המוצגים להלן לפי מגזרי פעילות מבוססים על המבנה הארגוני של הבנק, על שיוך הלקוחות ליחידות השונות ומכאן למגזרי הפעילות, ועל ייחוס התוצאות והיתרות ללקוחות ולמגזרים במערכת מדידת הרווחיות.

ביאור 31 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד (המשך) לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. מידע על מגזרי הפעילות

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
							רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
2,959	(1,059)	634	232	377	(2)	2,777	מחיצוניים
-	1,368	53	(63)	(15)	58	(1,401)	בינמגזרי
2,959	309	687	169	362	56	1,376	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
1,367	150	89	56	206	56	810	הכנסות תפעוליות ואחרות
4,326	459	776	225	568	112	2,186	סך הכנסות
473	-	343	2	45	-	83	הפרשה לחובות מסופקים
							הוצאות תפעוליות ואחרות
2,562	232	210	69	414	63	1,574	מחיצוניים
-	12	79	70	(47)	(2)	(112)	בינמגזרי
2,562	244	289	139	367	61	1,462	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
1,291	215	144	84	156	51	641	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
470	80	52	30	56	19	233	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
821	135	92	54	100	32	408	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
							חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות מוחזקות
-	-	-	-	-	-	-	לאחר השפעת מס
							חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים נטו מפעולות
(19)	(1)	-	-	-	-	(18)	רגילות לאחר מיסים של חברות מאוחדות
802	134	92	54	100	32	390	רווח נקי מפעולות רגילות
2	2	-	-	-	-	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
804	136	92	54	100	32	390	רווח נקי
11.7%	36.2%	3.5%	13.6%	27.6%	52.2%	12.7%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
123,103	18,263	24,821	4,590	5,292	2,040	68,097	יתרה ממוצעת של נכסים
14	14	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
115,832	26,565	21,098	2,970	6,383	5,724	53,092	יתרה ממוצעת של התחייבויות
91,254	3,976	33,320	5,053	4,761	722	43,422	נכסי סיכון (באזל 2) (יתרת סוף) ⁽¹⁾
87,781	4,215	32,475	4,945	4,518	765	40,863	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (באזל 2) ⁽¹⁾
77,130	77,130	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
147,604	35,081	66,264	4,059	7,840	7,315	27,045	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
107,040	-	21,721	4,717	5,771	1,404	73,427	אשראי לציבור (יתרת סוף)
105,991	20,065	24,072	3,631	6,413	4,946	46,864	פקדונות הציבור (יתרת סוף)
23,183	-	156	3	369	-	22,655	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

(1) נכסים משוקללים בסיכון – כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאור 31 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד (המשך) לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010

סכומים מדווחים, (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מידע על הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
1,708	-	461	134	258	19	836	מרווח מפעילות מתן אשראי
606	-	74	16	57	35	424	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
645	309	152	19	47	2	116	אחר
2,959	309	687	169	362	56	1,376	סך הכל

ד. מידע על אזורים גאוגרפיים⁽¹⁾

סך הנכסים ליום 31 בדצמבר 2010	רווח נקי לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010	הכנסות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 ⁽²⁾	
125,208	758	4,165	ישראל
8,058	46	161	מחוץ לישראל
133,266	804	4,326	סך הכל מאוחד

- (1) ההכנסות והנכסים לפי אזורים גיאוגרפיים יוחסו על בסיס מיקום משרדי הקבוצה.
 (2) כולל רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים והכנסות תפעוליות אחרות.

ביאור 31 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד (המשך) לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. מידע על מגזרי הפעילות

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
							רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
2,385	(1,326)	610	203	301	(37)	2,634	מחיצוניים
-	1,533	(31)	(65)	(4)	79	(1,512)	בינמגזרי
2,385	207	579	138	297	42	1,122	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
1,464	144	215	48	199	55	803	הכנסות תפעוליות ואחרות
3,849	351	794	186	496	97	1,925	סך הכנסות
375	-	194	14	72	1	94	הפרשה לחובות מסופקים
							הוצאות תפעוליות ואחרות
2,640	247	224	67	429	54	1,619	מחיצוניים
-	7	75	65	(43)	1	(105)	בינמגזרי
2,640	254	299	132	386	55	1,514	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
834	97	301	40	38	41	317	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
286	33	103	13	14	14	109	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
548	64	198	27	24	27	208	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
							חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות מוחזקות
(1)	(1)	-	-	-	-	-	לאחר השפעת מס
							חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים נטו מפעולות
(15)	(12)	-	-	-	-	(3)	רגילות לאחר מיסים של חברות מאוחדות
532	51	198	27	24	27	205	רווח נקי מפעולות רגילות
(2)	(2)	-	-	-	-	-	הפסד מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
530	49	198	27	24	27	205	רווח נקי
8.5%	9.4%	10.8%	10.1%	7.3%	40.8%	6.3%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
117,603	20,249	26,617	4,099	4,930	1,762	59,946	יתרה ממוצעת של נכסים
12	12	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
110,862	32,952	15,258	2,259	6,136	6,596	47,661	יתרה ממוצעת של התחייבויות
83,644	3,951	31,609	4,710	4,504	848	38,022	נכסי סיכון (באזל 2) (יתרת סוף) ⁽¹⁾ ⁽²⁾
64,143	64,143	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
110,475	23,744	48,933	1,897	7,185	6,584	22,132	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
95,249	-	20,661	4,198	4,928	1,368	64,094	אשראי לציבור (יתרת סוף)
95,021	16,979	16,055	3,355	6,412	6,256	45,964	פקדונות הציבור (יתרת סוף)
23,281	-	124	42	334	-	22,781	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול

(1) סווג מחדש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון – כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאור 31 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד (המשך) לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009

סכומים מדווחים, (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מידע על הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית ⁽³⁾	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
1,409	-	395	94	223	14	683	מרווח מפעילות מתן אשראי
435	-	53	9	35	24	314	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
541	207	131	35	39	4	125	אחר
2,385	207	579	138	297	42	1,122	סך הכל

ד. מידע על אזורים גאוגרפיים⁽¹⁾

סך הנכסים ליום 31 בדצמבר 2009	רווח נקי לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	הכנסות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 ⁽²⁾	
111,946	477	3,675	ישראל
6,493	53	174	מחוץ לישראל
118,439	530	3,849	סך הכל מאוחד

- (1) ההכנסות והנכסים לפי אזורים גיאוגרפיים יוחסו על בסיס מיקום משרדי הקבוצה.
 (2) כולל רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים והכנסות תפעוליות אחרות.
 (3) סווג מחדש.

ביאור 31 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד (המשך) לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. מידע על מגזרי פעילות

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי ⁽¹⁾	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית ⁽¹⁾	משקי בית	
							רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
2,289	(1,259)	753	267	69	(154)	2,613	מחיצוניים
-	1,276	(212)	(119)	260	215	(1,420)	בינמגזרי
2,289	17	541	148	329	61	1,193	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
1,229	123	146	48	181	61	670	הכנסות תפעוליות ואחרות
3,518	140	687	196	510	122	1,863	סך הכנסות
395	13	180	25	79 ⁽¹⁾	1	97 ⁽¹⁾	הפרשה לחובות מסופקים
							הוצאות תפעוליות ואחרות
2,153	213	190	54	380	57	1,259	מחיצוניים
-	24	67	55	(41)	1	(106)	בינמגזרי
2,153	237	257	109	339	58	1,153	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
970	(110)	250	62	92	63	613	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
356	(42)	88	23	35	23	229	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
614	(68)	162	39	57	40	384	רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
							חלק בהפסדים, נטו, מפעולות רגילות של חברות
(1)	(1)	-	-	-	-	-	מוחזקות לאחר השפעת מס
							חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים, נטו מפעולות
(12)	-	-	-	-	-	(12)	רגילות לאחר מיסים של חברות מאוחדות
601	(69)	162	39	57	40	372	רווח נקי (הפסד) מפעולות רגילות
1	1	-	-	-	-	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
602	(68)	162	39	57	40	372	רווח נקי (הפסד)
10.4%	(14.3%)	8.9%	14.3%	13.8%	70.9%	13.7%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
101,846	17,213	23,358	4,831	5,470	1,440	49,534	יתרה ממוצעת של נכסים
17	17	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
95,830	29,210	13,801	2,103	6,317	6,367	38,032 ⁽¹⁾	יתרה ממוצעת של התחייבויות
88,624	8,569	27,246	4,077	6,188	843	41,701	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (באזל 1) ⁽²⁾
51,087	51,087	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
96,399	22,416	36,310	1,599	9,180 ⁽¹⁾	5,481	21,413 ⁽¹⁾	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
88,923	-	22,699	4,545	4,955	1,350	55,374 ⁽¹⁾	אשראי לציבור (יתרת סוף)
91,779	16,044	13,655	2,510	6,591	6,809	46,170 ⁽¹⁾	פקדונות הציבור (יתרת סוף)
20,657	-	119	36	153	-	20,349	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בנייהול

(1) סווג מחדש

(2) כולל יתרות חוץ מאזניות, כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

ביאור 31 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים – מאוחד (המשך) לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מידע על הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית ⁽³⁾	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽³⁾	
1,338	-	363	101	203	22	649	מרווח מפעילות מתן אשראי
621	-	64	17	76	35	429	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
330	17	114	30	50	4	115	אחר
2,289	17	541	148	329	61	1,193	סך הכל

ד. מידע על אזורים גאוגרפיים⁽¹⁾

סך הנכסים ליום 31 בדצמבר 2008 ⁽³⁾	רווח נקי לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008	הכנסות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 ⁽²⁾	
107,925	654	3,516	ישראל
6,961	(52)	2	מחוץ לישראל
114,886	602	3,518	סך הכל מאוחד

- (1) ההכנסות והנכסים לפי אזורים גאוגרפיים יוחסו על בסיס מיקום משרדי הקבוצה.
 (2) כולל רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים והכנסות תפעוליות אחרות.
 (3) סווג מחדש.

ביאור 32 - מידע על בסיס נתונים נומינליים - הבנק

(במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 בדצמבר			
2009	2010		
109,463	124,236		סך כל הנכסים
103,158	117,231		סך כל ההתחייבויות
6,305	7,005		סך כל ההון העצמי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2008	2009	2010		
614	540	820		רווח נקי נומינלי